

סֵפֶר
לְקוּטֵי-הַלְכוֹת
שֶׁלְחַן עָרוּף
חֶשֶׁן מִשְׁפָּט
חֶלֶק ג'

מוֹסֵד מוֹסֵד עַל הַתְּגַלּוֹת נִפְלְאוֹת חֲדוּשֵׁי תוֹרָתוֹ שֶׁל אֲדמו"ר
רַבְּנוּ גַּחְמָן אוֹר הָאוֹרוֹת, זְכָר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה.
עֲלֵיהֶם יִסְדֵּתִי אִמְרוֹתַי עַל-פִּי פִקְדָתוֹ ו"ל, לְבָאֵר וּלְחַדֵּשׁ בְּכָל
הַלְכָה וְהַלְכָה מִכָּל אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַשְּׁלַחַן עָרוּף, לְמִצַּא סִמּוֹף
וְעִנְיָן וְטַעַם בְּכָל הַלְכָה וְהַלְכָה בְּדַרְךְ חֲכַמַת הָאֵמֶת, בְּדַרְךְ
חֲכָמָה וּמוֹסָר הַשֶּׁפֶל וְעִצּוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמִים
וְנִשְׁגָּב עַד אֵין סוֹף וְאֵין תְּכָלִית, שְׂיִתְחַזֵּק כָּל אָדָם לְהִתְקַרֵּב
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי
שְׂיִהְיֶה. וְכֻלָּם מִיִּסְדִּים עַל אֲדָנָי פּוֹ, עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי
מִמֶּנּוּ ו"ל, מִפִּיּוֹ וּמִפִּי כְּתָבִיו הַקְּדוּשִׁים, הֲלֹא הִמָּה כְּתוּבִים
בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּבֵר נִתְפַשְׁטוּ בִּישְׂרָאֵל. אֲשֶׁרִי שְׂיִאֲחֹז
בָּהֶם לְעוֹלָם לֹא יִמָּט, עַדִּי יִבְנֶה חֲרֻבוֹת אֲרִיאֵל. כְּעַת יֵאָמֵר
לִיעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל:

חֲבָרוֹ הֵרֵב הַגְּאוּן הַצַּדִּיק, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא אִישׁ חַי רַב פְּעָלִים
מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ ר' גַּתָּן, זְכָר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה.

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש – חסידי ברסלב
Mesifta Heichal Hakodesh
1129-42nd street
Brooklyn N.Y. 11219

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שע"י עמותת "ישמח צדיק – קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359

Web site: www.moharosh.org E-Mail: breslevcity@gmail.com

מִפְתַּח הַהֲלָכוֹת

הַלְכוֹת מִקָּח וּמִמְכָּר

טו	הַלְכָה א'
כד	הַלְכָה ב'
לה	הַלְכָה ג'
נח	הַלְכָה ד'

הַלְכוֹת אוֹנָאָה

צא	הַלְכָה א'
צד	הַלְכָה ב'
קה	הַלְכָה ג'

הַלְכוֹת מִתְּנָה

קכג	הַלְכָה א'
קל	הַלְכָה ב'
קלז	הַלְכָה ג'
קסה	הַלְכָה ד'
רלט	הַלְכָה ה'

הַלְכוֹת מִתְּנַת שְׂכִיב מֵרַע

הַלְכָה ב' ..... תד

הַלְכָה ג' ..... תטו

הַלְכוֹת אֲבָדָה וּמְצִיָּאָה

הַלְכָה א' ..... תכא

הַלְכָה ב' ..... תלו

הַלְכָה ג' ..... תמט

הַלְכוֹת פְּרִיקָה וְטְעִינָה

הַלְכָה א' ..... תצא

הַלְכָה ב' ..... תצט

הַלְכָה ד' ..... תקד

הַלְכוֹת הַפְּקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר

הַלְכָה א' ..... תריא

הַלְכָה ב' ..... תרטז

הַלְכָה ג' ..... תרכג

הַלְכָה ד' ..... תרלא

הַקְדָּמָה מִפְּעַל הַמַּחְבֵּר, זְכוֹר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרָכָה, אֲשֶׁר כָּתַבָהּ בְּעֵצְמוֹ

הפּעַם אוֹדָה אֶת ה' אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרְנִי. מָה אֲדַבֵּר וְהוּא אָמַר וְעָשָׂה. מִי כֹה אֶלְקִינוּ וְכוּ', מְקִים מַעֲכָר דָּל מְאַשְׁפוֹת יָרִים אָבִיוֹן כְּמוֹנִי, לְקַרְבְּנִי לְאוֹר צַח וּמְצַחֲצַח כְּזֹה, אוֹר הָאוֹרוֹת צַח הַצַּחֲצָחוֹת. מִי יִסְפֵּר שְׁבַחוֹ, מִי יִסְפֵּר תְּהִלָּתוֹ. וְגַם כִּי יָדוּעַ שְׁכָל הַלְּשׁוֹנוֹת שֶׁל שְׁבַח וּתְהִלָּה כְּבֹר הַרְגְּלוּ הָעוֹלָם לְכַתְּבָם עַל מָאן דָּהוּ, אַךְ הַמְעַיֵן בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים בְּעֵין הָאֱמֶת, וְנָבוֹן יוֹסִיף לָקַח לְשׁוּם עֵין עֵיוֹנוֹ בְּדַבְרֵי אֱלֹהִים, אֲשֶׁר חֲנֻנִי הִי בְּכַחוֹ, הַמְּבַאֲרִים בְּסִפְרֵים הָאֱלֹהִים, יָבִין וַיִּשְׁכִּיל וַיֵּדַע כִּי כָּל הַשְּׁבָחִים וְהַתְּהִלּוֹת וְהַגְּדֻלוֹת שֶׁכָּתַבְתִּי עֲלָיו, זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרָכָה, עֲדִין לֹא הִגַּעְתִּי לְקַרְסְלֵי שְׁבַחִי תְּהִלָּתוֹ, כִּי שָׁגְבָה מַעֲלָתוֹ וַיִּגְדַּלְתּוֹ וַתִּקְפּוּ עַד אֵין סוֹף וְאֵין תְּכֵלֶת, מָה שְׂאִין הַפֶּה יְכוֹל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לַחֲשֹׁב. וּבּוֹחוֹן לְבוֹת הוּא יוֹדֵעַ, שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֵצְמִי מַעוּט עֶרְפִי עָלַי, כִּי מִי אֲנֹכִי כִּי בָּאתִי עַד הַלוֹם, לְחַבֵּר סִפְרִים, וּבִפְרֹט דְּבָרִים כְּאֵלוֹ הָעוֹמְדִים בְּרוּם רוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַפּוֹתְחִים שֶׁעַר לְכָל דּוֹפְקֵי בַתְּשׁוּבָה, הַחִפְצִים לְצֵאת מִחֻשָּׁן לְאוֹר, לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם וְתִבְרָךְ, לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים. וְאִם אֲמַנֵּם עֲתָה בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ חֲבוּר סִפְרִים אֵינוֹ בְּכֻלָּל גְּדֻלָּה וְחֻשְׁבִּיּוֹת, וְהַלּוֹאִי שֶׁלֹּא יֵהָא לְבַזְיוֹן לְלַעַג וּלְקַלְס, כְּאֲשֶׁר רַבּוּ עֲתָה הַמְּתַלּוֹצְצִים מִסִּפְרֵים חֲדָשִׁים, וּבְטָרָם יִתְקַרְבוּ אֵלֵיהֶם לְהַבִּיט בָּהֶם אִם טוֹב וְאִם רַע, וַיִּתְנַפְּלוּ אֵלֵיהֶם מִקֵּדָם בְּנִכְלֵי עֲרֻמוּמִיּוֹת וְחִבְלֵי חִבְלֵי שֶׁל לִיצְנוּת, וּמְכַנִּים לָהֶם שֵׁם לְגַנְאִי [וּיֹמָה הַמְּכַנֶּה שֵׁם לְחַבְרוֹ אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא (בְּבֹא מְצִיעָא נח.)], הַמְּכַנֶּה שֵׁם לְסִפְרֵי שְׂמֻדְבַר דְּבָרֵי תוֹרָה, דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וְכוּ', עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה! וְאֵין לְהַאֲרִיךְ בְּזֹה

כאן]. על-כּל-פּנים אין חבור ספרים בכלל גדלה וחשיבות בעתים הללו, אך אף-על-פי-כן נמצאים פשרים ותמימים בכל דור ודור, עתה גם עתה, אשר הולכים בתם בטח, ובמושב לצים לא ישבו, אשר עליהם תטף אמרי אמת, כמים קרים על נפש עיפה, יבקשו ככסף וכמטמונים יחפשו דברי אמת וצדק המיסדים על אדני פז, על דברי רבותינו הקדושים, זכרונם לברכה.

ואני בעיני ידעתי כי לא הגעתי למדה זו, לא מיניה ולא מקצתיה, לחוות דעי אפלו לפני קל שבקלים והפחות שבפחותים, אך זאת אודה ולא אבוש והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא בפתחי שערים בעיר אמרי אמר, ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, שפשם שאני קטן בעיני מצד עצמי, כאשר בוחן לבות הוא יודע, כן יקרה נפשי מצד מעלת הדרת קדשת המשפיע עלי חכמה ובינה ודעת, **הוא כבוד אדוני, מורי ורבי, הרב הקדוש והנורא, הרב האמת, זכר צדיק וקדוש לברכה.** ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מאת כל אשר עשה לנפשי, לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי. במה אקדם ה' אפף לאלהי מרום. רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו. אין ערך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר :

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הרואה בעיניו, שכלו מיסד ומסדר על כל ההלכות שבארבעה חלקי שלחן ערוך, כי כן צויתי מפיו הקדוש, לחשב ולעין בכל הלכתא והלכתא עד שיאיר ה' עיני לחדש בהם איזה חדוש. וכל מה שזכני ה' יתברך לחדש בהם, הכל מיסד על-פי ההקדמות והיסודות שקבלתי מרבנו הקדוש והנורא, זכר צדיק וקדוש לברכה.

המבארים בספריו הקדושים, שהם: לקוטי-מוהר"ן א' וב'. ולפעמים הוצאתי איזה הקדמות נוראות מהמעשיות הנוראות שספר, המבארים בספר "ספורי מעשיות". כי אם אמנם רמזי המעשיות שגבו מדעתנו, כי גאו המים נחל אשר לא נוכל לעבר, אף-על-פי-כן ה' יתברך חונן לאדם דעת, והאיר עיני למצא בהם לפעמים איזה דברים נפלאים, כאשר יראה המעיין בעיניו בהלכות תפלין (הלכה ה'), ובהלכות ברכות השחר (הלכה ג'), ובהלכות תפלה (הלכה ד') ובשארי מקומות. ולפעמים לקטתי איזה הקדמות מספר הא"ב. וכל ההקדמות שהוצאתי מספרי רבנו ז"ל, וכל מה שעזרני ה' יתברך לחדש בהם, בכלם האיר ה' עיני למצא אותם באר היטב בפסוקי תנ"ך ובמאמרי רז"ל, בגמרא ומדרשים וספרי הזהר הקדוש וכתבי האריז"ל, עד שהאיר ה' עיני להכניס אותם בדרך פרדי"ס לתוך דיני המצוות על-פי סדר הלכותיהם המבארים בארבעה חלקי שלחן ערוך. וקויתי לה' אשר עיניך תראינה נפלאות ברב המקומות. מה גדלו מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו, כי על-פי דברים האלה המבארים בספרים האלה, יוכל כל אדם להבין ולהשכיל מרחוק גדלות נוראות ונפלאות כל מצוה ומצוה וכל דין ודין מפרטי המצוה. ואפלו הדינים שבין אדם לחברו, המבארים בחשן משפט, אשר אין איש שם על לב להבין מהם רמזים ודרכים לעבודת ה' יתברך. ובחסדי ה' באלו הספרים ירוה את נפשו הצמא לשמע דברי ה'.

כי זה ידוע שכל התורה וכל הדינים וההלכות שבכל חלקי התורה, מכלם צריכים להוציא עצות ודרכים ורמזים להתקרב אליו יתברך באמת. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה "חדי רבי שמעון", בסימן סא (לקוטי א'). שמכל

הלמודים שהאדם לומד צריכים להוציא משפטי הנהגות ישרות וכו', עין שם. אבל לאו כל אדם זוכה לזה, בעזרת ה' וישועתו הנפלאה, באלו הספרים פתחתי שער קצת למצא דרכים אמתיים בכל למודי התורה הקדושה. וברב המקומות אינם בדרך רמז ודרוש לבד, כי אם כך הוא אמתת הענין על-פי סוד כוננת המצוה. ובאור דברי אלה לא יספיקו המון יריעות לבארים, אך המשפיל באמת, יבין מעט דברי אלה כשישים על לבו היטב להדברים הנאמרים בספרים אלה ובספרי רבנו ז"ל.

והנה אם אמנם ידמה להקורא לפום ריהטא בכמה מקומות, אשר הארכתי למעניתי וכפלתי ושלשתי הדברים בכמה וכמה מקומות. דע, ידידי, המעיין, כי גם זאת מעם ה' צבאות יצאה, אשר הפליא עצה, הגדיל תושביה, כי המשים לב לעין באמת בדברי רבנו ז"ל, העמקים מכל מיני עמקות שבעולם ורחבה מני ים, אשר אין ערוך אליהם. ואחר-כך ישים לב היטב לדברי אלה אשר חנני ה' לחדש ולבאר בהם, יבין היטב כי לפי עצם העמקות אשר בדברים האלה, עדין לא יצאתי ידי חובת הבאור, אפלו במקומות שהארכתי מאד, מכל שכן בשאר מקומות שהייתי מקצר ועולה. כי דע, שכל הדברים שגלה רבנו ז"ל, הם הקדמות חדשות לגמרי [אם אמנם כלם בנויים ומיסדים על כל מצוות התורה המקבלות בידינו מכבר, עם כל זאת הם הקדמות חדשות לגמרי]. וכלם הם עצות ודרכים נפלאים להתקרב על דם להשם יתברך, כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועקר הכונה לקימם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימות ופשיטות. אבל מעצם גשמיות גופנו ועכירת שכלנו קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה,

לקויטי הלכות הקדמה חשן משפט יא

כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם, שרבו מעקמין את הלב מנקדת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו ז"ל, עמק עמק מאד, עמק עמק מי ימצאנו. ויש בכל דבר ודבר שגלה הוא ז"ל, תלי תלין של הלכות, מעינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר; כי כל דבריו הם כמעין הנובע, כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצא דברים נפלאים ונוראים וכונות כמה מצוות בדבור אחד שגלה רבנו ז"ל, כגון בהתורה "ששון ושמחה ישיגו ונסו וגו' ואנחה" (בסימן כג, בלקויטי תנ"א), שהוא דבור אחד, לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, כמבאר שם. והשם יתברך עזרני והאיר עיני למצא עלפי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, כאשר יראה הרואה באבן העזר בתחלתו וכן בכמה מקומות. ואף על פי כן עקר הפונה בפשוטו, להתגבר לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, דהינו להפך כל מיני עצבות לשמחה, כמבאר שם במקומו, אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפך הכל לשמחה, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם. וה' יתברך עזרני להרחיב הדבור בזה, ולהראות ולגלות שבזה תלוי קיום כל התורה; כי שמחה היא הנקודה של כל התורה והמצוות וכו', ועל ידי הרחבת הדרוש בזה, יכולין לראות מרחוק עצם מעלת השמחה וכמה וכמה צריכין להתחזק להפך העצבות לשמחה. ותכן הפונה הוא לזכות לקיים עצה זו בפשיטות, ולבקש מהשם יתברך לזכות לזה.

וכן בשארי עצות ודרכים נפלאים, שגלה הוא ז"ל, כמו התורה "ואיה השעה לעולה" (בלקויטי תנ"א, סימן יב), שהעצה המבארת שם עמק מאד, הינו שהפשיטות והתמימות של

העצה והדרך הזה עמק מאד. וצריכין להרחיב הדבור בזה הרבה, ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסדי ה' האיר עיני, ומצאתי שדרך עצה זו מרמז במקומות הרבה בתורה, כמבאר בהלכות "גבית חוב מהיתומים" (הלכה ג), אשר המשפיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התורה מלאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתורה "אזמרה לאלקי בעודי", בסימן רפב, המובא בהלכות השפמת הבקר, הלכה א'. וכן בענין הרצון וההשתוקקות להשם יתברך שמו, שבכל הדברים האלה צריכים לדבר הרבה, עד שנוזפה להכניס אותם בלב האדם, לקיים בפשיטות ובתמימות, כי זה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, הן על כל אלה ההכרח להאריך ברב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות, כדי שיביא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החדושים בעצמם, כי דברי רבנו ז"ל, הם עמקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים בכל החדושים שהשם יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי, בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבנו ז"ל, שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ז"ל, שאמר על החדושים שלי, שאין מי שיבינם היטב. מחמת שצריכין לזכר היטב מאד את דברי תורתו הקדושה, ולהיות בקי בכל דבריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יכנס בלב המעיין תכן הכונה האמתית, לידע החדוש על בריו. והעקר שיבוא על-ידי זה לידי מעשה, להתעורר על-ידי זה לקיים דברי רבנו ז"ל, בפשיטות לקיים ההקדמה שהוצאתי

מדברי רבנו ז"ל, אשר עליה בניתי הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו:

וְזֶה ברור וידוע לכל משכיל, שבכל המקומות שנמצא בספרים קדושים חדושים ובאורים באריכות גדול, הן בגמפ"ת הן בספרי קבלה ופרד"ס, כמו בספרי הש"ך על החשן משפט או בספרי שאלות ותשובות הבאים בדרך ארכה מאד, או בספרי האריז"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד, ועל-פירוב הדרוש שבסוף מקשר מאד להדרוש שלפני כמה וכמה דפיו. ומי שבקי היטב בכתבי האריז"ל, מבין שכמעט כל הספר "עץ חיים" ו"פרי עץ חיים" הם דרוש אחד גדול, כמו-כן בכל מקום הבאים בארכה כאלה, חלילה להמעין להתבהל ולפחד איך אפשר לתפס במח וישכל דרוש ארך מאד כזה, כי על זה נאמר (משלי יז, כד): "ועיני כסיל בקצה הארץ", כמו שפרש רש"י שם, עין שם. אבל החכם אומר: היום אלמד מעט ומחר מעט וכו', כמבאר שם בפרוש רש"י, עין שם; וזה הענין צריכין בני הנעורים לידע מאד, וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת לבל יתבהלו ויפחדו כלל מדרוש או חדוש ארך, רק ישימו עיניהם ולבם עליו כסדר מעט מעט, ויקשרו בתחלה ענין אחד עד שיבינו אותו קצת, ואחר-כך ילכו להלן כסדר בהדרגה מחדוש לחדוש ומענין לענין, עד שיגמרו עמוד או דף אחד, וכן ילכו כסדר בכל פעם מענין לענין בלי בהלה ובלבול, ואז יבואו על מקומם בשלום, ויוכלו להבין אפלו דרוש ארך מאד, אפלו מי שאינו מפלג ביותר. והכרחתי להזכיר זאת כאן, מחמת שבספרינו תהלה לאל, האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות, על-כן באתי להזכיר את המעין לבל יבהלוהו רעיונותיו, רק ילך כסדר בהדרגה מענין לענין, ואז ילך לבטח

דרכו, ואז אם ישים לבו היטב יבין, שכל מה שנראה לאריכות דברים, הכל נצרך אל באור הענין מאד; כי באמת בכמה מקומות מה שנדמה לאריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קדם שמשימין לב להבין הענין היטב לאשורו, אבל אחר-כך כשמסתכלין להלן יותר ויותר, ומשימין עיניו ולבו אל הדברים הנאמרים שם, עד שמבינים אותם היטב, אזי רואים שכל הדברים שחזרתי כמה פעמים, חסר עדן הרבה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר, כי בעזרת ה' יתברך, יש בספרים אלו ברב המקומות הדברים עמקים הרבה, כי יסדתם בהררי קדש על-פי ההקדמות הנוראות שגלה רבנו הגדול והקדוש, אשר כל דבור ודבור שפיצא מפיו הקדוש והנורא, זכר צדיק לברכה, אין שעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית, כאשר יבין כל חד כפום מה דמשער בלביה, מי שחפץ בהאמת לאמתו [ואין כאן מקומו להאריך בזה, ומעט מבאר במקומות אחרים [ראה חיי-מוהר"ן, ערך מעלת תורתו וספריו, סימן שמ, שצא; שיחות-הר"ן קצו ריא], עין שם]. ועל-כן גם אלו החדושים שחנני ה', שהם כלם בנויים על דבריו הקדושים, בכלם יש בהם עמקות, מחמת שכלם הם כמו פרוש ובאור על דבריו הקדושים ז"ל. אבל באמת ידעתי בנפשי שעדין לא נגעתי בדבריו אפלו פחות מטפה מן הים:

וה' אלקים אמת ינחני בדרך האמת כאשר בוחן לבות יודע צפון לבי ומחשבותי, שכל תשוקתי הוא רק לנקדת האמת. ברוך אלקינו אשר טוב גמלנו ונתן לנו תורת אמת. אלה וכאלה יוסף עמנו, ויזכר חסדי אבות, ויתן ליצקב אמת. ויקים מהרה (תהלים פה, יב): "אמת מארץ תצמח", עד יוכן בחסד פסא דוד, וישב עליו באמת במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון:

לקוטי הלכות שלחן ערוך חשן משפט חלק ג'

הלכות מקח וממכר

הלכה א

הגבחה קונה בכל מקום, והוא הקנין החשוב יותר
מכל הקניות:

(א) על-פי המבאר בדברי רבנו, גרו יאיר, על פסוק "כי
תצא למלחמה וכו'" (סימן רפ), שבחינת משא
ומתן הוא שנושאים ומרימין הדבר ומשיבין ונותנין
אותו למקומו, הינו שמרימין ומעלין הניצוצות
המלבשין שם, שזה עקר המשא ומתן להעלות
ניצוצות עין שם. וזה נעשה על-ידי האמונה שבמשא
ומתן, כמו שאמרו (שבת לא.): "נשאת ונתת באמונה",
דהינו שיהיה נאמן בדבורו לבלי לשנות דבורו וכו',
עין שם:

ב) וְהִנֵּה כָּל הַקְּנִיּוֹת הוּא כְּדֵי לְקַיֵּם הַמִּשְׁא וּמִתֵּן שְׂלֵא
 יִשְׁנֶה עוֹד וְזֶה הוּא בְּחִינַת הַגְּבֻהָה, שֶׁהוּא קִנְיָן
 חָשׁוּב בְּיוֹתֵר, כִּי הַהֶגְבְּהָה הוּא שְׂמֵגְבִיָּה מִמֶּשׁ הַדָּבָר
 וְנוֹשְׂאוֹ וּמְרִימוֹ לְהַשִּׁיבּוֹ לְמְקוֹמוֹ, בְּבְחִינַת מִשְׂא וּמִתֵּן
 כַּנִּל, כִּי הַהֶגְבְּהָה הִיא מִן הָאָרֶץ שֶׁשָּׂם נְפִילַת
 הַנִּיצוּצוֹת, כִּי נָפְלוּ מִמֶּשׁ מַשְׁמַיִם לְאָרֶץ, וְעַקֵּר הַהֶגְבְּהָה
 הִיא בְּיָדַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ, גֵּרוּ
 יָאִיר, שָׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יד): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה".
 וְעַל-יָדֵי הַהֶגְבְּהָה שְׂמֵגְבִיָּהּ בְּיָדָיו מִן הָאָרֶץ הוּא מְגַבִּיָּה
 וּמְרִים הַנִּיצוּצוֹת מִנְּפִילָתָם כַּנִּל, עַל-יָדֵי הָאֱמוּנָה
 שֶׁבְּיָדַיִם כַּנִּל, וְאֵזִי נִתְקַיֵּם הַמְּקַח מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִתְּתַקְּנָה
 וְעֵלְתָה הָאֱמוּנָה, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים לב, מ) "כִּי אֲשָׂא אֶל
 שָׁמַיִם יָדַי". בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קלד, ב) "שָׂאוּ יָדֵיכֶם קִדְשׁ",
 דְּהֵינּוּ שְׂמֵגְבִיָּהֵן הָאֱמוּנָה עִם הַנִּיצוּצוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה
 וְאֵזִי אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת הַמְּקַח עוֹד, דְּהֵינּוּ לְקַלְקֵל אֱמוּנַת
 דְּבוּרוֹ וּלְשַׁנּוֹתוֹ, כִּי כָּבַר עֵלְתָה הָאֱמוּנָה עִם הַנִּיצוּצוֹת
 שֶׁבְּהַמִּשְׂא וּמִתֵּן וְנִתְּתַקְּנָה, וְעַל-יָדֵי-זֶה נִתְקַיֵּם הַמִּשְׁא
 וּמִתֵּן, כִּי זֶה עַקֵּר הַמִּשְׂא וּמִתֵּן כַּנִּל:

ג) וְזֶהוּ בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר, שֶׁהוּא קִנְיָן חָשׁוּב מְאֹד
 וּמוֹעִיל בְּכָל מְקוֹם, כִּי כָּל הַמִּשְׂא וּמִתֵּן הוּא
 חֲלִיפִין, דְּהֵינּוּ שֶׁזֶה נוֹתֵן לְזֶה דָּבָר זֶה וּמְקַבֵּל בְּעֵדוֹ דָּבָר
 אַחֵר אוֹ מְעוֹת, הֵינּוּ שֶׁמִּחֲלִיפִין הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים

לקוטי הלכות מקח וממכר א' חשן משפט יז

הנפולין שיש בכל דבר וצריכין להעלותם, וכשמגיע הזמן שפבר פלו ונפסקו הניצוצות השיכים לחלקי נפש-רוח-נשמה שלו, ואי אפשר לו להעלות עוד הניצוצות הנשארים, אזי צריך למכרו לאחר שיש לו חלקי נפש-רוח-נשמה אלו השיכים לאלו הניצוצות הנשארים, והוא מקבל מחברו דבר אחר השוף לחלקי נפש-רוח-נשמה שלו, וכמוכא מזה במאמר 'ויהי מקץ' (סימן נד). וכל הניצוצות הם ניצוצי המלכות, פידוע, והבגדים הם בחינת מלכות, כמוכא בדברי רבנו, גרו יאיר, (סימן כט). נמצא, ששם שרשי כל הניצוצות.

ועל-כן שם בבגדים נאחזים הקלפות בשפוליה פידוע, שזה בחינת ציצית על פני הבגדים כדי לגרשם (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ח). וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ו): 'הני מאני דרבנן דבלו מחופיא דידהו', פי שם הם נאחזים פנ"ל.

וזה בחינת "לאחז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה" (איוב לח, יג), והכנפות הם בחינת הארבע כנפות של הטלית שמשם ננערים ונסתלקים הרשעים שהם הקלפות, פי שם היו נאחזים מתחלה פנ"ל.

וזהו בחינת קנין סודר שקונין מזה לזה, דהינו שזה לוקח בידו כסף בגדו של חברו, שעל-ידי-זה

יה לקוטי הלכות מקח וממכר א' חשן משפט

מעלה הניצוצות מן הקלפות הנאחזים בכנף הבגד כנ"ל, כי כל אחד צריך להגביה ולהעלות ניצוצות שהיו עד עתה אצל חברו, שזהו עקר המשא ומתן, שהוא בחינת חליפין כנ"ל. וזה נעשה על-ידי שלוקח כנף בגדו של חברו, ששם שרשי כל הניצוצות, והוא מקבלם וקונה אותם ומעלה אותם מן הקלפות. וזהו קנין סודר, ועל-ידי-זה נתקיים המשא ומתן, כי זה עקר קיום ותקון המשא ומתן להעלות הניצוצות, וזה נעשה על-ידי הבגדים דיקא כנ"ל, ועל-כן המנהג לקנות בכנף הבגד כנ"ל, וכל זה נעשה על-ידי הידים, כי קנין סודר בידים, פי עליית הניצוצות על-ידי הידים, שהם בחינת אמונה כנ"ל:

ד) גם ענין קנין סודר על-פי המאמר 'האי מאן דאזל למינסב' וכו', עין שם היטב. וכבר מבאר מזה לעיל קצת בהלכות שתפים בקרקע, כי תקון המשא ומתן ותקון הבגדים הם בחינה אחת, ותקונם הוא על-ידי לבונית הנמשך מן המח, שעל-ידי-זה נתתקנין הבגדים בבחינת בגדים לבנים, עין שם היטב. וזהו גם-כן תקון הדבור, וזהו גם-כן תקון המשא ומתן, עין שם.

ועל-כן כל המשא ומתן נעשין על-ידי הבגדים, כי הם בחינה אחת כנ"ל. וכשמקבל קנין, אזי ממשיך

תקון הבגדים לתוך המשא ומתן, ואזי המשא ומתן כתקונו, בבחינת בגדים לבנים, ועל-ידי-זה נתקיים, כי פגם המשא ומתן הוא בחינת פגם הדמים של השם"ה גידין, בבחינת (תהלים קלד, ב) "כי עונתי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני", כמו שמבאר שם. וזה פגם הבגדים על-ידי פתם שהוא גם-כן פגם הדמים בבחינת דם נדות, כמו שמבאר שם. וזה בעצמו הפגם של המשנה דבור ומשקר בדבורו, כי שקר הוא על-ידי עכירת הדמים, כמו שבאר רבנו, במאמר 'אמר רבי עקיבא כשתגיע לאבני שיש' (סימן נא).

וזהו גם-כן בחינת דבור שאינו נשמע שאינו דבור כלל הנאמר שם בריש המאמר הנ"ל, והוא על-ידי שאין בו טוב, כמו שמבאר שם, שזהו גם-כן בחינת שקר, דהינו המשנה דבורו כאלו לא דבר כלל. וזהו גם-כן בחינת דבור שאינו נשמע, כי שקרא לא קאי (שבת קד). ואין שומעין דבורו כלל, כמו שמובא (סנהדרין פט:): 'כך ענשן של בדאין שאפלו אומר אמת, אין שומעין לו'. מכל שכן כשהוא כלו שקר, שאין דבורו נשמע ואינו דבור כלל וזה על-ידי שאין בו טוב, כי השקר הוא הרע והטמאה, כמו שבאר רבנו גרו יאיר. ועל-כן על-ידי הקנזן הוא ממשיך בחינת תקון הבגדים, שהוא תקון המשא ומתן, תקון הדבור, שהוא בחינת דבור אמת. ואזי אי אפשר לשנות עוד כנ"ל:

כ לקוטי הלכות מקח וממכר א' חשן משפט

ה) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאוֹמְרִין (בְּפֶא מְצִיעָא מַד): 'מִי שֶׁפָּרַע מִדּוֹר הַמְּבוּל וּמִדּוֹר הַפְּלָגָה הוּא יִפְרַע מִמִּי שְׂאִינוֹ עוֹמֵד בְּדַבּוּרוֹ', 'מִדּוֹר הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה' דִּיקָא, וְזֶה אוֹמְרִין כְּשֶׁהָיָה הַקְּנָזֵן רַק עַל-יְדֵי כֶסֶף, כִּי פָּגַם דּוֹר הַמְּבוּל הוּא פָּגַם הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ". וְזֶה פָּגַם הַדַּבּוּר מִי שְׂאִינוֹ עוֹמֵד בְּדַבּוּרוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל, שֶׁתְּקוּן הַדַּבּוּר הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגִּידִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם בְּבְחִינַת (דְּבָרִים לב, א): "כִּנְשָׁר יַעִיר קִנּוֹ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְעַקֵּר הַפָּגַם בְּיוֹתֵר הוּא כְּשֶׁמְעוֹרְרִין הַמַּחֲזִין וּמְמַשִּׁיכִין הַלְּבִנוּנִית לְמְקוֹמוֹת אַחֲרִים, חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁזֶה הוּא פָּגַם גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְזֶה הָיָה פָּגַם דּוֹר הַמְּבוּל שֶׁהִמְשִׁיכוֹ הַלְּבִנוּנִית שָׁל הַמַּחֲ לְמְקוֹמוֹת אַחֲרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ", שֶׁהִשְׁחִיתוּ דְרָכָם וְהוֹצִיאוּ זָרַע לְבִטְלָה. נִמְצָא, שֶׁהָיוּ מְמַשִּׁיכִין לְבִנוּנִית הַמַּחֲ לְמְקוֹמוֹת אַחֲרִים, וְעַל-כֵּן הָיָה עוֹנָם גְּדוֹל מִנְשָׂא. וְזֶהוּ גַם-כֵּן בְּחִינַת פָּגַם דּוֹר הַפְּלָגָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יא, ג): "הִבֵּה גִלְבָּנָה לְבָנִים". שֶׁהָיוּ רוֹצִים לְהִמְשִׁיךְ בְּחִינַת לְבִנוּנִית, בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, אֶל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי זֶה הָיָה עַקֵּר כְּוִנָּה שֶׁלָּהֶם לְהִמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה אֶל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, בְּבְחִינַת פָּגַם הַבְּרִית כַּנ"ל.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (בראשית יא, א): "וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שָׁפָה אַחַת וּדְבָרִים אֶחָדִים". וּפִרְשׁ רַש"י: 'בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ', "וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְקָעָה בְּאָרֶץ שְׁנַעֲר", הוּא בְּבֵל, וּבְבֵל הוּא בְּחִינַת לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, כִּי שֵׁם הוּא לִשׁוֹן תְּרַגּוּם וְהֵם רָצוּ לִינֵק וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ לְתוֹךְ הַסֵּטְרָא אַחֲרָא עַל-יַדֵּי לִשׁוֹן תְּרַגּוּם, כַּמּוּבָא בַּמֶּאֱמָר תְּפִלָּה לְחַבְּקוֹק (סימן ט). וְעַל-כֵּן הָיָה עֲנֻשָׁם שְׁנֵתִּבְלָבוּ הַלְשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית יא, ט): "כִּי שֵׁם בְּלָל ה' שִׁפְתַי כָּל הָאָרֶץ" וְכוּ'. נִמְצָא, שְׁפָגַם דוֹר הַפְּלָגָה הָיָה מִמֶּשׁ פָּגַם דוֹר הַמַּבּוּל, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַלְּבִנוּנִית אֶל הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי דְבוּר הַקֹּדֶשׁ הוּא גַם-כֵּן עַל-יַדֵּי לְבִנוּנִית הַמֶּחַ כַּנִּל, כִּי תִקּוּן הַדְּבוּר וְתִקּוּן הַבְּרִית הַכֹּל אֶחָד כַּנִּל.

וְכֵן אֵיטָא (סנהדרין קת). שְׁדוֹר הַמַּבּוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה הֵם בְּחִינָה אַחַת. וְעַל-כֵּן בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיוּ שֵׁם גְּלִגּוּלֵי נְשָׁמוֹת הַנִּל. כְּמוֹ שְׁאֵיטָא בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, וְעַל-כֵּן הֵצְרָכוּ לַעֲבֹד בְּחֹמֶר וּבְלִבְנִים כַּמּוּבָא, וְעַל-כֵּן עָקַר הָעֵבֹדָה הָיָה לָתֵת תְּכָן לְבָנִים, כִּי פָרְעָה הָיָה רוֹצֵה גַם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ הַלְּבִנוּנִית אֶל הַסֵּטְרָא אַחֲרָא לְמִצְרַיִם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרָאָה צְמִיחַת קֶרֶן יִשׁוּעָה עַל-יַדֵּי מִשָּׁה, גָּזַר לְבָלֵי לְתֵן לָהֶם שׁוּם תְּכָן, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יַעֲשׂוּ לְבָנִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ה, יח): "וְתִכֵּן לְבָנִים

כב לקויטי הַלכות מקח וממכר א' חשן משפט

תתנו", כי רצה להתגבר עליהם שיהיו ממשיכין בחינת לבנים בחינת לבנונית מהם בעצמן בלי שום סיוע מצרים. כדי להמשיך בחינת לבנים של ישראל בעצמן אל הסטרא אחרא, חס ושלום, אבל כל זה לא הועיל לו, כי, אדרבא, על-ידי עבודתם שם תקנו והעלו הלבנונית אל הקדשה:

ו) וזהו גם-כן בחינת פגם המשנה דבור של המשא ומתן שפבר נקנה בכסף, כי הכסף הוא בחינת המח והחיות של המשא ומתן, כמו שפכתוב (קהלת ז, יב): "בצל החכמה בצל הכסף". ועל-כן כל הדברים שבעולם קונין על-ידי כסף, כי הכסף הוא בחינת המח והחיות של כל הדברים וכמובא לעיל מזה. והוא בחינת לבנונית, בבחינת 'מחא חורא ככספא' (תקוני זהר קכט.). וכשנעשה המשא ומתן על-ידי הכסף, נמצא שפבר נמשך בחינת לבנונית, ועל-כן כשמשנה דבורו אחר-כך, נמצא, שמבטל נתינת הכסף, נמצא, שנמשך הלבנונית לבטלה אל הסטרא אחרא, חס ושלום, וזהו ממש פגם דור המבול ודור הפלגה כנ"ל. ועל-כן אומרים: מי שפרע מדור וכו' מדור המבול ודור הפלגה דיקא כנ"ל.

אבל על כל זה אין המקח קים עדין לגמרי, כי עקר קיום כל הדברים, דהינו שיהיה הדבר קים ולא

לקוטי הלכות מקח וממכר א' חשן משפט כג

יוכלו החיצונים להתאחז בו ולבטלו, הוא דיקא כשנמשך הדבר ונתלבש בעשיה במעשה ובעבדא גמורה, שזה בחינת עשית המצוות שצריך לעשותם בעבדא דוקא, וכן להפך פגם העברות ביותר הוא כשעושה עבדא, חס ושלום, ועל-כן כשהמשא ומתן הוא בדבור בעלמא, אף שהוא פגם גדול כשמשנה הדבור ונקרא מחסרי אמנה, עם כל זה אין המקח קיים בזה, מאחר שלא היה רק דבור ולא נעשה שום מעשה עדין. ואפלו אם נתן כסף, עם כל זה אינו נקרא מעשה, מאחר שהכסף הוא בבחינת מח פנ"ל, אבל כשכבר נעשה מעשה, כגון הגבחה או משיכה וכו', אזי אי אפשר לשנות עוד כלל פנ"ל.

וזהו בחינת קנין סודר, שהוא קונה תמיד, כי כשנמשך בחינת תקינת המשא ומתן, בבחינת תקינת הבגדים, שהוא בחינת המשכת הלבנונית אל בגדים ולבושין ממש, אזי הוא קיים ולא יתבטל פנ"ל, כי זהו בחינת עשיה פנ"ל, כי עקר תקינת העשיה שעושין גוף ולבוש אל חיות דקדשה שלא יתאחזו בו החיצונים, כי הם נאחזין ביותר בבחינת ערטילאין. ועל-כן אדם הראשון קדם החטא נאמר "ויהיו שניהם ערומים" כו' (בראשית ב, כה). כי אז לא היה שליטות החיצונים והיו יכולים להיות ערומים, אבל אחר-כך ידעו כי עירמם הם,

כד לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט

והצרכו לתפור עליה תאנה לכסות, ולהלביש עצמם שלא יתאחזו בהם כנ"ל. ועל-כן כשנמשך תקון המשא ומתן בבחינת לבושין שהוא בחינת עשיה, כי עשיה הוא תכלית הלבושין כידוע, ואזי אי אפשר לשנות עוד כנ"ל וזהו בחינת קנין סודר כנ"ל:

הלכה ב

אין המקח נגמר בדברים כי אם על-ידי קנין וכו', דהינו משיכה או מסירה או הגבהה וכו'. ורב הקנינים הם בקנין סודר, וכל זה במטלטלין, אבל הקרקע נקנית בכסף, כמבאר חלוקי הדינים בשלחן ערוך:

(א) על-פי המאמר המתחיל משחרב בית-המקדש וכו' (סימן כ"ה), עין שם היטב:

והכלל היוצא משם, כי צריך כל אחד להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל וכו'. ודע שבכל דרגא ודרגא יש שם דמיונות אלו, וכשאדם נסק ונעסק מדרגא לדרגא, אזי מתגברים הקלפות שבמדרגה ואינם מניחים אותו לכנס, וצריך להתגבר לשברם ולהכניעם וכו'. ועקר הכנעתם של אלו הקלפות שמתגברים כשיוצאים מדרגא לדרגא, הוא

לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט כה

על-ידי גדלת הבורא יתברך שמו. והתגלות גדלת הבורא יתברך, הוא על-ידי גוּנִין עלֹאִין שִׁיש בְּכֶסֶף וְזָהָב, פִּי שָׁם מְלַבְּשִׁין גּוּנִין עֲלֹאִין, וְהֵם נִתְגַּלִּין עַל-יְדֵי שְׁנוֹתֵינִין צְדָקָה לְעַנֵּי הַגּוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַקֵּן כָּל מָמוֹנוֹ וְנִתְגַּלִּין הַגּוּנִין עֲלֹאִין שִׁיש שָׁם בְּהַמָּוֶן, וְאִזִּי נִתְגַּלָּה גְדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ וְנִכְנָעִין הַקְּלָפוֹת שֶׁבַּמְדְּרָגָה וְכוּ'. כִּי עַקֵּר הַגּוּנִין אֵין מְאִירִין אֶלָּא בְּיַד אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, אֲבָל אֶצֶל הָעַכּוּ"ם הֵם נִתְעַלְמִים, וּבְשִׁבִיל זֶה הֵם מִתְאַוִּין לְמָמוֹן יְהוּדִי וְכוּ', עֵין שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

ב) וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַקְּנִיָּיִם שָׁאִין הַמְּקַח נִגְמָר בְּדְבָרִים בְּלִבָּד כִּי אִם בְּקִנְיָן, כִּי כְּבָר מְבֹאָר כַּמָּה פְּעָמִים שְׁכָל עֲנִינֵי מִשָּׂא וּמִתָּן וּמְקַח וּמְמַכֵּר הוּא לְהַעֲלוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת. וּכְשֶׁמְעַלִּין אֵלּוֹ הַנִּיצוּצוֹת וְהַקְּדוּשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת עַל-יְדֵי הַמִּשָּׂא וּמִתָּן, נִמְצָא שֶׁהֵם עוֹלִים מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וְאִזִּי מִתְגַּבְּרִים הַקְּלָפוֹת שֶׁבַּמְדְּרָגָה, כִּי בְּכָל דְּרָגָא יֵשׁ שָׁם דְּמִיוֹנוֹת וְקְלָפוֹת אֵלּוֹ כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אֵין הַמְּקַח נִגְמָר בְּדְבָרִים בְּלִבָּד, כִּי עַקֵּר הַתְּגַבְּרוּתָם הוּא בְּשַׁעֲהַ שְׁעוֹלִין מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כַּנ"ל, וּבְשַׁעֲתָ גָּמַר הַמְּקַח כְּשִׁיוֹצֵא הַדְּבָר מֵרְשׁוֹת זֶה לְרְשׁוֹת חֲבֵרוֹ אִזִּי הוּא בְּחִינַת הַבְּרוּר. וְאִזִּי נִתְבָּרַר הַקְּדוּשָׁה שִׁיש שָׁם וְעוֹלָה מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וְאִזִּי הֵם מִתְגַּבְּרִים כַּנ"ל. נִמְצָא, שֶׁבְּשַׁעֲהַ שִׁיוֹצֵא

כו לקויטי הלקוחות מקח וממכר ב' חשן משפט

הדבר מרשות לרשות, שהוא בחינת ברור ועליה מדרגא לדרגא, אז הם מתגברים כנ"ל.

ועל-כן כל זמן שלא נכנס החפץ הנקנה לרשות חברו אין המקח נגמר בדברים בלבד, כי אף-על-פי שנתרצה למכר לחברו, אף-על-פי-כן יכול המקח לחזור ולהתבטל על-ידי התגברותם שהם מתגברים תמיד כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא, ועל-כן צריכין לעשות איזה קנין. ועקר הקנין הוא מדאורייתא בכסף, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא מז:) כמו שכתוב (ויקרא כז, ט): "ונתן הכסף וקם לו". כי עקר הקנין הוא על-ידי הכסף דיקא, כי שם מתגלין הגונוין על-אין, שהם בחינת גדלת הבורא יתברך כנ"ל, שעל-ידי-זה נכנעין הקלפות שבמדרגה, ויכולין לעלות מדרגא לדרגא, ואזי נגמר המקח, שהוא בחינת הברור ועליה מדרגא לדרגא כנ"ל.

וזה בחינת "ונתן הכסף וקם לו", וקם לו' דיקא לשון תקומה ועליה, כמו שכתוב (בראשית כג, יז): "ויקם שדה עפרון" וכו'. ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית ובה נח): 'תקומה הייתה לו' וכו'. כי על-ידי הכסף דיקא, שהוא בחינת גונוין על-אין כנ"ל, על-ידי-זה נגמר המקח שהוא בחינת ברור בחינת תקומה ועליה מדרגא לדרגא כנ"ל:

לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט כז

ג) אף רבותינו, זכרונם לברכה, תקנו שאין הכסף קונה, כי באמת אף-על-פי שהכסף בשרשו גבה מאד ויש בו התלבשות גונין עלאין כנ"ל, אף-על-פי-כן למטה אין מתגלין הגונין שיש בכסף וזהב, כי אם על-ידי שמתקנין הממון, דהינו על-ידי צדקה לעני הגון וכו' כנ"ל. כי ידוע שכל הדברים נתקלקלו מחטא אדם הראשון, ועל-כן אי אפשר שיתגלו הגונין שיש בכסף וזהב כי אם על-ידי תקון, דהינו על-ידי צדקה כנ"ל, אבל בלא התקון אין הגונין מתגלין אפלו ביד איש הישראלי. ועל-כן תקנו חכמינו, זכרונם לברכה שאין הכסף קונה, כי אין לנו כח להכניע הקלפות שבמדרגה על-ידי הכסף, כי לאו בכל עת מתגלין הגונין שיש בכסף כנ"ל, וכשאין מתגלין הגונין אין נכנעין הקלפות שבמדרגה, ועל-כן אין המקח נגמר וכו' כנ"ל.

ויש לרמז זאת בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא מז): שאמרו מדאורייתא כסף קונה, ומפני מה אמרו חכמים משיכה קונה? גזרה שפא יאמר לו: נשרפו חטיף בעליה. ולכאורה תמויה: למה תפסו רבותינו, זכרונם לברכה, עליה דוקא, הנה להם לומר סתם נשרפו חטיף ברשותי או בבית וחרצר, ולמה תפסו עליה דוקא?! אף יש לרמז הנ"ל, כי מחמת שאין בנו כח לגלות תמיד הגונין עלאין שיש בכסף כנ"ל, ועל-כן

כח לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט

עדין יוכלו להתגבר הקלפות בשעה שעולה המקח מדרגא לדרגא פנ"ל. וזהו בחינת שפא יאמר לו נשרפו חטיף בפעליה, דהינו בעת שעולה המקח מדרגא לדרגא אזי נזוק ונשרף על-ידי התגברות הנ"ל שמתגברים בשעת עליה שעולים מדרגא לדרגא שמהם באים כל ההזקות:

ד) ועל-כן אין המקח נגמר כי אם על-ידי משיכה או הגבחה וכיוצא, כי העקר שצריך החפץ שיהיה איזה שעה ברשות הקונה, כדי שיצא מרשות לרשות, ותכף כשנכנס לרשות חברו פעם אחת כבר נכנעו הקלפות שבמדרגה, כי עקר התגברותם בשעה שיוצא מדרגא לדרגא דהינו בעת שיוצא מרשות לרשות שאז נגמר הברור. ועל-כן תכף שמשך החפץ או כיוצא ונכנס ברשותו שעה קלה, אזי כבר עלה החפץ מדרגא לדרגא, מאחר שכבר יצא מרשות לרשות, ועל-ידי-זה נגמר המקח, כי עקר גמר המקח הוא על-ידי-זה פנ"ל, ועל-כן אפלו אם תכף אחר המשיכה וכו' חזר והניח החפץ אצל המוכר, כבר נגמר המקח, מאחר שכבר יצא מרשות לרשות ונכנעו הקלפות שבמדרגה, מאחר שכבר נכנס לרשותו פנ"ל:

ה) ועל-כן בהקדש קונה פסוף גם מדרבנן (קדושין כט.), כי מעות הקדש הוא קדש, ומתגלין בו הגוונים

לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט כט

עלאין מאחר שהוא קדש ואין להסטרוא אחרא אחיזה בו, ועל-כן מתגלין בודאי במעות הקדש גוננין עלאין, ועל-כן בהקדש כסף קונה וכו' כנ"ל. ועל-כן גם כשישראל קונה מעכו"ם גם-כן כסף קונה לכמה דעות, כי מעות ישראל לגבי עכו"ם הוא קדוש מאד, ומתגלה בו הגוננין עלאין. וכמוכן היטב שם בדברי רבנו הנ"ל, שבשביל זה הם תאבים לממון ישראל כאלו לא ראו ממון מעולם, מחמת שבממון ישראל מתגלין הגוננין עלאין, עין שם היטב.

כי באמת אף-על-פי שגם המעות של ישראל צריך גם-כן תקון כדי שיאירו בו הגוננין כנ"ל, אף-על-פי-כן כנגד העכו"ם בודאי ממון ישראל קדוש מאד, בבחינת הארת הגוננין "כיתרון האור מן החשך" (קהלת ב, יג), כמוכן בכמה מקומות שאפלו האור שאין בו פח להאיר ביום כגון הנר, אף-על-פי-כן בלילה ובחשך הוא מאיר מאד, בבחינת "כיתרון האור מן החשך". ועל-כן בודאי ממון ישראל כנגד העכו"ם הוא מאיר מאד, בבחינת הגוננין הנ"ל. ועל-כן ישראל מנכרי קונה בכסף לכמה דעות (בכורות יד:), וכנ"ל:

וזה בחינת מה שהקרקע נקנה בכסף. כי עקר העלמת הגוננין שבכסף מה שאין הגוננין מאירין כי אם על-ידי התקון של צדקה כנ"ל, כל זה הוא מחמת חטא

ל לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט

אדם הראשון, שעל-ידי-זה נתחשכו, כבִּיכּוּל, ונתעלמו אורות הגִּוּנִין ואין יכולין להתגלות כי אם על-ידי תקון, כי עקר אורות הגִּוּנִין שְׂבִכְסֵף וזֶהב הם נמשכין רק מהגִּן עֵדֶן, בבחינת "ונהר יצא מעדן להשקות את הגִּן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב, וזהב הארץ ההוא טוב, שם הבדלח ואבן השהם" (בראשית ב, י), הינו הזהב דקדשה הנמשך מהנהר היצא מעדן וכו', שֶׁהוּא בְּחִינַת "וזהב הארץ ההוא טוב". טוב היקא, כי שם מתגלין אורות הגִּוּנִין, בבחינת "שם הבדלח ואבן השהם", שֶׁהֵם בְּחִינַת גִּוּנִין עֲלֵאִין המתגלין בזהב הטוב הנמשך מגן-עדן.

כי שם בגן-עדן עקר הזהב דקדשה, כי הזהב נמנה בתוף השלש עשרה חפות שעשה הקדוש-ברוך הוא לאדם הראשון בגן-עדן כמובא ביחזקאל (כח, יג), והוא נכלל בתוף כל האבנים טובות המנויין שם, אדם פטדה וברקת כל אבן יקרה וכו'. הינו בחינה הנ"ל, כי שם הזהב כלול מגוּנִין סגיאין, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הָאֲבָנִים טובות שֶׁהֵם כָּלֵלִיּוֹת הגִּוּנִין, כי כל אחד מהאבנים טובות גוּן שֶׁלּוֹ מְשֻׁנָּה מחברו, כי הם בחינת גוּנִין עֲלֵאִין. נמצא שבחינת הזהב דקדשה שמתגלין בו הארת הגִּוּנִין הוא בחינת הזהב הטוב הנמשך מגן-עדן

לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט לא

כנ"ל, כי שם בגן-עדן מתגלין כל האורות עליונים שהם בחינת גוּנִין עלֵאין פִּדוּע. וכשחטא אדם הראשון ונתגַרש מגן-עדן נתעלמו כל האורות דְהִינוּ אורות הגוּנִין עלֵאין, כי נפגם הפסוף והזָהב בכחינת "בעצבון תאכלנה" (בראשית ב, יז), דְהִינוּ מעוט הפרנסה ביגיעה גדולה, שְׁזָה נמשך מחמת העלמת הגוּנִין עלֵאין שבכסף וזָהב, כי כִּשְׁהגוּנִין מאירין בתוף הפסוף והזָהב נמשך מהם פרנסה ושפּע גדולה. ועקר מעוט הפרנסה בחינת "בעצבון תאכלנה", הוא מחמת העלמת הגוּנִין. נמצא, שעקר העלמת אורות הגוּנִין שבכסף וזָהב הוא מחמת חטא אדם הראשון כנ"ל. ועקר חטא אדם הראשון שְׁהוּא זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ נֶאֱחָז בְּיֹתֵר בְּהָאָרֶץ, בְּבַחֲיַנַת "אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָךְ" וכו' (בראשית ג, יז). ועקר התקון של חטא אדם הראשון תְּלוּי בְּתִקּוּן הָאָרֶץ, לְהוֹצִיא אֶת הָאֲדָמָה מִקְּלָלָתָהּ, כִּי הָאָרֶץ הוּא שְׂרֵשׁ כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם בְּבַחֲיַנַת (קהלת ג, כ) "הכל היה מן העפר".

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (יבמות סג): 'כל מי שאין לו קרקע אינו אדם'. כי עקר בחינת אדם הוא כְּשִׁמְתִּקְנִין חטא אדם הראשון, כִּי עַל-יְדֵי חטא אדם הראשון נפגם בחינת אדם, בְּבַחֲיַנַת "אדם ביקר בל ילין נמשל כְּבַהֲמוֹת נְדָמו" (תהלים מט, יג), כִּי עַל-יְדֵי-זֶה

לב לקוטי הַלכות מקח וממכר ב' חשן משפט

הַתַּגְבֵּר כַּח הַמְדָמָה כַּח הַבְּהִמְיוּת. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי שְׁנֵת־עֲלָמוֹ הַגְּוֹנִין עֲלָאִין שְׁהִיוּ מְאִירִין בַּפָּנִים, שְׁהֵם בְּחִינַת 'צֹלָם אֱלֹקִים', כִּי הַגְּוֹנִין הֵם בְּחִינַת הַמַּחִין, שְׁהֵם צֹלָם אֱלֹקִים, שְׁהֵם עֶקֶר הָאָדָם, אָבֵל כְּשֵׁנֵת־עֲלָמִין הַגְּוֹנִין נִסְתַּלֵּק בְּחִינַת צֹלָם אֱלֹקִים וְאִינוֹ נִקְרָא בְּשֵׁם אָדָם.

וְזֶהוּ "אָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין", "יִקָּר" אֵלּוּ תִּפְלִין שְׁנִקְרָאִין פָּאָר (בְּרֻכּוֹת י.א.) שְׁהוּא בְּחִינַת גְּוֹנִין עֲלָאִין שְׁהֵם בְּחִינַת פָּאָר, כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן כח). וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁל כְּבִהְמוֹת גְּדָמוֹ כַּנ"ל. וְכָל אֶחָד כְּפִי מַה שְׁזוֹכָה לְתַקֵּן בְּחִינַת חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עַל-יְדֵי-זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם אָדָם. וְעֶקֶר תִּקּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שְׁהוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, הוּא עַל-יְדֵי תִקּוּן הַקְּרָקַע כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן מִי שְׁאִין לוֹ קְרָקַע אִינוֹ אָדָם, כִּי כָּל מַה שְׁיֵשׁ לְהָאָדָם הוּא מְבָרַר אוֹתוֹ מִזְהֵמַת הַנְּחָשׁ, וְעֶקֶר הוּא לְבָרַר וּלְתַקֵּן הַקְּרָקַע, שְׁהוּא שְׂרֵשׁ הַכֹּל וְשֵׁם עֶקֶר הַתִּקּוּן כַּנ"ל. וּכְשֶׁמִּתְקַן הַקְּרָקַע נִתְתַּקֵּן הַכֹּל וְנִנְדָבֵךְ הַכֹּל מִזְהֵמַת הַנְּחָשׁ, מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְאִזִּי נִקְרָא בְּשֵׁם אָדָם כַּנ"ל.

וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הַקְּרָקַע, שְׁהוּא שְׂרֵשׁ הַכֹּל, אִזִּי נִתְתַּקֵּן הַכֹּל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁקוֹנֵה קְרָקַע, וְזֶה כָּלֵל שְׁעַל-יְדֵי כָּל הַקְּנִינִים מִתְקַנֵּין וּמְבָרְרִין הַדְּבָר כַּנ"ל, נִמְצָא, כְּשֶׁקוֹנֵה קְרָקַע וּמִתְקַן בְּחִינַת קְרָקַע שְׁהִיא שְׂרֵשׁ הַכֹּל,

לקויטי הלקות מקח וממכר ב' חשן משפט לג

שהוא בחינת כלל תקון חטא אדם הראשון להוציא האדמה מקללתה מבחינת "ארוכה האדמה" וכו'. ועל-כן בשעת קנין קרקע מתגלין אורות הגונים שבכסף וזהב, מאחר שהוא בחינת כלל תקון חטא אדם הראשון:

ועל-כן הקרקע נקנה בכסף, כי בשעת קניית קרקע מתגלין הגונים שבכסף, מאחר שהוא בחינת כלל תקון חטא אדם הראשון כנ"ל, כי הפרוטה כסף שנותן בשעת קנין קרקע הוא בחינת פרוטה של צדקה ממש, שעל ידה מתקנין כל המון ומתגלין הגונים כנ"ל, על-ידי שנותן פרוטה לעני ומוציא את העני מבחינת "בעצבון תאכלנה" על-ידי המון שנותן לו, ועל-ידי-זה מתגלין הגונים, שעקר העלמתם על-ידי בחינת "בעצבון תאכלנה" כנ"ל. ועל-כן הפרוטה של קנין קרקע הוא גם-כן בבחינה זו, כי מתקן על-ידי-זה ומזכך הקרקע מזהמת הנחש שהוא שרש הכל, ועל-ידי-זה נתתקן הכל ונתגלין הגונים, כי הא בהא תליא, כמו שכתוב: "ארוכה האדמה בעצבון תאכלנה" וכו'. וכן להפך, כשמתקן האדמה נתתקן בחינת "בעצבון" ונתגלין הגונים. ועל-כן הקרקע נקנה בכסף, כי בשעת קניית הקרקע נתגלין הגונים כנ"ל:

לד לקוטי הלכות מקח וממכר ב' חשן משפט

וְזֶה בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר. זֶה בְּחִינַת מַה שְּׁמִבְּאָר שָׁם
בַּמֶּאמָר הַנ"ל בְּעִנְיַן הַגְּוֹנִין הַנ"ל הַמְתַּגְּלִין בְּכֶסֶף
וְזֶה, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּגָדֵי יֵשַׁע וְכוּ' עֵינַן שָׁם הֵיטֵב. וְזֶה
בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר שְׁקוּנִין עַל-יְדֵי הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
בְּגָדֵי יֵשַׁע, בְּחִינַת גְּוֹנִין עֲלָאִין, 'כִּי רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא
לְמֵאנִי מְכַבְּדוּתָא' (פְּבֵא קָמָא צֵא), בְּחִינַת בְּגָדֵי פְּבוּד וּפְאָר,
בְּחִינַת כָּלְלִיּוּת הַגְּוֹנִין. וְעַל-יְדֵי-זֶה קוּנִין כָּל דְּבָר, כִּי
עָקַר הַקִּנְיָן עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַגְּוֹנִין, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָעִין
הַמְּנִיעוֹת שֶׁבַּמְּדֻרְגָה, וְנִקְנָה הַדְּבָר וְעוֹלָה מְדֻרְגָא לְדֻרְגָא
כַּנ"ל, כִּי הַגְּוֹנִין שְׁבִכְסָף וְזֶהב אֵין מְתַגְּלִין תָּמִיד כַּנ"ל,
וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְקַנּוֹת עַל-יְדֵי הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
"בְּגָדֵי יֵשַׁע" כַּנ"ל, כִּי הַגְּוֹנִין מְתַלְּבְּשִׁין בְּהַבְּגָדִים שֶׁהֵם
בְּחִינַת תְּקוּן חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן, בְּבְחִינַת "וַיַּעַשׂ ה'
אֱלֹקִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר וַיַּלְבְּשֵׁם" (בְּרֵאשִׁית ג,
כא), כִּי מְתַחַלָּה הָיוּ עָרוּמִים, וְאָז הָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל
אוֹרוֹת הַגְּוֹנִין בְּלִי לְבוּשׁ, אֲבָל אַחֲר־כֵּן עַל-יְדֵי הַחֲטָא
נִתְעַלְמוּ וְאֵינָם יְכוּלִים לְהַתְּגַלּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת
לְבוּשִׁים, בְּבְחִינַת וַיַּעַשׂ וְכוּ' וַיַּלְבְּשֵׁם.

וְזֶה בְּחִינַת צְדָקָה שְׁעַל יְדֵה מְתַגְּלִין הַגְּוֹנִין כַּנ"ל, כִּי
צְדָקָה הִיא בְּחִינַת לְבוּשִׁים בְּבְחִינַת (אִיּוֹב כט, יד)
"צְדָק לְבִשְׁתִּי", בְּחִינַת בְּגָדֵי יֵשַׁע הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַגְּוֹנִין, כַּמְבָּאָר הֵיטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל, שְׁעָקַר הַתְּגַלּוֹת

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט לה

אורות הגונים פשוטין שיתגלו ויאירו, אזי הם בבחינת בגדי ישע מעיל צדקה, עין שם היטב.

וזהו בחינת קנין סודר שקונין בהבגדים, שקונה בכל דבר. ורב הקנינים הם על-ידי-זה, פי הבגדים הם בחינת בגדי ישע בחינת התגלות הגונים על-אין שהם בחינת גדלת הבורא יתברך. שעל-ידי-זה קונין ומתקנין ומעלין כל הדברים שבעולם כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכה ג

ענין קנין סודר ושאר כל הקנינים שהם מסירה ומשיכה והגבהה:

(א) על-פי התורה המתחלת 'דע שיש אמצעי' (סימן קנ"ט) עין שם כל התורה:

והכלל, כי יש שני מיני למודים בהתורה הקדושה, יש למוד של הצדיק האמת, שעולה להשכינה שהיא אמצעי בינו יתברך ובין העולם, ואז נעשה מהימין והשמאל שיש בהתורה שהם אש ומים, נעשה מהם בחינת שפע רוחניות ושפע גשמיות, הינו מבחינת הימין נעשה שפע רוחניות שהוא שפע עליון לכל דרי מעלה, שהם מלאכים

לו לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט

ושָׂרָפִים וְכוּ'. וּמִבְחִינַת הַשְּׂמַאל נַעֲשֶׂה שֶׁפַּע גְּשָׁמִיּוֹת
לְעוֹלָמוֹת הַתְּחִתּוֹנִים וְכוּ'. אֲךָ לָאוּ כָּל אָדָם זוֹכֵה
שֶׁיְהִי לְמוֹדוֹ עוֹלָה לְהַשְׁכִּינָה וְכוּ'. וְאִזּוֹ כְּשֶׁאֵין לְמוֹדוֹ
עוֹלָה לְהַשְׁכִּינָה, אִזִּי כְּשֶׁלּוֹמֵד וְאִזּוֹ יוֹצְאִים אֲדִים מִפּוֹ
וְכוּ'. וְטַבַּע הַתּוֹרָה שֶׁיִּגְבִּיחַ עֲצָמוֹ לְמַעַלָּה לְהַשְׁכִּינָה
כַּנ"ל, אֲךָ שְׂאִינָה יְכוֹלָה לְעֵלוֹת מִחֻמַּת שְׂזֵה הַלּוֹמֵד
אֵינוֹ זוֹכֵה לָזֶה שֶׁיַּעֲלֶה לְמוֹדוֹ לְהַשְׁכִּינָה כַּנ"ל. וְהֵנָּה
הַתּוֹרָה שְׁלוֹ מִתְרוֹמְמֶת לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה, אֲךָ אֵינָה
יְכוֹלָה כַּנ"ל. וּבִתּוֹךְ כֶּךָ נַעֲשֶׂה לִילָה, וְאִזּוֹ יוֹצְאֵין כָּל
הַגְּרָדִינֵי נִימוֹסִין וְכוּ' וּמִכֵּין עָלֶיהָ וְכוּ'. וְאִזּוֹ נִתְפַזְרָת
זֹאת הַתּוֹרָה בְּאֹוִיר, וְכָל בְּנֵי עוֹלָם שׁוֹאֲבִין מִזֹּאת
הַתּוֹרָה שְׁנֵתְפַזְרָה בְּאֹוִיר. וְלִפִּי מֵהוּת הָאָדָם שֶׁמַּגִּיעַ לוֹ
הַתּוֹרָה הַזֹּאת כֵּן נַעֲשֶׂה מִמָּנָה, כִּי אָדָם כְּשֶׁר וְכוּ' אוֹ
אָדָם גָּדוֹל וְצָדִיק כְּשֶׁמַּקְבְּלִין מֵאלוֹ הַתּוֹרוֹת שְׁנֵתְפַזְרוּ
אִזִּי נַעֲשֶׂה אֲצֵלוֹ מִזֶּה טַל תּוֹרָה וְכוּ' לְפִי מִדַּת
הַמַּקְבָּל. לְקֶצֶת נַעֲשִׂים מֵאלוֹ הַתּוֹרוֹת חֲדוּשֵׁין
דְּאוֹרֵיתָא וְכוּ', וְזֶהוּ בְּחִינַת הַיָּמִין שֶׁיֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה, אֲבָל
מִבְּחִינַת הַשְּׂמַאל נַעֲשֶׂה הַהֶפֶךְ מִמֶּשׁ, שֶׁהוּא ל"ט
מְלֵאכּוֹת שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵאלוֹ הַתּוֹרוֹת, שֶׁמַּגִּיעַ לְבְנֵי אָדָם
שְׂאִינָם כְּשָׂרִים, נַעֲשֶׂה אֲצֵלָם מִזֶּה הַהֶפֶךְ מִבְּחִינַת
הַטַּל הַנ"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת ל"ט מְלֵאכּוֹת שֶׁהוּא הֶפֶךְ
ט"ל תּוֹרָה, הֵינּוּ שְׁנֵתְעוֹרֵר אֲצֵלוֹ עַל-יְדֵי-זֶה
הַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ לְטַרְדַּת הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וּרְדִיפַת

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט לז

הפרנסה, שהוא בחינת (בראשית ג, יט): "בזעת אפך תאכל לחם" וכו'. וזהו בחינת הימין והשמאל שיש בהתורה, כי בלמוד התורה העולה להשכינה נעשה מבחינת הימין והשמאל שפע רוחניות ופע גשמיות וכו'. ומזה הלמוד שאינו יכול לעלות להשכינה נעשה מהימין ושמאל וכו' טל תורה או ל"ט מלאכות וכו' פנ"ל, עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת משא ומתן, כי עקר המשא ומתן הוא בשביל לברר ניצוצות הקדושים המלבשין בכל חפצי המשא ומתן כידוע. ועקר הברור הוא לברר הניצוצות הקדושים שהם בחינת ניצוצי אותיות התורה הקדושה, לבררם מבחינת הל"ט מלאכות, שהם בחינת "בזעת אפך תאכל לחם" (בראשית ג, יט), שמהם נמשכין כל עסקי טרדת המשא ומתן וכל עניני המלאכות וכל העסקים שבעולם. שכלם כלולים בל"ט מלאכות כידוע, אשר שרש הל"ט מלאכות בקדשה הוא בחינת אותיות התורה הקדושה, בחינת ניצוצות הקדושים. וצריכין לברר כל אלו האותיות והניצוצות הקדושים מתוך בחינת הל"ט מלאכות שהם כל עסקי המשא ומתן פנ"ל:

ג) ועקר הברור מה שאנו צריכין להתנגע ולטרוח לבררם נמשך מאלו התורות שאינם זוכין לעלות

לח לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט

לְהַשְׁכִּינָה, שֶׁהֵם נִתְפָּזְרִים בְּאוֹר, אֲשֶׁר לְפַעֲמִים נַעֲשִׂין
מֵהֶם ל"ט מְלָאכוֹת בְּחִינַת בְּזֻזַת אַפָּךְ וְכוּ' כַּנ"ל.
וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַתְיַגֵּעַ בְּמִשְׁא וּמִתָּן וּבְמְלָאכוֹת,
לְהִתְאַמֵּץ וּלְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׂיִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת כָּל
הַל"ט מְלָאכוֹת וְכָל עֶסְקֵי הַמִּשְׁא וּמִתָּן בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה.
כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְבָרַר מִשֵּׁם כָּל נִיצוּצֵי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַנ"ל
שֶׁנִּפְלוּ לָשֵׁם. שְׁמֵהֶם נַעֲשׂוּ אֵלֹה הַל"ט מְלָאכוֹת כַּנ"ל:

ד) וְאֵי אֲפָשָׁר לְבָרַר אֵלֹה הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִתּוֹךְ
הַל"ט מְלָאכוֹת, כִּי אִם כְּשִׁמְקֻשְׁרִים
עֲצָמָן לְצַדִּיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, כִּי "יוֹסֵף הוּא
הַשְּׁלִיט הוּא הַמִּשְׁבִּיר" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית מ"ב, ו), שְׁכָל הַמְּכִירוֹת
וְקִנְיָנִים שֶׁבְּעוֹלָם כֻּלָּם נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הַדּוֹר שֶׁהוּא
בְּחִינַת יוֹסֵף כַּנ"ל, וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"ח, ז): "וְכָל
הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרִימָה אֶל יוֹסֵף לְשָׁבוֹר", שְׁכָל הָאָרֶץ שֶׁהֵם
כָּל הָעוֹלָם הָעוֹסְקִים בְּמִשְׁא וּמִתָּן אֲשֶׁר בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ
כָּל עֶסְקִים הוּא לְבָרַר בְּרוּרִים, לְבָרַר נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
מֵעֵמְקֵי הַקְּלָפוֹת אֲשֶׁר כֻּלָּם הֵם בְּבְחִינַת יוֹרְדֵי מִצְרַיִם,
כִּי כָּל הַגְּלִיּוֹת מְכֻנִּים בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מְצַרִּים
לְיִשְׂרָאֵל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה טז, ד).

וְעַקֵּר הַגְּלוּת הוּא גְלוּת הַנֶּפֶשׁ מֵהַשְּׁטָרִין אוֹחֲרָנִין,
שֶׁהֵם הָעֶכּוּ"ם, אֵינָם מְנִיחִין אֶת הַנֶּפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל
לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּלְהַתְדַבֵּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאֵמֶת.

לקויטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט לט

ועל-כן זה שונכנס לתוך המשא ומתן ששם הקלפות והסטרא אחרא אחרים וסובבים סביב הניצוצות הקדושים שבתוך המשא ומתן, על-כן זה שונכנס לשם הוא בבחינת יורד לגלות מצרים שכולל כל הגליות, שהוא בבחינת גלות הסטרא אחרא לנפש ישראל ולהניצוצות הקדושים התלויים בו. ואזי כשנפש הישראל יורד לגלות הנ"ל, דהינו כשעוסק במשא ומתן אי אפשר לו לעמד שם ולזכות לעשות פעלתו בשלמות לברר הניצוצות משם ולצאת משם בשלום כי אם על-ידי שמקשר עצמו אז להצדיק הדור האמתי, שהוא בבחינת יוסף שעל ידו כל הברורים שבעולם, שזהו בבחינת וכל הארץ באו מצרימה אל יוסף לשבור, שכל הסוחרים שבעולם העוסקים במשא ומתן כלם מכרחים לבוא בגלות מצרים ששם כבושים כל הניצוצות בגלות כנ"ל, על-כן כלם מכרחים לבוא לשם בשביל להעלות הניצוצות משם. וכשבאים לשם לגלות מצרים צריכין לבוא אל יוסף, בבחינת הצדיק האמתי, לשבור ולסחר ולעשות כל הקנינים על ידו דיקא, כי על-ידי הצדיק האמת נעשין כל הברורים שבעולם כנ"ל:

(ה) כי באמת כל החיות של כל העולם ומלואו הוא רק מהתורה הקדושה כידוע, כמו שכתוב (בראשית א, א): "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ",

בראשית זה התורה שנקראת 'ראשית חכמה' (תהלים קיא,
 י) ובה ברא השם יתברך כל העולם ומלואו (בראשית רבה
 פרשה א) והיא חיות כל הדברים וכל החפצים שבעולם.
 נמצא, שבכל חפץ שבעולם מלבש בו אותיות התורה
 הקדושה שהיא חיותו. ואם היינו פלנו זוכין להיות
 כראוי כרצונו הטוב באמת, וללמד תורה לשמה באמת,
 אז היו כל הדברים מבררים אפלו כל החפצים של חל,
 כי כלם מקבלין חיותם מהתורה כנ"ל, אך מאחר שלא
 כל אדם זוכה שיהיה למודו עולה להשכינה כנ"ל,
 וכשאינ למודו עולה להשכינה, אזי נתפזרת התורה וכו'
 ונעשה מזה לפעמים ל"ט מלאכות וכו' כנ"ל, על-כן
 צריכין להתיגע במשא ומתן ולהשתדל מאד שיהיה
 המשא ומתן בקדושה גדולה, אולי יזכה לברר הניצוצות
 שהם אותיות התורה המלבשין בהל"ט מלאכות שנעשו
 מאותיות התורה שאין הלמוד כראוי, שנתפזרה באויר
 וכו' כנ"ל:

ועל-כן עקר הברור והתקון הוא על-ידי הצדיק הדור
 שהוא בחינת יוסף כנ"ל, כי הצדיק לומד
 תורתו לשמה, ולמודו עולה להשכינה, ונמשכין על ידו
 כל ההשפעות שבעולם שפע רוחניות ופע גשמיות
 וכו' כנ"ל. ואפלו כשמגיע להצדיק אלו התורות של
 שאר העולם שאינם זוכין שלמודם יעלה להשכינה

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט מא

ולמודם נתפזר בהאור כנ"ל, אף-על-פי-כן כש'למודם מגיע להצדיק האמת נעשה מזה ט"ל תורה הפך ל"ט מלאכות. נמצא, שהצדיק מברר גם אלו הלמודים של שאר העולם מבחינת ל"ט מלאכות, כי אצלו נעשה מהם ט"ל תורה שהם חדושין דאורייתא כנ"ל:

וְעַל-כֵּן כָּל אָדָם בְּשַׁעַת לְמוּדוֹ וְעִבּוּדוֹ צָרִיף שִׁיקְשׁוּר
עֲצָמוֹ לְהִצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שְׂבֵדוֹר, כִּי בּוֹדָאֵי
לְאוֹ כָּל אָדָם זוֹכֶה שְׂיִהְיֶה לְמוּדוֹ וְעִבּוּדוֹ עוֹלָה
לְהִשְׁכִּינָה, וְאִזִּי כְּשֶׁאֵין לְמוּדוֹ וְעִבּוּדוֹ עוֹלָה לְהִשְׁכִּינָה
מִתְפַּזֶּרֶת בְּאֹוִיר וְיִכּוֹלָה לְהִגִּיעַ לְאִישׁ שְׂאִינוֹ כָּשֵׁר, וְיִהְיֶה
נִעְשֶׂה מִתּוֹרָתוֹ בְּחִינַת סָם מְוֵת, חָס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא ל"ט
מְלָאכוֹת, בְּחִינַת "בְּזַעַת אֶפְרָי תֹאכַל לְחֶם" כֵּן"ל. עַל-כֵּן
צָרִיף כָּל אָדָם לְכַוֵּן בְּשַׁעַת לְמוּדוֹ וְעִבּוּדוֹ לְקִשְׁרַת עֲצָמוֹ
לְצִדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שְׂבֵדוֹר, וְאִזִּי יִזְכֶּה שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂאֵין
לְמוּדוֹ עוֹלָה לְהִשְׁכִּינָה, עַל כָּל פָּנִים יִתְפַּזֶּר לְמוּדוֹ וְיָבוֹא
לְתוֹף הִצְדִּיק הָאֱמֵת, אֲשֶׁר אֶצְלוֹ נִעְשֶׂה מְזֵה ט"ל תּוֹרָה.
וְאִזִּי כְּשֶׁנִּעְשֶׂה אֶצֶל הִצְדִּיק מְלִמוּדוֹ ט"ל תּוֹרָה, שֶׁהוּא
חֲדוּשֵׁי דְאֹרִיטָא, אִזִּי כְּשֶׁהִצְדִּיק הִזָּה לוֹמֵד וּמְגַלֶּה זֹאת
הַתּוֹרָה שְׂזָכָה לְהַשִּׁיג מֵאֵלוֹ הַתּוֹרוֹת שֶׁנִּתְפַּזְרוּ בְּאֹוִיר
כֵּן"ל, אִזִּי חוֹזֵר וְנִעְשֶׂה מְלִמוּדוֹ שְׁפַע רִוְחָנִיּוֹת וְשְׁפַע
גְּשָׁמִיּוֹת לְכָל דְּרֵי מַעְלָה וּמַטָּה כֵּן"ל, כִּי עֲכָשׁוּ חוֹזֵר
וְנִעְשֶׂה תּוֹרָתוֹ שֶׁל הִצְדִּיק מִמָּשׁ אֲשֶׁר מִתּוֹרָתוֹ נִעְשֶׂה
שְׁפַע רִוְחָנִיּוֹת וְשְׁפַע גְּשָׁמִיּוֹת כֵּן"ל:

מב לקויטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט

נמצא, שעל-ידי הצדיק האמת נתבררים גם כן כל
הלמודים של שאר העולם שאינם זוכין שיהיה
למודם עולה להשכינה כנ"ל, כי אצל הצדיק נעשה
מלמודם ט"ל תורה הפך הל"ט מלאכות וכו' כנ"ל:

ז) וזה "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו',
כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם
ולילה" וכו' (תהלים א, א). כי דוד המלך עליו השלום
פתח ספרו בשבח העובדים את השם באמת, ולא מצא
מעלה טובה להאדם כמעלת התרחקות מעצת רשעים
ולהתקרב לצדיקים, כי זהו היסוד והעקר שהכל תלוי
בו (לקויטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), כי עקר הברור והתקון
של כל אדם שבעולם הוא על-ידי הצדיקים האמתיים.
ועל-כן העקר להתרחק מעצת רשעים וכו' החולקים
ומתנגדים על הצדיקים האמתיים, כי בודאי לאו כל
אדם זוכה שיהיה למודו ועבודתו עולה להשכינה
כנ"ל, כי אפלו אנשים חשובים ויקרים באמת, ואפלו
צדיקים גמורים, זעירין אנון שיזכו שיהיה למודם עולה
להשכינה, כי לזה אינו זוכה כי אם צדיק גדול מאד
מאד. ועל-כן מי שאינו במעלת הצדקות כל כך, אם
אינו מכון לקשר למודו ועבודתו להצדיקים אמתיים,
אזי חס ושלום תתפזר תורתו ותבוא לאנשים שאינם
כשרים, ויהיה נעשה מתורתו ל"ט מלאכות וכו', ששם

לקויטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט מג

אחיזת הקלפות והסטרא אחרא כנ"ל. על-כן צריך שיכונן לקשר עצמו להצדיקים שבדור, ואז יזכה שתעלה תורתו בבחינת זמין, ויהיה נעשה מתורתו ט"ל תורה כנ"ל:

וזהו "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו', כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה". הינו שטוב לאיש שמתרחק מרשעים וכו', רק עקר כל תורתו ועבודתו הוא נכללת בתורת השם, שהוא התורה של הצדיקים האמתיים שכל חפצו ורצונו אליהם, והוא מתקשר בהם בשעת עסק תורתו ועבודתו. וזהו "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה" וכו'. הינו כי תורת השם נקרא התורה של הצדיק האמת, שכל למודו עולה תכף להשכינה שהיא פלולה בו יתברך, ועל-כן תורתו ולמודו היא תורת השם ממש, אבל הלמוד של שאר העולם, שאין עולה להשכינה נקרא תורתו, כי אינה עולה ונכללת מיד בו יתברך, ועל-כן נקראת תורתו ולא תורת השם, אבל עקר התקון לזה שיקשר עצמו בכל חפצו ורצונו להצדיק האמת, שלמודו הוא בבחינת תורת השם כנ"ל, ואזי יתתקן תורתו גם-כן, כי תגיע אליו ויהיה נעשה מזה ט"ל תורה, ואזי יחדש הצדיק על-ידיה חדושין דאורייתא, ואז תחזור ותכלל ותעלה לשרשה, כי עכשו חזר ונעשה ממנה תורתו של הצדיק האמת, שהיא תורת השם ממש כנ"ל.

מד לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט

וזהו "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם
ולילה", שאף-על-פי שהוא עוסק ולומד תורתו,
ואינו זוכה שיעלה למודו להשכינה שתהיה נקראת
תורת השם ממש, אף-על-פי-כן בתורת השם חפצו, כי
כל ישעו וכל מגמתו וכל חפצו הוא בתורת השם שהוא
תורתו של הצדיק האמת, שהוא מקשר עצמו אליו
ונכלל בו כנ"ל, שעל-ידי-זה גם תורתו חוזר ונכלל
בתורת השם, כי נעשה מתורתו ט"ל תורה אצל הצדיק
האמת כנ"ל:

וזהו "והיה כעץ שתול על פלגי מים" וכו'. 'עץ שתול
על פלגי מים' זהו בחינת התורה של הצדיק
האמת שעולה להשכינה, כי התורה נקראת עץ בחינת
'עץ חיים', כמו שכתוב (משלי ג, יח): "עץ חיים היא
למחזיקים בה" וכו'. והשכינה נקראת פלגי מים בחינת
(תהלים סה, י) "פלג אלקים מלא מים". כי השכינה היא
בחינת ים שכל הנחלים הולכים לתוכה, בבחינת (קהלת
א, ז) "כל הנחלים הולכים אל הים" וכו' כידוע. הינו
שזה האדם שזוכה לקשר עצמו לצדיקים שבודר נחשב
תורתו כעץ שתול על פלגי מים, כמו הלמוד של הצדיק
האמת העולה להשכינה שנקראת עץ שתול על פלגי
מים כנ"ל, שנעשה ממנו שפע רוחניות לעולמות
עליונים ושפע גשמיות וכו' כנ"ל.

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט מה

וזהו 'אשר פריו יתן בעתו', זהו בחינת שפע רוחניות
שהיא עקר הפרי, כי עקר שֶכֶר התורה הוא לעולם
שָׁכֵלוּ אַרְךְ כִּידוּעַ (חלין קמב.), שהוא בחינת שפע רוחניות
וזהו "אשר פריו יתן בעתו". 'בעתו' דיקא, בחינת "כעת
יאמר ליִעֲקֹב וְלִישְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל" (במדבר כג, כג),
שהוא מרמז שהצדיקים מחיין כל המלאכים וכל
העולמות העליונים, כמו שְׁלֵמֵדוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם
לְבָרְכָהּ (ירושלמי שבת פרק ב) מְפָסוּק זֶה. שְׁעֵתִידִין צְדִיקִים
שִׁיְהִיָּה מְחַצְתָן לְפָנִים מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, וְהַמְּלֹאכֵים
יִשְׁאַלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל. וְכֵמוּ שֶׁהֵבִיא רַבֵּנוּ,
זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָהּ, מֵאֲמַר זֶה בְּמָקוֹם אַחַר (לקוטי מוהר"ן תנ"ג
ז) ע"ן שם.

וזהו בחינת שפע רוחניות, כי עקר שפע המלאכים
ועולמות עליונים שהצדיק משפיע להם הוא מה
שמודיע להם מהשגת אלקותו יתברך, שזהו עקר
חיותם והשפעתם מה שהצדיק נותן להם שפע רוחניות
על-ידי תורתו שעולה להשכינה כנ"ל, הינו שמגלה
להם על-ידי תורתו השגת אלקות, שזה עקר חיותם
כנ"ל. וזהו "אשר פריו יתן בעתו" זהו בחינת שפע
רוחניות כנ"ל. "ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח"
זהו בחינת שפע גשמיות שיורד לזה העולם מבחינת
השמאל שיש בהתורה, שהוא בחינת עליון, בחינת

שיחת חלין של תלמיד-חכם (עבודה זרה יט:) שהוא בחינת שמאל כנגד גוף התורה. וזהו 'וכל אשר יעשה יצליח', שהוא בחינת עשיה גשמית, הינו שפע גשמיות שהוא פרנסה ועשירות, כי בכלם מצליח הצדיק שהוא בחינת יוסף כנ"ל, בבחינת "וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו" כנ"ל (בראשית לט, ג), כי הוא ממשיך כל ההשפעות שפע רוחניות ושפע גשמיות כנ"ל:

ואמר דוד המלך עליו השלום שזה האיש שמקשר עצמו להצדיקים אמתיים ואינו הולך בעצת רשעים וכו' המרחקים מהם כנ"ל, רק כל חפצו ורצונו הוא להכליל בהם ובתורתם שנקרא תורת השם וכו' כנ"ל, אזי זה האיש הוא 'כעץ שתול על פלגי מים' וכו', הינו שגם למודו נחשב ממש כמו התורה של הצדיק האמת שנקרא "עץ שתול וכו' אשר פרו" וכו', כי גם הוא זוכה להכליל בו על-ידי ההתקשרות אליו, שעל-ידי-זה באה תורתו אליו ונעשה מזה ט"ל תורה, הינו חדושי תורה של הצדיק. נמצא, שחונרת ונעשית מתורתו, תורתו של הצדיק האמת שהיא תורת השם, שהיא בחינת עץ שתול וכו', כי נמשך ממנה שפע רוחניות ושפע גשמיות וכו' כנ"ל:

וזהו שפ"ס: "לא כן הרשעים כי אם כמץ אשר תדפנו רוח". כי תורתם מתפזרת באויר כמץ אשר תדפנו

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט מז

רוח ממש, כי מכה עליהם רוח הקדש, שהם בחינת כל הגרדיני נמוסין הנ"ל, ונעשה מהם ל"ט מלאכות שהם הפך ט"ל תורה כנ"ל. ול"ט מלאכות הם בחינת מצותבן, שהם הפסלת, שהם בחינת הקלפה הקודמת לפרי, אשר בשביל זה הם כל היגיעות של כל הל"ט מלאכות, כדי לברר החטה כ"ב אתון דאורייתא ממצותבן, שהם הפסלת בחינת ל"ט קללות פידוע, שהם בחינת "בזעת אפך תאכל לחם" וכו', הינו כי אצל הרשעים שאינם מקשרים להצדיק נעשה מתורתם שמתפזרת באויר ל"ט מלאכות שהוא בחינת מצות אשר תדפנו רוח כנ"ל:

(ח) וזהו (בראשית מד, יח): "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך פפרעה". יהודה זה בחינת כלל ישראל, שנקראים כלם יהודים על שם יהודה (מגלה יב:). יוסף הוא הצדיק הדור כנ"ל. וזהו "ויגש אליו יהודה", שישאל מבקשים מהצדיק בחינת יוסף שכל תורתם שילמדו אף-על-פי שאינם זוכים שיעלה תורתם להשכינה, על כל פנים יעלה תורתם ותגיע אליו, שאז יהיה נחשב כאלו תורתם עלתה להשכינה ממש.

וזהו "ידבר נא עבדך דבר באזני אדני". ופרש רש"י: כנסו דברי באזניך, שיהודה בחינת כנסת ישראל

מח לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט

מבקשים שיכנסו דברי תורתם באזני הצדיק, כדי
שיהיה נעשה מתורתם ט"ל תורה ולא ההפך, חס
ושלום, שהוא ל"ט מלאכות, שהם בחינת שמאל,
בחינת "בזעת אפך תאכל לחם" שהם בחינת חרון אף,
תקף הדין, בחינת ל"ט קללות כנ"ל. וזהו ואל "יחר
אפך בעבדך", שלא תהיה נעשית מהתורה, חס ושלום,
בחינת חרון אף, בחינת "בזעת אפך" וכו', בחינת ל"ט
מלאכות כנ"ל, רק נזכה שיעלה למודנו להצדיק האמת,
ואז יהיה נעשה ממנו ט"ל תורה חדושין דאורייתא, ואז
יחזר ויעלה הלמוד להשכינה ממש כנ"ל.

וזהו "כי כמוך כפרעה", פרעה הוא בחינת השכינה
עליונה, כמו שאיתא בזהר הקדוש (ויגש רי): דכל
נהורין אתפרעין ואתגליין מנה, וכמו שפרש רש"י: כי
כמוך כפרעה חשוב אתה בעיני כמלך, שהוא השכינה,
שהיא בחינת מלכות כידוע. הינו שיהודה בחינת כלל
ישראל אומרים ומבקשים שתורתם יעלה ויכנס
בהצדיק האמת, ואז יהיה נעשה ט"ל תורה ולא ל"ט
מלאכות, שהם בחינת חרון אף כנ"ל, ואז יהיה נחשב
כאלו למודם עלה להשכינה ממש, בחינת "כמוך
כפרעה" וכנ"ל:

נמצא, שעקר כל הברורים של הניצוצות הוא על-ידי
הצדיק שהוא בחינת יוסף כנ"ל:

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט מט

ט) כי עקר נפילת כל הניצוצות שנפלו למקום הקלפות, הוא על-ידי בחינת מחלקת שנמשך מגדלות, שהוא בחינת 'אנא אמלך', שממש עקר השבירה ונפילת הניצוצות למקום שנפלו, שזהו בחינת למוד תורה שלא לשמה כי אם להתיהר ולקנטר בשביל שימלך, שיהיה לו איזה התנשאות ורבנות, כי אינו מכיר את מקומו, ורוצה להשתרר ולמלך ואינו רוצה להכניע ולבטל את עצמו באמת, תחת הגדול ממנו בחכמה וכו', דהינו הגדול ממנו ביראה ובמעשים טובים, שזהו עקר החכמה, כמו שכתוב (תהלים קיא, י'): "ראשית חכמה יראת ה'". וכתוב (איוב כח, כח): "הן יראת ה' היא חכמה וסור מרע בינה":

כי באמת עקר בריאת האדם בעולם הזה הוא בשביל שיכיר אותו יתברך, כמו שאיתא בזהר הקדוש (זהר בא מב:): 'בגין דישתמודעין לה'. אבל אי אפשר להכיר אותו יתברך בשום אופן, כי אם על-ידי שמשברין תאות נאוף והבלי העולם הזה, כי יש ימין ושמאל, דהינו בחינת יד ימין ויד שמאל שעל ידם נבראו שמים וארץ. כמו שכתוב (ישעיה מח, ג): "אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים". ושמים וארץ הם בחינת דרי מעלה ודרי מטה, שהם בחינת עולם הבא שהוא בחינת שמים, בחינת ימין שהוא עולם שכלו ארך, בחינת (משלי ג, טז)

"אָרְךָ יָמִים בְּיָמֶינָהּ" וְכוּ'. וְשִׁמְאֵל הוּא בְּחֵינַת הָעוֹלָם הַזֶּה דְרֵי מָטָה בְּחֵינַת אֶרֶץ, שְׁזָהוּ בְּחֵינַת נַפֶּשׁ וְגוּף פְּיֻדוּעַ, וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה 'דְרָשׁוּ' (סִימָן לז), שְׁנַפֶּשׁ וְגוּף הֵם חֲכָמָה וְסִכְלוּת, שְׁהֵם אֹר וְחֻשֶׁף בְּחֵינַת חֹסֵד וְדִין וְכוּ', שְׁזָהוּ יָמִין וְשִׁמְאֵל, שְׁהֵם בְּחֵינַת חֹסֵד וְדִין פְּיֻדוּעַ. וְכָל אָדָם נִבְרָא לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל-יְדֵי שִׁיכְנִיעַ סִטְרָא דְשִׁמְאֵלָא, כִּי כָל אֶחָד כָּפִי מֵה שְׁזוּכָה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר אֶת הַגּוּף שֶׁהוּא בְּחֵינַת שִׁמְאֵל כַּנ"ל, כְּמוֹ כֵן זוּכָה לְהַפְלִיל שִׁמְאֵל בְּיָמִין, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַדַּעַת. וְכַפִּי מֵה שְׁזוּכָה לְאַכְלֵלָא שִׁמְאֵלָא בְּיָמִינָא, כְּמוֹ כֵן זוּכָה לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַתְּכָלִית אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם:

אָבֵל מִי שְׁרוּצָה לְקַח אֶת הַדַּעַת קִדְּם זְמַנּוֹ, זֶהוּ בְּחֵינַת חֲטָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, דְּהֵינּוּ שְׁרוּצָה לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וּלְהַשִּׁיג הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ קִדְּם שְׁשֶׁבֶר אֶת הַגּוּף, בְּחֵינַת שִׁמְאֵל, זֶהוּ בְּחֵינַת מַחְלָקַת שֶׁהוּא פָּגַם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע שְׁמַחְלִיף שִׁמְאֵל בְּיָמִין, כִּי הוּא עֲדִין בְּבְחֵינַת שִׁמְאֵל שֶׁהוּא הַגּוּף וְתַאוּוֹתָיו, וְרוּצָה לְכַנֵּס עִם גּוּפוֹ הַמְּגֻשָּׁם לְתוֹף הַיְכָלִין דְּמִלְכָּא לְתוֹף בְּחֵינַת יָמִין, לְדַעַת הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת וַיְדִיעַת הַחֲכָמָה שְׁאִינוֹ רְאוּי לָהּ עֲדִין, כִּי "כָּל זֶר לֹא יֵאכַל קֹדֶשׁ וְכָל אֲכָלְיוֹ יֵאָשְׁמוּ" וְכוּ' (יְרֵמְיָהּ ב, ג), כִּי צְרִיכִין תְּחִלָּה

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט נא

לשבר ולהמתיק סטרא דשמאלא על-ידי שבירת הגוף ותאוותיו, ואחר-כך יכולין להכליל בימין שהוא הדעת. ואפלו כשזוכה לשבר מעט את הגוף על-ידי מצוות ומעשים טובים שלו, אף-על-פי-כן אסור לו לכנס למעלה ממדרגתו, כי עדין אינו יכול לידע ולהשיג פי אם כפי מה שזוכה לשבר סטרא דשמאלא:

(י) וזהו בחינת חטא אדם הראשון שחטא בעץ הדעת טוב ורע. ואיתא (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רסג) שחטאו היה שהסתכל למעלה ממדרגתו. וגם איתא שבחטאו ירד לתאוות עולם הזה, וכמו שמבאר בתורה (בראשית ג, ו): "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים" וכו'. כי שניהם אחד, כי אדם הראשון היה צריך בתחלה לעמד בנפיון לבלי לאכל מעץ הדעת ולהמתין בזווגו עד שבת כמובא (פרי עץ חיים, שער ר"ה פ"ד), ובזה היה משבר את בחינת הגוף, בחינת שמאל, והיה נכלל שמאל בימין, והיה זוכה לדעת עליון ונורא מאד כפי מה שהיה מוכן להשיג, אשר עין לא ראתה וכו', כי מעלתו היה גבה מאד מאד כידוע.

אך הבעל דבר התגרה בו והסית אותו עד שעשה בהפך ממש, כי רצה לדעת ולהשיג מיד הכל קדם לשבר בחינת שמאל. ואזיל בתר אפכא שרצה לאכל מעץ הדעת ולהשיג הדעת על-ידי-זה, כמו שהסית אותם

הנחש ונפקחו עיניכם וכו', וכמו שכתוב (בראשית ג, ו) :
 "ונחמד העץ להשכיל". ועל-כן החליף שמאל בימין,
 כי רצה להמשיך בחינת ימין בחינת דעת בעת שהוא
 בבחינת שמאל, שעדין לא עמד בנסיון ולא שבר את
 הגוף עדין. ועל-כן על-ידי-זה נתערבו כל העולמות
 ונפלו ניצוצות הקדושים לעמקי הקלפות, שהם נקראים
 היכלי התמורות, כי נמשכין מתמורה וחלוף הנ"ל
 שהחליף שמאל בימין שזהו בחינת מחלקת, כי כל
 המחלקת הוא על-ידי שאין מכריעין בין ימין לשמאל.
 ועקר ההכרעה על-ידי שמשברין בחינת השמאל, ואז
 נמתק השמאל ונכלל בימין בקדשה כראוי, אבל כל זמן
 שלא שבר הקלפות הנאחזין בשמאל, כשרוצה אז לכנס
 לתוך השגת הדעת וחקמה, זהו בחינת התגברות שמאל
 על ימין, חס ושלום, שזהו בחינת מחלקת, בחינת
 מחלקת קרח על משה ואהרן, כמו שאיתא בזהר
 הקדוש (חלק א יז): דבעא לאחלפא בין ימינא לשמאלא:

(יא) כי באמת עקר התקון הוא על-ידי התקשרות
 להצדיק האמת ולבלי לחלק עליו, חס ושלום,
 כי בודאי לאו כל אדם זוכה לשבר בשלמות את הגוף,
 שהוא בחינת שמאל. ואזי הוא בודאי רחוק מדעת
 אמתו בשלמות. ועל-כן צריך להפיר את מקומו ולידע
 רחוקו מהשם יתברך, והיכן הוא עומד בתאוותיו

והבליו. על-כן צריך לבטל עצמו להצדיק האמת שבדור שזכה לשבר באמת את הגוף, שהוא יודע לאכללא שמאלא בימינא, ועל-כן הצדיק יכול לתקן ולברר אותו גם-כן, ולהדריכו בדרך ישרה ולהשיבו למקומו, ואפלו צדיקים גמורים לאו כלם זוכים לשבר בשלמות את בחינת השמאל, ועל-כן כלם צריכין לקבל זה מזה וזה מזה, עד שמקבלין כלם מהראש האמת שבכל דור ודור, שהוא הצדיק שבדור, שהוא חד בדרא, אשר זכה לנקדת האמת לשבר הגוף בתכלית, אשר הוא מקשר הכל לשושו.

וזהו מרמז בהתורה הנ"ל שכתוב שם שלא כל אדם זוכה שיעלה למודו להשכינה, ואפלו אם יאמר שלומד לאוקמא שכינתא מעפרא, מי יודע אם הוא ראוי לזה וכו'. הינו כי אפלו גדולים וצדיקים לאו כלם זוכין שיעלה למודם להשכינה, פי זעירין אנון דזכין לה. ועל-כן הכל צריכין בכל דור ודור לקשר עצמן להצדיק הדור, שאז זוכין שהצדיק יקבל תורתם ועושה מהם חדושין דאורייתא, ואז חוזרת תורתם ולמודם ונכלל בהשכינה על-ידי הצדיק, שזהו בחינת (תהלים א, ג): "והיה כעץ שתול על פלגי מים" וכו' כנ"ל:

(ב) פי מבאר שם בהתורה הנ"ל שהלמוד שאינו עולה להשכינה, נתפזר באויר וכו' וכשמגיע להצדיק

נעשה מזה ט"ל תורה שהיא חדושין דאורייתא, וכשמגיע לשאר אנשים שאינם הגונים נעשה מזה ל"ט מלאכות וכו'. ובדאי הכל הולך אחר פונת הלב, כי אלקי משפט השם, וכל דרכיו משפט, הינו מי שמקשר עצמו בשעת למודו להצדיק האמת, אזי אף-על-פי שאינו ראוי עדין שיעלה למודו להשכינה, על כל פנים זוכה, שיסבב השם יתברך ברחמיו בתחבולותיו באופן שפשיתפזר למודו בהאור יגיע למודו להצדיק האמת וכשרי הדור, כדי שיזכה שיהיה נעשה מלמודו ט"ל תורה. ואז כשהצדיק מחדש תורה על-ידי-זה הט"ל ששאב וקבל מלמודו, אזי התורה של הצדיק עולה להשכינה, כי למודו של הצדיק האמת עולה להשכינה מיד פנ"ל. נמצא, שחזר למודו להשכינה על-ידי הצדיק וכו"ל. ולהפך מי שרחוק מהצדיק, מכל שכן כשחולק עליו חס ושלום, אזי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. ואזי למודו כשמתפזר באור מגיע לאנשים שאינם הגונים ונעשה מזה ל"ט מלאכות וכו' פנ"ל:

(ג) וזהו בחינת פגם השבטים שחלקו על יוסף עד שמכרוהו בכסף. כי יוסף היה אז צדיק הדור, שכלם היו צריכין לקבל ממנו, וכל עבודתם ולמודם היה צריך לבוא אליו ולעלות על ידו, כי אף-על-פי שכלם היו צדיקים גדולים מאד, אבל העקר היה יוסף

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט נה

הצדיק בחינת נקדת האמת שבין הצדיקים, אשר יעקב מסר לו הכל, כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית לו, ג): "וישראל אהב את יוסף מפניו כי בן זקנים הוא לו" וכו'. והצדיק האמת שהוא בחינת יוסף, מרחם על הדור, שהם בחינת כלליות השבטים ומספר להם תמיד חלומותיו ודבריו, כדי שיזכו להתקשר אליו, ומעיר אזניהם שכלם צריכין להתקשר אליו, כי כל עלית תורתם ועבודתם הוא על ידו, שזהו בחינת מה שספר להם חלומי שראה: "והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי" (שם). הינו שראה שכלם עוסקים בעבודתם ומיחדים יחודים ומקשרים קשרים דרגא בדרגא ועולם בעולם, שהוא בחינת מאלמים אלמים, שהם קשרים ואגדות, בחינת יחודים וקשרים קדושים שנעשים בעולמות עליונים על ידי עבודת הצדיקים האמתיים.

"והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי", שכל עבודתם צריכין לבוא להצדיק האמת ולהכליל בו, כי עקר תכלית כל הקשרים והיחודים הוא להעלות הכל להשכינה שזהו נעשה רק על ידי הצדיק האמת בחינת יוסף כנ"ל.

אבל הם לא רצו להאמין בזה ואמרו: "המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו

על חלמתיו ועל דבריו". כי אומרים שכל מה שהצדיק האמת מגלה תורתו וחדושו ויהשגותיו לבני ישראל פונתו, חס ושלום, בשביל התנשאות למלך ולמשל בהם, וחולקין עליו ורודפין אותו בכל מיני רדיפות, כמו אחי יוסף שרצו להרגו ולהשליכו לבור. ואפלו האוחזין עמו קצת ומרחמין עליו אומרים למכרו בעשרים כסף, דהינו שמוכרין את הצדיק ומעלימין אותו מן העולם בשביל הכסף בשביל תאות ממון, כי כשפוגמין בהצדיק האמת אזי אינו עולה למודו להצדיק, ואז נעשה מלמודו ל"ט מלאכות פנ"ל, שהוא בחינת "בזעת אפיה תאכל לחם", שהוא בחינת תאות ממון. נמצא, שעל-ידי שפוגם בהצדיק נופל לתאות ממון, וכמבאר ענין זה במקום אחר בהתורה 'צוית צדק' (סימן כג), שזהו בחינת מכירת יוסף בכסף, כי נופלים לתאות ממון על-ידי שפוגמין בכבוד הצדיק וכנ"ל:

וזהו בחינת כל הקנינים, והעקר הוא קנין סודר, כי על-ידי המשא ומתן מבררין ברורין מהיכלי התמורות, שזהו עקר כל ענין המשא ומתן שהוא רק מחמת שנפלו ניצוצות בהיכלי התמורות, שעל-ידי-זה נתחלפו ההשפעות והחפצים אשר בכלם יש ניצוצות הקדושים, וחפצים השיכים לנפש-רוח-נשמה של זה

לקוטי הלכות מקח וממכר ג' חשן משפט נז

מנחים ביד זה, ושל חברו בידו, וכיוצא בזה חלופים ותמורות רבים בלי שעור, ומחמת זה צריכין לעשות משא ומתן. ועקר המשא ומתן הוא חלוף, שזה יש לו דבר זה, וזה יש לו דבר אחר, והם מחליפים וקונים זה מזה, ועל-ידי-זה נחלף השפע והניצוצות מאחד לחברו, עד שחוזר כל ניצוץ וניצוץ למקומו ושרשו, שזהו עקר תקונו וברורו.

כי כל זמן שאין הניצוצות במקומן רק של זה ביד זה כנ"ל, יש להחיצונים אחיזה בהם, כי עקר אחיזת החיצונים הוא מבחינת היכלי התמורות כנ"ל, אבל כשחוזרים ונחלפים וחוזרים לבעליהם ולשרשם זהו תקונם. וזהו בחינת הברור שנעשה על-ידי כל משא ומתן שעושין כמובא, כי כל משא ומתן הוא חליפין כנ"ל, שעל-ידי-זה חוזרין ונחלפין הניצוצות ויוצאין הניצוצות מהיכלי התמורות על-ידי שחזר החפץ מזה לזה ומזה לזה, עד שחזר ובא לבעליו הראוי לו כפי הניצוצות שיש בזה החפץ, שהם שיכים לנשמה של זה דיקא וכנ"ל:

ועקר הברור הוא על-ידי צדיק הדור בחינת יוסף, כי עקר הברור של המשא ומתן הוא לברר המשא ומתן מהל"ט מלאכות שהם נמשכין מהתורות של

נח לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט

החולקין על הצדיק האמת שמתפזרין באויר ונעשה מהם ל"ט מלאכות וכנ"ל (חסר):

הלכה ד

אין המקח נגמר אלא בקנין וכו':

(א) על-פי התורה ולמקנהו עשה סבות (בסימן רס"ו), עיין שם:

והכלל שעל-ידי שפוגמין במצות סבה נופל משפע של אדם שהוא ממקום בינה, בחינת סבה שהיא בחינת אמא דמסככא על בנין, בחינת אם לבינה תקרא, ואזי נופל לשפע של בהמה ויונק את חיותם והשפעתם של הבהמות, ועל-ידי-זה גורם שמתים הבהמות והחיות בלא זמן מחמת שנוטל את השפעתם וכו', עיין שם. וזה בחינת ולמקנהו עשה סבות, פי הספה היא בשביל מקנהו פנ"ל. גם העוסקין בבנין מזיק להם אם אינו בונה הבית בחכמה וכו', אבל על-ידי ספה שהיא בחינת שכל ודעת, בחינת אם לבינה, על-ידי-זה יכול לבנות בית, בחינת "בחכמה יבנה בית" וכו'. וזה בחינת "ויעקב נסע ספתה ויבן לו בית" וכנ"ל. וזה בחינת שבועות וכו', פי התורה יוצאת מבחינת ספה וכו' ועל-פן תכף

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט נט

אחר ספוח שמחת תורה וכו', כי על-ידי שנכנסו בפסח נעשים בעצמם בחינת תורה וכו', ואז מתחלת התורה שהוא בראשית בחינת בית, הינו בית דבראשית וכו', עין שם :

ב) וזה בחינת תקון חטא אדם הראשון, כי זה ידוע שבאלו הימים הקדושים, ימי תשרי, אנו צריכין לתקן חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת ביום שנברא, שהוא ראש השנה, ואנו צריכים בכל שנה ושנה בכל דור ודור לתקן חטא זה, שאנו עוסקין בתקון זה מראש השנה עד שמיני עצרת, כמבאר בכתבי האר"י ז"ל. כי אדם הראשון על-ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע נפל מבחינת שפע של אדם לשפע של בהמה, כי גדר האדם הוא הדעת, והוא פגם בהדעת על-ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע, ונמשך אחר תאוות הבהמיות שהם בחינת הרע שבפע הדעת, ועל-ידי-זה נפל משפע אדם לשפע של בהמה, כמו שכתוב (בראשית ג, יח): "ואכלת את עשב השדה", שהוא מאכל בהמה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, שאמר אדם הראשון: אני וחמור נאכל באבוס אחד. רק שהשם יתברך חמל עליו גם אז ואמר לו תכף: "בזעת אפך תאכל לחם". כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: בשעה שאמר הקדוש-ברוך-הוא לאדם הראשון:

וְאֶכְלֶתָ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה נִזְדַּעַזַע, אָמַר: אֲנִי וַחֲמוֹר נֹאכְל בְּאֲבוּס אֶחָד? כִּיּוֹן שִׁשְׁמַע בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לָחֶם נִתְיַשְׁבָּה דַעְתּוֹ (אָבוּס דְּרַבֵּי גִתָּן פֶּרֶק א), הִינּוּ שֶׁהוּא בְּחֻטְאוֹ גָרַם שֶׁנִּפְל לְשַׁפַּע שֶׁל בְּהֵמָה כַּנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "וְאֶכְלֶתָ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה", בְּחִינַת 'אֲנִי וַחֲמוֹר בְּאֲבוּס אֶחָד'. רַק שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם בָּעֵת שֶׁקָּלְלוּ חָמַל עָלָיו וְרִמְזוּ לוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּכַחוֹ לְתַקֵּן הַפְּגָם, וְאָמַר לוֹ מִיָּד: "בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לָחֶם". הִינּוּ שֶׁאַפְשָׁר לָךְ לַחְזוֹר לֵינִק בְּחִינַת שַׁפַּע שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת לָחֶם, אָבֵל יִגִּיעַ לָךְ בִּיגִיעָה וְטִרְחָא גְדוּלָה בְּחִינַת "בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לָחֶם", שֶׁמַּחֲמַת הַחֻטָּא צְרִיכִין לְטִרַח וּלְהַתִּיגַע הַרְבֵּה מְאֹד עַד שֶׁמְבָרְרִין הַשַּׁפַּע מִבְּחִינַת שַׁפַּע שֶׁל בְּהֵמָה לְשַׁפַּע שֶׁל אָדָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁכָּל הַתְּבוּאָה נִפְלָה לְתוֹךְ מִן וְתָבֵן, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת הַחוּפִין עַל הַפְּרִי, שֶׁהֵם בְּחִינַת שַׁפַּע שֶׁל בְּהֵמָה, כִּי מִן וְתָבֵן הֵם מְאֹכֵל בְּהֵמָה וְכֵן סָבִין וּמְרֹסֵן. וּבָהֶם דִּיקָא מְלַבֶּשֶׁת הַחֻטָּה שֶׁהִיא מְאֹכֵל אָדָם. וְצָרִיךְ הָאָדָם יִגִּיעַ וְטִרְחָא גְדוּלָה קֹדָם שֶׁמְבָרַר הַחֻטָּה שֶׁהִיא מְאֹכֵל אָדָם בְּחִינַת שַׁפַּע שֶׁל אָדָם, קֹדָם שֶׁמְבָרְרָה מִבְּחִינַת שַׁפַּע שֶׁל בְּהֵמָה שֶׁהִיא הַמִּץ וְהַתָּבֵן וְהַמְרֹסֵן.

וְהַכֹּל מַחֲמַת שַׁפְּגָם אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וְנִפְל לְשַׁפַּע שֶׁל בְּהֵמָה, שֶׁלְּפִי חֻטְאוֹ הָיָה רָאוּי לוֹ לֵינִק רַק מִשַּׁפַּע

שֶׁל בְּהֵמָה, רַק בְּחֻמְלַת הַשֵּׁם נִתֵּן בְּיָדוֹ שְׂיוּכָל לְבָרֵר
שֹׁפֵעַ אָדָם מִשֹּׁפֵעַ שֶׁל בְּהֵמָה, שְׂוֵהוּ בְּחִינַת מַה שְּׂיִישׁ כֹּחַ
בְּהָאָדָם לְבָרֵר הַמֵּאֲכָל מִמֶּיץ וְתִבֵּן וְשָׂאֵר הַקְּלָפוֹת
וְהַפְּסֻלֹת הַחוּפִין, שְׁכָלָם נִמְשָׁכִין מֵהַפָּגָם שֹׁפָגִם שֹׁנְפֵל
לְשֹׁפֵעַ שֶׁל בְּהֵמָה, אֲבָל צָרִיף לָזֶה יִגִּיעַה גְּדוּלָה בְּחִינַת
בְּזַעַת אַפָּף תֹּאכֵל לֶחֶם וְכֹנֵ"ל.

וְכִמוֹ שֶׁהוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת כֵּן הוּא בְּרוּחָנִיּוֹת, שְׂצָרִיכִין
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְכִמָּה תְּקוּנִים, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּפִי פְגָמָיו שֹׁפָגִם וְנִמְשָׁף אַחֵר חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן,
שְׂצָרִיף לַעֲסֹק בְּתְשׁוּבָה וְתִקּוּן, קִדְּם שְׂמִבְרָר הַשֹּׁפְעָתוֹ
מִבְּחִינַת שֹׁפֵעַ בְּהֵמָה לְשֹׁפֵעַ שֶׁל אָדָם. וּבְתִקּוּן זֶה אָנוּ
עוֹסְקִים בְּיוֹתֵר מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד סוּף סְכוּת, שֶׁהוּא
שְׂמִינֵי עֲצָרַת, כִּי אִז אָנוּ עוֹסְקִין לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן (כְּמוּבָא בְּכֵתָבֵי הָאֲר"י ו"ל), שֹׁפָגִם בְּזֶה כֹנֵ"ל.

וְעַל-יְדֵי גְדֻלַּת הַתִּקּוּן שְׁכָל יִשְׂרָאֵל מְתַקְנִין בְּעֲשָׂרַת יָמֵי
תְּשׁוּבָה מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים עַד
שְׂמוּחֻלִין לָהֶם עֲוֹנוֹתֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲטָא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵרֵאשׁ גְּדֻלַּת אֲהַבְתּוֹ
אֵלֵינוּ וּמְכַנֵּס אוֹתָנוּ לְתוֹךְ הַסִּפָּה הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
שֶׁהִיא בְּחִינַת אִמָּא דִּמְסַכְכָּא עַל בְּנֵין (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שְׁעַר
הַסְּכוּת פ"ד), בְּחִינַת "אִם לְבִינָה" (מְשָׁלֵי ב, ג), שֶׁהִיא בְּחִינַת
שֹׁפֵעַ שֶׁל אָדָם, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. הֵינּוּ שְׂבֻזָּה

מראה לנו שכבר נמחלו עוונותינו, וכבר תקננו הפגם של אדם הראשון שנפל בחטאו לשפּע של בהמה.

כי אנו יושבים עתה בסכה הקדושה, שמשם נמשך השפּע של אדם, שהוא שפּע של בינה ודעת, לדעת ולהכיר על-ידי השפּעה זאת את בוראנו ויוצרנו יתברך שמו, שזה עקר הדעת הנמשך על-ידי הסכה הקדושה שזהו עקר גדר האדם. ועל-כן עקר מצות סכה הוא אכילה ושתייה ושנה, ואין מברכין אלא בשעת אכילה, כי עקר בחינת סכה להמשיך החיות והשפּע של אדם שנמשך על-ידי אכילה בסכה, שהוא חיות האדם:

א) ובשביל זה היו כל הצדיקים הקדמונים, שהם אבות העולם, רועי בהמות, כי הם עסקו בתקון חטא אדם הראשון פי'דוע, ועל-כן היו רועי בהמות, כדי לחזור ולהמשיך המרעה והשפּע להבהמות לתקן מה שפגם אדם הראשון שנפל לשפּע של בהמה והמשיך השפּע של בהמה לעצמו וגרם מיתת בהמות וחיות קדם זמנם. ועתה הם מתקנים זאת על-ידי שרעו בהמות וחרו והמשיכו השפּע של הבהמות להבהמות, (וכן מובן בדברי אדוננו, מורנו ורבנו, זכרוננו לברכה, במקום אחר, שעקר פונתם במרעה בהמות היה לברר רוח האדם מרוח הבהמה, בבחינת מי יודע רוח בני האדם וכו', עין שם בסימן ס"ג בלקויטי תנינא. הינו

לְבָרַר שְׁפַע שֶׁל אָדָם מִשְׁפַּע שֶׁל בְּהֵמָה, כִּי זָכָו עֲצָמָן מִכָּל תַּאֲוֹת הַבְּהֵמִיּוֹת וְהַחֲזִירוּ הַשְּׁפָעוֹת הַבְּהֵמֹת לְמִקְוֵי מַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִמְשִׁיכוּ לְעֲצָמָן רַק הַשְּׁפַע שֶׁל אָדָם, זָךְ וְטָהוֹר בְּלִי פְסָלֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַיִם וְתַבְנֵן כִּיְדוּעַ (וְהַבֵּן). וְעַל-כֵּן נִקְרְאוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים רוּעִים בְּחִינַת שִׁבְעָה רוּעִים (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כב) עַל שֵׁם שֶׁהַחֲזִירוּ הַשְּׁפַע וְהִמְרָעָה שֶׁל בְּהֵמֹת לַהַבְּהֵמֹת, וְלֹא לְקַחוּ לְעֲצָמָן מִשְׁפַּע שֶׁל בְּהֵמֹת כְּלוּם, כִּי זָכָו עֲצָמָן לְגַמְרֵי מִתַּאֲוֹת הַבְּהֵמִיּוֹת וְזָכוּ לְשְׁפַע שֶׁל אָדָם כַּנִּלְוֵה:

ד) וְעַל-כֵּן נִכְנָסִין כָּל הַשְּׁבָעָה רוּעִים לְתוֹךְ הַסֵּפֶה, כִּי סֵפֶה בְּחִינַת שְׁפַע שֶׁל אָדָם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַתְּקוּן הַנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַשְּׁבָעָה רוּעִים וְכַנִּלְוֵה. וְעַקֵּר גָּמַר הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעָה רוּעִים הוּא עַל-יְדֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא גָּמַר וַיִּגְמַר הַתְּקוּן בְּשָׁלוֹם עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ שֶׁהוּא דָוִד בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן נִקְרְאת הַסֵּפֶה עַל שְׁמוֹ בְּחִינַת סִפְת דָוִד, כִּי דָוִד הוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר הַשְּׁפַע נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַמֶּלֶךְ, כַּמְבָאָר בְּדַבְרֵי אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה (לקוטי מוהר"ן תניינא ה). וְעַל-כֵּן הַמֶּלֶךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל צָרִיף לְזַהַר בִּיּוֹתֵר שֶׁלֹּא יִפֹּל, חַס וְשְׁלוֹם לְשְׁפַע שֶׁל בְּהֵמָה, כִּי בּוֹ תְלוּי הַשְּׁפָעֶת כָּל יִשְׂרָאֵל. עַל-כֵּן צָרִיף לְעַסֵּק בְּזֶה בִּיּוֹתֵר לְבָרַר הַשְּׁפַע מִבְּהֵמָה לְאָדָם.

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּדוֹד (תהלים עח, עא): "מֵאַחַר עֲלוֹת הַבֵּיאוֹ
 לְרַעוֹת בִּיעֶקֶב עֲמוֹ" וְכוּ'. הֵינּוּ כֵּן"ל, שְׂדֵי־קָא
 עַל-יַדֵּי שְׁהִיָּה רוּעָה בְּהֵמוֹת זָכָה לְהִיּוֹת רוּעָה יִשְׂרָאֵל,
 לְרַעוֹת בִּיעֶקֶב עֲמוֹ. וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם
 לְבִרְכָה, שְׁהִיָּה שׁוֹקֵד וּמְשַׁגִּיחַ מְאֹד עַל הַבְּהֵמוֹת,
 כְּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י שְׁהִיָּה מוֹצִיא הַגְּדִיִּים תַּחֲלָה
 וּמֵאַכִּילָן רְאִשֵׁי הָעֶשְׂבִּים וְכוּ' וְאַחֲר־כֵּן הַתִּישִׁים וְאַחֲר־
 כֵּן הַזְּקֵנוֹת וְכוּ'. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רְאִוִי הוּא זֶה
 לְרַעוֹת אֶת עַמִּי! וְלִכְאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּנָה שְׁבַשְׁבִּיל מְרַעָה
 בְּהֵמוֹת יִזְכָּה לְמְלוּכָה? וְגַם עַל דָּוִד בְּעֶצְמוֹ יִקְשֶׁה
 לְכְאוּרָה מְדוּעַ עֶסֶק בְּזָה וְכִי לֹא הָיָה לוֹ מְצוּוֹת וּגְמִילוֹת
 חֶסֶד יוֹתֵר לְעֶסֶק בָּהֶם? הָיָה לוֹ לְעֶסֶק בְּפִרְנֹסֶת עֲנִיִּים
 וְכִיּוֹצָא, שֶׁהֵם בּוֹדְאֵי מְצוּהָ יִתְּרָה לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, מְלַעֲסֵק
 בְּמְרַעָה בְּהֵמוֹת וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם? אַךְ בְּאַמֶּת עֵקֶר כְּוֹנָתוֹ
 בְּזָה הָיָה כְּדֵי לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן, שֶׁהוּא הָיָה
 צָרִיף לְעֶסֶק בְּזָה בִּיּוֹתֵר כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן הַכֶּרַח לְעֶסֶק
 בְּמְרַעָה בְּהֵמוֹת וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם הֵיטֵב,
 כְּדֵי לְחַזֵּר לְתַקֵּן מֵהַ שְׁפָגַם אָדָם הָרָאשׁוֹן, דִּהֵינּוּ לְחַזֵּר
 הַשְּׁפַעַת הַבְּהֵמוֹת לְמִקוּמוֹ וּלְהַחֲזִיר לְכָל בְּהֵמָה וּבְהֵמָה
 הַשְּׁפַעַתָּה בְּפִרְטִיּוֹת, כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּ הַבְּהֵמוֹת הַשְּׁפַעַתָּם
 וְחִיּוּתָם הָרָאוּי לָהֶם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כְּדֵי שֶׁהוּא יִחַזֵּר
 לְמַעַלְתּוֹ לְהַמְשִׁיף וּלְקַבֵּל הַשְּׁפַעַת שֶׁל אָדָם וְכֵן"ל.
 וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא זָכָה לְמְלוּכָה "לְרַעוֹת בִּיעֶקֶב

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט סה

עמו", כי המלך צריך להמשיך השפיע לכל עמו. על-כן אי אפשר לו להיות מלך כי אם כשזוכה להמשיך שפע של אדם, ויהיה נקי וזך משפע של בהמה, שזכה לזה על-ידי מרעה בהמות וכנ"ל:

ה) ובזה תראה נפלאות, שעל-כן נבוכדנצר הרשע, שהוא ההפך מדוד המלך עליו השלום, כי זה בנה הבית והושיב ישראל על אדמתם, וזה החריבו והגלם מארצם. על-כן ענשו השם יתברך בענש זר ומבהל מאד אשר לא נשמע מעולם, שהוא מה שנעשה בהמה וחייה שבעה שנים, כי כף ראוי ויפה לו, כי הוא מלכות הרשעה שהתגבר בתחלה על ישראל שהם בחינת מלכות דוד שיניקתם משפע של אדם, כי ישראל קרויים אדם וכו' (במות סא). ועל-כן נעשה בהמה ממש, כי מחמת שפגם כל כף במלכות דקדושה מלכות דוד, כי הוא הראשון שהחריב את הבית-המקדש שהוא בית דוד וכו', שהוא בחינת שפע של אדם כנ"ל, ומחמת שהוא ברשעו עמד כנגדם כל כף, על-כן נפל לשפע של בהמה כל כף, עד שנעשה בהמה ממש שבעה שנים. ועל-כן היה בהמה שבעה שנים דיקא, כנגד השבעה רועים שפגם בהם, כי הם כלם עסקו להמשיך השפע של אדם שהוא בחינת מלכות ישראל מלכות דוד כנ"ל, והוא פגם בזה כל כף, על-כן נפל לשפע של

בְּהֵמָה כָּל כֶּף, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּהֵמָה מִמַּשׁ שֶׁבְּעָה שָׁנִים
 וְכַנ"ל. וְיִשְׁרִים דְּרֵכֵי הַשֵּׁם, כִּי הַשִּׁיב עֲמָלוֹ בְּרֹאשׁוֹ
 וְהִרְאָה לוֹ מַה שֶּׁפָּגַם וְכַנ"ל:

ו) וְזֶה בְּחִינַת "בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת"
 וְכו' (עמוס ט, יא), וְנִסְמָךְ לְזֶה: "הִנֵּה יָמִים בָּאִים
 וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בְּקוֹצֵר וְכו' וְהִטִּיפוּ הַהָרִים עָסִיס" וְכו'. כִּי
 סִכַּת דָּוִד בְּחִינַת שִׁפְעַת אָדָם, שְׂאֵז נִמְשָׁךְ בְּרָכָה וְרֹב
 טוֹב וְהִתְבּוֹאָה וְכָל הַפְּרוֹת מִתְּבָרְכִין, בְּחִינַת "וְנִגַּשׁ
 חוֹרֵשׁ בְּקוֹצֵר וְכו' וְהִטִּיפוּ הַהָרִים עָסִיס", כִּי עֵקֶר עֲכוּב
 הַבְּרָכָה הוּא מִחֻטָּא אָדָם הָרֹאשׁוֹן שֶׁנִּתְקַלְלָה הָאָדָמָה
 בְּשִׁבְלִי, שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי שֶׁנִּפְּלָה לְשִׁפְעַת שֶׁל בְּהֵמָה,
 בְּחִינַת "וְאָכַלְתָּ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה" וְכו' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן
 עַל-יְדֵי שִׁיקִים סִכַּת דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּקוּן לְזֶה,
 בְּחִינַת שִׁפְעַת שֶׁל אָדָם וְכַנ"ל, עַל-יְדֵי זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ
 בְּרָכָה וְרֹב טוֹב לְכָל הַתְּבּוֹאָה וְהַפְּרוֹת. וְעַל-כֵּן בְּכָל
 מְקוֹם שֶׁמִּנְחָם אֶת יִשְׂרָאֵל בַּגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה הוּא מְזַכֵּיר
 בְּכָל פֶּעַם גְּדֹל הַשִּׁפְעַת שֶׁיִּהְיֶה אִז "הַגִּפְּן תִּתֵּן פְּרִיָּה" וְכו'
 וְכו' (זכרְיָה ח, יב), כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה, בְּחִינַת מַלְכוּת
 דָּוִד-מְשִׁיחַ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת סִכָּה, בְּחִינַת "סִכַּת דָּוִד",
 דִּהְיִנוּ שִׁיחֹזֵר וַיִּבְרַר הַשִּׁפְעַת מִבְּהֵמָה לְאָדָם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 נִתְּבַטַּל הַקְּלָלָה שֶׁגָּרַם אָדָם הָרֹאשׁוֹן וְנִמְשָׁךְ בְּרָכָה
 גְּדוֹלָה לְכָל הַתְּבּוֹאָה וְהַפְּרוֹת כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת 'עֲתִידָה

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט סז

אָרץ-יִשְׂרָאֵל שְׁתוּצִיא גְלִסְקָאוֹת לְעֵתִיד לְבוֹא' (שַׁבַּת ל:),
כִּי יִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַשֶּׁפַע שֶׁל אָדָם מְבָרָר בְּלִי מִן וְחֶבֶן
וּפְסֻלַּת וְכַנ"ל:

ז) וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁנִּקְרָא סְכוּת חַג הָאָסִיף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(שְׁמוֹת כג, טז): "וְחַג הָאָסִיף תַּעֲשֶׂה לָּךְ בְּאַסְפְּכֶם אֶת
מַעֲשֵׂיכֶם מִן הַשָּׂדֶה". כִּי כָּל יְמֵי הַקָּיִץ מִנְחַ הַתְּבוּאָה
בַּשָּׂדֶה, וְשָׂדֶה הוּא מְקוֹם הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת, וְכָל זְמַן
שֶׁהַתְּבוּאָה בַּשָּׂדֶה עֲדִין לֹא נִתְבָּרְרָה מִשֶּׁפַע שֶׁל בְּהֵמָה
לְשֶׁפַע שֶׁל אָדָם, כִּי עֲדִין מְלַבֶּשֶׁת בְּמִץ וְחֶבֶן וְסִבִּין
וּמְרֹסֵן וְכו'. וְעַקֵּר בְּרוּרָה כְּשֶׁמְאַסְפִּין אוֹתָהּ מִשָּׂדֶה
לְבַיִת, כִּי בְּבֵית מְבָרְרִין אוֹתָהּ מִכָּל הַפְּסֻלַּת עַד שֶׁעוֹשִׂין
מִמֶּנָּה לָחֵם לְמֵאֲכֹל אָדָם, בְּחִינַת שֶׁפַע שֶׁל אָדָם. וְעַל-כֵּן
אִז בְּזְמַן הָאָסִיף צְוִתָּה עָלֵינוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְכַנֵּס
בַּסֶּכָּה, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְשֶׁפַע שֶׁל אָדָם שֶׁנִּמְשָׁךְ מִסֶּכָּה, כִּי
אִז הַזְּמַן לָזֶה מִחֲמַת שְׂאֵז הוּא זְמַן הָאָסִיף שְׂאוּסְפִין
הַתְּבוּאָה מִשָּׂדֶה לְבַיִת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּרוּר מִשֶּׁפַע שֶׁל
בְּהֵמָה לְשֶׁפַע שֶׁל אָדָם, עַל-כֵּן צְרִיכִין אִז לְמַצּוֹת סֶכָּה,
כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי מַצּוֹת סֶכָּה יֵשׁ לָנוּ הַכַּח לָזֶה לְבָרָר
הַשֶּׁפַע מִבְּהֵמָה לְאָדָם וְכַנ"ל:

ח) וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁעַקֵּר הַסֶּכָּה הוּא מִפְּסֻלַּת גֶּרֶן וַיִּקָּב,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (ראש השנה
ג.) עַל פְּסוּק "בְּאַסְפְּכֶם וְכו'" — 'בְּפְסֻלַּת גֶּרֶן וַיִּקָּב

הכתוב מדבר'. כי בזה מתקנים מה שקלקל אדם הראשון או כל אדם בחטאיו שנפל לשפע של בהמה, על-ידי שנמשך אחר תאוות הבהמיות, כי עתה מגביה ומעלה השפע של בהמה, שהיא בחינת פסלת גרן ויקב ועושה ממנה סכה דיקא, שעל-ידי-זה דיקא 'אמא מסככא על בנין' וזוכה לשפע של אדם. נמצא, שבמה שקלקל נתתקן, כי כן צריכין בתקון כל דבר לתקן במה שקלקל.

וזה בחינת כל הקרבנות שאדם חוטא ומביא בהמה לקרבן, והדבר תמוה לכאורה, אך על-פי הנ"ל מבאר היטב, כי על-ידי חטאו שנמשך אחר תאוות הבהמיות נפל לשפע של בהמה, ועל-ידי-זה גורם מיתת הבהמות בלא זמן, על-כן צריך להביא בהמה לקרבן. ובמה ששוחט וממית הבהמה בשביל קרבן, בזה מתקן מה שפגם, שלקח השפע של בהמה והוציא ממנה החיות עד שראויה למות בלא זמנה, כי עכשו ממיתה על-ידי השחיטה לקרבן ומעלה אותה לריח ניחוח להשם, שזהו תקון גדול להבהמה, כי עתה מחזיר החיות והשפע של בהמה למעלה גדולה יותר ויותר מבתחלה, כי עלתה לקרבן.

נמצא, שעל-ידי הקרבן של בהמה מתקן מה שפגם בשפע וחיות של בהמות. על-כן הקרבנות

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט סט

מכפרים על כל החטאים שהם בחינת פגם חטא אדם הראשון שנפל לשפע של בהמה ונטל חיותם וכו' כנ"ל. (כי אף-על-פי שרבנו, זכרוננו לברכה כתב עקר ענין זה על מצות סכה, שעל-ידי-זה גורמים מיתות בהמות וכו', הינו שעקר הפגם תלוי במצות סכה כמבאר שם. אבל בודאי גם על-ידי כל חטא ועוון גורמים זה, כי בכל חטא פוגם במצות סכה שמשם יוצאת התורה דהינו שפוגם בהדעת, כי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות (סוטה ג.) ועל-ידי-זה נופל לשפע של בהמה, חס ושלום וכו' כפי הפגם. ועוד יש בזה לדבר ויתבאר במקום אחר אם ירצה השם:

ט) ועל-כן בסכות מרבין בקרבנות יותר מכל השנה בלה, כי אז צריכין להעלות ולתקן השפע של בהמה ולחזור ולהמשיך השפע של אדם כנ"ל, שזה זוכין על-ידי קרבנות כנ"ל. ועל-כן מקריבין בסכות שבעים פרים כנגד שבעים אמות, כי העפוי"ם נקראים בהמות וישראל נקראין אדם. כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: אתם קרויים אדם וכו'. ועקר השפע יורדת רק בשביל ישראל שנקראין אדם, כי הכל נברא ונשפע ומתקיים בשביל האדם שהוא ישראל. וכשהאדם שהוא איש הישראלי נופל מבחינת שפע של אדם

ע לקויטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט

לשפע של בהמה ויונק השפע של הבהמה ומחסר מהם
השפעתם כנ"ל, אזי הוא יונק משפע של עכו"ם שהם
קרויים בהמה.

וזה בחינת "וככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא
בגוים" (יחזקאל ד, יג) כי כשהם בגלות בין העכו"ם
אזי הם אוכלים את לחמם טמא, הינו השפעתם שהוא
בחינת לחם טמא, שהוא השפע של הבהמות שממשם
כל התאוות הבהמיות כנ"ל, ומזה עקר אריכת הגלות,
כי כשישראל נופלין משפע של אדם ויונקין משפע של
בהמה, חס ושלום, שהוא השפע של העכו"ם, אזי אין
להעכו"ם בחינת בהמות שפע וחיות. עד שיוכל לגרם
להם מיתה בלא זמן כנ"ל, אזי לפעמים מתגברין
הבהמות בחינת עכו"ם ויונקים משפע של אדם בחינת
ישראל, כמו שכתוב: "והיה אם זרע ישראל ובא מדין
ועמלק" וכו' (שופטים ו, ג).

ומזה בא התגברות חיות ובהמות להזיק, חס ושלום,
כמו שכתוב (דברים לב, כד): "ושן בהמות אשלח
בם" וכו'. כי כשהאדם מקבל עקר השפע, דהינו שפע
של אדם והוא ממשיך השפע להבהמות שהם בחינת
העכו"ם, אזי הוא מושל בהם. ולהפך כשנופל
להשפעתם של הבהמות, חס ושלום, אזי הם מושלים
בו, חס ושלום, כמו שכתוב (בראשית א, כח): "ורדו בדגת

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט עא

הים ובכל חית וכו'. ופרש רש"י: זכה — רודה בהם. לא זכה — נעשה ירוד לפניהם, הינו כנ"ל. ובאמת כשהבהמות, בחינת עכו"ם, מתגברין ואוכלין השפע של אדם, שהם ישראל, הוא מזיק להם הרבה ומזה בעצמו הם כלים ומתים, כי מאכל אדם מזיק לבהמה כנראה בחוש. וכן מאכל ושפע של ישראל מזיק להעכו"ם בבחינת "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו" (קהלת ח, ט). רק לפי שעה יש להם ממשלה על ישראל על-ידי שהם נוטלין השפע של אדם שהם ישראל ומושלין עליהם, מחמת שיששראל פגמו ונפלו לשפע של בהמה וכנ"ל.

וזהו בחינת "והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך" (בראשית כז, מ) שזה הפסוק "והיה כאשר תריד" אין לו שום פרוש וגם רש"י ז"ל נדחק הרבה בפרושו עין שם. אך עתה מתפרש כפשוטו: והיה כאשר תריד, הינו כאשר תריד משפע שלך, דהינו כשישראל יפלו לשפע של בהמות, שהוא שפע של עשו כנ"ל, ואז הבהמה בחינת עשו יורדת משפע שלה, כי אין לה שפע מחמת שהאדם בחינת ישראל לקח השפעתה, אזי "ופרקת עלו מעל צוארך", הינו שתפרק על האדם, שהוא ישראל, מעליך שהוא מושל בך תמיד, כי תתגבר עליו ותקח השפע שלו. כי מאחר

עב לקויטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט

שְׁהָאָדָם, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל, שְׁנָה הַסֵּדֶר וְנִפְל לְשַׁפֵּעַ שֶׁל
בְּהֵמָה וְאֵין לְבְּהֵמָה שְׁפַע, וּמְכַרְחַת הַבְּהֵמָה לִירֵד
לְהַשְׁפִּיעַ נְמוּכָה יוֹתֵר כְּפִי סֵדֶר הַבְּרִיאָה שֶׁהַבְּהֵמָה נְמוּכָה
מֵהָאָדָם וְהִיא תַּחַת מְשַׁלֵּת הָאָדָם, וּמֵאַחַר שֶׁהָאָדָם יֵרֵד
לְהַשְׁפִּיעָתָהּ, צְרִיכָה הִיא לִירֵד יוֹתֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְהָיָה
כַּאֲשֶׁר תִּרְיֵד, 'תִּרְיֵד' מִמֶּשׁ שִׁיגְרָם לָךְ בְּעוֹנוֹתֶיךָ שֶׁתִּרְד
מֵהַשְׁפִּיעָתְךָ כַּנ"ל, אִזּוּ 'וּפְרָקְתָּ עָלוּ מֵעַל צִוְּאָרְךָ', שֶׁתִּשְׁנֶה
גַּם אֶתְּהָ הַסֵּדֶר וְתַקַּח אֶתְּהָ הַשְׁפִּיעָתוֹ וְתַמְשַׁל עָלָיו, אֲבָל
הוּא רַק לְפִי שְׁעָה בְּעֵת הַתְּגַבְרוֹת הַגְּלוּת שְׂאֵז הֵם
לוֹקְחִין עֵקֶר הַשְׁפִּיעַ וְיִשְׂרָאֵל נִזְוֹנֵין מִתַּמְצִית כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא
בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (זֵהַר חֵלֶק ב, קנב:).

אֲבָל אֵי אַפְשָׁר שְׁיִתְקַיֵּם כֵּן, כִּי אֵי אַפְשָׁר לְשַׁנוֹת סֵדֶר
הַבְּרִיאָה לְעוֹלָם, כִּי יִשְׂרָאֵל יַחְזִרוּ לְמְשַׁלְתָּם
וְיַקְחוּ הַשְׁפִּיעָתָם, שֶׁהוּא הַשְׁפִּיעַ שֶׁל אָדָם, וְהַבְּהֵמוֹת
וְהַעֲפוּ"ם שִׁוְיֻנְקִים מֵהַשְׁפִּיעַ שֶׁל אָדָם יִזְיק לָהֶם הַרְבֵּה,
כִּי שְׁפַע שֶׁל אָדָם מִזִּיק לְבְּהֵמָה כַּנ"ל. וְגַם עֵתָהּ בְּעֵת
הַגְּלוּת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי מֵהַשְׁפִּיעַ לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת
מִצְוֹת סִכָּה, כֵּן הוּא זוֹכֵה גַם בְּעֵת הַגְּלוּת לְשַׁפֵּעַ שֶׁל
אָדָם, כִּי סִכָּה מְגַנָּה וּמְסַכֶּכֶת עָלָיו וְנִמְשָׁף לוֹ מִשֵּׁם שְׁפַע
שֶׁל אָדָם שֶׁנִּמְשָׁף מִמְּקוֹם בִּינָה שֶׁהִיא בְּחִינַת סִכָּה כַּנ"ל.
וְעַל-כֵּן מְקַרְיָבִין בְּסִכּוֹת שְׁבָעִים פָּרִים כְּנֶגֶד שְׁבָעִים
אֲמוֹת, כִּי עֵתָהּ עַל-יְדֵי מִצְוֹת סִכָּה אָנוּ מְחַזְרִין

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט עג

לְהַשְׁבְּעִים אַמּוֹת שָׁהֵם בְּחִינַת בְּהֵמוֹת אֶת הַשְּׁפָעֶתָם, כִּי
עָתָה אָנוּ חוֹזְרִין לְשַׁפֵּעַ שֶׁל אָדָם עַל-יְדֵי מִצּוֹת סִכָּה
כַּנִּ"ל, וְאֲזִי חוֹזֵר הַשְּׁפָעַת שֶׁל הַבְּהֵמוֹת לְהַבְּהֵמוֹת, וְאֲזִי
מִתְקַיְמִים הַבְּהֵמוֹת שָׁהֵם בְּחִינַת הָעֶכּוֹ"ם כִּי נִחְזָר לָהֶם
הַשְּׁפָעֶתָם.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבָרְכָה (רש"י
בַּמִּדְבָּר כ"ט, יח) שֶׁמִּתְמַעֲטִין וְהוֹלְכִין כְּפָרֵי הַחֶגֶג, הֵינּוּ
שֹׁגְדֵלְתָם וּמִמְשַׁלְתָם מִתְמַעֲט עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי כָּל
מִמְשַׁלְתָם הִיא עַל-יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל נִפְלוּ לְשַׁפֵּעַ שֶׁל בְּהֵמָה
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הִתְגַּבְּרוּ הֵם וְשָׁנוּ הַסֵּדֶר וַיִּנְקוּ מִשְׁפָּע שֶׁל
אָדָם כַּנִּ"ל, אֲבָל עֲכָשׁוּ חוֹזְרִין יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפָּעֶתָם לְשַׁפֵּעַ
שֶׁל אָדָם, וְהֵם חוֹזְרִין לְהַשְׁפָּעֶתָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, וְאֲזִי
הָאָדָם בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל מוֹשֵׁל עַל הַבְּהֵמוֹת שָׁהֵם בְּחִינַת
הָעֶכּוֹ"ם, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא לָהֶם לְטוֹבָה, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַיְמִים, כִּי כְּשֵׁינְקוּ מִשְׁפָּע שֶׁל אָדָם
אֶף-עַל-פִּי שֶׁהֵיוּ מוֹשְׁלִים עַל-יְדֵי-זֶה, הִיא לָהֶם לְרָעָה
כִּי שֹׁפֵעַ שֶׁל אָדָם מְזִיק לְבְּהֵמָה וְכַנִּ"ל. אֲבָל עֲכָשׁוּ
בְּסִכּוֹת שֶׁחוֹזְרִין הַבְּהֵמוֹת שָׁהֵם הָעֶכּוֹ"ם לְהַשְׁפָּעֶתָם, אֲזִי
יֵשׁ לָהֶם קִיּוֹם וְכַנִּ"ל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאת הַגְּאֵלָה הָאַחֲרוֹנָה עַל שֵׁם סִפְת דָּוִד, כְּמוֹ
שִׁכְתוּב (צמוס ט, א) : "בִּיּוֹם הַהוּא אֲקִים אֶת סִפְת
דָּוִד הַנוֹפֶלֶת" וְכוּ'. כִּי עַקֵּר הַגְּאֵלָה לְבַטֵּל מִמְשַׁלְתָּ

עד לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט

הַעֲכוּ"ם וְשִׁיחֲזְרוּ יִשְׂרָאֵל לְמַמְשְׁלָתָם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת סָפָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְשַׁפֵּעַ וְחֵיּוֹת שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל וְכַנ"ל:

י' וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאִין הַמֶּקַח נִגְמָר בַּדְּבָרִים אֲלֵא בְקִנְיָן, כִּי כָּל הַמֶּקַח וְהַמְּכָר וְכָל הַמְּשָׂא וְהַמְּתָן הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ הַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּפְלוּ מִחֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן כִּידוּעַ, כִּי עַל-יְדֵי חֲטָאוֹ שֶׁנִּגְזַר עָלָיו "וְאָכַלְתָּ אֶת יְעֹשֵׁב הַשָּׂדֶה בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם", צְרִיכִין יְגִיעָה גְּדוֹלָה קִדְּם שֶׁמִּמְשִׁיכִין הַשֶּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה. וְעַקֵּר הַיְגִיעָה הוּא קִדְּם שֶׁמִּבְרָרִין הַשֶּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה מִבְּחִינַת שֶׁפַע שֶׁל בְּהֵמָה לְשַׁפֵּעַ שֶׁל אָדָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "וְאָכַלְתָּ אֶת יְעֹשֵׁב הַשָּׂדֶה בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם", דְּהֵינּוּ שְׂאֵתָה צְרִיךְ יְגִיעָה גְּדוֹלָה בְּזַעַת אַפֶּךָ קִדְּם שֶׁתְּבָרֵךְ הַשֶּׁפַע מִבְּחִינַת יְעֹשֵׁב הַשָּׂדֶה, שֶׁהוּא שֶׁפַע שֶׁל בְּהֵמָה, לְבְּחִינַת לֶחֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁפַע שֶׁל אָדָם, וְכַמְבָּאָר לְמַעַלָּה עֵינֵי שָׁם.

וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַמְּשָׂא וְהַמְּתָן שֶׁהֵם כָּלֵם בְּרוּרִים שֶׁמִּבְרָרִים הַנִּיצוּצוֹת מִחֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וְיַמְעַלִּין אוֹתָן מִבְּחִינַת שֶׁפַע שֶׁל בְּהֵמָה לְבְּחִינַת שֶׁפַע שֶׁל אָדָם, כִּי הַחֲלוּק בֵּין אָדָם לְבְּהֵמָה הָעַקֵּר הוּא הַדַּעַת, וְכָל דְּבָר כְּשֶׁאֵינּוּ בְּמַקוֹמוֹ וְהוּא בְּגָלוּת הוּא בְּבְּחִינַת הָעֵדֶר הַדַּעַת, כְּמוֹבֵא בַּדְּבָרִי אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרְנוּ לְבִרְכָה, בְּמַקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן י') בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא שְׂמַבִּיא שָׁם דְּבָרֵי

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט עה

רבותינו, זכרונם לברכה [מגלה יב:] שאמרו: זיל לעמון ומואב דמיתבא דעתיהו, שנאמר (ירמיה מח, יא): "שאנן מואב מנעוריו וכו'". ועל-כן כל הניצוצות הנפולין קדם שמתבררין ושבין למקומן הם בבחינת העדר הדעת, מחמת שהם בגלות, ואינם במקומן, ואזי הם בבחינת שפע של בהמה שהיא העדר הדעת.

וזהו בחינת כל המשא ומתן וכל המקח וממכר שצריך החפץ והסחורה לעבור ולילף מזה לזה ומזה לזה, עד ששב למקומו הראוי, ועל-ידי-זה דיקא נמשכת השפע והפרנסה להאדם, כי כל מה שיוצא החפץ מרשות לרשות מתבררין בכל פעם הניצוצות ועולין מגלותם ומתקרבין למקומם, ועל-ידי-זה מתבררין ועולין בכל פעם מבחינת שפע של בהמה לבחינת שפע של אדם וכנ"ל.

ועל-כן אין המקח נגמר בדברים אלא בקנין וכל הקנינים הם בידיים, כגון משיכה והגבהה וכו', כי אי אפשר להעלות הניצוצות למקומן לבחינת שפע של אדם, כי אם על-ידי בחינת ספה כנ"ל, שהיא בחינת ידיים, בחינת "ובצל ידי כפיתיד", שהיא בחינת ספה כידוע. כי הידיים הם כלי השפע של אדם שהיא במקום בינה, שהיא בחינת הלב כנ"ל, כי הידיים סמוכים להלב כידוע בחוש.

וזהו בחינת "נשא לבבנו אל פנים" וכו' (איכה ג, מא), כי אי אפשר להמשיך בחינת השפע של אדם כי אם על-ידי הידים שהם בחינת ספה ולא על-ידי הדבור לבד, כי האדם נברא ביד והכל נברא במאמר, כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית א, כז): "ויברא אלהים את האדם בצלמו" וכו', שהכל נברא במאמר והוא נברא ביד, שנאמר (תהלים קלט, ה): "ותשת עלי פפכה". הינו פנ"ל, כי האדם צריך להיות נזון ומתקיים משפע של אדם שנמשך מבחינת ספה שהיא בחינת בינה לבא, שהוא בחינת ידים, בחינת "נשא לבבנו אל פנים", בחינת "ותשת עלי פפכה", שהיא בחינת "ושכתי עליך", "ושכתי" בחינת ספה, הינו פנ"ל. ועל-פן המקח, שהוא לברר משפע של בהמה לשפע של אדם, אינו נגמר בדברים שאז הוא עדין בבחינת שפע של בהמה, כי הכל נברא במאמר, כי אם בידיים. שאז נתברר לשפע של אדם שנברא ביד, שהוא בחינת ספה, בחינת "ותשת עלי פפכה", בחינת "ושכתי פפי" וכו' וכנ"ל:

יא) וזה בחינת קנין סודר שקונה בכל-הדברים, כי הבגדים הם בבחינת ספה שהיא בחינת ענני כבוד שהיא בחינת לבושים, בחינת (איוב לח, ט): "בשומי ענן לבושו", פמוכא בדבריו, זכרוננו לברכה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נח):

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט עז

(יב) ועל-כן חצרו וביתו של אדם קונין לו כל הקנינים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא יא.): 'חצרו של אדם קונה לו' וכו'. כי עקר בנין הבית הוא על-ידי בחינת ספה, בבחינת "ויעקב נסע סכתה ויבן" וכו' פנ"ל. כי זה עקר בחינת ספה שהיא בזמן האסיר, בזמן שאוספין התבואה שהוא השפע משדה לבית, שהוא בחינת שמעלין ומבררין אותה מבחינת בהמה לאדם, כמבאר לעיל. ועל-כן הבית וחרצר של אדם קונין לו כל הקנינים שבעולם, כי עקר כל הקנינים הוא על-ידי שמבררין השפע מבהמה לאדם, שזה נעשה על-ידי בחינת ספה, שממש עקר בנין הבית פנ"ל. ועל-כן כל העשירות והשפע נקרא על שם הבית, כמו שכתוב (שיר השירים ח, ז): "הוץ ביתו" וכו'. כי עקר השפע פשוט לבית שנמשך מבחינת ספה, שממש בחינת השפע של אדם, שהוא עקר השפע דקדשה וכנ"ל:

(יג) וזה בחינת מתנות פהנה, שצריכין לתן מכל הדברים מתנות לפהן, פי הפהנים קדושים בקדשתו של אהרן אביהם, ואהרן הפהן ממנו עקר קדשת ספה, שהוא בחינת ענני כבוד שהיו בזכות אהרן, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, (תענית ט). ועל-כן כל מה שהשם יתברך משפיע לאדם צריך לתן ממנו מתנות

עח לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט

לכהן, כדי לתקן ולברר השפע על-ידי-זה מבחינת שפע של בהמה לשפע של אדם, שזה זוכין על-ידי בחינת ספה ענני כבוד, שהם בחינת אהרן הכהן פנ"ל.

וזה בחינת גדל מצות צדקה, כי על-ידי צדקה נעשים בחינת אדם, בחינת נעשה אדם. וכתוב (רות א, ב): "וּשְׁמֵהּ הָאִישׁ" וכו'. פמובא בדבריו, זכרונו לברכה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לז) בשם הזהר, עין שם. הינו, כי צריכין לזהר לתן צדקה מכל מה שהשם יתברך משפיע לאדם, כדי לברר השפע מחטא אדם הראשון, מבחינת שפע של בהמה לאדם, שזה זוכין על-ידי צדקה, שעל-ידי-זה נעשין בגדר האדם פנ"ל, כי עקר העניות נמשך מחטא אדם הראשון על-ידי שנפל לשפע של בהמה, בחינת "ואכלת את עשב השדה בזעת אפך" וכו'. ועל-ידי צדקה מתקנין העניות ומבררין השפע מבהמה לאדם וכנ"ל. ועל-פני צריכין בסכות להרבות בצדקה וחסד ביותר, פמובא בכתבי האר"י ז"ל, שהיה מרבה בצדקה בערב סכות עין שם, ובזהר הקדוש (זהר חלק ג קד), שצריכין להזמין אורחים בספה כנגד האשפזין קדישין וכו'. כי בסכות צריכין להמשיך שפע של אדם על-ידי מצות ספה פנ"ל. ולזה צריכין צדקה שעל-ידי-זה נעשין בגדר האדם פנ"ל:

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט עט

(ד) וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׂצָרִיכִין לְתַן מֵהַתְּבוּאָה לְהַעֲלוֹתוֹ לִירוּשָׁלַיִם (מַעֲשֵׂר שְׁנֵי ג, ו), כִּי עֲקָר בְּחִינַת קִדְשֵׁת סֶכָה בְּשָׂרָהּ הִיא בִירוּשָׁלַיִם, כְּמוֹ שְׁאָנוּ מְבָרְכִין (מַעֲרִיב שַׁבָּת): 'הַפּוֹרֵס סִפְתָּ שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם'. וְעַל-כֵּן שָׁם הֵבִית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא עֲקָר הַבַּיִת דְּקִדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת בַּיִת דְּבְרָאשִׁית שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ קִדְשֵׁת כָּל הַבָּתִּים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָן בְּהַתּוֹרָה 'בְּרָאשִׁית-לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל' וְכוּ' (בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן סז) עַיִן שָׁם. כִּי קִדְשֵׁת הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת סֶכָה, בְּחִינַת "וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכְתָּהּ וַיֵּבֶן לָהּ לֹא בַיִת", וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ "סִפְתָּ שָׁלִים". וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְפָרֵשׁ מֵהַתְּבוּאָה מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וּלְהַעֲלוֹתוֹ לִירוּשָׁלַיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת סִפְתָּ שָׁלִים. כְּדֵי לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת הַשְּׁפַע לְבְּחִינַת שְׁפַע שֶׁל אָדָם, שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי בְּחִינַת סֶכָה כַּנ"ל:

הַלְכוֹת אוֹנָאָה:

(ט) וְזֶה בְּחִינַת אֶסוּר אוֹנָאָה שְׁאֶסוּר לְהוֹנוֹת אֶת חֲבֵרוֹ בְּמָמוֹן וְאַפְלוּ בְּדַבָּרִים, כִּי הָאוֹנָאָה הוּא פָּגָם הַדַּעַת, כִּי מִטְעָה אֶת דַּעַת חֲבֵרוֹ, וְעַל-כֵּן הוּא אֶסוּר גְּדוֹל מְלַבֵּד אֶסוּר גְּזֻלָּה, כִּי עֲקָר הַמַּשָּׂא וּמִתָּן הוּא בְּשָׁבִיל לְבָרֵר הַשְּׁפַע מִבְּחִינַת בְּהֵמָה, שֶׁהוּא הָעֶדֶר הַדַּעַת, לְבְּחִינַת אָדָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת, וְכִשְׂמֵאָנָה אֶת

חברו בהמשא ומתן ומטעהו, הוא פוגם בהדעת כנ"ל, ואינו יכול לברר השפע מבחינת בהמה, אדרבא, נופל יותר לשפע של בהמה על-ידי שפוגם בהדעת על-ידי האונאה כנ"ל:

(טז) וזה בחינת שעור אונאה שתות, ופחות משתות מחילה, יותר משתות בטול מקח. שתות קנה ומחזיר אונאה, כי עקר הברור הוא בבחינת ששת ימי החל, שהם בחינת ששה סדרי משנה, שהם בחינת פשר ופסול, אסור ומתור, טמא וטהור כידוע. ובכל ששת ימי החל צריכין לברר השפע מהפסלת על-ידי משא ומתן שהיא בחינת ל"ט מלאכות. ועקר הברור הוא לברר השפע מבחינת מאכל בהמה שנמשך על-ידי חטא אדם הראשון וכו' כנ"ל. וזהו בחינת "שטו העם ולקטו" — בשטותא (זהר ח"ב סג.) הנאמר על טרדות הפרנסה בששת ימי החל, כמובא במקום אחר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'). כי מחמת שבימי החל יש אחיזה להפסלת, שהם בחינת שפע של בהמה, שהוא העדר הדעת, על-כן מי שאינו מקדש עצמו פראוי יכול לפל, חס ושלום לשטותים, שהוא חסרון הדעת, על-ידי טרדת הפרנסה ואזי פרנסתו ביגיעה גדולה, חס ושלום, כי קשה לו לברר הפרנסה שבאה על-ידי ברור השפע מבהמה לאדם כנ"ל, מחמת שנאחז בו חסרון הדעת והשטות

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט פא

הנאָחו בימי החל, שְׁזָה בְּעֶצְמוֹ נִמְשָׁךְ מֵהַפְּסֻלַת
וְהַקְּלָפוֹת שֶׁנִּמְשָׁכוּ מִחֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עַל-יְדֵי שְׁנֵפֶל
לְשַׁפֵּעַ שֶׁל בַּהֲמָה וְכַנ"ל.

וְעַל-כֵּן כָּל הַדּוּחֵק אֶת הַשְּׁעָה הַשְּׁעָה דּוּחֵקְתוּ (בְּרוֹחוֹ
(דס), כִּי כָּל מָה שֶׁמִּתְיַגֵּעַ יוֹתֵר אַחַר הַפְּרִנְסָה
וְאִינוּ בּוֹטְחִים בַּהֲשֵׁם שְׂיֻכַּל לְפְרִנְסוֹ בְּסִבָּה קִלָּה וְאִינוּ
נִמְשָׁךְ אַחַר הַדַּעַת הָאֲמֵתִי לְמַעַט בְּעֶסֶק וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה,
עַל-כֵּן הַשְּׁעָה דּוּחֵקְתוּ, כִּי מֵאַחַר שְׁפוּגָם בַּדַּעַת, פְּרִנְסָתוֹ
בְּכַבְדוֹת יוֹתֵר, כִּי אִינוּ יְכוּלִים לְבָרֵךְ הַשְּׁפֵעַ מִבַּהֲמָה לְאָדָם
שֶׁמִּשָּׁם עָקַר הַפְּרִנְסָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עָקַר הַבְּרוּר בְּכָל
יְמֵי הַחֵל הוּא עַל-יְדֵי קְדָשֵׁת שַׁבָּת, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ
קְדָשֵׁת שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֵל וְאִזּוֹ זוֹכִין לְבָרֵךְ הַשְּׁפֵעַ
מִבַּהֲמָה לְאָדָם, כִּי עָקַר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת בְּשַׁבָּת כִּידוּעַ.

וְזֶה בְּחִינַת "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ": — זְכָרְהוּ
מֵאַחַד בְּשַׁבָּת. וְסִמְיָךְ לָהּ: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד", כִּי
עַל-יְדֵי שְׁזוֹכֵר אֶת הַשַּׁבָּת מֵאַחַד בְּשַׁבָּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מִמְּשִׁיךְ הַקְּדָשָׁה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֵל, עַל-יְדֵי-זֶה
"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלֶאכֶתְךָ", כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
יּוֹכַל לַעֲסֵק בְּמֶלֶאכֶתוֹ כָּרְאוּי, כִּי יוֹכַל לְבָרֵךְ הַשְּׁפֵעַ
מִבַּהֲמָה לְאָדָם עַל-יְדֵי שֶׁמִּמְּשִׁיךְ קְדָשֵׁת שַׁבָּת לְיְמֵי
הַחֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ הַדַּעַת מִשַּׁבָּת לְיְמֵי הַחֵל,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַבְּרוּר מִבַּהֲמָה לְאָדָם וְכַנ"ל:

ועל-כן נצטוינו על שביתת בהמה בשבת, כמו שכתוב (שמות כג, יב): "למען ינוח שורך וחמורך כמוך".
 כי בחל שיש אחיזה לחטא אדם הראשון שפגעם בהדעת, ונפל לשפע של בהמה, ואז נחסר השפע של בהמה פנ"ל, על-כן גם הבהמה אין לה מנוחה, על-כן האדם והבהמה צריכין לטרח ולהתיגע בל"ט מלאכות כדי לברר השפע, כדי שיתברר השפע של אדם לאדם, והשפע של בהמה לבהמה. שזהו בחינת כלל כל המלאכות שבימי החל שהוא לברר התבואה ממץ ותבן וכו' בגשמיות ורוחניות פנ"ל, אבל בשבת שאז נשלם הברור, ואז נשלם דעת האדם בשלמות, כי עקר תקון חטא אדם הראשון הוא בשבת, כי שבת אגין עלוהי (זהר ח"ב קלח.), על-כן אז האדם יוצא משפע של בהמה וחוזר להשפעה של אדם בשלמות, ועל-כן מצוה גדולה לאכל בשבת ולהרבות בסעדה, כי אז נזון משפע של אדם, שהוא שפע של דעת בשלמות זך וצח בלי פסלות, שעל-ידי שפע זאת זוכין לדעת שלם, לדעת ולהכיר אותו יתברך. על-כן אז בשבת צריכין לתן ניקח גם להבהמה, כי בודאי יש לה ניקח עתה, כי כבר החזר לה השפעתה בשלמות, כי אין האדם נוטל עתה מהשפעתה כלום פנ"ל.

ועתה מה נמלצו לחך דברי רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י שמות כג, יב) שאמרו: תן לו נייח שיהא תולש

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט פג

ואוכל וכו'. כי בודאי זהו עקר מצות שביתת בהמה, כי זהו עקר הניחא של הבהמה שלא תעשה שום מלאכה ותהיה תולשת ואוכלת מאכלה והשפעתה, כי עתה החזר לה השפעתה בשלמות מאחר שאין האדם נזון ולוקח עתה מהשפעתה כלום כנ"ל, שזהו עקר תקון חטא אדם הראשון לברר השפע של הבהמה להבהמה ושפע של אדם לאדם וכו"ל. שזהו בחינת סכה שעל ידה ממשיכין שפע של אדם כנ"ל.

כי בשבת נפרס סכת שלום עלינו, כמו שמברכין בליל שבת: הפורס סכת שלום עלינו וכו'. ועל ידי זה עקר הברור בכל ימי החל על ידי שממשיכין משבת בחינת ה'סכת שלום' על כל ימי החל. ועל כן בכל ימי החל מתפללין בברכת השכיבנו: ופרוס עלינו סכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך. כי בכל ימי החל צריכין להמשיך בחינת קדשת הסכת שלום משבת, שאז נפרס סכת שלום עלינו וכו', שעל ידי זה עקר הברור מבהמה לאדם וכו"ל, שעל ידי זה עקר המשכת הפרנסה על ידי כל המשא ומתן והמלאכות שעושין וכו"ל:

וזהו שנסמך 'ותקננו בעצה טובה מלפניך' אחר ופרוס עלינו סכת שלומך. כי עקר המשכת העשירות והפרנסה על ידי המשא ומתן הוא על ידי העצה טובה.

כי אם יזכה לידע העצה במשא ומתן מה לקנות ולסחר בנדאי ירויח תמיד הון רב, כי בנדאי אין עת וזמן שלא יהיה סחורה שיוכל להתעשר בה הרבה, רק שנגזר שאין אדם יודע כמה משתכר. וכשהשם יתברך רוצה לתן פרנסה או עצויות לאדם אזי נותן בלבו עצה טובה מה לסחר, ועל-ידי-זה מרויח בקל, וזה ברור לכל מי שיש לו מח בקדקדו (וכמבאר מזה במקום אחר).

וזה שכתוב לענין המשא ומתן שלא יטעה האדם, חס ושלום לומר "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה, וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל" (דברים ח, יח), ותרגומו: ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין, כי עקר העצויות והפרנסה על-ידי העצה. ועל-כן באמת כל היגיעות והטרחות יתרות והדאגות והטרדות והעצבות שיש לכמה בני אדם בענין הפרנסה הם פלם שטות והבל וכסילות גמור, כי אין מועיל להם כלום, אדרבא, מזיק להם הרבה. ועקר חסרון הפרנסה בא מחמת רבוי הדאגות והטרדות היתרות, כי לא יועיל לו שום יגיעה וטרחא וחקמה ותחבולה כל זמן שלא יזכה לידע עצה שלמה במשא ומתן וכנ"ל. על-כן צריכין רק לתלות עיניו למרום בכל יום תמיד ויבקש רחמים ממי שהעסק שלו שיתן לו

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט פה

עצה טובה בלבו שידע מה לסחר ואיך להתנהג בהמשא ומתן, ואז תבוא לו פרנסתו בנקל וכנ"ל.

ועקר העצה טובה נמשך מהדעת שזוכין על-ידי בחינת ספה, שהיא בחינת "אם לביתה", שעל-ידי-זה עקר הברור שמשם עקר הפרנסה כנ"ל. ועל-כן נסמך 'ותקננו בעצה טובה' אחר 'ופרוס עלינו ספת שלומך', כי על-ידי בחינת ספה, בחינת דעת, זוכין לעצה טובה שמשם עקר הפרנסה כנ"ל.

ועל-כן בחרג נדונין על המים (ראש השנה טז), כי עקר הפרנסה נמשך על-ידי המים שעל ידם גדלים כל הדברים, ועל-כן בחרג הסכות נדונין על זה, כי אנו צריכין להמשיך הפרנסה על-ידי מצות ספה שעל ידה זוכין לשפע של אדם כנ"ל, כי עקר הברור על-ידי בחינת ספה שהוא בחינת דעת כנ"ל, כי פלא במחשבה אתברירו (זהר פקודי רנד:).

כי ספה היא בחינת ענני כבוד שהיו הולכין לפני בני ישראל במדבר, והענני כבוד היו הורגין נחשים ועקרבים שבמדבר ומישרין הדרך, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, ומובא בפרוש רש"י (רש"י במדבר י, לד). כי כשיוצאין לשוק לעסק בעבודות חיצוניות במשא ומתן ול"ט מלאכות, הוא כמו הולך

במדבר שפלא נחשים ועקרבים, וצריכין שמירה גדולה שלא יכשל בהם, חס ושלום, ועקר השמירה על-ידי בחינת סכה שהיא שמירה גדולה, ועל-פן מבקשין ופרוס סכת שלום' בברכת השכיבנו שהיא ברכת השמירה, כמו שפסימין בחל 'שומר עמו ישראל לעד'. ועקר השמירה על-ידי בחינת פריסת סכת שלום שנפרס בשבת שמשם ממשיכין השמירה על כל ימי החל, כי מבחינת סכה נמשכין על האדם בחינת ענני כבוד שהולכין לפניו לישר הדרך ולהרג ולבער כל הנחשים והעקרבים וכו', שהם הקלפות והפסלת שסביב הפרנסה והעשירות.

ועל-פן כשיוצאין לשוק לעסק במשא ומתן, צריכין לזהר ביותר לזכור את השבת בכל עת, ולכוון בהמשא ומתן כדי שיזכה לקבל את השבת כראוי ולברר מנה יפה לשבת, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ביצה טז): 'זכרהו מאחד בשבת'. וכשיזכור את השבת שהוא כלל כל התורה יהיה נמשך עליו קדשת הדעת של שבת, שהוא בחינת קדשת הסכת שלום הנפרס בשבת, ועל-ידי-זה לא יהיה פרוץ אחר הפמון הגשמי, רק יזכר בכל פעם אחריתו וסופו שאין מלוין לו לאדם לא כסף וזהב וכו' אלא תורה ומעשים טובים בלבד (אבות ו, ט), וישים כל מגמתו אל התורה והעבודה

וְלִהְרֵבּוֹת בְּצַדָּקָה וַיִּמְעַט בְּעֵסֶק וַיַּעֲסֵק בַּתּוֹרָה, וַיֵּאֱמִין
 בַּהֵשֶׁם שְׁכָל פְּרִנָּסְתּוֹ רַק מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי הַעֲצָה
 טוֹבָה שְׂיִתֵּן לוֹ, וְאִם יִרְצֶה הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לְשַׁלַּח לוֹ עֲצָה
 טוֹבָה בְּלִבּוֹ יִשְׁתַּכַּר בְּנִקְל רִוַח גָּדוֹל, וְאִם, חֵס וְשָׁלוֹם,
 הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא יִרְצֶה לְיַעֲצוּ בְּמָה יִשְׁתַּכַּר, לֹא יוֹעִיל לוֹ
 כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַדְּאָגוֹת, וְכִשְׂעִיעֶשֶׂה מִשָּׂא וּמִתָּן בְּבַחֲינָה
 זֹאת אֲזוּ נֹאמְרֵי: "יְגִיעַ כַּפֶּךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ"
 (תהלים קכח, ב):

(יז) וְזֶה בְּחִינַת "לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ" (דְּבָרִים כה, ד)
 וַיִּלְפִּינָן (בְּבֹא קָמָא נד:): שׁוֹר שׁוֹר מְשַׁבֵּת וְכוּ'. כִּי
 בְּשָׂעָה שְׂעוֹסֵק הַשׁוֹר בְּמִלְאֲכַת דִּישָׂה וְכִיּוֹצֵא אֲזִי הוּא
 מְבָרַר הַחֲטָה מֵהַפְּסֻלָּת, דְּהֵינּוּ שְׂמִבְרַר הַשְּׂפַע שֶׁל אָדָם
 מְשַׁפֵּעַ שֶׁל בְּהֵמָה, וְעַל-כֵּן בְּוֵדָאֵי הַדִּין נוֹתֵן שְׂלֹא
 לְחַסְמוֹ אֲזוּ, שְׂלֹא לְמָנְעוֹ אֲזוּ מֵהַשְּׂפָעָתוֹ וְאֲכִילָתוֹ, מֵאַחַר
 שְׁכָל עֲסָקְנוֹ עִמּוֹ בְּמִלְאֲכָה הוּא בְּשִׁבִיל בְּרוּר זֶה, דְּהֵינּוּ
 לְבָרַר הַשְּׂפַע כַּנֵּ"ל לְהַחֲזִיר לְהַבְּהֵמָה הַשְּׂפָעָתָה כַּנֵּ"ל.
 וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַנִּיחוֹ לְאָכַל כְּרָצוֹנוֹ, מֵאַחַר שֶׁעָתָה אָנוּ
 עוֹסְקִין לְהַחֲזִיר לוֹ הַשְּׂפָעָתוֹ וּמְזוֹנוֹ וְחַיּוּתוֹ וְכַנֵּ"ל,
 וְעַל-כֵּן יִלְפִינָן שׁוֹר שׁוֹר מְשַׁבֵּת שְׂפָתוֹ בּוֹ (שְׁמוֹת כג, יב):
 "לְמַעַן יְנוּחַ שׁוֹרְךָ" וְכוּ'. כִּי אֲסוּר חֲסִימַת שׁוֹר בְּדִישׁוֹ
 וּמִצּוֹת שְׁבִיתַת בְּהֵמָה הֵם בְּחִינָה אַחַת וְכַנֵּ"ל:

(יח) נמצא, שעקר הברור משפע של בהמה לשפע של אדם בימי החל הוא על-ידי קדשת שבת שממשיכין לימי החל כנ"ל, ועל-כן עקר גמר ושלמות הברור הוא על-ידי בחינת יום הששי שהוא ערב שבת קדש, שאז נמשך תוספת שבת על ימי החל, שאז עקר הברור, בבחינת "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו" (שמות טז, ה), שאז מבררין ומתקנין השפע והאכילה מחל לשבת, שהוא בחינת שמבררין אותה מבהמה לאדם, כי חל לגבי שבת הוא בבחינת בהמה העדר הדעת, לגבי אדם שהוא הדעת, כי אדם הראשון נברא בששי. ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה טו): 'כדי שיקנס לסעדה מיד', ואז נבראו גם כל הבהמות. ותכף בבריא אתו אמר לו השם יתברך: "הנה נתתי לכם את כל עשב וכו' לכם יהיה לאכלה ולכל חית הארץ וכו' את כל ירק עשב לאכלה". שהזהירו תכף על מאכלו ועל מאכל הבהמות והחיות שיהיה מאכלו לבד ומאכל הבהמות לבד, דהינו שלא יערב שפע ומאכל אדם בשפע ומאכל בהמה, אבל הוא לא קיים צווי השם יתברך ואכל מעץ הדעת, ועל-ידי-זה נפל לשפע של בהמה וכו' כנ"ל. ועל-כן אנו צריכין לברר על-ידי הל"ט מלאכות בששת ימי החל וכו' ל.

ועל-כן עקר הברור ביום הששי, שאז נברא האדם ופגם אז, ועל-כן אז אנו צריכין לתקן, לברר

לקוטי הלכות מקח וממכר ד' חשן משפט פט

השפיע מבהמה לאדם על-ידי קדשת שבת שנמשך אז ביותר על האדם כידוע. ועל-כן כלל העבודה של האדם בזה העולם נקרא על שם ערב שבת, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודה זרה ג.): 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת'. כי עקר העבודה הוא לברר הניצוצות מחטא אדם הראשון, שעקרו הוא בבחינת ערב שבת שהוא יום הששי וכנ"ל. ועל-כן הוסיף ה' בהששי לומר שכל העולם תלוי עד ששי בסיון שקבלו ישראל חמשה חמשי תורה, כי עקר הברור על-ידי התורה, ועל-כן נתוסף הה' שמרמז על התורה בששי דיקא, כי עקר שלמות הברור ביום הששי כנ"ל:

יט) ועל-כן שעור האונאה שתות שהוא חלק ששית, כי עקר הברור של המשא ומתן מבהמה לאדם הוא בבחינת ששת ימי המעשה כנ"ל, ועקר הוא הששי, דהינו יום הששי כנ"ל. ועל-כן שתות קנה ומחזיר אונאה (קדושין מב:), כי כל זמן שלא פגם בהדעת יותר משתות שהוא חלק ששית, בבחינת יום הששי עדין יש תקנה בחזרה והמקח קיים. שזהו בבחינת תשובה שיכול להשיב ולהחזיר הדבר למקומו, כי עקר התשובה בבחינת יום הששי, שאז מרימין ומחזירין ששת ימי החל לתוך קדשת שבת, שהוא בבחינת עולם הבא, כי יום הששי שנברא בו אדם הראשון הוא

בְּבַחֲיַנַּת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי אָדָם הִרְאִישׁוֹן נִבְרָא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (פְּסִיקְתָּא דְרַב פְּהֵנָא כג, אוֹת א'), וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְתִשׁוּבָה, כִּי יוֹם הַשְּׁשִׁי הוּא עֶקֶר הַבְּרוּר מִזְהַמַּת הַנְּחֹשׁ כַּנִּל, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תִּשׁוּבָה שְׁשִׁבִין וּמִתְקַנֵּין חֲטָא אָדָם הִרְאִישׁוֹן וְכַנִּל. וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֶׁהָאוֹנָאָה רַק שְׁתּוֹת, קָנָה וּמִחֲזִיר אוֹנָאָה, כִּי שָׁם יֵשׁ תִּקְנָה בְּחֻזְרָה, כִּי שָׁם עֶקֶר הַתִּשׁוּבָה כַּנִּל. אֲבָל יוֹתֵר מִשְׁתּוֹת בְּטֵל מִקַּח, כִּי כְּשֶׁנִּתְרַחַק יוֹתֵר מִשְׁתּוֹת וַיֵּצֵא מִבְּחִינַת יוֹם הַשְּׁשִׁי לְגַמְרִי, אֲזִי אֵי אֶפְשָׁר לְבָרֵר, וְאִזּוּ הַמִּקַּח בְּטֵל לְגַמְרִי, אֲבָל פְּחוֹת מִשְׁתּוֹת מְחִילָה, כִּי פְחוֹת מִשְׁתּוֹת מִתְחִיל לְכַנֵּס בְּחֻלְק שְׁבִיעִית. וְשָׁם נִתֵּן לְמַחֵל עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבוּ נִמְחָלִין הָעוֹוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שַׁבָּת קִיח:) עַל פְּסוּק: "מִחֻלְלוֹ" — מַחֹל לוֹ:

כ) שִׁיף לְעִיל וְזֵה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת מ.) שֶׁאֲסוּר לְאָדָם לֶאֱכֹל קֶדֶם שִׁיאֲכִיל לְבִהְמָתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יא, טו): "וְנִתְתִּי עֹשֵׁב בְּשֹׁדֶךְ לְבִהְמָתֶךָ וְהִדֵּר וְאֲכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ", כִּי בּוֹדֵאי צָרִיף לְהֶאֱכִיל לְבִהְמָתוֹ תַּחֲלָה קֶדֶם שִׁיאֲכֹל, כְּדֵי שִׁיחֲזִיר וַיִּתֵּן הַמְּזוֹנוֹת וְהַשְּׁפַע שֶׁל הַבְּהֵמָה לְהַבְּהֵמָה, לְהוֹרוֹת שֶׁאֵין לוֹ אַחֲזִיזָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּהַשְּׁפַע שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, כִּי

לקוטי הלכות אונא א' חשן משפט צא

הוא מחזיר לה השפעתה ונותן לה מזונותיה תחלה קדם שיאכל בעצמו, ואז דיקא יכול לאכל הוא בעצמו, כי עתה הוא נזון משפע של אדם מאחר שכבר החזיר השפע של הבהמה להבהמה על-ידי שקיים מצות התורה ונתן להבהמה אכילתה תחלה וכנ"ל:

הלכה ה — בהלכות שלוחין הלכה ה' אות יד:

הלכות אונא

הלכה א

האונא שתות:

על-פי מה שכתב רבנו, גרו יאיר סימן ר"פ על פסוק "כי תצא" בחינת משא ומתן באמונה, כי המשא ומתן לברר הניצוצות, וזה נעשה על-ידי האמונה, שעושה המשא ומתן באמונה, עין שם. וצריך לדבק פנימיות מחשבתו בשעת המשא ומתן אל התורה, ועל-ידי-זה מקבלת האמונה פח לברר הניצוצות, עין שם. וזה בחינת חכמה בינה דעת דעשה עולה אל היצירה, שהוא ו' שהוא התורה: עין שם כל זה היטב:

והנה יצירה הוא בחינת מט"ט שהוא ו', שהוא בחינת ששה סדרי משנה שמברר הדין כשר ופסול, טמא וטהור, אסור ומותר (זהר חלק ג רנה). ועל-כן משם מקבלת האמונה פח לברר הניצוצות, כי ברור הניצוצות הוא בחינת לברר הטוב מן הרע כידוע, וזה נעשה דיקא על-ידי התורה, דהינו על-ידי שמבררין הדין הכשר ופסול וכו', על-ידי-זה יכולין לברר הטוב מן הרע, שזהו ברור הניצוצות, וכמוכא מזה בדברי רבנו גרו יאיר סימן ח'. והנה כשמאנה ומטעה את חברו הוא פוגם באמונה, ואין המשא ומתן באמונה, כי רמה והטעה את חברו, ועל-כן השעור שתות, בחינת ו', שהוא בחינת התורה, שמשם מקבלת האמונה פנ"ל. ועל-כן שתות מחזיר אונאה, פחות משתות אינו נחשב כלל, יותר משתות בטול מקח, כי פגם האונאה הוא שמערב טוב ורע, דהינו שנפגם האמונה ואין מבררת הניצוצות פנ"ל.

וזהו בחינת פגם הו' שהוא התורה, בחינת מט"ט פנ"ל, שהוא בחינת כשר ופסול וכו' וכנ"ל. ועל-כן כל שהוא שתות חוזר, כי בחינת מט"ט בחינת התורה הנ"ל נחלק לו' בחינת כשר ופסול וכו' פנ"ל, נמצא כשהפגם אין מגיע רק בבחינת חלק שתות ולא הגיע עדין לבחינת היותר משתות, דהינו להפך מכשר לפסול

לקוטי הלכות   אונאה א'   חשן משפט   צג

ועל-כן ישנו בחזרה. אבל כשהפגם הוא בבחינת יותר משתות אזי הוא בבחינת מערב טוב ברע, כי מהפך מפשר לפסול וכו', כי בבחינת מט"ט בבחינת התורה הנ"ל, אין שם רק ו' בבחינות, שהם ששה חלקים לבד שהם פשר ופסול טמא וטהור, אסור ומתיר ואין שף שם חלקים יותר, כי תכף כשיוצא מפשר אזי הוא פסול וכו'.

נמצא כל זמן שאין הפגם מגיע רק בחלק מששה שהוא שתות ועדין לא נגע יותר, שהוא בבחינת שפגם בבחינה אחת מהששה בבחינות, למשל בבחינת פשר ולא נגע יותר בגבול פסול, נמצא, שעדין לא ערב פשר בפסול רק שהוא סמוך לשם ועל-כן חוזר, אבל תכף כשהגיע הפגם יותר להלאה, דהינו יותר משתות נמצא שערב פשר בפסול, כי תכף כשנוגע יותר משתות נוגע בפסול, והוא בבחינת מערב פשר בפסול, ועל-כן המקח בטל לגמרי, כי המקח לא היה רק לברר, וכיון שאדרבא, על-ידי אותו המקח ערבם יותר, על-כן בטל לגמרי. אבל בפחות משתות אין נחשב כלל, כי פחות מחלק ששה אינו נחשב שם כלל, כי אין שם רק וא"ו בבחינות פנ"ל:

הלכה ב

האונאָה שתות וכו' :

על-פי המאמר המתחיל: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו' סימן ל"ד פתיב (תהלים סט, כא) : "חרפה שברה לבי" וכו'. פי עקר הממשלה אצל הצדיק שהוא הנקדה הכלליות מכל ישראל, ויש לו כח לעורר לב ישראל ולהכניע החרפות והשבירות השורין על הלב, בבחינת (בראשית מב, ו) "ויוסף הוא השליט" וכו'. וכן אצל כל אחד מישראל יש בחינת נקדה בחינת צדיק, כמו שפתוב (ישעיה ס, כא) : "ועמך ישראל כלם צדיקים". וצריך כל אחד לקבל מחברו מהנקדה שלו בבחינת ומקבלין דין מן דין וכו', עין שם. והכלל, שאצל כל הנקדות שהם בחינת צדיק יסוד עולם שורה שם אהבה דקדושה, פי אור החסד נשאר ביסוד דאצילות. ועל-ידי-זה על-ידי שמקשרין הלב להנקדה השיך ללבו בעת הזאת, על-ידי-זה נתבטל החרפה והשבירה השורה על הלב שהם התאוות ואהבות רעות, פי על-ידי אור האהבה דקדושה נתבטל השבירה וכו', עין שם והבן, פי (משלי י, יב) "על כל פשעים תכסה אהבה" וכו', עין שם :

א) וזה בחינת משא ומתן שעקרו להגביה הדבר לשרשו כנ"ל כמה פעמים, הינו לבטל החרפה והשבירה

לקוטי הלכות   אונאה ב'   חשן משפט   צה

השורה על הדבר, שהוא אחיזת החיצונים שיש בהדבר, לבררו ולהעלותו מהם לקשרו אל הקדשה, וזה עקר המשא ומתן, כמבאר כבר כמה פעמים. ועל-כן עקר המשא ומתן הוא על-ידי בחינת הצדיק שהוא בחינת הנקדה כנ"ל, כי על-ידי הנקדה מעלין ומקשרין הדבר לשרשו, כי נתבטל על-ידי-זה השבירות והחרפות, שהם בחינת אחיזת הקלפות כנ"ל.

וזה בחינת "ויוסף הוא השליט", הינו בחינת הצדיק שהוא בחינת הנקדה כנ"ל, "הוא המשביר לכל עם הארץ", כי על-ידי בחינת יוסף דיקא, דהינו בחינת צדיק, בחינת הנקדה כנ"ל, על ידו דיקא נעשין כל המשא ומתן, בחינת "הוא המשביר לכל עם הארץ", כי על ידו דיקא נעשין כל המשא ומתן כנ"ל.

וזה בחינת אסור אונאה ומקח טעות, כי עקר אור הנקדה בחינת יוסף הצדיק הנ"ל, הוא נמשך רק מחכמה ובינה שהוא הדעת, כמבאר היטב שם במאמר הנ"ל, ועל-כן אי אפשר שיגמר המשא ומתן כי אם בדעה מישבת וברצון טוב, כי על-ידי הדעת מאיר הנקדה, ושם שורה האהבה דקדשה שהוא בחינת הרצון טוב שמתרצים זה לזה הקונה והמוכר. ועל-ידי-זה הם יכולים להעלות ולברר המשא ומתן שביניהם, בבחינת "על כל פשעים תכסה אהבה", אבל כשאחד

מטעה את דעת חברו. נמצא, שנעשה המשא ומתן בלא דעת שלם, ועל-כן אין נמשך הארת הנקדה.

פי עקר הארת הנקדה, בחינת יוסף, הוא דיקא על-ידי הדעת כנ"ל, אבל כשמטעה את חברו ואין דעתו שלמה אין הנקדה מאירה, ועל-כן המקח בטל, פי בלא הארת הנקדה אין מתקיים המקח, פי עקר קיום המקח הוא על-ידי הנקדה דיקא, הנמשכת מהדעת, ששם שורה האהבה דקדשה, שעל-ידי-זה נתבטלין החרפות והשבירות, ומעלין הדבר להקדשה, שזה עקר המשא ומתן כנ"ל. ועל-כן שעור אונאה שתות, פי מבאר שם במאמר הנ"ל שהנקדה בחינת צדיק היא בחינת יוד, בחינת "פי ידבר חכמות", והלב הוא בחינת ו', בחינת "והגות לבי תבונות" עין שם ענין זה באריכות. והצדיק עם העולם הוא גם-כן בחינת יוד ו', פי העולם נברא בששת ימי המעשה בחינת ו', והצדיק הוא בחינת יוד וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) נמצא, שכלל כל הדברים שבעולם שצריכין להעלותם משבירת לב כנ"ל הם בחינת ו' כנ"ל, שמעלין ומתקנין אותם על-ידי הנקדה בחינת יוד, כמו שכתוב שם, עין שם. ועל-כן המשא ומתן שעקרו כדי להעלות הדבר לשרשו, דהינו להעלות ולברר את המשא ומתן שהוא בחינת ו' בחינת ששת

לקוטי הלכות   אונג'ה ב'   חשן משפט   צז

ימי המעשה, כי המשא ומתן הוא בחינת עשיה, בחינת ששת ימי המעשה כמבאר במקום אחר, גם כל המשא ומתן הוא בחינת נוי עמודים, שהוא בחינת הממון שהוא בחינת תמכי אוריתא, כמבאר שם במאמר הנ"ל. נמצא, שכל המשא ומתן הוא בחינת ו', ועל-כן עקר תקון וברור המשא ומתן הוא על-ידי בחינת הנקדה הנ"ל, בחינת צדיק, שהוא בחינת יוד וכנ"ל.

וזה בחינת משא ומתן באמונה, בחינת "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב, ד), הינו שעקר המשא ומתן הוא על-ידי בחינת הצדיק, בחינת יוסף כנ"ל, בבחינת "ויוסף הוא השליט הוא המשביר לכל עם הארץ" וכנ"ל. וזה בחינת מה שצריכין לקשר המשא ומתן אל התורה, כמובא כבר כמה פעמים (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד). כי התורה היא בחינת יוד, בחינת נקדה, כמבאר שם במאמר הנ"ל, והמשא ומתן הוא בחינת ו' כנ"ל. ועקר תקון ועלית המשא ומתן על-ידי התורה בחינת הנקדה כנ"ל.

וזה בחינת יששכר וזבולון. יששכר הוא התורה בחינת הנקדה כנ"ל, וזבולון הוא תמכי אוריתא ועוסק בפרקמטיא בחינת ו' כנ"ל. ועל-ידי תורתו של יששכר בחינת הנקדה כנ"ל, על-ידי-זה זבולון עוסק בפרקמטיא, כמובא בפרוש רש"י (דברים לג, יח). כי עקר

תקון המשא ומתן בחינת ו' בחינת לב הוא על-ידי הנקדה שהוא בחינת התורה פנ"ל. ועל-כן שעור אונאה שתות, כי על-ידי אונאה שתות נפגם בחינת הנא"ו ואינו יכול לקשר המשא ומתן שהוא בחינת ו' אל הנקדה, כי אין הנקדה מאירה מחמת שהטעה את חברו וכו' פנ"ל, כי הנקדה בעצמה היא גם-כן בחינת יוד נא"ו, בחינת מלאפום, כמבאר היטב במאמר הנ"ל. ועל-ידי שמתעה את חברו באונאה שתות אין הנקדה מאירה להנא"ו. ועל-כן שעור אונאה שתות:

ג) וזה בחינת פחות משתות מחילה, יותר משתות בטול מקח, שתות קנה ומחזיר אונאה, כי הנקדה היא בחינת מלאפום, בחינת יוד נא"ו, ולגבי העולם היא בבחינת נקדה לבוד, כי העולם כנגד הנקדה, דהינו כנגד הצדיק והתורה הוא בחינת נא"ו והתורה והצדיק הם בחינת נקדה, אבל באמת גם הנקדה בעצמה, דהינו הצדיק והתורה הם גם-כן בחינת יו"ד ו' בחינת מלאפום, כמבאר ומוכן היטב במאמר הנ"ל, כי הנקדה מאירה בהו' שהוא בחינת ששת ימי המעשה, ובכל יום ויום מששת ימי המעשה מאירה הנקדה הנ"ל, והארת כל יום ויום משנה מחברו, כי בודאי אין כל הימים שוין, כי גבולות חלק הקדוש-ברוך-הוא בעולמו, וכך יום ויום יש לו גבול בפני עצמו כפי ההארה שמקבל

לקוטי הלכות אונא' ב' חשן משפט צט

מהנקדה שהוא בחינת יו"ד ו' שמאירה בכל יום ויום לפי בחינתו.

זוה בחינת מה שצריכין לתקן כל הקלוקלים והפגמים באותו יום דיקא שפגם בו, חס ושלום, קדם שיכנס היום השני, כמובא בכל הספרים, שצריכין להתודות בכל לילה דיקא על כל מה שעשה, כי כל יום פעלתו משנה מחברו ויש לו גבול בפני עצמו כנ"ל, ועקר תקון כל הפגמים הוא על-ידי בחינת הנקדה הנ"ל, כי כל החטאים באים מבחינת שבירת כלים מאהבות נפילות. ועל-כן עקר תקונם על-ידי הארת הנקדה, בחינת צדיק שעל ידו מתקנין ומעלין בחינת שבירת כלים, כמבאר היטב שם במאמר הנ"ל.

זוה בחינת ודוי דברים שצריכים להתודות בפה על כל מה שעשה, כי הארת הנקדה הוא בחינת פי ידבר חכמות כמבאר במאמר הנ"ל, ועל-כן צריכים להתודות בפה בבחינת (הושע יד, ג) "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", כי על-ידי-זוה מאיר הנקדה בחינת "פי ידבר חכמות", ומעלה ומתקן את החטא שהוא בחינת שבירת לב כנ"ל. ועל-כן צריך להתודות באותו היום דיקא, כי הארת כל יום משנה מחברו כנ"ל, ועל-כן אי אפשר לתקן הפגם בשלמות כי אם באותו היום בעת שמאירה עדין הנקדה השיכה לאותו היום דיקא.

וְזֶה מְרָמֵז בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּמֵאמֵר הַנַּ"ל
 בְּתַחֲלָתוֹ, שְׁפַתְבּ שְׁצַרְיָךְ כָּל אֶחָד לְתַקֵּן הַחֶרְפָּה
 הַשּׁוֹרָה עַל הַלֵּב עַל-יְדֵי הַנְּקֻדָּה הַשִּׁיף לְלִבּוֹ בְּעֵת הַזֹּאת
 עֵינַי שָׁם. בְּעֵת הַזֹּאת דִּיקָא וְכַנ"ל, כִּי בַיּוֹם שְׁלֹאֲחֶרְיוֹ אֵי
 אֶפְשָׁר לְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת מֵה שְׁפָגַם מֵאֲתָמוֹל, מִחֲמַת
 שֶׁהָאֵרֶת הַנְּקֻדָּה בַּיּוֹם הַמְּחַרָּת מְשַׁנָּה מֵאֲתָמוֹל כַּנ"ל,
 וְעַקֵּר הַתַּקּוּן עַל-יְדֵי הַנְּקֻדָּה כַּנ"ל. נִמְצָא, שְׁבַיּוֹם
 הַמְּחַרָּת כְּשֶׁרוֹצִין לְתַקֵּן פָּגַם הַיּוֹם הַקָּדוּם, צָרִיכִין בְּנִין
 עוֹלָם מִחֻדָּשׁ, לְחַדֵּשׁ לְגַמְרֵי הַיּוֹם שְׁעֵבֵר לְהַמְשִׁיף עַכְשָׁו
 הָאֵרֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁל אֲתָמוֹל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עַקֵּר הַתַּקּוּן
 כַּנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת שְׁנוּי מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְעַל-כֵּן הַתַּקּוּן
 קָשָׁה בְּיֹתֵר, אֲבָל בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם מֵאַחַר שְׁעַדִּין מְאִירָה
 הַנְּקֻדָּה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם יוֹכֵל לְתַקֵּן בְּקַל וְכַנ"ל:

(ד) וְזֶה בְּחִינַת שְׁעוֹר אוֹנָא הַנַּ"ל, כִּי הַמְּשָׂא וּמִתָּן הוּא
 בְּחִינַת ו', בְּחִינַת שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה כַּמְבֹאָר
 בְּמָקוֹם אַחֵר וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאוֹנָא הוּא פְּחוֹת
 מִשְׁתּוֹת הַיּוֹי מְחִילָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא פְּחוֹת מִשְׁתּוֹת
 נִשְׁאָר עַדִּין הָאֵרֶת הַנְּקֻדָּה, וְעַל-כֵּן הַיּוֹי מְחִילָה, כִּי "עַל
 כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֱהָבָה" כַּנ"ל, כִּי הַמְּשָׂא וּמִתָּן כָּלוּל
 מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה, וְעַל-כֵּן שְׁעוֹר אוֹנָא שְׁתּוֹת, כִּי
 כְּשֶׁנִּפְגָּם חֵלֵק שְׁתּוֹת, מַגִּיעַ הַפָּגַם בְּבְחִינַת יוֹם אֶחָד
 מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה, וְכְשֶׁנִּפְגָּם בְּחִינַת חֵלֵק יוֹם אֶחָד

לקוטי הלכות   אונאָה ב'   חשן משפט   קא

מו' ימי המעשה על-ידי-זה נפגם בחינת הנא"ו הנ"ל, כי כל יום כלול מכל הששה ימים כידוע. אך עקר הפגם כשהאונאה יותר משתות, שזה בחינת שנסתלק הארת הנקדה מבחינת יום אחד לגמרי, עד שנסתלק בחינת הארת אותו החלק והיום לגמרי, עד שזכנס הפגם להלן יותר, בבחינת הארת והחלק היום שלאחריו, ואז בודאי הוי בטול מקח, מאחר שנסתלק הארת הנקדה מחלק אחד מששה לגמרי, שהוא בחינת חלק הארת הנקדה שהיא בחינת יו"ד ו' מיום אחד לגמרי, עד שזכנס להלן יותר, יותר משתות, על-כן הוי בטול מקח, כי עקר קיום המקח על-ידי הנקדה כנ"ל.

אבל פחות משתות הוי מחילה, מאחר שנשאר עדין בחינת חלק הארת הנקדה אפלו בבחינת היום והחלק אחד מששה, ואצל הנקדה שורה אהבה דקדשה, ועל-כן הוי מחילה, כי "על כל פשעים תכסה אהבה" כנ"ל. 'אבל שתות — קנה ומחזיר אונאה', כי זה בחינת שנפגם יום אחד מששה לגמרי, רק שלא נכנס עדין הפגם להלן יותר ולא נכנס עדין בגבול החלק והיום שלאחריו. ואז מהני חזרה עדין להחזיר האונאה, ואזי יכולין עדין להתקשר אל אור הנקדה ולקיים המקח, כי כל זמן שלא נכנס בבחינת גבול יום השני. בקל יכולין לתקן עדין על-ידי חזרה שהוא

קב לקוטי הלכות אונאה ב' חשן משפט

בְּחִינַת תְּשׁוּבָה וְכוּ' וְכַ"ל, אֲבָל כְּשֶׁנִּכְנַס לְהִלָּךְ יוֹתֵר
בְּבְחִינַת גְּבוּל יוֹם הַשְּׁנִי אֵין מוֹעִיל חֲזָרָה, וְהוּי בְּטוּל
מִקָּח לְגַמְרִי, שְׁזָה בְּחִינַת יוֹתֵר מִשְׁתּוֹת בְּטוּל מִקָּח, כִּי
אֲז צְרִיכִין בְּחִינַת בְּנִין עוֹלָם מִחֲדָשׁ כַּ"ל.

וְעַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁלַעֲנִין תְּשׁוּבָה עַל חֲטָאֵיו בְּיָדָי
מוֹעִיל תְּשׁוּבָה לְעוֹלָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיךְ
בְּנִין חֲדָשׁ לְגַמְרִי כַּ"ל. וְעַל-כֵּן לְעִנְיָן בְּחִינַת מִשָּׂא וּמִתָּן
הוּי בְּטוּל מִקָּח, כִּי כְּבָר נִסְתַּלַּק הָאֶרֶת הַנִּקְדָּה לְגַמְרִי,
מִבְּחִינַת חֶלֶק מִשְׁשָׂה, וְאֲז נִתְבַטַּל הַמִּקָּח, שְׁעָקֵר קִיּוּמוֹ
עַל-יַדֵּי הַנִּקְדָּה כַּ"ל, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְקַיֵּם כִּי אִם
בְּרִצּוֹי חֲדָשׁ שְׁיַחֲזֹר וְיִתְרַצֶּה שְׁכַנְגְדוֹ, אֲבָל הַמִּקָּח
הָרֵאשׁוֹן נִתְבַטַּל לְגַמְרִי מֵאַחַר שֶׁנִּסְתַּלַּק הָאֶרֶת הַנִּקְדָּה
וְכוּ' כַּ"ל, כִּי הָעָקֵר תְּלוּי בְּהָאֶרֶת הַנִּקְדָּה בְּחֶלֶק אֶחָד
מִשְׁשָׂה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת יוֹם אֶחָד מִשְׁשֵׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֵׂה. וְכִשְׁנַפְגָּם לְגַמְרִי וְנִסְתַּלַּק בְּחִינַת הָאֶרֶת זו עַד
שֶׁנִּכְנַס בְּגְבוּל הַחֶלֶק שְׁלֵאֲחֲרָיו הוּא בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת
הָאֶרֶת הַנִּקְדָּה לְגַמְרִי, כִּי הַנִּקְדָּה בְּחִינַת יוֹד ו' וְכִלּוּלָהּ
מִשְׁשָׂה, בְּחִינַת כְּנֻגַד שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שְׁמֵאִירָה בָּהֶם,
וְכִשְׁנַפְגָּם בְּחִינַת אֶחָד מִשְׁשָׂה כְּאֵלוֹ נַפְגָּם לְגַמְרִי, כִּי כָּל
יוֹם כָּלוּל מִכָּלֶם כַּ"ל:

ה) וְזָה בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה, כִּי צְרִיכִין לְהַכְנִיעַ מַלְכוּת יוֹן
הָרִשְׁעָה שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְלָפוֹת, שְׁעָקֵר

אַחִיזְתֶּם מִבְּחִינַת שְׁבִירַת פְּלִים כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן הֵם מְתַגְבְּרִים תָּמִיד לְבִטֹּל הָאֶרֶת הַנִּקְדָּה הַנ"ל, כְּדִי שְׂיִוְכְּלוּ לְהַתְגַּבֵּר, חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁעָמְדוּ עַל עֲמֻךְ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחֵם תּוֹרַתְךָ וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּקְדָּה הַנ"ל כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נַעֲשֶׂה הַגַּס בַּשָּׁמֶן שֶׁהוּא גַר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא מְרַמֵּז עַל הָאֶרֶת הַנִּקְדָּה, בְּחִינַת (מְשָׁלִי ו, כג) "גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר", וְזֶה בְּחִינַת הָאֶרֶת הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּקְדָּה כַּנ"ל, כִּי הַצַּדִּיק נִקְרָא אֹר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צז, יא): "אֹר זָרוּעַ לְצַדִּיק" וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי הָאֶרֶת שְׁמֵמֵשִׁיכִין עַל-יְדֵי גַר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה אֹר, בְּחִינַת צַדִּיק כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה מְבִטְלִין וּמְתַקְנִים בְּחִינַת שְׁבִירַת פְּלִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִין מַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נַעֲשֶׂה הַגַּס עַל-יְדֵי כְּהֲנִים, כִּי כֹהֵן בְּחִינַת אֱהָבָה דְקַדְשָׁה, שֶׁשׁוֹרָה אֶצֶל הַנִּקְדָּה, שָׂדֵה עֵקֶר הַתְּקוּן, כְּמַבְאָר שֵׁם בַּמְאֵר הַנ"ל, עֵינֵי שֵׁם:

וְזֶה בְּחִינַת גְּרוּת הַמְּנוּרָה שְׁבִיבִית-הַמְּקַדָּשׁ, שֵׁשׁ מְרַמֵּז בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כְּמוֹבֵא שְׁפָרְשֵׁת בְּהַעֲלֹתְךָ מְרַמֵּז עַל חֲנֻכָּה, כִּי בֵּית-הַמְּקַדָּשׁ הוּא בְּחִינַת הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, בְּחִינַת אָבֶן שְׁתֵּיהָ, שֶׁהוּא הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְזֶה שְׁנִקְרָא 'בֵּית הַמְּקַדָּשׁ' עַל שֵׁם הַנִּקְדָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת קֹדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּמְאֵר הַנ"ל. וְעַל-כֵּן שֵׁם בְּבֵית-הַמְּקַדָּשׁ מְאִירָה הַנִּקְדָּה. וְזֶה בְּחִינַת גַר

קד לקוטי הלכות אונג'א ב' חשן משפט

אִמְצָעֵי שְׁבַמְנוּרָה, שְׁאֵלִיו מְאִירִין כָּל הַנְּרוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בַּמְדָּבָר ח, ב): "אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ" וְכוּ'. כִּי שְׂאֵר הַשְּׂשָׂה נְרוֹת הֵם בְּחִינַת וָא"ו שְׁפוּנִין אֶל פְּנֵי הַמְּנוּרָה, שֶׁהוּא נֵר אִמְצָעֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה, בְּחִינַת יוֹד הַמְּאִירָה בְּהוֹ, בְּכָל הַשְּׂשָׂה נְרוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי מְעַלִּין וּמִתְקַנְיִן עַל-יְדֵי-זֶה בְּחִינַת אֶהְבוֹת הַנְּפוּלוֹת הַבָּאִים מִשְׁבִּירָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַכֹּהֵן שֶׁהוּא אֶהְבָּה דְקֻדְשָׁה שְׁשׂוּרָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת הַהִלָּל שֶׁל חֲנֻכָּה, זֶה בְּחִינַת "פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת" שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שְׁצָרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל בְּפֶה דִּיקָא, כְּדֵי שְׂיֵאִיר הַנְּקֻדָּה, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בַּמְּאֹמֶר הַנ"ל, עֵינֵי שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת הַלֵּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת, בְּחִינַת הָאֶרֶת הַנְּקֻדָּה הַנ"ל כַּנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת הַצְּדָקָה שְׁנוּהֶגִין לְתַן בְּחֲנֻכָּה, כִּי צְדָקָה הוּא בְּחִינַת חֶסֶד, כִּי זֶה עֶקֶר בְּחִינַת חֲנֻכָּה לְעוֹרֵר בְּחִינַת אֶהְבֵּת חֶסֶד הַשְּׂוֹרָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בַּמְּאֹמֶר הַנ"ל עֵינֵי שֵׁם:

הלכה ג

אין אונאה לקרקעות

על-פי התורה "ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע וכו' ואצונו" בלקוטי-א סימן ו', עין שם כל התורה:

והיוצא משם לעניננו, שתשובה הוא בחינת פתור, בחינת אנה זמין למהוי, פי קדם התשובה עדין אין לו הויה, פאלו עדין לא נתהוה בעולם, פי טוב לו שלא נברא משנברא. וכשבא לטהר את עצמו ולעשות תשובה אז הוא בבחינת אהיה, הינו שיהיה לו הויה בעולם, הינו אנה זמין למהוי וכו'. וצריך לאחז תמיד במדת התשובה, פי מי יאמר זפיתי לבי טהרתי מחטאתי וכו'. ואפלו אם יודע אדם בעצמו שעשה תשובה שלמה, אף-על-פי-כן צריך לעשות תשובה על תשובה הראשונה, פי מתחלה כשעשה תשובה עשה לפי השגתו, ואחר-כך בודאי כשעושה תשובה, בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם יתברך. נמצא לפי השגתו שמישיג עכשו, בודאי השגתו הראשונה הוא בבחינת גשמיות. נמצא, שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה שעל שהתגשם את רוממות אלקותו. וזה בחינת עולם הבא

שִׁיחָהּ כָּלוּ שַׁבַּת, הֵינּוּ כָּלוּ תְּשׁוּבָה וְכוּ' וְכוּ'.
 וּכְשֶׁרוּצָה אָדָם לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לְהִיטֵת
 בְּקִי בַּהֲלָכָה, וְצָרִיךְ לְהִיטֵת לוֹ שְׁנֵי בְּקִיאוֹת הֵינּוּ בְּקִי
 בְּרָצוּא בְּקִי בְּשׁוּב, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב: זִפְאָה מֵאֵן דְּעִיל
 וְנִפִּיק. וְזֶה בְּחִינַת אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה, זֶה בְּחִינַת
 עִיל בְּחִינַת בְּקִי בְּרָצוּא. וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ, בְּחִינַת
 וְנִפִּיק, בְּחִינַת בְּקִי בְּשׁוּב וְכוּ'. וְזֶה סוּד פּוֹנֵת אֱלוֹל
 וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה אָדָם לְשַׁבֵּת עַל הַכֶּסֶּא,
 וְנַעֲשֶׂה יַחֲוֹד בֵּין חֲמָה לְלִבָּנָה, בֵּין מִשָּׁה וִיהוֹשֻׁעַ וְכוּ',
 עֵינֵי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

(א) וְזֶה בְּחִינַת "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה" (שְׁמוֹת ג', יד), הֵינּוּ
 בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי תְּשׁוּבָה הִיא
 בְּחִינַת אֶהְיֶה, בְּחִינַת אֲנִי זְמַיִן לְמַהְיֶה, כִּי קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה
 עֲדִין לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם הַיְוָה בְּעוֹלָם כָּלֵל כַּנִּל, וְכִשְׁמַתְחִיל
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אָז הוּא בְּבְחִינַת אֶהְיֶה, כִּי
 מִתְחִיל לְהַכִּין אֶת עַצְמוֹ שִׁיחָהּ לוֹ הַיְוָה בְּעוֹלָם, בְּחִינַת
 'אֲנִי זְמַיִן לְמַהְיֶה כַּנִּל'. אֲבָל אֶפְלוֹ אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁעוֹשֶׂה
 תְּשׁוּבָה וְזוֹכֵה לְבְּחִינַת אֶהְיֶה, כִּי כִּבְרַת הַכִּין עַצְמוֹ שִׁיחָהּ
 לוֹ הַיְוָה בְּעוֹלָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל
 תְּשׁוּבָה. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִמְּחֻדָּשׁ,
 וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁכִּבְרַת עָשָׂה תְּשׁוּבָה צָרִיךְ אַחֲרֵי-כֵן לְהִתְחִיל
 מִמְּחֻדָּשׁ לְגַמְרִי, לְהִתְחִיל לְהַכִּין עַצְמוֹ שִׁיחָהּ לוֹ הַיְוָה
 בְּעוֹלָם כִּי אֵלּוּ עֲדִין לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם הַיְוָה בְּעוֹלָם.

לקוטי הלכות   אונגאָה ג'   חשן משפט   קז

וְזֶהוּ בְּחִינַת אֱהִיָּה שְׁנִי, בְּחִינַת "אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה". כִּי כָּל הַתְּשׁוּבָה הִרְאֵשׁוּנָה נֶחְשָׁב כְּלֹא כַּנִּגְדַּת הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁנִיָּה שְׁעוֹשָׂה עַל תְּשׁוּבָה הִרְאֵשׁוּנָה, עַד שֶׁבְּכֹל פַּעַם מִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ עֲדִין לֹא הָיָה לוֹ הַיָּה בְּעוֹלָם, וּמִתְחִיל בְּכֹל פַּעַם לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ שִׁיְהִיָּה לוֹ הַיָּה בְּעוֹלָם, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֱהִיָּה שְׁנִי כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת גְּאֻלָּה רִאשׁוֹנָה וּגְאֻלָּה אַחֲרוֹנָה, כִּי גְאֻלָּה רִאשׁוֹנָה מִמְּצָרִים הִיָּה אַחֲרֵיהֶם גְּלוּת, וּגְאֻלָּה אַחֲרוֹנָה שִׁיְהִיָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ לֹא יִהְיֶה אַחֲרֵיהֶם הַפְּסֵק, כִּי עַל שְׁנֵי אֵלּוֹ הַגְּאֻלוֹת נֶאֱמַר אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם: 'אֱהִיָּה עִמָּכֶם בְּצָרָה זֹאת אֲשֶׁר אֱהִיָּה עִמָּהֶם בְּשַׁעֲבוּד מַלְכֵיכוֹת וְכו'.' אָמַר מֹשֶׁה: רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דִּיָּה לְצָרָה בְּשַׁעֲתָהּ וְכו'.' כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁעַקֵּר כָּל הַגְּאֻלוֹת וְכֹל הַיְשׁוּעוֹת הֵם רַק יְשׁוּעַת וּגְאֻלַּת הַנֶּפֶשׁ מִגְּלוּת הַתְּאוּוֹת רְעוּת הַבְּאִין מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַיְצֵר הָרַע, שֶׁהֵם עַקֵּר צָרוֹת וּגְלוּת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם בְּחִינַת קְלִפַּת מְצָרִים וּקְלִפַּת שְׂאֵר מַלְכֵיכוֹת, שֶׁהֵם מִתְּגַבְּרִים בְּכֹל דּוֹר עַל נֶפֶשׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְרוֹצִין לְאַחֵז אוֹתוֹ בְּגְלוּת כְּבֹד וְמַר, וְאִין רוֹצִין לְהַנִּיחוֹ לְצִאת מִן גְּלוּת הַתְּאוּוֹת, וּלְהִתְקַרֵּב לְאַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמִים.

וְזֶה עַקֵּר צָרוֹת וּגְלוּת יִשְׂרָאֵל. וְעַקֵּר כָּל הַגְּאֻלוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּכֹלל וּבִפְרָט הֵם עַל-יְדֵי

מִשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיקִים אֲמֵתִיִּים שֶׁבְּכֹל דּוֹר וְדוֹר, כִּי אֶת־פִּשְׁטוּתָא דְּמִשֶׁה בְּכֹל דָּרָא וְדָרָא (עֵינֵי תְּקוּנֵי זֵהר קלא.) בְּחִינַת מ"ה שֶׁ"הָיָה ה"וּא שֶׁ"יָהִיָּה (שֵׁם קִיג:), שֶׁהוּא רְאֵשִׁי תְּבוּת: מ'שֶׁה' (לקוטי מוהר"ן תַּנְיָנָא עט.) כִּי הוּא הָיָה הַגּוֹאֵל הַרְאֵשׁוֹן וְהוּא יָהִיָּה הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ שְׂיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְהוּא גַם־כֵּן גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר מִכָּל צְרוּתֵיהֶם וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם בְּכֹל עֵת לְהוֹצִיא אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מִגְּלוּת הַיֵּצֵר הָרַע וְהַתְּאַוּוֹת, שֶׁהוּא עֶקֶר גְּלוּת וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּאֵמֶת הַכֹּל הֶבֶל, וְכֹל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין וְכֹל הַגְּלוּיּוֹת נֶחֱשָׁבִין כְּלֹא נִגְדַּ גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהִיא בַּגּוֹלָה בֵּין הַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַתְּאַוּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּכֹל אָדָם וּבְכֹל זְמַן וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מִי שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּדַרְךְ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּאֵמֶת בְּדַרְךְ הַקֹּדֶשׁ בְּדַרְךְ הָאֵמֶת, עוֹבְרִין עָלָיו כָּל הַגְּלוּיּוֹת וְכֹל הַמְּלַחְמוֹת וְהַסְּפוּרִים הַמְּבֹאָרִים בְּכֹל הַתּוֹרָה כְּלָה וּבְנִבְיָאִים וּבְכַתּוּבִים, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּלוּל מִכָּל הַתּוֹרָה, וְצָרִיךְ שְׂיַעֲבְרוּ עָלָיו כָּל הַמְּלַחְמוֹת וְכֹל הַגְּלוּיּוֹת בְּחִינַת גְּלוּת מְצָרִים וּגְאֻלָּתָהּ, וְשָׂאֵר כָּל הַגְּלוּיּוֹת וּגְאֻלָּתָן וּמְלַחְמַת עֲמֶלֶק וּמְלַחְמַת ל"א מְלָכִים, וְשָׂאֵר כָּל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁהִיוּ עַל יִשְׂרָאֵל הַמְּבֹאָרִין בְּכֹל הַתַּנ"ךְ, הַכֹּל צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַד שְׁזוּכָה לְבְּחִינַת גְּאֻלָּה שְׁלָמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּאֻלָּה שְׂאִין אַחֲרֶיהָ הַפֶּסֶק, דְּהֵינּוּ כְּשְׁזוּכָה לְקַבֵּעַ עֲצָמוֹ

לקוטי הלכות אונאה ג' חשן משפט קט

בדרך הקדש בקביעות גדול כיתד חזק בל ימט לעולם, וזוהי להתקרב להשם יתברך באמת פראוי, וגואל נפשו מכל התאוות ומכל הבלי עולם הזה לגמרי, בבחינת גאלה שלמה שאין אחריה הפסק, שזהו עקר הגאלה בפרטיות אצל כל אחד ואחד מישראל, פמובא בשם הבעל שם-טוב ו"ל, בחינת (תהלים סט, יט): "קרבה אל נפשי גאלה". וכשיזכו מתאחד או בי פנישתא חדא (זהר חדש נח) לתשובה כזו שהיא בחינת גאלה שלמה, אז נזכה שיבוא לנו הגואל צדק ויגאלנו מהרה, כי כלא בתיובתא תליא וכו', כמו שאיתא בזהר הקדוש (חלק ב קפט):

והפלל, שפשהאדם רוצה להתקרב להשם יתברך ולשוב בתשובה, צריך שיהיה לו אלפים ורבבות עליות וירידות בלי שעור, וצריך שיהיה גבור חזק לחזק לבבו בכל פעם לבלי להניח את מקומו משום ירידה שבעולם. וכל אלו העליות וירידות שעוברין על כל אחד מישראל, הם בחינת פלליות כל המלחמות והצרות שעברו על פלליות ישראל מימות עולם וכנ"ל. והפלל והעקר הוא ההתחזקות, לחזק את עצמו תמיד, אף אם הוא כמו שהוא, להאמין באמונה שלמה שאין שום ירידה בעולם, כי בכל מקום יכולין למצא את השם יתברך כמבאר בהתורה הנ"ל, שמי

שְׂרוּצָה לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה בְּקִי
 בְּהַלְכָה, וְצָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ שְׁנֵי בְּקִיאוֹת, בְּחִינַת בְּקִי
 בְּרִצּוֹא בְּקִי בְּשׁוֹב, בְּחִינַת עֵיל וְנַפִּיק, בְּחִינַת "אִם אֶסְק
 שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד" (תהלים קלט, ז).
 שְׂאֵפְלוֹ כְּשֵׁנוּפֵל לְשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ
 לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד וּלְבָלִי לִיֵּאֵשׁ עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, כִּי גַם
 שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא, בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד.

וְזֶה עֵקֶר הַכָּלל וְהַיְסוּד בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם שֶׁהַכָּל תְּלוּי בּוֹ,
 לְבָלִי לְפָל בְּדַעְתּוֹ לְעוֹלָם, אֶף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה,
 וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ מִימּוֹת עוֹלָם, שֶׁזָּכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ,
 אֲשֶׁרֵי לָהֶם אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם, כֵּלָם לֹא בָּאוּ לְשִׁלְמוֹתָם, כִּי
 אִם עַל-יָדֵי בְּחִינָה זוֹ, עַל-יָדֵי שֶׁלֹּא הָיוּ מִיֵּאֲשִׁין עֲצָמָן
 לְעוֹלָם, כִּי בְּאֵמֶת רַבִּים נִכְנָסוּ בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, כִּי רַב
 יִשְׂרָאֵל מִתְּגַעְגְּעִין לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְחִילִין בְּעֲבוּדָתוֹ
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן זְעִירִין אֲנוּן שְׂזוּכִין
 לְהִתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כְּרֵאוּי. אֶף עֵקֶר הַחֲלוּק הוּא רַק
 מִחֲמַת עֲנִין הַנִּ"ל, שֶׁרַב הַנִּכְנָסִין בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 וְעוֹבְדִין אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֶת אֵיזָה זְמַן אָרֶךְ אוֹ קָצֵר,
 אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהִתְגַּרֵּת בּוֹ וּלְהַפִּילוֹ
 מִעֲבוּדָתוֹ הוּא שָׁב לְאַחֹר וְנוֹפֵל מִעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וְנִשְׁאַר לְמַטָּה, וְעַל-כֵּן אֵין זוּכִין לְמָה שֶׁצָּרִיכִין לְזִכּוֹת.
 אֲבָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים זָכוּ לְהִתְחַכֵּם וּלְהִתְגַּבֵּר לְבָלִי

לקוטי הלכות אונגאָה ג' חשן משפט קיא

לפל משום ירידה ונפילה שבעולם, רק התחזקו עצמן בכל פעם אף-על-פי שעבר עליהם מה שעבר, ועל-ידי התחזקות שלהם (שקורין דער האלטיין זיך) זכו למה שזכו, אשרי להם:

ב) ועקר ההתחזקות שיזכה לשאר קים על מעמדו לעולם, לקים "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנגף", לאחז עצמו בהשם יתברך תמיד בכל הנפילות והירידות שבעולם, ואפלו בשאול תחתיות ממש לא יתיאש את עצמו בשום אפן שבעולם, הוא על-ידי תפלה, כי עקר התשובה היא תפלה, כי על-פי התורה לא היה להבעל עברה שום תקנה בעולם, כמבאר בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (יומא פו:). אבל השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה בתשובה והקדים תשובה לעולם. ותשובה היא למעלה מן התורה (יומא לו:) ששם בבחינת תשובה נהפך הכל לטובה וזדונות נהפכין לזכיות. ועקר התשובה היא תפלה, כי תפלה גם-כן למעלה מן התורה, כמבאר בדברי רבנו, זכרוננו לברכה, בכמה מקומות (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן צג), כי תפלה היא דברים העומדים ברומו של עולם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ו:) שיהא בחינת נסתרות שבתורה למעלה מן התורה, כמו שכתוב בהתורה חותם בתוך חותם סימן כ"ב, עין שם.

ועל-כן מי שרוצה לשוב להשם יתברך באמת עקר
התשובה שלמה היא על-ידי תפלה, דהינו
שיתפלל תמיד להשם יתברך שירחם עליו מעתה
ויצילהו מעוונות, כי באמת כל אדם הוא בסכנה גדולה
ועצומה בזה העולם, ובפרט הבעל תשובה שכבר
נכשל במה שנכשל ואיך יזכה לשוב, כי בכל יום יצרו
של אדם מתגבר עליו וכו', כמו שאמרו רבותינו,
זכרונם לברכה (ספה נב.). וכל מה שהאדם רוצה להתגבר
על הבעל דבר הוא מתגבר עליו ביותר, כי כל הגדול
מחברו יצרו גדול ממנו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
לברכה (ספה נב.). וכמו שרואין בחוש, כי הוא כמו שני
בני אדם שנלחמין זה עם זה, שכשרואה האחד שחברו
מתגבר עליו אזי הוא מתגבר ביותר. ואם-כן איך יזכה
לתשובה, כי תכף כשרוצה להתגבר על מה שצריך
להתגבר מתגברין עליו יותר:

על-כן העקר הוא תפלה והתבודדות, שצריך להרגיל
את עצמו להתבודד בכל יום ויום בינו לבין
קונו ולהפיל תחנתו לפני השם יתברך המלא רחמים
בכל עת, שיזכה לשוב בתשובה שלמה באמת. ואפלו
אם רואה שאינו פועל בתפלתו, כי עדין מתגברים עליו
יותר, אף-על-פי-כן יעשה את שלו ויתפלל תמיד
להשם יתברך אולי יחוס אולי ירחם, כמו שכתוב (תהלים

לקוטי הלכות   אונג'ה ג'   חשן משפט   קיג

כז, יד): "קנה אל ה'" וכו'. ופרש רש"י: ואם לא נתקבלה תפלתך חזק ויאמץ לבך ויחזר וקנה אל השם. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לב): אם רואה אדם שהתפלל ולא נענה יחזר ויתפלל, שנאמר: "קנה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקנה אל ה'".

וכל זמן שאין האדם חזק בדעתו, שתמיד יקנה להשם ויעתיר אליו אף אם יעבור עליו מה, עדין אין תשובתו שלמה, כי מי יודע מה יולד יום, אולי יבוא עליו נסיון או מכשול וכו' ומי יודע אם יעמד בקשרי המלחמה, אבל אם האדם חזק בדעתו שאפלו אם, חס ושלום, לא יעמד בנסיון ואפלו אם יהיה איך שיהיה, אף-על-פי-כן יקנה תמיד להשם יתברך, בבחינת "ואציעה שאול הנגף", אז הוא בטוח שבודאי יזכה לתשובה שלמה, כי סוף כל סוף ישוב להשם יתברך מאחר שחזק בדעתו שלא יפל משום דבר שבעולם. וכמו ששמענו מפי רבנו, זכרוננו לברכה, בעצמו שאמר לנו בפרוש: כמו שאתם רואין אותי (כלומר שאתם יודעין קדשתי הגדולה שאני צדיק גמור וכו'), אף-על-פי-כן אם הייתי עכשו עובר עברה גדולה ממש לא הייתי נופל בדעתי כלל, רק הייתי איש כשר אחר העברה כמו קדם, רק אחר-כך הייתי עושה תשובה.

ועל-כן גאָלֶה הָרֵאשׁוֹנָה הִיָּה אַחֲרֶיהָ הַפֶּסֶק, אָבֵל גְּאֵלֶה
 אַחֲרוֹנָה לֹא יִהְיֶה אַחֲרֶיהָ הַפֶּסֶק, כִּי גְאֵלֶה
 הָרֵאשׁוֹנָה הִיא בְּחִינַת תּוֹרָה, כִּי אַז זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל
 אֶת הַתּוֹרָה. וּגְאֵלֶה אַחֲרוֹנָה הִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי עָקֵר
 כְּלֵי זִינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ הִיא תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ
 לְבִרְכָה, סִימָן ב', כִּי מְשִׁיחַ יִבְנֶה לָנוּ אֶת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ
 שֶׁהוּא מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נו, ז): "כִּי בֵּיתִי
 בֵּית תְּפִלָּה", שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, כִּי דָּוִד הוּא
 בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתְּפִלָּה שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשִׁרִים מִתְּפַלְּלִים
 לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁזְכוּ לָשׁוּב אֵלָיו בְּאַמֶּת, כִּי הוּא נֹעִים
 זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֹל הַתְּפִלוֹת נִקְרָאִין עַל שְׁמוֹ, כִּי כָּל
 סֵפֶר תְּהִלִּים שֶׁחִבֵּר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם נִתְיַסַּד עַל
 עֲנִיָּן זֶה, שֶׁנִּזְכָּה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ מִכָּל הַנְּפִילוֹת
 שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לַעֲמֹד
 נֶגֶד הַבַּעַל דָּבָר כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין
 לְכָל הַעֲצוֹת וְלְכָל אֲפָנֵי הַיְשׁוּעוֹת, לְזָכוֹת לְצֵאת מַגְלוֹת
 נַפְשׁוֹ וְלִהְתְּקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תהלים קט, ד): "תַּחַת
 אֲהַבְתִּי יִשְׁטַנוּנִי וְאֲנִי תְּפִלָּה", שֶׁכָּל מֶה שֶׁאֲנִי אוֹהֵב
 בְּיוֹתֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 הֵם מִסְטֵינִים עָלַי בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל הַגְּדוֹל מִחִבְרֵי יִצְרוּ
 גְּדוֹל מִמֶּנּוּ (ספ"ה נב.), וְאִם-כֵּן אֵיךְ אֲזַכֶּה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו

יתברך?! מאחר שבכל פעם מתגברים ומתגרים בי יותר?! אף 'ואני תפלה', אני אתפלל תמיד להשם יתברך שיוציאני מן השאול תחתיות יהיה איה שיהיה, אני אתפלל תמיד להשם יתברך, בחינת "ואני תפלה". וכמו שכתוב (תהלים עא, יד): "ואני תמיד אֶחַל וְהִסַּפְתִּי עַל כָּל תְּהִלָּתְךָ", שאוסיף בכל פעם לומר תהלים ותיחנות ובקשות אולי ירחם:

ועל-כן לא מצא שום אדם את מקום הבית-המקדש עד שבא דוד המלך עליו השלום שיגע וטרח מאד, עד שמצא מקום להשם שהוא נקדת האבן שתיה מקום הבית-המקדש, כמו שכתוב (תהלים קלב, א): "זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה' וכו' עד אמצא מקום לה'" וכו'. כי עד דוד המלך עליו השלום לא היה התפלה בשלמות, כי כל התפלות נקראין על שמו כנ"ל, כי הוא חבר חמשה ספרים תהלים, שהם כלולין מכל תפלות ישראל, שהם כנגד חמשה חמשי תורה, כי כל תפלותיו של דוד, שהוא ספר תהלים, הכל היה בשביל שיזכה לקיים את התורה בשלמות, שהיא כלולה מחמשה חמשי תורה, ועל-כן חבר כנגד זה חמשה ספרים תהלים, כי כל תהלים הוא רק בשביל שיזכה לקיים את התורה, שזה היו כל תפלותיו של דוד כנ"ל. ומחמת שכל עבודתו של דוד היה תפלה, ועל-כן זכה

למה שזכה, על-כן הוא דיקא מצא את מקום הבית-
המקדש, שהוא מקום התפלה שהיה סתום מעין כל,
עד שבא דוד ויגע מאד, כמו שכתוב (תהלים קלב, ב): "אם
אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה".
כי כל זמן שאין האדם זוכה לתפלה בשלמות, עדין אין
לו מקום להשם ועדין הוא נע ונד ומטלטל. ואפלו אם
עוסק בתורה עדין אינו בטוח שישאר קיים על עמדו,
כי מי יודע מה יעבר עליו. כמו שראינו כמה וכמה בני
אדם שעסקו בתורה בהתמדה גדולה כמה שנים,
ואחר-כך נפלו מאד ונתרחקו מן התורה לגמרי. ובפרט
שיש אנשים הרבה שנפלו למה שנפלו, עד שיש שנפלו
לעברות גדולות ממש, רחמנא לצלן, והם משקעים ביון
מצולה בטיט היון, והם מצפים ומתגעגעים לצאת
מטנופם ולכלוכם, אך אין מי שיושיעם ויוציאם:

על-כן עקר המקום והמעמד דקדשה הוא תפלה, כי
על-ידי תפלה זוכין לשאר קיים על עמדו תמיד,
אפלו אם יהיה איך שיהיה, כי כשאינו זוכה כי אם
לתורה לבד אף-על-פי שטוב מאד, וזה עקר התכלית,
כי הם חיינו וארץ ימינו, אף-על-פי-כן אחר-כך
כשנפול, חס ושלום, מן התורה אין לו במה להחיות
את עצמו, אבל כשזוכה לתפלה יש לו תקנה לעולם,
אפלו אם יעבר עליו מה.

כּי לַפְעָמַיִם נוֹפֵל הָאָדָם לִירִידָה עֲמָקָה שָׁאִין שֵׁם שׁוּם מְעַמָּד, וּבְפָרֵט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׂרָבִים מִיִּשְׂרָאֵל נִפְלוּ מְאֹד, עַד שֶׁהֵם בְּעֵינֵיהֶם לְאַחַר יְאוּשׁ לְגַמְרִי. וְעַלֵּיהֶם הִתְנַבֵּא דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים סו, ג): "טִבְעָתִי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד בְּאִתִּי בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבְלַת שְׁטָפְתָנִי". כִּי עַל גְּלוֹת הַזֶּה נֹאמֵר (אֵיכָה א, ט): "וַתִּרְדּוּ פְּלָאִים אִין עוֹזֵר לָהּ". וְגִדְל הַרְחֻמְנוֹת שְׂיִישׁ עַל אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ שְׁטוּבָעִים בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד אִין לְשַׁעַר, הַמְּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

וּבַמָּה אֶפְשָׁר לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְשַׁאֵר עַל עֲמָדוֹ בְּנִפְיֵלָה וִירִידָה כְּזוֹ, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, מֵאַחַר שָׁאִין שֵׁם שׁוּם מְעַמָּד, כִּי נִתְרַחַק מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְשׁוֹקֵעַ וְטוּבֵעַ בְּכָל יוֹם בְּמָה שְׁטוּבֵעַ. עַל-כֵּן הָעֶקֶר הוּא תְּפִלָּה וְצַעֲקָה וְאַנְחָה לַהֲשֵׁם יְתִבְרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר שֵׁם דָּוִד אַחַר שֶׁהָאָרִיז בְּגִדְל צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׂיִישׁ עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי עֲנִינוֹ בְּחִינַת "טִבְעָתִי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד וְכוּ' יִגְעָתִי בְּקִרְאֵי וְכוּ' רַבּוֹ מְשַׁעְרוֹת רֵאשֵׁי שְׁנָאֵי חֲנָם" וְכוּ'. אַחֲרֵיכֶן אָמַר: "וְאֲנִי תְּפִלָּתִי לָךְ ה' עֵת רְצוֹן" וְכוּ'. שְׂאֲנִי אֲחֻזֵּיק עֲצָמֵי לְעוֹלָם בְּתְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים לַהֲשֵׁם יְתִבְרַךְ אוֹלֵי יְרַחֵם, שְׁתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת מְעַמָּד וּמְקוֹם אֶפְלוֹ בֵּינוֹן מְצוּלָה, שָׁאִין שֵׁם שׁוּם מְעַמָּד, כִּי הַתְּפִלָּה נִקְרָאת עֲמִידָה, כִּי אִין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ

קִיחַ לְקוּטֵי הַלְכוֹת אוֹנָא ג' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט

רבוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ו'): וְכִמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קכב, ב): "עֲמֻדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בְּשַׁעֲרֵיךָ יְרוּשָׁלַיִם". כִּי יְרוּשָׁלַיִם שָׁם הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא בֵּית הַתְּפִלָּה, שָׁם עָקַר בְּחִינַת הָעֲמִידָה, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב תָּמִיד לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ אֲפֹלוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא רְחוּק מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת וּמִכָּל הַתּוֹרָה וְאִינוּ יְכוּלִין לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוֹם דְּבָר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם יִתְּלֶה עֵינָיו לְמָרוֹם וְיִתְפַּלֵּל לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא, עֲדִין יֵשׁ לוֹ תְּקוּנָה. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִיּוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאַמֶּת צָרִיךְ שְׂיֵאָחֵז בְּשִׁנְיָהֶם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, כִּי שִׁנְיָהֶם כְּאַחַד טוֹבִים אֲשֶׁר אִם יִפֹּל, חֵס וְשָׁלוֹם, הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ:

ג) וְזֶה בְּחִינַת אֵין אוֹנָא לְקַרְקָעוֹת, כִּי הֵיִצֵּר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא בְּחִינַת אוֹנָא שְׁמֵאֲנָה וּמִטְעָה אֶת הַבְּרִיּוֹת, כִּי אֵין אוֹנָא גְדוּלָה בְּעוֹלָם כְּמוֹ הָאוֹנָא שֶׁל הֵיִצֵּר הָרַע שְׁמֵאֲנָה וּמִטְעָה אֶת הָאָדָם לְהַחֲלִיף עוֹלָם עוֹמֵד בְּעוֹלָם עוֹבֵר, חֵס וְשָׁלוֹם, וּמֵאֲנָהוּ וּמִטְעָהוּ בְּכַמָּה מִיָּנִי רַמְאוֹת וְעַרְמִימִיּוֹת וּבְלִבּוּלִים בְּכַמָּה מִיָּנִי אוֹנָאוֹת וְטְעִיּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרֵךְ כְּדִי לְמַנְעוֹ מִדְּרֹךְ הַחַיִּים מִחַיִּים נְצַחִים, מִחַיִּים טוֹבִים, מִחַיִּים אַרְכִּים, מִחַיִּים אֲמֵתִים, וְרוֹצֶה לְהוֹרִידוֹ וּלְהַפִּילוֹ לְשָׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם וּלְעַקְרוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, מִשְׁנֵי

לקוטי הלכות   אונג'ה ג'   חשן משפט   קיט

העולמות — מהעולם הזה והעולם הבא חנם על לא דבר.

פי ידוע שאין שום נחת מכל תענוגי עולם הזה בעולם כלל, למי שיש לו מח בקדקדו ובקי קצת בטיב העולם הזה ותאוותיו ותענוגיו, פי כלם מערבים בכעס ומכאובות ויגונות ואחריתו מרה כלענה, חדה כחרב פיפיות גם בעולם הזה, מלבד אשר בעולם הבא שם בודאי כל עסקי עולם הזה מרה מכל מיני מרירות ומכל מיני צרות ויסורין שבעולם. וכמו שאיתא בזהר הקדוש (מדרש רות): זכאה מאן דלא אתהני מדיליה כלום. נמצא, שהבעל דבר מאנה ומטעה את האדם מאד מאד וכמו שאמר רבנו, זכרונו לברכה (ומובא בשיחת הר"ג נא): העולם מטעה אותנו מאד, כי אין שום אדם שיהיה לו קץ וסוף טוב מן העולם הזה.

ועל-כן כשהוכיח הנביא את ישראל קראם "העיר היונה" (צפניה ג, א) לשון אונג'ה, פמוכא במצודות ציון שם על שהניחו להונות את עצמן ולא השתדלו להנצל מאונג'תו. ועל-כן נקרא הסטרא אחרא והעכו"ם מונין, כמו שכתוב (ישעיה מט, כו): "והאכלתיך את מוניך את בשרם". ופרש רש"י: לשון אונג'ה. וכמו שפרש רש"י בריש פרשת חקת (במדבר יט, ב): לפי שהשטן ואמות העולם מונין את ישראל מה טעם יש

במצוה זו וכו'. שרוצין להונות ולהטעות את ישראל להרחיקם מהתורה והמצוות מחמת שאין יודעין טעמי המצוות וכו', על-כן צריכין להשיבן גזרה גזרתי חקה חקתי אין לך רשות להרהר אחריה, כי כלליות התורה נקראת גם-כן חקה, כמו שכתוב (שמות טו, כו): "אלה המצוות והחקים" וכו'. וכמו שפרש רש"י שם כגון לבישת שעטנז ואכילת חזיר וכו':

ד) נמצא, שהיצר הרע והסטרא אחרא נקרא אונאה, וזה בחינת 'אין אונאה לקרקעות', פי קרקעות הם בחינת תפלה, שהיא בחינת אמונה שנקראת ארץ, כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה", כמוכא בדברי רבנו, זכרונו לברכה, פמה פעמים (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכט), פי עקר העמידה והסמיכה בעולם היא בחינת תפלה שעליה עומד הכל, בבחינת אין עמידה אלא תפלה, ובבחינת (קהלת א, ד): "והארץ לעולם עמדת". וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מכות כד): עד שבא חבקוק והעמידן על אחת — "וצדיק באמונתו יחיה". אמונה זה בחינת תפלה, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: פרישן בצלו. כמו שכתב רבנו, זכרונו לברכה, במקום אחר סימן ז', הינו כשזוכין לתפלה, כמבאר לעיל, הינו שהאדם חזק ואמין בדעתו שתמיד יתפלל להשם יתברך שיקרבהו

לקוטי הלכות אונאה ג' חשן משפט קכא

לְעַבֹּדְתוֹ בְּאֵמֶת, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהִיָּה, בְּבַחֲיַנֵּת "וַאֲנִי תָּמִיד
אֲיַחֵל" וְכַנ"ל, אֲזִי בּוֹדְאִי לֹא יוּכַל הַיֵּצֵר הָרַע לְהוֹנוֹתוֹ
וּלְהַטְעוֹתוֹ עוֹד בְּשׁוּם אַפֵּן בְּבַחֲיַנֵּת אֵין אֲוֹנָא
לְקַרְקָעוֹת. כִּי תִפְלָה הִיא בְּחִינַת גְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה שְׂאִין
אַחֲרֶיהָ הֶפְסֵק כַּנ"ל, בְּבַחֲיַנֵּת סְמִיכַת גְּאֻלָּה לְתִפְלָה
שְׁעָר סְמִיכוֹת הַגְּאֻלָּה בְּכָלֵל וּבְפָרֵט הִיא לְתִפְלָה.

כִּי עָקֵר תְּקוּנָתוֹ וְסְמִיכָתוֹ לְגְאֻלָּה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
בְּכָלֵלִיּוֹת וּבְפָרֵטִיּוֹת הוּא עַל-יְדֵי תִפְלָה כַּנ"ל, כִּי
יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהִיָּה כָּל זְמַן שְׂמִחֻזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת לְבוֹ
לְהַתְפַּלֵּל עֲדִין לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִשְׁיבֵהוּ אֵלָיו וּפּוֹרֵשׁ
כְּפִיו לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא, אַף-עַל-פִּי שְׁעוֹבְרִים
עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה בְּקִלְקוּלוֹ כָּל אֶחָד לְפִי עֲנִינוּ
שְׁנַתְּפֵס בּוֹ, אֲפֹלוֹ אִם נִתְּפֵס בְּמָה שְׁנַתְּפֵס עֲדִין יֵשׁ לוֹ
סְמִיכָה וְתִקּוּהָ וּמַעֲמָד עַל-יְדֵי תִפְלָה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת,
אֲפֹלוֹ בְּהִיוֹן מְצוּלָה וְאֵין מַעֲמָד, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תְּהִלִּים מ,
ב): "קוּהָ קוּיִתִּי אֵל ה' וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שׁוֹעַתִּי וַיַּעֲלֵנִי
מִבּוֹר שְׂאוֹן מְטִיט הִיוֹן וַיִּקֶּם עַל סֹלַע רַגְלִי כּוֹנֵן אֲשֶׁרִי"
וְכוּ'. שְׁעַל-יְדֵי שְׂשׁוֹעַתִּי לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד בְּקוּוֹי אַחַר
קוּוֹי, עַל-יְדֵי-זֶה זְכִיתִי וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׂאוֹן מְטִיט הִיוֹן
שְׁעֲלִיתִי מִמָּקוֹמוֹת רָעִים וּמְטַנְפִים מְאֹד שְׁנַקְרָאִים בּוֹר
שְׂאוֹן וְטִיט הִיוֹן, אֲשֶׁר שָׁם אֵין שׁוּם מַעֲמָד כְּשִׁנּוּפְלִים
לְשֵׁם וְחַס וְשְׁלוֹם יְכוּלִים לְטַבֵּעַ שָׁם, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תְּהִלִּים

קכב לקוטי הלכות אונאה ג' חשן משפט

סו, ג): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד". ובאמת כמה בני אדם נטבעו שם ונטרדו מן העולם, אבל אנכי שקויתי להשם יתברך בקווי אחר קווי, ושועתי להשם יתברך תמיד, על ידי זה העלני מבור שאון מטיט היון כנ"ל, ויקם על סלע רגלי כונן אשרי. כי עקר התקומה והעמידה והסמיכה הוא על תפלה להשם יתברך, כי על ידי תפלה ושועה וזעקה להשם יתברך יכולין לעמד אפלו במקום שאין שם שום מעמד וכנ"ל:

כי עקר האונאה הוא במטלטלין שהם בחינת ששה קצוות. ועל כן האונאה שתות, כי עקר האונאה הוא בבחינת ששת ימי החל שהם בחינת מט"ט שפלול מששה סדרי משנה, שהם בבחינת פשר ופסול, טהור וטמא, מתר ואסור. ושם עקר אחיזת האונאה, וצריך לשמר עצמו מאד שלא יאנה ויטעה אותו הבעל דבר על ידי ערמתו, אבל בקרקעות, שהם בחינת תפלה, בחינת אמונה, בחינת שבת, שהיא בחינת אמונה (כמבאר במקום אחר בדברי רבנו ז"ל חלק א', סימן לא), שם אין שום אונאה כנ"ל. כי כל זמן שאין האדם זוכה לתפלה בשלמות אף על פי שעוסק בתורה שזה עקר התכלית, אף על פי כן עדין אינו בטוח מאונאת וטעיות של הבעל דבר, כי לא זכה נעשית לו וכו'. ומי יודע כמה רשתות הבעל דבר פורש עליו, אבל כשזוכה

לקוּי הַלְכוֹת מִתְּנָה א' חֲשׂוֹן מִשְׁפָּט קַכּג

לְתַפְּלָה כַּנ"ל, הוּא בְּטוּחַ מְכַל אוֹנָאוֹת וְטָעוּיֹת לְעוֹלָם,
כִּי עַל הַכֹּל יִתְפַּלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ תָּמִיד אִיךָ שִׁיְהִיָּה
כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת גְּאֻלָּה אֲחֵרוֹנָה שְׂאִין אֲחֵרִיָּה הַפְּסֵק
כַּנ"ל:

הַלְכָה ד' — בְּהַלְכוֹת מְקַח וּמְמַכֵּר הַלְכָה ד' אוֹת ט"ו
הַלְכָה ה' — בְּהַלְכוֹת שְׁלוּחֵינן הַלְכָה ה' אוֹת ל"ז

הַלְכוֹת מִתְּנָה וּמִתְּנַת שְׂכִיב מִרַע

הַלְכָה א

מִתְּנָה בְּאִנְס אֵינָה מִתְּנָה כָּלֵל אֶפְלוּ לֹא מָסַר מוֹדָעָה,
וְאֶפְלוּ גְלוּי דַעַת לְבַד שְׂאֵינָה נוֹתְנָה בְּרָצוֹן
מִבְּטַל הַמִּתְּנָה. אֲבָל מְכִירָה בְּאִנְס הוּי מְכִירָה אִם לֹא
מָסַר מוֹדָעָה:

(א) עַל-פִּי מַה שְׂמַבְאָר לְעֵיל כַּמָּה פְּעָמִים דְּבָרֵי רַבְּנֵינוּ
נֵרוּ יָאִיר, שְׁכָל הַנְּפֹשׁוֹת שְׂרָשָׁם בְּעֵשִׂירוֹת.
וּבְשִׁבִיל זֶה הַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ כְּאֵלוֹ נוֹטֵל אֶת נַפְשׁוֹ
וְנַפְשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, כִּי הֵם תְּלוּיִים בְּעֵשִׂירוֹת, עֵינן שָׁם
בְּמֵאֲמַר גְּזֻלָּה (סִימָן סט).

וְהֵנָּה לְפִי זֶה הָיָה רָאוּי שְׂיֵאָסֵר בְּאִסּוּר גְּדוֹל גַּם לְתַן
לְחֵבְרוֹ מִתְּנָה מְרָצוֹנוֹ, מֵאַחַר שֶׁהַנְּפֹשׁ תְּלוּיָה

בְּהַמּוֹן, וְאִיךָ יִהְיֶה הָאָדָם רִשְׁאֵי לַתֵּן לַחֲבֵרוֹ מְמוֹנוֹ,
הֵלֵא הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁל עֲצָמוֹ. אַךְ בְּאַמַּת הַנְּהַ עֶקֶר
מֵעֶלֶת הָעֲשִׂירוֹת הוּא שְׂמַגְדֵּל הַשֵּׁם וְהַנֶּפֶשׁ, כִּי הַשֵּׁם
הוּא הַנֶּפֶשׁ, וְאִזִּי הַכֹּל תְּאָבִים לְהַדְבִּק בְּנַפְשׁוֹ. וְעֶקֶר הוּא
שֶׁהָעֲשִׂירוֹת הוּא חוֹמָה לְשֹׁמֵר מִכַּעֵס, שֶׁעַל יְדוֹ טוֹרֵף
נַפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי הַכַּעֵס הַפֶּךָ הָעֲשִׂירוֹת, עֵינַן
כָּל זֶה הֵיטֵב בְּסוּף הַמְּאָמֵר: מִפְּנֵי מָה עֵינֵיהֶם שֶׁל
תְּרַמּוּדִים טְרוּטוֹת (סִימָן נט); וְעַל-כֵּן אֲדַרְבָּא, זֶה עֶקֶר
מֵעֶלֶת הָעֲשִׂירוֹת שֶׁיִּרְחִיב יְדוֹ וְיִתֵּן מִתְּנוֹת לְעַנְיִים,
וְאִפְלוּ לְעֲשִׂירִים בְּרִצּוֹן טוֹב כְּדֵי לְקַנּוֹת אֶהְבָּה וְרַעוּת
עִם נַפְשׁוֹת רַבִּים, בְּבַחֲיִנַת "וְאֶהְבִּי עֲשִׂיר רַבִּים" (מְשָׁלֵי יד,
כ), בְּבַחֲיִנַת "וְכֹל הָרַע לְאִישׁ מִתֵּן" (שָׁם יט, ו). וְאִזִּי יִגְדֵּל
שְׁמוֹ וְנַפְשׁוֹ מְאֹד עַל-יְדֵי הָאֶהְבָּה וְהַפְּלָלוֹת שֶׁנִּכְלָל עִם
רַבִּים שְׂאוֹהֲבִים אוֹתוֹ וְדַבְּקִים בּוֹ, עַל-יְדֵי מִתְּנַת יְדוֹ
הַטּוֹבָה. וְכַמּוּבָא שָׁם, שֶׁעֶקֶר גְּדוּל הַשֵּׁם וְהַנֶּפֶשׁ הוּא
שְׂרַבִּים יִהְיוּ תְּאָבִים אֵלָיו כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְגִיר גָּרִים, עֵינַן
שָׁם, וְזֶה עַל-יְדֵי מִתְּנַת יְדוֹ כַּנ"ל. וְכַמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלֵי יח,
טז): "מִתֵּן אָדָם יִרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי גְדוּלִים יִנְחַנּוּ". וּפְרַשׁ
רַש"י: 'שֵׁשׁ לוֹ שֵׁם שֶׁהוּא עֲשִׂיר וְנָדִיב'. נִמְצָא,
שֶׁעַל-יְדֵי הַמִּתְּנוֹת יִגְדֵּל הַשֵּׁם שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ. וְכֹל זֶה עֶקֶר
דוֹקָא עַל-יְדֵי הָאֶהְבָּה וְהַרְצוֹן שֶׁנּוֹתֵן בְּרִצּוֹן טוֹב, שֶׁאִזִּי
אֵף שֶׁמִּחְסֵר מְמוֹנוֹ שֶׁהוּא חֶסְרוֹן הַנֶּפֶשׁ עַל כָּל זֶה,
אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי הָאֶהְבָּה וְהַרְצוֹן יִגְדֵּל שְׁמוֹ וְנַפְשׁוֹ, כִּי

לקוטי הלכות מתנה א' חשן משפט קכה

הכל תאבדים לו ואוהבים אותו כנ"ל. וכמו שכתב רבנו גם במקום אחר, שעקר מעלת נתינת הצדקה שעל-ידי זה קונה לו רעים ואוהבים, עין שם היטב במאמר ויהי הם מריקים שקיהם (סימן יז), עין שם. ועל-כן בבחינה זו אפלו כשנותן מתנה קונה לו אוהבים ונגדל שמו ונפשו כנ"ל. וכן איתא בדברי רבנו, גרו יאיר, במקום אחר (בסימן יז) שאהבה הוא מגדל הנפש, עין שם.

וזה עקר מעלת העשירות ששומר מפעם שהוא רגז ושאנה, אבל העשירות הוא בחינת אהבה ורצון הפך הפעם. נמצא כשנותן מתנות, אדרבא, זה עקר מעלת העשירות שהוא אהבה ורצון כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא סה.): 'נותן, בעין יפה נותן', פי בודאי הנותן מתנה הוא בעין יפה וברצון טוב מאד, כי בלא זה לא היה יכול לתן כלל, כי היה מחסר את נפשו וכאלו הורג את עצמו חס ושלום. ועקר תקון המתנה הוא האהבה והרצון כנ"ל. ועל-כן בודאי נותן בעין יפה כנ"ל.

וזה בחינת מה שכתוב בצדקה (דברים טו, י): "ולא ירע לבבך בתתך לו פי בגלל הדבר הזה יברכך", 'בגלל הדבר הזה' דיקא, דהינו על-ידי שלא ירע לבבך ותתן בעין יפה באהבה וברצון, על-ידי זה, 'יברכך', פי על-ידי אהבה והרצון יגדל שמו ונפשו כנ"ל, ועקר

קבו לקוטי הלכות מתנה א' חשן משפט

גדול הנפש והשם הוא על-ידי עשירות כנ"ל. נמצא שממילא יהיה מברך בעשירות על-ידי נתינתו באהבה ולא ירע לבבו כנ"ל. ועל-כן כשמכריחין אותו לתן מתנה אף שלא מסר מודעה, עם כל זה אינה מתנה כלל, והיא גזלה גמורה, מאחר שלא נתן באהבה וברצון טוב נמצא, שחסר את נפשו במתנה זו כמו בגזלה ממש, כי אין הנפש והשם נגדל ונשלם אלא על-ידי האהבה והכללות כנ"ל:

ב) אבל במכירה הוא בהפך, כי בודאי על-ידי שמוכר חפציו אין נגדל שמו ונפשו כלל, כי אין נגדל השם והנפש כי אם על-ידי המתנה כנ"ל, וכנראה בחוש. נמצא שעקר תקון ושלמות החסרון שמחסר את נפשו על-ידי שמוכר חפציו, הוא על-ידי הממון שמקבל בעד החפץ, שעל-ידי-זה חוזר ומשלים את נפשו. ועל-כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא לז:): 'מוכר, בעין רעה מוכר', כי אין המכירה בשביל אהבת חברו להגדיל שמו כנ"ל, רק מחמת אנס ממון כנ"ל. ועל-כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (פרכות ה.): 'מוכר עציב'. נמצא שגם כל המכירות הם רק באנס כנ"ל.

ועל-כן אפלו אם אנסוהו למכירה, המכירה קימת, מאחר שגם כל המכירות אינם באהבה וברצון

לקויטי הלכות מתנה א' חשן משפט קכז

רק שנתקן חסרון הנפש על-ידי שמקבל ממון בעד המכירה, על-כן גם באנס ממש המכירה קימת, מאחר שקבל ממון שהוא משלים חסרון הנפש. אבל מתנה שאינו מקבל דמים להשלים חסרון נפשו ואין הנפש נשלמת, כי אם על-ידי האהבה והרצון כנ"ל, על-כן כשהיא באנס היא גזלה ממש כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו, וזכרונם לברכה, לענין מוכר: מאי טעמא? מוכר קבל דמי, נותן לא קבל וכו', כי מאחר שהנותן לא קבל דמים אין הנפש נשלמת מחסרונה, כי אם על-ידי הרצון והאהבה כנ"ל, ועל-כן אפלו גלוי דעת שאין המתנה ברצון טוב מביטל המתנה כנ"ל:

א) וזה בחינת מתנת בריא, הוא כשמשיר, וכשאינו משיר היא מתנת שכיב מרע. פי בודאי כשדעתו לתן במתנת בריא מחיים, בודאי צריך לשיר לעצמו על כל פנים כל שהוא, בהכרח, כדי לשיר על כל פנים שרש לנפשו, כי אף שעל-ידי המתנה בעצמה נגדל נפשו כנ"ל, עם כל זה צריך שישאר שרש כל שהוא לנפשו, שיהיה לה במה לתלות, דהינו שישאיר לעצמו איזה שיעור מנכסיו, שהם שרשי נפשו כנ"ל.

ועל-כן כשנותן כל נכסיו לגמרי בלי שום שיעור הוא בודאי מתנת שכיב מרע, דהינו לאחר מותו

דִּיקָא, כִּי בְּוֹדָאֵי לֹא יִמִּית אֶת עֲצָמוֹ מִחַיִּים לְתַן כָּל נִכְסָיו
 לְגַמְרֵי, וְלֹא יִשְׁאִיר לְעֲצָמוֹ שׁוּם שְׂרָשׁ לְנַפְשׁוֹ, וְהָרִי הוּא
 חָשׁוּב כְּמֵת, וְעַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי כּוֹנְנֵתוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ. וְעַתָּה
 נִכּוֹנִים מְאֹד דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (עֵין בְּבֹא בַתְרָא
 קמו.) שֶׁהֲצָרְכוּ שִׁיּוּר. וְאִיתָא הַטַּעַם (עֵין שֵׁם בְּרַשְׁבָּ"ם דְּבוּר
 הַמַּתְחִיל: אִם לֹא שִׁיר), שֶׁבְּוֹדָאֵי אֵין אָדָם מְעַנֵּי עֲצָמוֹ לְבָלִי
 לְהִשְׁאִיר לְעֲצָמוֹ כְּלוּם. וְלִפִּי פְּשׁוּטוֹ תְּמוּהָ, כִּי לִפִּי זֶה
 הָיָה רָאוּי לְתַת שְׁעוֹר גָּדוֹל לְהִשְׁיּוּר, וְכִי יָכוֹל לְפָרְנֵס
 עֲצָמוֹ בְּמָה שִׁישִׁיר לְעֲצָמוֹ, זִוּוּ כָּל שֶׁהוּא. אַף הָאִמַּת כִּי
 עָקַר הַשִּׁיּוּר הוּא כְּדֵי שְׂיִהְיֶה נִשְׁאָר שְׂרָשׁ לְנַפְשׁוֹ כַּנ"ל:

ד) וְזֶה בְּחִינַת דְּבָרֵי שְׂכִיב מַרְע אֵין צְרִיכִין קִנְיָן, כִּי כָּל
 הַקִּנְיָנִים הֵם כְּדֵי לְהוֹצִיא הַדְּבָר מִרְשׁוֹתוֹ לְרְשׁוֹת
 חֲבֵרוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהִנְפֵּשׁ נִשְׂרָשֵׁת בְּהַמָּמוֹן קָשָׁה לְהוֹצִיא
 הַדְּבָר מֵאֶחָד לְחֲבֵרוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיף קִנְיָן גָּמוּר לְזֶה,
 דִּהְיֵנוּ קִנְיָן סוּדָר וְכִיּוֹצֵא, כְּדֵי שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵצֵא הַדְּבָר
 מִשְׂרָשׁ נִפְשׁוֹ לְחֲבֵרוֹ, וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַקִּנְיָנִים.

וְעַל-כֵּן חֲזַק הַקִּנְיָן עַל-יְדֵי הַכְּתָב, כִּי הַכְּתָב הוּא
 פְּנִימִיּוֹת שְׂרָשׁ הַנְּפֵשׁ, וְכִשְׂכּוֹתֵב לְחֲבֵרוֹ הַקִּנְיָן,
 אֲזִי מְגַלֶּה פְּנִימִיּוֹת שְׂרָשׁ נִפְשׁוֹ, שֶׁמְרַצֶּה בְּהַקִּנְיָן, וְאֲזִי
 יוֹצֵא הַדְּבָר לְגַמְרֵי מִפְּנִימִיּוֹת שְׂרָשׁ נִפְשׁוֹ. וְעַל-כֵּן מוֹעִיל
 הַקִּנְיָן בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי הַכְּתָב, וְכַמְבָּאָר כָּל זֶה לְעֵיל
 בְּהַלְכוֹת הַלּוֹאָה.

לקוטי הלכות מתנה א' חשן משפט קכט

וְעַל-כֵּן הַשְּׂכִיב מֵרַע שְׂמַתְנָתוֹ רַק לְאַחַר מוֹתוֹ, וְאֲזִי יוֹצֵא הַנֶּפֶשׁ וְנִבְדְּלָת מִן הָעֲשִׂירוֹת, "כִּי לֹא כְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל" כו' (תהלים מט, יח), וְיִמָּה חֶפְצוֹ בְּבֵיתוֹ אַחֲרָיו, דִּהְיֵנוּ שְׂלֵא נִשְׁאָר לוֹ שׁוּם חֶפֶץ וְרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶפֶשׁ בְּבֵיתוֹ אַחֲרָיו דִּהְיֵנוּ בְּבֵיתוֹ וְרִשׁוֹתוֹ שֶׁהֵם נִכְסִים וְעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ, וְעַל-כֵּן בְּדַבּוּר בְּעֶלְמָא נִקְנָה הַמִּתְנָה לְחִבְרוֹ בְּמִתְנַת שְׂכִיב מֵרַע, כִּי בְּקַל הַדְּבָר נִכְנָס לְרִשׁוֹת חִבְרוֹ לְאַחַר מִיתַת הַשְּׂכִיב מֵרַע, מֵאַחַר שְׂאִין שֶׁרֶשׁ נִפְשׁוֹ שֵׁם כַּנֵּ"ל.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (גטין טו.): 'דְּבַרִּי שְׂכִיב מֵרַע כְּכַתוּבִין וְכַמְסוּרִין דְּמִי', כִּי הֵם כְּכַתוּבִין וְכַמְסוּרִין מִמֶּשׁ, כִּי עַל-יְדֵי כְּתִיבָה וּמְסִירָה יוֹצֵא הַדְּבָר לְגַמְרֵי מִפְּנִימִיּוֹת שֶׁרֶשׁ נִפְשׁוֹ כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן מִתְנַת הַשְּׂכִיב מֵרַע שְׂמַמִּילָא יוֹצֵאִין הַנִּכְסִים מִפְּנִימִיּוֹת שֶׁרֶשׁ נִפְשׁוֹ אַחַר מוֹתוֹ כַּנֵּ"ל, עַל-כֵּן דְּבַרְיוֹ הֵם כְּכַתוּבִין וְכַמְסוּרִין מִמֶּשׁ, וּבְדַבּוּר בְּעֶלְמָא יוֹצֵא לְרִשׁוֹת חִבְרוֹ מֵאַחַר שְׂאִין שֶׁרֶשׁ נִפְשׁוֹ שֵׁם כָּלֵל כַּנֵּ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

לְעֵיל בְּמֵאָמַר 'וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיָּהֶם', מְדַבֵּר גַּם כֵּן לְעַנְיֵן גָּרִים שְׂמוֹעֵיל נְתִינַת הַצְּדָקָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה קוֹנָה אוֹהֲבִים וְרַעִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים גָּרִים, עֵינֵן שֵׁם.

קל לקוטי הלכות מתנה ב' חשן משפט

וזהו בחינת מתנה גם כן כנ"ל, וזהו זה מעלת העשירות,
כדי להגדיל הנפש והשם לעשות גרים כמו שכתוב שם,
עין שם:

הלכה ב

בשטר מתנה צריכין לכתב כתבוהו בשוקא
וחתמוהו בכרא ואם לאו השטר בטל, כמבאר
בשלחן ערוך:

(א) על-פי המבאר בדברי רבנו, זכרוננו לברכה, על
פסוק "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר",
במאמר המתחיל בענין הנהגת הפשיטות של הצדיק
האמת (בלקוטי תנינא סימן עח), עין שם.

והכלל, כי כל החיות הוא מהתורה, אך בעת
שבטלים מן התורה או האנשים הפשוטים
שאינם עוסקים בתורה, מהיכן הם מקבלים חיות הלא
עקר החיות הוא רק מהתורה. אך הם מקבלים חיות
מבחינת ההנהגה של קדם מתן תורה, שאז היה
העולם מתנהג בחסדו שזה בחינת אוצר מתנת חנם,
כי אז לא נתנה התורה רק התורה היתה בהעלם בתוך
דרך ארץ, דהינו בכל הדברים שבעולם שכלם נבראו
בעשרה מאורות, ובתוך העשרה מאורות כלולים

לקוטי הלכות מתנה ב' חשן משפט קלא

עשרת הדברות, נמצא שבכל דבר שבעולם יש תורה נעלמת. ואז קדם מתן תורה היה מתקיים העולם בחסד חנם על-ידי התורה הנעלמת בכל דבר. וזה בחינת הדרך לארץ-ישראל, כי זה בחינת בראשית פח מעשיו הגיד לעמו, כדי שלא יאמרו לסטים אתם שכבשתם ארץ וכו', לפיכך פח מעשיו הגיד לעמו לתת וכו', וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו, עין שם ענין זה באריכות:

ב) וזה בחינת שטרי מכירה ומתנה, כי עקר המכירה והמתנה הוא שצריך למסור ולהקנות לחברו הכח שיש לו באותה הקרקע, כי קרקע אינו נמסר מיד ליד, ועקר המכירה והמתנה הוא שמוסר ומקנה לו הכח שיש לו באותה הקרקע. ועל-כן נקנה השדה בשטר, כי עקר הכח שיש בכל דבר הוא בחינת כ"ח אתון של מעשה בראשית, שבהם נברא זה הדבר, שהוא עקר הכח והחיות של כל דבר ודבר שבעולם.

וזה בחינת השטר, כי אותיות השטר הם בחינת כ"ח אתון הנ"ל, כי עקר כ"ח אתון שהם החיות של כל הדברים, הם בחינת אותיות התורה, שבהם נברא העולם, שהם בחינת כ"ח אתון של מעשה בראשית, שהם עקר הכח והחיות של כל הדברים. וזה בחינת אותיות השטר, שהם בחינת כ"ח אתון הנ"ל, כי השטר

נִקְרָא סֵפֶר, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יְרֵמְיָהּ לֵב, יד): "וַאֲקַח אֶת סֵפֶר
הַמִּקְנָה וְהַמְצֹוה" וְכוּ'. וְכִמוֹ שְׁכָתוּב (שָׁם פְּסוּק מֵד):
"וְכָתוּב בַּסֵּפֶר וְחָתוּם". כִּי הַשֵּׁטֶר הוּא בְּחִינַת סֵפֶר,
בְּחִינַת תּוֹרָה, כִּי צָרִיךְ שְׂיִכְתָּב עַל-פִּי דֵינֵי הַתּוֹרָה. נִמְצָא
שֶׁהַשֵּׁטֶר הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁטֶר הֵם
בְּחִינַת כ"ח אֲתוֹן הַנ"ל, שֶׁהֵם הַכַּח וְהַחִיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר.
וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁטֶר הוּא מוֹסֵר לַחֲבֵרוֹ הַכַּח
שֵׁישׁ לוֹ בְּהַשְׁדָּה, כִּי הַשֵּׁטֶר הוּא בְּחִינַת הַכַּח וְהַחִיּוֹת
וְכוּ' כַּנ"ל, כִּי עֵקֶר הַזְכוּת שֵׁישׁ לְהָאָדָם בְּהִנְכָסִים שֶׁלוֹ
הוּא רַק בְּהַחִיּוֹת שֵׁישׁ בְּהַדָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכַּח שֵׁישׁ
בְּהַדָּבָר שֶׁמִּקְבֵּל מִכ"ח אֲתוֹן הַנ"ל, וְכִשְׁמִקְנָה הַדָּבָר
לַחֲבֵרוֹ, הָעֵקֶר הוּא שֶׁמִּקְנָה לוֹ הַכַּח וְהַחִיּוֹת שֵׁישׁ
בְּהַדָּבָר.

וְעַל-כֵּן כָּל הָעֲשִׂירוֹת שֵׁישׁ לְהָאָדָם נִקְרָא עַל שְׁמוֹ,
כְּאִלוֹ עָשָׂה בְּעֲצָמוֹ אוֹתָן הִנְכָסִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב
(בְּרֵאשִׁית לֵא, א): "עָשָׂה אֶת כָּל הַכָּבֵד הַזֶּה". וְכִמוֹ שְׁכָתוּב
(דְּבָרִים ח, יח): "כִּי הוּא הִנְתֵּן לָךְ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל", כִּי
עַל-יְדֵי שְׁזוּכָה בְּהַכ"ח אֲתוֹן שֵׁישׁ בְּהַדָּבָר, שֶׁהֵם הַחִיּוֹת
שֶׁל הַדָּבָר, שְׁזָה עֵקֶר הַזְכוּת שֵׁישׁ לוֹ בְּהַדָּבָר, עַל-כֵּן
נִחָשֵׁב כְּאִלוֹ הוּא עָשָׂה אֶת הַדָּבָר, כִּי עֵקֶר הַבְּרִיאָה הִיָּה
עַל-יְדֵי כ"ח אֲתוֹן אִלוֹ כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כִּי הַקְּנִיָּן הוּא בְּחִינַת בְּרִיאַת שָׁמַיִם

לקוטי הלקויות מתנה ב' חשן משפט קלג

וארץ, כי עקר הקנין על-ידי כ"ח אתון שבהם נברא שמים וארץ וכנ"ל. נמצא שעל-ידי אותיות השטר, שהם בחינת כ"ח אתון הנ"ל, שהם בחינת אותיות התורה כנ"ל, על-ידי-זה מקנה הכח שבנכסיו לחברו כנ"ל.

וזה בחינת מה שהשטר עומד לראיה שאין השדה גזולה בידו, זה בחינת מה שמוכא במאמר הנ"ל מאמר רבותינו, זכרונם לברכה: 'כדי שלא יאמרו לסטים אתם, לפיכך כח מעשיו הגיד לעמו לתת וכו'. וזה בחינת השטר הנ"ל, שהוא בחינת כ"ח אתון, בחינת כח מעשיו הנ"ל, שעל-ידי-זה אין יכולים לעורר עליו ולומר לסטים אתה, כי השטר, שהוא בחינת כ"ח אתון כח מעשיו כנ"ל, הוא מעיד שזכה בהשדה על-ידי כח מעשיו כנ"ל, כי מה שקרקע או חפץ אחר הולך מאחד לחברו במכירה או במתנה, הכל הוא על-ידי כח מעשי בראשית, כי לפי כח מעשי בראשית, כן ה' יתברך מסבב סבובים שיתגלגל הדבר מאחד לחברו, והכל כפי כח מעשי בראשית. והשטר שהוא בחינת כ"ח אתון הנ"ל, כח מעשי בראשית הוא מעיד שהכ"ח הנ"ל הוא עכשו בידו, כי הוא זכה בהכ"ח הנ"ל, בחינת כח מעשיו שיש בזה הדבר על-ידי אותיות השטר כנ"ל:

קלד לקוטי הלכות מתנה ב' חשן משפט

ג) נמצא, שעקר כח השטר הוא על-ידי שאותיות השטר מקבלין כח מאותיות התורה, שהם החיות של כל דבר, ועל-ידי-זה נקנה הדבר מאחד לחברו. אך בחינת מתנה הוא לכאורה רחוק מהתורה, ואין לו שרש בתורה לכאורה, פי עקר נתינת התורה היה כדי שיזכה האדם לקבל שכר עולם הבא בשכר עבודתו, ולא יקבל מתנת חנם, פי רק בשביל זה ירדה הנשמה בזה העולם, כדי שלא תהיה נזונית מנהמא דכסופא (עין ירושלמי ערלה דף ו.), רק בשכר התורה שמקיים, נמצא שעקר התורה הוא רק לקבל שכר עבודתו, ולא לקבל מתנת חנם.

וזה ידוע שכל דבר מכרח שיהיה לו שרש בתורה, שהיא החיות של כל דבר, ואם כן, בחינת מתנה מה שאחד נותן לחברו מתנת חנם, מהיכן שרשו של בחינת מתנה, מאחר שעקר התורה הוא רק שלא לקבל מתנת חנם כנ"ל. אך עקר בחינת מתנה שרשו מבחינה הנ"ל המבאר במאמר הנ"ל, דהינו מבחינת ההנהגה של קדם מתן תורה, שאז היה העולם מתנהג בחסדו בבחינת אוצר מתנת חנם כנ"ל. וגם עכשו אפלו לאחר קבלת התורה עקר קיום העולם על-ידי בחינה זו של מתנת חנם, כי יש כמה אנשים פשוטים בעולם, ויש כמה רשעים בעולם שלא היה להם שום קיום על-ידי

לקוטי הלכות מתנה ב' חשן משפט קלה

התורה, מאחר שאינם עוסקים בתורה וכו', רק עקר קיומם על-ידי בחינת מתנת חנם, וכמבאר הענין היטב שם במאמר הנ"ל. ומשם משתלשל בחינת מתנה גם בין אדם לחברו, כי בהכרח שיהיה בעולם בחינה זו של מתנת חנם, כי בלא זה לא היה קיום להעולם פנ"ל.

ובאמת גם קדם מתן תורה, שהיה מתנהג העולם בחסדו במתנת חנם, גם אז הייתה התורה במציאות, רק שהיתה נעלמת, כי עשרת הדברות היו כלולים בעשרה מאמרות שהם כח מעשי בראשית, כמבאר היטב במאמר הנ"ל. נמצא שבחינת מתנה, ששרשו מבחינת ההנהגה של קדם מתן תורה, שהוא בחינת אוצר מתנת חנם פנ"ל, שם התורה נעלמת בהעלם פנ"ל.

וזה שתקנו חכמינו, זכרונם לברכה, שצריך לכתב בשטר מתנה 'כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא, כי היכי דלא להוי פמלתא דטמירתא' (עין בבא בתרא מ:), כי בחינת מתנה צריכין בהכרח לפרסם כדי להוציא מהעולם אל הגלוי, כי שם בבחינת מתנה התורה נעלמת בהעלם והסתר פנ"ל, ועל-כן צריכין דיקא לפרסם ולגלות ולכתב השטר מתנה בשוקים וברחובות, כדי לפרסם שגם שם בבחינת מתנה יש גם פן תורה נעלמת, ועל-ידי-זה עקר קיום המתנה, כי אין

קלו לקוטי הלכות מתנה ב' חשן משפט

להמתנה קיום כי אם על-ידי אותיות התורה, שהם החיות של כל דבר שעל ידם עקר הזכות שזוכה אחד מחברו כנ"ל, ועל-כן אין להמתנה קיום כי אם כשפרסמין ומגלין השטר מתנה שעל-ידי-זה מוציאין בחינת התורה הנעלמת שם מהעלים אל הגלוי ואז דיקא מתקיימת המתנה.

כי כל זמן שהתורה בהעלים אין להעולם קיום בבחינת ר'אה שאין העולם מתקיים, כי עקר קיום העולם על-ידי התגלות התורה, כי אף-על-פי שהיה מתנהג העולם בחסדו קדם מתן תורה, עם כל זה כל העולם היה תלוי ועומד עד יום קבלת התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח.), ועל-כן אין להמתנה קיום כי אם על-ידי הפרסום והגלוי וכו' וכנ"ל. ועל-כן צריכין לכתב בשטר מתנה 'כתבוהו בשוקא וחתמוהו בכרא', כדי לפרסם ולגלות שגם שם בבחינת מתנה יש תורה, כי אותיות השטר הם בחינת אותיות התורה, ואזי דיקא מתקיימת המתנה, כי עקר הקיום על-ידי התורה, דהינו על-ידי התגלות התורה, כי גם קדם מתן תורה הייתה התורה במציאות, רק שהיתה בהעלים ואז היה העולם מתמוטט ותלוי ועומד עד יום קבלת התורה, שאז נתגלה התורה ויצאה מהעלים אל הגלוי וכו' כנ"ל, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הַלְכָה ג

כָּל מַתְנֵתָא דְלֹא פְתִיב בָּהּ פְּתִיבוּהוּ בְּשׁוּקָא וְחַתְמוּהוּ
בְּבָרָא לָאו מַתְנֵתָא הִיא :

(א) כִּי מְבֹאֵר בְּדִבְרֵי רַבְנֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּהַתּוֹרָה
הַמְתַּחֲלֵת בְּעֵנִין הַנְּהַגְת הַפְּשִׁיטוֹת שֶׁל הַצְּדִיק
הָאֵמֶת בְּלִקּוּטֵי תַנְיִנָא (סימן עח).

וְהַכֵּל בְּקִצּוֹר, שְׂיֵשׁ אוֹצֵר מַתְנֵת חֲנָם שְׂמִי שְׂאִין לוֹ
שׁוֹם זְכוּת הוּא מְקַבֵּל מִשָּׁם וְכוּ', אִף אֵין
יְכוּלִין לְקַבֵּל מִשָּׁם כִּי אִם הַצְּדִיקִים הָאֵמֶתִיִּים, הֵינּוּ
כִּי אִפְלוּ הַצְּדִיק בְּהַכְרַח שְׂיִתְבַּטֵּל עֲצָמוֹ לְפַעֲמִים מִן
הַתּוֹרָה, כִּי בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָהּ (מְנַחוֹת צ.ט.).
וְאִזּוּ בְּשַׁעֲה שֶׁהַצְּדִיק הָאֵמֶת בָּטֵל מִן הַתּוֹרָה, וְאִזּוּ הוּא
אִישׁ פְּשׁוּט מִמֶּשׁ שְׂקוֹרִין פְּרָאסְטִיק, אִזּוּ הוּא מְקַבֵּל
חַיּוֹת מְקִיּוּם הָעוֹלָם קִדְם מִתַּן תּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
עוֹלָם חֶסֶד יְבֻנָּה, בְּחִינַת אוֹצֵר מַתְנֵת חֲנָם, שֶׁהִיא
בְּחִינַת תּוֹרָה הַנְּעֻלְמָת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדֶּרֶךְ לְאַרְץ־
יִשְׂרָאֵל, כִּי עַקֵּר אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי כַּח מַעֲשָׂיו וְכוּ'.
וְגַם עֲכָשׁוּ בְּאִין יִשְׂרָאֵל לְפַעֲמִים לְמִקּוּמוֹת הַרְחוּקִים
מִן הַקִּדְשָׁה מְאֹד וְהֵיוּ יְכוּלִין לוֹמַר לָהֶם לְסֻטִּים אַתֶּם,
אַבֵּל עַל־יְדֵי שְׂיִודְעִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרָא הַכֵּל
בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת בְּחֶסֶדוֹ לְבַד וְכוּ', עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִין

קלח לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט

ישראל לכבש כל המקומות ולקדשם בקדשת ארץ-
ישראל, כי הכל שלו יתברך וברצונו נתנה להם
וברצונו נטלה מהם, ונתנה לנו וכו', עין שם כל זה
היטב היטב. ועין שם בסוף מה שמבאר שם, שעקר
הוא תמימות ופשיטות ואמונה, ואין שום יאוש
בעולם, ואפלו בשאול תחיתות יכולין למצא את
השם יתברך וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת מתנה, כי עקר המתנה מה שנמצא בעולם
ענין מתנה שאחד נותן לחברו איזה מתנה, זה
נמשך מאוצר מתנת חנם שיש למעלה, כי אין לה דבר
למטה שאין לו שרש למעלה. ושרש כל המתנות
שבעולם נמשך מהאוצר מתנת חנם שיש למעלה:

ועל-כן צריכין לכתב בהשטר מתנה: 'כתבוה בשוקא
וחתמוהו בברא' ואם לאו אינה מתנה, כי עקר
האוצר מתנת חנם הוא בשביל לקדש ולטהר כל
מקומות החיצונים בקדשתו יתברך, להוציאם מחוץ
לפנים, לקדשם בקדשת ארץ-ישראל כנ"ל. כי באמת
עקר האוצר מתנת חנם הוא בשביל לגמל חסד חנם עם
הרשעים שאינם מקימים את התורה שאין להם מהיכן
לקבל חיות, רק השם יתברך מקימם בחסדו לבר
בבחינת קיום העולם קדם מתן תורה. רק שהרשעים
אינם יכולין לקבל משם, כי בחינת האוצר מתנת חנם

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קלט

הוא בחינה גבה מאד מאד בחינת סתרי תורה, בחינת תורה הנעלמת וכו' כנ"ל. על-כן אין מי שיקבל משם כי אם הצדיקים האמתיים, דהינו שבשעה שהם בטלים מדברי תורה, והם אנשים פשוטים ממש, אזי הם מקבלים משם וכו' כנ"ל. ובמה שהצדיקים מקבלים משם בזה הם מחיין כל האנשים הפשוטים שבכולם וכו', כמבאר שם.

וזה שנים שם רבנו, זכרוננו לברכה, בסופו: שאין שום יאוש בעולם ואפלו בשאול תחתיות יכולין להתקרב להשם יתברך וכו'. כי כל זה נמשך על-ידי הצדיק האמת, כי מאחר שהצדיק מקבל מהאוצר מתנת חנם שהוא בחינת חסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, על-כן יכול להמשיך חיות אפלו להמנחים בשאול תחתיות, אף-על-פי שעברו על התורה חס ושלום. כי הצדיק ממשיך להם חיות דקדושה מהאוצר מתנת חנם, שהוא בחינת חסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה בעת שלא היה עדין שום תורה בעולם, ובזה הצדיק מחיה הכל אפלו הרחוקים מאד מן הקדושה וכנ"ל.

נמצא, שעקר האוצר מתנת חנם הוא בשביל להחיות רוח שפלים ולקרב הרחוקים מן הקדושה מאד, שאי אפשר להם להתקרב אל השם יתברך בשום אופן

כי אם על-ידי מתנת חנם לבד. כי הצדיקים אין צריכין מתנת חנם, כי כבר זכו למה שזכו על-ידי מעשיהם הטובים, רק העקר מה שהצדיקים מקבלים מן האוצר מתנת חנם הוא בשביל לקרב את הרחוקים שאין להם שום זכות וצריכין רק מתנת חנם. אף אין נותנין להם מתנת חנם כנ"ל, רק על-ידי הצדיק האמת, אשר בשביל זה מכרח הצדיק האמת להיות איש פשוט לגמרי לפעמים ולהתבטל מדברי תורה, כדי שיקבל אז מן האוצר מתנת חנם, כנ"ל. ובזה הוא מחיה כל הרחוקים, כל האנשים פשוטים שבעולם ואפלו המנחים בשאול תחתיות, כי כלם מקבלים חיות מן האוצר מתנת חנם על-ידי הצדיק האמת:

ג) וזה בחינת 'כל מתנתא דלא כתיב בה כתבוה בשוקא וכו' אינה מתנה'. כי עקר המתנה נמשכת מבחינת האוצר מתנת חנם הנ"ל, שעקרו הוא בשביל לקדש כל מקומות שמבחוץ, לקדשם בקדשת ארץ-ישראל, כמבאר שם בהתורה הנ"ל כנ"ל, כי הצדיק מקדש כל מקומות החיצונים וכל הרחוקים מן הקדשה, כלם הוא מקרב להשם יתברך ומקדשם בקדשת ישראל על-ידי האוצר מתנת חנם שהוא מקבל משם בשעה שבטל מן התורה וכו'נ"ל. ועל-כן צריכין לכתב בהמתנה כתבוה בשוקא וחתמוה בכרא', כי עקר בחינת המתנה

לקויטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קמא

נתגלה בשוקים וברחובות שהם מקומות הרחוקים מן הקדשה, מקומות החיצונים, ועל-ידי האוצר מתנת חנם אנו מגלין שגם שם השם יתברך נמצא, ואנו כובשים כלם ומקדשים אותם בקדשת ישראל, כי ברצונו נתנה להם וברצונו נתנה לנו וכו' כנ"ל. ועל-כן אין להמתנה קיום כי אם פשטות בתוכה 'כתבוה בשוקא וכו', כי אין להמתנה קיום כי אם פשטות משרשה למעלה שהיא אוצר מתנת חנם כנ"ל. ועקר האוצר מתנת חנם הוא שיתפשט חסדו וטובו יתברך גם במקומות החיצונים שהיו רחוקים מן הקדשה מאד, לגלות גם שם שיש אדון יחיד שליט ומושל יתברך, שברא הכל בעשרה מאמרות בחסדו וטובו לבד, שעל-ידי-זה מקדשין הכל בקדשת ישראל כנ"ל:

ד) וזה בחינת פורים וארבע פרשיות, כי אי אפשר להתקרב להשם יתברך, כי אם על-ידי צדיקים אמתיים, כי הם ממשיכין קדשה וחיות לכל העולם, ומגלין אלקותו יתברך להרחוקים מן הקדשה מאד על-ידי האוצר מתנת חנם שמקבלין משם בשעה שביטלים מן התורה. ועל-כן סיים שם רבנו, זכרונו לברכה, שהבעל דבר הניח עצמו עכשו על זה מאד, שעשה ערבוביא בעולם שנעשה מחלקת וקטגוריא בין התלמידי חכמים והצדיקים וכו', עד שאין אחד יודע

היכן האמת וכו', עיין שם. וזה בחינת מלחמת עמלק שבכל דור ודור, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר", ונשבע השם יתברך שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק (פסיקתא דרב כהנא ג, טז), כי עמלק הוא מזרע עשו, שהוא הסטרא אחרא, שהוא המקטרג הגדול על ישראל. ועקר קנאתו וקטרוגו הוא על הרחוקים הרוצין להתקרב להשם יתברך, שהיו עד עכשו כבושים אצלו, וכשהצדיק רוצה להוציאם מבין שניו הוא מתקנא בו מאד, ויוצא עם כל חילותיו להלחם עם הצדיק ואנשים שקרבים להשם יתברך, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים אחריו ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים", שהם החלושי כח שבישראל שהיה הענן פולטם (עיין רש"י שם), ורק עליהם בא עמלק להלחם, כי עם הצדיקים האמתיים גבורי כח אנון דכבשין את יצריהון דדמין למלאכין (עיין זהר ח"א ד.), עמהם אין לו כח להלחם, כי כבר לחמו עמו הרבה מנעוריהם וכבשו אותו, רק הוא רוצה להלחם עם החלושי כח שבישראל, שהם בחינת "הנחשלים" וכו'.

ואף-על-פי שבאמת הם חזכים גדולים, כי לא כבשו את תאותם, ובודאי הבחירה אצל כל אחד ואחד, ואם היו רוצים היו מתגברים עליהם, ועליהם

נאמר: "ואת למדת אתם עליך אלפים לראש" (ירמיה יג, כא). אף אף-על-פי-כן השם יתברך מלא רחמים תמיד וחסד חסד הוא. והוא שולח לנו בכל דור צדיק אמת שהוא רחמן גדול מאד מאד בלי שעור, שהוא מרחם מאד על אלו הרחוקים מן הקדשה מאד, ומשתדל בכל כחו לקרבם להשם יתברך, ולוחדם בשבילם בכל עת מלחמת עמלק. ומחמת עמלק רואה שאין לו כח על אלו שהם מתקרבים להצדיק האמת, כי הצדיק מחיה אותם בכל הנפילות שבעולם, ואינו מרחקם בשום אופן, ומקרבם תמיד להשם יתברך בכל מקום שהם. ועל-כן הוא מתחכם בערמימותו ועושה מחלקת גדול בכל דור על הצדיק האמת, והולך ומפתה ומסית את העולם שיחלקו על הצדיק האמת, ומטעה אותם בכמה רמאות ובכמה הוכחות שאינו צדיק כלל, עד שכופרין וחולקין עליו.

וזה בחינת קנאת הזמן על מרדכי, כי איתא בהתורה 'בראשית לעיני כל ישראל' (בלקוטי תנ"ך סימן סז), שיש צדיק הדור שהוא בחינת ראש בית, שהוא הבעל הבית של העולם, שהוא בחינת יוסף שהיה "יפה תאר ויפה מראה" (בראשית לט, ו), כי הוא החן והיפי וההדור והפאר של כל העולם כלו, אשר כל מי שזוכה להכלל בזה החן והפאר האמת של זה הצדיק, הוא מתעורר

קמד לקויטי הלכות מתנה ג' חשן משפט

בתשובה ומסתכל על עצמו איך הוא אוהז בכל המדות הנמשכין מן הארבעה יסודות, כי זה הצדיק האמת הוא בחינת יסוד הפשוט, בחינת צדיק יסוד עולם שהוא מחיה כל הארבעה יסודות, בחינת (בראשית ב, י) "ונהר יצא מעדן להשקות את הגן" וכו', עיין שם כל זה היטב. וכשזה הצדיק האמת נתפרסם בעולם, הינו שיש לו שם טוב ומשבחין ומפאריין אותו בעולם, על-ידי-זה נתעוררין בתשובה כל מי שנכלל בזה השם והפאר, כי שמו יתברך משתף בשמנו וכו', עיין שם.

וזה בחינת שבת שמאיר להבית-המקדש שהוא בחינת עינים, כי זה הצדיק הוא בחינת שבת, והוא מאיר להבית-המקדש, שזהו בחינת ראש בית, שהראש, שהם המחין, שהם בחינת ארבעה מחין הפלולים בארבע אותיות השם ברוך הוא, שהוא משתף בשם הצדיק (עיין לקויטי מוהר"ן תנ"גא סז), שמאלו הארבעה מחין נמשכין כל הבחינות הנ"ל, כמבאר שם. וזה הראש מאיר להבית-המקדש ולכל דירות ישראל ומצילן משרפות, כי יש מאורי אור ויש מאורי אש, וכשמאורי אור מתגברין נכנעין מאורי אש, ומאורי אור הם בחינת שם השם, שהוא בחינת שם ופאר הצדיק האמת, שהוא בחינת ארבעה מחין, בחינת כלליות הגונין, בחינת עינים, בחינת ארבעה יסודות דקדושה. וכנגדם הם בחינת מאורי אש וכו' שהם להפך מכל זה וכו'.

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קמה

ועל-כן כשמאיר זה הראש בית אֲזִי כָּלֵנוּ בְּנֵי בַיִת, וְאֲזִי יֵשׁ בְּעַל הַבַּיִת עַל הָעוֹלָם הַמְּסַתְּכָל בְּתַקוּן הָעוֹלָם לְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיִבְנֶה בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. אָבֵל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם זֶה הָרֹאשׁ בַּבַּיִת, וְנִתְפָּרְסָמִין בְּעוֹלָם מְפָרְסָמִים שְׂאִין בָּהֶם שֵׁם הַשֵּׁם כָּלֵל, שְׁהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים, הַפֶּךָ שֵׁם הַשֵּׁם, שְׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שְׁמֻזָּה בְּאִין חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁרָפוֹת בְּעוֹלָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְהַתַּקוּן לְזֶה לְקוֹם בְּחִצוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם (ישעיה סא, ג), 'פָּאָר', הוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, כְּלָלִיּוֹת הַגְּוֹנִין וְכָל הַבְּחִינּוֹת הַנִּל, הֵינּוּ שְׁזוֹכִין לְפָאָר, לְהַגְבִּיר מְאוּרֵי אֹר עַל הַמְּאוּרֵי אֵשׁ, שְׁהֵם בְּחִינַת אֶפְרַיִם, וְזֶה פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי הֵם דְּבָרִים עֲמֻקִּים וְגִבּוּהִים וְרָמִים מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרֵי אֲזַנִּים שְׁכָף שׁוֹמְעוֹת וְכוּ':

ה) וְזֶה בְּחִינַת מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר שְׁהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ בַּבַּיִת, מְרֻדְכֵי הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (חל"צ קלט): מְרֻדְכֵי מִן הַתּוֹרָה מִנֵּין? שְׁנֵאֵמַר (שְׁמוֹת ל, כג): "מֶרְדֹּכַי", וְתַרְגּוּמוֹ: 'מְרֵי דְכֵיא'. וְזֶה בְּחִינַת רֹאשׁ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שָׁם: "וְאַתָּה קַח לְךָ

קמו לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט

בשמים ראש מר דרור, שהוא מרדכי כנ"ל. ואסתר היא בחינת בית, כמו שכתוב (אסתר ב, ז): "לקחה מרדכי לו לבת". ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה יג): 'אל תקרי לבת, אלא לבית'. כי אסתר היא בחינת הבית-המקדש, שהוא בחינת מלכות כידוע (מגלה צמקות כח), כמו שכתוב (שמות טו, יז): "מקדש ה' כוננו ידיך ה' מלך" וכו'.

נמצא שהבית-המקדש הוא בחינת מלכות, בחינת שם אד"ני, כמוכא (זהר ח"ב פרע"מ ג), וזהו בחינת אסתר, שהיא גם כן בחינת מלכות "ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה, א). והמן הרשע הוא כנגדם, כי הוא בחינת "ראש כל חוצות" (נחום ג, י), בחינת "ראשית גוים עמלק" (במדבר כד, כ), ועקר ראשיתו והתגברותו על אותן שהם מבחוץ לקדשה, כי עמלק התגבר רק על אותן שהיה הענין פולטן. ועל-כן נקרא "ראש כל חוצות", כי הם מבחוץ לעניי כבוד, שהם בחינת ספה כידוע (ספה יא), וספה היא בחינת הבית-המקדש שנקרא סכת שלם (הושענות לסכות), שמשם עקר בנין הבתים ודירות ישראל, בבחינת "ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית" (בראשית לג, יז). וכמוכן בדברי רבנו, זכרוננו לברכה (סימן רסו), וכן התורה בראשית הנ"ל נאמרה לענין סכות גם כן, כמוכן למי שהיה אז בעת שנאמרה תורה זאת. נמצא שכל אותן

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קמז

ישראל שהיו בתוך הענני כבוד, הם בתוך בית וגבול הקדשה, ונכללין בהראש בית, אבל אלו שהיה הענן פולטן שהם מחוץ למחנה, מחוץ לבית הקדשה, על אלו מתגבר המן-עמלק ורוצה להיות ראש כל חוצות לכבשם חס ושלום תחת ממשלתו לבלי להניחם לשוב אל השם, לשוב לתוך מחנה הקדשה. ומשה רבנו עליו השלום, שהוא בחינת הצדיק האמת שבכל דור, הוא לוחם תמיד מלחמת עמלק בשביל להציל אלו האבני קדש הנשפכים ומתגלגלים בראש כל חוצות, כמו שכתוב (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", להוציאם מרשות עמלק, להכניסם אל בית הקדשה.

ועל-כן זאת המלחמה היא מלחמה קשה וגדולה מכל המלחמות שבעולם, פי עמלק, שהוא הבעל דבר, מעררב את העולם עד שאי אפשר בשום אופן לידע האמת היכן הוא, פי השקר מתדמה לאמת בכל הבחינות, וזהו בחינת חבלו של משיח, שהוא הקטגוריא בין התלמידי חכמים. והתקון לזה הוא רק תמימות ופשיטות, שמי שרוצה לחוס על נפשו לבל תאבד תקותו חס ושלום, כפי מה שכל אחד יודע בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו, הוא צריך להתנהג בתמימות ובאמת, ולזעק מאד להשם יתברך שיורהו

האמת לאמתו, שידע במי להתדבק באפן שיזכה לשוב אליו יתברך באמת. וזה שכתב שם רבנו, זכרוננו לברכה, שהתקוין לזה הוא לקום בחצות ולהתאבל מאד על חרבן בית המקדש, שגרים על ידי מעשיו וכו', כמו שמבאר שם. כי כל המעכב בנין בית המקדש כאלו החריבו (עין ברכות לג). ומי שיתנהג בדרך הזה, בדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם, דהינו לקום בחצות ולפשפש במעשיו ולהתאבל על חרבן נפשו ונשמתו שגרים חרבן בית המקדש, ויצעק מאד להשם יתברך, כראוי לו לצעק על נפשו, כפי מה שידוע בעצמו אפן מעמד נשמתו להיכן הורידה במעשיו, אזי בודאי יזכה לידע האמת לאמתו, כי החפץ באמת מוסרין לו מלאך של אמת.

וזה בחינת מה שעשה מרדכי כשראה גדל ממשלת המן, שהוא בחינת הראש כל חוצות כנ"ל, שאז נאמר (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה", כי מרדכי הצדיק בחינת הראש בית שבכל דור ודור יודע את כל אשר נעשה בעולם, איך השטן מערבב את העולם כלו עד שאי אפשר בשום אפן לידע היכן האמת. ואז: "ויקרא מרדכי את בגדיו ויצא בתוך העיר ויצעק זעקה גדולה ומרה" (שם). וכן כל ישראל הפשרים מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים

וצום ובכּי ומספּד שֶׁק וְאָפֵר יֵצַע לְרַבִּים" (שם). 'וְאָפֵר'
 דִּיקָא, לְהַכְנִיעַ מְאֹרֵי אֵשׁ שֶׁהֵם הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר,
 בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ לְבְחִינָה
 הַנ"ל, בְּחִינַת "לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פָּאָר תַּחַת אָפֵר" כַּנ"ל,
 שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁזָּכּוּ אַחַר כֵּן שֶׁנִּפְלַח הַמֶּזֶן לְפָנֵי מְרֻדְכֵי,
 "וּמְרֻדְכֵי" — שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאָמֶת, "יֵצֵא מִלְּפָנֵי
 הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹר" וְכו', שֶׁהֵם בְּחִינַת
 פָּאָר כָּל־לִיּוֹת הַגְּנוּנִין. וְזֶהוּ "לִיְהוּדִים הִיָּתָה אוֹרָה",
 בְּחִינַת מְאֹרֵי אוֹר הַנ"ל:

ו) כִּי זֶה הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים הִיָּה סְמוּךְ לְבִנְיַן בֵּית שְׁנֵי,
 שֶׁהִתְקַנָּא בָּהֶם הַמֶּזֶן עַל שְׂרָאָה שְׂרוּצִים לְחֹזֵר
 לְבָנוֹת בְּנֵי הַבֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ, וְכַמוּבָא בְּכַוֵּנוֹת הָאֲר"י ז"ל
 (עֵין שַׁעַר הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי חַג הַפּוּרִים, דְּרוּשׁ א'), הֵינּוּ כַּנ"ל, כִּי
 מְרֻדְכֵי הוּא הָרֹאשׁ בֵּית שְׁעוּסָק בְּבִנְיַן בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי
 הוּא מְאִיר לְהַבִּית-הַמְּקֻדָּשׁ כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן נִתְקַנָּא בּוֹ הַמֶּזֶן
 שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת מְאֹרֵי אֵשׁ,
 שֶׁהוּא רוּצָה תָּמִיד לְחַרֵּב אֶת הַבֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי עֵקֶר
 חֲרִבַּן בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ הִיָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְאֹרֵי אֵשׁ,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת וְכו', כַּנ"ל:

ז) וְעַל-כֵּן הַפִּיל פּוּר בְּאֶדְרָ, וְסָבַר שְׂאֵז יוּכַל לְהַתְּגַבֵּר
 עַל יִשְׂרָאֵל מִחַמַּת שְׂבִאֶדְר מֵת מִשֶּׁה רַבְּנוּ
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם (מְגַלָּה יג:). כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹת בְּחִינַת מְאֹרֵי

אש, שהם בחינת המפרסמים של שקר, בחינת "ראש כל חוצות", הוא בעת הסתלקות משה, דהינו בעת שנסתלקין הצדיקים האמתיים ונתעלם הפאר של ישראל, שהם בחינת מאורי אור, בחינת שם השם וכו' כנ"ל, שאז מתגברין חס ושלום, בחינת מאורי אש הנ"ל, שהם בחינת הזמן וכו' כנ"ל, ועל-כן רצה להתגבר דיקא בירח שמת בו משה.

אבל באמת אין דור יתום ועד שלא שקעה שמשו של צדיק זה זרחה שמשו של הצדיק שאחריו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה נח, ב), ובכל דור ודור נמצא צדיק אמת שהוא בחינת משה, שהוא בחינת ראש בית שעוסק בבנין המשכן, שהוא בחינת מאורי אור, שמכניע המפרסמים של שקר שהם בחינת מאורי אש. כי בז' באדר מת משה ובז' באדר נולד משה, (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה [מגלה יג]), הינו בחינת "וזרח השמש ובא השמש עד שלא שקעה" וכו', הינו שביום שמת הצדיק האמת בחינת משה, בו ביום נולד צדיק אחר במקומו, כי אז פשהתגבר הזמן היה מרדכי הצדיק שהיה בחינת משה, כי הוא בחינת הראש בית וכו' כנ"ל:

ח) ועל-כן נשבע השם יתברך שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה את זכר עמלק, כי

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קנא

המן-עמלק הוא בחינת ה"ראש כל חוצות", שהוא כנגד הראש בית, שהוא בחינת שם השם, בחינת "ראו כי קרא ה' בשם בצלאל" וכו', כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וזה בחינת שמו וכסאו שאינם שלמים עד שימחה שם עמלק. שם וכסא זה בחינת ראש בית, ראש זה בחינת ארבעה מחין, שהם בחינת ארבע אותיות השם, כמו שמבאר שם, עין שם. בית זה בחינת בית-המקדש, שהוא בחינת כסא, כמו שכתוב (שמות טו, יב): "מכון לשבתך פעלת ה'", וכמו שכתוב (ירמיה יז, יב): "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו". ועל-כן השם והכסא, שהם בחינת ראש בית, כי שמו משתף בשם הצדיק האמת כנ"ל, על-כן אינם שלמים עד שימחה זכר עמלק, שהוא בחינת שמות החיצונים, בחינת הראש כל חוצות, בחינת המפרסמים של שקר, שכל זמן ששםם נתפשט בעולם נתעלם שם השם, שהוא בחינת שם של הצדיקי אמת, אשר שמו יתברך משתף בשםם כנ"ל:

ט) וזה בחינת ארבע פרשיות שקורין סמוך לפורים לפניו ולאחריו, כי אלו הארבע פרשיות הם בחינת ארבע אותיות השם, שהם בחינת ארבע פרשיות של תפלין, שעל-ידי-זה מכניעין שם וזכר עמלק, ימח שמו:

קנב לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט

כי פרשת שקלים זה בחינת בנין בית המקדש, כי השקלים הם בשביל בנין המשכן, שהוא בחינת בית המקדש, או בשביל קרבנות צבור שהיה בבית המקדש. ועל-כן על-ידי נדבת המשכן, שהם השקלים, שעל-ידי-זה עוסקין בבנין בית המקדש, על-ידי-זה מתגבר הראש בית ונכנע הראש כל חוצות וכנ"ל.

וזה בחינת "כי תשא את ראש בני ישראל" (שמות ל, יב), ראש בני ישראל דיקא, בחינת הצדיק האמת שהוא ראש בני ישראל, בחינת ראש בית הנ"ל. וכשרוצין לנשא ולהרים את הראש האמת על הראש של שקר, צריכין לתן שקלים לנדבת המשכן, שהוא בחינת בית המקדש, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ערויבין ב.): 'מקדש אקרי משכן' וכו'. כי על-ידי בנין בית המקדש מתגבר הראש בית, כי הצדיק האמת ובית-המקדש הם בחינה אחת ומאירין ומחזקין זה את זה:

○ ועל-ידי השקלים, שהם בחינת בנין בית-המקדש, בחינת התגברות מאורי אור ראש בית, על-ידי-זה נכנע המן-עמלק שהוא ההפך פנ"ל, ועל-כן קורין אחר כך פרשת זכור. וזה שכתוב (דברים כה, ט): "והיה בהניח ה' אלקיך לך וכו' תמחה את זכר עמלק", ובבנין בית-המקדש נאמר גם כן לשון כזה, כמו

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קנג

שְׁפָתוֹב שָׁם (שם יב, י): "וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל אֲיִבֵיכֶם מִסְבִּיב" וכו'. כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא, כְּשֵׁישׁ בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ נִמְחָה זְכָר עֲמֵלֵק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, שֶׁהוּא הַחֲרִיב אֶת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עָקַר מִפְּלֶת הָמֶן הָיָה עַל-יַדֵּי הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (מגלה יג): 'רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשָׁקְלֵיךְ':

יא) וּכְשֶׁנִּכְנָע זְכָר עֲמֵלֵק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּחִינַת הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, אֲזִי נִתְגַּלָּה שֵׁם הַשֵּׁם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרֻדְכֵי, בְּחִינַת רֹאשׁ בֵּית. וְעַל-כֵּן אַחַר כֶּף הוּא פּוֹרִים, כִּי בְּפוֹרִים נִתְגַּלָּה אֹר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, שֶׁאִינוֹ נִתְגַּלָּה בְּשׁוֹם זְמַן. וְהָאֹר הַזֶּה הוּא בְּחִינַת מְרֻדְכֵי, אֲשֶׁר בְּשׁוֹם זְמַן אֵין הָאֹר הַגְּדוֹל הַזֶּה בְּחִינַת מְרֻדְכֵי נִתְגַּלָּה כָּל כֶּף כְּמוֹ בְּפוֹרִים, כְּמַבְאָר בַּכּוֹנּוֹת (עֵין בְּרוֹשׁ הַפוֹרִים, דְּרוֹשׁ א'), שֶׁזֶה סוּד "וּמְרֻדְכֵי יֵצֵא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ", עֵין שָׁם בַּכּוֹנּוֹת, הֵינּוּ שְׂאֵז בְּפוֹרִים אָנוּ זּוֹכִין שֶׁנִּתְגַּלָּה אֹר הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּהִתְגַּלוֹת גְּדוֹל מְאֹד, בְּבְחִינַת "וּמְרֻדְכֵי יֵצֵא" וכו', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת: "וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן", "יוֹצֵא" דִּיקָא דְנִפִּיק וְלֹא פָּסִיק, בְּחִינַת "וּמְרֻדְכֵי יֵצֵא" וכו', כִּי אָנוּ זּוֹכִין עַל-יַדֵּי קִדְשַׁת פּוֹרִים שֶׁנִּתְגַּלָּה לָנוּ אֹר הַצְּדִיק

האמת, שנזכה לידע האמת לאמתו ולהכניע הראש כל חוצות. ואז זוכין להתקרב הכל להשם יתברך אפלו הרחוקים מאד מאד מן הקדשה, בבחינת "ורבים מעמי הארץ מתיידיים" וכו' (אסתר ח, יז), כי כשנתגלה האמת ויודעין מצדיקים אמתיים, אזי הכל יכולין להתקרב להשם יתברך.

כי הצדיקי אמת מקרבין כלם להשם יתברך. ועקר כחם לקרב הרחוקים הוא על-ידי בחינת האוצר מתנת חנם הנ"ל, בחינת "וחנתי את אשר אהן" (שמות לג, יט), אף-על-פי שאינם כדאי לחן, "ורחמתי" וכו', שזהו בחינת החסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, אשר בשביל זה מכרח הצדיק האמת לבטל עצמו מן התורה ולעסק במלי דשטותא, ולהיות איש פשוט ממש, כדי שיחיה עצמו אז מהחסד חנם הנ"ל שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, שהוא בחינת אוצר מתנת חנם, שעל-ידי-זה הוא מחיה כל הפשוטים ואפלו המנחים בשאול תחתיות, כי הוא מחיה ומגביה כלם על-ידי החסד חנם הזה, שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה וכנ"ל. וזה החסד הוא בחינת מרדכי, שהוא בגימטריא "ורב חסד", כי הוא חסד גדול מאד, שהוא בחינת תורה הנעלמת, שתמיד התורה הזאת בהעלם, ועכשו בפורים נתגלה האור הגדול הזה.

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קנה

ועל-כן נוהגין ישראל בפורים לעסק במלי דשטותא בכמה מיני ענינים. ולכאורה הדבר תמוה, כי הלא בפורים נתגלה אור קדשה גבה מאד, ומדוע עוסקין אז בדברים פשוטים במלי דשטותא ומבטלין מדברי תורה. אף באמת מנהג ישראל תורה, והם עושים הכל יפה בעתו, כי אז נתגלה אור גדול כזה בחינת מרדכי, שהוא בחינת החסד חנם שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, שעל-ידי החסד הזה מחיין עצמן בעת שבטלין מדברי תורה, כי הוא בחינת תורה הנעלמת, כי בכל דבר שבעולם נעלם תורה, כי הכל נברא בעשרה מאמרות, שבהם נעלמין העשרת הדברות, כמבאר שם בהתורה הנ"ל.

ועל-כן אז בפורים הכל יכולין להתקרב להשם יתברך אפלו הרחוקים מאד, כי אז נתגלה החסד חנם הנ"ל, שהצדיק מקבל ממנו בעת שבטל מן התורה, אשר מחמת זה רב ישראל בטלין אז מן התורה, כי אז נתגלה אור החסד הזה מאד, והכל מקבלין אז מאור החסד חנם הזה. ועל-ידי החסד הזה הכל יכולין להתקרב, כי אף-על-פי שאין לו שום זכות, אף-על-פי-כן על-ידי האוצר מתנת חנם שהצדיק מקבל ממנו בעת פשיטותו, שהוא מתגלה בפורים כנ"ל, על-ידי-זה הכל יכולין להתקרב להשם יתברך.

ועל-כן בפורים הוא קבלת התורה, כמו שכתוב (אסתר ט, כז): "קיימו וקבלו" (שבת פח.), כי בטולה של תורה זהו קיומה (מנחות צט.), כי הצדיק יכול לגלות בחינת התורה הנעלמת שהוא מתדבק בה בעת שבטל מהתורה, ועל-ידי-זה חוזר וממשיך קיום התורה לכל הרחוקים. כי יש רחוקים שנתרחקו מכל התורה מאד, על-ידי מעשיהם הרעים, ואי אפשר לקרבם להשם יתברך בשום אופן, כי אם על-ידי הצדיק האמת, שיודע לקבל מהאוצר מתנת חנם הנ"ל, שהיה מקיים העולם קדם מתן תורה, ועל-ידי-זה מחיה אותם בעת נפילתם שלא יתיאשו בשום אופן בעולם, כי עדין חסדו יתברך עליהם, כי חסדי השם כי לא תמנו לעולם. ועל-ידי שמקיימם בחסד חנם הזה, על-ידי-זה הוא מקרבם להשם יתברך, וחוזר וממשיך עליהם תורה ומשיבם אל התורה והעבודה, כי הוא מגלה התורה הנעלמת, שהוא בחינת חסד חנם הנ"ל, שמשם המשכת התורה, פי עקר המשכת התורה הוא מהתורה הנעלמת, שמגלין אותה מהעלם אל הגלוי:

ועל-כן בפורים כל הפושט ידו לטל נותנין לו (ירושלמי מגלה דף ה.), זה בחינת אוצר מתנת חנם שנתגלה אז לכל, ועל-כן כל הפושט ידו לטל נותנין לו מתנת חנם:

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קנז

(יב) וְזֶה בְּחִינַת פְּרִשְׁת פְּרָה שְׁקוּרִין אַחַר פּוּרִים, כִּי פְּרָה כָּל מַעֲשֵׂיהָ בַּחוּץ (וּבְחִים כ:), שְׁזֶה בְּחִינַת מֵה שֶׁהַצְּדִיק מִתְבַּטֵּל לַפְעָמִים מִן הַתּוֹרָה, וְיוֹצֵא מִבֵּית קִדְשָׁתוֹ וּמְדַבֵּר עִם הָעוֹלָם עִסְקֵי חַל, וּבְזֶה דִּיקָא הוּא מְקַרְבֵּם לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ כַּנ"ל. כִּי כָּל הַקְּרִבּוֹת מַעֲשֵׂיהֶן בְּפָנִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, שֵׁשׁ הַתְּגָלוֹת הַקִּדְשָׁה, אֲבָל פְּרָה מַעֲשֵׂיהָ בַּחוּץ, זֶהוּ בְּחִינַת בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה הַנ"ל, כִּי הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת בַּיִת, בְּחִינַת בַּיִת דְּבִרְאשִׁית, בְּחִינַת רֹאשׁ בַּיִת, וּכְשֶׁבְטִילִין מִן הַתּוֹרָה, זֶהוּ בְּחִינַת שְׂיּוּצָאִין לַחוּץ, אֲבָל הַצְּדִיק הָאֵמֶת אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שֶׁבְטֵל מִן הַתּוֹרָה מְחִיָּה עֲצָמוֹ עִם הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמָת וְכו' כַּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּרָה שְׁכָל מַעֲשֵׂיהָ בַּחוּץ, בְּחִינַת בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה כַּנ"ל, שֶׁהִיא בְּחִינַת תּוֹרָה הַנֶּעְלָמָת. כִּי פְּרָה אֲדָמָה נֶעְלָם מֵעֵין כָּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קִהְלֹת ז, כג): "אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי", בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמָת. וְעַל-כֵּן הַפְּרָה מְטַהֵרֶת מְטַמְּאֵת מֵת, שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַטְּמָאוֹת, כִּי הוּא אָבִי אֲבוֹת הַטְּמָאָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲמֻלָּה, שֶׁהוּא זֶהמֵת הַנֶּחָשׁ שֶׁהֵבִיא מִיְתָה לָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאוֹת נְאוּף, שֶׁהוּא סֵטְרָא דְמוֹתָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ד, יב): "וְאַחֲרֵיתָהּ דְרִכֵּי מוֹת". וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (קִהְלֹת ז, כו): "וּמוֹצֵא אֲנִי מֵר מִמוֹת אֶת הָאִשָּׁה" וְכו'.

אשר מי שנופל לטמאה זאת, אי אפשר לו להטהר פי
 אם על-ידי הצדיק האמת, שיודע להמשיך עליו חסד
 חנם מהאוצר מתנת חנם, שהצדיק מקבל משם בעת
 שבטל מן התורה פנ"ל. וזהו בחינת התורה הנעלמת
 בכל הדברים שבעולם פנ"ל. וזהו בחינת סוד פרה
 אדמה, שכל מעשיה בחוץ, שהיא בחינת תורה
 הנעלמת שהיא מטהרת מטמאת מת הנ"ל.

ועל-כן הפרה מטהרת טמאים ומטמאה טהורים, פי
 הצדיק כשםבטל עצמו מן התורה, שעל-ידי-
 זה מחיה כל הפשוטים וכל הרחוקים פנ"ל, ומטהר
 אותם מטמאתם הגדולה פנ"ל, אבל אצל הצדיק הוא
 בחינת בטול מן התורה, ונקרא אצלו ירידה וטמאה
 קצת לפי ערך גדל קדשתו בעת שדבוק בהתורה,
 וכמובן בדברי רבנו, זכרונו לברכה, במקום אחר
 (בלקוטי תנינא סימן לח) בהמאמר המתחיל: 'לפעמים
 הצדיק נוסע וכו', שמה שהצדיק מוריד עצמו לפעמים
 לעסק עם העולם, הוא בחינת ירידה אצלו לפי שעה,
 אך אחר כך חוזר ועולה למקומו, אבל להעולם הוא
 עושה טובה לעולם וכו'. וזהו בחינת פרה, שהוא
 בחינת בטולה של תורה של הצדיק האמת, שהוא
 מטמא טהורים ומטהר טמאים, פי אצל הצדיק נחשב
 זה הבטול לבחינת טמאה קצת לפי שעה, ואחר כך

לקויטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קנט

מטהר עצמו מיד, כי הטמאה שהפרה מטמאה את העוסקים בה הוא רק לפי שעה עד הערב, אבל הוא מטהר את הטמאים בטמאה גדולה מאד, שהוא טמאת מת, שהוא טמאה חמורה, והוא מטהר אותם לעולם על-ידי בחינת פרה שמעשיה בחוץ, שהוא בחינת בטולה של תורה, זהו קיומה וכו' כנ"ל:

(ג) וזהו בחינת פרשת החדש, שהוא קדוש החדש, שהוא בחינת מלוי הירח, בחינת "והיה אור הלבנה כאור החמה" (ישעיה ל, כו), שהוא בחינת הכנעת מאורי אש והתגברות מאורי אור, שהם בחינת אור החמה, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, כי במזרח החמה זורחת, ובמערב שוקעת, ובלילה בעת שקיעת אור החמה, אז התגברות מאורי אש, ועל-כן כתיב במשפן (שמות מ, לח): "ואש תהיה לילה בו". להכניע מאורי האש וכשמתגברים חס ושלום, המאורי אש, זה בחינת מעוט הלבנה ופגימתה, כי הלבנה שליטתה בלילה בעת הסתלקות המאורי אור, ועל-כן רוצים להתאחו בה חס ושלום, המאורי אש שליטתם בלילה. וצריכין להתגבר להכניע המאורי אש שלא יוכלו להתאחו בהלבנה שהיא בחינת מלכות, בחינת הבית-המקדש, בחינת אסתר, שנקראת על שם ההסתרה, שהיא בחינת פגימת הלבנה בזמן הגלות, כי

כָּל עֲבוֹדָתָנוּ הוּא לְמִלְאוֹת פְּגִימוֹת הַלְבָנָה, דְּהֵינּוּ לְהַכְנִיעַ הַמְּאוּרֵי אֵשׁ וּלְבַטֵּלָם מִן הָעוֹלָם, וְאִזּוּ יִהְיֶה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת בְּנִין הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, שְׂאִזּוּ תִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְבָנָה, כִּי אִזּוּ יָבוֹא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שְׂמַלְכוֹתוֹ נִמְשָׁל לְלְבָנָה, כִּי הַכֹּל אֶחָד כַּנ"ל.

כִּי הַמְּאוּרֵי אֵשׁ הִחָרִיבוּ אֶת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד, בְּחִינַת לְבָנָה, כִּי הֵם בְּחִינַת פְּגִימַת הַלְבָנָה. וְכִשְׂמַבְטְלִין הַמְּאוּרֵי אֵשׁ עַל-יַדֵּי שְׂמִשְׁבְּרִין כָּל הַתְּאוֹת רְעוֹת וְכָל הַמְּדוֹת רְעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת גִּשְׁמִיִּים, עַל-יַדֵּי-זֶה מְבַטְלִין פְּגִימַת הַלְבָנָה, וְאִזּוּ יִהְיֶה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה (יִשְׁעִיָּה ל, כו), שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר. וְאִזּוּ יָשׁוּב מַלְכוּת בֵּית דָּוִד לְמְקוֹמוֹ וְיִבְנֶה בַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ כְּבִתְחִלָּה, כִּי הַכֹּל נִתְתַּקֵּן עַל-יַדֵּי הַתַּגְּבְרוֹת מְאוּרֵי אוֹר עַל מְאוּרֵי אֵשׁ כַּנ"ל:

וְזֶה שְׂנִסְמַךְ פְּרִשְׁת חֲצוֹת לְפָרֶשֶׁת הַחֹדֶשׁ, כִּי עַל-יַדֵּי קִימַת חֲצוֹת נִכְנָעִין מְאוּרֵי אֵשׁ וּמִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי אוֹר, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְתַּקֵּן כַּנ"ל:

יד) וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים שְׂנִתְקַשָּׁה בָּהֶם מִשָּׁה, שָׂהֶם: מַעֲשֵׂה מְנוּרָה וּשְׂקָלִים וְקִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ, כְּמוֹכָא בְּזוּהַר (קְנוֹ: בְּרַע"מ) וְסִימָנָם: מ'ש'ה, מְנוּרָה, שְׂקָלִים, ה'חֹדֶשׁ, עֵינֵי שָׁם. כִּי כָּל שְׁלֹשׁ מִצְוֹת אֵלוֹ הֵם

לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט קסא

בְּחִינַת הַכְנַעַת מְאוּרֵי אֵשׁ וְהַתְגַּבְרוּת מְאוּרֵי אוֹר, שְׁזָה עֶקֶר כָּל־לִיּוֹת הַקְדָּשָׁה, כִּי מַעֲשֵׂה מְנוּרָה הוּא לְהַדְלִיק נֵר תָּמִיד בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְעֶקֶר הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּשָׁבִיל לְהַמְתִּיק וּלְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ וּלְהַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיר מְאוּרֵי אוֹר הַמְּאִירִין בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשָׂרְשׁוֹ (עץ חיים יג, יא), כִּי בְּאַמַּת הַכֹּל אֶחָד, וּלְמַעַלָּה בְּשָׂרְשׁוֹ גַם הַמְּאוּרֵי אֵשׁ מְקַבְּלִין חֵיוֹת מִן הַמְּאוּרֵי אוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם בְּרוּךְ הוּא. וְעַל־כֵּן אָנוּ מְבָרְכִין בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת בּוֹרֵא מְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ בְּרֵא הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יְתַבְּרֵךְ.

וְזָה שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ (עין בַּפְּרָדֵס רְמוּנִים כג, טז) : אַרְבַּעָה גּוֹנִיִן יֵשׁ בְּאַשָּׁא, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִיִן דְּעֵינָא וּבַת עֵינִ, עֵינִ שָׁם. כִּי בְּאַמַּת בְּהַשָּׂרֵשׁ הַכֹּל אֶחָד, אַךְ לְמַטָּה נִפְרָדִים הַמְּאוּרֵי אֵשׁ מִן הַמְּאוּרֵי אוֹר, כִּי שָׁם בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ נֶאֱחָזִים הַחִיצוֹנִים, שְׁמֵשׁ כָּל הַתְּאֻוֹת הַבָּאִים מֵאַרְבַּעָה יְסוּדוֹת גְּשָׁמִיִּים. וְעַל־כֵּן שָׁם בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ, שָׁם הוּא סוּד הַהִבְדָּלָה שְׁמַבְדִּילִין עַל הָאוֹר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, כִּי כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַשַּׁבַּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר שְׁמַכְנִיעַ מְאוּרֵי אֵשׁ, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת לה, ג) "לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מוֹשְׁבֵיתְכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת", כְּמִבְּאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְיָן. וְאִזּוֹ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, שְׂאִזּוֹ מִתְחִילִין

להתעורר בחינת מאורי אש, שבהם אחיזת החיצונים כנ"ל, כי הם בחינת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט), על-כן אנו מבדילין עליהם אז, ומברכין על האור בורא מאורי האש. ובזה אנו מבדילין ומעלין הטוב מן הרע, על-ידי שאנו מגלין שהשם יתברך ברא הכל, כי שם בבחינת מאורי אש, שם הוא סוד ההבדלה פידוע.

וזה בחינת גרות המנורה שבבית-המקדש, כי כל הדלקת הנרות דקדשה הם להמתיק בחינת מאורי אש בשרשן, להכניע הרע שנאחז בהן, עד שיהיו נכללין המאורי אש בשרשן בבחינת מאורי אור. וזהו בעצמו בחינת קדוש החדש שהוא להכליל מדת לילה ביום, למלאות פגימת הלבנה שיהיה אור הלבנה כאור החמה כנ"ל.

כי הלבנה שליטתה בלילה בעת אחיזת מאורי האש, על-כן היא פגומה לפעמים וצריכין לבררה ולהעלותה מאחיזת הרע שבמאורי האש, עד שיהיו נכללין מאורי אש במאורי אור, שזהו בחינת אור הלבנה כאור החמה כנ"ל.

וזהו בחינת שקלים, שהם בשביל נדבת המשכן, שהוא בחינת הבית-המקדש, שהוא בחינת מאורי אור וכנ"ל. נמצא שכל אלו השלש מצות, הם בשביל

להגביר בחינת המאורי אור על המאורי אש, ועל-כן נתקשה בהן משה הרבה, כי שם סוד ההבדלה, וקשה לעמד עליהן מאד, כי מאורי אור הם בחינת הצדיקים אמתיים שכל קדשת ישראל תלוי בהן. ומאורי אש הם בחינת המנהיגים והמפרסמים של שקר, ואי אפשר להבדיל ולהפריש ביניהן ולעמד על האמת, כי גם המאורי אש, בחינת המפרסמים של שקר, בודאי יש בהם איזה בחינה של אמת, שהוא בחינת מאורי אור, כי כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים כלל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין רש"י במדבר).

אבל כל בחינת אמת שיש בהן הכל נמשך מבחינת מאורי אור, שהם צדיקי אמת. והיו צריכין שיהיו נכנעין אלו המפרסמים של שקר תחת הצדיקי אמת ולהתבטל אליהם, ואז היו נכללין מאורי אש במאורי אור והיה נתתקן הכל, אבל הם רוצים להשתרר ולמלוך, ונוטלין גדלה לעצמן ורוצים להעלים ולהסתיר בחינת מאורי אור, שהם בחינת הצדיקי אמת.

ואי אפשר לברר האמת, כי השקר חופה על האמת, וכל אחד אומר שאצלו האמת, ועל-כן גם משה נתקשה באלו השלש מצות הנ"ל, שהם בבחינת הכנעת מאורי אש, כי חרבן בית-המקדש ואריכת הגלות וכל הצרות של ישראל הכל תלוי בזה, על-ידי שבכל דור

קסד לקוטי הלכות מתנה ג' חשן משפט

ודור מתנשאין, בחינת מאורי אש, שהם בחינת מפרסמים של שקר, שהם הרע לעמת הטוב, והם חולקים על הצדיקי אמת ורוצים להעלימן.

וזה עקר חבלו של משיח שהוא קטגוריא בין התלמידי חכמים. ובפרט בדורות הללו שהאמת נעדרת, שנעשה עדרים עדרים של אמת, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צו.), ונתערב העולם מאד. עד שאפלו בין הצדיקי אמת יש מחלקת גדול וכל אחד חולק על חברו, ואינו מאמין שגם חברו רוצה דרך אמת ואפשר יותר ממנו רק הוא סובר כאלו חס ושלום, השאר נוטין מן האמת ואין האמת אלא אצלו, וכיוצא בזה בלבולים רבים בלי שעור. וכל מה שאומרים אנשי אמת, מהפך השקר לעצמו ואומר שאצלו האמת, ואי אפשר לבאר זה, כי כל מה שנאמר בענין זה יאמר החולק גם כן, רק כל חד כפום מה דמשער בלבה יוכל להבין בכל עת ובכל דור היכן האמת לאמתו שרוי:

וזהו חייב אנש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוף מרדכי (מגלה ז:). כי בפורים מכניעין הראש כל חוצות, שהוא בחינת המן-עמלק, בחינת מאורי אש, ואז נתגלה אור העליון מאד ונמתקין כל הדינים בשרשן ונכללין מאורי אש במאורי אור. ועל-כן צריכין להתבסם בפורים עד שיכניעו המאורי

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קסה

אש למטה לגמרי, שהם בחינת ארור הזמן, עד שיעלה לשרש העליון, ששם אין שיף לומר ארור הזמן כלל, כי שם למעלה בשרשו העליון נכללין המאורי אש במאורי אור, אף לזה אי אפשר להגיע כי אם על-ידי שתיה של פורים, שאז השתיה מצוה, ואז היין בבחינת זכה נעשה ראש (יומא עו:), 'ראש' דיקא, בחינת ראש בית, שעל-ידי השתיה של פורים מתגבר בחינת הראש דקדשה עד שנתבטל ונופל לגמרי בחינת הראש כל חוצות, שנופל כל הרע, ומעט האמת שהיה כבוש שם בגלות עולה ונכלל בשרשו. ואז אין יודעין בין ארור הזמן לברוך מרדכי, כי בשרש אין שיף שם ארור כלל, כי שם צוה ה' את הברכה והכל ברוך ומברך שם, יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם, אמן סלה:

הלכה ד

כל מתנה צריכה שתהא גלויה ומפרסמת וכו'.

צריכין לכתב בשטר מתנה, כתבוהו בשוקא וחתמוהו בכרא וכו':

(א) כי איתא בהתורה 'אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא' (בסימן כה), שבכל עולם ועולם, ובכל מדרגה ומדרגה יש שם דמיונות וכו', שהם הקלפות הקודמין לפרי וסובבים את הקדשה וכו'. וכשאדם

נעֲתֶק מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה, אִזִּי תִכָּף נִתְעוֹרְרִין הַקְּלָפוֹת
 שֶׁבְּמִדְרָגָה וּמִסְבָּבִין אוֹתוֹ, וְצָרִיף לְהַכְנִיעַ אוֹתָם
 וּלְשַׁבְּרָם וְכוּ'. פִּי אֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שׁוֹיִן וְכוּ' וְכוּ'.
 וּפְנִימִיּוֹת שֶׁל הַתַּחֲתוֹן נַעֲשֶׂה חִיצוֹנִיּוֹת לְחִיצוֹנִיּוֹת
 עֲלִיוֹן וְכוּ'. וְאִזִּי צָרִיכִין לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ הַמָּקוֹם מִחֲדָשׁ
 וְכוּ'. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת וְכוּ' אֶלָּא עַל-יְדֵי
 גְדֻלַּת הַבוֹרָא, כְּמוֹבָא בְּפִנּוֹת שֶׁל הוֹדוּ. וְהַתְּגִלוֹת
 גְּדֻלַּת הַבוֹרָא הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתְנִין לְעַנֵּי הַגּוֹן,
 כִּי עֵקֶר הַגְּדֻלָּה וְהַפֶּאֶר הוּא הַתְּגִלוֹת הַגּוֹנִין וְכֹסֶף
 וְזָהב הֵן הֵן הַגּוֹנִין וְכוּ'. וְאֵין מְאִירִין אֶלָּא כְּשֶׁבָּאִים
 לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה הָעֵכוֹ"ם תְּאָבִים
 לְמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרְאִין רָשִׁים, כְּמוֹ
 הָיִי זֶהִיר בְּרָשׁוֹת וְכוּ', אֲבָל דַּע תִּכָּף וּמִיד שְׁהַעֲפוּ"ם
 מִקְּבֵל מִמּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, תִּכָּף וּמִיד נִתְעַלֵּם הַפֶּאֶר וְהַחֵן
 בְּתוֹף הַמִּמּוֹן וְכוּ'. וְזֶהוּ שְׂאִין מְקַרְבִּין אֶלָּא בְּשַׁעַת
 הַנִּיטָן וְכוּ', עֵינִן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

גַּם דַּע שְׂכָדֵי לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שְׂמִסְבָּבִין בְּכָל מִדְרָגָה,
 עַל זֶה צָרִיף שְׁיַעוֹרֵר שְׂמִחָה שֶׁל מְצוּהָ עַל עֲצָמוֹ,
 הֵינּוּ שְׁיִשְׂמַח עַל-יְדֵי שְׁיִזְכּוֹר שְׂזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לַהֲשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ לַהֲשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ. וְעַל-יְדֵי הַשְׂמִחָה הַזֹּאת הוּא מְשַׁבֵּר הַקְּלָפוֹת
 וְנִכְנָס לְמִדְרָגָה שְׁנֵיחָה, עֵינִן שָׁם:

ב) וְזֶה יְדוּעַ וּמְבֹאֵר בְּדַבְרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים, שְׁבֹכָל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן שְׁעוֹשִׁין מְבָרְרִין נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, וּכְמִבְּאֵר בְּדַבְרֵיו, זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, בְּהַתּוֹרָה 'אֲשֶׁר־י' (בְּסִימָן לה) וּבְהַתּוֹרָה 'כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה' (בְּסִימָן רפ), שְׁעַל-יְדֵי מִשָּׂא וּמִתָּן כְּתִקּוּנוֹ עוֹלִין מִמְּדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה מַעֲשֵׂיהָ לִיצִירָה, כִּי מִשָּׂא וּמִתָּן כְּתִקּוּנוֹ הוּא בְּבַחֲיַנַּת הַקְּרִבַּת קְרִבָּן הַתְּמִיד וְקִטְרֵת עֵינַן שָׁם. וְעַקֵּר הַיְבֻרֹר הַנֶּעֱשֶׂה עַל-יְדֵי הַמִּשָּׂא וּמִתָּן הוּא נִגְמָר, כְּשִׁיּוּצָא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת, שְׂאֵז נִגְמָר הַמִּשָּׂא וּמִתָּן, וְאֵז עוֹלִין וּמִתְבָּרְרִין הַנִּיצוּצוֹת כַּנ"ל. וּמִחֲמַת שְׁבֹכָל דִּרְגָא וְדִרְגָא יֵשׁ שָׁם הַקְּלָפוֹת הַקְּדוּמִין לְפָרִי הַמְּסֻבָּבִין אֶת הַקְּדוּשָׁה, מִחֲמַת זֶה צְרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד לַעֲשׂוֹת הַמִּשָּׂא וּמִתָּן בְּקְדוּשָׁה גְּדוּלָּה, שְׂלֵא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַקְּלָפוֹת הַמְּסֻבָּבִין שָׁם כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵין הַמְּקַח נִגְמָר בְּדַבְרִים, כִּי אִם בְּקִנְיָן עַל-יְדֵי מְשִׁיכָה וְהַגְּבָהָה וְכו'. כִּי צְרִיכִין דִּיקָא שְׂיִכְנֹס הַדְּבָר לְרְשׁוֹתוֹ שֶׁל הַזּוֹכֶה בּוֹ, עַל-יְדֵי מְשִׁיכָה וְהַגְּבָהָה וְכִיּוּצָא, כִּי כָּל זְמַן שְׂלֵא בָּא לְרְשׁוֹתוֹ לֹא נִגְמָר הַיְבֻרֹר, וְעַל-כֵּן אַף-עַל-פִּי שְׁנִתְרַצָּה לְמַכְרוֹ, וְנִגְמָר הַמְּקַח בְּדַבְרִים לְמַכְרוֹ, עֲדִין אֶפְשָׁר שְׂיִתְעוֹרְרוּ וְיִתְגַּבְּרוּ מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת בְּעַת שְׂיִרְצָה לְהַכְנִיס הַדְּבָר בְּרְשׁוֹתוֹ וַיִּקְלָקְלוּ הַמְּקַח. כִּי עַקֵּר הַתְּעוֹרְרוֹתֶם בְּשַׁעָה שְׂיּוּצָא הַדְּבָר מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת, שְׂאֵז עַקֵּר הַעֲלִיָּה וְהַיְבֻרֹר וְכו'. עַל-כֵּן

אין המקח נגמר בדברים לבד עד שיעשה קנין ממשי להכניסו ברשותו על-ידי משיכה והגבהה וכו', פי כל זמן שלא נכנס לרשותו יכולין להתעורר ולקלקל המשא ומתן וכנ"ל:

א) וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ערובין פא:): 'דבר תורה מעות קונה שנאמר (ויקרא כז, יט): ונתן הכסף וקם לו. ומפני מה אמרו חכמים משיכה קונה? כדי שלא יאמר לו: נשרפו חטיף בעליה'. פי עקר התגלות הגונין הוא בממון ישראל, ועל-ידי התגלות הגונין שבממון ישראל נכנעין הקלפות שבכל מדרגה ומדרגה כנ"ל. ועל-כן בודאי מדברי תורה כסף קונה, פי על-ידי הכסף נתגלין הגונין, ונתגלה גדלת הבורא, שעל-ידי-זה נכנעין הקלפות ונגמר המקח, פי אין יכולין לקלקלו עוד, פי כבר נכנעו על-ידי התגלות הגונין שבכסף ישראל וכנ"ל.

ועל-כן באמת מדאורייתא כסף קונה, כמו שכתוב: ונתן הכסף וקם לו, 'וקם לו' דיקא, שעל-ידי הכסף יש תקומה ועליה להמקח, דהינו להניצוצות שבהמשא ומתן, פי על-ידי הכסף נתגלין הגונין ונכנעין הקלפות, ואז יש תקומה ועליה להניצוצות, שבהמשא ומתן ועל-ידי-זה נגמר המקח מדאורייתא וכנ"ל. אף מפני מה אמרו חכמים משיכה קונה וכו', פי באמת אף-על-פי

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קסט

שְׁבֵהמָמוֹן הוּא הַתְּגִלוֹת הַגְּנוּנִין, אֲבָל אֵין זֶה אֶלָּא אֶצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְגַם אֶצֶלוֹ אֵין מְאִירִין הַגְּנוּנִין, כִּי אִם כְּשִׁזּוּכָה לְתַקֵּן מְמוֹנוֹ עַל-יְדֵי צְדָקָה לְעַנֵּי הַגּוֹן, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם, עֵין שָׁם. וְעַל-כֵּן רָאוּ חֲכָמִים שְׁעַל-פִּי רַב הַעוֹסְקִים בְּמִשְׁאֵ וּמִתֵּן אֵין זוֹכִים לְתַקֵּן מְמוֹנָם בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי, וְאִזִּי אֵין מְאִירִין אֶצֶלֶם הַגְּנוּנִין בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁבִשְׁעָה שְׁקַבֵּל הַכֶּסֶף נִתְרַצָּה לְמַכּוֹר הַחֶפֶץ לְחִבְרוֹ, וְזֶה נִמְשָׁךְ בְּשִׁרְשׁוֹ מִהַתְּנוּצָצוֹת הַגְּנוּנִין שְׁבֵהמָמוֹן. אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא נִכְנָעוּ הַקְּלָפוֹת שְׁבַמְדַרְגָּה, וִיכוֹלִין לְקַלְקֵל הַמִּשְׁאֵ וּמִתֵּן, מִחֲמַת שְׁתַּכְּף אַחַר כֶּף נִתְעַלְמוּ הַגְּנוּנִין, מִחֲמַת שְׁעַדִּין לֹא תַקֵּן מְמוֹנוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְכַנִּי"ל, וְכִמוֹ שְׁכַתַּב רַבֵּנוּ, זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, לְעַנֵּין הַמָּמוֹן שְׁבֵא לִיד הַעֲכוּ"ם, שְׁאֵין הַגְּנוּנִין מְאִירִין רַק לְפִי שְׁעָה, וְאַחַר כֶּף נִתְעַלְמִין אוֹרָם וְכוּ' כַנִּי"ל. כְּמוֹ כֵן לְהַבְדִּיל אֶפְלוֹ אֶצֶל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי שְׁבַעֲרָף הַעֲכוּ"ם מְאִירִין אֶצֶלוֹ הַגְּנוּנִין, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שְׁלֹא תַקֵּן מְמוֹנוֹ כְּרָאוּי, אֵין מְאִירִין גַּם אֶצֶלוֹ בְּשִׁלְמוֹת, רַק מִתְּנוּצָצִין לְפִי שְׁעָה מִתּוֹךְ הַעֲלָמָן וּמִתְעַלְמִין מִיָּד, וְעַל-כֵּן אֵין הַקְּלָפוֹת נִכְנָעִין עַל-יְדֵי הַכֶּסֶף לְבַד, כִּי אֵין הַגְּנוּנִין מְאִירִין בָּהֶם בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-כֵּן אֵין נִגְמַר הַמִּקְח עַל-יְדֵי הַכֶּסֶף וְכַנִּי"ל.

כִּי עֵקֶר גְּמַר הַמִּקְח הוּא כְּפִי הַכְּנָעַת הַקְּלָפוֹת, שְׁאִז נִשְׁלַם הַבְּרוּר וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ שְׁאִמְרוּ שָׁם: וּמִפְּנֵי מָה

אמרו חכמים משיכה קונה? כדי שלא יאמר לו: נשרפו חטיף בעליה. כי מאחר שלא תקן ממונו ולא נתגלו הגונין על ידו, יכול להיות שיתגרו ויתאחזו הקלפות בהמון ביותר, כי "את זה לעמת זה עשה אלהים" (קהלת ז, יד). ומי שזוכה לתקן ממונו על-ידי הצדקה, אזי נתגלין הגונין, שהם גדלת הבורא על-ידי ממונו, וזוכה להכניע הקלפות שבכל מדרגה על-ידי ממונו כנ"ל. אבל להפוך פשאיין מתקן ממונו על-ידי הצדקה, אזי נתאחזין הקלפות בהמון דיקא. מחמת שיש שם קדשה גבה נעלמת, שהם הגונין עלאין שנתעלמו שם, שכשאיין מאירין פראוי הם נאחזין שם ביותר, כי הם פרוכים תמיד אחר הקדשה הגבה ביותר. ומזה בא גדל התגברות תאות ממון, שנמשך מחמת שהמון בשרשו יש בו קדשות גבוהות מאד, שהם הגונין עלאין שמלבשין בו. וכשאינו זוכה לגלות הארת הגונין על-ידי צדקה לעני הגון, אזי הקלפות נאחזין בהמון ביותר, ועל-ידי-זה נופל לתאות ממון. ומזה באים כל ההכשות והשנויים והעולות שבמשא ומתן אם אין מתגברים על תאותו לממון חס ושלום. וזה שאמרו, שאין מעות קונה, כדי שלא יאמר לו נשרפו חטיף בעליה, 'בעליה' דיקא, דהינו בעת שהיו צריכין לעלות הניצוצות שבהסחורה מדרגא לדרגא, אז שלטו הקלפות, שהם מדיקי עלמא. והם בחינת אש, כמו

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קעא

שכתוב (יחזקאל טו, ז): "מהאש יצאו" וכו'. ועל-ידי-זה נשרפו החטים והסחורה:

ד) ובשביל זה צריכין להרחיק עצמו ביותר מלקבל מתנות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין סוטה מז:), וכמו שכתוב (משלי טו, ז): "ושונא מתנת יחיה". פי עלית הקדשה קשה שיהיה בחנם פי אם בכסף מלא, כמו שאיתא בזהר הקדוש (זהר ח"ב קכח). לענין קניית המצות ומעשים טובים שצריכין לקנותם באגר שלים, פי הסטרא אחרא נקראת חנם פידוע (עין שער הפסוקים ישעיה). ועל-כן כשמקבל החפץ בחנם במתנה, קשה מאד לברר ולהעלות הקדשה שיש שם, ואזי יכולין להתאחו בו הקלפות המסבבין שבכל מדרגה ויכולין להפסיד חיותו חס ושלום, פי הקלפות הם סטרא דמותא, ועל-כן שונא מתנת יחיה:

ה) ועל-כן צריכין לכתב בשטר מתנה פתבוהו בשוקא וחתמוהו בכרא, פי עקר העליה הוא בבחינת חיצוניות, שפנימיות תחתון נעשה חיצוניות לחיצוניות עליון, ובפרט עלית הניצוצות שבהמשא ומתן, שהמשא ומתן בכלל הוא בבחינת עבודות חיצוניות, כמוכן בהתורה הנ"ל, (רק שגם בבחינת חיצוניות בעצמו בודאי יש פנימיות וחיצוניות כמוכן בפגנות [עין בדרוש השחר, דרוש ג']). ועל-כן בהמתנה מחמת

קעב לקויטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

ששם קשה לברר כנ"ל, על-כן בקל יכולין להתאחו
הקלפות שנאחזין בבחינת חיצוניות ויקלקלו המתנה,
ויכניסו בלב הנותן שישנה דבורו ורצונו ויקלקל
המתנה. על-כן אין המתנה נגמרת עד שתהיה מפרסמת
וגלויה לכל, ויכתב בהשטר מתנה: 'פתבוהו בשוקא
וחתמוהו בכרא', כי בשוק ובחוץ שם עקר אחיזתם של
הקלפות, שנקראים על שם זה חיצונים, על-כן צריכין
לפרסם בהשטר מתנה 'פתבוהו בשוקא' וכו', שצוה
לכתב בשוק ובחוץ, כי הוא נותן המתנה בלב שלם,
כדי לבטל קטרוג הקלפות והחיצונים על-ידי
שמודיעים המתנה בשוק ובחוץ, ששם מקום אחיזתם
כנ"ל:

ו וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת י:): 'הנותן
מתנה לחברו צריך להודיעו'. ולמדו משבת,
שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: מתנה טובה יש לי
בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש לתנה לישראל, לך
והודיעם וכו'. כי צריך להודיע מקדם לחברו שרוצה
לתן לו מתנה, כדי שיכין את עצמו לקבל המתנה,
דהינו שיתגבר את עצמו לקבל המתנה בקדשה
ובטהרה לשמו יתברך, כדי שיהיה לו כח על-ידי-זה
לברר הקדשה שבהחפץ של המתנה, כי מחמת
שבמתנה קשה לברר כנ"ל, על-כן צריך הכנה מקדם
ועל-כן צריך להודיעו:

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קעג

(ז) וְזֶה בְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהִיא מִתְּנָה טוֹבָה שֶׁהִיְתָה בְּבֵית גְּנֻזוֹ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹדִיעַ לָנוּ קֹדֶם שְׁנֵתְנָה לָנוּ, כְּדֵי שְׁנֵתְגַבֵּר לְהַכִּין אֶת עַצְמוֹ לְקַבֵּל אֶת הַמִּתְּנָה טוֹבָה וַיִּקְרָה הַזֹּאת. כִּי שַׁבָּת צָרִיף הִכָּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (שַׁבָּת קיז:), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, ה): וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהִכִּינוּ וְכוּ'. וְעַל-כֵּן גַּם עָתָה שֶׁכָּבַד נִתַּן לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו אֶת הַשַּׁבָּת, אָנוּ צָרִיכִין בְּכָל יְמֹת הַשָּׁבוּעַ לְהַכִּין אֶת עַצְמוֹ לְקַבֵּל מִתְּנָה טוֹבָה הַזֹּאת וְשַׁבָּת שְׁמָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת "זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" — זְכוּרָהּוּ מְאֻחָד בַּשַּׁבָּת, שֶׁאִם גִּזְדַּמְנָה לָךְ מְנָה יָפָה תִּהְיֶה מְזַמְּנֵנוּ לְשַׁבָּת (עֵין מְכִילֵתָא שְׁמוֹת כ, ח; וּבִיצָה טז), הֵינּוּ בְּחִינַת הִכָּנָה בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחַל לְקַבֵּל אֶת הַמִּתְּנָה טוֹבָה שֶׁהִיא שַׁבָּת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁנִּקְרָא עָרַב שַׁבָּת וְהָעוֹלָם הַבֹּא נִקְרָא שַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (עֲבוּדָה זָרָה ג): מִי שֶׁשָּׂרַח בְּעָרַב שַׁבָּת יֵאָכֵל בַּשַּׁבָּת וְכוּ'. כִּי בְּאֵמַת אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיּוֹב מא, ג): "מִי הִקְדִּימֵנִי וְאֲשַׁלֵּם", כְּלוּם עָשָׂה לִי מְזוּזָה עַד שֶׁלֹּא נִתְתִּי לוֹ בֵּית וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (עֵין פְּסִיקְתָא דְרַב כְּהֵנָא ט, ב) וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּהַשְׁיָחָה הַנִּדְפָּסָת בְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיּוֹת, עֵין

שם (עין שיחות הר"ן נא). וְכַל הָעֲבוּדָה שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת שְׂצוּהָ אוֹתָנוּ לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵם רַק הַכְּנוֹת שְׂצָרִיכִין אָנוּ לְהַכִּין אֶת עַצְמָנוּ לְקַבֵּל מִתְּנַת יְדוֹ הַטּוֹבָה, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה לְתַן לָנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵתִיד.

כִּי בְּאֵמֶת כָּל הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת קָלִים וּנְעִימִים לַעֲשׂוֹתָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מְשָׁלִי ג, יז): "דְּרַכִּיָּה דְרַכִּי נַעַם" וְכוּ', וּמִן הַדִּין אֵין רְאוּי לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם שְׂכָר, וְכַל הַשְּׂכָר טוֹב שְׂיִתֵּן הוּא רַק מִתְּנַת חֲנָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים סב, יג): "וְלֵךְ ה' הַחֲסֹד כִּי אַתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ". וְכַל הַמִּצְוֹת הֵם רַק בְּחִינַת הַכְּנוֹת לְקַבֵּל עַל יָדָם מִתְּנַת חֲנָם מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא הַשְּׂכָר שֶׁל אוֹתָהּ הַמִּצְוָה. כְּגוֹן לְמַשָּׁל עַל-יַדֵּי שְׂאָנוּ לוֹבְשִׁין צִיצִית, עַל-יַדֵּי-זֶה אָנוּ מְכִינִים עַצְמָנוּ לְהַתְּעַטֵּף בְּאוֹר הַצִּיצִית וְלִזְכוֹת לְחִלּוּקָא דְרַבָּנָן וְכוּ'. וְכֵן עַל-יַדֵּי מִצְוֹת תְּפִלִּין, אָנוּ מְכִינִים עַצְמָנוּ לְהַתְּעַטֵּר בְּכַתְרֵי דְמַלְכָּא, שֶׁהֵם אוֹרוֹת הַתְּפִלִּין בְּשֵׁרֶשׁם. כִּי בּוֹדָאֵי עַל-פִּי דִין אֵין מַגִּיעַ לְהַאֲדָם שְׂכָר נִפְלָא וְנוֹרָא כְּזֶה, בְּשָׁבִיל צִיצִית וּתְפִלִּין שֶׁהֵם קָלִים וּנְעִימִים לַעֲשׂוֹתָם, וְכַל הַשְּׂכָר שֶׁיִּקְבֵּל עֲבוֹרָם הוּא רַק מִתְּנַת חֲנָם. רַק שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו חָמַל עָלֵינוּ, וְצוּהָ עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם אֵלוֹ הַמִּצְוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, כְּדִי שְׂיִהְיֶה לָנוּ כָּלִים וְכַח לְקַבֵּל מִתְּנַת חֲנָם שְׁלוֹ, וְכֵן בְּשֵׁאֲרֵי הַמִּצְוֹת.

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קעה

וכן כל המצות לא תעשה, הזהיר אותנו שלא לעשות, כדי שלא נבוא מלכלכים חס ושלום, להלולא דמלפא. והוא כמו מלך שמזהיר ומודיע מקדם לאוהביו שרוצה לתן להם מתנות יקרות, וסגלות נוראות ונשגבות לכל אחד ואחד בזמן פלוני. ומאהבתו וחקמלתו הוא מודיעם תחלה, כדי שיכינו עצמם לזה, כדי שלא יבואו מלכלכים חס ושלום, בטיט וצואה לסעדת המלך שיהיה שם המלך וסיעתו, כי בודאי אי אפשר להם לקבל מתנותיו הקדושות, כשהם מלכלכים חס ושלום. גם צריכים להכין לעצמם מלבושים נאים ויקרים וכמה מיני ריחות טובות נרד וכרכם קנה וקנמון וכו', וכמה מיני קשומים יפים ונאים שיהיו ראויים לכנס בהם בהיכל המלך בין גדוליו ושריו ועבדיו הקדושים והטהורים, ואז יוכלו לקבל מתנת ידו הטובה.

ובחמלתו הגדולה הכין להם מקדם כל הדברים והחפצים שצריכים לעשות ולתקן מהם מלבושים וכתרים פאלו, שיהיו ראויים לכנס בהם בהיכלא דמלפא, וכל מיני בשמים וריחות טובות שיתבשמו בהם מקדם. וצוה להם, והזהיר להם שבכל הזמן שנתן להם מקדם להכין עצמן לסעדה, שבכל הזמן הזה יעסקו לעשות ולתקן אלו המלבושים

הַיְקָרִים, וְכָל אֵלוֹ הַכֹּתָרִים הַקְדוּשִׁים. וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו הַנְּאֻמָּנִים לְלַמֵּד וְלַהוֹדִיעַם, אִיךָ לַעֲשׂוֹתָם וּלְתַקְנָם בְּפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת, כְּדֵי שְׂיָבֹאוּ לְשֵׁם בְּלִבוֹשִׁים וּכְתָרִים וְתַקּוּנִים הַנְּהוּגִים שָׁם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּיְשׂוּ בֵּין כָּל הַקְרוּאִים לְשֵׁם.

וּבִיּוֹתֵר וְיוֹתֵר צָוָה לָהֶם וְהוֹדִיעַם, עַל-יְדֵי שְׁלוּחָיו מִמָּה לְהִתְרַחֵק. וְהִזְהִירָם מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִטְמְאוּ וְלֹא יִלְכְּלוּ עֲצָמָן חֵס וְשָׁלוֹם, בְּכָל הַדְּבָרִים הַמְתַּעֲבִים שָׁם, וּמֵרֵב חֲמֵלָתוֹ הוֹדִיעַם גַּם כֵּן עַל-יְדֵי נְאֻמָּנָיו בְּמַה יִּרְחֲצוּ וַיִּטְהָרוּ עֲצָמָן מִלְּכָלוּכִים אֵלּוּ, אִם יִכְשְׁלוּ לְפַעֲמִים, וְלֹא יִהְיוּ נֹזְהָרִין מֵהֶם חֵס וְשָׁלוֹם. וְתַקֵּן לָהֶם כַּמָּה וְכַמָּה מַעְיָנוֹת קְדוּשׁוֹת, וְכַמָּה עֲצוֹת וְתַקּוּנִים לְרַחֵץ וּלְנַקוֹת עֲצָמוֹ מִכָּל זֶה. עַד שֶׁאֲפֹלוּ מִי שֶׁהוּא מְלַכְלֵךְ מְאֹד, וּמְטַבֵּל בְּשַׁחַת וּמְטַבֵּעַ בֵּינוֹן מְצוּלָה וּמְלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵים צוּאִים חֵס וְשָׁלוֹם, גַּם הוּא יָכוֹל לְנַקוֹת עֲצָמוֹ וְלְרַחֵץ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּאֵלוֹ הַמַּעְיָנוֹת הַנוֹבְעִים שֶׁמֶן אֲפִרְסֵמוֹן, וְכָל מִינֵי רֵיחֹת נְפִלְאִים שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְהַפִּיךָ כָּל מִינֵי רֵיחֹת רָעִים לְרֵיחֹת טוֹבִים וַיְקָרִים. וְהוֹדִיעַם שֶׁבְּכָל הַזְּמַן שֶׁנִּתֵּן לָהֶם יֵשׁ בְּיָדָם לְקַח מִכָּל הַחֲפָצִים וְהַבְּשָׂמִים אֲשֶׁר הֵכִין לָהֶם, וְלַהֲתַלְבֵּשׁ וְלַהֲתַקְשֵׁט בָּהֶם כְּמוֹ שֶׁיִּרְצוּ, וְלְטַבֵּל וּלְטַהֵר עֲצָמָם בְּכָל הַמַּעְיָנוֹת הַקְדוּשׁוֹת הָאֵלֶּה, שֶׁמְטַהֲרִין וּמְנַקִּין אוֹתָם מִכָּל הַלְּכָלוּכִים, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קעז

לבוא נקיים וטהורים להיכל המלך מקטרים מור
ולבונה, מלבשים בלבושים קדושים ונקיים הנהוגים
שם מכתרים בכתרי דמלפא. ואז יוכלו לקבל כל
האוצרות מתנת חנם אשר הכין להם המלך, אשר עין
לא ראתה וכו', אשרי הזוכה להם. והנמשל מובן
ממילא.

נמצא שכל המצות ומעשים טובים הכל מאתו יתברך,
ממה שהכין לנו ברחמי המרבים וכמו שכתוב
(דברי הימים א' כט, יד): "כי ממך הכל ומידך נתנו לך".
וכתיב: "מי הקדימני ואשלם", ואין ראוי לקבל עליהם
שכר. רק שברחמי רצה לזכות אותנו לתן לנו אוצרי
מתנת חנם כאלה, לפיכך הרבה לנו תורה ומצות, שהם
כלם תקונים והכנות לקבל על ידם רב טוב הצפון,
שהם אוצרי מתנת חנם שרוצה לתן לנו בחסדו
וברחמי וכנ"ל. ועל-כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה
(אבות א, ג): 'אל תהיו פגעבדים המשמשין את הרב על
מנת לקבל פרס אלא וכו', הינו פי בודאי נקבל רב טוב
אשר "עין לא ראתה" (ישעיה סד, ג), על-ידי מעשינו
הטובים, רק שאנו צריכים לידע האמת, שכפי שורת
הדין אין מגיע לנו פרס, מאחר שהכל מאתו וכנ"ל, רק
שכל עבודתנו הוא שלא על מנת לקבל פרס, רק
שעל-ידי עבודתנו ומעשינו הטובים יהיה לנו הכנה

קעח לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

לקבל תסדו הגדול, שהם אוצרי מתנת חנם שיתן לנו
לכל אחד ואחד כפי מה שהכין את עצמו בזה העולם,
לסעודתא דמלכא וגדוליו ומידעיו, כמו שכתוב:
ולשרידים אשר ה' קורא וכו'. וכמו שפרש רש"י שם.
וזהו: העולם הזה דומה לפרוזדור והעולם הבא
לטרקלין, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין,
הינו כנ"ל שכל העבודה שבזה העולם הוא רק בבחינת
הכנות, כדי לכנס בהיכל המלך, בחינת התקן עצמך
בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין וכנ"ל:

ח) וזהו בחינת גדל המעלה שאין למעלה ממנה, שהוא
התקרבות לצדיקים וליראים וכשרים אמתיים.
כי הצדיקים האמתיים, הם מודיעים לנו בכל פעם
אוצרי מתנותיו הטובים, שהוא יתברך רוצה לתן לנו
ברחמיו. ומודיעים לנו בכל עת, איך להכין את עצמנו
לקבלם, ונותנים לנו עצות איך לנקות ולטהר עצמנו
ולבושינו מכל מה שנכשלונו עד הנה.

כי כל צדיק הדור, הוא בחינת משה, אשר השם יתברך
מודיע על ידו לנו את כל המתנות טובות שרוצה
לתן לנו, כמו שכתוב (תהלים קג, ז): "יודיע דרכיו למשה"
וכו', וכתוב (שם עח, ה): "אשר צוה את אבותינו להודיעם
לבניהם". כי הצדיק האמת שבכל דור, הוא חופר
בארות ומעינות חדשות, מעינות הישועה, שאינם

לקוטי הלכות   מתנה ד'   חשן משפט   קצט

פוסקין, באפן שיוכלו לטהר בהם כל הפגומים
והמלכלכים והמתעבים שבעולם, ולהתרפאות בהם כל
מיני חלאים ומכאובות רעים בגוף ונפש, ולהתרחץ
ולהתבשם על ידם בכל מיני ריחות טובים. כי השם
יתברך מודיע דרכי טובו וחסדיו הנפלאים לצדיק
האמת, כי הוא יתברך ממשיך חסדים חדשים בכל דור
ודור, ועושה חסד חנם בכל דור ודור. כי אפלו בכל
יום ויום נמשכין חסדים, כמו שכתוב (איכה ג, כג): "חסדי
ה' פי לא תמנו פי לא כלו רחמיו, חדשים לבקרים רבה
אמונתך", וכמו שפרש רש"י שם, שהחסדים מתחדשים
בכל בקר, מפל שפן בכל שבוע ובכל חדש ובכל שנה
ושנה, מפל שפן בכל דור ודור. פי סוף כל סוף חסדו
יתגבר עלינו, עד שיביא לנו משיח צדקנו, ויגאלנו מפל
הצרות והמצוקות שסבלנו, בפרט בעתים הללו המקום
ירחם. ובנדאי כל שנה וכל יום שבא מאחר, הוא קרוב
יותר לביאת משיח, ונמשך עליו חסד הגדול, שממשיך
משיח צדקנו, כמו שכתוב (שמואל ב' כב, נא): "ועושה
חסד למשיחו". אף כל אלו החסדים הגדולים, שהוא
יתברך רוצה להמשיך עלינו בכל עת, אין מי שידע
מהם, כי אם הצדיק האמת. וכל מי שמקרב אליו, הוא
מודיע לו רחמיו וטובו הגדול עד אין חקר, אשר
על-ידי-זה, אפלו הגרוע שבגרועים יכול להכין את
עצמו לקבל אוצר מתנת חנם שלו. והעקר הוא האמונה

והרצון, שידע האמת באמונה שלמה, על מה אתי בהאי עלמא. ואז בודאי ירצה וישתוקק תמיד לשוב אליו יתברך, ויחתור בכל כחו להתקרב לאנשים נאמנים, שיודעים לחזקו וליעצו עצות אמתיות ונכונות, כפי מה שקבלו מרבותיהם הקדושים, עד אשר יזכה לשוב אל השם וירחמהו, ואל אלקינו כי ירבה לסלח:

ט) וכל זה כלול ומרמז בסוף התורה הנ"ל, מה שמובא שם, שכדי להכניע הקלפות שבכל מדרגה, הוא על ידי שמחה של מצוה, על-ידי שיזכור חסדו הגדול, שזכה להתקרב להשם יתברך ולצדיקים וכו' כנ"ל, עין שם. כי כל מי שרוצה לגשת אל הקדש, להתקרב להשם יתברך ולתורתו, מתגברין ומתפשטין נגדו בכל פעם מאד מאד, וכל מה שרוצה להתחזק ולהתגבר, מתפשטין כנגדו יותר ויותר, בבחינת פשטוהו ולא עיל לתרעא, הנאמר בהתורה הנ"ל, שהסטר אחרא, שהם הדמיונות והתאוות והבלבולים והמניעות וכו' וכו', מתפשטים נגדו בכל פעם מאד מאד, ואינם מניחים אותו לכנס לשערי הקדשה. ומחמת זה רבים נכשלו ונפלו, כי בתחלה התחילו קצת להתקרב להשם יתברך, ועסקו בתורה קצת וכו', אבל אחר כך על-ידי עצם ההתפשטות והשתטחות הנ"ל של המניעות והתאוות והבלבולים וכו', שהתפשטו כנגדם מאד בכל פעם, על

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קפא

ידי זה טעו בעצמן, כאלו אפס תקנה, חס ושלום,
ונתרחקו כמו שנתרחקו.

ובאמת טעו הרבה בזה, כמו שאמר אדונינו, מורנו
ורבנו, זכרוננו לברכה, שבזה טועין החסידים
הרבה, מה שסוברין שהתגברות התאוות נגדם הוא
מחמת שנפלו ממדרגתם, לא כן הוא, אדרבה מחמת
שצריכים לעלות מדרגא לדרגא, על-ידי זה מתגברים
ומתפשטים כנגדם הדמיונות והתאוות וכו' (כמבאר
שם בסוף). אך עקר העצה לזה, שיזכיר את עצמו בכל
עת גדל חסדו וטובו הגדול של השם יתברך, ואל
ישכח כל גמוליו, ויזכר היטב את כל החסד הגדול
שעשה השם יתברך עמו, ולא עשהו גוי, וקרבו
להישרים ותמימים היונקים מצדיקי אמת. וישמח מאד
בכל הנקודות טובות שזכהו השם יתברך מעודו. ועל-
ידי זה יזכה להתגבר בכל פעם נגד גדל ההתפשטות
של הקלפות, שמתפשטים בכל דרגא ודרגא, ויעבר
לבטח עליהם.

וכשנדקדק בדברי אדונינו, מורנו ורבנו, זכרוננו לברכה
שבתורה הנ"ל, נמצא שגם עצה הזאת הוא
בחינת עצה הראשונה שכתב שם, של התגבר נגד
הקלפות שבכל דרגא, הוא על-ידי התגלות גדלת

הבורא, שהוא בחינת הפונות של הודו, שאז עולין מעשיה ליצירה, ואז מזכירין גדלת הבורא, עין שם.

וזהו בעצמו בחינת העצה השניה הנ"ל, דהינו לשמח בחסדו וטובו הגדול יתברך. כי כל מה שזוכרין ומגלין חסדו וטובו יתברך, נתגלה גדלתו ותפארתו יתברך יותר ויותר. כי עקר גדלתו של יוצר בראשית הוא בחינת החסד הגדול שהוא עושה עמנו בכל עת בכל דור ודור, כי מדת החסד נקרא גדלה, כמו שכתוב (דברי הימים א' כט, יא): "לך ה' הגדלה", זה חסד פידוע. וכל מה שנתגלה חסדו יותר, נתגלה גדלתו יתברך יותר. על כן כשאדם משמח את עצמו בשמחת ישראל, ומזכיר את עצמו חסדיו ונפלאותיו שעושה עמו, ומאמין בחסדיו וטובו הגדול, שעדין יש לו תקנה תמיד, באשר הודיעונו צדיקים האמתיים, על ידי זה נתגלה גדלת הבורא יתברך, כי זה עקר גדלתו הנ"ל. ועל ידי זה מכניע ומשבר הקלפות שבמדרגה שמתפשטים כנגדו, וזוכה לבטלם ולבוא למדרגה השניה. וכן בכל פעם.

י) והכלל, שצריכין לידע ולהאמין, שחסדו וטובו יתברך הוא בלי שעור, כמו שכתוב (איכה ג, כב): "חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו", וכתוב (ישעיה נד, י): "כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי

לקויטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קפג

מאתך לא ימוש". וכל התקנה לעולם הבא, שאנו מצפין לקבל ממנו יתברך, הכל הוא רק מתנת חנם, רק שהוא ברחמי רוצה שנכין עצמנו לקבל מתנתו הטובה, על כן בכל עת ושעה נרגע יש בידינו להתחיל מעתה להכין עצמנו לקבל טובו וחסדו. והעקר על-ידי הרצון, כמו שאמר אדוננו, מורנו ורבונו, זכרוננו לברכה, שעקר הוא הרצון וכו'.

וזה יש בידינו תמיד, כי חסדו גדול כל כך, עד שגם ההכנות בעצמם הוא נותן לנו במתנת חנם, כאשר אנו רואים בחוש, שהוא עוזר לנו בכל יום להניח טלית ותפלין, ולקרוא קריאת שמע פעמים בכל יום, מה שאין אנו ראוים לזה כלל, כאשר יודע כל אחד בנפשו, וכן בשארי מצוות. על כן ראוי לנו בכל עת להודות לו ולברכו על כל החסד אשר עושה עמנו, ואשר עתיד לעשות עמנו, ולבטח בחסדו ולצפות לישועתו ולשמח נפשנו מאד בכל זה, ועל-ידי-זה נזכה להתגבר בכל פעם על גדל ההתפשטות שמתפשטין נגדנו בכל עת, עד שנזכה להתקרב אליו יתברך, על-ידי גדל חסדיו ורחמי המרבים והגדולים, שאינם תמים ואינם פלים לעולם, אמן ואמן:

(שיך לעיל)

יא) ועל-כן לא רצה אברהם אבינו לקח המערת המכילה במתנה מעפרון, כמו שכתוב (בראשית כג, ט): "בכסף מלא יתננה לי". כי לגדל עצם הקדשה שהיתה שם, וכשהיתה תחת יד עפרון, היו הקלפות מסבבין אותם מאד, ועל כן אצל עפרון היתה חשך אפלה כמובא, על כן לא היה באפשר להוציאה מעפרון במתנה בחנם כי אם בכסף מלא. כי אי אפשר להוציא ולעלות הקדשה בחנם, בפרט קדשה גבוהה כזאת, ועל כן נתן לו ארבע מאות שקל כסף, שהם מרמזין על תי"ו עלמין דכסופין, כמו שכתוב בזהר הקדוש (זהר ח"א קכד), הינו כי ממון של אברהם היה קדוש מאד, ונתגלו בו כל הגונין עלאין, שהם גדלת הבורא יתברך, שזהו בחינת תי"ו עלמין דכסופין, שבהם מתענגים הצדיקים, שהם בחינת כלל כל הגונין הקדושים, שהכל תאבים ומתענגים לראותם ולהסתפל בהם.

וזוהו בחינת "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר" (בראשית כג, טז), ותרגומו: 'דמתקבל בסחורתא לכל מדינתא', הינו שכל הסחורות והמשא ומתן שבכל המדינות, הכל נעשה על-ידי הכסף, כמו שכתוב (קהלת

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קפה

י, ט): "והכסף יענה את הכל", מחמת שבכסף כלולים כל הגונים עלאין, שכלולים בתי"ו עלמין דכסופין, שהם בחינת ארבע מאות שקל כסף. ובכח זה קנה אברהם את מערת המכפלה מעפרון, על-ידי שגלה גדלת הבורא, על-ידי ארבע מאות שקל כסף שלו, שהיו כלולים בהם כל הגונים וכו' פנ"ל, שעל-ידי זה נכנעו הקלפות שרצו להתאחז שם, ונפלו ונתבטלו, ועלתה השדה והמעה ונקנה לאברהם, כמו שכתוב (בראשית כג, יז): "ויקם שדה עפרון" — תקומה היתה לו, כמו שפרש רש"י שם, והכל על-ידי התגלות הגונים שבכסף של אברהם וכו"ל. אבל בודאי עפרון לא זכה להנות מאלו הגונים, כי אחר כך כשבא הכסף לידי נתעלמו הגונים, שהם בחינת תי"ו עלמין וכסופין, וכמובא לעיל. וכן דוד לא רצה לקבל גרן ארונה בחנם, כי שם היה מקום הבית המקדש, שהיה בלתי אפשר להוציא מהסטרא אחרא בחנם, כי אם בכסף מלא להכניע הקלפות שסבבוה, על-ידי התגלות הגונים שבכסף וזהב וכו"ל. ועל כן נזכר שם אצל דוד כסף וזהב, כמו שכתוב בדברי הימים א' (כא, כה): "בכסף מלא וכו' ויתן דוד וכו' שקלי זהב". כי שם היו צריכים להעלות קדשה גבוהה ביותר, שהוא מקום הבית המקדש הוא בית קדש קדשים. על כן הכרח לגלות כל הגונים שבכסף וזהב, כדי להכניע הקלפות שהיו

מסבבין שם, כי כל מה שהקדשה גבוה יותר, מסבבין שם הקלפות ביותר, וכמו כן צריכין להמשיך התגלות הגונין יותר, כדי להכניעם ולבטלם על-ידי-זה וכנ"ל:

(יב) וזהו "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה", הינו כשאיש הישראלי יוצא מדרגא לדרגא, אז משתטחים ומתפשטים כנגדו הקלפות שהם הדמיונות וכו', שהם בחינת חרון אף, כי הם מתקפא דינא כידוע. וזהו "ויצא יעקב" שהוא איש הישראלי, "מבאר שבע" הינו מהמדרגה הקדושה שהיה בה, שנקראת באר שבע, כי כל דרגא ודרגא דקדשה כלולה מכל השבע מדות, שהם ז' ימי הבנין, שכלולים בכל דרגא, וכשיעקב שהוא איש הישראלי יוצא משם, כדי לבוא למדרגה שניה הגבוה יותר, אז "וילך חרנה", שמכרח לילך דרך החרון אף, שהם הקלפות, שמהם כל הדמיונות והתאוות והבלבולים שמתפשטים נגדו בכל פעם כנ"ל, אבל מחמת שאיש הישראלי בחינת יעקב, חזק בדעתו ואינו מניח את מקומו, ואינו נופל בדעתו מחמת זה, רק מתחזק בכל מה דאפשר לעמד על עמדו, על-ידי-זה "ויפגע במקום", על-ידי-זה זכה להבין האמת, שמה שמתפשטים התאוות וכו' כנגדו כל כך, אין זה נפילה, חס ושלום, רק שהוא מחמת שצריך לבוא למדרגא גבוהה יותר, ולהתקרב להשם

יתברך בהתקרבות יותר, מחמת זה מתפשטים כנגדו כל כך כנ"ל, וזהו "ויפגע במקום", שזכה בתקף החרון אף שהם הקלפות שהתפשטו כנגדו, לפגע שם במקומו של עולם; כי כל מה שעולין למדרגה גבוהה יותר מתקרבין ביותר להשם יתברך, שהוא מקומו של עולם, שכל המקומות וכל הדרגות שבעולם כלולים בו יתברך, כי הוא יתברך מקומו של עולם, ואין העולם מקומו; הינו שיעקב, בחינת איש הישראלי, על-ידי גדל התחזקותו זכה להבין האמת, שאין זה נפילה והתרחקות, חס ושלום, רק פגע שם דיקא במקומו של עולם, שהבין ששם דיקא צריך לבוא למדרגה גבוהה יותר להתקרב ביותר להשם יתברך, ועל כן מתפשטים כנגדו כל כך.

ואז "וילן שם כי בא השמש", הינו שקבל על עצמו וסבל צער החשך, שהוא בחינת לילה, ולן שם בצערו שהיה לו מרדיפת התאוות והדמיונות, שהם בחינת חרון אף, שהם בחינת הקלפות שהתפשטו כנגדו, מחמת שהיה צריך לעלות למדרגה שניה כנ"ל, וזהו "כי בא השמש", שהוא השכל והמחין שנסתלקו ממנו; כי בעת התגברותם והתפשטותם אין השכל בשלמות, כי כח המדמה שמשם כל התאוות וכו', הוא כנגד השכל, כמבאר בתחלת התורה הנ"ל, עין שם.

קפח לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

וזהו "כי בא השמש" שלא בעונתה, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י בראשית כח, יא), הינו שבודאי ביאת השמש שהיא הסתלקות המחין שהיו לו אז, היתה שלא בעונתה שלא בזמנו, כי לא היתה בדין שיסתלק שכלו ממנו, ויתפשטו כנגדו כל כף. כי לא היתה מחמת נפילתו, חס ושלום, רק מחמת שהיה צריך לעלות למדרגה שניה פנ"ל.

וזהו "ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו", ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה סח, יא), שהיו י"ב אבנים כנגד י"ב שבטי בני יעקב. י"ב אבנים הם בחינת י"ב אבני החשן שהיו על שמות, י"ב שבטי בני יעקב, שהם כלל הגונון, כי כל הגונון היו בי"ב אבני החשן שהם אדם ופטדה וכו', שכל אחד היה לו גוון מיוחד. נמצא, שי"ב אבני החשן הם כלליות הגונון, הינו שהמשך התגלות הגונון שהם גדלת הבוורא, שעל ידי זה הכניע הקלפות שבמדרגה, וזכה לצאת מהמדמה שבמדרגה השניה, ולעלות אל השכל.

וזהו "וישכב במקום ההוא", ואיתא, שהוא בחינת ויש כ"ב, שהם כ"ב אתון דאורייתא, הינו שזכה לשבר המדמה, ולעלות אל השכל, ולהוציא מתיקות שכלו מכח אל הפעל, עד שזכה לשכל הנקנה, שהוא בחינת נפת צופים ואמנה כמו שמובא שם בתחלת התורה

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קפט

הנ"ל, ע"ן שם. וזהו בחינת כ"ב אתון דאורייתא, כי זהו שלמות השכל, כשמוציאין אותו מכח אל הפעל, עד שזוכין לשכל הנקנה, דהינו להשיג דבר קים בתורה. ועקר שלמות השגת השכל הוא כשזוכין להכניס ההשגה בתוך צרופי אותיות, שהם בחינת כ"ב אתון דאורייתא, דהינו שיוכל לדבר ולגלות זאת השגה על-ידי הדבור שכלול מכ"ב אותיות. כי כל זמן שאין יכול להכניס השכל בתוך אותיות הדבור נחשב בחינת שכל בכח. ועקר מוציא מכח אל הפעל הוא, כשמכניסו בתוך כ"ב אותיות הדבור, שזהו בחינת "נפת תטפנה שפתותיך" המובא שם בהתורה הנ"ל לענין זה, ע"ן שם.

וזהו "וישכב במקום ההוא" ויש כ"ב, שעל-ידי שעמד איש הישראלי על עמדו, ולא הניח עצמו לפל, על ידי תקף ההתפשטות שהתפשטו כנגדו, וזכה להמשיך התגלות הגונין, עד שהכניע ושבר אותם, על-ידי-זה זכה לעלות אל השכל שבמדרגה הגבוהה יותר. עד שהוציא השכל מכח אל הפעל, שהוא בחינת אותיות הדבור, בחינת כ"ב אתון דאורייתא כנ"ל.

ואז "ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה", הינו שאז הראו לו, שכל עבודת האדם בזה העולם הוא בבחינת זאת, בבחינת "סלם

מִצָּב אֶרְצָה וְרָאֵשׁוּ מִגֵּיעַ הַשָּׁמַיְמָה". הֵינּוּ שֶׁהוּא צָרִיךְ
בְּכָל פַּעַם לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כְּמוֹ שְׁעוֹלִין בְּסֻלָּם,
וּמִחֲמַת זֶה מִתְגַּבְּרִין וּמִשְׁתַּטְּחִין וּמִתְפַּשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ כֹּל
כֶּךָ בְּכָל פַּעַם כַּנ"ל.

וְזֶהוּ "וְהִנֵּה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ", מִלְאָכֵי
אֱלֹהִים הֵם עוֹבְדֵי הַשֵּׁם שֶׁנִּמְשְׁלוּ לְמִלְאָכִים,
עוֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ בְּזֶה הַסֻּלָּם, כִּי כָּל עֲלִיתָם וְיֹרִידְתָם
הוּא בְּבַחֲיַנַּת הַסֻּלָּם הַזֶּה, שְׁמַי שֶׁהוּא פִּקּוּחַ וּמֵאֲמִין
לְדַבְּרֵי הַצְּדִיק, שְׁאִין זֶה נְפִילָה כָּלֵל, וּמִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר
כַּנ"ל, הוּא עוֹלָה עַל-יְדֵי-זֶה לְמִדְּרָגָה הַגְּבוּהָה בְּיֹתֵר.
וְלִהְפֹּךְ מִי שְׁאִינוֹ מִתְחַזֵּק, הוּא יֹרֵד חֵס וְשְׁלוֹם,
עַל-יְדֵי-זֶה. וְזֶהוּ "וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר" וְכוּ'
שֶׁהַבְּטִיחוֹ בְּכַמָּה הַבְּטָחוֹת, כִּי מִחֲמַת שְׁיַעֲקֹב שֶׁהוּא
אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הַכָּשֵׁר עָמַד בְּנִסְיוֹן, וְלֹא הִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ
עַד שֶׁעָלָה לְמִדְּרָגָה הַשְּׁנֵייה כַּנ"ל, עַל כֵּן הַבְּטִיחוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ שֶׁיְהִיָּה עִמּוֹ וְכוּ', "וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ"
וְכוּ'. שֶׁהַבְּטִיחוֹ שְׁאֵף עַל פִּי שְׁיַעֲבֹר עָלָיו עוֹד כְּהִנֵּה
וְכִהֵנָּה, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמְרֵהוּ בְּכָל עֵת בְּכָל אֲשֶׁר
יֵלֵךְ, עַד אֲשֶׁר יִבִּיֵאֵהוּ לְמִדְּרָגָתוֹ הָעֲלִיּוֹנָה בְּשִׁלְמוֹת,
בְּחִינַת: "כִּי לֹא אֶעֱזֹבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי לָךְ", בְּשִׁבְלֵךְ. דִּהֵינּוּ מֵה שֶׁדַּבֵּר עִם הַצְּדִיקִי
אֲמַת אֶת כָּל הַמִּדְּרָגוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁיִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵי
הַמְּרַבִּים וְכוּ"ל.

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קצא

וזהו "וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי". הינו כשהקיץ משנתו וצערו שהיה לו בעת שהתפשטו כנגדו כל כף, אז אמר "אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי", כי נדמה לי כאלו אין שם השם יתברך, כי הדמיונות רצו לבלבל אותי כאלו אין שם השם יתברך, ורצו להפיל אותי, חס ושלום. ומה גדלו חסדי השם, אשר עזרני עד כה לעמד על עמדי, עד שנודע לי, כי באמת יש השם במקום הזה, כי באמת לא היה נפילה כלל, רק שהתפשטו כנגדי מחמת שהייתי צריך לעלות למדרגה גבוהה יותר, ולהתקרב להשם יתברך בהתקרבות יותר פנ"ל.

על כן נדר יעקב נדר להקריב קרבנות ולתן צדקה, כמו שכתוב: "והאכן הזאת אשר שמתי מצבה וכו' וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך". כי עקר הכניעת הקלפות שבכל מדרגה הוא על-ידי צדקה, שעל-ידי-זה נתגלין הגננין וכו' פנ"ל.

וזהו גם כן בחינת קרבנות שבבית המקדש, שהם בחינת נדיבות לב, בחינת צדקה, שעל-ידי-זה משברין המדמה כמבאר בתחלת התורה הנ"ל על מאמר רבותינו, זכרונם לברכה, משחרב בית המקדש, ששבירת המדמה הוא על-ידי קרבנות, עין שם:

יג) וְזֶהוּ "וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרְצָה בְּנֵי קֶדֶם וַיֵּרָא
 וַהֲנֶה בְּאֵר בַּשָּׂדֶה וְכוּ', וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי
 הַבְּאֵר" וְכוּ', "וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו", הֵינּוּ שְׂיַעֲקֹב נִשָּׂא אֶת
 רַגְלָיו שֶׁהוּא בְּחִינַת מְדֻרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְעָלָה לְמְדֻרְגָה
 הַגְּבוּהָה בְּכָל פַּעַם, כִּי עַל-יְדֵי שְׁעֵמֶד בְּנִסְיוֹן כָּל כָּף וְלֹא
 הַנִּיחַ לְפַל עֲצָמוֹ בְּכָל מָה שְׁעֵבֵר עָלָיו, עַד שִׁזְכָּה לְהַשִּׁיג
 הַשָּׂגָה הַנִּי"ל, שֶׁהַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת מִתְּפַשְּׁטִין בְּכָל
 דְּרָגָא וְדְרָגָא וְכוּ', וְשֶׁהַכְּנָעָתָם עַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַגּוֹנֵינִן
 וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַשְּׂגֵת הַחֲלוּם, שְׂרָאָה אִז מְרָאָה
 הַסֵּלֶם וְכוּ' וְשֶׁהַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ נִצָּב עָלָיו לְשִׁמּוֹרָה בְּכָל דְּרָגָא
 וְדְרָגָא וְכוּ' כַּנִּי"ל, אִז "וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו", שִׁזְכָּה לְנִשָּׂא
 וְלְהַגְבִּייהַ תְּמִיד בְּחִינַת רַגְלִין, הֵינּוּ מְדֻרְגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת,
 וְעָלָה בְּכָל פַּעַם לְמְדֻרְגָה עֲלִיוֹנָה. כִּי מְדֻרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה
 נֶגְדַּ הַגְּבוּהָה מְמַנָּה הִיא בְּחִינַת רַגְלִין כִּפְדוּעַ. וְאִז "וַיֵּלֶךְ
 אֶרְצָה בְּנֵי קֶדֶם", שֶׁהֵלֶךְ לְהוֹדִיעַ עֲנִינֵן זֶה לְכָל הַחִפְּצִים
 לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ, כְּדֵי שְׂיִתְחַזְּקוּ בְּכָל פַּעַם וְלֹא יִפְלוּ
 לְעוֹלָם, וְזֶהוּ "אֶרְצָה בְּנֵי קֶדֶם", בְּנֵי קֶדֶם הֵם בְּחִינַת
 נְפֻשׁוֹת הַגְּבוּהוֹת בְּשִׂרְשָׁן, שֶׁנִּפְּלוּ לְמָה שֶׁנִּפְּלוּ, לְבְּחִינַת
 אֶרְצִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת. כִּי הֵם נִקְרְאִין בְּנֵי קֶדֶם מִכַּמָּה
 טְעָמִים; כִּי הֵם בְּשִׂרְשָׁן נִקְרְאִין בְּנֵי אֵל חַי, בְּחִינַת
 "בְּנֵים אֲתֶם לֵה' אֱלֹקֵיכֶם", וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּנֵי קֶדֶם, כִּי
 הַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ קֶדְמוֹן לְכָל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל, כז):
 "מִעֲנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם", וְכִמּוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֵׁם. גַּם הַתּוֹרָה

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קצג

נקראת קדם, כי אורייתא קדמה לעולם, כמו שפכתוב (משלי ח, כג): "מראש מקדמי ארץ", הינו שאלו הנפשות הם בחינת בני השם יתברך, בני תורה, גם נפשותם בעצם נקראים קדם, כי נפשות ישראל קדמו לעולם, כי ישראל עלו במחשבה תחלה (בראשית רבה א, ד), כי באמת ישראל ואורייתא וקדשא בריוף הוא פלה חד (זהר ח"א עו.). גם קדם מרמו שאלו הנפשות אינם מהדורות הללו כלל, רק מבחינת שנים קדמוניות (פאשר הבנתי משיחתו הקדושה), הינו שאלו הנפשות יקרות וגבוהות בשרשן מאד, אף נפלו לארציות וגשמיות, וצריכים להשיב לשרשן. וגם בשביל זה נקראים בני קדם, בחינת (איכה ה, כא): "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", כי תשובה קדמה לעולם. הינו שיעקב, שהוא הצדיק הגדול האמתי, על-ידי שכבר נשא והגביה כל המדרגות התחתונות, הלך ארצה בני קדם, להתזירם בתשובה כנ"ל.

"וירא והנה באר בשדה וכו' והאבן גדלה על פי הבאר", שראה אבן גדולה על הבאר מים חיים, שהוא הדעת והשכל האמת, הנקרא באר מים חיים, כי נמשך מהמעין היוצא מבית השם, שמנח עליו אבן גדולה, שהוא בחינת הכח המדמה שנקרא לב האבן, כמו שפכתוב בתורה הנ"ל על 'בטל השמיר' וכו', עין

שם. וזהו "והנה שלשה עדרים צאן רבצים עליה", שלשה עדרים צאן הם בחינת שלש מדרגות שיש בישראל, שהם גדולים וקטנים ובינונים, והם ג' מדרגות כנגד ג' בחינות שיש בשכל, שהם שכל בכח ושכל בפעל ושכל הנקנה. כי יש ששׁוּבְרוּ קצת לב האבן שהוא המדמה ועלו אל השכל, אבל השכל עדין בכח, וזהו בחינת הקטנים במעלה, שלא הגיעו רק להשכל בכח, ואינם מוציאים אותו אל הפעל, וגם זהו מחמת לב האבן, שלא שׁוּבְרוּ אותו לגמרי. ויש שׁוּבְבָר הוציאו השכל מהכח אל הפעל, אבל עדין לא באו לשכל הנקנה וגם זהו מחמת האבן הנ"ל, והם בחינת בינונים, ויש שהגיעו גם לשכל הנקנה, אבל עדין מנח האבן גדולה לפנייהם על הבאר בכל דרגא ודרגא שצריכין לעלות אליה. כי בכל דרגא ודרגא יש שם דמיונות אלו, שהם בחינת האבן גדולה שעל פי הבאר, שהוא בחינת השכל היוצא מהמעין היוצא מבית השם כנ"ל.

וזהו "כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר", שכל עדרים צאן קדשים, שהם נפשות ישראל המתקרבים לגדולים ומנהיגים של הדור, שהם נקראים רועים, שכלם משקים אותם הרועים מהבאר ההוא הנמשך מהמעין הנ"ל היוצא

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קצה

מבית קדשי קדשים. הינו מהשכל של הצדיק הגדול, שהוא בחינת יעקב, שהוא כּבֵר הגיע עד תכלית מדרגה העליונה, כי כּבֵר פָּגַע בּמְקוֹם וכו', שהוא מְקוֹם נְקֻדַּת הָאָבֶן שְׁתִּיָּה שהוא מְקוֹם קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, שְׁמֶשֶׁם שֶׁרֶשׁ הַמַּעֲזֵן יוֹצֵא, שֶׁרֶשׁ לְכֹל הַשְּׂכָלִיּוֹת שְׁמֵשִׁיגִין כָּל הָרוּעִים, שֶׁהֵם הַמְּנַהֲיגִים, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֵּאֵן, שֶׁהֵם הַנִּפְשׁוֹת שֶׁתַּחְתָּם. כִּי מִזֶּה הַמַּעֲזֵן הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַשֵּׁם, מִבֵּית קְדָשִׁי קְדָשִׁים מִתְּפַשְׁטִים וְנִמְשָׁכִים מִמְּנוֹ כַּמָּה בְּאֵרוֹת וּנְחָלִים, מַעֲזֵנוֹת וְתַהוֹמוֹת יוֹצְאִים בַּבְּקָעָה וּבְהָר, וּבְכֹל מְקוֹם שְׁחוֹפְרִין יְכוֹלִין לְמַצֵּא בְּאֵרוֹת וּמַעֲזֵנוֹת. כְּמוֹ שְׁבַגְשָׁמִיּוֹת, בְּכֹל מְקוֹם שְׁחוֹפְרִין מוֹצְאִין מַיִם, כִּי יְכוֹלִים לְחַפֵּר וּלְמַצֵּא בְּאֵרוֹת וּמַעֲזֵנוֹת שֶׁל מֵימֵי הַדַּעַת בְּכֹל מְקוֹם וּבְכֹל דְּרָגָא, רַק שְׁצָרִיכִין לְחַפֵּר וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה. וְעַל פִּי רַב כְּבֵר הַבְּאֵר חָפוּר וּמוֹכֵן לְשֵׂאֵב מִמְּנוֹ, אֲבָל אָבֶן גְּדוֹלָה עַל פִּי הַבְּאֵר, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַתְּאוֹנוֹת וְהַבְּלוּלִים וְכוּ', שְׁנִמְשָׁכִין מֵלֵב הָאָבֶן מִכַּח הַמַּדְמָה וְכוּ' כַּנ"ל.

"וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הַעֲדָרִים וְגִלְלוּ אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֵּאֵן וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאָבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמִקְמָה", שְׁמַחֲמַת כְּבֵד הָאָבֶן גְּדוֹלָה צָרִיכִין לְהַתְּאֵסֵף כָּלֵם יַחַד, וְגוֹלְלִין הָאָבֶן רַק לְפִי שְׁעָה לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֵּאֵן, וְאַחַר כֵּן מְשִׁיבִין הָאָבֶן לְמִקְמָה;

זֶה בְּחִינַת שְׂאִין הַנִּפְשׁוֹת הַמִּתְקַרְבִּין יְכוּלִין לְקַבֵּל שְׁכַל וְדַעַת, כִּי אִם בְּעַת שְׁהֵם אֶצֶל הַרוּעִים וְהַמְנַהֲיגִים, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁשָּׁבִים לְבֵיתָם, אֵין לָהֶם שׁוּם שְׁכַל וְעֶצֶה אִיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, כִּי כְּבָר הִשִּׁיבוּ אֶת הָאָבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמִקוּמָהּ.

וְזֶהוּ "וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב, אֲחֵי מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֶרֶן אֲנַחְנוּ", שֶׁשָּׂאֵל אוֹתָם: אֲחֵי, הֲלֹא אַתֶּם אֲחֵי בְּשֵׁרֶשׁ נִפְשׁוֹתֵיכֶם, כִּי אַתֶּם נִמְשָׁכִים מִמְּקוֹם גְּבוּהַ מְאֹד, אִיךָ עֲתָה מֵאִין אַתֶּם, לְהֵיכָן נִשְׁלַכְתֶּם וּמֵאִין בָּאתֶם עֲתָה. וְהִשִּׁיבוּ: מִחֶרֶן אֲנַחְנוּ, שְׂאֵנוּ מִחֶרֶן, בְּחִינַת חֶרוֹן אֵף, שֶׁהוּא הַיִּצָּר הַרַע, שֶׁיִּנְיָקְתוּ מִחֶרוֹן אֵף וְדִינִים שֶׁהִתְגַּבֵּר עֲלֵינוּ, שֶׁהִתְגַּרְהַ בְּנוּ מְאֹד.

"וַיֹּאמֶר לָהֶם הַיְדַעְתֶּם אֶת לָבָן בֶּן נָחוֹר", לָבָן בֶּן נָחוֹר זֶה בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַרְפָּאוֹת וְהַעֲרֻמוּמִיּוֹת שֶׁהִבְעֵל דָּבָר מְכַנִּים בְּעוֹלָם, וּמִתְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמְנַהֲיגִים וּגְדוּלִים וּמְכַנִּים בְּלִבָּם לְחַלֵּק עַל הַצְּדִיק הַגָּדוֹל הָאֱמֵתִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדַּת הָאֱמֵת שֶׁבְּכֹל הַצְּדִיקִים, בְּחִינַת (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֵת לְיַעֲקֹב". וְעַקֵּר כָּל הַרְפָּאוֹת וְהַעֲרֻמוּמִיּוֹת שֶׁל הִבְעֵל דָּבָר הוּא עַל-יְדֵי כַח הַמְדָמָה, כְּשֶׁאֵין זֹכִיךְ לְבָרְרוּ כְּרֹאוּי. כִּי כָּל הַטְּעוּתִים שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁכִין מִכַּח הַמְדָמָה, כַּנִּרְאָה בְּחוּשׁ אֶפְלוֹ בְּדַבָּרִים גְּשָׁמִיִּים, שֶׁכַּח הַמְדָמָה מְטַעֶה

לקויטי הלקוחות מתנה ד' חשן משפט קצז

לפעמים את האדם, וסובר על עץ שהוא אבן וכיוצא. אבל בדברים גשמיים יכולין לברר השקר והטעות מיד על-ידי חוש הראות. אך בדברים הנוגעים אל השכל קשה מאד לברר הדבר ולעמד על האמת, כשכח המדמה מתפשט ומטעה את בני אדם להפך את האמת, כי מרבוי הדמיונות יש לו כח להפך כל דבר מהפך אל הפך, עד שקשה מאד לעמד עליו, כי אם כשקרבין עצמן לצדיקי אמת, שהם בחינת יעקב, שהם בחינת נקדת האמת לאמתו. אבל הבעל דבר מתגרה על זה ביותר, ומניח את עצמו לארך ולרחב להרבות מחלקת על צדיק כזה, שהוא בחינת נקדת האמת, שכבר שבר והכניע ובטל את כח המדמה לגמרי. פי הבעל דבר מסבב בתחבולותיו ומכניס בלב בני אדם, שיאמרו עליו ההפך ממש כאלו הוא הפך האמת ממש, חס ושלום, ובודה עליו כזבים, מחפה עליו דברים אשר לא כן.

ועקר התגרות הבעל דבר הוא בגדולים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י יואל ב, כ), הינו שמתגרה בגדולים ומנהיגים של הדור שיטעו בו, ויאמרו עליו מה שיאמרו, כדי לרחק ישראל ממנו, חס ושלום. מחמת שיודע שאם יתקרבו אליו ולדרכיו ולעצותיו הקדושים, יקרב כלם להשם יתברך, על כן

קצח לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

מַרְבֵּה מַחְלָקֵת עָלָיו. וְהַכֹּל עַל-יַדֵּי כַח הַמִּדְבָּה, שְׁמִשָּׁם כָּל הַרְמָאוֹת וְהַטְעוּתִים וְהַעֲרֻמוּמִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְזֶה בְּחִינַת "לָבֵן בֵּין גָּחֹר", כִּי כַח הַמִּדְבָּה נִקְרָא לָבֵן הָאֲרָמִי, עַל שֵׁם שְׁמִשָּׁם כָּל הַרְמָאוֹת וְהַטְעוּתִים שֶׁבְּעוֹלָם כַּנִּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא לָבֵן, כִּי דִרְכוֹ תָּמִיד לְהִתְלַבֵּשׁ עֲצֻמוֹ בְּמַצּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרְנוּ לְבִרְכָה (בְּסִימָן א') עַל מֵאֲמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה וּמִתְחַזֵּי כִּי צוּצִיתָא דְּנוּרָא חִיּוּרָא בְּרִישָׁא וְכוּ'. כִּי מִכְּנִיס בַּלֵּב, שְׁמַצָּה גְּדוּלָה לַחֲלֵק עָלָיו, כִּי מֵהַפֶּךְ הָאֱמֶת מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ כַּנִּל.

גַּם כִּי הַמַּח הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הוּא בְּחִינַת לָבֵן הָעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת "בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, טו), מִן לְבוֹנָא דְּמַחָא (זֶהַר ח"ג רלה: בְּרַע"מ), בְּחִינַת 'מִסְטָרָא דִּימִינָא מַחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא' (תַּקוּנֵי זֶהַר קכט.), כִּי מַחוּ הַקְּדוּשׁ הוּא זָךְ וְנָקִי כְּכִסְפֵי צְרוּף. וְכָל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא מְגִלָּה, הוּא אֱמֶת בְּרוּר זָךְ וְנָקִי בְּלִי שׁוּם סִיג וּפְסֻלַת כָּלֵל, בְּחִינַת "אֲמָרוֹת ה' אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כְּכִסְפֵי צְרוּף וְכוּ' מְזַקֵּק שְׁבַעֲתִים" (תְּהִלִּים יב, ז). וְלַעֲמַת זֶה הַכַּח הַמִּדְבָּה שְׁמִטְעָה אֶת הָאָדָם נִקְרָא 'לָבֵן הָאֲרָמִי', כִּי מְרַמֶּה וּמְטַעֶה בְּכָל פַּעַם אֶת בְּנֵי אָדָם בְּכַמָּה מִיַּי טְעוּת וּשְׁקָרִים, עַד שֶׁהַשְּׁקָר בְּרוּר אֲצֵלָם, כְּאִלוּ אֵין בּוֹ שׁוּם סִפֵּק לְנִטוּת אֶל הָאֱמֶת. וְזֶה בְּחִינַת לָבֵן דְּקַלְפָּה,

לקויטי הלכות מתנה ד' חשן משפט קצט

בְּחִינַת אַרְבַּע מְרֵאוֹת נִגְעִים, שְׁכָלִם מְרֵאִיהֶם תְּכַלִּית הַלְבָן, הֵינּוּ כִּי כְּשֶׁמְבַרְרִין דְּבַר לְאַמְתּוֹ, הוּא בְּחִינַת שְׁמֵלֶבְנִים הַדְּבַר וּמְבַרְרִים אוֹתוֹ כְּשֶׁמְלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה ג, ו): "שְׁמֵלָה לְךָ" וְכוּ', וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה: דְּבָרִים הַבְּרוּרִין כְּשֶׁמְלָה, וְכְמוֹ שְׁדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (זהר ח"א כז.), וּבְלִבְנִים לְבוּן הַלְכָתָא. אָבֵל הַסְטָרָא אַחֲרָא מִתְגַּרְה לְהַפְךָ הָאֱמֶת עַל-יְדֵי הַטְּעוּתִים שֶׁל כַּח הַמְדַמָּה, עַד שְׁמֵלֶבֶן הַשְּׁקָר כְּאֵלוֹ הוּא בְּרוּר וּמְלָבֵן, שְׁכָף הוּא הַדְּבַר, כְּאֵלוֹ אֵין בּוֹ שׁוּם צַד נְטִיָּה, אֶל הַהַפְךָ, שֶׁהוּא הָאֱמֶת, וְעַל כֵּן נִקְרָא לְבָן הָאֲרָמִי.

וְזֶה בְּחִינַת לְבָן בֶּן נַחֲוֹר, מִחֲמַת שְׁעַל יָדוֹ כָּל הַהִתְגַּרוֹת וְהַמְחַלְקֵת שְׁחוֹלְקִין עַל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת נִקְדַּת הָאֱמֶת שְׁבִין כָּל הַצְּדִיקִים, בְּבְחִינַת (שיר השירים א, ו) "בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי שְׁמָנֵי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים כְּרָמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי". כְּרָמִים הֵם בְּחִינַת מְנַהֲיָגִים, כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַש"י שָׁם. בְּנֵי אֲמִי פָּרֵשׁ רַש"י: אֲנָשֵׁי מְצָרִים, הֵינּוּ בְּחִינַת כַּח הַמְדַמָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרָעָה וּמְצָרִים (כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּהַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֵּץ" בְּסִימָן נ"ד, עֵין שָׁם). הֵינּוּ שְׁבִנֵי אֲמִי שֶׁהֵם כַּחוֹת הַמְדַמָּה שְׁאִינוֹ מְבָרָר, הֵם נִחְרוּ וְנִתְגַּרוּ בִּי, הֵינּוּ בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר "שְׁמָנֵי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים", הֵם בְּחִינַת

מנהיגים בכירים שאינם יכולים להועיל לי. "כרמי שלי לא נטרתי", כרמי שלי הוא בחינת המנהיג האמת, הינו הצדיק האמת. ועל כן נקרא כרמי שלי, כי הוא יודע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד, ולתן עצה והתחזקות וכו' לכל אחד מישראל כראוי לו, ועל כן נקרא כרמי שלי, כי הוא המנהיג שלי, הינו של כל אחד ואחד מישראל באמת, כי רק הוא יודע להנהיג אותי ולהושיע לי באמת. אבל שאר המנהיגים החולקים עליו נקראים כרמים ומנהיגים אחרים ואינם שלי. כי אף על פי שיש בהם כמה שהם צדיקים וכשרים, אבל מאחר שעדין לא שברו המדמה לגמרי, ואינם יכולים להושיע לי, על כן אינם מנהיגים שלי, מאחר שאיני יכול לקבל תועלת מהם.

ועל כן מבקשת כנסת ישראל מהשם יתברך: "הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים וכו', שלמה אהיה כעטיה על עדרי חבריך" (שיר השירים א, ז), הינו שכנסת ישראל מבקשת ומתחננת מהשם יתברך שיגיד לה ויגלה לה האמת, "איכה תרעה איכה תרביץ", הינו איכה ואיפה הוא הרועה את ישראל באמת, בעת הגלות המר הזה, שהוא בחינת בצהרים, כמו שפרש רש"י שם, שהוא עת החם שרע להצאן (ועין מזה במקום אחר). ובשביל זה נקרא הכח

המדמה לכן בן נחור, בחינת "בני אמי נחרו בי", מחמת שכל ההתגרות לחלק על הצדיק האמת הוא על-ידי כח המדמה שמטעה את האדם, עד שמהפך האמת לשקר והשקר לאמת, כמו שכתוב: "הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים אור לחשך וכו', שמים מתוק למר" וכו' (ישעיה ה, כ), וזהו ששאל אותם: "הידעתם את לכן בן נחור", הינו שאמר להם, מאחר שאצלכם עדין מנח האבן גדולה על פי הבאר, על כן אני שואל אתכם הידעתם את לכן וכו', שהוא בחינת הכח המדמה כנ"ל, הינו כי בודאי יש לכם ידיעה ואהבה והפרות עמו, כי ידיעה לשון אהבה. "ויאמרו ידענו", שהודו לו שעדין לא שברו המדמה והם יודעו ואוהבו עדין, "ויאמר השלום לו ואמרו שלום", ששאל אם שלום לבחינת הכח המדמה, הינו אם יש שלום להמנהיגים שלא שברו עדין את המדמה, אם שלום להם, והשיבו שלום, כי להם בודאי יש שלום, כי אין עליהם מחלקת, כי אין הבעל דבר מתגרה להרבות עליהם מחלקת, מאחר שאין בהם כח לעזר לישראל להחזירם למוטב, כי הוא מתגרה רק להרבות מחלקת על הצדיק האמת, בחינת יעקב, שהוא יכול להוכיח את ישראל ולהחזירם למוטב. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: האי צורבא מרבנן דמרחמי ליה וכו', משום דלא מוכח להו וכו' (כתבות קה.); נמצא,

שאלו שאין מועילים לישראל, להם יש שלום. וזהו "ויאמרו שלום, והנה רחל בתו באה עם הצאן"; רחל היא התורה (כמו שפרש אדוננו, מורנו ורבינו, זכרוננו לברכה, במקום אחר [לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן יב]), ומי שאין המדמה שלו מברר כראוי, אזי גם חדושי התורה שלו הם משם, מבחינת המדמה שאינו מברר, שמדמה מילתא למלתא, והוא מנהיג את ישראל בהתורה שלו, אבל התורה שלו אינה יכולה לעזור להם כלל, והלוואי שלא תקלקל להם. אף העולם טועים וסוברים שיכולים להנהיג ולרעות צאן קדשים בהתורה שלהם. וזהו "ויאמרו שלום והנה בתו באה עם הצאן", שאמרו שאלו המנהיגים שהם מסטרא דלבן, שעדין לא בררו המדמה, יש להם שלום גדול כנ"ל, והם גדולים בעולם ומנהיגים ורועים את צאן קדשים בהתורה שלהם.

וזהו "והנה רחל בתו באה עם הצאן", הינו שהתורה שנמשכת מכח המדמה שהיא "רחל", בתו של לבן, שהיא התורה של אלו המנהיגים כנזכר לעיל, "באה עם הצאן", שהולכת עם צאן קדשים, ורועה אותם, כי הם גדולים בעולם ושלום להם, ותורתם מנהגת ורועה עדרי צאן קדשים, "ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה" וכו', ואיתא, שזה מרמז על אריכת הגלות, שעוד היום והזמן של הגלות גדול,

כי הגלות יתארך, הינו שיעקב אמר להם, שעל ידי תורה כזאת אי אפשר לקרב את הגאולה. וזהו "הן עוד היום גדול", שבהכרח שהגלות יתארך, חס ושלום, "לא עת האסף המקנה", שעדין אין עת לאסף ולקבץ המקנה, צאן קדשים, דהינו נפשות בני ישראל להשיבם לנויהם על ידי תורה כזאת, שאין בה כח לתקן את ישראל להשיבם לאביהם שבשמים, "השקו הצאן ולכו רעו", זה בחינת "אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים", עין בפרוש רש"י שם, הינו שכל זמן שאין יודעים האמת הברור למי להתקרב, צריכים לעת עתה להתקרב לאלו המנהיגים, כי ברבם יש טוב הרבה, וגם בהתורה שלהם יש טוב הרבה, רק שיש בהם אחיזת המדמה. על כן כל זמן שאין יודעין מהצדיק האמת ששבר המדמה לגמרי, צריכין להתקרב להם, בבחינת: "אם לא תדעי וכו', צאי לך וכו', ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים". וזהו "השקו הצאן ולכו רעו", הינו שאמר להם, שהגאולה אי אפשר לקרב על ידי תורה כזאת, אך אף על פי כן "השקו הצאן ולכו רעו", מאחר שאין יודעין עדין מנקדת האמת וכנ"ל. "ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן וכו', שהשיבו לו ואמרו, שגם זה לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וכו', הינו שגם התורה והנהגה הזאת אין

אנו יכולין, כי אם על ידי שמתאספים יחד כל העדרים, כי בעת האספה והקבוץ שמתקבצין הרבה מישראל אצל כמה גדולים ומנהיגים, אז "הן אל כביר לא ימאס" (איוב לו, ה), ויכולין להמשיך לפי שעה איזה מימי התורה להשקות הצאן קדשים. אף אחר כך "והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה", שחוזר היצר הרע למקומו. וכמבאר במדרש על הפסוק זה: "ונאספו שם כל העדרים" זה הצבור וכו'. "והשיבו את האבן", שכיון שהם יוצאים להם, יצר הרע חוזר למקומו. "עודנו מדבר עם, ורחל באה עם הצאן", שבתוך שדבר עם, בתוך כך ראה והסתכל על הטוב הצפון בדבריהם, דהינו התורה שנפלה אצלם, וזהו: ורחל שבאה עם הצאן קדשים ומנהגת אותם. כי הצדיק בחינת יעקב, יכול למצא תורה בתוך כל הדבורים שמדבר עם העולם.

וזהו: "ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא". כי באמת התורה שמנחת בגלות בכח המדמה, התורה בעצמה קדושה וטהורה מאד, והשם יתברך חומל על עמו, וכל זמן שאין זוכין למצא נקדת האמת שהוא מנהיג האמתי, אזי התורה בעצמה מנהגת את ישראל. וזהו: "ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא", הוא דיקא שהיא בעצמה, שהיא רחל,

שְׁהִיא הַתּוֹרָה, הִיא דִּיקָא רוּעָה וּמְנַהֲגַת אֶת הַצֵּאֲן אֲשֶׁר
 לְאַבְיָה, שֶׁהֵם הַנִּפְשׁוֹת הַמְתַּקְרְבִים לְמְנַהֲיָגִים הַנִּ"ל,
 שֵׁישׁ בָּהֶם אֲחִיזַת לָבָן, בְּחִינַת כֹּחַ הַמְדָמָה שֶׁאֵין בָּהֶם
 כֹּחַ לְהִנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל. רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹמֵל עַל עַמּוֹ,
 שֶׁהַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ בְּחִינַת רַחֵל בְּתוֹ מְנַהֲגַת אֶת יִשְׂרָאֵל
 לְפִי שָׁעָה, עַד אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה,
 שֶׁהַצְדִּיק הָאֱמֶת בְּחִינַת יַעֲקֹב, נוֹתֵן עֵינָו עַל זֶה, וְעוֹשֶׂה
 כְּמָה תַחֲבוּלוֹת, וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ, עַד שֶׁמוֹצִיא וּמַעֲלֶה אֶת
 הַתּוֹרָה בְּחִינַת רַחֵל מִתּוֹךְ בֵּית לָבָן, מִתּוֹךְ הַכֹּחַ הַמְדָמָה.
 וְהוּא מְתַיַחַד וּמְתַחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַד שֶׁמְתַקֵּן כָּל
 הָעוֹלָם עַל יָדָהּ, כִּי הוּא מְבַרֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וּמַעֲלֶה
 אוֹתָהּ לְשָׁרְשָׁהּ, וּמְחַדֵּשׁ עַל-יְדֵי-זֶה חַדוּשִׁים נִפְלְאִים,
 שֶׁהֵם עֲצוֹת אֱמֶתִיּוֹת לְהִנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי רַק הוּא
 יְכוּל לְגַל אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר בְּנִקְל, בְּבְחִינַת "וַיִּגַּל
 אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר", כְּמִי שֶׁמַּעֲבִיר פְּקָק מֵעַל
 הַצְּלוּחִית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (תַּנְחומָא

וַיִּשְׁלַח ד').

וְזֶה כָּלֵל כָּל הַפְּרָשָׁה שֶׁמְדַבֵּרַת אַחֵר כָּף, אֵיךְ לְקַח
 וְהוֹצִיא יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וְלֵאָה מִבֵּית לָבָן, וְהוֹלִיד
 מֵהֶם כָּל שָׁנִים עָשָׂר שְׁבַטֵי יָהּ, הֵינּוּ שֶׁיַּעֲקֹב בְּחִינַת
 הַצְדִּיק הָאֱמֶת, בָּרַר אֶת כָּל הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאת אִשֶׁת חַיִל,
 בְּחִינַת רַחֵל וְלֵאָה, בָּרַר הַכֹּל מִבֵּית לָבָן מְאֻחִיזַת

הַמְדָּמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּלִיד שְׁבִטֵי יָהּ, כִּי עָקַר קִיּוּם
 יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי-זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּצִיא כָּל הַצֵּאֵן מִבֵּית
 לָבֶן, שֶׁהֵם עֲדָרֵי צֵאֵן קֶדְשִׁים, כִּי הוּצִיא כָּלֵם מַגְלוֹת
 הַמְדָּמָה וְהַשִּׁיבָם אֶל הָאָמֶת, כִּי יַעֲקֹב בְּחִינַת עֶצֶם
 הָאָמֶת, בְּחִינַת (מִכָּה ז, כ) "תִּתֵּן אָמֶת לְיַעֲקֹב" כַּנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים, הֵם בְּחִינַת גְּנוּנִין,
 בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגְּנוּנִין, שֶׁהֵם גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא שְׁעַל-
 יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעֵין כַּח הַמְדָּמָה, כַּח הַבְּהֻמִּיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 צֵאֵן לָבֶן וּמְבָרְרִין הַטּוֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת צֵאֵן קֶדְשִׁים, צֵאֵן
 יַעֲקֹב, בְּחִינַת "וְאֵתָן צֵאֲנִי צֵאֵן מְרַעִיתִי אָדָם אִתָּם"
 (יחזקאל לד, לא). וְעַל-יְדֵי הַגְּנוּנִין שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעֵין
 הַמְדָּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין אֶל הַשֶּׁכֶל בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא
 שֶׁכֶל בְּכַח, וְשֶׁכֶל בְּפַעַל וְשֶׁכֶל הַנִּקְנָה.

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים, שֶׁהֵם כְּלָל כָּל
 הַמַּחֲזִין וְהַשֶּׁכֶלִיּוֹת שֶׁהֵם כְּלָל כָּל הָעוֹלָמוֹת
 וְהַשְּׁתַלְשְׁלוֹתָם מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף, שֶׁכָּלֵם נִתְהוּוּ עַל-יְדֵי
 חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קד, כד): "כָּלֵם בְּחֲכָמָה
 עֲשִׂיתָ", כִּי אֵיחָא בְּעֵץ חַיִּים (שַׁעַר ו') שֶׁתְּחַלֵּת שְׂרֵשׁ
 הָאֲצִילוֹת, וְכָל מָה שֶׁנִּתְהוּוּ שָׁם נִקְרָא בְּשֵׁם עוֹלָם
 הָעֲקָדִים. וְאַחַר כֵּן נִמְשָׁךְ אִוְרוֹת הַשְּׁבַעָה, מִלְכִּין
 קֶדְמָאִין דְּמִיתוּ, כִּי הִיָּה בָּהֶם מִיתָה וְשִׁבְרָה וְכוּ'. וְזֶה
 בְּחִינַת עוֹלָם הַנְּקָדִים. וְאַחַר כֵּן הִיָּה עוֹלָם הַתְּקוּן,

שעל-ידי-זה עקר התהוות וקיום כל העולמות מתחלת האצילות עד סוף העשייה, וזה בחינת ברדים. ומאלו השלשה בחינות, שהם עקדים נקדים וברדים, נמשך ונשתלשל בחינת השלש בחינות שיש בשכל, שהם שכל בכח וכו'.

כי שכל בכח זה בחינת עקדים, ששם אין שום השגה, כי הוא קדם האצילות, ומשם נמשך בחינת שכל בכח. ואחר כך מוציאין השכל מכח אל הפעל, ואז נתהוין השבעה מלכים הנ"ל, שהם שרש השבע מדות, שהם בחינת ז' ימי הבנין, אבל שם יש עדין בחינת שבירה, כי אי אפשר לברר השכל לאמתו בתחלתו מיד, וקדם שמולידין ומחדשין איזה דבר לאמתו, צריכין להפכו ולשברו מתחלה בכמה בחינות. ואחר כך מבררין השברים ומחברין אותן ומתקנים אותם על-ידי תוספת השכל חדש שממשיכין, ואז בונין ומשלימין החדוש על מתכנתו פידוע, ומוכן כל זה למי שזוכה לחדש חדושין. או אפלו אם אינו מחדש בעצמו רק שמעין בספרים ומבין דרכי החדוש, כי על-פי רב צריכין מתחלה לומר כמה סברות ולבנות כמה בנינים שאינם מתקיימים, שאין יכולין לברר על ידם ההלכה והחדוש לאמתו.

וְזֶה בְּחִינַת בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן (זֶהר ח"א כד: בַּמִּדְבָּר ג'),
 בְּחִינַת שְׁבִירַת הַמַּלְכִים, בְּחִינַת עוֹלָם הַנְּקָדִים,
 שְׁכָל זֶה נַעֲשֶׂה בְּעֵת שְׁמוּצִיאֵין הַשְּׁכָל מִכַּח אֶל הַפְּעַל,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִין הָעוֹלָמוֹת, כִּי כָּלם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ
 כַּנ"ל. וְאַחַר כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁכָל הַסְּבָרוֹת וְהַשְּׁכָלִיּוֹת
 שֶׁהוּצִיא בְּתַחֲלָה לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִשְׁבְּרוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 צְרִיכִין לְחַזֵּק עֲצָמוֹ אַחַר כֵּן וּלְלַקֵּט וּלְבָרַר מֵהֶם כַּמָּה
 נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כַּמָּה סְבָרוֹת יִשְׁרוֹת שְׁנַמְצָאִין וּמַפְזְרִין
 בָּהֶם. וְלִהְיוֹסִיף עֲלֵיהֶם שְׁכָל חֲדָשׁ וּלְחַבְּרָם אֲלֵיהֶם,
 וּלְקַבֵּץ אוֹתָם יַחַד, עַד שֶׁנִּשְׁשָׁלֵם הַבְּנִין וְהַחֲדוּשׁ עַל
 אֲמַתּוֹ, וְזֶהוּ בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן, בְּחִינַת עוֹלָם
 הַבְּרָדִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁכָל הַנְּקֻנָּה, שֶׁהוּא עֶקֶר קַיּוּם
 הַדְּבָר עַל מְכוֹנוֹ, (וְעֵינַן בְּעֵץ חַיִּים וְתַבִּינַן). וַיַּעֲקֹב עֲשֶׂה
 כַּמָּה תַּחֲבוּלוֹת לְזֶה בְּכַמָּה דְרָכִים, עַד שֶׁהַמְּשִׁיף בְּחִינַת
 הַתְּגַלוֹת הַגְּוֹנֵין עַל עֲדָרֵי צֶאֱן קֹדְשִׁים שָׁלוֹ, כְּדִי לְהַכְנִיעַ
 מֵהֶם הַמִּדְבָּה וּלְהַבְיָאֵם אֶל הַשְּׁכָלִיּוֹת הַנ"ל.

וְזֶה: "וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעַרְמוֹן וַיַּפְצֵל
 בָּהֶם וְכוּ', מַחְשֵׁף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקָלוֹת",
 וְאִיתָא (זֶהר ח"א קסב.) שֶׁזֶה בְּחִינַת סוּד הַתְּפָלִין, שֶׁהֵם כָּלֵל
 הַתּוֹרָה, שֶׁהוּקְשָׁה כְּלָה לְתַפְלִין כָּלֵל הַמַּחֲזִין, הֵינוּ
 שְׁיַעֲקֹב בְּחִינַת הַצְּדִיק, שֶׁהוּא נִקְדַּת הָאֲמֶת, הַמְּשִׁיף
 בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה כָּל הַמַּחֲזִין הַקְּדוּשִׁים בְּדְרָכִים נִפְלְאִים

ונוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהַכְּנִיס הַחֲכָמָה וְהַשְּׁכָל הָאֵמֶת בְּתוֹךְ הַמַּחֲזִין שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שְׂיִכְנַס הַחֲכָמָה וְהַשְּׁכָל הָאֵמֶת בְּתוֹכָם הַיָּטִב, שְׂיִבְיֵנוּ הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה כַּח לְשׁוֹם הַטְּעָאָה שֶׁל הַכַּח הַמְדַמָּה, בְּחִינַת לָבָן לְהַעֲבִירָם מִזֶּה חֵס וְשְׁלוֹם.

וְזֶהוּ "וַיֵּצֵג אֶת הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בְּרֵהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם" וְכוּ'. 'בְּרֵהָטִים', הֵם רְהִיטֵי מַחֲזִין, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהַר הַקְדוֹשׁ (תְּקוּנֵי זֵהַר קַמְדֵּי), הֵינּוּ שְׂיַעֲקֹב הַצֵּיג וְתַחֲב אֶת הַמַּקְלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שְׁחַדֵּשׁ וּגְלָהּ בְּשִׁכּוֹל אֵמֶת וְנִפְלְאָ וְנוֹרָא כְּזֶה, הַצֵּיג וְתַחֲב אוֹתָם בְּרֵהָטִים, בְּתוֹךְ רְהִיטֵי מַחֲזִין שֶׁל תְּלַמִּידָיו הַמַּתְקַרְבִּים אֵלָיו. וְזֶהוּ 'וַיֵּצֵג', 'וַיֵּצֵג' דִּיקָא, שֶׁהַצֵּיג וְתַחֲב חֲדוּשֵׁים שְׁלוֹ הָאֵמֶתִיִּים בְּרֵהָטִים בְּתוֹךְ רְהִיטֵי מַחֲזִין שְׁלָהֶם, שְׂיִהְיוּ תַחֲוִבִים בָּהֶם בְּעֵמֶק גְּדוֹל. עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה כַּח לְשׁוֹם טְעוֹת שֶׁל הַמְדַמָּה לְהַעֲבִירָם מִהֵם חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי כָּבֵר הֵם מְבִינִים הָאֵמֶת הַיָּטִב. וְזֶהוּ "בְּרֵהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם", בְּרֵהִיטֵי מַחֲזִין בְּמָקוֹם שְׂשׁוֹתִין מִימֵי הַתּוֹרָה וְהַדַּעַת, שֶׁם הַצֵּיג אֶת הַמַּקְלוֹת הַנִּפְלְאִים שְׁלו, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁכָלִיּוֹת הָאֵמֶתִיִּים שְׁלו שְׂמִכְוִנִין אֶת הָאָדָם בְּכָל עֵת לְדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, כְּמוֹ הַמַּקְל שְׂמִכְוִן אֶת הָעֲדָרִים אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר. וְעַל-כֵּן נִקְרָאת הַהִנְהָגָה וְהַמְמַשְׁלָה בְּשֵׁם מַטָּה וּמַקְל, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (יִחְזַקְאֵל יִט. יד) "מַטָּה עוֹז שְׂבֵט לְמַשׁוֹל", וְכֵן בְּכַמָּה פְּסוּקִים.

וזהו: "אשר תבאן הצאן לשותות לנכח הצאן ויחמנה בבאן לשותות", כדי פשיבואו שאר הצאן קדשים לשותות ממיימי התורה והדעת, לנכח הצאן קדשים ששותו כבר, שזכו כבר להפיר האמת לאמתו, "ויחמנה בבאן לשותות", שיחממו עצמם בחמימות והתלהבות דקדשה, ברשפי אש שלהבת יה, לעבד השם יתברך ולהתפלל בחמימות והתלהבות, "ולא ילכו עמו בקרי" (עין ויקרא כו, כד) חס ושלום, בבחינת קרירות שנמשך מסטרא דעמלק שהוא סטרא דלבן, שנאמר בו: "אשר קרף בקרף" (דברים כה, יח).

כי כל מי שאינו יודע מנקדת האמת הנ"ל, אפלו מי שהוא איש פשר ועובד השם יתברך, ומתפלל ועוסק בתורה, אבל כל עבודתו הוא בקרירות, בלי שום חיות והתלהבות וחימום דקדשה, ואין להשם יתברך שעשועים מעבודה כזאת, כי הוא בבחינת שנה, (כמבאר במקום אחר בהתורה פתח רבי שמעון בסימן ס'). אבל יעקב בחינת נקדת האמת המשיך תורה, בחינת מקלות, להנהיג העולם בשכליות נפלאים כאלו, עד אשר הציג ותחב השכל האמתי בתוך רהיטי מחין של המתקרבין אליו, עד שכל הצאן קדשים שיבואו לשותות ממיימי התורה לנכח הצאן הקדוש שלו, יתחממו עצמן בחמימות דקדשה לעבד השם יתברך ולהתפלל בחמימות

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט ריא

והתלהבות דקדושה, פי עקר חמימות דקדושה על-ידי תנועת השכל האמת, (כמו שמבאר בהתורה עתיקא בסימן כא).

וזהו: "והיה בכל יחם הצאן המקשרות". ופרש רש"י: 'הבכורות ושם יעקב את המקלות וכו'. ובהעטיף הצאן לא ישים" וכו' ופרש רש"י 'לשון אחור' וכו', זה בחינת מה שכתב אדוננו, מורנו ורבונו, שהנערים בקל להשיב אותם מהזקנים, כמו שכתוב בספר הא"ב (אות תשובה ח"ב, סימן ד'). וכמו שמבאר על פסוק: 'תעיתי כשה אבד' (בסימן רו), הינו שיעקב שם כל מגמתו לקרב בני הנעורים להוציאם מבחינת לבן מהפח המדמה, פי עדין הם רכים בשנים, ולא נשתרש אצלם הסברות של טעות המדמה. אבל הזקנים שכבר נשתרשו בטעותם של המדמה קשה להשיבם עתה אל נקדת האמת עד ירחמו עליהם מן השמים.

וכן כל הפרשה סובב והולך על קטב זה, על המלחמה שבין נקדת האמת בחינת יעקב, לבין פח המדמה, שהוא בחינת לבן הארמי בן נחור כנ"ל. וכל המלחמה והעבודה והיגיעה של יעקב הפל בשביל הבנים והצאן שהם בחינת בנים ותלמידים, פי עם יעקב בעצמו לא היה ללבן שום עסק ומריבה, פמובן בפרשה, פי יעקב בעצמו כבר שבר המדמה בחינת לבן לגמרי, ונקי ממנו

ריב לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

לגמרי, וידו מסלקת ממנו ואין לו שום עסק בו, רק יעקב מסר נפשו ביגיעות קשות וטרחות ותחבולות כאלה הכל בשביל הצאן והבנים, הינו להוציא בננו ותלמידיו מבחינת בית לבן, מבחינת המדמה.

ומחמת שהמלחמה גדולה וחזקה מאד מאד, כי הוא מתגבר ומתפשט ומשתטח מאד בכל דרגא ודרגא. וכל מה שמונצחין אותו מעט מתפשט ומשתטח יותר ויותר. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספ"ה נב.): כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו, על-פן הכרח יעקב לברח ממנו בהחבא עם רחל ולא, שהם כלל התורה, ועם כל הבנים והצאן. ולכן רדף אחריהם ובקש לעקר את הכל חס ושלום, כמו שכתוב (דברים כו, ה): "ארמי אבד אבי", כי עדין לא הכניעו אותו כראוי, לולי השם שהיה לנו וכו', בחינת "לולא אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי את עניי ואת יגיע פפי ראה אלקים" (בראשית לא, מב), הינו שהצדיק האמת, בחינת יעקב, אומר ללבן, שבודאי לפי גדל רדיפתו והתגברותו על בננו וצאנו בודאי לא היה באפשרי לעמד נגדה לולי אלקי אבי וכו'. הינו שהשם יתברך בעצמו מכרח, כביכול, להכניס עצמו בזה לעזר לישראל המתקרבים להצדיק האמת להצילם מכל הרדיפות של לבן הארמי, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט ריג

לברכה (ספה נב.): אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו', שנאמר (תהלים לז, לג): "ה' לא יעזבנו בידו". וכמו שכתוב (שם צד, יז): "לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי", 'דומה' זה בחינת כח המדמה, שאי אפשר להנצל ממנו לגדל התפשטותו בכל דרגא לולא השם עזרתה לי.

וזהו את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים וכו', הינו שהצדיק האמת אומר שהשם יתברך ראה את עניו ואת יגיע כפיו, כי הוא בעצמו יגע וטרח הרבה מאד בשביל הצאן הזה להוציאם מהמדמה להעלותם אל השכל לקרבם להשם יתברך. ועל-כן אף-על-פי שהם לא נצחו המלחמה כראוי, עד שעדין יש כח ללבן בחינת המדמה לרדף אחריהם ולהשיגם, ואף-על-פי-כן השם יתברך חמל על היגיעות והטרחות והמסירת נפש של הצדיק האמת, שמסר נפשו מאד בשביל כל אחד ואחד. ועל-ידי-זה השם יתברך בעצמו לוחם עם לבן ומגרשו מצאן יעקב, בחינת "את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח אמש".

וזה שאמר יעקב ללבן "מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי", הינו שיעקב הצדיק האמת מריב עם לבן הארמי ואומר לו: מה פשעי ומה חטאתי, הינו איזה חטא ופשע מצאת בי בעצמי אשר אתה רודף

אותי, הלא אין לך שום כח וקטרוג עלי, כי תהלה לאל
אני וך ונקי וצח לגמרי מכל חטא ופשע, כי אין לי
שום הסתכלות בזה העולם כולו אפלו כהרף עין וכו'
וכו', כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך
כי אין בי שום אחיזה ונגיעה ממך, כי אני נקי
מהמדה לגמרי לגמרי, "שים כה נגד אחי ואחייך
ויוכיחו בין שנינו", הינו שאמר שהוא מרצה לעמד
לדין לפני כל מי שירצה, הן לפני אחיו של יעקב הן
לפני אחיו של לבן, הינו הן לפני אותן שהם מסטרא
דקדושה, הן לפני אותן שהם מסטרא אחרא מסטרא
דלבן, כי לפני כלם יצדק בדין, כי כלם לא יוכלו למצא
בו שום שמץ ושום צד אחיזה משום ריח של איזה
תאוה ומדה שבעולם הנמשכת מכח המדה, כי אני
נקי וך וצח לגמרי.

אף גם היו לי יגיעות וטרחות גדולות בעבודת השם
יתברך בשביל כלל ישראל, בחינת "הייתי ביום
אכלני חרב וקרח בלילה". שיגעתי וטרחתי הרבה
בהתבודדות ותורה ותפלה ביום ובלילה בתוך שדות
ויערים, בתוך חרב וחמימות גדול ובעת הקר והקרר
בלילה, שגם אז הלך בדרך יחידי בהתבודדות, ויגעתי
וטרחתי ביגיעות גדולות מאד בעבודת השם, "ותדד
שנתי מעיני", הכל בשביל השם יתברך, בשביל לקרב

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רטו

אליו נפשות ישראל, על-כן אף-על-פי שהנפשות המתקרבין עדין לא נצחו המלחמה, אין לה פח לעשות להם מאומה, כי כחי וכח אבותי הצדיקים האמתיים יגן עליהם להצילם ממך, כי השם יתברך בעצמו יעמד בעזרי, עד שאגמר עמהם מה שהתחלתי לקרבם כלם להשם יתברך. עד שיצמח מהם התגלות האמת לכל באי עולם, כמו שכתוב (תהלים פה, יב): "אמת מארץ תצמח" וכו', מאותן שמנחים עד הארץ, מהם דיקא יצמח האמת לכל באי עולם, כי "שפת אמת תכון לעד" (משלי יב, יט) וקשטא קאי (שפת קד):

הלכות מתנת שכיב מרע

טו) נחזור לענין ראשון. וזה בחינת מתנת שכיב מרע שמתקיימת בלא קנין, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (גטין טו): דברי שכיב מרע פכתובין וכמסורין דמו. כי עקר כל השנויים והחזרות הם בכח המדמה, כי עצם השכל הוא פלו אמת, ואין בו שנוי וחזרה, כי עקר השכל הוא אמת, דהינו להשיג ולהבין כל דבר לאמתתו, וכשאין מבין בתכמתו ושכלו אמתת הדבר, אף-על-פי שאומר בזה הענין כמה שכליות, אין זה חכמה כלל, מאחר שלא עמד על אמתתו של דבר,

כגון הרופא הדאקטיר אם יאמר כמה סברות שכליות שצריכין סם זה לרפואת איזה חולאת, אם באמת סם זה אינו מועיל לו, אדרבא, יזיק לו, אין חכמתו נחשבת לחכמה כלל, מאחר שהמית נפש בחכמתו, ועל חכמה כזאת נאמר (ישעיה מז, י): "חכמתך ודעתך היא שובבתך" (ועין מזה במקום אחר מבאר יותר).

ועל-כן עקר החכמה שישכיל בתחלת כל דבר שירצה לעשות על אחרית הדבר, ומה יצמח מזה ולא יעשה שום דבר ולא יוציא מפיו שום דבור, שיצטרך אחר כך לחזור עליו ולשנותו חס ושלום, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת קיח:): 'מעולם לא אמרתי דבר וחרתי לאחוריי'. וזה בחינת 'איזהו חכם הרואה את הנולד' (אבות ב, ט), שצריך לראות בכל דבר שרוצה לדבר או לעשות, מה יהיה נולד מזה שלא יצטרך לחזור ולהתחרט עליו בעולם הזה או בעולם הבא. נמצא שעקר החכמה והשכל הוא אמת, ואין בו שום שנוי וחרזה. ועקר כל השנויים הם בבחינת המדמה שאינו מברר, כי שם מצויים כל הטעותים והשנויים, כי בתחלה נדמה לו כך, שצריך למכר זה הדבר, ואחר כך מתהפך סברות המדמה ומתחרט על זה.

ובשביל זה תקנו חכמינו, זכרונם לברכה, כל הקנינים שאין המקח נגמר בדבור לבד, כי אם בקנין,

כי שערו בחכמתם שאין הדעת נמשך לתוך המשא ומתן, כי אם על-ידי קנין זה, כי עקר כל הקנינים הם על-ידי הדעת, (כמו שמבאר במקום אחר) וכל זמן שלא היה בו קנין אפשר לשנות על-ידי פח המדמה ששם כל השנויים, כי אין נמשך הדעת לתוך המשא ומתן, כי אם על-ידי הקנין, שתקנו חכמינו, זכרונם לברכה, כל אחד כפי קנינו. ועל-כן מתנת שכיב מרע שהיא לאחר מיתה, מתקיימת בלא קנין, כי אחר מיתה מתבטל המדמה, כי הוא כח בטל, ואין שליטתו כי אם בחייו בשביל הבחירה, אבל אחר המיתה הפח המדמה מת ובטל לגמרי, כי שם עקר סטרא דמותא, ואין נשאר ממנו כלום, כי אין נשאר מהאדם אחר מותו, כי אם שכל הנקנה שהוא שכל האמתי, כמבאר שם בתחלת התורה הנ"ל, שעקר ההשארה של האדם אחר מותו הוא שכל הנקנה. ועל-כן אז מתקיימת המתנה בלא קנין כלל, על-ידי שכל הנקנה שנשאר מהאדם אחר מותו, כי פח המדמה שממנו כל השנויים כבר נתבטל כנ"ל, כי כל אחד מישראל אפלו איש פשוט, יש לו איזה נקדה טובה שנשאר ממנו, שהיא בחינת שכל הנקנה, שעל-ידי-זה יזכה לחלקו לעולם הבא, כי כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא (סנהדרין ז.):

וזהו דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמי, כי כתב מכניע פח המדמה, כי הכתב הוא לזכרון, בחינת

"כתב זאת זכרון בספר" וכו' (שמות יז, יד). והזכרון והשכחה הם בבחינת כח המדמה, כמו שמבאר במקום אחר. וכשכותבין הדבר לזכרון, בזה מבררין המדמה שלא ימשך ממנו שכחה וטעות ושנוי. נמצא שכתב הוא בחינת תקון המדמה. וזה בחינת מסירה שמוסרין הדבר לרשות הלוקח והמקבל, שזהו גם כן בחינת הכנעת המדמה, כי כשנמסר ונכנס הדבר מרשות הנותן לרשות המקבל, אז נגמר הברור ועלית הדבר, שאז הכנעת המדמה, שהוא בחינת הקלפות שסביב הניצוצות שבהמשא ומתן וכנ"ל.

ועל-כן דברי שכיב מרע פכתובין וכמסורין דמו, כי דבריו נגמריין ונתקיימין לאחר מותו בלא קניין, כאלו היו פכתובין ומסורים, שהם בחינת הכנעת המדמה, שעל-ידי-זה נגמר הקניין, כי אחר מותו נתבטל המדמה ולא נשאר כי אם בחינת שכל הנקנה, שעל-ידי-זה נתבטלין השנויים והחזרות שבאין על-ידי המדמה, ונתקיים הקניין על-ידי בחינת שכל הנקנה שנשאר ממנו כנ"ל:

ראשי פרקים להלכות מתנה הלכה ה'

משפט וצדקה וכו'. אוהב צדקה ומשפט במקום משפט אין צדקה, ובמקום צדקה וכו', ואתה

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט ריט

במשפט תעשה צדקה, וזה מנפלאותיו העצומים יתברך שאי אפשר להבין ולהשיג כלל: כתבוהו בשוקא וחתמוהו בכרא, פי היכי דלא להוי מתנתא טמירתא, פי מתנה טמירה אינה מתקיימת ויכול לחזור בו, פי עקר בחינת מתנת חנם להוציא החסד הנפלא מהעלם אל הגלוי:

פי באמת הכל חסד וטוב, פי השם יתברך כלו טוב, כלו חסד, וכל מדת הדין גם כן חסד גדול, כדי שיהיה כלי לקבל החסד וכו', כמובא מזה, שזהו בחינת "בגבורות ישע ימינו" וכו', וכמובא על פסוק: "אברהם הוליד את יצחק". אך בהכרח שבתחלה יהיה החסד בהעלם גדול, ואין רואין בהשקפה ראשונה כי אם בחינת הדין, וכל זה נמשך מבחינת 'בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושתף מדת הרחמים במדת הדין', אבל הרחמים בהעלם, וזה בחינת חשך שקדם לאור, וזה בחינת "ישת חשך סתרו". וזהו בחינת "והארץ הייתה תהו ובהו וחשך וכו' ורוח אלהים" וכו' — דא רוחו של משיח' וכו'. ומשם נשתלשל בכמה השתלשלות עד שנתהנה בחינת קלפה קודמת לפרי שממש כל הבחירה. וזה בחינת "ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים" וכו'. וזה בחינת ההעדר קדם

להויה, המובא בספרים, ומשם התגברות השקר. וזה בחינת "ואלה המלכים וכו' לפני מלך מלך" וכו' ומשם התגברות הגלות של עכשו קדם שיתגלה האמת והחסד בשלמות וכו' :

פי הבחירה בשביל לקבל השקר במשפט שלא לאכל נהמא דכסופא, אבל על-ידי בחינת צדקה ומשפט שנכללין יחד שאי אפשר להבין משם בחינת מתנת חנם, ואף-על-פי-כן לא יהיה נהמא דכסופא, ועל כל פנים לא יפסיד מאלו לא היה בא לעולם כלל, על-ידי-זה יכול להתתקן והכל בכח הצדיק הגדול וכו' :

בן ועבד, העבד מקבל פרס שטרח מה שמגיע לו, ואף-על-פי-כן אין שכרו וסעדו עולה כנגד שעשועים וסעדת הבן שמקבל מאביו אף-על-פי שהוא מתנת חנם, אבל האדם בזה העולם אין זוכה לזה, כי אם על-ידי הצדיק שעשה כבר כל מעשה עבד במסירת נפש עצום, וזכה לבחינת בן בתכלית השלמות, וגם אחר כך עשה כל מיני עבדות, כמו שמבאר על פסוק וקמלתי וכו' בסימן ה לקוטי תנינא, והוא יכול לזכות כל ישראל שיהיו בכלל "בנים אתם" וכו'. ואז יזכו הכל לסעדה שלעתיד כבן היושב על שלחן אביו וכו', אבל בודאי אף-על-פי-כן לא יהיו הכל שוין וכו', אבל גם הקטן שבכלם ירויח הרבה הרבה במה שהיה בזה

לקוטי הלקות מתנה ד' חשן משפט רכא

העולם אף-על-פי שסבל מה שסבל ועברו עליו מצולות ים וכו', הכל יתהפך לטובה על-ידי בחינה הנ"ל על-ידי הצדיק הנ"ל: אם כבנים אם כעבדים: נעשה ונשמע מדרגא לדרגא עד עד וכו', עד תורת השם ותפלות השם ממש. אבל כפשוטה להעתיק מדרגא לדרגא צריך שיהיה ירידה קדם העליה וכו', ואז יורד גם מה שהשיג מקדם וכו'. ואז צריך להתחזק בהרשימו וכו', ועל-ידי-זה ישמח בבחינת "כי חדות ה'" וכו', ויתחזק בעזות נמרץ, אז דיקא הן כנגד עזות הגוף ובפרט כנגד העזי פנים וכו'. ומחמת שכל עליותיו וירידותיו בקטנות גדול מאד מאד, בבחינת "אחות לנו קטנה וכו', מה נעשה לאחותנו ביום שידבר בה". על-כן העקר על-ידי התחזקותו לאחז עצמו בצדיק האמת שזכה כבר לתורת השם ותפלת השם ממש, שממנו כל השמחה והעזות דקדשה, ובענין זה הוא עקר מה שאין יודעין מהיכן ההתחלה, כי הא בהא תליא. וכמו ששמעתי ענין זה לענין עזות דקדשה ביותר, כי באמת כל הבחינת נעשה ונשמע אפלו בתכלית הקטנות נמשך הכל מהנעשה ונשמע הגבה הנ"ל, כי באמת הכל אחד, בחינת נעשה ונשמע אמרו כאחד, כי כל התורה והתפלה הכל ממנו יתברך וכו'. וכל ההתחזקות בשעת הירידה אפלו אם נמשכת במה שנמשכת, הכל על-ידי בחינת מתנת חנם בכח הצדיק

רכב לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

הנ"ל. מתנת חנם הוא בחינת נשמע כדלקמן, ועל-ידי-
זה יכולין להוציא החסד מההעלים אל הגלוי, ואז דיקא
מתקימת המתנה. ומשם נמשך מה שתקנו חכמינו,
זכרונם לברכה, בעצם רוח קדשם, שגם בגשמיות
מתנה טמירתא אינה מתקימת כנ"ל, וצריך לכתב
כתבוהו בשוקא, כי עקר שרש בחינת מתנה נמשך
מבחינה הנ"ל להוציא החסד, בחינת מתנת חנם
מההעלים אל הגלוי:

ואתחנן מתנת חנם, "אתה החלות להראות את עבדך
את גדלך", 'להראות' דיקא להראות ולגלות
מה שהיה בתחלה נעלם מאד, כי חסדים שהמשיך
משה רבנו לא נתגלו מימות עולם. על-כן "אעברה נא"
וכו', ששם עקר ההתגלות הנ"ל. אבל השם יתברך אמר
לו "רב לך" וכו', כי עדין אין הזמן לזה וכו' "הראנו
ה' חסדך וישעך תתן לנו":

המלאכים קטרגו: "מה אנוש כי תזכרנו" וכו', כי רבם
לא יוכלו לעמד בנסיון. והשיב להם השם
יתברך: 'לחנם נקראתי חנון ורחום', כי אף-על-פי
שהעולם נברא בשביל משפט, אף-על-פי-כן גם מדת
רחמנותי בחינת צדקה יתקיים, ואז יתקיים העולם
על-ידי שני הבחינות אלו יחד שאי אפשר להשיג.
והכל בכח הצדיקים שיעמדו בנסיון ויזכו וכו', כי

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רכג

שאלת המלאכים הוא כמו 'ממה נפשך' — אם תתנהג
במשפט אם כן לא יתקיימו, ואם בחסד אם כן הוא
נהמא דכסופא, ואם כן למה כל הטרח הזה של
הבריאה. אבל השם יתברך ברא הכל בשביל הצדיקים,
שיזכו במשפט, והם ימשיכו גם בחינת צדקה ויכללו
הכל ביחד ויקיימו העולם בבחינה הנ"ל:

שיף לעיל

חשך קדם לאור וכו', וזה בחינת הירידה שקדם העליה
וכל היסורים והצרות רחמנא לצלן, בכלל ובפרט
ובפרטי פרטיות שקודמין לכל הישועות והחסדים וכו'.
אבל בתחלה אין רואין רק את היסורים ומשם כל
הבחירה, ומשם כל ימיו פעם ומכאובות למי שאינו
זוכה להסתכל בכל יום על האמת לאמתו להחיות את
עצמו בכח הצדיק האמת בבחינת 'אלמלא מלחא' וכו'.
וכל זה הוא מבחינת תחלת הצמצום של חלל הפנוי
שקדם לכל ההיות של כל העולמות, וכן הוא בכל
עולם ובכל דרגא של כל אדם:

שיף לענין מתנה טמירתא וכו'. הנותן מתנה לחברו,
צריך להודיעו מתנה טובה יש לי בבית
גנזי ושבת שמה וכו'. נעשה ונשמע תורה ותפלה, נגלה
ונסתר, בחינת משפט וצדקה, והעקר ושרש הכל הוא

בְּחִינַת תּוֹרַת הַשֵּׁם וּתְפִלַּת הַשֵּׁם. בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נַעֲשֶׂה מֵה שְׁהִיָּה בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, כְּמַבְאָר בְּכַתְבֵי הָאָר"י. אֲבָל בְּוֹדָאֵי בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי, מֵעֵין שְׁהִיָּה בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה, רַק שְׁעֵתָהּ הוּא בְּבַחֲינַת הַתְּחִלּוֹת נִפְלָא מֵה שְׁלֵא נַעֲשֶׂה מֵעוֹלָם. וְעַקֵּר הַהֲתַחֲדָשׁוֹת הוּא בְּבַחֲינַת הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּהַמְּשַׁכֵּת חֲסָדִים וְרַחֲמִים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי מֵה שְׁלֵא הָיָה מֵעוֹלָם. כִּי בְּתַחֲלָה עָלָה בַּמַּחְשָׁבָה וְכוּ', וְרָאָה וְכוּ', וְשִׁתְּףָּ מִדַּת הַרַחֲמִים בְּמִדַּת הַדִּין, וּמִשָּׁם כָּל הַבְּחִירָה, כִּי מִשָּׁם שָׂרֵשׁ הַיִּצָּר הָרַע וְשִׁבְיָתוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּסִימָן ע"ב וּמְרָמָז בַּזֵּהר הַקְּדוֹשׁ וּבְדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה. אֲבָל בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל מִנְּה וְיָבֵה, כְּבִיכּוֹל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג כָּלֵל, וְהָיָה בְּלֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא. וְעֵתָהּ בְּכָל שָׁנָה צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת מִדַּת הַרַחֲמִים הַנִּלְמַד מִחֲדָשׁ לְתַקֵּן הַפְּגָמִים וְהַקְּלוּלִים וְהַדִּינִים שֶׁל אוֹתָהּ הַשָּׁנָה, בְּחֲסָדִים וְרַחֲמִים חֲדָשִׁים נִפְלָאִים, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹסִיפוּ תַקּוּן גַּם בְּרַחֲמִים, שְׁנַמְשָׁכוּ כְּבָר בְּשָׁנִים שְׁעַבְרוּ, וְכֵן צָרִיכִין בְּכָל שָׁנָה עַד שְׁיָבוֹא הַגּוֹאֵל צָדֵק וַיִּגְמַר הַתַּקּוּן בְּשִׁלְמוֹת.

וְזֶה עַקֵּר תַּקּוּן הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדָקָה הַנִּלְמַד, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת נִשְׁמָע וְכוּ' הַנִּלְמַד. וְעַל-כֵּן נִסְמְכוּ יַחַד תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה צְדָקָה. וְהַכֹּל

לקויטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רכה

בבחינת נשמע נגד התורה שהוא בחינת נעשה, בחינת משפט, שלפי המשפט אין מועיל תשובה חס ושלום, ואפלו אם יועיל הוא במשפט גדול וכו'. אבל צריכין בכל שנה רחמים חדשים לגמרי שהכל יוכל להתתקן במתנת חנם. וכל זה נעשה על-ידי הצדיקים הזוכין לבחינת תורת השם ותפלת השם ממש והבן מאד, פי אפלו הצדיק הגדול הזוכה להפיל בתחלת האצילות עדין וכו', עד שנכלל כלו באין סוף וכו'. ושם התורה תורת השם ממש, ותפלה תפלת השם ממש, ושם כלו אין סוף, ומאז נתחדש העולם בכל שנה בכחו, מבחינה זאת, על-בן על-ידי-זה יגמר התקון בשלמות במהרה בימינו, אמן:

תקעו בחדש שופר וכו' כי חק לישראל, הוא בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת צדקה. "משפט לאלהי יעקב", בחינת משפט הנ"ל, בחינת תורה וכו'. "תקעו בחדש שופר", 'בחדש' דיקא, בחינת התחדשות הנ"ל. וזה עקר בחינת התחדשות המחין והמתקת הדינים, שעל-ידי השופר הנמשך בכל ראש השנה מחדש לגמרי וכו"ל, בחינת "עדות ביהוסף שמו וכו', שפת לא ידעתי אשמע" בחינת השגת הנשמע הנ"ל, ששומעין ומבינים מה שלא היו יודעים מתחלה כלל וכן צריכים בכל שנה והבן מאד. וזה בחינת "הרחב

פיה ואמלאהו" וכו'. וזה בחינת שמעוררין בחינת שרש התשובה, שהוא בראש חדש, והעקר בראש השנה שהוא בראש חדש וכו', ומראש השנה צריכין להמשיך בחינת ההתחדשות בכל יום ויום, כי בכל יום הקדוש-ברוך-הוא מחדש בטובו מעשה בראשית, ועל-כן בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, והקדוש-ברוך-הוא עוזרו, וזה נמשך מבחינת בתחלה עלה וכו', ועל-כן צריכין בכל יום חסדים חדשים לגמרי והכל נמשך מראש השנה מבחינה הנ"ל. "מגדיל ישועת מלכו", שמגדיל הישועות עד אין קץ, ועושה חסד למשיחו וכו', עד עולם בחינת "ולשלום אין קץ". "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי" וכו'. שברבוי עצם הקלקולים חס ושלום, אין סמיכה פי אם על צדיקים שוכני עפר, ועל-כן משתטחים על קבריהם הקדושים, כי אז דיקא ממשיכים חסדים נפלאים בכל פעם חדשים לגמרי בפרט בראש השנה, כי "במתים חפשי" — מן המצות, ואז אין עבדא עוד להרויח שכר על-ידי בחינת משפט, כי אם מה שפעלו כבר בחייהם, אשרי להם! אבל עתה כל שעשועם ביותר הוא שממשיכים בכל פעם חסדים חדשים עד שיגמרו בשלמות מה שהתחילו.

וזה "יבוא שלום ינוחו על משכבותם" וכו' (ישעיה נז),
 "ואתם קרבו הנה בני עוננה זרע מנאף וכו', על

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רכז

מי תתענגו וכו' הלא אני מחשה" וכו'. כי בודאי אין לכם שום סמיכה על מעשיכם, כמו שכתוב שם: "ואת מעשיך ולא יועילוך רק אני אגיד צדקתך". וכמו שמאריך שם אחר כך: "והחוסה בי ינחל ארץ וכו' ואמר סלו סלו פנו דרך" וכו', לומר שבודאי כפי מעשיכם. וכמו שמזכיר שם ענין מעשיהם, והעקר פגם הברית ופגם האמונה (וכמו בא בפרוש רש"י במשלי, וכמה מקומות, ושם במקומו, שמוכיחם על העבודה זרה שלהם, שהוא בחינת פגם אמונה וגם מוכיחם על נאוף ממש, רחמנא לצלן). ועל-כן בודאי אין לכם שום סמיכה, כי אם על חסדים חדשים נפלאים שממשיכין הצדיקי אמת, והעקר השוכני עפר בחינת "ינוחו על משכבותם" וכו', "ואתם קרבו הנה", על ידם תוכלו גם אתם להתקרב אם תרצו. אבל כשאתם הולכים חס ושלום, בדרך-יכם — "על מי תתענגו" וכו' וכמו שמוכיחם שם. וסיים לטובה: "והחוסה בי" וכו'. ואמר סלו סלו עד שמסיים בשבת — "אם תשיב משבת רגליך" וכו', ובזה מסימין ההפטרך של יום-כפור. כי עקר המשכת החסד החדש הנ"ל בכל פעם לנצח, הוא על-ידי קדשת שבת שקביעה וקיימא, שאגין על אדם הראשון, שהוא בחינת מתנה טובה הנ"ל, שהיה לו יתברך בבית גנזיו, כי הוא בחינת חסד הגנוז מאד, בחינת אור הגנוז וכו' ושבת שמה, לך והודיעם, כי

רכח לקויטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

עקר להודיע ולגלות החסד הנ"ל, להוציא מהעולם אל הגלוי, שזהו בחינת מנשמע לנעשה וכו'. והעקר על-ידי בחינת דבקות ורצון ובטול אל האמת, שהוא בחינת אור האין סוף מכל מיני ירידות שבועולם, עד שבכח הצדיק שזכה לתורת השם ותפלת השם ממש יתהפך גם ירידותיו וירידות של כל החפצים באמת לעליות גדולות, אף-על-פי שמתארך הגלות בכלל ובפרט מאד מאד, כי לגדלתו אין חקר, וכמו שכתוב שם: "כה אמר רם ונשא וכו' ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים" וכו'. וכמו שכתוב: "כי ההרים ימוש" וכו', בחינת כלל העולם וחסדי מאתך לא ימוש, בחינת החסד הנעלם הנ"ל, שאין המלאכים משיגין שהוא בחינת שרש מדת הרחמים ששתף וכו', שהצדיקים ממשיכין אותו בכל פעם בהתחדשות נפלא, וזה החסד לא ימוש לעולם, בחינת "חסדי ה' כי לא תמנו וכו', חדשים לבקרים" וכו'. והעקר על-ידי קדשת ראש השנה שהוא חסד נפלא, כמו שמבאר במקום אחר:

המלאכים אומרים תחלה 'מלא כל הארץ כבודו', זה בחינת משפט, בחינת מלך המשפט מלך הכבוד, כי עקר כבוד המלך שעושה משפט, בחינת הנשא שופט הארץ וכו'. אבל האופנים וחיית הקדש

לקוטי הַלְכוֹת   מִתְנַה ד'   חֲשַׁן מִשְׁפָּט   רכט

בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְׂאִים לְעַמַּת וְכוּ', וְאוֹמְרִים 'בְּרוּךְ כְּבוֹד
ה' מִמְּקוֹמוֹ', שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'אִיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ' כְּמוֹ
שְׂאוֹמְרִים בְּקִדְשֵׁת כְּתָר בְּשַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב, הִינּוּ שְׂאִין זֶה
עֵקֶר שְׁבַח וְכְבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁכְּבוֹדוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת
מִשְׁפָּט מְלֹא כָּל הָעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה לְבַד לֹא הָיָה
מִתְקִים הָעוֹלָם כִּנ"ל, רַק בְּאַמַּת אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל אִיֵּה
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, כִּי דַרְכֵי מִשְׁפָּטוֹ, אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג מֵאַחַר
שֶׁהַמִּשְׁפָּט כְּלוּל בְּצַדִּיקָה, שְׁזָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כָּלֵל
וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים זֹאת בְּרַעַשׁ גָּדוֹל, כִּי מִזְדַּעְזְעִים
מֵאֵימָתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲזִי מְאֹד, מִחַמַּת שְׁמִבְיָנִים מֵרַחוּק שֵׁישׁ
חֶסֶד נִפְלֵא מְאֹד מְאֹד, שֶׁהוּא עֵקֶר גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַשִּׁיג בְּשׁוֹם אֶפֶן, כִּי אִם הִצְדִּיקִים
שְׁהִיוּ בְּזֵה הָעוֹלָם וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אַחַר כָּף
מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֵּן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְכוּ', כִּי מִשֵּׁם דִּיקָא
יִמְשִׁיף רַחֲמִים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם וְכַנ"ל.

עֲשֵׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה כְּנִגְדַּ עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת, שְׂרַק
בְּכַחֲם יְכוּלִין לָשׁוּב וּלְהַמְשִׁיף כְּפָרָה וְעַל-כֵּן
מִזְכִּירִין אוֹתָם בְּיוֹם-כְּפוּר, כִּי מֵעַת הַחֲרִבָּן נִמְשָׁף זֶה
הַחֶסֶד רַק עַל-יְדֵי הַהַרוּגִים עַל קִדְשֵׁת שְׁמָךְ וְכוּ',
שֶׁעֲקָרָם וּכְלָלוּתָם הֵם הַעֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת, שְׁזָה
בְּחִינַת כַּח הִצְדִּיקִים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם הַנ"ל. כִּי גְדוּלַּי
הִצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים אֶפְלוּ כְּשִׁמְתוֹ עַל מִטָּתָם, מֵתוּ גַם

בן על קדוש השם, כי כל ימי חייהם מסרו נפשם על קדוש השם בכמה וכמה בחינות, מכל שכן בסופם בהסתלקותם ממש:

"כי חסדך גדול עלי והצלתי נפשי משאול תחתיה ואתה ה' אל רחום וחנון וכו' תנה עזך לעבדך" וכו', שמכל הבקשות מבקש על עצות דקדשה, וזה 'תנה עזך דיקא, הנמשך מתורתך ותפלתך, והבן, כי "ה' עוז וגבור ה' גבור מלחמה" — "אל ישראל הוא נותן עז וכו', תנו עז לאלקים", וכמו שמבאר מזה במקום אחר לענין עצות דקדשה וכו', שתלויים זה בזה וכו', נורא אלהים ממקדשך רבים בבנינה ובחרבנה, שאז מחיין עצמן במקדש מעט, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, ומשם "אל ישראל הוא נותן עז ותעצומות לעם" וכו'. "עזי אליך אומר כי אלקים משגבי אלקי חסדי", כי על ידי החסדים הנ"ל, נמשך עצות דקדשה: "עזו אליך אשמך כי אלקים משגבי, אלקי חסדי יקדמי" וכו'. כי זה שמחליש דעת האדם, זה בחינת שמהפך מדת הרחמים למדת הדין, כמו דרך הרשעים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, כי תורת חסד שמזהיר את העניש, כדי לשוב, ולא כדי להתרחק חס ושלום, הוא מהפך להחליש ולרחק חס ושלום. אבל הצדיקים בהפך שמהפכין מדת הדין

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רלא

למדת הרחמים, כי ממשיכין חסדים חדשים תמיד, עד שיתקיים: "יבקש עון ישראל ואיננו", כי הירידה תכלית העליה, מחמת שהיה בירידות פאולה, והתחזק בעזות דקדושה כזה נגד השלכות וכו' פאולה, בכח הצדיק שזכה לנעשה ונשמע הנ"ל, על ידי זה נתהפך הכל לעליה, כי על ידי תורת ה' ותפלת ה', מתהפך הכל לטובה וחסד. ועל כן מתחילין לקום לסליחות תכף אחר שבת. וכמו שאומרים: 'במוצאי מנוחה קדמנוך תחלה'. כי עקר המשכת הרחמים וחסדים חדשים לזכות לסליחה, הוא על ידי שבת שהוא מתנה טובה וכו', כי צריך להודיע שיתן לו מתנה, כדי שיכין עצמו המקבל לקבלה. וכמו שכתוב בשבת: "והכינו את אשר יביאו פי שבת", שהוא מתנה טובה כנ"ל, צריך הכנה והזמנה. "וארחות חסדיך גלית לו והודעתו וכו', ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז התאזר", בחינת עזות דקדושה שמשפיע לנו, שעל ידי זה דיקא "אף תפון תבל בל תמוט", כי עקר קיום העולם על ידי זה, כי רק על ידי זה מקבלין ומקימין התורה כנ"ל. "נכון כסאך מאז", בחינת ראש השנה, שאז נעשין כל אלו התקונים, וזהו "מעולם אפה", כי מתחלת בריאת העולם נכון הכסא לישב עליו בראש השנה, שאז נברא העולם, דהינו אדם הראשון, ועקר העזות הוא קולות דקדושה כנ"ל. אבל יש כנגד זה קולות דסטרא אחרא,

שהוא עזות דסטרא אחרא שמרעמיין ומלבלבין בקולם
מאד מאד, וזהו "מקלות מים רבים אדירים משברי ים"
של הסטרא אחרא, "אדיר במרום ה'", "כי עזות דקדשה
עולה עליהם, כי עדתיה, בחינת שני העדיים הנ"ל,
נאמנו מאד, בחינת עדות השם נאמנה. וזהו: "לביתך
נאוה קדש", שהוא בית המקדש שמשם תצא תורה
והוא בית תפלה, השם לארץ ימים. וכמו שפרש רש"י
שם: אף-על-פי שארכו הימים, אף-על-פי-כן "עדתיה
נאמנו מאד", כי על-ידי תורת ה' ותפלת ה', נזכה
לעזות דקדשה תמיד לנצח הכל וכו' כנ"ל:

וזה בחינת המדרש פליאה המובא על פסוק תקעו וכו',
שהקדוש-ברוך-הוא אומר לשטן בראש השנה:
הבא עדים, ומביא את החמה לבד. והקדוש-ברוך-הוא
אומר: "על-פי שנים עדים יקום דבר", והולך להביא
הלבנה והיא מתפסית, ומבקש אותה ואינו יכול
למצאה, ואז הקדוש-ברוך-הוא עומד מכסא דין ויושב
על כסא רחמים. חמה בחינת תורה, כמו שפרש רש"י
על פסוק "תחת השמש" בקהלת. ולבנה בחינת מלכות,
בחינת תפלה והיא מקבלת מהתורה, וגבה מהתורה,
בבחינת "אשת חיל עטרת בעלה", כי עושין מהתורה
תפלה, הינו מתורת ה', ואחר כך נעשה מהתפלה תורה,
הינו תורתו, שזוכין לזה רק על-ידי תפלה, ועקר

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רלג

התפלה דבקות ובטול אל האין סוף ורצון וכסופין אליו
יתברך עד אין סוף. ועל-ידי-זה זוכין להתפלל כראוי,
עד שפועלין ועושין מזה תורתו. נמצא, שאז התפלה
בבחינת נעשה, ואז חוזרין ומבטלין עצמן ברצון וכו'.
כנ"ל:

נמצא שעקר הנשמע, בבחינת דבקות ובטול ורצון וכו'.
ועל-כן אין השטן יכול להביא רק עד אחד,
שהוא החמה בבחינת תורה, דהינו הפגמים של כל אחד
שפגם על-ידי מעשיו, כי כתר הנעשה אבדו ישראל.
אבל אין סומכין על עד אחד, והולך להביא הלבנה
והיא מתכסית, כי כתר הנשמע נשאר לישראל מחמת
שרצונם וכסופם אי אפשר לבטל לעולם, כי הכל
חפצים ליראה את שםך. וכמו שכתוב: "מה תעירו ומה
תעוררו וכו' עד שתחפץ". כי הרצון הוא עד אין סוף,
ועל-כן אינו יכול למצא את הלבנה, כי מתכסית מאד,
כי פנימיות הרצון הטוב של כל אחד מישראל נעלה
מהכל מאד. וזהו בעצמו מה שכתוב במדרש רבה
שכתר הנשמע נשאר, כי הנעשה הוא בקטנות גדול
מעצם הירידה בגלות בבחינת "ותרד פלאים". אבל
הרצון בוער עד אין סוף, ועל-כן אומרים בכל המצות:
כאלו קימתיה בכל פרטיה וכו'. ובשביל זה בעצמו
צריכין שני עדים, שהם מבררין האמת והאמונה, כי

רלד לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

בְּכֹל מָקוֹם שֵׁשׁ שָׁנֵי יִשְׂרָאֵלִים הֵם בְּבַחֲיִנַת נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע וְכוּ', כִּי בְּכֹל אָדָם וּבְכֹל דְּרָגָא יֵשׁ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע, וְאַף-עַל-פִּי שְׂאֵבְדוֹ הַנַּעֲשֶׂה בְּוִדְאֵי נִשְׂאָר
הַרְשִׁימוּ, כִּי הֵלֵא גַם עֲתָה אָנוּ עוֹשִׂין וּמְקַיְמִין כָּל
הַמְצוֹת רַק שֶׁהוּא בְּקִטְנוֹת וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן שְׁנַיִם
נְאֻמִּים לְעוֹלָם, כִּי עַל יָדָם נִבְנִית הָאָמוּנָה כַּנ"ל. וְאִז
בְּתוֹךְ שֶׁהִלְבְּנָה מִתְּכַפֵּי תוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר, כִּי עַל-יְדֵי
הַדְּבָקוֹת וְהַרְצוֹן הַנ"ל נִתְחַזְקִין וְנִתְעוֹרְרִין קוֹלוֹת
הַשׁוֹפָר קוֹל עֵז, קוֹל שׁוֹפָר חֲזָק מְאֹד, לְחַזֵּק הַכֹּל בְּעֲזוֹת
דְּקִדְשָׁה, וְאִז הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד מִכֶּסֶּא וְכוּ'.
חֲסִידִים הָרְאוּשׁוּנִים הָיוּ שׁוֹהֵינן שְׂעָה אַחַת קִדְּם הַתְּפִלָּה
בְּדְבָקוֹת וְרְצוֹן הַנ"ל, וְאַחַר כֵּךְ מִתְּפַלְּלִין וּפּוֹעֲלִין
בְּקִשְׁתָּם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת תּוֹרָתוֹ. וְעַל-כֵּן תִּכְּף חוֹזְרִין
וְשׁוֹהֵינן כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִהַתְּפִלָּה בְּחִינַת תּוֹרָתוֹ, וְכֵן לְעוֹלָם.
וְעַל-כֵּן הֵיטָה תּוֹרָתָן מִשְׁתַּמְרֵת. וְעַל-כֵּן מְסִימִים הַתְּפִלָּה
תָּמִיד: יִהְיֶה לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי, הֵינּוּ הַתְּפִלָּה וְהַגִּיּוֹן לְבִי,
בְּחִינַת הַדְּבָקוֹת הַנ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אַחַר כֵּךְ: עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ גִמְרַת הַתְּקוּן. וִיְהִי רְצוֹן שִׁיבְנָה בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, שֶׁזֶהוּ כָּלֵל כָּל
הַנ"ל:

הַתּוֹרָה הַנ"ל מְדַבֵּרַת מֵרֵאשׁ וְעַד הַרְגְּלִין, שְׁנֵי הַכְּתָרִים
בְּחִינַת רֵאשׁ, "וְשִׁמַּחַת עוֹלָם עַל רֵאשׁ", עַל

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רלה

ידם זוכין לקולות היוצאים מהפה, שהוא בחינת מלכות וכו' שפראש. ועל-ידי-זה מתגבר עזות דקדושה, להכניע עזות הגוף, ונתתקן הגוף דקדושה. ועל-ידי-זה נתתקנין חותם הידין והרגלין, בחינת ידיים ורגלים, ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו כמו הדמים והחיות שבקומת אדם, שמתגלגלים ורצים ומסבבים מראש עד עקב כמה וכמה פעמים. ועל-כן יכולין להתחיל מכל בחינה שירצה, הן מדבקות ורצון הנ"ל, הן מעזות דקדושה שהם קולות וכו', והכל בכח הראש, שהוא זה שזכה בשלמות לשני עדיים הנ"ל, שהם תורת ה' ותפלת ה'. ובשעת פנים לגן עדן ונצול מנהמא דכסופא הנ"ל והכל בחסדו הנפלא שאין המלאכים משיגים, כי אם הצדיקים המשיגים תורת ה' ותפלת ה', שהם בחינת משפט וצדקה וכו', כי בשעת פנים בחינת נשמע, כמו שמבאר שם. גם לבאר על-ידי-זה מאמר הזהר הקדוש: 'ויכדין מגו קלין ושאגין דאנון גברי תקיפא חילא וכו'. ועל דא כתיב: גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו', בחינת נעשה ונשמע הנ"ל:

המלאכים אמרו: "אשר תנה הודף על השמים", כי הם גברי כח עשי דברו לשמע" וכו', כי אמרו שגם הם יקיימו מצות התורה בשכל גדול, עד שיזכו אחר כך להשיג גם הנשמע וכו' וכו' מדרגא לדרגא.

רלו לקויטי הלכות מתנה ד' חשן משפט

והשיב להם השם יתברך: יצר הרע יש ביניכם? למצרים ירדתם? כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא, כי אם על-ידי ירידה תכלית העליה, וזה אין שיף ביניכם. והעקר שבעצם הירידה דירידה חס ושלום, בכלל ובפרט כל הקיום על-ידי תורת ה' ותפלת ה' ממש. והעקר בחינת תפלת ה', שהוא מאמר השלם ששם כלול הכל אב ובן כחדא, שעל-ידי-זה נמשך בכל פעם, והעקר בראש השנה, חסד חדש נפלא וכו'. כשזוכין לבחינת אב ובן כחדא, אז דיקא הוא בבחינת בן בשלמות, ועקר בחינה זאת זוכין על-ידי-זה שזכה להנ"ל. "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" כנ"ל. ועקר בקשתם אחרי זה כדי שייזכו שם בעולם הבא לעליה יותר גדולה, בבחינת ירידה תכלית העליה, ושם אין שיף אצלם ירידה, אבל על-ידי שמורידין עצמן בכל פעם ממקום שהם, להעלות נפשות מעמק הבכא וכו', על-ידי-זה זוכין לעליות גדולות וכו'. וזהו: "אשרי יושבי ביתך", בחינת הבית-המקדש שכלול מתורה ותפלה כנ"ל, עוד יהללך סלה, בחינת תפלה שהוא עקר שלמות השמחה, כמו שמבאר שם.

וזהו: "אשרי אדם עוז לו בך", בחינת עזות דקדושה, וזהו "מסלות בלבכם", שעל-ידי עזות דקדושה בחינת שמחה, יכולין לישוב עצמן בכל פעם להתחזק

לקוטי הלכות מתנה ד' חשן משפט רלו

וְלִבְלֵי לִפְלֵי יוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם וְלִקְיָם עַל כָּל פָּנִים אֵל
תְּרַשַׁע הַרְבֵּה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה וְכוּ'
וְכוּ'. וְזֵהוּ: "עֲבָרֵי בְעֵמֶק הַבְּכָא", בְּחִינַת הִירִידָה, "מְעֵין
יִשִּׁיתוּהוּ", בְּחִינַת מְעֵין הַחֲכָמָה, "מְעֵין מִבֵּית ה' יֵצֵא",
"גַּם בְּרִכּוֹת" וְכוּ', כִּי מִשָּׁם כָּל הַבְּרִכּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
"יֵלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל", שְׁעוֹלִין מִדֶּרְגָא לְדֶרְגָא, הֵן
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהֵן בְּעוֹלָם הַבָּא כַּנ"ל, כִּי מְקַרָא זֶה נִדְרָשׁ
עַל הַצְּדִיקִים, שְׂאִין לָהֶם מְנוּחָה גַם בְּעוֹלָם הַבָּא, הֵינוּ
כַּנ"ל, כִּי כָל כַּחֲנוּי רַק מֵהֶם וְכַנ"ל:

וְזֶה שְׂאוּמְרִים בְּכָל עֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה הַמְּלֶךְ הַמְּשֻׁפָּט,
אֶף-עַל-פִּי שְׂבָאָמַת אִז עוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֶסֶד הַרְבֵּה
וְכוּ' כַּנ"ל. אֶף יְדוּעַ שֶׁהַחֶסֶד אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִרְבוּי
אוֹר, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְּמִצּוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּין, וְעַל-כֵּן
בְּאֲמַת הַדִּין וְהַגְּבוּרָה הוּא בְּחִינַת חֶסֶד גָּדוֹל, וּבְכָל
הַדֶּרְגוֹת בְּכָל בְּחִינַת תּוֹרָה וְתַפְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְשֻׁפָּט
וְצְדָקָה. גַּם בְּהַצְּדָקָה יֵשׁ אִיזָה בְּחִינַת מְשֻׁפָּט, כִּי
בְּהַמְּדִרְגָה הַגְּבוּהַ זֹאת הַצְּדָקָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְלָה, הִיא
בְּחִינַת תּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשֻׁפָּט וְהַבֵּן הַיָּטִב. אֲבָל
בְּבְחִינַת תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה', שֶׁם הַתַּפְלָה חֶסֶד חָנָם
לְבַד, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבְּלוֹ כָּלָל, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת
מְשֻׁפָּט, בְּחִינַת תּוֹרָה, וְזֶה עֶקֶר בְּחִינַת לַמּוֹד הַתּוֹרָה שֶׁל
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, כְּבִיכּוֹל, שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם,

היגו שפכיכול, גם הוא בעצמו עוסק לעשות מהתפלה תורה, מצדקה משפט, כי כשפועל בתפלתו אצל עצמו לעשות חסד עם ישראל, אי אפשר להמשיכו בעולם, כי אם על-ידי שמלבישו בהתורה בבחינת משפט, כי הוא יתברך במשפט דיקא עושה צדקה, כי הוא באמת נפלאות תמים דעים.

ועל-כן בראש השנה ועשרת ימי תשובה שאז נברא העולם, והוא יתברך ממשיך החסד העליון בתכלית המעלה כנ"ל, שהוא בחינת תפלת השם ממש, בחינת צדקה, אי אפשר אז להזכיר שם הצדקה והחסד כלל, כי זה החסד והצדקה אין בו תפיסה כלל וכנ"ל, ועל-כן אז מזכירין רק המשפט ואומרים רק המלך המשפט המלך הקדוש, ואין מזכירין שם אל, שהוא חסד ולא שם צדקה, כי זה החסד והצדקה אי אפשר להזכיר כלל, כי אם על-ידי בחינת משפט, כי זה עקר החסד והצדקה מה שמלביש חסד וצדקה כזאת, בבחינת משפט, שעל-ידי-זה דיקא אנו מתקיימים בנפלאות חסדיו הנעלמים במשפטו הטוב. ומשם משתלשל ויורד לכל אחד רחמים וחסדים וכו', שהם החסדים שממשיכין ביום-כפור עד סוף סכות וכו' וכו'. וזה "דרשו ה' בהמצאו" וכו', אלו עשרת ימי תשובה, כי אז נמשך חסד נפלא מאד, על-ידי בחינת תפלת

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רלט

השם כנ"ל. וזה: "יעזב רשע דרכו וכו' וישוב וכו' כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא" וכו'. כי זה החסד גבה מאד מאד, שאי אפשר להשיגו כי הוא בחינת נסתר העליון, בחינת תפלת השם וכו"ל:

הלכות מתנה

הלכה ה

(מהדורא בתרא: ראש השנה ת"ר לפרט קטן)

צריך לכתב בשטר מתנה כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא, פי היכי דלא להוי מתנתא טמירתא:

(א) פי כל דבר יש לו שרש למעלה, ושרש ענין מתנה מה שנמצא בעולם, שאחד נותן מתנה לחברו, נמשך ממה שגם אצלו יתברך נמצא, אוצר מתנת חנם, שלפעמים חונן ונותן במתנת חנם, אף-על-פי שאינו מגיע לו על-פי משפט. כי השם יתברך מנהיג עולמו בצדקה ובמשפט, כמו שכתוב (תהלים לג, ה): אוהב צדקה ומשפט, וכתוב: "משפט וצדקה ביצקב אתה עשית". ובאמת הוא מדרךיו הנפלאים והנעלמים מאד, שאי אפשר להבין ולהשיג, וכמו שמתמיה ומתפלא הפיוט על זה ביוצר של יום ראשון דראש השנה, כמו שאומרים שם: 'ובמקום משפט אין צדקה ובאין משפט

יש צדקה ואתה במשפט תעשה צדקה'. כי באמת הוא פלא גדול שאי אפשר להבין כי השם יתברך ברא את העולם בשביל האדם הבעל בחירה, כדי שיזכה לקבל שכר הטוב הגנוז במשפט, כדי שלא יאכל נהמא דכסופא, (עין ירושלמי ערלה, הלכה ג'). ועל כן בהכרח שינהיג העולם במשפט, כי אם לאו אם כן חזר הדבר לכמות שהיה, שיאכל נהמא דכסופא, ואם כן על מה טרח כל הבריאה.

וזוהו באמת ענין קשיות המלאכים שקטרגו על בריאת האדם ואמרו: "מה אנוש כי תזכרנו" וכו', כי עתיד למחטי קמך ולארגזא קמך וכו'. והשיב להם השם יתברך: וכי לחנם נקראתי רחום וחנון וכו' (עין זהר ח"ג לה.). ולכאורה תמוה דקארי לה מאי קארי לה, וכי לא ידעו המלאכים שהשם יתברך רחום וחנון, והלא הוא מטיב ומרחם על כל דרי מעלה בחסד חנם. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, שהם אוכלין בחינת נהמא דכסופא, שהוא רק ברחמים במתנת חנם, ואם כן מה קול הרעש הזה שהרעישו על בריאת האדם שעתיד לחטא, הלא השם יתברך רחום וחנון!?

אך כל קשיתם הזו ענין הנ"ל, שהקשו כמו ממה נפשך, כי הם הבינו תכף שבריאת האדם, הוא כדי שיקבל שכר במשפט ולא יאכל נהמא דכסופא כמותם.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רמא

ועל-כן הקשו אם כן איך אפשר שיתקיים, כי הלא עתיד
למחטי וכו'. ואם תאמר שתמחל לו ברחמיה, אם כן
יאכל נהמא דכסופא בבושה גדולה יותר מבתחלה, כי
קדם בריאתו לא חטא, ועכשו חטא ואתה מרחם עליו
ונותן לו במתנת חנם, אם כן בוששתו יותר מרבה ולמה
לך לבראתו? אבל השם יתברך לא השגיח עליהם,
והשיב להם: וכי לחנם נקראתי רחום וחנון וכו'?! הינו
שהשיב להם שאין אתם מבינין ומשיגיין דרכי, כי
אף-על-פי שאני רוצה לברא האדם כדי שיקבל שכרו
במשפט, אף-על-פי-כן בודאי לא לחנם נקראתי רחום
וחנון, כי בודאי לא אעזב דרכי רחמי וחסדי מן האדם,
אף-על-פי שנברא במשפט, כי עליו דיקא יתגלו רבוי
רחמנותי וחנונותי, כי על העליונים שאינם חוטאים אין
נפר על ידם כל כך רבוי רחמיו, רק על האדם דיקא
שעתיד לחטא, על ידו דיקא יתגלו רבוי רחמי עד אין
קץ ותכלית. רק שבודאי אי אפשר לכם להשיג זאת
איך יתנהג במשפט ובצדקה, כי זהו נפלאות תמים
דעים שאי אפשר להשיג וכנ"ל.

וזהו בחינת בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם
במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים עמד ושתף
מדת הרחמים במדת הדין. ולכאורה קשה, הלא ידוע
שהשם יתברך טוב ומטיב ומלא רחמים, וכל בריאת

העולם היה בשביל לגלות רחמנותו וטובו כמבאר בכל ספרי קבלה הקדושים, ואיך שיך שיעלה במחשבה לברא העולם במדת הדין? ! אך באמת גם מה שעלה במחשבה לברא העולם במדת הדין, היה גם כן מצד רחמיו וחסדיו, כי מעצם רחמיו רצה לברא את האדם שיקבל שָׁכְרוּ בְּמִשְׁפָּט, ולא יאכל נהמא דכסופא, על-כן בודאי ראוי מצד רחמיו דיקא שיברא העולם במדת הדין ומשפט, כי אם לא כן יהיה נהמא דכסופא, כי באמת גם כל דיניו ומשפטיו יתברך נמשכים רק מחסדו וטובו, כי מדת הדין לא נתנה, כי אם כדי שיהיה צמצומים וכלים לקבל החסד בתוכם פידוע, ועל-כן באמת גם הדין הוא חסד גדול. וכמובא (עין פרדס רמונים, שער יז פ"ד) על פסוק (בראשית כה, יט): "אברהם הוליד את יצחק" וכו'. וזה בחינת "בגבורות ישע מינו" (תהלים כ, ז). והכל בשביל האדם, כדי שיקבל שָׁכְרוּ הַטּוֹב בְּמִשְׁפָּט וְכֹנֵן, אֲבָל רָאָה שְׂאִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, על-כן שתף מדת הרחמים במדת הדין וכו', וברא את העולם שיתנהג בְּמִשְׁפָּט וּבְצִדְקָה כֹּנֵן, וּבְאֱמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֹאת וְכֹנֵן:

ב) ואלו השתי בחינות משפט וצדקה הם בחינת תורה ותפלה, הינו בחינת תורת ה' ותפלת ה', שאי אפשר להשיג כי אם מי שזוכה לעלות מדרגא לדרגא,

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רמג

עד שנכלל באין סוף ששם הוא תורת ה' ותפלת ה'
ממש:

כי איתא בהתורה 'חותם בתוך חותם' סימן כב.
שצריכין להתחזק בעזות גדול דקדשה פנגד העיני
פנים, שכל התנשאותם רק על-ידי עזות וכו'. וכן
צריכין עזות דקדשה נגד עזות הגוף וכו'. ועזות הוא
בחינת קולות דקדשה וכו', בחינת קול שופר וכו'.
ולבוא לעזות הוא על-ידי שמחה, בחינת "כי חדות
ה' היא מעוזכם" (נחמיה ח, י). ולשמחה זוכין על-ידי
בחינת נעשה ונשמע, שהם שני הפתרים שהכתירו
את ישראל בשעת קבלת התורה, שהם בחינת
"ושמחת עולם על ראשם" וכו' (ישעיה לה, י). ונעשה
ונשמע הם בחינת נגלה ונסתר, בחינת תורה ותפלה,
בחינת תורת ה' ותורתו, בחינת בראשית ברא מאמר
וחצי מאמר וכו' וכו'. וצריך לעלות מדרגא לדרגא
וכו', עד שיהיה נכלל בתחלת האצילות שהוא
ראשית נקדת הבריאה, ושם הנסתר בחינת תפלה הוא
תורת ה' ממש וכו' וכו'. ואחר כך פשנכלל באין סוף
שם הנעשה בחינת התורה הוא תורת ה' ממש,
והנשמע, בחינת תפלה, הוא תפלת ה' ממש, כי גם
אצלו יתברך מצינו בחינת תורה ותפלה, כמו שאמרו
רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ו): מנין שהקדוש-

ברוך-הוא מניח תפלין וכו'? וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: מנין שהקדוש-ברוך-הוא מתפלל וכו'? ובודאי יש חלוק בין תורה ותפלה שלנו ובין תורת ה' ותפלת ה' וכו'. וקדם שעולין מדרגא לדרגא, צריך שיהיה ירידה קדם העליה, פי הירידה היא תכלית העליה וכו', עין שם כל זה היטב היטב:

נמצא שיש אצלו יתברך תורה ותפלה, וזה בחינת משפט וצדקה הנ"ל, כי תורה בחינת משפט, כי התורה נקראת משפט, הינו בחינת ההנהגה על-פי משפט התורה, אבל כפי משפט התורה קשה להעולם להתקיים, כי התורה מחייבת להחויטא ענשו חס ושלום, ואפלו תשובה לא היה מועיל על-פי משפט התורה, אבל השם יתברך שתף רחמים בדין, ומנהיג העולם בצדקה וחסד, שזהו בחינת תפלה, בחינת תפלת ה', שהוא מה שמתפלל 'יהי רצון שיכבשו רחמי את כעסי מעלי', כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ז.), הינו מה שהשם יתברך ממשיך בכל פעם רחמים עליונים מאד, אף-על-פי שחטאו ישראל כמו שחטאו, כדי שיתקומו עד שישובו כלם ברחמיו, כי על-ידי שהוא יתברך מתפלל וכובש כעסו, וממתיק הדין והמשפט ברחמים ובצדקה, על-ידי-זה בעצמו הוא מחליש ומבטל כח היצר הרע שכל כחו, מדינים

וגבורות, ומגביר כח היצר טוב שכחו מחסדים ורחמים, כמו שכתב רבנו, זכרוננו לברכה, כמה פעמים ובפרט בסימן עב, עין שם. ועל-ידי-זה יתקיים (יחזקאל לו, כז):
 "ועשיתי את אשר בחקי תלכו" וכו':

א) וכל זה הוא בחינת ראש השנה, כי זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, כי בראש השנה נברא אדם הראשון ובו נדון העולם, אבל המשפט צריך שיהיה בצדקה כנ"ל, וזה כל עבודת הצדיקים הגדולים כל ימיהם, והעקר בראש השנה שהוא תחלת הבריאה. כי עקר עבודת הצדיקים הוא להמתיק דינים ולהמשיך רחמים על ישראל, ועל-ידי-זה בעצמו הם מחזירים את ישראל בתשובה וכו". וכל מה שהצדיק גדול ביותר, וכל מה שבא למדרגה גבה ביותר, הוא זוכה להמשיך רחמים וחסדים עליונים יותר ויותר. וכמו שמבאר בזהר הקדוש, החלוק שבין נח ואברהם ומשה וכו'. אבל עכשו בתקף אריכת הגלות, שישראל ירדו מאד מחמת אריכת הגלות, בבחינת (איכה א, ט): "ותרד פלאים", אין עוזר להם, כי אם על-ידי הצדיקים שזוכין לתורת ה' ותפלת ה' ממש, שמעוררין אותו לתברך שיתפלל בעצמו בעד ישראל, וימשיך רחמים וחסדים חדשים בכל פעם, בחינת רחמים וחסדים שאינם כלים לעולם, בחינת "חסדי ה' כי לא

רמו לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

תמנו כי לא כלו רחמיו" (איכה ג, כב), כי הם נכללין באור
האין סוף, ששם הרחמים אין סוף.

והעקר עוסקים בזה בראש השנה, כי בכל ראש השנה
חוזר ונעשה מה שהיה בתחלת הבריאה,
כמבאר בכתבי האר"י ז"ל (שער הפגנות ר"ה), אבל בודאי
בכל ראש השנה נעשה חדשות לגמרי, רק שהוא מעין
שהיה בתחלת הבריאה, אבל בודאי הוא בבחינת
התחדשות נפלא. כי זה ידוע שאין השם יתברך עושה
שתי פעמים דבר אחד. ועקר ההתחדשות הנפלא
הנעשה בראש השנה מעין תחלת הבריאה הוא בענין
המתקת הדינים, שבכל ראש השנה ממשיכין הצדיקים,
גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו המזכרים בזהר
הקדוש (ח"ב קפט:), שהם בחינת הצדיקים שזכו לבחינת
נעשה ונשמע בתכלית המעלה, עד שזכו לבחינת תורת
ה' ותפלת ה', שזה עקר בחינת נעשה ונשמע בשלמות
באמת.

אלו הצדיקים ממשיכין בכל ראש השנה חסדים
ורחמים חדשים שלא היה מעולם, להמתיק כל
תקף הדינים המתעוררים בראש השנה שנמשכין
מבחינת בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם
במדת הדין, שזה היה בראש השנה. כי עכשו עקר
המשכת החסדים להמתיק הדין ולקיים העולם, הוא רק

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רמז

על-ידי הצדיקים הנ"ל, כי בתחלת הבריאה המשיך ה'
יתברך בעצמו מדת הרחמים, ושתף במדת הדין וכו'
כנ"ל, כי אז לא היה שום צדיק בעולם, אבל עכשו הכל
תלוי בהתעוררות תחתון על-ידי גדולי הצדיקים גברי
כח הנ"ל, שהם בחינת "עשי דברו לשמע בקול דברו",
בחינת נעשה ונשמע הנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו,
זכרונם לברכה, זה הפסוק לענין נעשה ונשמע.

וזהו גדל הפלא של ראש השנה של הצדיקים הנ"ל,
שממשיכין בכל ראש השנה חסדים חדשים
נפלאים מאד, לבטל הקטרוגים של הפגמים של אותו
השנה עד שממתיקין כל מיני דינים שבעולם. וממילא
מבטלים כל הצרות והיסורים מישראל, וממשיכין שפע
ורב טוב לבית ישראל. והעקר שעל-ידי רבוי החסדים
חדשים ונפלאים שממשיכין בראש השנה, על-ידי-זה
מבטלין ומחלישין כח היצר הרע ומכניסין הרהורי
תשובה והתחזקות נפלא בישראל, להתחיל בכל פעם
לשוב אליו יתברך מכל מקום שהוא, כי כל מה
שממשיכין חסדים יותר וממתיקין דינים יותר, כמו כן
מחלישין כח היצר הרע והסטרא אחרא שכל כחם
מדינים כנ"ל:

ד) וזה שמבאר בתורה הנ"ל, שעל-ידי נעשה ונשמע
זוכין לשמחה, שעל-ידי-זה זוכין לעזות

דקדשה להתגבר על עצות דסטרא אחרא של העזי פנים
 ושל הגוף, כי היא בהא תליא, כי על-ידי נעשה ונשמע
 הנ"ל, נמתקין כל הדינים, שעל-ידי זה מגבירין כח יצר
 טוב על יצר הרע, שזהו בחינת התגברות עצות דקדשה
 על עצות דסטרא אחרא וכנ"ל. כי עקר ההתקרבות אל
 הקדשה, הוא על-ידי עצות דקדשה, כמו שאמרו
 רבותינו, זכרונם לברכה (ביצה כה:): מפני מה נתנה תורה
 לישראל? מפני שהן עזין וכו'. וכמו שמבאר שם
 בהתורה הנ"ל. אבל צריכין לדבר בזה הרבה, כי צריכין
 התחזקות גדול בכל יום ובכל פעם שהוא בחינת עצות
 דקדשה, כי הרבה הרבה עובר על כל אחד ואחד בכל
 יום ויום, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספ"ה גב.):
 'בכל יום ויום יצרו של אדם מתחדש עליו' וכו'. כי
 היצר הרע, שהוא באמת זקן וישן לגמרי, כי נקרא זקן
 וכסיל, רוצה בכל פעם להתחדש ומעורר את האדם
 לשטותיו והבליו כאלו הם חדשים עכשו, ועצות
 התורה הנפלאים הוא רוצה להתישן חס ושלום, כאלו
 הם ישנים חס ושלום, ובאמת הוא להפך.

וצריכין להתגבר בעצות גדול כנגדו מחדש ולהבין
 ולהאמין בהאמת, כי נהפך הוא, כי התאות
 והשטותים והבלבולים הם ישנים מכבר, כי "אין כל
 חדש תחת השמש" (קהלת א, ט), אבל למעלה מהשמש

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רמט

שהוא התורה, שם יש חדשות בכל יום ובכל פעם (ויקרא רבה כח, א), כי עצות התורה עמקים מאד מאד והם מתחדשים בכל פעם, וצריך להתחזק בהתחזקות ועזות דקדושה מחדש בכל פעם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין רש"י דברים כו, טז): היום הזה נהיית לעם — בכל יום יהיו בעיניך כחדשים וכו'. אבל כל זה זוכין על-ידי הצדיקים, שזכו לנעשה ונשמע הנ"ל.

והא בהא תליא כל מה שמתקרב אליהם זוכה לעזות דקדושה ביותר, וכל מה שזוכה לעזות דקדושה ביותר, הוא מתקרב אליהם ביותר וכו'. עד שיזכה לבוא לשלמות האמונה, שממשיכין השבעה רועים וכו'. ועדין צריכין באור גדול לבאר את התורה הנ"ל, וכבר מבאר מזה קצת במקום אחר, אבל עדין צריכין לדבר בזה הרבה, בענין ירידה שקדם העליה המבאר שם וכו', באפן שיוכל כל אחד להבין עצות והתחזקות נפלא על-ידי התורה הנ"ל:

ה) וזה בחינת "כי חסדך גדול עלי והצלף נפשי משאול תחתיה" (תהלים פו, יג), על-ידי שקרבתי לצדיקי אמת ושמתי חלקי מיושבי בית המדרש שלהם וכו', אבל "אלהים יודים קמו עלי ועדת עריצים בקשו נפשי" וכו', הינו שקמים כנגדי העזי פנים שבדור וכו' וכנ"ל. ואתה ה' אל רחום וחנון" וכו', שזה בחינת שלש

עשרה מדות של רחמים שנמשכים מתפלת ה', כמו שכתוב (שמות לד, ו): "ויֵעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא, ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן" וכו'. וכמו שדַרְשׁוּ רבותינו, זכרונם לְבָרְכָה (ילקוט שמעוני שצח): 'מִלְמַד שְׁנַתְעִיף הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּשֶׁלִיחַ צְבוּר, וְלִמְדוֹ סֵדֵר הַתְּפִלָּה כְּדֶרֶךְ שְׁאֵנִי מִתְעַטֵּף, הֵינּוּ שֵׁהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל, גְּלָה אֶז לְמִשָּׁה וְלִמְדוֹ אֵיךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ מִתְפַּלֵּל בְּעֶצְמוֹ, וְאוֹמֵר "ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן" וכו'. וְכֵן יִתְפַּלֵּל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שִׁימְשִׁיךְ רַחֲמִים וְחֻסְדִּים מִתְפַּלֵּת ה' בְּעֶצְמוֹ וְכַנִּי"ל. וְזֶה שְׁמִבְקֵשׁ שֵׁם: "פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנֶּה עִדָּךְ לְעַבְדֶּךָ", שְׁמִכָּל הַבְּקָשׁוֹת שְׁצָרֶיךָ, מִבְּקֵשׁ: "תִּנֶּה עִדָּךְ לְעַבְדֶּךָ", שְׁיִזְכֶּה לְקַבֵּל עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ. וְזֶהוּ 'תִּנֶּה עִדָּךְ' דִּיקָא הַנִּמְשָׁךְ מִתּוֹרָתְךָ וּתְפַלְתְּךָ, מְבַחֲיֵנֵת אֵל רַחוּם וְחַנוּן שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' כַּנִּי"ל, הֵינּוּ שְׁיִזְכֶּה לְעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ, הֵינּוּ עֲזוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִתּוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה' בְּאַמֶּת, כִּי "ה' עֲזוּז וְגִבּוֹר ה' גִּבּוֹר מִלְחָמָה", וְכָל עֲזוּז נּוֹרָאוֹתָיו וְגִבּוֹרַת מִלְחָמָתוֹ הוּא לְהַכְנִיס עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה בְּיִשְׂרָאֵל לְבִטֵּל הַדֵּינִים, שְׁמֵהֶם כָּל כַּח הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְלְהַגְבִּיר הַרַחֲמִים וְהַחֻסְדִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה, בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', שְׁמֵשֶׁם עֶקֶר הָעֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "נּוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקַדְשֶׁךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נָתַן עֵז וְתַעֲצוּמוֹת לָעָם" וכו'.

וְזֶה "עֲזִי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדַי",
 כִּי עַקֵּר הָעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה נִמְשָׁךְ מִהַחֲסָדִים כַּנִּל,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרִין לְהִתְחַזֵּק לְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעָה,
 לְשֹׁמֵר וּלְהַמְתִּין עַד אֲשֶׁר יִפֹּל וַיִּתְבַּטֵּל הָעֲזוֹת הָרַע
 שְׁלָהֶם, שְׁמִתְגַּבְּרִין וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל פַּעַם בְּעֲזוֹת גָּדוֹל
 דְּסִטְרָא אַחְרָא בְּכַמָּה בְּחִינוֹת, עַד שֶׁכִּמְעַט קָשָׁה לְעַמֵּד
 כְּנִגְדָם, וְהִרְבֵּה נִפְלוּ עַל-יְדֵי-זֶה רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲבָל דְּוָד
 הַמְּלִיךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הִתְחַזַּק עֲצָמוּ בְּעֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה
 וְאָמַר: "עֲזֹו אֵלֶיךָ אֲשַׁמְּרָה". וְכִמוּ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם:
 'עֲזֹו', הֵינּוּ הָעֲזוֹת שֶׁל הַשׁוֹנְאִים הַחוֹלְקִים שְׁמִתְגַּבְּרִין
 בְּעֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא כָּל כַּף יָמִים וְשָׁנִים הִרְבֵּה, אֲבָל
 אֲנִי עַל מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמַד וְאֲשַׁמֵּר וְאֶמְתִּין עַד יְרַחֵם הַשֵּׁם
 וַיִּפִּיל עֲזוֹתֵם נִגְדֵי, בְּחִינַת "עֲזֹו אֵלֶיךָ אֲשַׁמְּרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדַי יִקְדַּמְנִי" וְכוּ' וְכַנִּל. וְזֶה:
 "וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזֶךָ וְאֶרְנֵן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ כִּי הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי"
 וְכוּ'. שֶׁלְּבַקֵּר, שֶׁהוּא לְעֵתִיד לְבוֹא, אֲשִׁיר וְאֶרְנֵן לָךְ עַל
 גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמִּי לְהַגְבִּירָנִי וּלְחַזְקָנִי בְּעֲזוֹת
 דִּקְדָּשָׁה כְּזֶה, שֶׁאוֹכֵל לְעַמֵּד כְּנִגְדַּ עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא
 כְּזֶה, כִּי עֲזוֹת דִּקְדָּשָׁה שֶׁהַשְּׁפַעְתָּ עָלַי נִמְשָׁךְ מִחֲסָדִים
 עָלְיוֹנִים נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד הַנִּמְשָׁכִים עַל-יְדֵי תְּפִלַּת ה'
 וְכַנִּל" (שְׁסוּד חֲסָדִים אֵלּוּ יִתְגַּלוּ רַק לְעֵתִיד, כִּי הֵם
 בְּחִינַת תְּפִלַּת הַנְּסֻתָר הָעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', שֶׁהוּא
 בְּחִינַת נְסֻתָר הָעֲלִיּוֹן וְכַמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַנִּל):

וְכַל זֶה נִמְשָׁךְ וְנִתְתַקֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכַנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת
 "ה' מִלְךְ גְּאוֹת לְבֶשׂ" וְכו', שְׁנֵאמַר עַל רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה, כְּמוֹבָא. שָׂאז הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִגְלָה מְלֻכּוּתוֹ, וְלוֹבֵשׁ
 בְּגָדֵי גְאוֹתוֹ, וְזֶהוּ לְבֶשׂ ה' עַז הַתְּאֵזֵר, בְּחִינַת עֲזוֹת
 דְּקִדְשָׁה הַנ"ל, שְׁמִשְׁפִּיעַ בְּיִשְׂרָאֵל כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה אָף
 תִּכּוֹן תִּבְל בַּל תַּמוּט, כִּי עַקֵּר קִיּוּם הָעוֹלָם עַל-יְדֵי-זֶה,
 כִּי רַק עַל-יְדֵי-זֶה מְקַבְּלִין וּמְקִימִין אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ
 שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה (בִּיצָה כה:): מִפְּנֵי מָה
 נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי שֶׁהֵן עֲזִין וְכַנ"ל. וְעַקֵּר קִיּוּם
 הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים עה, ד):
 "נְמוּגִים אֶרֶץ וְכָל יִשְׁבִּיהָ אָנֹכִי תִכְנֹתִי עֲמוּדֶיהָ סִלָּה."
 וְזֶה: "נִכּוֹן כְּסֵאֲךָ מֵאֵז" וְכו', הֵינּוּ בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 שְׂאֵז הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יוֹשֵׁב עַל כְּסֵאוֹ לְשֹׁפֵט בְּצַדִּיקָה, שְׂאֵז
 עַקֵּר כָּל הַתְּקוּנִים הַנ"ל הַנִּמְשָׁכִין עַל-יְדֵי תּוֹרַת ה'
 וְתַפְלֵת ה', שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְכו', כִּי אֵז נִבְרָא
 הָעוֹלָם וְכו', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת
 קוֹלוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפֵר שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְכָל
 הַקוֹלוֹת וְהַשְּׂאֲגוֹת שְׂצוּעֵקִין יִשְׂרָאֵל אֵז, שְׁכָלֵם בְּחִינַת
 עֲזוֹת, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם. אֲבָל יֵשׁ כְּנֻגָדִם עֲזוֹת דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא, בְּחִינַת רַבּוּי הַקוֹלוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא. אֲבָל עֲזוֹת
 דְּקִדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם.

וְזֶהוּ "נְשֵׂאוֹ נְהָרוֹת ה' נְשֵׂאוֹ נְהָרוֹת קוֹלָם", הֵינּוּ
 הָאוֹיְבִים וְהַחֹלְקִים הַמִּתְפַּשְׁטִים כְּנֻגְדֵנוּ כְּמוֹ

נהרות ממש, ומתנשאים בקולם, שהוא בחינת עזות
 דסטרא אחרא המתפשט ומתגבר מאד. אבל מקולות
 מים רבים אדירים משברי ים, שהם קולות, בחינת עזות
 דסטרא אחרא (וכעין שפרש רש"י שם, עין שם) "אדיר
 בפרום ה'", כי השם יתברך בודאי אדיר ותקיף עליהם
 ויכניעם וישפילם על-ידי עזות דקדשה הנ"ל, כי
 "עדתיך נאמנו מאד", עדתיך, בחינת העדיים הנ"ל,
 שהם בחינת שני הכתרים של נעשה ונשמע, בחינת
 תורת ה' ותפלת ה', וכמו שמבאר שם על פסוק עדות
 ה' נאמנה, עין שם. אלו העדות "נאמנו מאד לביתך
 נאנה קדש", שהוא הבית-המקדש שמשם תצא תורה,
 ושם עקר מקום התפלה, כמו שכתוב (ישעיה נו, ז): "כי
 ביתי בית תפלה", שמשם נמשך העזות דקדשה בחינת
 "נורא אלהים ממקדשך אל ישראל הוא נתן עז" וכו'.
 וזהו: "ה' לארך ימים". וכמו שפרש רש"י שם:
 אף-על-פי שארכו הימים, אף-על-פי-כן "עדתיך נאמנו
 מאד", כי על-ידי תורת ה' ותפלת ה', שהם בחינת
 עדתיך כנ"ל, על-ידי-זה נזכה לעזות דקדשה תמיד
 לנצח הכל וכנ"ל:

וזה בחינת המדרש פליאה המובא בפגנות, וזה
 לשונו: תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגנו,
 תאנא, איזהו חג שהלבנה מתכפית בו? הוי אומר: זה

ראש השנה. ואמאי מתכסית הלבנה? לפי שביום זה הקדוש-ברוך-הוא יושב על כסא דין ודן את העולם והשטן בא ומקטרג על ישראל ומזכיר עונותיהם. ואומר לו הקדוש-ברוך-הוא: הבא עדים. והוא הולך ומביא את החמה, ואומר לו הקדוש-ברוך-הוא 'על-פי שנים עדים יקום דבר', והולך להביא הלבנה והיא מתכסית, ומבקש אותה ואינו יכול למצאה, ואז הקדוש-ברוך-הוא עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים וכו' עד כאן לשונו: חמה ולבנה הם בחינת תורה ותפלה בחינת נעשה ונשמע וכו', כי חמה בחינת תורה שנקראת שמש, כמו שפרש רש"י על פסוק תחת השמש בקהלת (א, ג). ולבנה בחינת מלכות דוד כידוע (פרדס כג, ח), בחינת תפלה, בחינת "ואני תפלה" (תהלים קט, ד). ועקר התפלה בחינת נשמע הוא בחינת רצונות וכסופין חזקים להשם יתברך בדבקות ובטול גמור אל אור האין סוף, עד שבא לדבורים שהשם יתברך מרחם עליו, ופותח פיו לפרש שיחתו לפניו וכמובן בהתורה הנ"ל, וכן בכמה מקומות בדבריו, זכרוננו לברכה.

וזה בחינת "לאדם מערכי לב ומה מענה לשון", שעקר ההכנה ועריכת הלב שמכין ומעריך לבו בכסופין חזקים, ובא לפני השם יתברך לפרש שיחתו, והשם ברחמיו נותן מענה בפיו, בחינת "ומה מענה לשון".

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רנה

וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת נִשְׁמָע, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל אֵל אֹר אֵין סוּף, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה שִׁישִׁיג תּוֹרַת ה' עַד שֶׁנַּעֲשִׂית תּוֹרָתוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁעוֹשֶׂה מִהַנְּשִׁמָּע נַעֲשֶׂה, מִהַנְּסִתָּר נִגְלָה, מִתְּפִלָּה תּוֹרָה:

וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ מַה שֶׁכָּתַב אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּמָקוֹם אַחַר בְּסִימָן כֵּה לְקוּטֵי תַנְיָנָא, לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, אֶף-עַל-פִּי שְׁלֵפוּם רַהֲטָא נִרְאִים כְּסוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה, כִּי כָּאן כָּתַב לַעֲשׂוֹת מִהַתְּפִלָּה תּוֹרָה, וְשָׁם כָּתַב לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, אֶף בְּאִמַּת בְּשִׁנְיָהֶם לְדַבֵּר אֶחָד נִתְּפוֹן, כִּי מַה שֶׁכָּתַב כְּמָה פְּעָמִים לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, כְּנִנְתּוֹ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה שְׁלֵא זָכָה עַדִּין לְקִיָּמָה וְלִהְשִׁיגָה, לַעֲשׂוֹת מִמְּנָה תְּפִלָּה, לְהַתְּפַלֵּל לַהֲשִׁים יִתְּבַרֵךְ שִׁיזָכָה לְקִיָּמָה וְלִהְשִׁיגָה, וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ מַה שֶׁכָּתוּב כָּאן, לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרַת ה', בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּחִינַת נִשְׁמָע, לַעֲשׂוֹת מִזֶּה תּוֹרָתוֹ, בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְכוּ', כִּי הַתּוֹרָה שְׁלֵא זָכָה עַדִּין לְקִיָּמָה כְּרָאוּי וְלִהְשִׁיגָה הִיא אֲצִלוֹ בְּחִינַת תּוֹרַת ה', בְּחִינַת נְסִתְרוֹת מְמַנּוּ. וְעַל זֶה צָרִיךְ לְבַטֵּל עֶצְמוֹ וְלִהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לַהֲשִׁים יִתְּבַרֵךְ, עַד שֶׁיְקִיָּמָה וְיִשְׁיגָה לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרַת ה' תּוֹרָתוֹ. נִמְצָא שְׁעוֹשֶׂה מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, הִינּוּ מִבְּחִינַת תּוֹרַת ה', שֶׁהוּא הַנְּסִתָּר וְרַחוּק מְמַנּוּ, עוֹשֶׂה מִזֶּה תְּפִלָּה שֶׁמִּתְּפַלֵּל לַהֲשִׁים

יתברך שיזכה לבוא לזה. ואחר כך כשזוכה לפעל בקשתו ומשיג בחינת הנסתר, בחינת תורת ה', אזי נעשה מתורת ה', שהוא בחינת תפלה, תורתו. נמצא ששניהם אחד:

ונבאר הדבר קצת, כי פונת אדוננו, מורנו ורבונו, זכרוננו לברכה, שהזהיר מאד לעשות מהתורה תפלה, היא פונתו מהתורה שלא זכה עדין להגיע אליה, הן מצד הקיום, הן מצד ההשגה, והעקר הוא הקיום, כמו למשל כשלומד בתורה, שעל ידי מצות ציצית זוכה להנצל מנאוף, כמו שכתוב (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ועל ידי זה יהיה נצול מעצות הפוכות שאינם אמת וכו'. ועל ידי זה יזכה לאמונה ולתפלה ולארץ ישראל וכו'. ויודע בעצמו רחוקו מזה, הוא צריך להתפלל הרבה להשם יתברך, ולעשות מהתורה הזאת תפלה, להתפלל להשם יתברך שיזכה לקיים מצות ציצית כראוי, באפן שיזכה לכל הנ"ל.

נמצא, שכל התורה הזאת היא אצלו, בחינת תורת ה', מאחר שלא זכה עדין לקימה בשלמות הראוי, באפן שיגיע לכל הנ"ל, רק שהצדיק שגלה זאת התורה זכה לזה בשלמות, כי אצלו היא תורתו (וגם נמוכה אצלו באלפים ורבבות מדרגות, מבחינת תורתו,

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רנו

מבחינת הנגלה שלו, רק שהכרח להוריד עצמו בשבילנו לאמרה כן וכו', כמבאר מזה במקום אחר). אבל אצלנו הוא בחינת תורת ה', בחינת נסתר, מאחר שלא זכינו לקימה כראוי, מכל שכן להשיגה, ועל זה צריכין תפלה כנ"ל, ועושין מהתורה הינו מבחינת תורת ה' תפלה, עד שזוכה לבוא לזה לקיים ולהשיג זאת התורה, ואז נעשה מתורת ה', שהיא בחינת תפלה, תורתו.

נמצא ששניהם אחד, כי מה שכתוב כאן לעשות מהתפלה תורה, הינו בחינת תורתו שיהיה נעשה מהנסתר, שהיא בחינת תורת ה', יהיה נעשה מזה על-ידי רבוי תפלות בחינת תורתו, שזהו בעצמו מה שאיתא במקום אחר לעשות מהתורה תפלה, הינו מתורת ה' מה שגלו הצדיקים, ואנחנו עדין רחוקים ממנה, לעשות מזה תפלה עד שזוכה לזה ויהיה נעשה תורתו, והרי בשניהם לדבר אחד נתפון וכו"ל, (ועין במקום אחר מזה בהלכות ספר תורה וכאן מבאר יותר בעזר השם יתברך):

ח) נמצא שחמה ולבנה הם בחינת תורה ותפלה, ואף-על-פי שהלבנה קטנה מהחמה, וכאן מבאר שתפלה בחינת נסתר גבה יותר? אף על-פי הנ"ל מבאר קצת, כי התפלה מקבלת מהתורה, כי מתפיל

שִׁיזְכָּה לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לָבוֹא לְזֶה לַעֲשׂוֹת תּוֹרַת ה' תּוֹרָתוֹ, וְכֵן מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא עַד אֵין סוּף. נִמְצָא שֶׁהַתּוֹרָה קִטְנָה מִהַתּוֹרָה, הֵינּוּ מִהַנְּסֻתָר, וְגִבָּה מִהַתּוֹרָה, הֵינּוּ מִהַנְּגָלָה, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה פּוֹעֲלִין הַכֹּל, וְעוֹשִׂין מִהַנְּסֻתָר נְגָלָה, וְאִזִּי הִיא בְּבַחֲיַנַּת (מְשַׁלֵּי יב, ד) "אִשֶּׁת חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ", הַמּוֹבָא בְּכַתְּבִים (עֵין שַׁעַר הַכּוֹנֵנוֹת, דְּרוֹשׁ נְפִילַת אִפִּים ה'). כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה יְכוֹלִין לַעֲלוֹת מִתְּכֻלִּית, תְּכֻלִּית דְּיוֹטָא הַתַּחְתּוֹנָה, עַד תְּכֻלִּית מַעֲלָה הָעֲלִיוֹנָה, עַד אֵין סוּף, עַד שִׁיזְכָּה לְתוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה', כַּמּוֹבָן לְמַעַן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל וּבְמָקוֹם אַחֵר:

ט) וְאֵלוֹ הַשְּׁתֵּי בַּחֲיִנוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲיַנַּת חֲמָה וּלְבָנָה, בַּחֲיַנַּת תּוֹרָה וּתְפִלָּה, בַּחֲיַנַּת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע, הֵם בַּחֲיַנַּת שְׁנֵי עֵדִים, כִּי הֵם בַּחֲיַנַּת שְׁנֵי הָעֵדִיִּים, שֶׁהַכְּתִירוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל בַּחוּרְבַּן כְּשֶׁאָמְרוּ נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע וְכַנ"ל, כִּי הָעֵדִיִּים, שֶׁהֵם הַכְּתָרִים הַנ"ל, הֵם בַּחֲיַנַּת עֵדִים, כִּי הֵם מְעִידִין עַל מַעֲשֵׂי הָאָדָם, בְּבַחֲיַנַּת נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם מְעִידָה בּוֹ (תַּעֲנִית יא.), כִּי כְּפִי מָה שֶׁמְקַיֵּם וּמְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ בַּחֲיַנַּת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע הַנ"ל, כְּמוֹ כֵּן מְכַתְּרַת נִשְׁמָתוֹ לְמַעֲלָה בְּשְׁנֵי הָעֵדִיִּים שֶׁהֵם הַכְּתָרִים הַנ"ל, וְלִהְפֹּךְ לְהִפְּךָ חֵס וְשָׁלוֹם.

וְזֶהוּ בַּחֲיַנַּת מָה שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת לג, ה): "וְעַתָּה הוֹרֵד אֶת עֲדִיף מֵעֲלֶיךָ וְאִדְעָה מָה אַעֲשֶׂה לָּךְ", שֶׁהַשֵּׁם

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רנט

יתברך לא רצה לשפוטם עד שיורידו עדיים, שהם הכתרים, ואז ידע מה לעשות להם כפי אשר יעידו עליהם, אלו העדיים בעצמם איך וכמה פגמו בהם. וזהו בעצמו בחינת שני העדים שנאמנים בכל דבר, כי בכל מקום שיש הכחשה זה בחינת פגם אמונה, על-כן מביאין שני עדים, שהם בחינת שני עדיים הנ"ל, שעל ידם נבנית האמונה, בבחינת עדות ה' נאמנה הנ"ל.

ועל-כן שני עדים נאמנים לעולם, כי שני עדים הם בבחינת נעשה ונשמע, כי כבר מבאר שבכל דרגא יש בחינת נעשה ונשמע, ואין שני בני אדם דומין זה לזה (עין תנחומא פנחס י'), על-כן אלו השני אנשים ישראלים הבאים להעיד, בודאי יש בהם קטן וגדול, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין כט): 'מכניסין את הגדול שבהם' וכו'. וגדול וקטן הם בחינת נעשה ונשמע כנ"ל, ועל-כן הם נאמנים, כי על-ידי בחינת נעשה ונשמע נשלם האמונה. ועל-כן התורה נקראת עדות, כמו שכתוב (שמות כה, טז): "ונתת אל הארץ את העדת" וכו'. וכתוב (תהלים קכב, ד): "לחת העדת" וכן הרבה. וגם התפלה נקרא עדות, כמו שכתוב (שמות לד, כט): "עדות לישראל להדות לשם ה'". וכמו שמבאר בהתורה תהומות יכסימו וכו' סימן ט, עין שם, הינו כנ"ל:

(ועל-פי זה יתבאר בעזרתו יתברך, דברי המדרש
 הנ"ל, כי השם יתברך אומר להשטן להביא
 עדים והוא רוצה להביא החמה ולבנה, שהם בחינת
 תורה ותפלה, בחינת נעשה ונשמע, שהם בחינת שני
 העדיים הנ"ל, שהם עקר העדים, ורוצה להביאם
 להראות שישאל פגמו בהם, והוא מביא את החמה
 בחינת תורה, והיא מכרחת להעיד על הפגמים שפגמו
 במעשיהם נגד התורה, ואומר לו השם יתברך: על-פי
 שנים עדים וכו'. והולך להביא הלבנה בחינת נסתר,
 בחינת תפלה והיא מתכפית מאד, עד שאינו יכול
 למצאה. כי הנשמע, שהוא בחינת תפלה, בחינת רצון,
 ובטול אל האין סוף של איש הישראלי, זה אינו יכול
 להשטין ולמצא ולהשיג כלל, כי רב בני ישראל רצונם
 וכסופם חזק ואמין מאד מאד להשם יתברך, בפרט
 באלו הימים אלו ועשרת ימי תשובה, בפרט בראש
 השנה ויום הכפורים, שאז כל ישראל לבם נשבר
 בקרבם, ומתקבצים בבית הכנסת ובבית המדרש,
 ומרבין בתפלות ורצונם וכסופם חזק עד אין סוף
 להשם יתברך, עד שעל-ידי רצונם החזק עולים עד אין
 סוף בכח הצדיקי אמת, שהשיגו תורת ה' ותפלת ה',
 ועל-כן אינו יכול למצא כלל את הלבנה בחינת תפלה,
 כי היא מתכפית מאד, כי הוא בחינת נסתר, בחינת
 נשמע שעולה עד אין סוף.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רסא

וְזֶהוּ בְעֲצָמוֹ בְּחִינַת מַה שְּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם
לְבִרְכָה, בַּמְדָּרָשׁ וּמוֹבָא בְּדַבְרֵינוּ, שְׁפָתַי הַנִּעְשָׂה
אֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל, וְכִתְּרַי הַנִּשְׁמָע נִשְׂאָר לָהֶם, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר
עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ד, א), "וַיַּעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֵל" וְכוּ',
הֵינּוּ כַּנֵּ"ל, כִּי כִּתְּרַי הַנִּעְשָׂה אֲבָדְנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ, כִּי אֵין אָנוּ
יְכוּלִין לְקַיֵּם שׁוּם מִצְוָה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁאָנוּ
מְקַיְמִין הַמִּצְוֹת גַּם בַּגְּלוּת, אֲבָל אֵין אָנוּ יְכוּלִין לְקַיֵּם
שׁוּם מִצְוָה בְּשִׁלְמוֹת הָרְאוּי, כִּי כַּמָּה מִצְוֹת אֵי אֶפְשָׁר
לְקַיֵּם כָּלֵל בַּגְּלוּת כְּמוֹ קְרִבְנוֹת וְכוּ', וְאֶפְלוּ הַמִּצְוֹת
שְׁמִקְיָמִין אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת הָרְאוּי, וְצָרִיכִין יְגִיעָה גְּדוּלָּה
לְקַיֵּם אֵיזָה מִצְוָה כְּרְאוּי. אֲבָל כִּתְּרַי הַנִּשְׁמָע, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תְּפִלָּה שְׁעֵקְרָה בְּחִינַת רְצוֹן וּבִטּוּל וְכוּ' הַנֵּ"ל, זֶה
אֵי אֶפְשָׁר לְקַח מִיִּשְׂרָאֵל בְּשׁוּם אֶפֶן, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן רְצוֹנָנוּ וְכִסְפָּנוּ חֲזָק וְתַקִּיף מְאֹד מְאֹד,
לְשׁוֹב לַהֲשִׁים יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת, וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים
ח, ד): "מַה תַּעֲרִיר וּמַה תַּעוֹרְרוּ אֶת הָאֱהָבָה עַד שֶׁתַּחֲפֹץ"
(וְעֵין בְּמָקוֹם אַחֵר מְזֵה בְּהִלְכוֹת עָרַב הֶלְכָה ג), וְכְמוֹ
שְׁפָתוֹב "כִּי עֲזָה כַּמּוֹת אֱהָבָה קָשָׁה כִּשְׂאוֹל קְנָאָה
רְשָׁפִיהָ רְשָׁפִי אֲשֶׁר שְׁלֵהֲבַתִּיהָ מִים רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה וּנְהַרּוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ" וְכוּ'. שְׁפָל זֶה
נֶאֱמַר עַל רְשָׁפִי שְׁלֵהֲבַת תְּבַעֲרַת הַלֵּב לַהֲשִׁים יִתְבָּרַךְ
בְּעִמְקוֹת פְּנִימִיּוֹת רְצוֹנוֹ, שְׁאֶפְלוּ הַקָּטָן שְׁבַקְטָנִים
בַּמְדָּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד, בּוֹעֵר לְבוֹ לַהֲשִׁים יִתְבָּרַךְ עַד

אין סוף. ועל-כן כִּתְּר הַנְּשַׁמֵּע לֹא אֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן
עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנְּשַׁמֵּע בְּחִינַת רְצוֹן, בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ',
אָנוּ מְשַׁלְּמִין כָּל הַמְּצוֹת, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים קִדְּם כָּל
מְצוּהָ: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ כְּאֵלֹהֵי קִיּוּמֵיךָ בְּכָל פְּרֻטֵיךָ
וְדִקְדוּקֵיךָ וְכוֹנֹתֵיךָ וְכוּ', הֵינּוּ פַּנּוּ"ל, כִּי עָקֵר קִיּוּמֵנוּ
עַל-יְדֵי הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת נְשַׁמֵּע וְכוּ' שֶׁעוֹלָה עַד אֵין
סוף.

כִּי גַם בַּמְדַּרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד יְכוּלִין לְכַסֵּף עַד אֵין
סוף אַחַר שֶׁכָּבַר גָּלוּ לָנוּ הַצְּדִיקֵי אֱמֶת הַשְּׂגוֹת
כְּאֵלֶּה, שֵׁישׁ תְּפִלַּת ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת,
בְּחִינַת חֶסֶד וְצִדְקָה הַנִּעְלָם וְנִסְתָּר מְאֹד. עַל-כֵּן אֵין
הַשְּׁטֵן יְכוּל לְמַצֵּא אֶת הַלְּבָנָה כָּלֵל, וְאִז הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עוֹמֵד מִכֶּסֶּא דִּין וְיוֹשֵׁב עַל כֶּסֶּא רַחֲמִים עַל-יְדֵי
תְּקִיעַת שׁוֹפָר, כִּי כָּל הַמְּדַרְשׁ הַנּוֹ"ל נִדְרָשׁ עַל פְּסוּק
תְּקַעוּ וְכוּ', כִּי עָקֵר קוֹל שׁוֹפָר שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוּת
דִּקְדוּשָׁה, נִמְשָׁךְ מִהַשְּׂמִיחָה שֶׁעָקְרָה נִמְשַׁכַּת עַל-יְדֵי
בְּחִינַת נְשַׁמֵּע, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת רְצוֹן וּבִטּוֹל וְכוּ'
הַנּוֹ"ל, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשַׁכֵּין חֲסָדִים
נִפְלְאִים חֲדָשִׁים בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, חֲסָדִים שְׁלֹא נִתְּגַלוּ
מֵעוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים, כִּי נִתְּגַלָּה
הַצִּדְקָה שֶׁנִּעְלָם בְּהַמְּשַׁפֵּט, שֶׁזֶה עָקֵר בְּחִינַת הַתַּקּוּן
עַל-יְדֵי כִּתְּר הַנְּשַׁמֵּע וְכוּ' וְכוּ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד מִכֶּסֶּא דִּין וְכוּ':

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רסג

(א) הפלל שכל אדם בכל זמן צריך שיהיה לו כמה וכמה עליות וירידות כל ימי חייו, כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא כי אם על-ידי ירידה שקדם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה כמובא. ומחמת אלו הירידות הרבה נכשלו ונפלו מאד, כי צריך אז התחזקות גדול שהוא בחינת עזות דקדושה בכל הבחינות וכנ"ל.

וזה בחינת אריכת הגלות של כלל ישראל, כי כלל הגלות הוא בחינת ירידה שקדם העליה בבחינת מה שאמר השם יתברך ליעקב כשהיה צריך לירד למצרים בגלות "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה" (בראשית מו, ד). ובפרט הגלות האחרון הנה שעליו נאמר (איכה א, ט): "ותרד פלאים וכו' וכנ"ל. וכל זה עובר על כל אחד ואחד בפרטיות, כי יש מי שאינו מתעורר כלל לעלות מירידתו ויש שמתעורר קצת, אך מרבוי הירידות שעוברין עליו לטובתו, כדי שיעלה מדרגא לדרגא, הרבה נפלו על-ידי הירידות וכמובא מזה. על-כן צריך שתדע שצריכין התחזקות הרבה ועקשנות גדול בלי שעור, שכל זה הוא בחינת עזות דקדושה, שמקבלין על-ידי שמחה שנמשך מבחינת נעשה ונשמע וכו'. ועקר הכח שיוכל להתחזק מי שהוא אפלו בתכלית הירידה, הוא על-ידי שמקבלין פח

מבחינת "גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו", שהם הצדיקים הגבוהים שזוכין לבחינת נעשה ונשמע העליון הנ"ל, שהוא בחינת תורת ה' ותפלת ה' ששם החסד והצדקה עד אין סוף, בחינת חסדי ה' כי לא תמנו וכו', שזה החסד ממשיכין ביותר בראש השנה, שהוא חסד גדול, כמו שמבאר במקום אחר וכו"ל.

כי באמת אי אפשר להבין החסד והצדקה הנמשך משם, כי הוא בחינת תפלת ה', שהשם יתברך בעצמו, כפיכול, צריך להתפלל על זה להמשיך ולגלות החסד הנפלא הנעלם הזה שאי אפשר להשיגו, כי תפלת ה' הוא בחינת סתרי נסתרות שבנסתרות עד אין קץ, כי הוא בחינת נסתר העליון הנ"ל, שאין מי שישגי איך הוא יתברך עושה המשפט בצדקה וכו"ל.

ובזה יכול להתחזק כל אחד בכל עת, כי עקר נפילתו הוא מחמת שיודע שכפי משפט התורה חטא ופגם מאד, וגם כי חזק עצמו כמה וכמה פעמים, וסמך על חסדו יתברך שהוא בחינת נסתר, בחינת תפלה, אבל אחר כך פגם גם בזה מאד מאד, עד אשר חס ושלום אפס תקוה. אבל כשמאמין שיש תפלת ה', שגלו חכמינו, זכרונם לברכה וכו"ל, ששם החסד והצדקה עד אין קץ, והוא בחינת נסתר גבה מאד, שאי אפשר להשיגו כי אם גדולי הצדיקים המבחרים שזכו

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רסה

לְזֶה, עַל-יְדֵי-זֶה גַם הוּא יְכוּל לְהִתְחַזֵּק בְּכַחַם, כִּי הֵם מְמַשִּׁיכִין עֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה גַם עָלָיו וְכַנ"ל. רַק הָעֵקֶר שֵׂיאֲמִין בְּכַחַם הַגָּדוֹל, וַיְהִי עַז כַּנִּמְר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָעֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה הַנִּמְשָׁךְ מֵהֶם, כִּי שֵׁם בְּעֵינֵי הָעֲזוֹת הוּא הָעֵקֶר מֵהַ שְׂאִין יוֹדְעִין מֵהֵיכָן הִתְחַלָּה (כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר סִימָן קמז). כִּי כָּל מֵה שֶׁמִּתְקָרֵב אֲלֵיהֶם יוֹתֵר נִמְשָׁךְ עָלָיו הָעֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה יוֹתֵר, וְכָל מֵה שֶׁמִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָעֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה יוֹתֵר הוּא מִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם יוֹתֵר, כִּי כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְכֵן כָּל הַתּוֹרוֹת, נְעוּץ סוּפָם בְּתַחֲלָתָם וְתַחֲלָתָם בְּסוּפָם, וַיִּתְּבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר.

וְכָל זֶה זוֹכִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹתֵר. וְעַל-כֵּן הוֹלְכִין וְנוֹסְעִין לָבוֹא עַל קַבְרֵי צְדִיקִים בְּעָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי נִעְלָם מִמֶּנּוּ, וְלֹא נִדְעָ מִי הוּא זֶה שְׂיִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַחֶסֶד הָעֲלִיוֹן הַנִּפְלָא הַזֶּה בְּעֵצָם יְרִידַתְנוּ, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים (סְלִיחוֹת לְעָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה): "וַרְאֵה אֶת עַמְךָ מְרוּדִים מְאֹד", כִּי אִם הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי עָפָר שְׂגָלוּ כָּל זֹאת, וְזָכוּ לְזֶה לְבַחֲיַת תּוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' וְכַנ"ל, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים טז, ב): "טוֹבֵתִי בַּל עָלִיךָ לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה" וְכו'.

(יב) וְזֶה בְּחִינַת מְאָמֵר הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (ח"ג קצא.): תָּאנָא, מַאי דְּכָתִיב: אֵל תְּרַאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ? אֲבָל

בשעתא דאיהי גו רחיקא סגיא לגבי רחיקא דילה, אזעירת גרמה בזעירו סגי, עד דלא אתחזי אות מנה בר זעירא דנקדה חדא. ומאי איהו אות י', כדין אתכסיאת מכל חילין ומשריין דילה, ואיהי אמרת אל תראוני שאני שחרחרת, דלית באות דא חורא פשאר אתון, ולית אתר לאעלא לכו תחות גדפאי וכו', דאנא נקדא חדא זעירא. מה עבדי אנון גברין תקיפי חילא וכו'. וכדין מגו קלין ושאגין דאנון גברין תקיפי חילא נפיק דודה רחיקא דילה מגו היכלה בכמה מתנן, ובכמה נבזבזין ובריחין ובבוסמין ואתי לגבה ואשפח לה בלא דיוקנא ושפירו פלל קריב לגבה ומנשק לה עד דאתערית זעיר זעיר, מגו ריחין ובוסמין ובחדוה, דרחיקא דעמה אתבניאת ואתעבידת בתקונהא בשפירו דילה, ועל דא פתיב גברי כח עשי דברו דבתקפא וגבורתא דילהון גרמין דא עשי דברו, ודאי מתקנין לה ומהדרין לה דיוקנא קדמאה, עד כאן לשונו:

ואם פי דברי הזהר הקדוש הזה עולים ברום גבהי מרומים, וכמוכן מעט בכפונות, וגם הכפונות אי אפשר להבין וכו'. אבל זה צריכין לידע ולהאמין שעקר דבריו הקדושים נאמרים לכל אדם בפרט, פי כל אחד מישראל הוא חלק אלוה ממעל, והוא אחד מהנפשות ישראל הכלולים בכנסת ישראל, אשר עליו

נאמר כל המאמר הקדוש הזה. כי כמו שנאמר כל זה על כלל כנסת ישראל כמובן למשכיל, כמו כן נאמר על כל אחד מישראל בפרט:

(ג) הינו כי בעת שנפש מישראל יורדת ונקטנת, שזהו בחינת ירידה הנ"ל שקדם העליה, ואזי היא נקטנת בעיני עצמה מאד מאד, אבל כל זה מגו רחימא סגי לגבי רחימא דילה' שהוא השם יתברך, כי מחמת שבשרשה היא בוערת להשם יתברך ברשפי שלהבת האהבה, על-ידי-זה הוא חפצה רק לעשות רצון קונה בשלמות, אבל השאור שבעסה מתגבר מאד כנגדה, עד שנקטנת ואזעירת גרמה בזעירו סגי', עד שלא נשאר ממנה שום אות רק בחינת נקדה שחורה, בחינת נקדה דאות י', כי מכל המעשים טובים נעשים אותיות, שהם עקר הפאר והיפי של נפש הישראלי שנקראת דבר, כמובן במאמר הנ"ל שנאמר על פסוק "עשי דברו", שקורא כנסת ישראל שכלולה מכל הנפשות בשם דבר, כי עקר בנינה ותקפה ותפארתה של נפש הישראלי הוא על-ידי הדבור, בבחינת "ויהי אדם לנפש חיה", ותרגומו: "לרוח ממללא". אבל בעת ירידתה נקטנת מאד, עד שלא נשאר ממנה שום אות כי אם בחינת נקדה חדא דאת י', שהוא בחינת נקדת האמונה, שהוא בחינת קצא דאת ד', שהיא בחינת יו"ד, שזה החלוק

רסח לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

שְׁבִין דָּלַת לְרִישׁ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת לַד, יד): "לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר" וְכַמוּבָא (עֵין תְּקוּנֵי זֵהַר נח). 'וְאִיהִי אִמְרַת אֵל תְּרַאוּנִי שְׁאַנִּי שְׁחַרְחַרְתָּ וְכוּ', וְאִתְּפַסִּיאַת מְכַל חֵילִין וּמִשְׁרַיִן דִּילָהּ. כִּי כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהּ כַּמָּה חֵילוֹת, וּמִשְׁרַיִן קְדוּשִׁין הַתְּלוּיִים בָּהּ כִּדְוָעָה. וְגַם כַּמָּה נֶפְשׁוֹת תְּלוּיִים בָּהּ, כִּי חַיֵּב כָּל אָדָם לֹמַר בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם (סְנֵהֲדָרִין לו.), וְאִם בֶּן צָרִיף כָּל אֶחָד לְדַבֵּר עִם כַּמָּה בְּנֵי אָדָם בִּירְאֵת שְׁמַיִם, וְכִמוּ שְׁמִבְאָר בְּמָקוֹם אֲחֵר, אֲבָל מַעֲצָם קְטַנּוּתָהּ הִיא מִתְּפַסִּיית מְכַל חֵילִין וּמִשְׁרַיִן דִּילָהּ וְאוֹמְרַת: "אֵל תְּרַאוּנִי שְׁאַנִּי שְׁחַרְחַרְתָּ וְכוּ', וְלִית אַתָּר לְאַעְלָא לְכוּן תַּחֲוֹת גְּדַפְּאֵי וְכוּ', דְּאִנָּא נִקְדָּה חֲדָא זְעִירָא, כִּי אֲנִי בְּקַטְנוּת עֲצוּם מְאֹד, וְדִי מַה שְׁאַנִּי חֵי בִירִידָה וְקַטְנוּת כְּזָה.

'מַה עֲבָדִי אֲנוּן גְּבָרֵי תְּקִיפֵי חֵילָא וְכוּ', וְכַדִּין מַגּוּ קָלִין וְשְׂאֲגִין דְּאֲנוּן גְּבָרֵי תְּקִיפָא חֵילָא נֶפֶיק דּוּדָה מַגּוּ הֵיכְלָה בְּכַמָּה מַתְנָן וּבְרִיחִין וּבְבוּסְמִין וְכוּ', עַד וְעַל דָּא כְּתִיב גְּבָרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ, דְּבִתְקַפָּא וּגְבוּרָתָא דִּילָהוּן גְּרָמִין דָּא' וְכוּ'. הֵינּוּ שְׁעָקֵר תְּקוּן נֶפֶשׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הַנ"ל, הוּא עַל-יְדֵי "גְּבוּרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ", שְׁהֵם הַצְּדִיקִים גְּבוּרֵי כַח שְׁזָכוּ לְבְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע הַנ"ל, שְׁעַל יְדֵיהֶם מְחַזְּקִין וּמְאַמְצִין נֶפֶשׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, אֲפֹלוּ בְּתַכְלִית הִירִידָה וְהַקְטַנּוּת, כִּי גּוֹרְמִין שְׁהֵשֵׁם

יְתַבְרַךְ מְרַחֵם עָלָיו וּמְאִיר בְּדַעְתּוֹ הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹתָיו,
שָׁזָהוּ בְּחִינַת 'דְּנִפִּיק דּוּדָה מִגּוֹ הַיְכָלִיָּה וְכוּ' בְּכַמָּה מַתְנֵן
וְכוּ', וּבְרִיחִין וּבּוֹסְמִין' שְׁמֵאִיר בָּהּ, וּמְזַכִּיר אוֹתָהּ כַּמָּה
וְכַמָּה טוֹבוֹת וַחֲסָדִים שְׁעָשָׂה עִמָּהּ, וּמְחַיֶּה אוֹתָהּ בְּכַמָּה
וְכַמָּה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה הַמְּחַיִּין וּמְשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהֵם
בְּחִינַת רִיחִין וּבּוֹסְמִין טָבִין וְכוּ' עַד דְּאִתְעָרִית זְעִיר זְעִיר
מִגּוֹ רִיחִין וּבּוֹסְמִין וְכוּ', וְעַל דָּא כְּתִיב "גְּבֻרֵי כַח עֲשִׂי
דְּבָרוּ", כִּי הָעֶקֶר הוּא מָה שְׁעוֹשִׂין וּבוֹנִין אֶת הַדְּבָר
מִמֶּשׁ, שֶׁהוּא עֶקֶר בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ כַּנ"ל, הֵינּוּ מָה שְׁחֹזְרֵת
הַנֶּפֶשׁ וּמִתְחַלֵּת לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים, הֵן לְפָנֵי הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ, שְׁחֹזְרֵת וּמִתְחַזְקֵת וּמִתְאַמְצֵת לְפָרֵשׁ שִׁיחָתָהּ
לְפָנֵי הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, הֵן מָה שְׁחֹזְרֵת לְדַבֵּר עִם חֲבֵרִים
בְּיֵרֵאת שָׁמַיִם עַד וְכוּ', וְהַכֹּל בְּכַח "גְּבֻרֵי כַח עֲשִׂי דְּבָרוּ"
הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַצְּדִיקִים שְׁזָכוּ לְנַעֲשֶׂה וּנְשַׁמְעַ
הַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל תְּקוּנָתָנוּ לְנִצָּח וְכוּ"ל, וְהֵבֵן הֵיטֵב
הֵיטֵב לְהִתְחַזֵּק עַל-יְדֵי-זֶה בְּכֹל מָה שְׁיַעֲבֹר עָלֶיךָ, כָּל
יְמֵי חַיֶּיךָ:

(יד) וְזֶה בְּחִינַת מָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (עֵין
שְׁבֵת פּח:), שֶׁהַמְּלֹאכִים אָמְרוּ: "אֲשֶׁר תִּנְהַה הַוּדָךְ
עַל הַשָּׁמַיִם", שְׁיִתֵּן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, וְהַשִּׁיב לָהֶם הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ: לְמַצְרִים יִרְדָּתָם? יִצָּר הָרַע יֵשׁ בֵּינֵיכֶם וְכוּ'? כִּי
גַם הַמְּלֹאכִים נִקְרְאוּ "גְּבֻרֵי כַח עֲשִׂי דְּבָרוּ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל

דברו", שמקדימין נעשה לנשמע, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שם פת.): 'מי גלה רז זה לבני' וכו'? על-כן שאלו שיתן להם את התורה, פי עקר כלל התורה הוא בחינת נעשה ונשמע, נגלה ונסתר כנ"ל, הינו שעל-ידי התורה זוכין לעלות מדרגא לדרגא וכו', על-כן שאלו המלאכים, מאחר שגם הם עשי דברו לשמע וכו', שמקדימין נעשה לנשמע, על-כן ראוי שתנתן להם התורה, כדי שהם יזכו לעלות לנעשה ונשמע גבה מעל גבה וכו' כנ"ל. והשיב להם השם יתברך שאי אפשר להם לבוא לזה, כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא, כי אם על-ידי שיהיה ירידה קדם העליה, כי הירידה תכלית העליה, ואתם מחמת שאין לכם יצר הרע אין שיף אצלכם ירידה, ואם אוריד אתכם לזה העולם לא תוכלו לעלות, כמו שנכשלו המלאכים שירדו, על-כן אי אפשר לכם לקבל התורה ולזכות לעלות מדרגא לדרגא לבוא לנעשה ונשמע הגבה ביותר.

וזהו שאמר להם: למצרים ירדתם? 'ירדתם' ניקא, מרמז על הירידות שצריכין קדם העליה, שכלם כלולים בבחינת "אנכי ארד עמך מצרימה" וכו', שכולל כל הגליות שהם כלליות הירידות שקדם העליות, ומאחר שאין שיף אצלכם ירידות מצרים, כי

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רעא

אין בכם יצר הרע, אינכם יכולים לקבל את התורה לזכות לנעשה ונשמע הגבה ביותר, שזה עקר קבלת התורה, כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא, כי אם על-ידי ירידה שקדם העליה וכנ"ל:

טו) גם כי ההתחזקות בשעת ירידה הוא על-ידי שמאמינים בעצם נפלאות חסדיו עד אין סוף, שהוא בחינת תפלת ה' וכנ"ל, ומאחר שאדם מקטרגים על בריאת האדם, וכן על נתינת התורה לישראל, כי שניהם בחינה אחת כידוע. והכל מחמת שאינכם מאמינים בנפלאות נסתרות השם יתברך, שיש אצלו חסדים נעלמים מאד, שעל-ידי-זה יכול להעלות מכל הירידות שבעולם להפכם לעליות גדולות, על-כן בודאי אינכם ראויים לקבל התורה ולעלות מדרגא לדרגא, כי עקר העליה על-ידי ההתחזקות האמונה בעצם נפלאות חסדיו וכו', וכנ"ל:

כי רק בשביל זה נברא האדם וירד לעולם הגשמי הזה המלא קלפות והסתות וכו', כדי שיוכל להוציא החסדים הנעלמים מאד מאד מההעלם אל הגלוי, שזה עקר גדלת הבורא יתברך, כי עקר גדלתו הוא החסד שנקרא גדלה, וכך מה שמוציאין חסדו מההעלם אל הגלוי נתגלה גדלתו יתברך יותר, וזה עקר בחינת ירידה תכלית העליה, כי על-ידי הירידה ואף-על-פי-כן מחזק

עצמו על-ידי האמונה בעצם חסדיו יתברך עד אין קץ ותכלית, על-ידי-זה מגלה חסדיו ומוציא החסד הנעלם, בחינת נסתר הנ"ל מהעלם אל הגלוי, שזה עקר גדלתו יתברך, שבשביל זה ברא העולם, כדי לגלות רחמיו וחסדיו וכו'.

וזה עקר עליתו, שהוא מה שהשיג בחינת נשמע, בחינת תפלה, בחינת נסתר הגבה יותר, שכל בחינות אלו הם בחינת חסדים הגבוהים ביותר, שהיו נסתרים מאד וכנ"ל, וזוהי להשיגם על-ידי שהתחזק בעצם הירידה להשתוקק להשם יתברך ולהתפלל ולהתחנן אליו יתברך, על-ידי גדל העזות דקדושה שהכניסו בו הצדיקים גברי כח הנ"ל, להאמין בחסדיו העצומים שאינם פלים לעולם וכנ"ל. ובשביל זה במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמד (ברכות לד:), כי הבעלי תשובה מגלין ומפרסמין ביותר חסדו וטובו על-ידי שהתחזקו לבטח בחסדו בעצם ירידות פאליה שעברו עליהם, שזה עקר גדלתו יתברך וכנ"ל:

טז) ונחזור לענין מתנה. וזה בחינת מה שהצריכו רבותינו, זכרונם לברכה (עין בבא בתרא מ:), שהנותן יתן מתנה גלויה דיקא. וצריכין לכתב בשטר מתנה: "כתבוהו בשוקא וחתמוהו בברא, כי היכי דלא

להוי מתנתא טמירתא, כי כבר כתבנו, ששרש ענין מתנה נמשך מבחינת צדקה, בחינת חסד עליון, שעושה השם יתברך עם בני אדם וכו' וכנ"ל, שזהו בחינת נסתר, בחינת תפלת ה', בחינת נשמע וכו', שזה עבודת הצדיקים הגדולים להמשיך החסד הנפלא הזה על-ידי בחינת תפלת ה'. ואנחנו צריכין להתחזק להאמין בכחם, ולהמשיך עלינו החסד הזה, שעל-ידי זה נזכה תמיד לשוב אליו יתברך מכל הירידות שבעולם וכנ"ל. ועקר העבודה בזה הוא להמשיך החסד מהעלם אל הגלוי, כי השם יתברך טוב ומטיב תמיד קדם הבריאה ואחר הבריאה, וטובו אינו נפסק לעולם, אף כל הבריאה היתה לגלות טובו ורחמנותו, הינו לגלות דיקא להוציא טובו וחסדו מהעלם אל הגלוי, שזה עקר התגלות גדלתו וכנ"ל. וזה בחינת כל השירות ותשבחות שאומרים לפניו יתברך, שכלם מזכירין גדלתו וחסדו יתברך, בבחינת "הודו לה' כי טוב פי לעולם חסדו" (תהלים קז, א), וכתיב (שם פט, ב): "חסדי ה' עולם אשירה וכו'".

כי עקר תהלתו ושבחו כשעושה חסד עם בריותיו ומגלה החסד הנעלם, וכמו שאומרים בכל התפלות והשירות והתשבחות מרבוי חסדיו. וכמו שאומרים בסליחות של ערב ראש השנה: ומה יתרון אם תפקד

עלינו כדרךנו לא באלה שבחיה וכו', אבל הדבר שהוא
 לה לשם ולתהלה להתנהג עם בניה במדת רחמים וכו'.
 ועל-כן אין קיום להשטר מתנה, כי אם כשנכתב
 באתגליא, כי עקר בחינת מתנה נמשך מאוצר מתנת
 חנם שלמעלה, מבחינת חסד חנם העליון הנ"ל,
 שהעקר להמשיך החסד מהעלם אל הגלוי, וכל זמן
 שהוא בהעלם אינו נקרא בשם חסד, וכמו שאיתא
 בזהר הקדוש (ועין פרי עץ חיים, שער העמידה, פרק יד): חסד
 דאתפשט לבר. ועל-כן צריכין לכתב בשטר מתנה
 כתבוהו בשוקא וכו', כי עקר קיום המתנה הוא רק
 על-ידי התגלות החסד דיקא וכנ"ל:

(י) וזה בחינת שלש עשרה מדות של רחמים שזכה
 משה להמשיך, שהשם יתברך למדו סדר תפלה
 ונתעטף כשליח צבור, ואמר לו: כדרך שאני עומד
 ומתפלל כף יהיו עושין בני בעת צרה. וזהו כל ענין
 הנ"ל שהשם יתברך למדו סדר תפלתו בעצמו, בחינת
 תפלת ה', ולמדו שפך יהיו עושין בננו שיזכירו כל
 מדותיו של רחמים, ועל-ידי-זה יהיו נענין תמיד, כי
 הבטיחו שאינן חוזרות ריקם, כי על-ידי שמזכירין
 מדות רחמיו המרבים, על-ידי-זה מוציאין החסד
 מהעלם אל הגלוי, והכל בכח תפלת ה', שזהו בחינת
 שהשם יתברך נתעטף כשליח צבור והתפלל בעצמו

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט ערה

ולמדו שעל-ידי-זה יזכו גם כל בני ישראל בכל עת צרתם בכל הירידות שבעולם בגוף ונפש, להמשיך החסד מהעולם אל הגלוי על-ידי שיזכירו בפה דיקא מדות רחמיו, כי עקר ההתגלות על-ידי הדבור כידוע, בחינת עשי דברו הנ"ל.

וזהו גדל מעלת רבוי התפלות, ובפרט ההתבודדות והשיחות הרבים בינו לבין קונו. והעקר להרגיל עצמו להזכיר בכל פעם רבוי רחמיו שפכר עשה עמנו ועמו בפרטיות, ועל-ידי-זה יזכה לעורר רחמיו ולהתחזק בעזות דקדושה בכל הירידות שבעולם, ולא יניח עצמו לפל בשום אופן, עד אשר ישוב אל השם וירחמהו. ועל-כן נוהגין שקדם הסליחות אומרים פסוקים המדברים מגדלתו עד אין חקר, שהם הפסוקים מן 'לך ה' הצדקה וכו' שומע תפלה וכו', כי אין אנו יכולים להתחיל לדבר ולבקש מלפניו סלח נא לעצם רבוי פגמינו וכו', כי אם על-ידי שמזכירין עצם גדלתו עד אין חקר, כי עקר גדלתו יתברך הוא רבוי רחמיו וחסדיו וכנ"ל:

יח) וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת 107:) הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו. ולמדו משבת, שאמר השם יתברך: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש לתנה לישראל, לך

וְהוֹדִיעֵם. וְזֶה לְשׁוֹן רַש"י: צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ מִתֵּן פְּלוֹנֵי אֶתֵּן לָךְ. וְזֶה דֶרֶךְ כָּבוֹד, דְּשָׂמָא יִתְבַּיֵּשׁ לְקַבְּלָהּ, וּמִתּוֹךְ כֵּן מִתְרַצִּין בְּדְבָרִים וְאִינוּ בּוֹשׁ בְּדְבָר וְכוּ'. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִטְבִּיעַ בְּאָדָם שְׂיֵהִיָּה בּוֹשׁ לְקַבֵּל מִתְּנַת חֲנָם מִחֲבֵרוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאֵנוּ מְבַקְשִׁין: 'וְאֵל תִּצְרִיכֵנִי לְיַדֵּי מִתְּנַת בְּשׂוֹר וְדָם' וְכוּ'. וְזֶה מִחֲמַת שְׁהָאָדָם עֲקָרוֹ נִבְרָא שְׂיִקְבֵּל שְׂכָרוֹ בְּמִשְׁפָּט, וְלֹא יֵאָכֵל נִהְמָא דְכֶסוּפָא וְכַנ"ל, אֲבָל מִחֲמַת שְׂרָאָה שְׁלֹא יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם עַל-יַדֵּי מִשְׁפָּט לְבַד, וְשִׁתְּףָ מִדַּת הַרְחָמִים בְּחִינַת צְדָקָה הַנִּלְלָה, בְּחִינַת מִתְּנַת חֲנָם, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּעוֹלָם שְׂיֵשׁ מִתְּנַת חֲנָם שְׁאֲחָד נּוֹתֵן לְחֲבֵרוֹ, אֲבָל טַבַּע הָאָדָם שֶׁהוּא בּוֹשׁ לְקַבֵּל מִתְּנַת חֲנָם, כִּי הוּא בְּחִינַת נִהְמָא דְכֶסוּפָא. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (ירושלמי ערלה, דף ו.): מָאן דְּאָכִיל דְּלָאוּ דִּילָהּ בְּהִית לְאִסְתְּכוּלֵי בְּאַפֵּיהּ. עַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, שֶׁהַנּוֹתֵן מִתְּנָה לְחֲבֵרוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ מִתְּחִלָּה, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְבַּיֵּשׁ כָּל כֵּן לְקַבְּלָהּ, כִּי בְּאִמַת מֵאַחַר שֶׁזֶּה הַנּוֹתֵן נִתְרַצָּה לָתֵן מִתְּנָה לְחֲבֵרוֹ, בּוֹדָאֵי הוּא אוֹהֵבוֹ, וְזֶה מִחֲמַת שְׂרָאָה אֵיזָה הַתְּגִלוֹת הָאֵהָבָה אֵלָיו מִחֲבֵרוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (עין גטין כג): אֵי לָאו דְּעֵבֵד לֵה נֵיחַ נִפְשָׁה לָא הָוִי יְהִיב לֵה, רַק שְׂמִחַת זֶה הַנִּחַת רוּחַ שְׁעֵשָׂה לוֹ לֹא הָיָה מְגִיעַ לוֹ מִתְּנָה כְּזֹאת, רַק שְׁנִתְעוֹרַר אֲצִלוֹ אֵהָבָה לְחֲבֵרוֹ, עַד שְׁנִתְרַצָּה לָתֵן לוֹ מִתְּנָה כְּזֹאת, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ, וְאִז

ירגיש חברו ויזכיר עצמו עצם האהבה שביניהם שהוא אוהב מאד את חברו, וחברו אוהבו ביותר, עד שנותן לו מתנה זאת באהבה. ואז יתמצו זה לזה, כמו שפרש רש"י שם, שמתוך כך מתרצין זה לזה בדברים ואינו בוש בדבר.

כי בודאי כשהאהבה חזקה מאד באחדות גמור בין שני אנשים באמת, שוב אין אחד בוש מחברו לקבל ממנו אפלו מתנה מרבה בחנם, מאחר שמרגיש שחברו נותן לו בלב שלם ובעין יפה מאד, עד שיש לחברו נחת גדול מזה שחברו מקבל ממנו, עד שנחשב אצלו כאלו הוא מקבל ממנו מתנה. ובעין שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא מז.), שאם המקבל אדם חשוב, נחשב קבלתו כאלו נתן לחברו מתנה. אף עקר הבושה מאחר שאינו רואה ומרגיש עצם אהבת חברו אליו, על-כן צריך להודיעו, שמתוך כך מתרצין זה לזה, כי המקבל בודאי אוהב אותו מכבד וכנ"ל. אף עתה נתוסף אצלו אהבה ביותר, ואזי נתוסף האהבה ביותר גם אצל הנותן, עד שנגדלת האהבה ביניהם כאלו הם אחדות ממש, ואזי שוב אין אחד מתביש לקבל מחברו וכנ"ל. וכמו שראינו שהבן אינו מתביש לקבל אפלו מתנה מרבה מאביו, וזה מחמת שהבן יודע עצם אהבת אביו אליו, ושכל תשוקת אביו להטיב עמו בכל טוב

שבעולם, על-כן אינו מתבייש לקבל מאביו. וכל זה למדו רבותינו, זכרונם לברכה, מהשם יתברך שאמר מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה וכו', לך והודיעם. כי עקר שרש כל המתנות שבעולם נמשך בשרשו ממתנת חנם של השם יתברך כנ"ל, והשם יתברך מודיע תחלה מתנת חנם שלו, שזהו בחינת שמוציא החסד מהעלים אל הגלוי, שזהו עקר קיום החסד כנ"ל.

כי השם יתברך חפץ מאד בטובת ישראל ורוצה לתן להם מתנת חנם ואף-על-פי-כן לא יתביישו לקבלו ולא יהיה נהמא דכסופא. על-כן מעצם אהבתו את עמו ישראל, על-כן הוא מודיע לנו על-ידי צדיקיו האמתיים שהוא רוצה לתן לנו מתנת חנם כדי שיתוסף אצלנו אהבה אליו יתברך, ואזי יחזר ויתוסף האהבה אצלו יתברך אלינו, פי "כמים הפנים לפנים" (משלי כז, יט). וכן חוזר חלילה, עד שמגדל האהבה נהיה נכללים בו יתברך, בבחינת בין כף ובין כף אנו קרויים לה בנים (קדושין לו), ואזי שוב לא נבוש לקבל מתנת חנם שלו, ועל-ידי-זה נזכה להתקרב אליו תמיד מפל הירידות שבעולם, פי על-ידי בחינת מתנת חנם שלו שפכר הודיעונו הצדיקים רבוי רחמיו וחסדיו עד אין סוף יכולים להתקרב תמיד אליו יתברך וכנ"ל.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רעט

זֶה בְּחִינַת "בְּיוֹם הַהוּא לֹא תְבוֹשִׁי מִכָּל עֲלִילַתֶיךָ" וְכוּ' (צַפְנָה ג, יא). וְכֹתִיב (יוֹאֵל ב, כו): "וְאֶכְלְתֶם אָכּוֹל וְשָׁבוּעַ וְהִלַּלְתֶם אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא, וְלֹא יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם, וַיִּדְעַתֶם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי, וְאָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם וְכוּ' וְלֹא יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם". וְכֵן בְּפִסּוּקִים רַבִּים. וְזֶהוּ גִדּוֹל מַעֲלַת הַתְּקָרְבוֹת לְצַדִּיקֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם מוֹדִיעִים לְכָל אֶחָד בְּכָל פַּעַם אִיךָ שֶׁהוּא עֹצֵם רַבּוּי רַחֲמָיו וְחֶסֶדּוֹ. וְעַל-יְדֵי הַהוֹדָעָה הַזֹּאת מוֹצִיאִין הַחֲסִדִּים מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְוֹסֵף אֶצְלָנוּ הָאֱהָבָה וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה כַּנ"ל, וְכָל מֵה שֶׁנִּתְוֹסֵף הָאֱהָבָה בֵּין כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם, כְּמוֹ כֵן יוֹצֵא וּמְאִיר בְּיוֹתֵר הַחֶסֶד מִהָעֵלֶם אֶל הַגְּלוּי. וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוֹלִין לְקַבֵּל מִתְּנַת חַנּוּם שְׁלוֹ בְּאֱהָבָה, וְלִהְתְּקָרֵב אֵלָיו עַל-יְדֵי-זֶה וְכַנ"ל:

(ט) וְכָל זֶה נִלְמַד מִשֶּׁבֶת דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (שֶׁבֶת י:): מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזֵי וְשֶׁבֶת שְׁמָה וְכוּ'. כִּי כָּל זֶה בְּחִינַת שֶׁבֶת קֹדֶשׁ, כִּי כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִשְׁנֵי הַכְּתָרִים הַנ"ל, שֶׁזּוֹכִין הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, תּוֹרַת ה' וְתַפְלֵת ה' וְכוּ' וְכַנ"ל, וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת שֶׁבֶת, כִּי בְּשֶׁבֶת נִתְּנָה תּוֹרָה (שָׁם פו:): וְכָל שֶׁבֶת חוֹזֵר וּמְקַבֵּל

הצדיק, שהוא בחינת משה, את הכתרים הנ"ל, כמובן בפונות ישמח משה במתנת חלקו בענין האלף אורות וכו', עיין שם (עיין שער הפונות, דרוש קבלת שבת, דרוש א'). כי כל עקר בחינת מתנת חנם נמשך מהכתרים הנ"ל שהם בחינת שבת. ועל-כן נקרא שבת מתנה שיש לו בבית גנזיו יתברך והודיעם מתחלה, כדי שיכינו עצמם לקבלה וכו"ל.

ועל-כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת קיז:): שבת צריך הקנה, כמו שכתוב (שמות טז, ה): "והכינו" וכו'. כי בודאי צריך כל אחד להכין עצמו בכל ששת ימי המעשה, לקבל מתנה טובה הזאת, וכן צריך להכין עצמו כל ימי חייו שנקראים ערב שבת, כדי שיזכה לאכל בשבת שהוא עולם הבא, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודה זרה ג): 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת'. כי עקר הוא ההקנה, הינו בחינה הנ"ל שידע שאם לא יוכל לזכות לקבל במשפט יש אצלו אוצר מתנת חנם וכו"ל, שיכולין לזכות על-ידי-זה בכח הצדיקי אמת שעלו לשם וכו"ל, וכבר הודיעו לנו מזה.

אך העקר שעל כל פנים אנו צריכין להכין עצמנו לזה לידע ולהאמין בכל זה ולצפות לחסדו תמיד וכו'. עד שיזכה לדבר דבורים לפניו יתברך לבקש מלפניו שיקרבו במתנת חנם, אף-על-פי שהוא אינו פדאי כלל

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רפא

וכלל, ועל-ידי-זה בעצמו יוסיף לגלות החסד עליון הנ"ל, ולהוציאו ביותר מההעלים אל הגלוי, עד שיזכה לקבלו ולקרב אליו יתברך בבחינת מתנת חנם, ואף-על-פי-כן לא יתבייש לעולם על-ידי עצם האהבה, פי זכה להיות בבחינת בן שאינו מתבייש לקבל מאביו וכנ"ל, פי בחינת נעשה ונשמע הנ"ל הוא בחינת אב ובן, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם. ועקר הוא הנשמע בחינת תפלה ששם היא בחינת אב ובן פחדא, עין שם. ועקר בחינת מתנת חנם חסד חנם הנ"ל נמשך מבחינת תפלה נשמע, על-כן על-ידי-זה בודאי אינו מתבייש לקבל מתנת חנם מאחר שנכלל הבן בהאב, שאז בודאי מתבטל הבושה מגדל האהבה והאחדות וכנ"ל:

וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין יִשְׂרָאֵל שְׂמֵת־חִילִין לוֹמַר סְלִיחוֹת בְּמוֹצָאי שַׁבָּת, וְכֵמוֹ שְׂאוּמְרִין אָז: בְּמוֹצָאי מְנוּחָה קִדְמִנוּךְ תְּחִלָּה, כִּי עָקַר הַכַּח לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּחֻטְאֵינוּ הַמְרַבִּים וּלְבַקֵּשׁ סְלַח נָא, הוּא רַק בְּכַח שַׁבַּת קִדְשׁ, שְׂאֵז חוֹזְרִים לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מִשֶּׁה הַכְּתָרִים הַנִּי"ל, בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַמְשַׁכַּח הַחֶסֶד עֲלִיוֹן מִחֻדָּשׁ בְּכָל שָׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִתְנָה טוֹבָה וְכוּ' וְכַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַסְּלִיחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בַּמִּדְבָּר יד, יט): 'סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסֶדְךָ וְכוּ':

(כא) וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁהוֹלְכִין עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים בְּעָרֵב
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי הַצַּדִּיק כָּל תְּשׁוּקָתוֹ תָּמִיד
 לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וְזֶה עֲבוּדָתוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו. וְאַפְלוּ
 כְּשֶׁעוֹלָה לְמָקוֹם שֶׁעוֹלָה אֵינוֹ מִסְתַּפֵּק עֲצָמוֹ בְּזֶה כָּלֵל,
 רַק חוֹתֵר וּמִתְגַּעְגַּע וְכוּ', לְעֵלוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְכַמְבָּאָר
 מְזֶה בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסֵפֶר חַיֵּי מוֹהַר"ן). אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר
 לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כִּי אִם עַל-יְדֵי יְרִידָה שֶׁקֹּדֶם
 הָעֲלִיָּה כַּנ"ל. וְכָל הַיָּמִים שֶׁהַצַּדִּיק חֵי בְּזֶה הָעוֹלָם,
 אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא צַדִּיק גָּדוֹל בְּמִדְרָגָה עֲצוּמָה מְאֹד,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לוֹ אֵיזָה בְּחִינַת יְרִידָה לְפִי בְּחִינַתוֹ
 קֹדֶם כָּל עֲלִיָּה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְעֵלוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי
 בְּחִינַת יְרִידָה כַּנ"ל, אָבֵל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק מְזֶה הָעוֹלָם, וְשֵׁם
 בְּעוֹלָם הַבָּא אֵין שֵׁיף יְרִידָה, וְהַצַּדִּיק מִשְׁתַּוְּקֵק אֶף-עַל-
 פִּי-כֵן לְעֵלוֹת בְּכָל פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, כִּי אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁנִּסְתַּלַּק לְמָקוֹם שֶׁנִּסְתַּלַּק, וְזוֹכֵה לְרַב טוֹב אֲשֶׁר עֵין לֹא
 רָאָתָה וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא חֲפִץ לְעֵלוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
 כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר, אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְעֵלוֹת כִּי אִם
 עַל-יְדֵי יְרִידָה כַּנ"ל, וְשֵׁם אֵין שֵׁיף יְרִידָה כַּנ"ל. עַל-כֵּן
 כְּשֶׁבָא אַחַד עַל קַבְרוֹ וְצוּעֵק עַל רַבּוּי עֲוֹנוֹתָיו, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת יְרִידוֹת, אֲזִי גוֹרֵם תַּעֲנוּג גָּדוֹל לְהַצַּדִּיק, כִּי אֲזִי
 הַצַּדִּיק מוֹרִיד עֲצָמוֹ לְמָקוֹם יְרִידָתוֹ שֶׁל זֶה שֶׁבָא עַל
 קַבְרוֹ לְהוֹשִׁיעַ שָׁם, כִּי כָּבֵר הִבְטִיחָנוּ שְׂאִין שׁוֹם יְרִידָה
 בְּעוֹלָם שְׂלֵא יוֹכֵל לְהוֹשִׁיעוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ מִשָּׁם סוּף כָּל

סוף, ואזי נחשב להצדיק כאלו ירד בעצמו. ועל-ידי-זה הצדיק עולה עוד לעלא ולעלא וכי לפי בחינתו, בבחינת ירידה תכלית העליה, כי זוכה לחתר ולמצא עוד חסדים נפלאים ונעלמים מאד מאד, ולגלות אותם מההעלם אל הגלוי באפן שיוכל להושיע ולהעלות את זה גם מאותה הירידה העצומה שירד עכשו, שאי אפשר להושיעו ולהעלותו כי אם על-ידי חסדים חדשים לגמרי, מאחר שהוסיף לפגם ולחטא עוד כל כך. אבל הצדיק בעצם כחו ממשיך עתה חסדים חדשים נפלאים, שזה עקר העליה הבאה על-ידי הירידה כנ"ל, שעל-ידי אלו החסדים מעלהו ומושיעו גם מזאת הירידה, וזה עקר תענוג ושעשוע הצדיק יותר מכל תענוגי עולם הבא שיש לו, כשהוא עושה טובה נצחית לאיש הישראלי שירד למקום שירד, כי זה עקר עבודתו בחייו ולאחר הסתלקותו, שהוא עומד ומשמש בפרום, שעקר העבודה והשמוש לעזר לישראל בכלל ובפרט בעת צרתם, שעקר הצרה הגדולה מכל הצרות הוא צרות הנפש, כמו שמבאר בהתורה 'כי מרחמם ינהגם' (ישעיה מט, י). כי על-ידי שמושיע לישראל בירידות כאלה, על-ידי-זה נתגלין חסדים חדשים נפלאים, שהם עקר גדלת הבורא יתברך, שצריכין לגלות בכל פעם יותר ויותר, כי לגדלתו אין חקר וכנ"ל, שזה עקר תענוג ושעשוע הצדיק כשמשיג יותר

גְּדֵלַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא גְּדֵלַת רַחֲמָיו וְחֶסֶדְיוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכַנ"ל, שְׁנִתְגַּלִּין עִתָּה דִּיקָא עַל-יַדֵּי שְׁמִקְרַב וּמַעְלָה וּמִגְבִּיָּה אוֹתוֹ מִיְרִידָה הָעֲצוּמָה הַזֹּאת. נִמְצָא שְׁדִיקָא עַל-יַדֵּי הָאִישׁ הַזֶּה שְׁבָא מִיְרִידָה כְּזֹאת עַל קְבֻרוֹ, עַל יְדוֹ דִּיקָא זוּכָה הַצְּדִיק אַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ לְבַחֲיַנַּת יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה וְכַנ"ל, וְהַבֵּן הַיָּטִב:

כב) וְזֶהוּ: "אַלְהַ תּוֹלְדַת נַח נַח" וְכו'. (בְּרֵאשִׁית ו, ט), זֶה בַּחֲיַנַּת הַצְּדִיק הָאֵמֶת שְׁעָקְרוּ עַל-יַדֵּי שְׁזוּכָה לְבַחֲיַנַּת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הַנ"ל, בַּחֲיַנַּת "גְּבִירֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ" (תְּהִלִּים קג, כ) וְכו'. וְזֶה בַּחֲיַנַּת נַח נַח, נִיחָא לְעֲלָאִין, נִיחָא לְתַתְּאִין. נַח — לְעֲלָא נַח — לְתַתְּא, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (ח"א נט:), הִינוּ בַּחֲיַנַּת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הַנ"ל, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת נְגֻלָּה וְנִסְתָּר, בַּחֲיַנַּת בְּרֵאשִׁית בְּרָא וְכו' שֶׁהוּא עֲלָא וְתַתְּא, כִּי הַנִּסְתָּר כְּנֻגַד הַנְּגֻלָּה הוּא בַּחֲיַנַּת עֵדֶן עֲלָא לְגַבֵּי עֵדֶן תַּתְּא, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת נְגֻלָּה וְכו'. וְזֶהוּ אֵלֶּה "תּוֹלְדַת נַח נַח", שְׁכָּל הַתּוֹלְדוֹת שְׁבַע עוֹלָם כְּלָם נִמְשָׁכִין מִהַצְּדִיק הַזֶּה שְׁזוּכָה לְנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע בְּשָׁלְמוֹת, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת 'נַח נַח', הֵן הַהוֹלְדוֹת מִמֶּשׁ, כִּי כָּל הַדּוֹרוֹת נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ וְכו', כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּמָקוֹם אַחַר, הֵן כָּל הוֹלְדוֹת הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת כְּלָם נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא בַּחֲיַנַּת עֵדֶן עֲלָא וְעֵדֶן תַּתְּא, שְׁשֵׁם הַנָּהָר הֵיכָא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוּת וְכו', שְׁמִשָּׁם כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת וְכָל הַבְּרָכוֹת שְׁבַע עוֹלָם.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רפה

וְזֶהוּ: "אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדוֹתָיו", כִּי הוּא צַדִּיק
תָּמִים בְּכָל הַדּוֹרוֹת שְׁנַמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ, כִּי מֵאִיר
בְּכֹלם צְדָקָתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ, כִּי "אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ",
הָאֱלֹהִים בָּהֶ' הִיְדִיעָה, הִיְנוּ כִּי אֱלֹהִים בְּחִינַת מִדַּת הַדִּין,
וְכִפִּי מֵה שֶׁהוּא מִדַּת הַדִּין בְּכָל דּוֹר בְּכָל עֵת, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת הָאֱלֹהִים הַדִּין הַיְדוּעַ, כְּפִי הַדּוֹר וְהָעֵת, 'הִתְהַלֵּךְ
נֹחַ', לְהַמְתִּיקוֹ וּלְבַטְלוֹ עַל-יְדֵי שְׂזָכָה לְנַעֲשֶׂה וּנְשָׁמַע
הַעֲלִיּוֹן בְּחִינַת תּוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה'. שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹדַע
לְבַטֵּל כָּל מִינֵי דֵינִים שְׁבַעוּלָם, כְּפִי הַדּוֹר וְכִפִּי הָעֵת, כִּי
נֹחַ בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים, בְּחִינַת נִיחָא, בְּחִינַת "וְנֹחַ
מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'" (בְּרֵאשִׁית ו, ח). וְזֶה שְׁמִזְפִּירִין בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה בְּתַחֲלַת בְּרֵכַת זְכוּרוֹנוֹת וְגַם אֵת נֹחַ בְּאַהֲבָה
זְכוּרָתוֹ, כִּי עָקֵר עֲבוּדַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְהַמְתִּיק הַדִּין
שְׁבָאוֹתוֹ רֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל-יְדֵי הַחֹסֵד עֲלִיּוֹן, שְׁמִמְשִׁיכִין
עַל-יְדֵי תְפִלַּת ה' כַּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ
וְכַנ"ל:

הַלְכוֹת מִתְנַת שְׁכִיב מְרַע

כג) וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרוֹנָם לְבִרְכָה (גטין
טו): דְּבָרֵי שְׁכִיב מְרַע כְּכַתוּבִין וּמְסוּרִין דְּמִי,
וּמִתְקַיְמַת מִתְנַתוֹ עַל-יְדֵי דְבוּרָיו לְבַד, כִּי הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה מְלַבֶּשֶׁת בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם, כִּי רַק הִיא

מחיה ומקימת הכל, וכלליות התורה היא בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת תורה ותפלה וכו' כנ"ל. וכל עסקי המשא ומתן נעשים על-ידי-זה, כי כמו שהתורה הקדושה הנעשה הוא מה שפבר השיג, והנשמע, שהוא הנסתר, הוא מה שאינו ביד שכלו וצריך להשיגו, כמו כן הוא בכל החפצים והעסקים והמשא ומתן של האדם, שכלם מקבלים מהתורה מבחינות אלו, כי החפצים שהם כבר ביד האדם זה בחינת נעשה, כי כבר הם עשויים וגמורים בידו, אבל החפצים שאינם עדין בידו וחספץ להשיגם הם בחינת נשמע נסתר, שהוא בחינת תפלה רצון ודבקות, כי אי אפשר להשיג הנשמע שהוא הנסתר, כי אם על-ידי רצון חזק ותפלה וכו"ל. וכמו כן הוא בענין החפצים שאינם עדין בידו, שהם עדין נסתרים ורחוקים ממנו ואינו יכול להשיגם כי אם על-ידי הרצון. ועל-כן באמת לאמתו אי אפשר להשיג שום דבר כי אם על-ידי תפלה. ומשם נשתלשל כל עסקי המשא ומתן שבין אדם לחברו, שזה חפץ בחפץ פלוני שעדין אינה בידו, שזהו בחינת נסתר, כנ"ל, וזה חפץ בחפץ או בממון שביד חברו, ועל-ידי-זה נגמרים הקנינים. ועקר הקנין הוא שכל אחד ישיג בחינת הנסתר בחינת הנשמע, שמה שעדין לא היה בידו, שהוא בחינת נסתר, עתה יגיע לידו, שאז יהיה בבחינת נעשה, כי מה שפבר ביד האדם הוא בחינת

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רפז

נעשה וכנ"ל. נמצא שגמר קנין המשא ומתן הוא שיהיה נכלל בחינת הנשמע ונעשה יחד, שיהיה מהנשמע והנסתר בחינת נעשה וכו' וכנ"ל.

ועל-כן תקנו רבותינו, זכרונם לברכה, שאין המקח והמתנה נגמר בדברים פי אם בקנין, פי בודאי באמת ראוי לאדם לעמד בדבורו. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה שם (שביעית י, ט): 'כל המטלטלין נקנין במשיכה, וכל המקיים דבורו רוח חכמים נוחה הימנו', אף אף-על-פי-כן לא רצו רבותינו, זכרונם לברכה, להחמיר על האדם שיתקיים הקנין בדבור לבד, פי לאו כל אדם זוכה לשלמות הדבור, פי כמו שבעקר השגת הנשמע והנסתר שיזכה שיתגלה לו בבחינת נגלה, אי אפשר פי אם על-ידי הדבור, שהוא עקר התפלה שצריכה להיות בדבור דיקא, שזהו בחינת גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, שהצדיקים גבורי כח עושים ומתקנים להאי דבר, (כמו שאיתא בזהר הקדוש [ח"ג קצא.]) ועל-ידי-זה, לשמע בקול דברו, שזוכים על-ידי הדבור לבחינת נשמע, בחינת לשמע וכו', פי עקר השגת הנשמע והנסתר הוא על-ידי התפלה שהיא בדבור. ואם היה כל אדם זוכה לדבור התפלה בשלמות, בודאי היה כל אדם זוכה בכל פעם להשגת הנשמע, כי השם יתברך שומע תפלת כל פה,

רפח לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

וְחַפֵּץ לְהֵטִיב וּלְגַלוֹת לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל נִסְתָּרוֹת
שְׁבִתוֹרָה, רַק מִחֲמַת שְׁלָאוּ כָּל אָדָם זוֹכָה לְשִׁלְמוֹת
הַדְּבוּר, וְעָקֵר מִחֲמַת שְׁאִינוֹ מִשְׁתַּדֵּל לְהִרְבוֹת בְּדְבוּרֵי
הַתְּפִלָּה וּלְקַדֵּשׁ דְּבוּרוֹ כְּרְאוּי, עַל-כֵּן לְאוּ כָּל אָדָם זוֹכָה
לְהַשִּׁיג הַנְּשֻׁמָּע וְהַנְּסֻתָּר.

וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ מֵה שֶׁתִּקְנֵנוּ רְבוּתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, שְׁאִין
הַמְקָח נִגְמָר בְּדְבָרִים לְבַד, כִּי הַחֲפֵץ שֶׁל הַמְקָח
קָדָם שְׁנִקְנָה לָזֶה הוּא בְּבַחֲיַנַּת נִסְתָּר, בְּחִינַת נְשֻׁמָּע
כַּנ"ל, שְׁאִי אֶפְשָׁר שִׁיגִיעַ לְרִשּׁוֹת הַקּוֹנָה שְׁיִהְיֶה תַּחַת יַד
רְשׁוֹתוֹ, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת נְעֻשָׁה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַדְּבוּר,
שְׁזֵהוּ בְּחִינַת הַדְּבוּרִים שְׁמִדְבָרִים בְּשַׁעַת הַמַּשָּׂא וּמִתָּן,
שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נְעֻשָׁה הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וּמִשִּׁיג כָּל אֶחָד הַחֲפֵץ
אוֹ הַמַּעוֹת שֶׁהִיא מִתְחַלָּה נִסְתָּר מִמֶּנּוּ וְכַנ"ל, אֲבָל עֲדִין
אִין הַמְקָח נִגְמָר בְּשִׁלְמוֹת עַל-יַדֵּי הַדְּבוּר לְבַד, וְיִכּוֹל
עֲדִין כָּל אֶחָד לְחֹזֵר, וְזֶה מִחֲמַת שְׁרֵב בְּנֵי אָדָם, בְּפִרְט
הַמוֹן עִם הָעוֹסְקִים בְּמַשָּׂא וּמִתָּן רַבִּים אִין דְּבוּרָם
בְּשִׁלְמוֹת מִחֲמַת שְׁלֵא זָכוּ בְּרוּחָנִיּוֹת בְּעַנְיָן עֶסֶק הַתּוֹרָה
לְהַשִּׁיג הַנְּשֻׁמָּע וְהַנְּסֻתָּר שְׁבִתוֹרָה עַל-יַדֵּי דְבוּרָם, עַל-כֵּן
גַּם בְּעַנְיָן הַמַּשָּׂא וּמִתָּן תִּקְנֵנוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה,
שְׁאִין מִתְקִים מְקַחֵם עַל-יַדֵּי דְבוּרָם לְבַד, כִּי אִין דְּבוּרָם
בְּשִׁלְמוֹת, שְׁיִהְיֶה נִגְמָר עַל-יַדֵּי דְבוּרָם הַמַּשָּׂא וּמִתָּן
שְׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִשִּׁיג כָּל אֶחָד הַנְּסֻתָּר מִמֶּנּוּ, שְׁיִהְיֶה
בְּבַחֲיַנַּת נְעֻשָׁה בְּכָלֵל מְעֻשָׂה יַדָּיו שֶׁהֵם בְּרִשּׁוֹתוֹ וְכַנ"ל.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רפט

ועל-כן באמת אמרו רבותינו, זכרונם לברכה, שאין רוח חכמים נוחה מזה שאינו עומד בדבורו, כי בודאי ראוי לאדם שיראה להשלים דבורו, כי בזה תלוי קיום התורה, לזכות להשיג בחינת נשמע ונעשה הגבוה יותר בכל פעם, שזה מטל על כל אדם מישראל. וזהו: אין רוח חכמים נוחה הימנו, 'רוח חכמים' דיקא, כי עקר מעלת החכמים שהם מתיגעים עד שפשיגים בכל פעם חדושים שהיו נסתרים מהם, שזהו השגת הנשמע שיהיה בבחינת נעשה כנ"ל, על-כן אין דעתם נוחה מזה שאינו עומד בדבורו שהוא בהפך מזה וכנ"ל, אבל אף-על-פי-כן לא רצו לתקן שיתקיים המקח על-ידי הדבור לבד, מחמת שידעו שבאמת רב העוסקים במשא ומתן אין לדבורם שלמות, ואינם אומרים הדבור בדעת שלם ומישב, מחמת שאינם משתדלים להשיג הנסתר, שזהו עקר שלמות הדעת, על-כן ראו שאי אפשר שיתקיים המקח על-ידי הדבור לבד בלי קנין, מחמת שדבורם אינו דבור שלם להשיג על ידו החפץ שאינו ברשותו, שהוא בחינת נשמע וכנ"ל.

ועל-כן תקנו שאין המקח נגמר כי אם על-ידי עשייה ממש, דהינו משיכה או קנין סודר וכיוצא, שעל-ידי עשייה דיקא ימשיכו את החפץ מבחינת נסתר

נשמע לבחינת נעשה, כי עקר שלמות כלליות הנשמע בהנעשה הוא כשפא לידי עשה, דהינו על-ידי השגת הנשמע והנסתר יתגבר ביותר לעשות טוב יותר ויותר מבתחלה, ולהכניס בחבריו ותלמידיו עצות והתעוררות והתחזקות שיעשו טוב. (ועין לקמן באות כד יתבאר ענין זה ביותר):

ועל-כן בשכיב מרע תקנו שיהיו דבריו מתקיימין ככתובים וכמסורים כשמת מאותו החלי, כי כל עבודת האדם כל ימי חייו, וכל מה שפא לזה העולם, הוא רק בשביל זה בשביל השגת הנעשה והנשמע, שהוא בחינת קבלת התורה וקיומה, שרק בשביל זה בא האדם להעולם, שיהיה יגע בתורה עד שישגי הנסתר ממנו לעשות מתורת ה' תורתו. כמו שהתחיל דוד המלך, עליו השלום, ספר תהלים בזה "אשרי האיש וכו' כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה" וכו'. וכמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (קדושין לב:): בתחלה קדם שמתנגע בה היא תורת ה' ואחר כך נעשית תורתו, שזהו בחינת שעושה מהנשמע נעשה, מהנסתר נגלה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. וכל אדם צריך להתנגע כל ימיו לעלות מדרגא לדרגא להשיג בכל פעם בחינת נעשה ונשמע הגבה יותר, לעשות בכל פעם מהנשמע הגבה יותר בחינת

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רצא

נעשה וכו'. וכמו שמבאר בהתורה הנ"ל. ומי שזוכה לזה בשלמות אשרי לו.

אבל על כל פנים כל אחד מישראל כפי מה שהוא, בהכרח שיהיה לו איזה חלק כל שהוא בזה, פי זה כל האדם לקיים את התורה שכלולה בנעשה ונשמע. וכל אחד כפי שמקיים מצות התורה, וכפי מה שמתגעגע וחושק בכסופין ורצונות טובים להפיר את השם יתברך ולהשיג ולהבין מה שנסתר ממנו, כמו כן הוא זוכה לאחר פטירתו להשיג ולהבין מה שלא השיג בחייו, שזה עקר בחינת חלקו לעולם הבא.

פי עקר שעשוע עולם הבא, הוא השגת התורה, שהוא בחינת השגות אלקות, רק מי שזכה על-ידי יגיעתו להשיג גם בעולם הזה סתרי תורה, וזכה כל ימיו להשיג בכל פעם נסתרות הגבוהים יותר וכנ"ל, הוא זוכה בסוף להשיג אחר מותו בעולם הבא השגות עצומות גבוהות ונוראות מאד מאד אשר עין לא ראתה, אשרי לו.

אבל על כל פנים אפלו הקטן שבקטנים, מאחר שהוא בכלל ישראל, שיש להם לכל אחד חלק לעולם הבא, בהכרח שישגי לאחר מותו מה שהיה נסתר ממנו בעולם הזה, כפי יגיעתו בעבודתו יתברך בזה העולם,

שהוא בחינת השגת הנשמע, כי כלל העולם הזה, הוא בבחינת נעשה, כי הוא עולם המעשה. וכמו שכתוב (דברים ז, יא): "היום לעשותם". והעולם הבא בכלל הוא בבחינת נשמע נסתר, בבחינת ולמחר בעולם הבא לקבל שכרם, ועקר הקבול שכר הוא השגת הנסתר, בבחינת נשמע וכנ"ל:

נמצא שהאדם אחר מותו בהכרח שיהיה נכלל אצלו, בבחינת נשמע בנעשה לפי בחינתו וכנ"ל, ועל-כן בודאי דבריו של שכיב מרע מתקיימין פכתובים ומסורים, כי עכשו בהכרח שיהיה קיום לדבריו, כי הוא הולך לבית עולמו, שכל תכליתו ותקנותו לזכות לאיזה חלק לעולם הבא, שהוא השגת הנשמע שיהיה נכלל בנעשה וכנ"ל, שזה זוכין על-ידי שלמות הדבור בבחינת עשי דברו לשמע וכו' פנ"ל, ועל-כן בהכרח שיהיה קיום לדבריו גם בכל מה שצוה קדם מותו, כי הכל אחד פנ"ל, כי מה שאין המקח והמתנה מתקיים על-ידי הדבור, הוא מחמת שאין להדבור שלמות להמשיך על ידו מנשמע לנעשה, מנסתר לנגלה וכנ"ל, אבל עכשו בסופו בהכרח לקיים דבורו שיהיה לדבורו שלמות, כי עתה בהכרח שישגיג בבחינת הנשמע והנסתר אצלו, כי זה כל תקנותו וחלקו לעולם הבא. ועל-כן תקנו שיתקיים דבורו בכל מה שצוה לתן, כי על-ידי

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רצג

קיום הדבור נמשך כלייות הנשמע בנעשה בענין קיום התורה כנ"ל, שעתה בהכרח שיבוא לזה לפי בחינתו, כי זה חלקו מכל עצמו שישגי הנשמע שיהיה נכלל בהנעשה, דהינו בכל מה שעשה איזה מצוה ועבודה בזה העולם, ועל-כן תקנו שיתקיים דבורו וכן"ל:

וזה שדקדקו ואמרו: דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו, 'ככתובין ומסורים' דיקא, בחינת נעשה ונשמע, כי הנעשה הוא בחינת תורה שבכתב, בחינת נגלה, והנשמע הוא בחינת תורה שבכלל פה, שהוא בחינת נסתר, כי מה שנסתר ונעלם בתורה שבכתב מגלים החכמים בעל פה. וזה בחינת כתובים ומסורין, כתובים בחינת תורה שבכתב, בחינת נעשה, ומסורין, בחינת תורה שבכלל פה שנמסר למשה בעל פה, שהוא בחינת נשמע כנ"ל, ועל-כן השכיב מרע שבהכרח שיבוא לזה באיזה בחינה לאחר מותו כנ"ל, על-כן דבריו ככתובין ומסורים דמי וכן"ל:

(כד) ועל-כן נקרא התגלות הנסתר בשם נעשה, כמו שמבאר שם, שצריכין לעשות מהנשמע נעשה, מהנסתר נגלה, כי עקר שלמות השגת הנסתר, הוא רק כשבא לבחינת נעשה לבחינת עשה, דהינו כשהצדיק זוכה להשיג הנסתר בשלמות גמור, עד שיגלה על-ידי-זה עשיות טובות, שיביא בני אדם

על-ידי-זה לידי מעשים טובים, כי לא המדרש עקר אלא המעשה (אבות א, יז), ועל-כן אפלו כשהצדיק משיג איזה השגה גבה ונסתרת מאד, אינה נחשבת אצלו כל זמן שאינו מבין על ידה איך להביא את בני אדם לידי מעשים טובים על-ידי-זה להחזירם בתשובה ולחזקם וכו', פאשר הבננו כל זה ממנו, זכרוננו לברכה.

וזהו בחינת מעלת משה רבנו עליו השלום, שזכה לקבל את כל מצות התורה, והורה לנו איך לקיים את כל המצות, ועל-כן הוא עולה על כל הצדיקים שהיו לפניו, כי אף-על-פי שגם האבות והצדיקים שלפניו השיגו השגות ונסתרות הרבה, אבל עדין לא קבלו את התורה, ולא זכו עדין להכניס קיום כל מעשה המצות בעולם רק קצת מצות הכניסו בזרעם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה. אבל משה זכה לקבל את כל התורה והמצות ומסרה לישראל, כי זכה להשיג הנסתר בבחינה הנ"ל, להביאו לידי מעשה פנ"ל. ואחריו באים כל הצדיקים ועוסקים בזה להכניס קיום התורה והמצות בעולם.

ועל-כן שלמות הצדיק ומעלתו הוא כשזוכה על-ידי השגתו נסתרות, להמשיך על-ידי-זה עצות ודרכים ונתיבות ותחבולות וכו', איך להביא ישראל לידי מעשה, שזה עקר שלמות הנסתר, כי לא המדרש

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רצה

הוא העקר אלא המעשה, ועל-כן נקרא התגלות הנסתר בשם נעשה שממשיכין מנשמע לנעשה וכנ"ל:

(כה) ועקר התקנה הוא על-ידי הצדיקים שזכו לבחינת תורת ה' ותפלת ה' ממש, פי השם יתברך בעצמו, כבזכור, עוסק בתורה ותפלה בכל יום, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ו.), ועוסק כבזכור, לעשות מתפלה תורה, מנשמע נעשה, הינו שמתפלל בעצמו להמשיך רחמים וחסדים חדשים בכל פעם ולהכניסם בתוך התורה, שיהיו נעשים מהם עצות ודרכים וכו', להכניס קיום התורה בעולם, שזה שלמות השגת הנסתר לעשות מהנשמע נעשה וכנ"ל והבן היטב פי עמק הוא:

(כו) והעקר שתבין מזה עד היכן רחמי השם יתברך מגיעים עד אין קץ ותכלית, ותבין היטב פרוש הפסוק (איכה ג, כב): "חסדי ה' פי לא תמנו כי לא כלו רחמיו", הינו שתבין פשטיות הדבורים לילך בהם להתחזק על ידם, יהיה אף שיהיה, פי החסדים הנמשכים על-ידי תפלת ה' בעצמו בודאי אינם פלים לעולם:

(כז) וזה בחינת "פי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אתריו ושמרו דרוך ה' לעשות צדקה

ומשפט" וכו' (בראשית יח, יט). כי זה עקר דרך השם לעשות צדקה ומשפט, שהוא בחינת געשה ונשמע, תורה ותפלה, שהם בחינת צדקה ומשפט, כמבאר לעיל היטב. וזהו: "למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו" וכו', הינו בחינת צואת שכיב מרע שמצוה את בניו ואת ביתו, שעקר תקון הצואה הוא בחינת לעשות צדקה ומשפט לכלל הנשמע בהנעשה, שזה עקר התקון של הנפטר, כי זה כל חלקו לעולם הבא וכו"ל:

וכח ועל-כן נסמך מקרא זה לענין פרשת סדום שאמר השם יתברך: "המכסה אני מאברהם את אשר אני חפץ לעשות בסדום וכו', ואברהם היו יהיה וכו', כי ידעתיו" וכו' (בראשית יח, יח). הינו כי השם יתברך חפץ ומתאוה לתפלתן של צדיקים והיה חפץ מאד שאברהם יתפלל לפניו על סדום, וכמוכך במדרש (עין בראשית ובה מט, ב) שהביא שם משל שהשם יתברך היה מתענג מתפלת אברהם, כי אף-על-פי שאברהם לא פעל בקשתו להציל את סדום מגזרתם, אף-על-פי-כן תפלתו אינה נאבדת, וגם באמת פעל הרבה מאד, כי זכות תפלתו להציל את סדום פעלה שעל-ידי-זה נצול לוט וזרעו, שמהם ישתלשל ויצא התנוצצות דוד-משיח, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה. כי אף-על-פי שכבר נשתלח המלאך להציל, אבל אף-על-

פיי-כן עדין היו צריכין אתערוותא דלתתא להרבות בתפלה ותחנונים לגמר הישועה להציל את לוט מתוך ההפכה, להוציא ממנו דוד ומשית. ועל-כן נסמך לזה פרשת "כי ידעתיו הנ"ל שמדבר מענין צדקה ומשפט הנ"ל, כי כל כח התפלה לבטל הגזרה הוא רק על-ידי-זה שמבקשין מהשם יתברך אף-על-פי שרוצה להביא איזה דין וגזרה חס ושלום, שמגיע, כן בודאי על-פי משפטו באמת, אף-על-פי-כן יש אצלו בחינת צדקה בתוך המשפט שהצדיקים בתפלתם יכולים לעורר, עד שיהיה נמשך צדקה וחסד כזה לתוך המשפט שיושב לדון ולשפט, עד שיבטל את הגזרה לגמרי, כי הוא יתברך במשפט עושה צדקה, שהוא פלאי פלאותיו הנסתרים מאד שאי אפשר להבין כנ"ל. ועל-כן הזכיר השם יתברך ענין זה דיקא של צדקה ומשפט קדם שגלה לאברהם גזרת סדום, כדי שיתפלל עליהם, כי עקר כח התפלה הוא רק על-ידי-זה וכנ"ל:

כט) וזה: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט", כי הוא 'דרך ה' בודאי, 'לעשות צדקה ומשפט', דהינו שבתוך המשפט יעשה צדקה, שזה אי אפשר להבין כלל כנ"ל, כי הוא בחינת דרכי ה' שאי אפשר להבין שעל זה בקש משה רבנו עליו השלום:

"הודיעני נא את דרכיך", שבקש לידע דרכי השם, דרכי משפטיו וצדקתו איך הוא מנהיג עולמו בצדקה ומשפט, כדי שיידע איך להתפלל על ישראל, וכמו שפרש רש"י שם: 'ואת תשלום השכר שלי בעם הזה הודיעני'; שרצה להשיג איך יוכל לבטל כל מיני גזרות שאינן טובות מישראל. עד שפעל אחר כך שהשיב לו השם יתברך: "אני אעביר כל טובי על פניך" וכו'. וגלה לו כל השלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת תפלת ה' וכו"ל (באות יז). נמצא שבחינה זאת של צדקה ומשפט הנ"ל הוא בחינת דרכי ה'.

וזהו בחינת "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט", כי שמירת צדקה ומשפט הוא בנדאי דרך השם כנ"ל, אבל כל אדם מישראל שהוא מזרע אברהם צריך לילך בזה, כי צריכין להתדבק במדותיו יתברך, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין סוטה יד.). ועל-כן אהב השם יתברך את אברהם "למען אשר יצוה את בניו וכו' ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט". כי כל בניו וזרעו לדורות עולם צריכין לזהר לשמור דרך השם הזה לילך בדרך זה של בחינת צדקה ומשפט, להאמין תמיד שיש דרכי השם הנעלמים מאד, שהם בחינת צדקה ומשפט הנ"ל, שעל-ידי-זה עקר קיום התורה תמיד בכל אחד מישראל כפי מה שהוא, בכל תקף

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט רצט

התגברות הגלות בכלל ובפרט, כי על-ידי-זה עקר ההתקרבות להשם יתברך לכל אחד בכל מקום שהוא באותו העת והשעה, כי על-ידי בחינת משפט לבד קשה להתקרב, כי כפי גדלת השם יתברך בחוט השערה שפוגמין בהתורה היה ראוי על-פי המשפט שיבוא על האדם מה שיבוא חס ושלום, כמו שמבאר בלקוטי תנינא (סימן מט). וצריכין לבטח ברחמי צדקתו שיעשה עמנו צדקה וחסד ומתנת חנם, אך אם בן אין צריכין לעשות כלום, מאחר שמקבלין רק על-ידי צדקה ומתנת חנם, על-פן צריכין לבטל דעתו נגד דעת הצדיקי אמת, ולהאמין בדרכי השם שאוהב צדקה ומשפט, שבמשפט בעצמו עושה צדקה פנ"ל, שאי אפשר להבין זאת פנ"ל.

וכל אחד צריך לשמר דרך השם לילך בזה להחזיק עצמו בהשם יתברך ותורתו תמיד על-ידי הצדקה שלא יפל בדעתו משום דבר שבעולם, כי הלא יש בחינת דרך השם, שאי אפשר להבין, שהוא בחינת צדקה וחסד חנם הנ"ל, אך אף-על-פי-כן כל אשר תמצא ידי לעשות עדין מעט דמעט טוב, ולהתרחק מהרע, אני מחייב לחטף כל ימי חיי כל מה שאוכל, כדי לקיים משפטי התורה הקדושה כל מה שאוכל. ואם כי איני מקיים חלק אלה ורובה, וגם פגמי מרבים מאד הלא יש בחינת צדקה הנ"ל.

אף אף-על-פי-כן צריכין להתחזק לקיים בכל יום ועת
 כל מה דאפשר, שזהו בחינת משפט, דהינו מצות
 ומשפטי התורה. נמצא שכל אדם צריך לילך בדרך זה
 לשמר דרך השם, שהוא בחינת צדקה ומשפט, שהוא
 בחינת דרכי השם, שאי אפשר להשיג שעל-ידי-זה כל
 אחד יוכל לשאר קים בעבודת השם כל ימי חייו וכנ"ל,
 אבל כל דרך זה התחיל מאברהם, ועקרו נמשך על-ידי
 יעקב שהיתה מטתו שלמה, כמוכא במדרש פרשת
 בחקתי (ויקרא ובה לו, ד), רבנן אמרי: לא נברא אברהם
 אלא בזכות יעקב, הדא הוא דכתיב: למען אשר יצוה
 את בניו וכו'. לעשות צדקה ומשפט ואין צדקה ומשפט
 אלא יעקב, שנאמר (תהלים צט, ד): "משפט וצדקה ביעקב
 אתה עשית". וכן הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל
 דור ממשיכים זה הדרך עלינו, כדי לבטל מאתנו כל
 מיני גזרות שאינן טובות על-ידי-זה, ולחזקנו בקיום
 התורה בעמק ירידתנו בגלות המר הזה, כי עקר
 ההתחזקות והקיום הוא על-ידי-זה וכנ"ל.

ועקר בחינה זאת יהיה נגמר על-ידי משיח צדקנו
 שיבוא במהרה בימינו, שנאמר עליו (תהלים עב,
 א): "משפטיך למלך תן וצדקתך לבן מלך". וכן בדוד,
 שהוא בחינת משיח נאמר (שמואל ח, טו): "ויהי דוד עשה
 משפט וצדקה לכל עמו", כי עקר ישועת ישראל

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שא

על-ידי דוד משיח הוא על-ידי בחינה זאת, שהוא בחינת משפט וצדקה. שעל-ידי-זה מבטלין כל הגזרות שאינן טובות, וממתיקין כל מיני דינים שבעולם, ומכניסין עצות ודרכים והתחזקות בכל אחד מישראל שיתעורר בכל פעם מחדש להתקרב אליו ותברך, שזה עקר הישועה וכנ"ל:

ל) וזה "צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה" וכו' (תהלים לו, ז). שאף-על-פי שמשפטיך תהום רבה, שירדנו בגלות הזה עד עמקי התהום, בבחינת (בראשית א, ג): "וחשך על פני תהום", שנאמר על הגלות האחרון הזה שאנו בו עתה (עין בראשית רבה ב, ד), אף-על-פי-כן "צדקתך כהררי אל", כי הצדקה הנעלמת בהמשפט הוא גבה מאד כהררי אל, ועל-כן גם עתה אף-על-פי ש"משפטיך תהום רבה", אף-על-פי-כן "צדקתך כהררי אל", נעלמים ב"משפטיך תהום רבה", רק שאין אנו מבינים דרכיך ואנו כבהמות בלי דעת, כי אי אפשר להבין דרכיך אלה רק אנו מחייבים לבטח בצדקתך ולחטף טוב כל מה דאפשר כנ"ל.

וזהו: "אדם ובהמה תושיע ה'", כמו שדרשו רבותינו, וזרונם לברכה (חלין ה:): בני אדם שערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה, כי באמת זהו עקר החכמה האמתית לעשות עצמו כבהמה, ולילך בדרך

שב לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

הזה, שהוא בחינת צדקה ומשפט כנ"ל, וזהו 'אדם ובהמה', שהאדם העושה עצמו כבהמה כנ"ל, תושיע השם בודאי, כי "מה יקר חסדיך אלקים", כי חסדיך יקר ונעלם מאד, ואי אפשר להשיג ולהבין עד היכן רחמיך וחסדיך מגיעים.

וזהו "בני אדם בצל כנפיך יחסיון", שחוסים ומסתתרים בכל צרתם בגוף ונפש בצל כנפיך, שאף-על-פי-כן לא תעזבם על-ידי רחמי צדקתך וכנ"ל. "ירוין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם", 'עדניך', לשון רבים בחינת עין תפאה ועין עלאה דסתים וגניז, שהוא בחינת נעשה ונשמע, תורה ותפלה, שהם בחינת צדקה ומשפט הנ"ל, בחינת תורת ה' ותפלות ה'. ומשם תשקם ברחמיך להפוך כל הירידות לעליות ולהפוך הכל לטובה בגשמיות ורוחניות וכנ"ל:

לא) ועל-כן אומרים זה הפסוק "צדקתך" הנ"ל בשבת במנחה, שאז הוא רעוא דרעוין ונתבטלין כל רגזין ומארי דדינין וכו', כמו שאיתא בזהר הקדוש. והכל בכח וזכות הצדיקי אמת שנסתלקו, שהם בחינת משה ויוסף ודוד, כי עקר בחינה זאת נמשך רק על-ידי גדולי הצדיקים שנסתלקו וכנ"ל, (באות יא).

וזהו שאומרים אחר כך "וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדלות אלהים מי כמוך", כי צדקתו

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שג

מגיע עד מרום, כי כבר עשה השם יתברך גדולות ונוראות, ישועות גדולות ונפלאות על-ידי צדקתו, כי אלהים מי כמוך להבין דרכיך אלה וכנ"ל.

וזהו "צדקתך צדק לעולם", שצדקתו הוא צדק לעולם, כי עושה תמיד רק צדקה וחסד חנם, ואף-על-פי-כן — "ותורתך אמת", כי התורה, שהיא בחינת משפט הוא אמת, אף-על-פי שהוא יתברך עושה תמיד צדקה וחסד לפנים ממשפטי התורה, כי דרכיו אי אפשר להבין, כי דרכיו יתברך הם בחינת תורת ה' ותפלת ה', בחינת נעשה ונשמע, שמלביש בכל פעם הנשמע שלו בהנעשה, הצדקה בהמשפט, התפלה בהתורה וכנ"ל, שעל-ידי-זה עושה המשפט בצדקה וחסד נפלא באפן שישאר כל אחד קיים בעבודתו יתברך וכנ"ל. וכל זה בזכות וכח הצדיקים הגדולים שנסתלקו בחינת יוסף, משה, דוד, שנסתלקו בשבת במנחה ברעוא דרעוין, ועל-כן אנו אומרים אז כל זה וכנ"ל:

לב) וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צז): שלשה דברים באים בהסח הדעת: משיח, מציאה, עקרב. ורמזו בזה שאין להאדם לחשב מיום לחברו ואפלו משעה לחברתה, כי אפלו בכל רגע נעשים שנויים נפלאים ומשנים מאד מאד לטוב, ולהפך חס ושלום, כמו שכתוב (איוב ז, יח): "ותפקדנו לבקרים

לרגעים תבחננו". ומי שמשים לב לזה יכול לראות
 נפלאות הבורא יתברך בכל עת ורגע, ויבין פי אין
 האדם יודע כלל מה נעשה עמו בכל עת ורגע, ויבין
 היטב אמתת הפסוק (משלי יט, כא): "רבות מחשבות בלב
 איש ועצת ה' היא תקום". וכתוב (שם כז, א): "אל
 תתהלל ביום מחר, כי לא תדע מה ילד יום". וכתוב
 (קהלת ג, ה): "לכל זמן ועת לכל חפץ, מה יתרון העושה
 באשר הוא עמל כי לא ידע האדם את עתו כדגים
 שנאחזים במצודה רעה וכצפירים האחזות בפח" וכו'.
 וכתוב: "והסכל ירבה דברים לא ידע האדם מה שיהיה
 ואשר יהיה מאחריו מי יגיד לו" (קהלת י, יד).

וכל זה מרמז בדברי רבותינו, זכרונם לברכה הנ"ל,
 ללמד דעת את האדם שהולך ותועה במחשבותיו
 הרבים שחושב בכל עת תחבולות רבות ודאגות שונות
 בענין פרנסתו ועסקיו של זה העולם, וכלם להקבל
 ולריק, כי פתאם באים עליו חס ושלום, פגעים וצרות
 שלא עלו על דעתו, שהם בבחינת עקרב הבא ונושך
 פתאם בהסח הדעת. ולפעמים להפך, שדואג על
 פרנסתו והצטרכותו הרבים, עד שדאגתו מכלה חיו,
 ופתאם בא לו ישועה שמזמין לו השם יתברך איזה רוח
 גדול או קטן או איזה חפץ ופרנסת היום וכו'. והכל
 בהסח הדעת, כי על פי רב הרוח והפרנסה של האדם

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שה

באים בהסח הדעת אם ישים לבו לזה. על-כן מי שרוצה לחוס על חיו ושלא ייגע לריק ולא ילד לבהלה, צריך להשתדל להתגבר מאד על רבוי מחשבותיו ותחבולותיו, רק לתלות עיניו למרום בכל עת, כמו שכתוב (תהלים סב, ו): "אך לאלקים דומי נפשי כי ממנו תקנותי" וכו'. וכתוב (שם לז, ה): "גל על ה' דרכך ויכוננו מחשבותיך" וכו'. וכתוב (משלי טז, ג): "השליך על ה' יהבך" וכו'.

כי באמת אי אפשר להבין דרכיו יתברך כלל, איך הוא מתנהג עם כל אדם בפרטיות, והשנויים שעוברים על אדם אחד בעצמו בכל יום ובכל עת אשר אי אפשר לשער, כי זה ידוע, וכל ישראל מאמינים בזה, שהשם יתברך כלו טוב ומנהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, וכל פונתו יתברך בכל מה שעובר על ישראל בכלל ובפרט ובפירטי פרטיות בכל יום ובכל עת ובכל שעה, הכל לטובה, כי כל מה דעבד רחמנא לטב עבד (ברכות ס). אך כל ההרפתקאות והתלאות העוברים על האדם הכל מחמת ענין הנ"ל, מחמת שהשם יתברך אוהב צדקה ומשפט, וכל הצדקות והחסדים הרבים שעושה הוא מליש בבחינת משפט בדרכיו הנפלאים שאי אפשר להבין כלל, כי במשפט עושה צדקה וכנ"ל. ועל-כן אין שום עצה ותחבולה להנצל מפגעי העולם,

כי אם על-ידי תפלה ותחנונים, שירבה להתפלל בכל יום. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין מד): לעולם יקדים אדם תפלה לצרה וכו', מכל שכן כשבא עליו איזה צרה חס ושלום, או דחק. והתפלה מועלת תמיד, כי ישועתו תבוא כהרף עין בהסח הדעת דיקא, כמו שרוב הצרות בחינת נשיכת עקרב בא בהסח הדעת. וכמו שנשמע מפי כמה אנשים שצועקים על עצמם ומודים על אולתם, ואומרים אוי ואבוי הלא אתמול לא עלה על דעתו שיחלה בנו החביב עליו או שיעדר חס ושלום, והיה דואג פרנסה, ועכשו הוא רואה כסילותו, וכן בשארי צרות ופגעים חס ושלום, כגון עלילות ושרפות חס ושלום וכו'.

ועל כלם אין עצה ותחבולה להנצל מהם כי אם לתלות עיניו למרום ולהקדים תפלה לצרה, וכמו שתקנו לנו רבותינו, זכרונם לברכה כמה תפלות, כמו שאומרים בכל יום בבקר תקף אחר ברפת השחר: 'יהי רצון מלפניך שתצילני וכו' מעזי פנים וכו' מפגע רע מעלילה וכו'. וצריך לכון היטב בתפלות האלו, שתקנו לנו חכמינו, זכרונם לברכה, וגם להוסיף בעצמו תחנונות ובקשות כפי העת והשעה, כי זה עקר שלמות התפלה שיחדש בעצמו דבר בתפלתו כפי העת, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות טז): איזהו תפלות קבע?

כָּל שְׂאִינוּ יָכוֹל לְחַדֵּשׁ בָּהּ דְּבַר (וְעַיִן בְּמָקוֹם אַחֵר מִזֶּה).
 כִּי כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת בָּאִים רַק בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 פְּתָאם בְּהַסַּח הַדַּעַת, בְּבַחֲיִנַת מְצִיאָהּ הַבָּאָה בְּהַסַּח
 הַדַּעַת, וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְצַדִּיקָה הַנִּ"ל,
 שְׂבָהֶם מִנְהִיג הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד, כִּי מִדָּה
 טוֹבָה מְרַבָּה לְעוֹלָם (יוֹמָא עו.), וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תּוֹרָה
 וְתַפְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע כַּנִּ"ל. וְעַקֵּר הַמְּתַקֵּת
 הַדִּינִים וּבִטּוֹל הַצְּרוּת, בְּפָרֵט בְּעֵתִים הַלְלוּ, הַכֹּל נִמְשָׁךְ
 רַק מִבְּחִינַת תְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ, שְׂזוֹכִין הַצַּדִּיקִי אֲמַת
 לְעוֹרֵר בְּתַפְלָתָם. וְכֵן כָּל אָדָם הַכְּרוּךְ אַחֲרֵיהֶם וּמְרַגֵּיל
 עֲצָמוֹ לְהַרְבוֹת בְּתַפְלוֹת וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא בְּקִטְנוּת, אֶף-עַל-פִּי-
 כֵן מֵאַחֵר שְׁמֻקְשֵׁר עֲצָמוֹ לְצַדִּיקִי אֲמַת שְׂזוֹכוֹ לְתַפְלַת ה'
 כַּנִּ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרְרִין הַחֲסִדִּים הַנִּפְלְאִים הַנִּמְשָׁכִין
 מִשֵּׁם כַּנִּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל תְּקוּנָתוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים
 הָאֵלֶּה.

וְעַל-כֵּן אֵלוֹ הַחֲסִדִּים וְהַיְשׁוּעוֹת בָּאִים פְּתָאם בְּהַסַּח
 הַדַּעַת, כִּי הֵם לְמַעְלָה מִהַדַּעַת, עַל-כֵּן בָּאִים
 רַק בְּבַחֲיִנַת מְצִיאָהּ בְּהַסַּח הַדַּעַת, אֲבָל מִחֲמַת שְׂבָהֶכְרַח
 שֶׁהַצַּדִּיקָה וְהַחֶסֶד יִהְיֶה מְלַבֵּשׁ בְּבַחֲיִנַת מְשַׁפֵּט כַּנִּ"ל,
 עַל-כֵּן לְפָעַמִּים בָּא בְּחִינַת נְשִׁיכַת עֵקֶרֶב חֵס וְשְׁלוֹם,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת הַפְּגָעִים וְהַתְּלָאוֹת הַבָּאִים בְּהַסַּח הַדַּעַת. כִּי

בְּוֹדֵאֵי אֵי אֶפְשֵׁר לְהֵבִין כָּל זֶה פִּנְ"ל, כִּי הֵם בְּחִינַת דְּרָכֵי ה' פִּנְ"ל, אָבֵל בְּוֹדֵאֵי מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה תָּמִיד, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב הַצְּדָקָה יוֹתֵר מִהַמְשֻׁפֵּט, וְכַמְבֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (לקויטי מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), רַק שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְבַטֵּל בְּחִינַת הַמְשֻׁפֵּט לְגַמְרֵי, כִּי הוּא קִיּוֹם הָעוֹלָם וְכַנְ"ל. וְתִקּוּן כָּל זֶה הוּא רַק עַל-יְדֵי צְדִיקֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה-מְשִׁיחַ, (כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר בְּמָקוֹם אַחֵר), וְהֵם מִמְשִׁיכִים אוֹר שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַתְּקוּנָה.

כִּי רַק מְשִׁיחַ יִתְקַן כָּל זֶה בְּשִׁלְמוֹת לְהַצִּילֵנוּ בְּכָל עֵת, מִבְּחִינַת נְשִׁיכַת עֶקְרֵב, וְלִזְכוּתָנוּ לְכָל הַטּוֹבוֹת וְהַהֲצִלּוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת בְּחִינַת מְצִיאָה, כִּי מְשִׁיחַ יִזְכֶּה לְבְּחִינַת הַשְּׂגָת הַמְשֻׁפֵּט וְצְדָקָה וְכַנְ"ל, כִּי יִזְכֶּה לְעוֹרֵר תָּמִיד בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', כְּמוֹ שְׂפִתוֹב בַּמְזְמוֹר (תְּהִלִּים עב, א): "לְשַׁלְּמָה מִשְׁפָּטֶיךָ לְמִלֶּךָ תָּן וְצְדָקָתְךָ לְבֶן מִלְּךָ" וְכוּ', שֶׁנֶּאֱמַר עֲקָרוּ עַל מְשִׁיחַ. וּמִדְּבַר שֵׁם הַרְבֵּה מִמְשֻׁפֵּט וְצְדָקָה, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב שֵׁם: "יְדִין עִמָּךְ בְּצִדְקָה" וְכוּ' וּבִסוּף נֶאֱמַר: "וַיִּתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹ תָּמִיד", שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹ, הֵינּוּ תְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ הַנִּי"ל, שְׁעֲקָרוּ יִזְכֶּה מְשִׁיחַ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה עַל יָדוֹ.

וְעַתָּה מִמְשִׁיכֵינָּנוּ עָלֵינוּ הַצְּדִיקֵי אֱמֶת חֲסֵדִים נִפְלְאִים מִשֵּׁם בְּשִׁבִיל לְקִיּוּמָנוּ עַל יָדָם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים

האֵלָה וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן כָּלְלוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בְיַחַד: מְשִׁיחַ וּמְצִיאָה וְעַקְרָב (מֵה שֶׁהוּא תְמוּהָ מְאֹד לְכַאוֹרָה), וְאָמְרוּ שֶׁהֵם בָּאִים בְּהֶסֶח הַדַּעַת, כִּי בּוֹדְאֵי בָּאִים בְּהֶסֶח הַדַּעַת, מִחֲמַת שֶׁהֵם בְּחִינַת דְרָכֵי ה' הַנֶּעֱלָמִים מְאֹד, וְהֵם גְּבוּהִים מֵהַדַּעַת מְאֹד, כִּי הֵם בְּחִינַת מְשִׁפֵּט וְצַדִּיקָה הַנ"ל, עַל-כֵּן גַּם לְמַטָּה בָּאִים בְּהֶסֶח הַדַּעַת דִּיקָא וְכַנ"ל:

(ג) וְעַקְרָה הַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׂיָבוֹא בְּהֶסֶח הַדַּעַת, וְעֵינַי שָׁם (בְּהַגְמָרָא סְנֵהֲדָרִין צ"ז), שֶׁהֵבִיא שָׁם עַקְרָה מִימְרָא זֹאת רַק לְעֵנִין מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי זִירָא שָׁם, בְּמִטּוֹתָא מַנִּיכוּ לָא תְרַחֲקוּנָה דְתַנְיָנָא וְכוּ'. וְעֵינַי שָׁם מֵה שֶׁאָמְרוּ שָׁם: אֵינן בְּן דְדוּד בָּא עַד שִׁתְיָאֲשׁוּ מִן הַגְּאֵלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ל"ב, לו'): "וְאָפֶס עֲצוּר וְעֹזוּב", כְּבִיכּוֹל, אֵינן סוּמְךָ וְאֵינן עוֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי הָא דְרַבִּי זִירָא וְכוּ' כַּנ"ל. וְכֵן אַחַר כֵּן הָאֲרִיכוּ בְּזֶה שֶׁאֵינן לְצַפּוֹת לְשׁוּם קֶץ שֶׁבְעוֹלָם שְׂרוּצִים לְרַמֵּז בְּאֵיזָה פְּסוּק וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם: תַּנְיָא רַבִּי נִתָּן אוֹמַר: מְקַרָּא זֶה נוֹקֵב וְיִוָּרֵד עַד הַתְּהוֹם, "כִּי עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד וְיִפִּיחַ לְקֶץ וְלֹא יִכְזֵב. אִם יִתְמַהֲמַה חִפָּה לוֹ, כִּי בּוֹא יָבוֹא לֹא יֵאָחֵר" (חֲבִקוּק ב', ג'), לֹא כְּרַבּוֹתֵינוּ, שֶׁהִיוּ דוֹרְשִׁים וְכוּ', וְלֹא כְּרַבִּי שְׂמַעוֹן וְכוּ', וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק: תַּפַּח עֲצָמַן שְׁל מַחֲשָׁבֵי קִצִּין וְכוּ'.

והנה אלו המימרות קשה להבין ונראין לכאורה כסותרין זה את זה, כי איך שיך ליאש עצמו מן הגאולה חס ושלום, הלא צריכין לחכות בכל יום שיבוא, וכמו שאמרו שם, אם יתמהמה חכה לו. אך אם כי דבריהם, זכרונם לברכה, עמקים מני ים, בפרט בענין זה, שאמרו בעצמם שנוקב ויורד עד התהום, אך עם כל זה בהכרח צריכין להבין מדבריהם איזה רמזים איך להתנהג בזה, באפן שנוזקה להתחזק בתקנתנו לקרב ולא לרחק חס ושלום. והעקר הוא פשיטות ותמימות, להאמין שבוודאי בוא יבוא לא יאחר, אך אסור לחכות לשום קץ לומר שמהראוי שיבוא בשנה זאת, כמו שטעו הרבה על שנה זאת שנת ת"ר לפרט קטן, שאמרו שבשנה זאת יהיה הקץ וקלקלו הרבה בזה, כי גרמו כמה כפירות וחלול השם פי'דוע. וכן בשנים הקודמים אמרו כמה קצים, כגון בשנת תקנ"ז, ובשנת תק"ס, ובשנת תקפ"א וכו', וכן הרבה. ושמעתי שגם על שנת ת"ק אמרו שהיא הקץ, וכלם חטאו בזה הרבה, כמו שקללו אותם רבותינו, זכרונם לברכה, ואמרו: תפח עצמן של מחשבי קצין, שהיו אומרים כיון שהגיע הקץ ולא בא וכו', אלא אנו צריכין לקוות ולחכות אליו תמיד, ואף-על-פי-כן יהיה בבחינת הסח הדעת, כי הוא קץ הפלאות, שאי אפשר להבין שום

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שיא

רמז ורמיזא בעולם מתי יבוא, כי לבה לפומה לא גלי,
כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צט.).

אך אף-על-פי-כן בוא יבוא בודאי במועדו ובזמנו
פתאם בהסח הדעת בעת שלא יחשבו על אותה
השנה ועל אותו היום כלל, כי קץ הגאולה נמשך
מבחינת דרכי ה', שהם בחינת משפט וצדקה, שאי
אפשר להבין כלל, כי הגאולה תהיה רק בצדקה וחסד
חנם לבד, כמו שכתוב (ישעיהו מח, יא): "למעני למעני
אעשה" וכו', אך אף-על-פי-כן יהיה בבחינת משפט.

וזה בחינת מימרא הנ"ל 'אין בן דוד בא עד שיתיאשו
מן הגאולה' וכו' (ילקוט עמוס תקמט), הינו שיבינו
שלפי מעשיהם אין תקנה חס ושלום, ואף-על-פי-כן
יחזקו עצמן בכח הצדיקי אמת לחטף תורה ותפלה
ומעשים טובים כל מה שיוכלו לחטף ולקוות לחסדי
השם שיעשה צדקה במשפט כנ"ל.

וזהו בחינת הפלגתא שהביא אחר כך: רבי אליעזר
אומר: 'אם ישראל עושין תשובה נגאליים ואם
לאו' וכו', אמר לה רבי יהושע וכו'. 'ואלו ואלו דברי
אלקים חיים', כי בודאי עקר הגאולה תבוא רק על-ידי
תשובה ומעשים טובים, כמו שכתוב (ישעיהו נט, כ): 'ובא
לציון גאל ולשבי פשע ביצקב' וכו'. אך אף-על-פי-כן

יהיה הכל רק בחסד ובצדקה, כי התשובה של השבי פשע לא יהיה בה כח להביא הגאולה רק השם יתברך בחסדו וצדקתו יקרב הגאולה למענו כנ"ל. אך מחמת שאי אפשר להמשיך הצדקה וחסד, כי אם על-ידי בחינת משפט, על-פני ההכרח להמתין עד שיעשו קצת תשובה, שעל-ידי-זה יוכל בנפלאותיו להלביש הצדקה במשפט. וגם מעט התשובה, הכל ממנו, על-ידי בחינת תורת ה' ותפלת ה', שעל-ידי-זה יכניס בלבם לצעק ולהתפלל תמיד להשם יתברך עד שיכמרו רחמיו, כי יראה כי אזלת יד וכו', ויקבל מעט דמעט תשובתנו ותפלתנו ברצון, באפן שילביש בנפלאות נפלאותיו הצדקה במשפט, ועל-ידי-זה תבוא הגאולה, ויקים: "ציון במשפט תפדה", על-ידי "ושביה בצדקה" (ישעיהו א, כז), כי שביה לא יהיה כדאי בתשובתם להביא הגאולה, אך על-ידי תשובתם המעטה יעוררו צדקתו יתברך שילבישה במשפט, עד שיקים ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה במהרה בימינו, אמן:

(לד) וזה "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו" (תהלים לב, ו), כי על-פי כל הנ"ל, בודאי עקר רב תפלותיו של האדם צריכים להיות ביותר שינצל מכל רע, מבחינת נשיכת עקרב, שהוא בחינת שטף מים רבים שלא יגיעו אליו,

שלא יבוא בחינת העקרב וינשכנו פתאם חס ושלום, כי המציאות שרוצה האדם למצא, דהינו להרויח פרנסה הן מותרות ועשירות גדול הן הכרחיות, הכל בא בהסח הדעת כנ"ל, ואין האדם פועל כלל ברבוי מחשבותיו וטרדותיו. ועל-פי רב הוא הולך וחושב איך למצא פרנסה ועשירות וכו', ובתוך כך בא עליו בכל פעם הרפתקאות וצרות רחמנא לצלן, ופגעים מפגעים שונים, עד שעל-פי רב אינו עובר זמן מעט בלי פגעים וצרות ותלאות והרפתקאות הרבה, וכידוע כל זה למי שמשים לב לזה. וכל אחד נדמה לו שרק עליו עובר כוס התלאות בכל פעם, ובאמת אין בנמצא מי שנמלט מזה, וכל זה בהתלאות והרפתקאות השכיחים, מכל שכן שיש הרבה שעוברים עליהם צרות גדולות רחמנא לצלן, שהם באים פתאם לגמרי, בבחינת נשיכת עקרב ממש רחמנא לצלן. והאדם הוא שוטה ואויל והולך וחושב איך ישיג ממון ומקנא בחברו וכיוצא, ופתאם עובר עליו מה שעובר רחמנא לצלן, וכמו שכתוב: "ואשר יהיה מאחריו מי יגיד לו" (קהלת י, יד), וכן מבאר בפסוקים ובמקומות הרבה, וכמוכא לעיל (ועין בשל"ה [מסכת יומא פרק דרך חיים תוכחת מוסר ה] מה שחושב שם בדרך חרוזי אין רגע בלא פגע, אין יום בלא וכו' אין שמטה וכו', עין שם).

על-בן מזהיר אותנו הפסוק: 'על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא', הינו בעת שרוצה למצא ולהרויח איזה דבר, שזהו בחינת מציאה הנ"ל, צריך שיהיה עקר תפלתו רק לשטף מים רבים, שהם בחינת רבוי הצרות המתרגשות ובאות לעולם רחמנא לצלן, שהם בחינת נשיכת עקרב שאליו לא יגיעו חס ושלום, פתאם בהסח הדעת כנ"ל. ואז ישיג ממילא בחינת המציאה הבאה בהסח הדעת.

פי זה ידוע, וכבר דברנו בזה למעלה, שהשם יתברך טוב ומטיב תמיד, ורוצה רק להטיב לכל בריה, ומצדו לא יבצר לתת לכל איש רב שפע ועשירות מפלג וכל טוב. אף מחמת שההכרח שיינהיג העולם גם במשפט כנ"ל, משם נמשכין כל דרכי ה', שמוריש לזה ומעשיר לזה, כמו שכתוב (תהלים עה, ח): "כי אלהים שפט זה ישפיל וזה ירים". וכתוב (שמואל א ב, ז): "ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם" וכו'. ובנדאי אי אפשר להבין דרכיו אלו, כמבאר בכל הספרים, שגם משה בקש על זה להודיעו, כי נעלם ממנו דרכיו אלו, שהם בחינת צדיק וטוב לו צדיק וכו'. רשע וטוב לו וכו' (ברכות ז), וכן ירמיה ודוד וחבקוק וכו' התפלאו על זה כמובא, כי הם בחינת דרכי ה' שאי אפשר להשיג, כי הם בחינת משפט וצדקה הנ"ל, דהינו שהשם יתברך

לקוטי הַלְכוֹת מִתְנַה ה' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט שְׁטו

חֲפִיץ רַק לְהַטִּיב בְּצַדִּיקָה וְחֹסֵד עִם כָּל אֶחָד, אַךְ בְּהִכָּרַח
שֵׁילְבִישׁ הַצַּדִּיקָה בְּמִשְׁפָּט כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַתְּקוּוֹן לָזֶה הוּא רַק תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת נִשְׁמָע, בְּחִינַת צַדִּיקָה וְחֹסֵד כַּנִּל. שֶׁעַל-
יְדֵי שְׁהָאָדָם מִתְּפַלֵּל אַזִּי יֵשׁ בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְעוֹרֵר הַצַּדִּיקָה וְהַחֹסֵד בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה
שִׁיתְּלַבֵּשׁ בְּמִשְׁפָּט הַתּוֹרָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה כָּלוּ
חֹסֵד וְצַדִּיקָה. וְהַכֹּל בְּכַח הַתְּקַשְׁרוּת לְצַדִּיקֵי אֱמֶת, שֶׁזְכוּ
לְבְּחִינַת תּוֹרַת ה' וְתְּפִלַּת ה' מִמָּשׁ וְכַנִּל.

וְעַל-כֵּן צָרִיף שִׁיְהִיָּה עָקַר תְּפִלָּתוֹ שֶׁיִּנְצַל מִשְׁטָף מֵיָם
רַבִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְשִׁיכַת עֲקָרָב שֶׁנִּמְשָׁף
מִדִּינִים, מִבְּחִינַת מִשְׁפָּט, שֶׁהוּא הוּא הַמַּעֲכָב וְהַמוֹנֵעַ
אֶת הַמְּצִיאָה טוֹבָה שֶׁתָּבוּא, אֲבָל כְּשִׁיתְּפַלֵּל שֶׁיִּנְצַל
מִמֶּנּוּ, עַל-יְדֵי-זֶה יִמָּתִיק וַיִּבְטַל הַדִּינִים, וְאִזּוּ בְּחִינַת
הַמְּצִיאָה מִמִּילָא תָּבוּא, כִּי דִרְכוֹ לְהַטִּיב תְּמִיד וְכַנִּל,
וְעַיִן מַה שֶׁאֵיִתָּא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (חֶלֶק ג' קַבֵּג), וּמוֹבָא אֲצִלְנוּ
בְּלִקוּטֵי א סִימָן פ"ד, דְּלִית יוֹם דְּלִית בּוֹ טוֹב, אַךְ כַּמָּה
נְחָשִׁים וְעֲקָרָבִים סָחֲרִין לָהּ דְּלֹא יַעוֹל לָהּ הוּא טוֹב וְכוּ',
עַיִן שָׁם:

וּבְאֵמֶת כְּשֶׁנִּשְׁשִׁים לֵב הַיֵּטֵב בְּעַנְיָן מְעַמְדָנוּ וּמְצַבְנוּ
לְפִי שְׁעָה בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר כְּהֶרֶף עַיִן,

אין אנו יודעין כלל מה לכנות ולקרא בשם מציאה, ומה לכנות ולקרא בשם נשיכת עקרב, כי יש שמוצא עשירות גדול ולבסוף נהפך לו לרעה עצומה גם בזה העולם, ועל כל פנים הוא צריך למות, ולוקחין אותו מהממון או שלוקחין הממון ממנו בחייו, כמו שכתב אדונינו, מורנו ורבינו, זכרוננו לברכה (פנדפס בספר שיחות הר"נ, עין שם). וכמו שהתפלא קהלת על זה ואמר: יש הכל וכו' "עשר שמור לבעליו לרעתו וכו', ואבד העשר ההוא בענין רע" (קהלת ה, יב) וכו'. ולהפך יש אחד שיש לו עניות ונדחקות ויסורים רחמנא לצלן, והוא לו לטובה גדולה בעולם הבא בודאי, ולפעמים ועל-פי רב גם בזה העולם אחריתו טוב אם הוא איש כשר, כי "טוב אחרית דבר מראשיתו" (קהלת ז, ח), כי צדיקים תחלתם יסורים וסופן שלום וכו' (בראשית רבה סו, ד).

אך תפלה מועיל על הכל, כי בודאי עקר התפלה צריך שתהיה שינצל מכמה וכמה נחשים ועקרבים הסובבים אותו בכל יום, ורוצים למנעו מהטוב הגנוז בכל יום, שהוא טוב אמתי בגשמיות ורוחניות, דהינו שינצל ממחשבות רעות ורהורים רעים ורעיונים מבלבלים, שהם עקר בחינת נחשים ועקרבים הנושכים אותו בכל עת, ורוצים לכלותו לגמרי חס ושלום, לולי

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שיז

השם שעומד בעזרו, כמו שכתוב (תהלים לו, לב): "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ה' לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו", וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספ"ה נב.) על פסוק זה: 'בכל יום ויום יצרו של אדם מתחדש עליו וכו'. אך כל מי שעוסק יותר להציל עצמו, והעקר על-ידי תפלה ותחנונים כנ"ל, הוא יכול להמשיך ביותר צדקתו וחסדו העליון מאד, ולהמשיך חסדים נפלאים חדשים בכל יום ובכל עת, בבחינת "חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים לבקרים" וכו' (איכה ג, כג). ועל-ידי-זה ינצל מנחשים ועקרבים הנ"ל, ויזכה להטוב הגנוז בכל יום, שהוא בחינת מציאה טובה באמת. וכל זה הוא בחינת "על זאת יתפלל כל חסיד לעת מצא", כשרוצה למצא איזה מציאה כגון פרנסה וכו', וכמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה על פסוק זה: 'לעת מצא', זו פרנסה וכו'. עקר התפלה צריכה להיות רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו וכנ"ל:

לו) וזהו: 'אתה סתר לי' וכו'. כי דוד המלך עליו השלום, מלמד אותנו לסמוך רק על השם יתברך, כי אין כח בתפלותינו לבוד להנצל בכל יום ובכל עת ובכל רגע ממה שאנו צריכים להנצל בגשמיות ורוחניות, מאחר שהכל בא בהסח הדעת, ובחינת העקרב רחמנא לצלן, אורב עלינו בכל עת

שיח לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

וְרָגַע, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים י. ט): "יֵאָרֵב בַּמֶּסֶתֶר כְּאֲרִיָּה
בְּסֹכֵה יֵאָרֵב לַחֲטוּף עָנִי" וְכוּ'. וְאִיךָ אֶפְשָׁר לְבָשֶׁר וְדָם
בַּפֶּרֶט חֲלוּשֵׁי כַח שְׂבִישֵׁרְאֵל שְׁכָבֵר נִכְשְׁלוּ הַרְבֵּה הַרְבֵּה
בְּמָה שְׁנִכְשְׁלוּ, אִיךָ אֶפְשָׁר לָהֶם לְמַלֵּט נַפְשָׁם מִכָּל
נְשִׁיכוֹתָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת הַבָּאִים בְּהֶסֶח הַדַּעַת
פְּתָאִים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-כֵּן מִבְקֵשׁ וְאוֹמֵר: 'אַתָּה סֵתֵר
לִי' כִּי רַק אַתָּה סֵתֵר לִי לְהַסְתִּירָנִי מִסּוּד מְרַעִים וְכוּ'
הַנַּ"ל, וְ'מִצָּר' הַנַּ"ל 'תִּצְרָנִי'.

וְזֶהוּ "רְנִי פִלֵּט תְּסוּבְּבִנִי סֵלָה", כִּי בְּנֻדְאֵי אֲנִי צָרִיךְ
לְהוֹדוֹת וּלְרַנֵּן לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל תָּמִיד, עַל רַבּוּי
הַפְּלִטוֹת וְהַהֲצָלוֹת הַנִּפְלְאוֹת שְׁאַתָּה מְפִלֵּט וּמַצִּיל אוֹתִי
בְּכָל יוֹם וּבְכָל רֶגַע מִמָּשׁ, כִּי אֵין בְּעַל הַנֶּסֶם מַכִּיר בְּנֶסֶו,
כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (נִדָּה לֵא.) עַל פְּסוּק
(תהלים עב, יח): "עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם", וְכִמוֹ שְׁתִּקְנֵנוּ לָנוּ בְּשִׁמוּנָה עֲשֵׂרָה לֹמֵר שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים בְּכָל יוֹם 'עַל נִסִּיךָ שְׁבָכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל
נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁבָכָל יַעַת עָרֵב וּבִקֵּר וְצָהָרִים
הַטוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְכוּ'. וְזֶהוּ: 'רְנִי פִלֵּט תְּסוּבְּבִנִי
סֵלָה' וְכַנַּ"ל:

(ז) וְעַל-כֵּן הָיָה הַהֲכָרַח שְׂיִקְבֵּל יַעֲקֹב אֶת הַבְּרָכוֹת
מִיִּצְחָק בְּמִרְמָה וּבִגְנֻבָה מִקְטָרוּג עֲשׂוּ, כִּי
כָבֵר מְבֹאֵר לְמַעְלָה בָּאוֹת כ"ח שְׁבַחֲיַנֵּת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שיט

הנ"ל, הם עקר דרך השם שהתחילו האבות לילך בו. ועקר ההתחלה מאברהם, כמו שכתוב (בראשית יח, ט): "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, ושמו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" וכנ"ל. אף בפרטיות האבות כל אחד יש לו בחינה מיחדת בפני עצמו, כי אף-על-פי שאברהם שמר צדקה ומשפט, אף-על-פי-כן בחינתו המיחדת אליו הוא בחינת צדקה וחסד, כי אברהם מדתו חסד כידוע (עין זהר חלק א' קמה.), ויצחק בחינתו המיחד אליו הוא בחינת משפט, בחינת גבורות יצחק כידוע (עין פרי עץ חיים שער תפלת ראש השנה פרק ז). ועקר כלליות הצדקה והמשפט יחד הוא בחינת יעקב, כמו שכתוב (תהלים צט, ד): "משפט וצדקה ביעקב אתה עשית". ועל-כן באמת מבאר במדרש (ויקרא רבה לו, ד) ומובא לעיל (אות כט), רבנן אמרי: לא נברא אברהם אלא בזכות יעקב וכו'. ועל-כן יעקב שזכה לכלל משפט וצדקה בשלמות, על-כן היתה מטתו שלמה בלי פסול, אבל אברהם ויצחק אף-על-פי שכל אחד שמר דרך השם לכלל צדקה ומשפט כנ"ל, אבל מחמת שעדין לא נכללו בשלמות, ועל-כן אברהם היה עקר מדתו חסד בחינת צדקה, ויצחק עקר מדתו גבורה בחינת דין ומשפט, על-כן יצא מהם פסלת ישמעאל מאברהם ועשו מיצחק.

כי כלליות צדקה ומשפט יחד הם עקר בחינת היחוד השלם, שמשם נמשך בחינת יחוד הקדוש של איש ואשה כשזוכים ששכינה ביניהם (סוטה יז), כי איש ואשה הם בחינת תורה ותפלה כידוע וכמובא במקום אחר. ועל-כן האשה טפלה לבעלה, ואף-על-פי-כן לפעמים היא למעלה ממנו, בבחינת (משלי יב, ל) "אשת חיל עטרת בעלה", וכמובא מזה הרבה בכתבי האר"י ז"ל כפי דרכו הקדוש (עין עץ חיים שער ז פרק ד), כי התפלה היא קטנה מהתורה וגדולה מהתורה, כי היא בחינת עקרת הבית, שעומדת בין תורת ה' ובין תורתו, כי על-ידי התפלה זוכין לגלות הנסתר והנשמע, ועושין מתורת ה' תורתו:

נמצא שהתפלה קטנה מהתורה, דהינו מבחינת תורת ה' וגדולה מהתורה מבחינת תורתו. וזה בחינת שכינתא בין תרין צדיקיא יתבא (זהר ח"א קנג:), בין צדיק עליון, שהוא בחינת תורת ה', ובין צדיק תחתון, שהוא בחינת תורתו, והשכינה היא בחינת התפלה והבן. ועל-כן גם למטה יש שזווגו קטנה ממנו, ויש שהיא גדולה ממנו, בבחינת "אשת חיל עטרת בעלה".

וזה בחינת אשה עולה עמו ואינה יורדת עמו (כתבות מח.), כי צריך להרבות בתפלה עד שיעלה בתפלתו בכל פעם מדרגא לדרגא להשיג הנעלם והנסתר יותר,

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שכא

ואז אשתו שהיא בחינת תפלה, בחינת 'אשה יראת ה'
היא תתהלל עולית עמו בכל פעם. כי האדם על-ידי
בחירתו יכול לעלות למעלות גבוהות, אף-על-פי
שנשמתו ירדה אליו ממקום גמוה. ואזי אשתו עולית
עמו. כי עקר עלייתו על-ידי בחינת אשה יראת ה' היא
תתהלל, דהינו על-ידי בחינת תפלה, וכמבאר למעלה
שעל-ידי תפלה ורצון וכו' יכולין לעלות מדיוטא
התחתונה עד רום גבהי מרומים וכנ"ל.

ועל-כן אברהם שהיתה עקר מדתו חסד וצדקה, ויגע
לכללו במשפט כנ"ל, אבל עדין לא נכלל אז
בשלמות, על-כן יצא ממנו פסלת שהוא ישמעאל. וכן
יצחק שהיה מדתו דין ומשפט, אף-על-פי שכללו
בצדקה וחסד אבל לא בשלמות כמו יעקב, על-כן יצא
ממנו פסלת שהוא עשו, שהיה אדמוני שנמשך מתקף
הדין.

ועל-כן נקרא ישמעאל על שם התפלה, כמו שכתוב
(בראשית טו, יא): כי "שמע ה' אל ענינו", כי שרש
יניקתו מבחינת רבוי הצדקה, שהוא בחינת תפלה שלא
נכללה פראוי בבחינת משפט. ועשו לשון עשיה (עין
רש"י בראשית כה, כה) ששרש יניקתו מרבוי דקדוק הממשפט
והדין, שהוא בחינת תורה שלא נכללה פראוי בבחינת
צדקה. כי התורה בחינת נעשה, בחינת עשית מצות

שכב לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

מעשיות, אבל צריך שתהיה נכלל התורה בחינת נעשה
בחינת עשית המצות, בבחינת נשמע, בחינת תפלה,
שהוא בחינת בטול ורצון ודבקות לאין סוף וכנ"ל.

וזה ששאל עשו: אבא, איך מעשרין את התבן ואת
המלח? (עין רש"י בראשית כה, כז) שרמה את אביו בזה,
כי הראה עצמו שמדקדק הרבה בכל מצוה לעשותה
בחמרות יתרות, כי משם היה אחיזתו מפגם רבוי
החמרות היתרות, וכמובא בדברינו, במקום אחר מזה,
שחמרות יתרות הם גם כן פגם גדול, עין שם. וכל זה
מחמת שלא נכלל המשפט, בחינת תורה בשלמות,
בבחינת תפלה וצדקה וכנ"ל:

ולבאר הדבר יותר קצת, שיהיה מובן מזה למשכיל
רמזים ועצות לילך בדרך ה', הוא כי בודאי
אי אפשר לילך בדרך צדקה וחסד חנם לבד, שאם כן
לא יעשה כלום חס ושלום. אבל גם לילך בדרך משפט
לבד גם כן הוא פגם גדול, כי אין העולם מתקיים על-פי
הדין לבד כנ"ל, וכמו ששכיח הרבה, שפמה וכמה נפלו
ונתרחקו מהשם יתברך על-ידי רבוי המשפט והדין
יותר מדאי, שהחמירו על עצמן הרבה, עד שאומרים
בלבם שאפס תקותם מחמת רבוי עונותיהם וקלקולם
ופגמיהם העצומים והרבים כחול ימים. ואם כי אמת
שפגמו וקלקלו הרבה, אף-על-פי-כן הם צריכין לבטח

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שכג

בְּחֶסְדֵי ה' וְצַדִּיקְתּוֹ וּבְרַחֲמָיו שְׂאִינָם כָּלִים לְעוֹלָם, שְׂעֵדִין עֵדִין יֵשׁ תִּקְוָה בְּכָל פַּעַם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה כָּל יְמֵי חַיָּיו, אֲפֹלוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, כִּי חֶסְדֵי הַשֵּׁם לֹא תִמְנוּ וְכוּ'. וּכְבָר כְּתַבְנוּ מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר, שְׂעַקְר נְפִילָתוֹ מִחַמַּת רַבּוּי הַדִּין וְהַמְשָׁפֵט הַנִּ"ל, הוּא רַק הֶסְתַּת הַבַּעַל דָּבָר שְׂמַבְקֵשׁ לוֹ תוֹאֲנָה בְּלִבּוֹ לִפְטוֹר עֲצָמוֹ מִכָּל חַס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שְׁרוּאָה קְלִקוּלִיו הַרְבִּים. וּכְבָר דִּבְרַנּוּ בְּזֶה הַרְבֵּה, וְשִׁלְמָה הַמְּלִךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם צָעַק עַל זֶה (קִהְלֵת ז, טו יז): "אַל תִּצְדֵּק הַרְבֵּה וְאַל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה", וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה אִם רָשַׁעְתָּ מְעַט, אֵל תּוֹסִיף לְהִרְשִׁיעַ, וְאִם כָּבַר הִרְשִׁיעַ הַרְבֵּה מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ גַּם הוּא לְקַיֵּם מִקְרָא זֶה שְׁלֹא יוֹסִיף וְיִרְשִׁיעַ עוֹד הַרְבֵּה יוֹתֵר חַס וְשָׁלוֹם, וְכָל מֵה שְׂמַמְעַט מִלְּהִרְשִׁיעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּוֹדָאֵי הוּא טוֹבָתוֹ לְנִצָּח, וְגַם עַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לְזַכּוֹת בְּסוּף לָשׁוּב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אֵין יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כְּמוֹ שְׂצָעַק רַבּוּנוֹ זְכוּרֹנוֹ לְבִרְכָּה עַל זֶה בְּקוֹל גְּדוֹל וְעַמֵּק עַמֵּק מְאֹד (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֵק ב' סִימָן עח). כִּי כָּל תְּנוּעָה וְהַעֲתָקָה שְׂמַנְתָּק עֲצָמוֹ מֵרַע לְטוֹב אֲפֹלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה אֵינָה נְאֻבְדַּת לְעוֹלָם, כִּי מִזֶּה טוֹבָה מְרַבָּה מִמִּדַּת פְּרַעֲנוּיּוֹת (יומָא עו.). וּמֵה כְּשִׂאָדָם פּוֹגֵם אוֹ עוֹבֵר עֲבָרָה חַס וְשָׁלוֹם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁגִּיחַ וּמְסַתְּפֵל עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (יִרְמְיָה כג, כד): "אִם יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא

אָראָנוּ" וכו'. וכתוב (תהלים לג, יד): "ממכון שבתו השגית וכו' המבין אל כל מעשיהם". מכל שכן וכל שכן במדה טובה, שבודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם. נמצא שפגם אלו הנופלים מחמת רבוי המשפט והדין כנ"ל, זה נמשך מבחינת קלפת עשו וכנ"ל. ולהפוך מי שירצה לסמוך רק על חסדו, ויפרק על לגמרי חס ושלום, זה בחינת קלפת ישמעאל וכנ"ל. ועקר השלמות זכה יעקב שכלל משפט וצדקה יחד בשלמות גדול כנ"ל, על-כן היתה מטתו שלמה בלי פסול כנ"ל:

(ט) ומחמת שיצחק היה עקר מדתו בחינת משפט, בחינת תורה, על-כן היה קשה לו ביותר למצא זוגו, שהוא בחינת תפלה כנ"ל. ועל-כן לא נולד זוגו עד אחר העקדה, שאז נמתק גבורות יצחק כידוע, כמו שכתוב (בראשית כב, א): "ויהי אחרי הדברים האלה", דהינו אחר העקדה. ויגד לאברהם שנולדה בת זוגו של יצחק, כמו שפרש רש"י שם, הינו כנ"ל. ועל-כן נאמר ביצחק (בראשית כה, כא) "ויעתר יצחק לה" וכו', מה שלא נאמר לשון זה באברהם ויעקב, כי יצחק ניקא היה צריך להרבות ולהפציר בתפלה ביותר, שזהו פרוש 'ויעתר' כמו שפרש רש"י שם, כי מחמת שמדתו היה בחינת משפט, בחינת תורה, בחינת תורה מפי הגבורה נתנה (בבא מציעא נח:), על-כן היה צריך להכריח עצמו

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שכה

בכח גדול לתפלה, והכרח להרבות ולהפציר בתפלה,
כדי שיכלל המשפט בצדקה, שהיה רחוק מזה לפי
שרש מדתו וכנ"ל.

וזהו "ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו" דיקא, כי דיקא
על-ידי אשתו רבקה הצדקת, שהיא בחינת אשה
יראת ה' היא תתהלל, שנולדה אחר העקדה, אחר
שכבר נמתק דינו קצת, על ידה דיקא 'ויעתר יצחק', כי
עקר תפלתו על-ידי בחינת רבקה, שהיא בחינת אשה
יראת ה' וכנ"ל:

מ) ועל-פני בית הראשון שהיה בזכות אברהם, ובית
השני שהיה בזכות יצחק. נחרבו על-ידי
קלפת עשו וישמעאל כמובא. ובית שלישי האחרון
שאנו מקוים שיהיה בזכות יעקב יתקיים לעולם. כי עקר
כלליות צדקה ומשפט, שהם בחינת תורה ותפלה
ביחד, הוא בבית-המקדש, כי משם תצא תורה, כי
הלוחות כלל התורה עומדים שם בבית-המקדש בבית
קדשי קדשים, ושם מקום התפלה, כמו שכתוב (ישעיה
נו, ז): "כי ביתי בית תפלה". ועקר קיום הבית-המקדש
הוא כשנכללו צדקה ומשפט יחד, כמו שכתוב בפשיח
(ישעיה יא, ד): "ושפט בצדק דלים". וכמבאר לעיל מזה.
ועל-פני שני הבתים שהיו בזכות אברהם ויצחק,
שאצלם לא נכללו בשלמות, בחינת צדקה ומשפט

שכו לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

על-כן נחרבו וכנ"ל. אבל בית השלישי שיהיה בזכות יעקב, שזכה לכלל בשלמות צדקה ומשפט, על-כן יתקיים לעולם.

אבל אף-על-פי-כן מובא בספרי קדש שעקר הגאולה האחרונה תהיה על-ידי שיהיה נמתק גבורות יצחק לבחינת ישחק, כי זה עקר התקון שיעקוב ואברהם ימתיקו גבורות יצחק בשלמות, שעל-ידי-זה תהיה הגאולה האחרונה.

וזה בחינת "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר" וכו' (ויקרא כו, מב) שמתחיל תחלה מיעקב, כי עקר הגאולה תהיה על ידו, ויזכר גם זכות יצחק, וגם זכות אברהם, עד שאברהם ויעקב ימתיקו גבורות יצחק, ויכללו הצדקה במשפט בשלמות, שעל-ידי-זה תהיה הגאולה האחרונה ובנין הבית-המקדש כנ"ל. וזה שפתוב אצל יעקב "וזכרתי" וכו' וכן אצל אברהם פתוב גם כן זכרון, "ואף את בריתי אברהם אזכר", אבל אצל יצחק לא כתיב זכרון, כי עקר הזכרון לרחם על ישראל לגאולם מכל הצרות והגליות שהזכיר מקדם בפרשה, הוא רק על-ידי אברהם ויעקב, שהם ימתיקו גבורות יצחק, שעל-ידי-זה יגאלם ברחמיו וחסדיו המרבים, כי לעולם מדת החסד והצדקה מרבה מהמשפט והדין. וכמו

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שכז

שְׁפֹתוֹב (תהלים לג, ה): "אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֵאָה הָאָרֶץ". וּכְתִיב (יִרְמְיָה ט, כג): "כִּי אָנִי ה' עוֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצְדָקָה בְּאָרֶץ". נִמְצָא שֶׁהַזְכִּיר צְדָקָה וְחֶסֶד כְּנֶגֶד מִדַּת הַמִּשְׁפָּט, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה לְעוֹלָם.

וְזֶה בְּחִינַת אֲבֵרָהּ וַיַּעֲקֹב, שְׂאוּחִזִּים בְּיִצְחָק לְהַמְתִּיק הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט שְׁלוֹ, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה עֲקָר הַגְּאֻלָּה, עַל-יְדֵי שְׂיַמְתִּיקוּ גְבוּרוֹת יִצְחָק וַיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה מִיִּצְחָק יִשְׁחָק כַּמּוּבָא (עֵין זֶהר ח"ג נד.). וְזֶה בְּחִינַת סוּד הַתְּקִיעוֹת הַמּוּבָא בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ (חֶלֶק ג' ק.) וּבִכְתָּבִים שְׂאֲבֵרָהּ וַיַּעֲקֹב אוּחִזִּים בְּיִצְחָק לְהַמְתִּיק דִּינוֹ וְכַנ"ל. כִּי עֲקָר כָּל הַתְּקוּנִים נַעֲשִׂים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁאֵז הוּא עֲקָר בְּחִינַת צְמִיחַת קָרְן מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁמִּתְפַּלְלִין אֶז הַרְבֵּה עַל זֶה, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים: "וַיִּצְמִיחַת קָרְן לְדוֹד עַבְדְּךָ וְעָרִיכַת גֵּר לְבֵן יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ" וְכוּ':

מא) וּמִחֲמַת שְׂיִצְחָק הָיָה צָרִיף יוֹתֵר לְהַתְגַּבֵּר בְּרַבּוּי הַתְּפִלוֹת, בְּחִינַת "וַיַּעֲתֵר יִצְחָק" וְכוּ' וְכַנ"ל, עַל-כֵּן עֲקָר הַתְּפִלָּה מְרָמֵז בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת יִצְחָק, כְּמִרְמֵז בְּנִשְׁמַת, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים: 'בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם וּבְשִׁפְתֵי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ' וְכוּ' עַד 'תִּתְהַלָּל', שֶׁהָרֵאשִׁי תַבּוֹת הֵם 'יִצְחָק רִבְקָה' כַּמּוּבָא כִּי שָׁם צְרִיכִים בְּיוֹתֵר לְהַתְגַּבֵּר לְכָלֵל תּוֹרָה וְתַפְלָה יַחַד, שֶׁהֵם יִצְחָק וְרִבְקָה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן 'צ'ח'ק' מְרָמֵז בְּרֵאשִׁי תַבּוֹת יִשְׂרָאֵל

שכח לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

צ'דיקים ח'סידים ק'דושים, ש'הם ב'חינת כ'לל ה'צ'דיקים ו'היראים מ'ק'ימי ה'תורה, ש'על ש'ם ז'ה נ'קראים ב'ש'ם י'שרים ו'צ'דיקים ו'כו', ה'ינו ב'חינת תורה, ש'זהו ב'חינת י'צחק. א'בל ר'בקה מ'רמזת ב'ראשי תבות ת'תרו'מם ת'תב'רוך ת'תק'ד'ש ת'תה'ל'ל, ש'הם ר'אשי תבות ר'ב'ק'ה', כ'י א'לו ה'תבות ת'תרו'מם ת'תב'רוך ו'כו', ה'ם ב'חינת כ'לל ה'תפ'לה, ב'חינת ר'בקה ב'חינת א'שה י'ראת ה' היא ת'תה'ל'ל ו'כנ"ל. ו'זה ש'מובא ש'י'צחק ו'ר'בקה ה'ם ב'גימטריא תקט"ו, כ'מו ש'איתא ב'ילקוט ה'ראובני ל'פי ד'רכו, ה'ינו כ'י ת'פ'לה ב'גימטריא תקט"ו ש'הוא י'צחק ו'ר'בקה כ'נ"ל. כ'י ש'ם ע'קר ה'תפ'לה ל'המתיק ג'בורות י'צחק כ'נ"ל:

מב) ו'על-כ'ן א'מרו ר'בותינו, ז'כרו'נ'ם ל'ב'רכ'ה (ב'רכות ו:)
ל'עולם י'הא א'דם ז'היר ב'תפ'לת ה'מנ'חה ו'כו'
ו'כן ה'זהירו ב'יותר ש'לא ל'אחר ת'פ'לת ה'מנ'חה, כ'מו
ש'א'מרו (ש'בת ט:)'לא י'שב א'דם ל'פני ה'ספ'ר ס'מוך
ל'מנ'חה' ו'כו', ש'דיקא ס'מוך ל'מנ'חה ה'זהירו ע'ל ז'ה
ב'יותר, כ'מובא ב'פ'וסקים. כ'י ת'פ'לת ה'מנ'חה כ'נגד י'צחק
ש'תק'ן ת'פ'לת ה'מנ'חה, כ'מו ש'א'מרו ר'בותינו, ז'כרו'נ'ם
ל'ב'רכ'ה כ'מו ש'כ'תוב (ב'ראשית כד, סג) "ו'יצא י'צחק ל'שוח
ב'ש'דה", כ'מו ש'ד'רשו ר'בותינו, ז'כרו'נ'ם ל'ב'רכ'ה (ב'רכות
כו:), ע'ל-כ'ן א'ז צ'ריכ'ין ל'זהר ב'יותר ל'התפ'לל ו'ש'לא

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שכט

לאחרה לבטלה חס ושלום. כי שם צריכין התגברות ביותר ביותר להתפלל, מחמת שהוא בחינת גבורות יצחק, בחינת משפט, שעקר המתקתו על-ידי התפלה בחינת צדקה וכנ"ל. ועל-כן אז כשיצא יצחק לשוח בשדה, אז דיקא נזדמנה לו רבקה בתפלתו, כמו שכתוב שם בפירשה, כי רבקה בחינת תפלה וכו' וכנ"ל:

(ג) ועל-כן כל מה שרואה האדם, שהדינים שהם בחינת התגברות היצר, מתגבר עליו ביותר, הוא דיקא צריך להתגבר להרבות ולהפציר בתפלה ועתה יותר ויותר, כדי להמתיק ולבטל תקף הדינים וכו' וכנ"ל, ועל-כן עקר ההתבודדות שהוא בחינת שיחה בינו לבין קונו נאמר אצל יצחק ביותר, כמו שכתוב: "ויצא יצחק לשוח בשדה", כי עקר השיחה וההתבודדות הוא להמתיק בחינת משפט והדין של יצחק וכנ"ל:

(ד) ועל-כן רצה יצחק לברך את עשו כפי תקף דינו ומשפטו, אבל רבקה הצדקת שהיא בחינת תפלה כנ"ל, המתיקה הדין ולמדה את יעקב שילך במרמה וגנבה לקבל הברכות מיצחק דיקא, כי ידעה שיש כח בתפלתה ובתפלת יעקב, שיכול לכלל הצדקה במשפט שיקבל הברכות מיצחק דיקא. אבל מגדל הקטרוג וההתגרות של עשו, שהוא בחינת עקרב

של לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

שאורב על ישראל תמיד, בפרט בעת שרוצים לקבל
הברכות, שהם בחינת מציאה טובה, שאזי אורב
ומקטרג ביותר וכנ"ל, על-כן היה ההכרח שילך
במרמה, וסבב השם יתברך שישלח יצחק את עשו
לצוד ציד וכו', ובתוף כף קבל דיקא יעקב את הברכות,
וכמובא בזהר הקדוש (עין חלק א' לה:) ובכתבי האר"י ז"ל
מזה וכו' (עין עץ חיים שער לב פרק ב), עין שם.

וזה שאמר יצחק ליעקב: מה זה מהרת למצא בני,
'מהרת' דיקא, כי יצחק ראה והבין אז מרחוק שזה
יעקב, כמובן בפרשה שאמר: "גשה נא ואמשך" וכו',
על-כן אמר לו מה זה מהרת למצא מציאה טובה כזאת
להאכילני ולקבל הברכות על-ידי-זה, הינו כי אמר, כי
אני יודע שסוף כל סוף יגיעו כל הברכות אליך יעקב,
אך הייתי סבור שבתחלה צריכין לתן הברכות לעשו,
כי הוא צריך למשל תחלה. וכמו שאמר יעקב בעצמו:
"יעבר נא אדני לפני עבדו" וכמובא, על-כן רציתי
לברכו תחלה, ועל-כן מה זה מהרת. 'מהרת' דיקא,
'למצא בני', כי לדעתי עדין אין הברכות, שהם בחינת
מציאות טובות שלך. והשיב: "כי הקרה ה' אלקיך
לפני". ואיתא במדרש, רבי יוחנן וריש לקיש: חד אמר:
אם לקרבנך המציא לך הקדוש ברוך הוא, שנאמר:
"וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל" וכו', למאכלך

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שלא

על אחת כמה וכמה. וחד אמר: אם לזווגך המציא לך, דכתיב (בראשית כד, יב): "הקרה נא לפני היום". וכתיב (בראשית כד, סג): "וירא והנה גמלים באים", למאכלך על אחת כמה וכמה. והוא פלא לכאורה, כי לפום רהטא הוא קל וחמר פריכא, כי בודאי להציל יצחק מדין שחיטת העקדה, וכן להזמין לו זווגו הוא הצלה יתרה, מלהזמין לו מאכלו לפי שעה.

אך על-פי הנ"ל יובן המדרש היטב, ויבוא כמין חמר ויערב לנפשך מאד בעזר השם יתברך, כי דיקא זכות העקדה ומציאת זווגו הזכיר אז כשרצה לקבל הברכות, כי אמר: הלא בשביל קרבן העקדה שהוא להמתיק גבורותיך, הקרה השם את האיל, וכן להמציא זווגך רבקה, שהיא בחינת תפלה שממסקת בחינת משפט וגבורה של יצחק, עזר השם יתברך בדרך נפלא, אף-על-פי שהיה קשה מאד למצא זווגך מעצם גבורותיך וכנ"ל, אף-על-פי-כן חמל השם והמציא אותה לך. והכל היה בשבילי בשביל שיצאו ישראל ממני. ועכשו למאכלך, שאני רוצה להאכילך כדי לקבל הברכות כדי שיוכלו ישראל להתקיים בעולם ולהתפרנס בכל תקף ואריכת מרירת גלותם, על אחת כמה וכמה שיזמין השם יתברך לפני. נמצא שמקשר יפה מאד המדרש הזה, כי דיקא על-ידי המתקת העקדה ועל-ידי

שלב לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

זווגו רבקה בחינת תפלה כנ"ל, על-ידי-זה קבל
הברכות וכן"ל. וזה שכתוב בספר הא"ב (אות ז) שאכילת
הצדיקים גדול מקרבנות ומזווגן וכו'. והבן היטב:

מה) ועל-כן אמר יצחק אז: "הקל קול יעקב" וכו'
(בראשית כז, כב). שהבין אז עצם פחו של
יעקב, שזכה לבחינת נעשה ונשמע בשלמות לכלל
משפט וצדקה ביחד, שהם בחינת תורה ותפלה,
שעל-ידי-זה זוכין לעזות בחינת קולות, בחינת "הן יתן
בקולו קול עז" (בראשית סח, לד), כמו שמבאר שם. על-כן
אמר אז יצחק: "עפה ידעתי", כי הקל קול יעקב חזק
מאד, שעל-ידי-זה יתגבר על הידים ידי עשו, כמו
שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית נב, סה, כ), כי
אני רואה ומבין שקולו הולך וחזק מאד, מאחר שזכה
להמתיק המשפט בצדקה עד שמצא להאכילני ולקבל
הברכות, שזה נמשך מכלליות תורה ותפלה, שעל-ידי-
זה זוכין לעזות דקדשה בחינת קולות, בחינת "הקל
קול יעקב" וכן"ל.

וזה בחינת הקל קול שני קולות, בחינת קול תורה וקול
תפלה שנכללין יחד, שעל-ידי-זה עקר התגברות
העזות דקדשה, נגד העזות דסטרא אחרא, להתגבר על
הידים ידי עשו שיונק מבחינת משפט כשאינו נכלל
בשלמות בבחינת צדקה, אבל על-ידי הקל קול יעקב,

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שלג

בחינת שני קולות שנמשכין מתורה ותפלה שנכללין יחד, על-ידי-זה מתגבר על הידים ידי עשו ומבטלין אותם וכנ"ל:

(מו) ועל-כן באמת היה יעקב בפחד גדול כשאמר לו אמו: שיטעה את אביו לקבל הברכות, ועל-כן אמר לאמו "אולי ימשיני אבי והייתי בעיניו כמתעתע" וכו' (בראשית כז, יב). כי היה מתירא מתקף הגבורות של יצחק, ועל-כן אמר "אולי ימשיני אבי", הינו שימשש וידקדק במשפט עמי אבי יצחק שהוא בחינת דין ומשפט, כי מחמת שארצה לקבל הברכות פתאם יתעורר משפטו עלי חס ושלום, למשש אותי וידקדק בי, ואזי חס ושלום "והבאתי עלי קלה ולא ברכה" (שם), כי בן דרוך קטרוג המשפט, שכל זמן שאדם נח ושקט ואינו מבקש למצא מציאות טובות הרבה, אזי אין מתעורר עליו הקטרוג של המשפט כל כך, אבל תכף כשרוצה לחטף גדלה ועשירות גדול וכיוצא, מתעורר עליו הקטרוג חס ושלום, לומר נעין במעשיו אם הוא ראוי לזה, ואזי חס ושלום יכול להתהפך עליו הגלגל להפך, שזהו בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ראש השנה טז:) שעיון תפלה מזכיר עונותיו של האדם, דהינו כשמעין בתפלתו שלא כראוי, שאומר ראוי שהקדוש-ברוך-הוא יעשה בקשתי,

שלד לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

וכמו שפרש רש"י שם, שאז מזכירין עונותיו אם ראוי לזה.

וזהו בחינת כלל דברינו שכתבנו למעלה, שעקר רב תפלתו תהיה רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, להנצל מהאורב והמשטין, בחינת מצר תצרני וכו', ואז יוכל לבקש רחמים גם על הכרחיות פרנסתו וכו' וכנ"ל.

וזה שהתפחד יעקב "אוילי ימשני אבי", שהוא בחינת משפט ודין, שימשש וידקדק בי מחמת שבאתי לקבל הברכות, ואזי "והבאתי עלי קללה ולא ברכה", שהוא בחינת נשיכת עקרב, שבא פתאם שהוא ההפך מהמציאה וכנ"ל. והשיבה לו אמו: "עלי קללתך בני אך לך קח לי" וכו', הינו שאמרה לו רבקה שהיא מקבלת עליה לבטל הפחד הזה, כי היא דיקא יודעת לבטל זאת, כי רבקה היא בחינת תפלה, בחינת המתקת דין ומשפט של יצחק כנ"ל, ועל-כן היא דיקא יכולה לבטל פחד זה. וכמו שאיתא במדרש (בראשית רבה סה, טו) שאמרה לו: עלי לפנס ליצחק ולומר לו: יעקב צדיק עשו רשע, הינו כנ"ל, שאמרה שהיא בתפלתה יכולה להמתיק גבורות יצחק, ולגלות לו שישראל הם צדיקים נגד עשו הרשע, כי אם הם כמו שהם, עדין הם צדיקים כנגד רשעת העכו"ם, שהם בני עשו. וזה מתגלה

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שלה

על-ידי רבקה דיקא, שהיא בחינת תפלה, שממתיק
הדין והמשפט כנ"ל, שעל-ידי-זה יוכל יעקב לקבל
הברכות וכנ"ל:

מז) וזה בחינת הנסיון של אברהם ויצחק בשעת
העקדה, כי ידוע קשיות העולם על גדל
הרעש של נסיון העקדה, כי לפי גדל צדקתו של
אברהם, אין זה נסיון גדול כל כך לכאורה, כי נדמה
לנו שגם אנשים פשוטים יעמדו בנסיון זה, שכשיאמר
לו השם יתברך בפרוש לשחט את בנו יחידו, בודאי
יקים דבריו וישחטהו. אך עקר הנסיון הזה, מה שלא
הרהר אחר מדותיו יתברך, וכמובא מזה, וכמובן בדברי
רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה נו, ח) ומובא בפרוש
רש"י (בראשית כב, יב) ממה שאמר אחר כך אפרש שיחתי
לפניך, אתמול אמרת לי "כי ביצחק יקרא לך זרע",
ואחר כך אמרת לי "להעלותו לעולה" וכו'. מובן מזה
ומשאר מקומות, שזה היה עקר הנסיון שלו, וכמו
שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה על פסוק "ואני והנער
נלכה עד פה" ומובא בפרוש רש"י: 'אראה היכן הוא
מה שאמר לי פה יהיה זרעך'.

אבל אברהם התחזק באמונה, ולא הרהר אחר מדותיו,
ואמר: אף-על-פי שאיני מבין דרכיו, בודאי כך
המדה, שאי אפשר להבין דרכי השם, ואני מחיב

שלו לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלִי לְהוֹלִיךְ בְּנֵי יְחִידֵי לְשַׁחֲטָה, וְאַף-עַל-
פִּי-כֵן אָנִי מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִקְיָם כָּל דְּבָרָיו
שֶׁהִבְטִיחָנִי, כִּי דִרְכָיו אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין כָּלֵל, כִּי הוּא
יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי הַפְּכִים בְּנוֹשָׂא אֶחָד. וְכִמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי
מִמֶּנּוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּזֶה הַרְבֵּה.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, יד) "וַיִּקְרָא אַבְרָהָם
שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ה' יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאמֹר הַיּוֹם בְּהַר
ה' יִרְאֶה", כִּי כָּל הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים הִבִּינוּ וְרָאוּ מִרְחוֹק,
שֶׁעַקֵּר הַתְּכָלִית וְהַתְּקוּהָ יִהְיֶה רַק בְּסוֹף הָאֲחֵרוֹן כְּשִׁיבֹא
מָשִׁיחַ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק
(בְּרֵאשִׁית טו, יד): "וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ", לְרַבּוֹת
שֶׁעֲבוּד מַלְכִיּוֹת, וְכֵן בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, שֶׁכָּלֵם רָאוּ גְלוֹת
הַזֶּה הַמֵּר הָאֲחֵרוֹן הָאָרוֹךְ כָּל כָּף, אֲבָל בְּעֵצָם גְּדֻלַּת
הַשְּׁגָתָם וְרוּחַ קְדוּשָׁם לֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד עַל הַקֵּץ הָאֲחֵרוֹן,
שֶׁהוּא קֵץ הַפְּלָאוֹת שֶׁהוּא סְתוּם וְנִעְלָם מְאֹד מֵעֵין כָּל.
וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית מט, א) עַל
פְּסוּק "וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו" וְכוּ', שֶׁבִקֵּשׁ לְגִלוֹת לָהֶם
קֵץ הַגְּאֻלָּה וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנוּ שְׁכִינָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁכָּתוּב בְּאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כב, ד): "וַיִּרְאֶה
אֶת הַמָּקוֹם מִרְחֹק", שֶׁרָאָה הַתְּקוּהָ שֶׁהוּא קְדוּשַׁת
מְקוֹם הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא בֵּית חַיֵּינוּ, וְשֵׁם כָּל
תְּקוּנָתֵנוּ, אֲבָל רָאָה אֶת הַמָּקוֹם מִרְחֹק, כִּי אֵי אֶפְשָׁר

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שלז

לעמד על הדבר מתי נשוב לזה המקום הקדוש, אבל אף-על-פי-כן ראה אותו בראיה יפה וברה, שבודאי נזכה לזה המקום הקדוש סוף כל סוף רק הוא מרחוק (וכמבאר בדברינו בזה הרבה להוציא רמזים מזה כל אחד לעצמו לענין גאלת נפשו הפרטיות, עין שם בהלכות שלוח הקן הלכה ה).

וזה בעצמו בחינת "ואני והנער נלכה עד כה", כי בחינת "כה" מרמז על דבר שרואין מרחוק מאד, וכמו שפרש רש"י בפירוש מלות (בראשית כב, ה): 'משה נתנבא בכה וכל הנביאים נתנבאו בכה, מוסף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר', כי כל הנביאים נתנבאו באספקלריא שאינה מאירה, שראו נבואתם מרחוק מאד, אבל משה התנבא גם בזה הדבר, שהוא בחינת שראה הנבואה בראיה יפה וברה, אבל גם משה התנבא בכה, כי היו פמה נבואות שגם הוא הכרח לראותן מרחוק מאד.

וזה בחינת "כה אמר ה' פחצת הלילה אני יוצא" וכו'. כי סוד חצות לילה גם משה לא יכל לעמד עליו בשלמות, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ג:) 'מכדי, משה לא ידע חצות אימת ואמר פחצות, דוד ידע שאמר (תהלים קיט, לב) "חצות לילה אקום להודות לך" וכו', הינו כי משה ידע שעקר הוא הגאולה

הָאֲחֵרוֹנָה, שְׁתֵּהִי בְּזָכוֹת דָּוִד וְהַנְלוּיִם אֵלָיו, שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים וְכֹשֵׁרִים הָעוֹמְדִים בַּחֲצוֹת לַיְלָה לְקוֹנֵן עַל חֶרֶב בַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁאֵז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגֵן-עֵדֶן צִיִּיתִין לְקַלְיָהוּ וְכוּ' וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, בְּבַחֲיַנֵּת "שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עֲלֶיָּה" (יִשְׁעִיָּה סו י'), וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּה (מִשָּׁךְ חֲכָמָה אֵיכָּה ב, כ): "כָּל הַמִּתְאַבְּל עַל יְרוּשָׁלַיִם" וְכוּ'. אֲבָל לֹא יָכֹל לַעֲמֹד עַל הַדְּבָר מְתִי יִהְיֶה הַקֶּץ, כִּי הוּא סְתוּם מְאֹד כַּנִּל, וְעַל-כֵּן גַּם בַּגְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה רָמַז בְּדִבְרָיו שְׁאָמַר "כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא", כִּי בְּכָל דִּבְרָיו וְשְׁלִיחוֹתוֹ הִסְתַּפֵּל עַל הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה מֵאֵן בְּשְׁלִיחוֹת בַּתְּחִלָּה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן רָמַז בְּדִבְרָיו וְאָמַר, "כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מְצָרִים" וְכוּ', כִּי כָּל הַגְּלוּיֹת מְכַנְיִם בְּשֵׁם מְצָרִים וְכוּ', כִּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּה (פְּרָאשִׁית רַבָּה טז, ד), וְעַל-כֵּן אָמַר "כַּחֲצֹת", כִּי הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן סְתוּם מְאֹד, רַק דָּוִד שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ מְשִׁיחַ אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אָמַר מֹשֶׁה אֶז: כֹּה אָמַר ה', כִּי נִבְוֵאָה זֹו שֶׁל בְּחִיַּנֵּת חֲצוֹת, שְׁמֵרָמַז עַל קֶץ הָאֲחֵרוֹן הִיא רַחוּקָה מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד עַל זֶה, עַל-כֵּן אָמַר בְּלִשׁוֹן כ"ה וְכוּ' ל.

וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּחִיַּנֵּת "וְאֲנִי וְהַנְּעַר נִלְכָּה עַד כֹּה", הַנְּאָמַר בְּאַבְרָהָם, כִּי הֶאֱמִין, שְׁאֵף-עַל-פִּי שְׁמוֹלִיךְ בְּנוֹ

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שלט

לשחיטה אף-על-פי-כן בודאי יתקיימו דבריו יתברך
שאמר "כי ביצחק יקרא לך זרע", אף הוא בבחינת כה
שרחוק מאד, ואי אפשר להבין רק מרחוק רואין וכנ"ל.
ועל-כן אחר כך כשהציל השם יתברך את יצחק והעלה
איל תחתיו, אז הבין אברהם יותר, שאי אפשר להבין
דרכיו ולעמד על סוף דבריו בפרט בענין הקץ האחרון,
שכל ההבטחות שהבטיחו לתן לו זרע ולהנחילם את
הארץ, הכל היה בשביל הקץ האחרון, שרק אז יתקיימו
בשלמות כל ההבטחות.

אבל אי אפשר לעמד על סוף הדבר בשום אופן, רק אנו
מחייבים בכל יום לקיים דברי השם יתברך
ומצותיו, ולהאמין שעל-ידי-זה יתקרב הקץ, ולחכות
בכל יום שייבוא, ואף-על-פי-כן אם לא יבוא באותו
היום נחכה ביום אחר עד שסוף כל סוף יבוא, כמו
שאמרו (חבקים ב, ג): "אם יתמהמה חכה לו כי בוא יבוא
לא יאחר".

וזהו: "ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה",
שאין לו פרוש לכאורה וכאשר נדחק רש"י
בפרושו. אף עתה יתפרש כפשוטו שקרא המקום של
הבית-המקדש שהוא עקר התקנה כנ"ל יראה. הינו כי
רק ה' יראה זה המקום להשרות בו שכנתו, כי רק הוא
יתברך לבר יודע הסוף אבל אנו אסור לנו לחשב בזה

שום גן כָּלֵל. וְכִמוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנִים לְבִרְכָה,
 רק עָלֵינוּ מְטֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלָנוּ לְסוּר
 מִרַע וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַרְבֵת
 הַגְּאֻלָּה, וְכִמוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנִים לְבִרְכָה, שְׁשָׂאֵל
 אֶת אֱלֹהֵיוֹ: אֵימָתִי יָבוֹא מֵרָ? אָמַר לוֹ: הַיּוֹם, הַיּוֹם אִם
 בְּקֵלוֹ תִשְׁמָעוּ.

וְאִם כָּבֵר הָיָה כְּמָה צְדִיקִים וְכֹשְׁרִים שְׁעַבְדוּ אוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא בָּא, הוּא
 מִחֲמַת הַקְּלָקוּל שֶׁל אַחֲרִים שְׁמַעְכְּבִין בִּיאָתוֹ, אֲבָל
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל אֶחָד כְּפִי עֲבוּדָתוֹ הוּא מְקָרֵב הַגְּאֻלָּה
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְסוּף כָּל סוּף יִתְקַבְּצוּ הַתְּנוּצָצוֹת הַגְּאֻלָּה
 שְׁעוֹרְרוּ הַצְּדִיקִים וְהַכֹּשְׁרִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְעַל-יְדֵי-זֶה
 תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה. וְכִמוּ שְׁכָתַב רַבֵּנוּ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, עַל
 מֵאֲמַר רַבֵּה בַר בַּר חֲנָה: 'כִּד חַם גִּבֵּה אֶתְהַפִּיף' בְּסִימָן
 ב, עֵינֵן שָׁם.

וְזֶהוּ "אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהַר ה' יִרְאֶה", וְכִמוּ שְׁפִרְשׁ
 רַש"י, שְׁקֵאֵי עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת
 הַבָּאִים הַקּוֹרְאִים מְקַרְא הַזֶּה וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. הֵינּוּ בְּחִינַת
 "הַיּוֹם אִם בְּקֵלוֹ תִשְׁמָעוּ" הַנִּ"ל, שְׁבְכָל יוֹם מִתְקַרְבֵת
 הַגְּאֻלָּה כְּפִי הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׁעוֹבֵד אֶת
 הַשָּׁם יִתְבַרֵךְ, וְכִמוּ שְׁאֲנוּ מְבָרְכִין בְּכָל יוֹם "מִצְמִיחַ קֶרֶן
 יְשׁוּעָה". וְזֶהוּ "אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם", הֵינּוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם

לקוטי הלכות   מתנה ה'   חשן משפט   שמא

של כל אדם שבכל יור ודור, היום ה' יראה לעמו במקום הזה, כמו שפרש רש"י שם. כי בכל יום מתנוצצת הגאולה וה' נראה במקום הזה וכנ"ל, אך אף-על-פי-כן לעמד על סוף הדבר מתי תהיה הגאולה השלמה בקץ האחרון, על זה אמר: "ה' יראה", כי רק השם יתברך בעצמו יראה זאת וכנ"ל. אבל אף-על-פי-כן אשר יאמר היום, הינו בכל יום ויום בהר ה' יראה וכנ"ל.

ועין מה שמבאר בסימן ער"ב על פסוק זה היום אם בקלו תשמעו, שזה עקר העצה לעבודת השם יתברך לחשב בכל יום ויום שאין לו רק זה היום בלבד וכו', עין שם, והוא שיך לענין הנ"ל, כי הכל אחד, כי אסור לדחוק את השעה, וצריכין שלא לחשב רק אותו היום, בבחינת זה היום עשה ה' וכו', ועל-ידי-זה יזכה לעבודת השם יתברך, וכמו כן יזכה שממנו לא יהיה עכוב משיח כל כך, וכפי עבודת ישראל המקימים זאת ועובדים את ה' בכל יום, כמו כן מתנוצץ צמיחת קרן ישועה בכל יום וכנ"ל עד שסוף כל סוף יתקבצו כל עבודתם יחד ותבוא הגאולה בשלמות. וכל אחד כפי חלקו בהתקרבות משיח, כן יזכה אז להתענג על השם ולשבוע מטובו הגדול שישפיע עלינו אז:

מח) וזהו "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך" (תהלים קיט, סב), בחינת צדקה ומשפט הנ"ל שבמשפט עושה צדקה, שזה יהיה בשלמות כשיבוא משיח שיזכה לזה כנ"ל, שעל-ידי-זה תהיה הגאולה השלמה וכן"ל, וזה זוכין על-ידי קימת חצות, שעל-ידי-זה תבוא קץ הגאולה כנ"ל. וזהו "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך", שבחצות לילה כשקמים, שעל-ידי-זה מקרבין הגאולה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה וכן"ל, אז צריכין להודות לו יתברך על משפטי צדקתו יתברך, מה שהוא יתברך במשפט עושה צדקה, שעל-ידי-זה עקר ההתחזקות לקוות ולחכות לישועה ולגאולה שלמה בכלליות ובפרטיות בכל עת וכן"ל:

שיך לעיל לאות מ"ם: לענין מה שמובא שם שלעולם מדה טובה מרבה וכו'.

מט) וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קיז:): ואעשה לגוי גדול, זה שאומרים אלהי אברהם וכו'. יכול, יהיו חותמין בכלם? תלמוד לומר: והיה ברכה, בך חותמין וכו', הינו כנ"ל. פי עקר חתימת וגמר הברכה של השלשה אבות אברהם יצחק ויעקב, שהם בחינת צדקה ומשפט וכלליות צדקה ומשפט יחד כנ"ל, עקר חתימת הברכה הוא רק מגן אברהם, פי

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שמג

אברהם בחינת צדקה וחסד שבו עקר חתימת וגמר
הברכה, כי מדה טובה מרבה לעולם וכנ"ל

ג) וזה בחינת חנכה שהוא בחינת חנפת הבית המקדש,
כי עקר קדשת הבית המקדש הוא כי שם הוא מקום
התורה והתפלה, כמו שכתוב (ישעיה ב, ג): "כי מציון
תצא תורה", כי שם עומד הארון עם הלוחות בבית
קדשי קדשים ושם מקום התפלה, כמו שכתוב (ישעיה נו,
ז): "כי ביתי בית תפלה", כי דרך שם עולין כל
התפלות, כמו שכתוב (מלכים א ח, מח): "והתפללו אליך
דרך ארצם והבית אשר בניתי לשמך" וכו'. והעקר הוא
כי שם השראת שכינתו יתברך, ושם התורה הוא בחינת
תורת ה' ממש, כי שם עומדים הלוחות שנתנו מידו
יתברך ליד משה שהם מעשה אלהים, כמו שכתוב
(שמות לב, טז): "והלחת מעשה אלהים המה כתובים
באצבע אלהים", בחינת תורת ה' ממש, וכן תפלת ה'
ממש הוא שם בבית המקדש, כמו שכתוב (ישעיה נו, ז):
"ושמחתים בבית תפלתי", שמזה למדו רבותינו,
זכרונם לברכה, שהשם יתברך מתפלל, כי תפלתם לא
נאמר אלא תפלתי וכו', כמבאר בברכות (ד). כי כל
קיומנו וחיותנו הוא רק על-ידי תורת ה' ותפלת ה'
ממש, והעקר על-ידי תפלת ה', שהוא בחינת מה שהוא
יתברך מתפלל בעצמו ברחמיו הפשוטים לעורר רחמיו

הרבים והגדולים, (כמבאר בהתורה 'עזי וזמרת יה' בסימן קה ענין זה, עין שם). ועכשו שהבית המקדש חרב בעונותינו, לא היה אפשר לנו להתקיים, לולא הצדיקים הגדולים שיש להם כח לעורר בחינת תפלת ה' בכל יום, שמשם נמשכין חסדים חדשים בכל יום בבחינת "חדשים לבקרים" וכו'. שנמשכין על ידי עצם החסדים שהמשיכו בראש השנה שהוא בריאת העולם וכו' וכמבאר לעיל באות ג. שאלו החסדים נמשכו מראש השנה עד יום-כפור להמתיק הדינים, עד שביום-כפור מתרצה השם יתברך וסולח ומוחל עונות ישראל בכל שנה. ומשם נמשכין החסדים חדשים בכל יום ויום, שבלא זה לא היה קיום להעולם עתה אחר החרבן כמו שצ"עק ירמיה בקנתו (איכה ג, יח) "ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו" וכו'. וכך אלו החסדים נמשכין על-ידי הצדיקים הנ"ל שזוכין לתפלת ה' וכנ"ל:

נא) וזהו בחינת תקוף הנס של חנכה, כי מלכות הרשעה רצו להשפית תורתך וכו', ולהחריב הבית המקדש קדם זמנו, כי רצו לעקר קדשת ישראל לגמרי חס ושלום, שעל-ידי-זה היה חוזר העולם לתהו ובהו, כי אין קיום להעולם בלא התורה, כי הסטרא אחרא בחינת מלכות הרשעה ראו והבינו שזה הבית השני לא

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שמה

תקנים וסופו לחרב כי גם אז בבנינו היה ידם תקיפה על ישראל, על-כן רצו להחריבו תכף כדי להגביר החשך מאד להחשיך חס ושלום, עיני ישראל שיהיו מתאשין מן הגאולה השלמה לגמרי. כי עקר בריאת העולם היה רק בשביל ישראל ובשביל התורה ובשביל הבית המקדש, כמו שכתוב (בראשית א, א): "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ". ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין רש"י שם): 'בשביל ראשית שיהם ישראל והתורה ובית המקדש שנקראים ראשית וכו'.

אך 'והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום', שיהם בחינת ארבע מלכיות, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה ב, ד). ומבאר בדברייהם זכרונם לברכה, שמלכות יון הרשעה הם בחינת חשך, ומלכות אדום שהוא הגלות של עכשו הוא בחינת תהום, נמצא שמלכות יון הרשעה שמשלה אז, הם בחינת 'וחשך על פני תהום', שיהם החשך שמכסה על פני תהום שהוא הגלות הזה שנמשל לתהום. וכשנופלים באור יום לתהום גם כן מר מאד וקשה לעלות, מכל שכן כשמתגבר עוד החשך על פני התהום.

וזה היה פונת מלכות יון הרשעה אז, שיהם בחינת 'וחשך שעל פני תהום', שרצו להגביר החשך

שמו לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

מֵאֵד לְהַסְמִיךְ הַגְּלִיּוֹת יַחַד שְׂיִתְרַב הַבֵּית מִיָּד, כְּדִי
שְׂיִתְגַּבֵּר הַחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי הַתְּהוֹם, כְּדִי שְׂלֹא יוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל
לְעֵלוֹת וּלְצֵאת חֵס וְשְׁלוֹם. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּרַחֲמָיו
הַמְרַבִּים נָתַן בְּלֵב הַצַּדִּיקִי אֶמֶת מִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו לְלַחֵם
מִלְחָמוֹת ה'. וְעַקֵּר כַּחֵם הָיָה עַל-יַדֵי עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה
שֶׁהִמְשִׁיכוּ מִבְּחִינַת תְּפִלַּת ה' מִמָּשׁ כַּמּוּבָא שְׂיִהוּדָה בְּנוֹ
שֶׁל מִתְתַּיְהוּ הָיָה נִקְרָא יְהוּדָה מ'כ'ב'י' שֶׁהָיָה צוֹעֵק
בַּמְלַחְמָה מִי כ'מוֹךְ ב'אֵלִים ה'.

כִּי עַקֵּר הַשִּׁבְחָה שֶׁל מִי כְּמוֹךְ וְכוּ' הוּא מֵה שְׂהַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ מִגְּבִיר הַחֲסָדִים עַל הַגְּבוּרוֹת לְעֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל,
שֶׁזֶהוּ עַקֵּר גְּבוּרוֹת גְּבוּרָתוֹ וְכִמוֹ שֶׁנִּסְמָךְ לְזֶה "מִי כַּמְכָּה
נֶאֱדָר בְּקַדְשׁ נוֹרָא תְהֵלֵת עֲשֵׂה פְּלֵא". נוֹרָא תְהֵלֵת זֶה
בְּחִינַת תְּפִלָּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ נוֹרָא תְפִלוֹת, כִּי
תְפִלוֹתָיו הֵם נוֹרָאוֹת מְאֹד, שְׂעַל-יַדֵי-זֶה הוּא עֲשֵׂה פְּלֵא
לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן זָכוּ כְּשֶׁנִּצְחָוּם, שֶׁהָיָה לָהֶם נִס גָּדוֹל כְּזֶה בְּנֵרוֹת
הַמְּנוֹרָה דִּיקָא, שְׂעַל זֶה קָבְעוּ לָנוּ לְהַדְלִיק נֵר
חֲנֻכָּה. לְהוֹרוֹת, שְׂעַדִּין הַשֵּׁם עִמָּנוּ, וּמֵאִיר לָנוּ אוֹר גָּדוֹל
בְּתוֹךְ תְּקוּף הַחֹשֶׁךְ שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, בְּבְחִינַת "אֵל
תִּשְׁמָחִי אִיבְתִּי לִי כִי נִפְלְתִי קָמְתִּי, כִּי אֲשַׁב בַּחֹשֶׁךְ ה'
אוֹר לִי" (מִיכָה ז', ח). וְעַל-יַדֵי-זֶה עַקֵּר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
מִחֲשַׁבְתָּם הַרְעָה וְנִתְהַפֵּךְ לָנוּ לְטוֹבָה מִהַפֵּךְ אֶל הַפֵּךְ.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שמז

כי לא די שלא הגבירו החשף שעל פני תהום חס ושלום כנ"ל, אף גם נתהפך שתקנו לנו הצדיקים הנ"ל תקון גדול ונפלא לדורות, שהמשיכו לנו מצוה חדשה קדושה ונוראה כזאת לדורות. עד שגם אנחנו עתה בתקף אריכת הגלות הזו, שהוא בחינת תהום ממש, זוכין להדליק נר חנכה, שהוא בחינת אור נפלא ונורא מאד שמאיר לנו בתוך חשכת אפלת התהום, שעל-ידי זה יש לנו תקנה שלא להתיאש מן הרחמים, כי עדין הוא יתברך מאיר לנו ברחמיו, בבחינת "כי אשב בחשך ה' אור לי" כנ"ל.

כי אור נר חנכה נמשך ממקום גבה מאד, פמוכא בפנונת, הינו מבחינת תורת ה' ותפלת ה' ממש, ועקר נפלאות מעלת נר חנכה הוא שנמשך ממקום גבה מאד, מבחינת תורת ה' ותפלת ה', עד שיש לו כח להאיר למטה למטה בתוך חשכת אפלת התהום ממש, כי כל מה שקהאור גבה יותר, יכול להאיר למטה למטה יותר, כמבאר במקום אחר:

ב) כי הבית השני היה בזכות יצחק, פמוכא (עין פסחים פח.), שהוא בחינת תקף הגבורות, ועל-כן לא היה גאולה שלמה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, כי היה חסר חמשה דברים והיו משעבדים תחת מלכי העכו"ם, אף אף-על-פי-כן היה לנו טובה

גדולה ונוראה, ולולא הבית השני לא היה אפשר לנו להתקיים בגלות הארץ הזה, מעצם החשך שעל פני התהום, שיניקתו מבחינת גבורות יצחק, מבחינת (בראשית כז, א) "ותכהן עיניו מראת", שצריכין להמתיקם בחסדים גדולים הנמשכין מתפלת ה' וכנ"ל, ועל-כן סבב השם יתברך ברחמיו שאז בימי בית שני דיקא, שהוא כנגד יצחק, שאז רצה להתגבר החשך וכו', שהוא בחינת מלכות יון הרשעה שמשלה אז, שאז דיקא נקבע לנו ימי החנכה הקדושים, שבהם מדליקין גר חנכה הקדוש, שהוא בחינת אור גדול שנקבע לנו להאיר לדורות גם בתוך הגלות הזה, שהוא בחינת תהום וכנ"ל:

(ג) ועל-כן הם שמונה ימי חנכה כנגד בחינת תורה ותפלה, שכל אחד כלול מד', ד' שהם בחינת יצחק ור'ב'ק'ה', פי יצחק ארבע אותיותיו הם בחינת ישרים צדיקים חסידים קדושים, שהם כלל התורה. ורבקה בחינת "תתרום" וכו' עד "תתהלל", שהם בחינת ארבעת חלקי התפלה, פי התפלה כלול מד', דהינו ארבעת חלקי התפלה כנגד ארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה. פי קרבנות וכו' כנגד עשייה. ופסוקי דזמרה כנגד יצירה וכו' כמבאר בפונות. וכן התורה כלול מד', כמו שאמרו

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שמת

רבותינו, זכרונם לברכה: כיצד סדר משנה וכו'. נמצא ארבע פעמים ביד כל אחד, וכמוכא בהתורה מישראל וכו' (סימן ל). נמצא שתורה ותפלה הם שמונה בחינות, שהם בחינת ארבע אותיות של יצחק ורבקה וכו"ל. וכנגד זה הם שמונה ימי חנכה, שבהם מאיר אור גדול, שעקרו נמשך מתורה ותפלה, הינו מתורת ה' ותפלת ה', שעל-ידי-זה נמתק כל הדינים שבעולם בכל דור ודור, בכל שנה ושנה, שמשם היה תקף הנס של חנכה. והארת הנס הזה נמשך עלינו בכל שנה ושנה, שעל-ידי-זה אנו מתקיימים בגלות הארץ הזה.

ועל-כן נקרא חנכה בחינת "חנפת הבית", כי על-ידי תקף הנסים האלה אנו מאמינים שעדין השם יתברך עמנו ומאיר לנו בתקף חשכת גלותנו, ועל-ידי-זה אין אנו מתיאשין מן הרחמים, שעל-ידי-זה נזכה לגאולה שלמה. כי על-ידי זה נמשך בחינת חנפת הבית בכל שנה, כמו שאנו אומרים "מזמור שיר חנפת הבית" בכל יום, כי בכל יום נצמח צמיחת קרן ישועה, עד שסוף כל סוף יתקבצו כל הישועות שנתעוררו ונצמחו על-ידי תפלת ישראל, ועל-ידי-זה תבוא הגאולה השלמה, בבחינת 'כד חם גבה אתהפיך' וכו', כמבאר לעיל:

נד) וְכֹל זֶה צָרִיף כָּל אֶחָד לְהַבִּין מִזֶּה רְמִזִּים לְעֲצֻמוֹ, שְׂדִיקָא בְּתַקְוָה חֲשֵׁכַת גְּלוּתוֹ, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנְתָּ תְּהוֹם מִמָּשׁ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִּיּוֹת, בְּחִינַת "תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: צָרָה קוֹרֵאת לְחִבְרָתָהּ רַחֲמָנָא לְצִלָּן, גַּם שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵאִיר בְּחִסְדּוֹ, עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', שֶׁמִּשָּׁם הַחֲסָדִים שְׂאִינָם כָּלִים לְעוֹלָם כַּנ"ל. אַךְ כָּל אֶחָד צָרִיף לְהִתְחַזֵּק לְהֶאֱמִין בְּזֶה וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל מָה שְׂיֻכַּל לְצַעֵק וּלְהִתְפַּלֵּל לָהּ. וְהַעֲקָר שְׂיַעֲזֹרר תְּפִלַּת ה' בְּעֲצֻמוֹ, שְׂיִבְקֵשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִתְפַּלֵּל בְּעֲצֻמוֹ עֲבוּרוֹ וְכַנ"ל, כִּי כָּל מָה שְׂיֵשׁ יוֹתֵר אֵיזָה בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִתְפַּלֵּל מִלְמַטָּה, מִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר כְּבִיכּוֹל כַּח תְּפִלָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּפִדּוּעַ.

כִּי זֶה עֲקָר כָּלֵל כָּל כְּוִנוֹת הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת וְכָל כְּוִנוֹת הַתְּפִלָּה, שֶׁעֲקָר הַכְּוִנָּה שְׂעַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא יִתְעַר לְעֵלָא כְּפִדּוּעַ (זֶהר חֵלֵק א' פח.). הֵינּוּ כְּשֶׁאֲנוּ לוֹמְדִין תּוֹרָה אוֹ מְקִימִין אֵיזָה מְצוּהָ, עַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרְרִין אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְקַיֵּם אוֹתָהּ הַתּוֹרָה וְהַמְצוּהָ. וְכֵן כְּשֶׁאֲנוּ מִתְפַּלְּלִין לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֲזִי הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצֻמוֹ מִתְפַּלֵּל, כִּי כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֵק אֶלּוּךְ מִמָּשׁ, וְכִפִּי חֵלְקוֹ וְשָׂרְשׁוֹ בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח לְעוֹרֵר מִלְמַעְלָה, אַךְ בְּנִדְאֵי יֵשׁ חִלּוּקִים רַבִּים, כִּי אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ מְלֵא

לקויטי הלכות מתנה ה' השן משפט שנה

כָּל הָעוֹלָם מְרוּם כָּל דְּרָגִין עַד סוּף כָּל דְּרָגִין עַד תְּכֵלִית
דְּיוֹטָא הַתְּחִתּוֹנָה וְאַפְלוּ בְּעֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא וְכוּ',
כְּמוֹבָא בְּדְבָרָיו, וְזָרוּנוּ לְבִרְכָה, כִּמְה פְּעָמִים (וּבְפָרְט
בְּהַתּוֹרָה מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים), רַק שְׁכָל מַה שֶּׁהַמְּדַרְגָּה
יּוֹתֵר נְמוּכָה שֵׁם אֱלֹקוֹתוֹ בְּצִמְצוּמִים יוֹתֵר, וּמְלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשִׁים יוֹתֵר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן יֵשׁ חֲלוּקִים וּמְדַרְגוֹת רַבּוֹת
בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, וּבְאָדָם עֲצָמוֹ שְׂצָרִיף לְעֵלוֹת מְדַרְגָּא
לְדַרְגָּא, כְּמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת 'חֹתֶם בְּתוֹךְ חֹתֶם'
שְׂאֲנוּ עוֹסְקִים בָּהּ, שְׂאֲצֵל כָּל אֶחָד כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ יֵשׁ
בְּחִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, בְּחִינַת נִעְשָׂה וְנִשְׁמָע, שֶׁהֵם בְּחִינַת
תּוֹרַת ה' וְתוֹרָתוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וְתַפְלָה וְכוּ', כְּמוֹ
שְׂמִבְאָר שֵׁם, הֵינּוּ שֵׁשׁ אֶחָד שְׁנַמּוּף מְאֹד שְׂאִינוּ יָכוּל
לְעוֹרֵר בְּתוֹרָתוֹ וְתַפְלָתוֹ, אֲלָא חַיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשִׁים רַבִּים וְצִמְצוּמִים גְּדוּלִים שְׂמַחֲיָה אֵיזָה מְדַרְגָּה
מֵעוֹלָם הִעֲשִׂיָה, וְכֵן מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא.

וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַתְּקוּנָה הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים,
שְׂזוֹכִין לְתוֹרַת ה' וְתַפְלַת ה' מִמֶּשׁ, שְׂמְאִירִין
בְּנוֹ שְׂגָם בְּתְכֵלִית שְׂפֵלוֹת דְּיוֹטָא הַתְּחִתּוֹנָה, מִשֵּׁם נִדְבֵק
עֲצָמָנוּ בְּרָצוֹן חֲזָק לְתַפְלַת ה' מִמֶּשׁ, כִּי הַרְצוֹן חֲפָשִׁי
לְעוֹלָם, כְּמִבְאָר לְעֵיל מְזָה, שְׂבְּגָדֵל כַּח הַצְּדִיקִים נוֹכַל
לְהַתְּגַבֵּר בְּרָצוֹן חֲזָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִשְׁמָע, בְּחִינַת תַּפְלָה
וְכוּ' לְהַמְּשִׁיף לְעֲצָמוֹ רַחֲמִים וְחֲסָדִים מִתַּפְלַת ה' מִמֶּשׁ,

שנב לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

שממנו נמשכין חסדים חדשים בכל יום שאינם פלים לעולם:

נה) וזה בחינת כלל פונות התפלה בכל יום, כי מבאר בכונות האר"י ז"ל (דרושי תפילת השחר), שכלל הפונות לתקן הארבעה עולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, בעבדא ובמלולא, כי בתחלה צריכין לתקנם בעבדא על-ידי יפנה ויטל ידיו, שעל-ידי-זה דוחין הפסלת ומטהרין עולם העשיה. ועל-ידי ציצית מתקנים עולם היצירה. ועל-ידי תפלין של יד מתקנין עולם הבריאה. ועל-ידי תפלין של ראש עולם האצילות, וכל זה בעבדא. ואחר כך במלולא על-ידי ברכת השחר וקרבנות וכו' מתקנים במלולא עולם העשיה. ועל-ידי פסוקי דזמרה עולם היצירה. ועל-ידי קריאת שמע וברכותיה עולם הבריאה ועל-ידי תפלת שמונה עשרה עולם האצילות.

הינו כי עבדא ומלולא הם בחינת נעשה ונשמע, כי נעשה בחינת עבדא בחינת תורה. ומלולא בחינת נשמע, בחינת תפלה שהוא בדבור דיקא. וצריכין לעלות מדרגא לדרגא עד אצילות, ושם צריכין לכלל באין סוף עד שתהיה התפלה בחינת תפלת ה' ממש.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שנג

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁמִבְקָשִׁין קֹדֶם הַתְּפִלָּה "ה' שְׁפָתַי תִּפְתָּח", וְכוּ'. הֵינּוּ שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְדַבֵּר כָּלֵל, וְאִיךָ לְהַמְשִׁיךְ הַחֲסָדִים לְבִטֹּל הַדִּין, רַק ה' שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וְהוּא בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל, יְדַבֵּר בִּי כָּל דְּבָרֵי הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינַת "רוּחַ ה' דִּבֶּר בֵּי" (שְׁמוּאֵל ב כג, ב), הֵינּוּ שְׂאֵהֵיָה נִכְלָל בְּךָ עַד שְׁתֵּהִיָה תְּפִלָּתִי בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' מִמָּשׁ. וְזֶהוּ: 'וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ', בְּחִינַת "הוּא תְּהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹקֶיךָ" (דְּבָרִים י, כא), שְׁזֵה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, שְׁתֵּהִיָה הַתְּפִלָּה נִכְלָל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּמְבֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (עֵין שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן נב), הֵינּוּ בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מַעֲלַת תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, שְׂאֵז אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסָת, בְּבְחִינַת "הֵן אֵל כְּבִיר לֹא יִמָּאָס" (אִיּוֹב לו, ה), כִּי אֵכֹל בִּי עֲשָׂרָה שְׂכִינְתָּא שְׂרִיא (סְנֵהֲדָרִין לט). וְעֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַחֲזָן וְהַשְּׁלִיחַ צַבּוּר כְּשֵׁהוּא הַגּוֹן כְּרֹאוּי, כִּי הַשְּׁלִיחַ צַבּוּר צָרִיךְ שְׂיֵהִיָה הַמְּבַחֵר שְׁבְצַבּוּר, שְׂיִוִּכֵּל לְלַקֵּט כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׂיֵישׁ בְּכָל אֶחָד מֵהַצַּבּוּר, וְלְכַלֵּל עִמָּהֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שְׂיַעֲוֹרֵר תְּפִלַּת ה' מִמָּשׁ, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת חֲזָרַת הַתְּפִלָּה בְּצַבּוּר, שְׂאֵז אוֹמְרִים קְדָשָׁה, כִּי עַל-יְדֵי חֲזָרַת הַתְּפִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה מְקַבֵּץ הַשְּׁלִיחַ צַבּוּר כָּל תְּפִלוֹת הַצַּבּוּר, וְכוּלְלָם יַחַד, וְעוֹלָה עִמָּהֶם וְנִכְלָל בְּתְּפִלַּת ה', שְׂשֵׁם תְּכִלִּית הַקְּדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה עַל כָּל הַקְּדוּשׁוֹת, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת שְׁלֵשׁ קְדוּשׁוֹת: קְדוּשׁ קְדוּשׁ

שנד לקוטי הלכות מפנה ה' חשן משפט

קדוש, בחינת קדשת התורה, בחינת נעשה, וביחינת קדשת התפלה, בחינת נשמע, וקדוש השלישי הוא בחינת כלליות קדשתם יחד, כי העקר לכלל קדשת הנשמע בקדשת הנעשה וכנ"ל.

וזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו, 'כבוד' זה בחינת מלך הכבוד, בחינת משפט, בחינת מלך במשפט יעמיד ארץ, כי עקר כבוד המלך שעושה משפט, הינו כי כל זה הוא עדין בחינת משפט, שהוא בחינת תורה וכו' כנ"ל, כי גם בבחינת תורת ה', כלול כל הבחינות הנ"ל וכנ"ל, ואזי "האופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעצמת שרפים, ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו", שזהו בחינת 'איה מקום כבודו', כמו שאומרים בקדשת פתח בשבת, הינו שאומרים שאין זה עקר שבח וכבוד השם יתברך, שכבודו הוא בחינת משפט מלא כל העולם, כי על-ידי-זה לא היה מתקיים העולם כנ"ל, רק באמת אין יודעין כלל איה מקום כבודו, כי דרכי משפטו אי אפשר להשיג, כי המשפט כלול בצדקה, שנמשך מתפלת ה' כנ"ל, שזה אי אפשר להשיג כלל, על-כן עקר שבחו יתברך ברוך כבוד ה' ממקומו, ששם רחמים גדולים מאד, שאין לשער בחינת ממקומו הוא יפן ברחמים וכו'.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שנה

ועל-כן אומרים המלאכים זאת ברעש גדול, כי
מזדעזעים מאד מאימת גדלתו יתברך, מחמת
שמבינים מרחוק עצם פלאות חסדיו עד אין קץ, שהם
עקר גדלתו יתברך כנ"ל, שאי אפשר להם להשיג כלל,
כי אם הצדיקים הגדולים שהיו בזה העולם וכו' וכנ"ל.

ומי שאינו יכול להתפלל עם הצבור, עקר תקנתו לקשר
עצמו לצדיקים שבדור הנ"ל, שזכו לתפלת ה'
מש, שכל עקר תקון התפלה על ידם, כי גם השליח
צבור אין לו כח לכל הנ"ל, אפלו אם הוא איש פשר
והגון באמת, כי אם בכח הצדיקים שצריך להתקשר
אליהם ביותר, כדי שיוכל להעלות כל תפלת הצבור
לבחינת תפלת ה' כנ"ל:

(נו) ואחר חזרת התפלה אז אומרים שלש עשרה מדות
של רחמים, "ויעבר ה' על פניו ויקרא ה' ה'",
שזהו עקר בחינת תפלת ה' כנ"ל, שזוכין לעורר על-ידי
תפלת כל ישראל כנ"ל, ואז נופלים על פניהם, ומבאר
בפונות שמפילין עצמן בכונה משמים לארץ, כדי
להעלות ניצוצות מעמקי הקלפות בשביל היחוד, הינו
בחינת ירידה תכלית העליה המבאר בתורה הנ"ל
ומובא לעיל, כי אי אפשר לכלל שם כי אם על-ידי
ירידה מקדם, שהיא תכלית העליה, שפשעו מדין בנסיון
בתכלית הירידה להתחזק גם שם, ולהאמין כי רחמיו

שנו לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

לא פלים וכנ"ל, אזי זוכים לתכלית העליה בכת הצדיקים, לכלל בבחינת תפלת ה' ממש ששם נטהפך הכל לטובה, כי שם נמחלין כל העונות ונתהפכין לזכיות, בבחינת (ירמיה נ, כ) "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל:

(נ) ואחר התפלה אומרים 'אשרי' ויבא לציון' וכו', שאז חוזרים מאצילות לבריאה. ואחר כך על-ידי תפלה לדוד ו'שיר של יום' חוזרים מבריאה ליצירה. ואחר כך על-ידי 'אין פאלקינו' וקטרת חוזרים מיצירה לעשיה. והכל כדי להמשיך השפע טובה מעולם לעולם עד עולם הגשמי הזה, כמבאר כל זה בפונות, הינו כי זה עקר התקון להמשיך החסדים מתכלית המעלה, מבחינת תפלת ה' ממש עד שיהיו נמתקין כל המשפטים והדינים שלמטה, עד שיהיה נמשך השפע טובה לברכה לזה העולם הגשמי, שזהו עקר כלליות הנשמע בהנעשה, הינו שבחינת החסדים מתפלת ה' יאירו עד למטה למטה בתכלית המדרגה התחתונה של עולם העשיה, עד שיתקרבו הכל להשם יתברך וכנ"ל. ויהיה נמשך עלינו כל טוב בגשמיות ורוחניות וכנ"ל, שכל מה שנמתק הדין ביותר נתבטל כח היצר הרע, וזוכין לשוב להשם יתברך ונמשך כל טוב לישראל, אמן:

(נח) ועל-כן בתחלת התפלה מתחילין מפרשת העקדה, כי עקר כלל התפלה הוא להמתיק גבורת יצחק, שזה נעשה על-ידי העקדה, כי על-כן כל ארבעת חלקי התורה, וארבעת חלקי התפלה, מרמזים ביצחק ורבקה, בבחינת בפי ישרים תתרוםם וכו' פנ"ל, מחמת ששם עקר נפלאות פעלת התפלה וכו"ל, ועקר המתקת גבורת יצחק היה על-ידי העקדה, על-כן מתחילין בכל יום סדר התפלה מפרשת העקדה וכו"ל. כי כבר מבאר, שכל התחדשות החסדים שבכל יום ממשיכין בכח הצדיקים מראש השנה וכו' וכו"ל, ובראש השנה עקר המשכת החסדים החדשים להמתיק הדינים הוא על-ידי העקדה, ועל-כן בראש השנה ביום ראשון ויום שני שהם כיומא אריכתא, קורין בהם לדת יצחק, בחינת פחד יצחק והמתקתו על-ידי העקדה, ואומרים בשני הימים: וְעַקְדַת יִצְחָק לְזֵרְעוֹ הַיּוֹם בְּרַחֲמִים תִּזְכָּר. ותוקעין בשופר להזכיר עקדת יצחק, כי על-ידי-זה עקר המתקת הדינים, על-ידי שפמשיכין חסדים חדשים על-ידי שפעוררין תפלת ה' וכו"ל. ואז בראש השנה נמשך בחינת קבלת הברכות שמקבל יעקב בחכמה מיצחק, על-ידי ששולחין את עשו בכונה וכו', פמוכן בפגנות ובזהר הקדוש שזה נעשה בראש השנה וכו"ל. וכל עקרו נמשך על-ידי העקדה וכו"ל:

נט) וְזֶה שֶׁמְבָרְכִין בְּכָל יוֹם הַגּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לַעֲמוֹ
 יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּכָל יוֹם נִמְשָׁכִין חֲסָדִים חֲדָשִׁים
 בְּבַחֲיַנַּת חֲדָשִׁים לְבִקְרִים וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל קִיּוּמֵנוּ
 וְכוּ' וְכוּנ"ל. וְעַתָּה מָה יָפָה אַף גַּעִים מָה שֶׁסִּדְרוּ לָנוּ
 חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּרוּחַ קְדָשָׁם לְהִתְפַּלֵּל אַחַר כָּךְ
 'יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתְּצִילֵנִי וְכוּ' מֵעֵזֵי פָּנִים וְעִזּוֹת
 פָּנִים, כִּי עַל-יְדֵי הַחֲסָדִים הַנ"ל, שֶׁעֲקָרָם נִמְשָׁכִין
 מִבַּחֲיַנַּת תְּפִלַּת ה' כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ בַּחֲיַנַּת עִזּוֹת
 דִּקְדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע וְנוֹפֵל עִזּוֹת דִּסְטָרָא אַחֲרָא
 שֶׁל הָעֵזֵי פָּנִים. וְעַל-כֵּן אֲזוּ דִּיקָא מִתְּפַלְּלִין כָּל זֶה
 לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל עִזּוֹת דִּסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁל הָעֵזֵי פָּנִים
 עַל-יְדֵי הַחֲסָדִים הַנ"ל וְכוּנ"ל:

ס) וְעַל-כֵּן אַחַר הַקָּמַת הַמְשָׁכֵן, נִצְטוּוּ בְּרֵאשׁוֹנָה מִיַּד
 עַל מִצּוֹת הַדְּלָקַת גִּירוֹת הַמְּנוֹרָה, כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב בְּתַחֲלַת פָּרָשַׁת "וְאַתָּה תִּצְוֶה" וְכוּ' — "וַיִּקְחוּ
 אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ" וְכוּ', שֶׁנִּסְמָךְ מִיַּד אַחַר פָּרָשַׁת
 תְּרוּמָה שֶׁמֶדְבַּר מַעֲשֵׂי־הַמְשָׁכֵן, וְכֵן בְּפָרָשַׁת חֲנֻכַּת
 הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים, נִסְמָךְ מִיַּד פָּרָשַׁת בְּהַעֲלֹתְךָ
 אֶת הַנֹּרֹת, כִּי עָקַר מַעֲשֵׂה הַמְשָׁכֵן הָיָה לְתַקֵּן חֲטָא
 הָעֵגֶל, שֶׁהוּא פָּגַם הָאָמוּנָה, שָׂאז אֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל הַכְּתָרִים
 הַנ"ל שֶׁל נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, שֶׁבְּשִׁלְמוֹת לֹא יַחֲזְרוּ לָנוּ עַד
 בִּיאַת הַגּוֹאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שנט

אכל אף-על-פי-כן התחיל משה רבנו לתקן מיד
ולהחזיר לנו הארת קדשתם בכל פעם, וזה היה על-ידי
הקמת המשכן שהוא תקון חטא הנ"ל.

פי המשכן הוא בחינת קדשת הבית המקדש, ששם
מאירין בחינת שני הכתרים הנ"ל, שהם בחינת
תורה ותפלה, בחינת נעשה ונשמע כנ"ל. ועל-כן
התחיל מיד מהדלקת נרות המנוחה, כי זה עקר בחינת
מצות הדלקת נרות המנוחה בכל יום, כי זה ידוע שאור
יום בחינת חסד, וחשכת לילה בחינת גבורות ודינים.
ובכל יום עוסקין בהמשכת החסדים על-ידי סדר
התפלה בשחרית ומנחה כנ"ל, ועל-ידי כל עסק התורה
והמצוות שמקימין בכל יום. ובפרט בזמן שהמשכן או
הבית-המקדש היה קיים, שאז עסקו בעבודה בכל יום
בכל סדר המערכה מתמיד של שחר עד תמיד של בין
הערבים וכו', שעל-ידי כל זה המשיכו חסדים חדשים
בכל יום להמתיק הדינים וכנ"ל. וכשמגיע סמוך לערב
כד לילא פריש גדפהא על עלמא אז צוה לנו ברחמיו
יתברך להדליק נרות המנוחה על-ידי "שמן משחת
קדש".

פי אור נרות המנוחה הקדושה נמשך מאור התורה
והתפלה, שהוא בחינת כלל העבודה של המשכן
ובית-המקדש שעסקו ביום, בבחינת פי "נר מצוה

שם לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

ותורה אור" (משלי ו, כג), הינו כי אור גרות המנורה נמשך מבחינת אור התורה שדולק ומאיר על-ידי התפלה, שהיא בחינת רצון ודבקות, שהוא בחינת השמן זך של המנורה, כי שמן בחינת רצון, כמו שכתוב (דברים לג, כד): "יהי רצוי אחיו וטבל בשמן רגלו". וכמוכן בהתורה 'ראיתי מנורת זהב וגלה על ראשה' (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ח), שמפרש שם שהוא התפלה, שהוא בחינת המעין של השמן הטוב, עין שם.

ומשם מאירים גרות המנורה, הינו מבחינת התורה אור שהוא בחינת משפט, בחינת נעשה שנמתק על-ידי בחינת נשמע, בחינת צדקה, בחינת תפלה, שזה כלל העבודה שבכל יום, לכלל הנשמע בהנעשה להמתיק המשפט בצדקה על-ידי כלליות התפלה בהתורה וכנ"ל, ומשם ממשיכין ומדליקין אור המנורה בכל יום וכנ"ל, להמתיק לעת ערב חשכת הלילה, שלא יתגברו המשפטים והדינים בלילה חס ושלוש, רק לילה כיום יאיר על-ידי גרות המנורה שדולקין ומאירין בכל הלילה, שזהו בחינת "ומשפטיך אור יצא", בחינת "והוציא כאור צדקה ומשפטיך בצדקים". וכל זה היה נעשה בכל יום על-ידי הדלקת המנורה בבית-המקדש ובמשכן. ועכשו שנחרב הבית-המקדש בעונותינו, והיונים אז רצו להתגבר להגביר החשך שעל פני תהום

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שסא

לגמרי, חמל עלינו השם יתברך שהמשיכו לנו הצדיקי
אמת אור גר חנפה הקדוש שהוא בחינת הדלקת גרות
המנוחה שאנו ממשיכין אור הנ"ל, שהוא בחינת אור
תורה ותפלה על-ידי מצות גר חנפה שמדליק כל אחד
בביתו וכו"ל. ועל-כן קורין פרשת חנפת המזבח
ופרשת בהעלתה בחנפה וכו"ל:

א) וזה בחינת חנפה, ואיתא בפונות (פרי עץ חיים, שער חנפה
ופורים, פרק ד) שהוא אותיות חנה"ה כ"ו, בחינת
"ותתפלל חנה על ה'", כי "ותתפלל חנה על ה'" (שמואל
א, י) זה בחינת תפלת ה' ממש, שהוא בחינת על ה',
כמוכן בכתבי האר"י, שזהו סוד שני השמות שבש"ש
עשרה מדות שהם ה' ה', שמבאר בזהר הקדוש (ח"ג
קלח). קדמאה שלים, בתראה שלים יתיר (וכמובא
בדברינו בזה במקום אחר, עין שם). הינו שהשם
יתברך כבכול, התפלל בעצמו בשם הראשון, שהוא
בחינת רחמים פשוטים להמשיך רחמים משם השני
שהוא שלים יתיר, שהוא בחינת רחמים גדולים רחמים
רבים. וזה השם השני הוא בחינת על ה', ולשם הגיעה
חנה בתפלתה, בחינת "ותתפלל חנה על ה'". וזהו
בחינת תפלת ה' וכו"ל, ומשם מדליקין גר חנפה.
ועל-כן מרמו בחנפה חנה כ"ו, שמרמו על כל זה
וכו"ל.

כי על-ידי תפלת חנה הנ"ל, בחינת תפלת ה' הנ"ל נולד שמואל שמשח את דוד, שהוא בחינת משיח שכל התקון יהיה על ידו, כי הוא ישיג בשלמות בחינת תורת ה' ותפלת ה' ממש, שהוא בחינת משפט וצדקה וכו' וכנ"ל, שמשם כל האור של המנוחה הקדושה, שהוא אור גר חנכה, בבחינת "ערכת גר למשיחי" (תהלים קלב, יז), שהוא בחינת האור האמת המאיר לנו עתה בתוך עמקות התהום וכנ"ל. וכמו שכתוב בפרשת בראשית המובא לעיל (באות נא), שמדבר שם מהארבע מלכיות, שהם בחינת (בראשית א, ב) "תהו ובהו וחסך על פני תהום" וכנ"ל. אף ורוח אלקים — דא רוחו של משיח, מרחפת על פני המים (והר חלק א' קצב:), שעל-ידי-זה עקר התקון והתקנה.

ועל-ידי-זה: "ויאמר אלקים יהי אור", ויהי אור כי כל האורות הקדושים שהם בחינת אור המנוחה, שהוא בחינת אור גר חנכה, נמשך משם וכנ"ל. ומחמת שחנה היתה צריכה אז להמשיך נשמת שמואל, שעל ידו נמשח דוד, שהוא בחינת משיח, על-כן עלתה בתפלתה לבחינת תפלת ה', שהוא בחינת אורו של משיח שיזכה לזה בשלמות כנ"ל:

ועל-כן היתה דוד אדמוני עם יפה עינים. זה בחינת עזות דקדושה, כי היתה לוחם מלחמת ה', כי

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שסג

עקר מלכות דקדושה הוא על-ידי עזות דקדושה, בבחינת (תהלים כא, ב) "ה' בעזר ישמח מלך" (וכמבאר מזה במקום אחר), שנמשך מבחינת תפלת ה' וכו"ל. ועל-פן טעה יצחק בעשו שיצא אדמוני, כי סבר שתקף התגברות הדמים שבו, הוא בחינת עזות דקדושה, מחמת שהיה ציד בפיו, שהיה מרמה את אביו האף מעשרין את התבן (רש"י לבראשית כה, כז) כאלו הוא צדיק, על-פן סבר יצחק שגם האדמימות שבו שמראה שהוא שופך דמים, הוא בחינת עזות דקדושה, שרוצה להתגבר נגד העוברים על דת.

פי כבר מבאר בהתורה הנ"ל, שצריכים להתפלל להשם יתברך, שיזכה להבחין בין עזות דקדושה, שעל ידו בנין ירושלים, ובין עזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת 'עז פנים לגיהנם' (אבות ה, כ), שזהו בחינת 'יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו', שנזכר באמצע המשנה 'הוי עז כנמר וכו', עין שם. ועל-פן אפלו צדיקים גדולים יכולים לטעות בזה, כמו שטעה יצחק בעשו וכו"ל.

וכן להפך עלה על דעת שמואל הנביא לטעות בדוד, שהיה אדמוני, אולי הוא בחינת עזות דסטרא אחרא, כמו שאיתא במדרש פרשת תולדות (פרק סג): וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני וכו', נתירא ואמר:

שסד לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

אף זה שופך דמים כעשו. אמר לו הקדוש ברוך הוא:
"עם יפה עינים" (שמואל א טז, יב). עשו מדעת עצמו הוא
הורג, אבל זה וכו', עד כאן לשונו, עין שם. הינו כנ"ל,
כי קשה להבחין בין עצות דסטרא אחרא, שהוא
מסטרא דעשו ובין עצות דקדשה, שהוא בחינת מלכות
דוד-משיח שנמשך מתורת ה' ותפלת ה' וכנ"ל:

וגוהו בחינת סוד פגנות חנפה, כי מבאר בפגנות
שסוד אור חנפה הקדוש נמשך משם קדוש נח"ל,
שהוא ראשי תבות נ'פשונו ח'כתה ל'ה' (תהלים לג, כ), וזה
השם בגימטריא דם-אדם, שהוא בחינת שם מ"ה וכו',
עין שם. הינו שעל-ידי הדלקת אור נר חנפה שנמשך
מאורו של משיח, שהוא בחינת תפלת ה', על-ידי-זה
יהיה נתתקן ונזדבך בחינת דם אדם, שמשם כל העזות,
כי עקר העזות על-ידי רתיחת הדמים שבאדם, ושם
עקר הנסיון, כי שם צריכין עקר הזכוף והברור לזכות
ולתקן דם אדם, שיהיה העזות הנמשך על ידו, בחינת
עזות דקדשה, בחינת אדמוני הנאמר בדוד. לא ההפך
חס ושלום, שהוא העזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת
אדמוני הנאמר בעשו וכנ"ל. וכל זה זוכין על-ידי
בחינת שם נח"ל הנ"ל, שעולה בגימטריא דם אדם
כנ"ל, (שהוא גם כן הגימטריא של חנפה מכון ממש),
הינו כי שם הנ"ל, הוא יוצא מפסוק: "נפשונו חכתה

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שסה

לה" וכן"ל, הינו בחינת רצון ודבקות ובטול, בחינת תפלה הנ"ל, שאין לנו שום סמיכה כי אם לה' עינינו תלויות, בחינת "נפשנו חכמה לה'", שהוא בעצמו יתפלל עלינו כי עזרנו ומגננו הוא לבדו, שיודע איך להתפלל בעצמו ולהמשיך חסדים נפלאים עלינו, וזה: "כי בו ישמח לבנו", כי על-ידי תפלה, בחינת תפלת ה', נמשך שמחה כנ"ל ומשם מבחינת "נפשנו חכמה לה'", בחינת תפלת ה' יוצא שם נחל הנ"ל, שמשם מדליקין גר חנפה כנ"ל, שמשם נתתקן ונודפך דם אדם שיהיה בבחינת עזות דקדושה וכן"ל:

(סד) ועל-כן מפטירין בראש השנה בפרשת חנה הנ"ל, ומסימין בתפלתה עד "ויתן עז למלכו ויגרם קרן משיחו", כי אז בראש השנה נפקדה חנה, כי כל זה בחינת ראש השנה כנ"ל, כי אז עקר צמיחת קרן משיח, בחינת 'ועריכת גר לבן ישי משיחך', בחינת (תהלים קלב, יז) "שם אצמיח קרן לדוד ערכתי גר למשיחי", ומשם הדלקת כל הנרות הקדושים, שזהו בחינת גר חנפה וכן"ל. ועל-כן מסימין בפסוק "ויתן עז למלכו ויגרם קרן משיחו", כי עקר הרמת קרן משיח שהוא התגברות מלכות דקדושה, הוא על-ידי עזות דקדושה, וכן"ל:

סה) ועקר מעלת נפלאות נר חנכה שממשיכין אור העליון והנורא מאד הנמשך מתפלת ה'. ממשיכין אותו למטה מאד, עד למטה מעשרה טפחים, כי זה עקר נוראות נפלאות הגם הזה, שבכח תפלת ה' יהיו נמשכין חסדים חדשים כאלה, עד שיאירו למטה מאד, בתוך חשך ותהום ממש, להאיר לכל נפשות ישראל שנפלו לשם, שלא יתיאשו מן הרחמים וכו', שזהו בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל.

וזה שכתב אדוננו, מורנו ורבנו, זכרוננו לברכה, בהתורה 'כי מרחמים' (סימן ז בלקוטי תנינא), שכפי הסלח נא שפועלין ביום-כפור כן זוכין לקדשת חנכה, עין שם. כי עקר סליחת עונות שפועלין ביום-כפור על-ידי בקשת סלח נא נמשך מבחינת נעשה ונשמע הנ"ל, בחינת תורת ה' ותפלת ה', שמשם כל סליחת העונות, בבחינת (ירמיה ו, כ) "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" הנ"ל, ומשם כל קדשת חנכה, שהוא בחינת חנכת הבית המקדש, שמשם עקר כלליות תורת ה' ותפלת ה' וכנ"ל:

סו) וזה בחינת ההלל של חנכה, בחינת "הוא תהלתך והוא אלהיך" (דברים י, כא) בחינת שלמות התפלה הנ"ל, שמשם עקר הגם של חנכה. וזה: 'וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול'

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שסז

שהזכיר רק ההלל של חנכה. כי כל הדלקת אור נר חנכה וכל תקף הנס, הכל הוא מבחינת תפלה, בחינת (משלי לא, ל) "אשה יראת ה' היא תתהלל", בחינת "ובקרב קדושים תתהלל". כי הלל כלליות כל התפלות וההודאות וההלולים, כמו שפרש רש"י על פסוק "כל נפלאותיך" (תהלים כו, ז) זה הלל שיש בו לשעבר ולעתיד לבוא ולימות המשיח וכו' :

(טו) וזה שכתוב בפונות הנ"ל, בענין דם אדם, שהוא בחינת שם מ"ה ומהאלף שבשם מ"ה יוצא שם א'ה'י'ה' ברבוע, שהוא גימטריא דם וכו', עין שם. וזהו בעצמו בחינת אל תקרי מה אלא מאה, שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין תוספות מנחות מג:) שלמדו מזה לברך מאה ברכות בכל יום, שהם בחינת כלל התפלה, הינו כי כשמכניסין א' לתוך מ"ה נעשה מא"ה, בחינת מאה ברכות, ואז נזדבף הדם הנמשך מבחינת הא' כנ"ל, ונכלל בתוך מ"ה, בבחינת דם אדם הנ"ל, הינו בחינת עצות הנמשך מדם אדם, שיהיה עצות דקדשה, שזה נמשך עקרו מתפלה, שהוא בחינת אל תקרי מ"ה אלא מאה, הינו מ"ה ואלף, בחינת א'ה'י'ה' ברבוע שעולה דם וכו', כי דם אדם נזדבף על ידי בחינת מאה ברכות, שיהיה בבחינת עצות דקדשה כנ"ל :

סח) וְזֶה בְּחִינַת הַצְדָּקָה שֶׁל חֲנֻכָּה, שְׁנוּהֲגִין כָּל יִשְׂרָאֵל אֲזוּ לְהִרְבּוֹת בַּצְדָּקָה, כִּי כָּל קִדְשַׁת חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְשָׁפֵט וַצְדָּקָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע וְכוּ', תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ', וְעַקֵּר הוּא הַנְּשִׁמָּע, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת צְדָקָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּתִיקִין הַמְּשָׁפֵט, שִׁיְהִיָּה בַּצְדָּקָה וְחֹסֵד גָּדוֹל וְכוּ"ל. עַל-כֵּן מֵרַבִּין אֲזוּ בַּצְדָּקָה, כְּדֵי לְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה בְּחִינַת צְדָקָתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת תְּפִלַּת ה', כְּדֵי לְהַמְתִּיק כָּל מִינֵי מְשָׁפֵטִים וְיִתְנַהֵג עִמָּנוּ בַּצְדָּקָה וְכוּ"ל.

וְזֶהוּ גָדֹל מַעֲלַת הַצְדָּקָה, כִּי הָעֲנִי בְּבְחִינַת דִּין וּמְשָׁפֵט, כִּי הָעֲנִיּוֹת נִמְשָׁךְ מִתְקַפָּא דְדִינָא, וְעַקֵּר הַמְּתַקַּת הַדִּין, הוּא עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא דִּיקָא, דְהִינוּ כְּשֹׁנְתֵעוֹרֵר הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה, שְׂבֻזָּה הָעוֹלָם, וְחוֹנֵן אֶת הַדָּל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עַקֵּר הַמְּתַקַּת הַדִּין, כִּי אֲזוּ דִּיקָא נִתְעוֹרֵר צְדָקָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְשִׁפֹּט בַּצְדָּקָה וְחֹסֵד גָּדוֹל. וְעַל-כֵּן "מְלוֹה ה' חוֹנֵן דָּל" (מְשָׁלִי יט, יז), כִּי כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ קָשָׁה לוֹ לְבַטֵּל הַדִּין בְּעַצְמוֹ, כִּי עַקֵּר הַהַמְתַּקָּה עַל-יְדֵי הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה (וְעֵינ מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר):

ט) וְזֶה בְּחִינַת מַה שִּׁשְׁלַח יַעֲקֹב לְאֹמֵר לַעֲשׂו, "עַם לְבָן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד עָתָה" (בְּרֵאשִׁית לב, ד). כִּי יַעֲקֹב רָאָה שֶׁעַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹת עָשׂו, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שסט

הַרְשָׁעָה, הוּא עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁמִשָּׁם עֲקָר כַּח שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת מַלְכוּתָא בְּלֹא תְּגָא (סנהדרין קה.), כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב "שִׁעֲשׂוּ הִזָּה אֲדַמוּנִי" וְכוּ'. עַל-כֵּן שָׁלַח לוֹ יַעֲקֹב שְׁכָבֵר זָכָה לְתוֹרָה וּתְפִלָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִין עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת עֲשׂו כַּנִּלְ. וְזֶהוּ: "עִם לָבָן גִּרְתִּי". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנוּם לְבִרְכָה (רש"י בְּרֵאשִׁית לב, ה): וְתַרְגְּמֵנָּה מִצּוֹת שְׁמֵרְתִּי, זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה. "וְאַחַר עַד עָפְתָה", זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, הֵינּוּ שְׁאָמַר לוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׁשִׁמְרְתִּי כָּל הַתַּרְגְּמֵנָּה מִצּוֹת וְזָכִיתִי לְתוֹרָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינִי מְסַתְּפֵק בְּזֶה, וְאֵנִי מְחַפֵּה וּמְצַפֵּה וּמְתַנַּעֲנַע בְּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים תָּמִיד, לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לְעֲשׂוֹת מִהַנְּשִׁמָּע נַעֲשֵׂה, עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלוֹת וְכַנִּלְ.

וְזֶהוּ "וְאַחַר עַד עָפְתָה" שְׁאֵנִי מִתְאַחַר וּמִתְמַהֲמָה בְּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים, עַד שְׁזָכִיתִי לְבְּחִינַת עָפְתָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת נִשְׁמָע, בְּחִינַת "וְעָפְתָה יִשְׂרָאֵל מִה' אֱלֹהֶיהָ שֶׁאֵל מֵעַמּוֹ כִּי אִם לִירְאָה" (דְּבָרִים י, יב), שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת "יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלָּל", כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם. שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֵל תְּקָרִי מִה אֶלָּא מֵאָה, בְּחִינַת מֵאָה בְּרְכוּת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתְּפִלָּה כַּנִּלְ.

שע לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

וזהו בחינת "ועתה ישראל שמע אל החקים", שהוא גם כן בחינת נשמע, כמו שאיתא במדרש על זה במשל שהביא שם (ומוכא בדברינו במקום אחר לקוטי מוהר"ן סימן ק"ך, עין שם). כי היראה בחינת תפלה הוא בחינת עתה, בחינת "היום אם בקולו תשמעו" המוכא לעיל, שזה עקר העבודה תמה, עקר האריכות ימים וחיים אמתיים שזוכין על-ידי היראה, בבחינת (משלי ו, כז) "יראת ה' תוסיף ימים".

שהעקר הוא על-ידי שאין חושבין בדעתו כי אם אותה השעה והרגע שבאותו היום, ואין חושבין מיום לחברו ולא משעה לחברתה וכמוכא לעיל מזה, כי אינך יודע מה ילד יום וכו'. שזהו בחינת "ועתה ישראל מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה", 'ועתה' דיקא, וזהו בחינת "ואחר עד עתה" כנ"ל. נמצא שרמז לו שזכה לתורה ותפלה שמשם העזות דקדושה, ועל-כן בודאי יוכל לעשו שהוא עזות דסטרא אחרא וכנ"ל.

וזהו "ויהי לי שור וחרמור" בחינת משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, כמוכא במדרש, כי זאת הבחינה בשלמות, יזכו ישראל על-ידי צדיקי אמת, שהם בחינת משיח שמכניסין תורה ותפלה בישראל, שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדושה כנ"ל, שהעקר הוא בחינת עתה,

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שעא

בחינת "היום אם בקלו תשמעו", שיסתכל כל אחד לקשר אותה העת והרגע שעומד בה להשם יתברך, להעלות הזמן לבחינת למעלה מהזמן, וזה זוכין רק על-ידי תורה ותפלה.

והעקר על-ידי תפלה, שהיא בחינת רצונות וכסופים וגעגועים טובים להשם יתברך, שזה צריכין הכל בכל דרגא ודרגא, הן צדיקים גדולים שצריכים לעלות מדרגא לדרגא. ומכל שכן הנמוכים מאד המנחים במקום שמנחים רחמנא לצלן, שצריכים להחיות עצמן בכח הצדיקי אמת רק בבחינה זאת, בבחינת "ועתה ישראל מ"ה וכו' ועתה ישראל שמע" וכו'. לחטף בכל פעם איזה עת ורגע שבורחין מהרע וחוטפין איזה נקדה טובה וכן בכל פעם, כי איש כזה אם ירצה לחשב הרבה מה שעבר, ולדאג על מה שיהיה יוכל לצאת מדעתו ולהשתגע ממש חס ושלום, וכל חיותו וקיומו הוא רק בחינת עתה הנ"ל, בחינת "היום אם בקלו תשמעו" וכנ"ל.

וזה שכתב שם במדרש 'וצאן' אלו ישראל, ועבד ושפחה' — "הנה כעיני עבדים אל יד" וכו', "חננו ה' חננו פי רב שבענו בוי", עד כאן לשון המדרש, הינו בחינת תפלה ותחנונים וכנ"ל. וזהו וצאן אלו ישראל, כמו שכתוב (יחזקאל לד, לא): "ואתן צאני

שעב לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

צאן מרעיתי אדם אתם". כי צריכין לעשות עצמו כבהמה, בחינת אדם ובהמה תושיע ה' וכנ"ל על פסוק "צדקתך", עין שם. כי אי אפשר להבין דרכי צדקתו וכו', וזה בחינת "הלוא מעתה קראת לי אבי אתה" (ירמיה ג, ד) וכו' הינו כנ"ל:

לקוטי תנינא

ע) וכל זה צריכין לקשר למה שמבאר (בסימן סא) על פסוק "אני היום ילדתיך", עין שם שמשיח יזכה לבחינת למעלה מהזמן וכו'. וכל אחד צריך להמשיך על עצמו בחינה זאת בכח הצדיקי אמת הממשיכין אור של משיח בכל דור ודור, בכל אדם ובכל זמן, על כל מי שרוצה להתקרב להשם יתברך. שהעקר הוא על-ידי בחינה זאת שיחשב בכל יום ובכל עת ובכל רגע, שאין לו אלא אותה הרגע וכאלו נולד עתה. כי באמת מי שיש לו שכל אין הזמן כלום, כי העבר אין והעתיד עדין וההנה כהרף עין, כמובא מזה גם אצל המחקרים. והמשכיל יכול להבין שאין שום זמן כי אם רגע אחת בכל עת. ואותה הרגע גם כן אינה כלום נגד השכל שלמעלה מזה, כי באמת אין שום זמן כלל וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל.

ועקר ההעלמה שהעלים השם יתברך השכל האמתי מהעולם שעל-ידי-זה התהויות הזמן הוא רק

בשכיל הבחירה, וכמבאר מזה במקום אחר בדברינו. אבל גם בשכלנו שנדמה שיש זמן, יכולים גם כן להבין שכל הזמן, הוא רק רגע ממש, שהוא הרגע קלה שעומד בה עתה, כי העבר אין וכו'. ועקר לקשר אותה הרגע להשם יתברך, לבחינת למעלה מהזמן. ומי שמשים לב להסתכל על זה יוכל תמיד בכל עת ורגע להתחיל לקשר עצמו ולדבק עצמו להשם יתברך, שזהו בחינת מצות הדבקות בו יתברך, שהוא מצות עשה בתורה, כמו שכתוב (דברים י, כ): "את ה' אלהיך תירא אתו תעבד ובו תדבק". וכתוב (דברים יג, ה): "אחרי ה' אלהיכם תלכו ואתו תיראו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו". כי על-פי הנ"ל יוכל כל אחד מכל מקום שהוא אפלו משאול תחתיות ממש לדבק עצמו בהשם יתברך בכל רגע שירצה.

וזה בחינת "ראו עתה כי אני אני הוא" (דברים לב, ט), 'ראו עתה' דיקא, כי על-ידי בחינת עתה כנ"ל תוכלו לראות כי אני אני הוא. ודעת לנבון נקל שענין זה אי אפשר להסביר בפה, מכל שכן בכתב, רק כל חד כפום מה דמשער בלבה יכול לתפס מזה רמזים אמתיים לדבק עצמו להשם יתברך בכל עת מכל מקום שהוא. ועל זה נאמר (תהלים לב, ח): "אשכילך ואורך בדרךך זו תלך איעצה עליך עיני":

עא) וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת מַאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה הַנִּי"ל, בְּעֵינַי שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שְׂבָאִים בְּהֶסַח הַדַּעַת שָׁהֵם: מְשִׁיחַ, מְצִיאָה וְעֶקֶב. נִמְצָא שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בְּרַגְעַ. וְזֶה בְּחִינַת "לֵךְ עִמִּי בֵּא בַחֲדָרֶיךָ וּסְגֹר דְלַתְךָ בְּעֶדְךָ", שְׂצָרִיכִין לָבוֹא בְּאִיזָה חֶדֶר וְלִסְגֹר הַדֶּלֶת בְּעֶדּוֹ וּלְהִתְבוּדֵד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, "חֲבִי כִמְעַט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם", שֶׁהָעֶקֶר לְהִתְחַבֵּא עֲצָמוֹ רָגַע קָלָה וְלִדְלַג בְּאוֹתָהּ הָרַגַע עַל מַה שְׂצָרֶיךָ לִדְלַג לְהַמְתִּיק הַחֲרוֹן אָף, שְׂמִשָּׁם בְּחִינַת נְשִׁיכַת עֶקֶב חֵס וְשָׁלוֹם, וְלִזְכוּת לְמִצָּא טוֹב אֲמִתִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְצִיאָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ" (תהלים ל, ו). שְׁעַל-יָדֵי בְּחִינַת רְצוֹן וְכִסּוּפִין טוֹבִים זוֹכִין לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים לְבִטֹּל הַחֲרוֹן אָף שְׂבָאוֹתוֹ הָרַגַע, שְׁכָּל זֶה זוֹכִין בְּכֹחַן שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים, שָׁהֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ כַּנִּי"ל.

וְזָהוּ שֶׁהַקָּדִים שָׁם: "זָמְרוּ לַה' חֲסִידָיו וְכוּ", כִּי רָגַע "וְכוּ", כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יָדֵי חֲסִידָיו, שָׁהֵם הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים וְכוּ"ל. וְזָהוּ שֶׁנִּסְמָךְ לָזֶה: "וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְּשִׁלּוּי בַּל אָמַט לְעוֹלָם ה' בְּרַצוֹנְךָ הָעֲמֻדָּה לְהַרְרֵי עִז" וְכוּ". הֵינּוּ כָּל הַנִּי"ל, שְׂאִין הָאָדָם יוֹדַע כָּלֵל מַה נֶּעֱשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל יוֹם, כִּי הַכֹּל בָּא בְּהֶסַח הַדַּעַת כַּנִּי"ל, וְצָרִיכִין רַק לְתִלוֹת עֵינָיו לְמָרוֹם כַּנִּי"ל, שְׁכָּל זֶה מְבֹאֵר הֵיטֵב בְּפִסּוּקִים אֵלּוּ, שֶׁנִּסְמָכוֹ אַחַר "כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים

ברצונו בערב ילין בכי ולבקר רנה". "ואני אמרתי בשלוי בל אמת לעולם", שבזה טועין העולם הרבה שפשמתחיל להם איזה בחינת שלוה סוברין שיהיה פן לעולם, אבל אין האדם יודע כלל מה ילד יום, פי "ה' ברצונך העמדתה להררי עז", שנתת לי איזה שלוה וכו', אבל תכף פשהסתרת פניך הייתי נבהל. על-פן אין עצה ותחבולה פי אם "אליך ה' אקרא" וכו', פי אין מנוס מכל מה שישכול לעבר על האדם, פי אם לתלות עיניו למרום ולהקדים תפלה לצרה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין מד:). ואז "הפכת מספדי למחול לי וכו' ותאזרני שמחה", פי עקר השמחה על-ידי תפלה כנ"ל. וכל זה נאמר במזמור שיר חננת הבית, פי כל זה כלול בהנ"ל:

עב) וזה: "בהעלתך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, ב). שבעת הנרות הם בחינת שבעה רועים שמכניסין ומאירין האמונה הקדושה בישראל, אבל אי אפשר להתקרב אליהם פי אם על-ידי עזות דקדשה שמקבלין על-ידי שני הכתרים, שהם בחינת נעשה ונשמע וכו'. וכבר מבאר לעיל, שקשה להבין מהיכן ההתחלה וכו'. ובאמת הפל נעשה על-ידי הצדיקי אמת, והעקר על-ידי הצדיק, שהוא בחינת משה משיח, שהוא כלול מכל התקונים המבארים בתורה הנ"ל.

כי משה הוא אחד מהשבעה רועים וכלול מכלם, כמו שמבאר שם, והוא בעצמו ממשיך שני הכתרים הנ"ל, שהם בחינת נעשה ונשמע. כמו שאיתא בכתבים שמשה חזר וזכה בהכתרים הנ"ל, כמובא מזה בכונת ישמח משה וכו'. והוא מאיר עלינו אור הכתרים הנ"ל, ועל-ידי-זה אנו זוכין לשמחה, בחינת עזות דקדושה, ועל-ידי-זה זוכין להתקרב אליו, שהוא כלליות השבעה רועים. שעל-ידי-זה מאיר וממשיך עלינו אמונה שלמה, ונתתקן בחינת חותם הידין, שעל-ידי-זה זוכין לחותם הרגלין וכו', שהוא גם כן מתתקן רק על ידו, כי רק הוא עושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים שטוען עם השם יתברך: "למה ה' יחרה אפך בעמך" וכו'. נמצא שכל התקונים מראש ועד סוף הכל על ידו, והוא בחינת פני המנוחה שכל השבעת הנרות מאירין על ידו. וזהו: "אל מול פני המנוחה", שהוא בחינת משה שכלול מכל התקונים הנ"ל, יאירו שבעת הנרות, כי אי אפשר לקבל אורם כי אם על ידו כנ"ל.

וזהו שכתוב הדלקת הנרות בלשון בהעלתך וכו', כי על-ידי גרות המנוחה מעלין כל הנפשות הנפולין, בבחינת ירידה תכלית עליה הנ"ל, כי כל נפש מישראל הוא בחינת נר, כמו שכתוב (משלי כ, כז): "נר ה' נשמת אדם". וכלם עולין מירידתן ומאירין בכח תקון המנוחה

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שעז

הנ"ל. וזהו: "וזה מעשה המנרה מקשה זהב עד ירכה עד פרכה מקשה הוא", 'מקשה' פרש רש"י שהיתה כל המנורה עשויה מעשת אחד מראש ועד סוף, הינו שכל תקוני המנורה כלם תלויים זה בזה, וכלם נעשים מעשת אחד. להורות שכלם נעשים מהצדיק, בחינת משה בעצמו שממנו כל התקונים הנ"ל מראש ועד סוף.

וזהו "עד ירכה עד פרכה מקשה הוא", שהצדיק הנ"ל, ממשיך כל התקונים הנ"ל, עד שמכניס בחינת עקשנות ועזות דקדשה גם בדיוטא התחתונה מאד, בבחינת ירכין ורגלין, בבחינת "עד ירכה עד פרכה מקשה הוא". וזה בחינת "עד פרכה", בחינת פריחת וזריחת והתנוצצות אלקותו יתברך, שמאיר גם בבחינת רגלין וירך, שמגדל העזות דקדשה שמכניס בכל אחד מישראל על-ידי כל התקונים הנ"ל, על-ידי-זה פורח ומתנוצץ אור זריחת אלקותו יתברך, גם בבחינת ירך ורגלין, בבחינת "עד ירכה עד פרכה מקשה הוא".

וזהו "כפראה אשר הראה ה' את משה, כן עשה את המנרה". ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י שמות כה, לא) שהיה משה מתקשה על מעשה המנורה, עד שהראה לו השם יתברך מנורה של אש וכו'. כי באמת הכל מאתו יתברך, כי כל התקונים הנ"ל נעשין

שַׁעַח לְקוּיֵי הַלְכוֹת מִתְנַה ה' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט

עַל-יְדֵי תוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה' בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל, שְׁזָהוּ
בְּחִינַת הַמְּנוּרָה, שֶׁהָרָאָה לוֹ מִלְמַעְלָה. וְכֵן עָשָׂה מִשָּׁה
אֶת הַמְּנוּרָה, כִּי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזָכָה גַם כֵּן
לְבְּחִינַת תּוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל
הַחֲסָדִים הָעֲלִיוֹנִים וְנִתְתַקְּנִים כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּלְכָּדִים
הַכְּלוּלִים בַּמְּנוּרָה.

וְעַל-כֵּן נִתְקַשָּׁה מִשָּׁה מְאֹד עַל מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה מִחֲמַת
שֶׁרָאָה שֶׁהַכֹּל נַעֲשֶׂה מַעֲשֵׂת אֶחָד, וְהַכֹּל תְּלוּי
זֶה בְּזֶה וְאִין יוֹדְעִין מֵהֵיכָן הֵתְחַלָּה, עַל-כֵּן הָיָה קָשָׁה
בְּעֵינָיו מְאֹד, אִיךָ מִכְּנִיסִין וּמְאִירִין תְּקוּנִים אֵלָיו
בְּיִשְׂרָאֵל. עַד שֶׁהָרָאָה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהַכֹּל מִמְּנוֹ
יִתְבָּרֵךְ, רַק הָעֶקֶר הוּא הַרְצוֹן הָאֱמֶת שְׁמִי שִׁירְצָה בְּאֱמֶת
בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכָּה לְכֹל זֶה
וְכַנִּי"ל.

וְזֶה שֶׁכְּתוּב בְּסוּף מְרָאָה הַמְּנוּרָה שֶׁל זְכַרְיָה (ד, ו): "לֹא
בְּחִיל וְלֹא בְּכַח כִּי אִם בְּרוּחִי" וְכוּ' בְּחִינַת רְצוֹן.
כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי בְּרִצּוֹן טוֹב וְחֲזָק יָמִים וְשָׁנִים לַהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְכֹל הַנִּלְכָּדִים
וְכַנִּי"ל:

עַל-פִּי הַנִּלְכָּדִים, מְבֹאָר עֲצָם גְּדֻלַּת קְדוּשַׁת גֵּר חֲנֻכָּה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת הַמְּנוּרָה, כִּי

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שעט

אורם הקדוש נמשך מבחינת אורו של משיח, בחינת "ערכתי גר למשיחי", פי הוא יזכה לבחינת משפט וצדקה בשלמות, שעל-ידי-זה עקר קיום העולם, על-ידי שהוא יתברך בעצמו ממתיק המשפט בצדקה בדרךים נפלאים בכל יום ובכל עת ובכל שעה וכו' וכנ"ל.

וזה שכתוב במדרש הנעלם פרשת נח הובא בילקוט הראובני פרשת בהעלתך. וזה לשונו: "והנה עלה זית טרף בפיה" (בראשית ח, יא), לולא שהעיר הקדוש ברוך הוא רוח הכהנים שהיו מדליקין גרות בשמן זית, אז אבדה פליטת יהודה מן העולם. נמצא שעקר קיומנו הוא על-ידי הנרות בשמן זית של המנורה, שהוא בחינת גר הנפה, הינו כנ"ל:

הלכות אבדה ומציאה

זוה בחינת מצות השבת אבדה. פי כל האבודות חס ושלום נמשכין מפגם הדעת, שהוא בחינת פגם כל החטאים, שכלם כלולים בחטא העגל, שאז אבדו ישראל שני הכתרים הנ"ל, שהם בחינת נעשה ונשמע, שהם עקר המחין והדעת, שהוא ידיעת הנגלה והנסתר וכו'. שזה עקר דעת האדם שבשביל זה בא לעולם. ומהאבדה הגדולה הזאת, שהיא אבדת הדעת, משם

נמשכין כל האבדות שבעולם חס ושלום בגשמיות ורוחניות, כי גם האבדות בגשמיות נמשכין מפגם הדעת, על שלא השתדל בשכלו ונדעתו לשמור את הדבר. וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה לענין שוטה ממש: איזהו שוטה: זה המאבד מה שנותנין לו (חגיגה ד.). ועל-כן עקר תקון כל האבדות, הוא על-ידי בעלי דעה האמתיים שהם הצדיקי אמת, שהם בחינת משה משיח, שהם הדעת של כל העולם, כמו שכתב אדוננו, מורנו ורבנו, זכרוננו לברכה (בסימן קפח), שהצדיק מחפש ומוצא כל האבדות של כל העולם וכו', עיין שם.

פי הצדיק הוא בחינת משה משיח, שהוא הדעת של כל העולם, שעל-ידי-זה תקון כל האבדות שבאים מפגם הדעת כנ"ל, כי כל עבודת הצדיק להחזיר לעצמו ולכל ישראל בחינת שני הכתרים הנ"ל של נעשה ונשמע שאבדו ישראל. כי ה' יתברך עתיד להחזירם לנו על-ידי משיח צדקנו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה על פסוק (ישעיה לה, י): "ופדויי ה' ישבון וכו' ושמחת עולם על ראשם" וכו'. וגם עתה, כל הצדיקי אמת מתיגעים לתקן כל החטאים, שכלם כלולים בחטא העגל. ולהחזיר לעצמן ולכל הנלוים אליהם את בחינת שני הכתרים הנ"ל, לכל אחד ואחד כפי יגיעתו וטרחו בעבודת ה'. והעקר כפי השתוקקותו וכסופיו

לקוטי הַלְכוֹת   מַתְנֵה ה'   חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט   שְׁפָא

וְרִצּוֹנוֹת טוֹבִים שְׁלוֹ וְגַעְגּוּעֵיו וְרַבּוּי שִׂיחוֹתָיו וְתַפְלוּתוֹ
לֵה' יִתְבָּרַךְ וְכַנ"ל:

ע"ה) וְעַל-כֵּן עָקַר הַשְּׁבֵת הָאֲבֵדָה הוּא דִּיקָא קִדָּם יְאוּשׁ,
כִּי אֵין יְאוּשׁ אֱלָא מִדַּעַת (עֵין בְּבֵא מְצִיעָא כ"א):
שְׁמִי'אֵשׁ דַּעַתוֹ מִהָאֲבֵדָה, וְאִז אֵין צְרִיכִין לְהַחֲזִיר לוֹ
הָאֲבֵדָה, כִּי כָּל דְּבָר מְקַבֵּל חַיּוּת מִהַתּוֹרָה שְׁכָלוּלָה
בְּנַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע, וְעַל-כֵּן בְּכָל דְּבָר וּבְכָל חֲפֵץ יֵשׁ שְׁתֵּי
בְּחִינּוֹת אֱלוֹ, כִּי גוּף הַחֲפֵץ הוּא בְּחִינַת נַעֲשֵׂה בְּחִינַת
עֲשִׂיהַ גְּשָׁמִית. וּמָה שֶׁהַחֲפֵץ מְקַשֵּׁר בְּדַעַת הָאָדָם וְשָׁכְלוֹ
זֶה בְּחִינַת נִשְׁמַע בְּחִינַת רְצוֹן, כִּי שֵׁם בְּדַעַת הָאָדָם עָקַר
קְנִיַת הַחֲפֵץ, כִּי כָּל הַחֲפָצִים שֶׁהֵם בְּרִשּׁוֹתוֹ שֶׁל אָדָם
וְהוּא מִתְעַנֵּג מֵהֵם, עָקַר הַרְשׁוּת הוּא בְּדַעַת וְרְצוֹן,
שֶׁהַדַּעַת יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲפֵץ זֶה, וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים כָּל
הַדְּבָרִים חֲפָצִים, כִּי חֲפֵץ לְשׁוֹן רְצוֹן.

כִּי עָקַר הוּא הַרְצוֹן וְהַדַּעַת, שֶׁשֵׁם עָקַר רִשּׁוּת וְהַמְּשָׁלָה
שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם הַקּוֹנֶה הַחֲפָצִים, כִּי הַרְצוֹן וְהַדַּעַת יוֹדֵעַ
שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹ הַחֲפָצִים, וְזֶה הַרְצוֹן וְהַדַּעַת שֶׁל הַחֲפֵץ זֶה
נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נִשְׁמַע, שֶׁהוּא הַשְּׁגַת הַדַּעַת נֶגֶד גּוּף
גְּשָׁמִית הַחֲפֵץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂיהַ גְּשָׁמִיּוֹת, בְּחִינַת
נַעֲשֵׂה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ אִם נֶאֱבָד הַחֲפֵץ מִרִשּׁוֹתוֹ,
כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ מִיָּאֵשׁ דַּעַתוֹ וְרִצּוֹנוֹ מִמְּנוֹ צְרִיכִים לְהַחֲזִיר
לוֹ הָאֲבֵדָה מִי שְׁמוּצָאָה, כִּי עָקַר כַּח כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁל

שכב לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

כָּל הָאֲבֹדוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת הוּא עַל-יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל
לֹא אָבְדוּ רַק בְּחִינַת כְּתָר הִנְעָשָׂה, אָבֵל כְּתָר הַנְּשָׁמַע
נִשְׁאָר לָהֶם כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שְׂאִינוּ מֵיֵאֵשׁ דַּעְתּוֹ
מִהָאֲבֹדָה, עֲדִין הִיא בְּרִשּׁוֹתוֹ וַיֵּשׁ תִּקְוָה שְׁתַּחֲזֹר לוֹ, כִּי
אָף-עַל-פִּי שְׂאֵבֵד גּוֹף הָאֲבֹדָה לֹא אָבֵד רַק בְּחִינַת
הִנְעָשָׂה, אָבֵל עֲדִין קְשׁוּרָה בְּדַעְתּוֹ וּרְצוֹנוֹ וְאִינוּ מֵיֵאֵשׁ
מִמֶּנּוּ, שְׂזָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת כְּתָר הַנְּשָׁמַע, שְׂעֲדִין לֹא
אָבְדוּ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ תִּקְוָה לְהַחֲזִיר גַּם בְּחִינַת כְּתָר
הִנְעָשָׂה, וְכַמְבָּאָר לְעִיל, שְׂעַקָר הַתִּקּוּן עַל-יְדֵי הַרְצוֹן
וְהַשְׁתַּוְקוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת נְשָׁמַע, שְׂזָה נִשְׁאָר לְיִשְׂרָאֵל
וְכַנִּ"ל. אָבֵל כְּשִׁמְיֵאֵשׁ דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי מִהָאֲבֹדָה, שְׂזָה
נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת פָּגַם כְּתָר הַנְּשָׁמַע שְׂאִינוּ מִשְׁתַּדֵּל
בְּהַדְעַת בְּרִצּוֹנוֹת וְכַסּוּפִים חֲזָקִים לְהַשִּׁיב אֲבֹדָתוֹ, אֲזִי
הָאֲבֹדָה נִאֲבֹדֶת לְגַמְרֵי, וְאִין מַחֲזִירִין לוֹ עוֹד, כִּי עַקָר
הַשְּׁבִת הָאֲבֹדָה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנְּשָׁמַע שְׂנִשְׁאָר
לְיִשְׂרָאֵל כַּנִּ"ל.

אָבֵל בּוֹדָאי כָּל אֶחָד צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְהַחֲזִיק
עֲצָמוֹ בְּכָל כַּחוֹ בְּבְחִינַת כְּתָר הַנְּשָׁמַע שְׂנִשְׁאָר לוֹ,
דְּהִינוּ שִׁיחֲזִיק עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּהַרְצוֹן וְכַסּוּפִין טוֹבִים
וְכוֹ' כַּנִּ"ל, וְכִמוֹ שְׂאִיתָא בְּמַדְרָשׁ הַמּוּבָא לְעִיל עַל פְּסוּק
"וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל שָׁמַע אֶל הַחֲקִים" וְכוֹ', שְׂהַזְהִיר אוֹתָם
מְאֹד, שְׂעַתָּה יִשְׁמְרוּ הַיֵּטֵב אֶת בְּחִינַת הַנְּשָׁמַע מֵאַחַר
שְׂאִבְדָּתָם אֶת הִנְעָשָׂה וְכוֹ', הִינוּ כַּנִּ"ל:

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שפג

עו) ומאליך תבין, שכל זה הוא בגשמיות ורוחניות. שבכל ענין עבודת האדם בזה העולם ובכל פגמיו חס ושלום, וחסרונותיו שחסר לו בעבודת השם, שכלם הם בחינת אבדות פנ"ל, שכל אבדותיו צריך לבקש אצל הצדיקי אמת פנ"ל. אבל העקר תלוי בהרצון וכסופין טובים, שהם בחינת נשמע וכנ"ל, שכל זמן שאינו מיאש עצמו מהרצון והתשוקה ומצעקה ותפלה ותחנונים להשם יתברך, עדין יש לו תקנה לעולם להחזיר לו כל אבדותיו. פי על-ידי שישמר על כל פנים את הנקדה מבחינת פתח הנשמע שנשארו לו, שהוא בחינת הרצון, על-ידי-זה יכול להחזיר לו גם בחינת הנעשה שנאבד ממנו וכנ"ל. וכמו שהוא ברוחניות, כן הוא בגשמיות לענין מצות השבת האבדה ממש, כי הכל אחד, כי שרש האבדות והשבתם נמשך מזה וכנ"ל. וזה שכתוב ביהזקאל: "ונתתי להם רועה אחד את עבדי דוד וכו' את האבדת אבקש" וכו', כי כל האבדות ישובו על-ידי דוד שהוא משיח וכנ"ל:

עז) וזה בחינת "על שור על חמור" וכו' וכן בפרשת פי תצא כתיב (דברים כב, א): "לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים וכו', וכן תעשה לחמור". שור וחמור בחינת משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, פמוכא לעיל בשם המדרש, שהם מכניעים ומבטלים קלפות עשו

וַיִּשְׁמְעֵאל, שְׁהֵם בְּחִינַת שׁוּר וַחֲמוֹר דִּקְלָפָה, שְׁמִשָּׁם כָּל הַהֲזָקוֹת וְהָאֲבֹדוֹת, שְׁהַכֹּל מִתְתַקֵּן עַל-יְדֵי צְדִיקי אָמֶת, שְׁהֵם בְּחִינַת תְּרִין מְשִׁיחִין הַנִּ"ל. כִּי כָּבֹד מְבֹאֵר לְעִיל (בְּאוֹת לז לח), שְׁעֵשׂוּ וַיִּשְׁמְעֵאל הֵם בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת, שְׁהֵם כְּנֹגֵד בְּחִינַת מְשֻׁפָּט וְצָדֵקָה, שְׁעֵקֶר הַתְּקוּן כְּשֶׁנִּכְלָלִים יַחַד בְּשִׁלְמוֹת, שְׁזֵה זָכָה רַק יַעֲקֹב וְכוּ'. וּמְשֻׁפָּט וְצָדֵקָה זֶה בְּחִינַת נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע כַּנִּ"ל, וְכִשְׁנִפְגָּמִים חֵס וְשְׁלוֹם עַל-יְדֵי שְׁאִין נִכְלָלִין יַחַד כְּרֵאוּי, מִזֵּה יוֹנְקִים חֵס וְשְׁלוֹם בְּחִינַת קְלָפוֹת יַעֲשׂוּ וַיִּשְׁמְעֵאל, שְׁמֵהֶם כָּל הַהֲזָקוֹת וְהָאֲבֹדוֹת, כִּי עַל יָדָם אֲבִדְנוּ מֵה שְׁאֲבִדְנוּ. וְהַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת צְדִיקי אָמֶת, שְׁהֵם בְּחִינַת כְּלָיוֹת תְּרִין מְשִׁיחִין וְכַנִּ"ל.

וְזֵה בְּחִינַת מֵה שְׁהַתּוֹרָה חֲשֻׁבָה לְעַנִּין הַשְּׁבֵת הָאֲבֵדָה שׁוּר וַחֲמוֹר וְשֵׁה וְשִׁלְמָה וְכָל אֲבֵדָה, כְּמוֹ שְׁפֹתוֹב (דְּבָרִים כב, א): "לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוּר אֶחִיד אוֹ אֶת שִׁיּוֹ נִדְחִים וְכוּ' וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֲמוֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אֶחִיד" וְכוּ'. וְכֵן בְּפִרְשֵׁת מְשֻׁפָּטִים (שְׁמוֹת כב, ח) שְׁמִזְכִּיר שָׁם אֲבֵדָה, מִזְכִּיר שָׁם גַּם כֵּן כָּל אֵלוֹ הַבְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שְׁפֹתוֹב שָׁם, "עַל שׁוּר עַל חֲמוֹר עַל שֵׁה עַל שִׁלְמָה עַל כָּל אֲבֵדָה". וּבִדְבָרֵי יֵשׁ בְּזֵה רְזִין עֲמֻקִּים מְאֹד, וּמֵה שְׁאֲפֹשֶׁר לְרַמּוֹז בְּהֵם, חוֹבָה עָלֵינוּ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּהֵם אֵיזָה רְמֹז.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שפה

והענין על-פי הנ"ל, שהתורה הקדושה מרמזת לנו באלו הדברים שור וחרמור שה ושלמה וכל אבדה, כל בחינת התקונים שמתקנים על-ידי השבת אבדה, הינו שמתקנים הקלוקלים שמשם באה האבדה, כי האבדה נמשכת מאבדות הכתרים של נעשה ונשמע הנ"ל, שהם בחינת צדקה ומשפט וכו' כנ"ל. וזה בחינת שור וחרמור, שהם בחינת תרין משיחין משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, שמכניעין קלפות עשו וישמעאל וכו' כנ"ל. וכשמקימין מצות השבת אבדה, אזי נמשך עליו הקדשה מבחינת צדיקי אמת, שהם בחינת תרין משיחין, שהם מוצאין כל האבדות ומשיבין אותן לבעליהם, שזהו בחינת תקון שני הכתרים הנ"ל כנ"ל, ועל-ידי בחינת תקון שני הכתרים הנ"ל, על-ידי-זה זוכין לעזות דקדשה, ועל-ידי עזות דקדשה זוכין לאמונה שלמה, ועל-ידי-זה זוכין לחותם הרגלין, שהוא בחינת שלום בכל הבחינות שנעשה על-ידי מוכיחי הדור, שעל-ידי-זה נתבטל גרוש וטלטול וכו'.

וזה בחינת על שה ועל שלמה על כל אבדה. "שה" זה בחינת עזות דקדשה, שהוא בחינת עשירות דקדשה, שהוא בחינת הברכות שקבל יעקב מיצחק להכניע את עשו, שהוא עזות דסטרא אחרא כנ"ל, כי

שפו לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

עקר העזות על-ידי עשירות, כמו שכתוב (משלי יח, כג) "ועשיר יענה עזות". וכתוב (שם י, טו): "הון עשיר קרית עזו". ועל-כן סבב השם יתברך ברחמיו שיקבל יעקב ברכת הפרנסה והעשירות, כדי שיזכה לעזות דקדשה, בחינת הקל קול יעקב, על-ידי שיזכה לשמחה, שזה עקר תקון העשירות דקדשה, בבחינת (אבות ד, ה) 'איזהו עשיר השמח בחלקו', שעל-ידי זה מתגברין על עזות דסטרא אחרא, שהוא בחינת עשו כנ"ל:

וזה בחינת שיהיה שהוא בחינת עשירות דקדשה, בחינת (דברים ז, יג) "ועשתרת צאנך", כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י שם) שמעשרות את בעליהן. ועל-כן נקראים עשירות לשון חזוק, כמו "עשירות קרנים" (בראשית יד, ה). ועל-כן כל העשירות של יעקב היה על-ידי צאן שמרמזים על ישראל, כמו שאיתא במדרש הנ"ל, כי הם בחינת עשירות דקדשה, בחינת עזות דקדשה שנמשך מנעשה ונשמע, שהם בחינת כלליות צדקה במשפט שזכה לזה יעקב בשלמות כנ"ל. ועל-ידי עזות דקדשה זוכין לאמונה. וזהו בחינת "על שלמה", בחינת "עטה אור בשלמה" (תהלים קד, ב), כי אמונה הוא עקר אור המאיר, כמו שמבאר במקום אחר, כי עקר האמונה על-ידי אמת שהוא בחינת אור הפנים וכו', כמו שמבאר כמה פעמים במקום אחר, וזה בחינת

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שפז

"לְבַשׁ ה' עֵז הַתְּאֵזֶר" (תהלים צג, א), שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה יא, ה): "וְאֲמוּנָה אֶזְרֶךְ חֲלָצִי", שֶׁהָאֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת לְבוּשֵׁין, בְּחִינַת שְׁלֵמָה הַנִּלְלָה, שְׁנִמְשָׁף מֵעֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה, בְּחִינַת "לְבַשׁ ה' עֵז הַתְּאֵזֶר" וְכוּ' כַּנִּלְלָה.

וְזֶהוּ "עַל כָּל אֲבֹדָה", וְכֵן בְּפִרְשַׁת כִּי תֵצֵא כְּתִיב "וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁלְמָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֹדַת אַחִיד" וְכוּ'. זֶה מְרַמֵּז עַל תְּקוּנַת חוֹתֵם הַרְגְּלִין, שֶׁהוּא גִמְרַת הַתְּקוּנָה הַנַּעֲשִׂיָה עַל-יְדֵי מוֹכִיחֵי הַדּוֹר, שֶׁעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׂמִים וּמְכַפְרִין עוֹן הָעֶגְלָה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אֶצְלוּ יִתְבַּרֵךְ מִקְטִינִים הַחֲטָא וְאוֹמְרִים: "לָמָּה ה' יִחַרֵּה אַפָּי בְּעַמִּי", וְאֶצְלָה יִשְׂרָאֵל מִגְדִּילִים הַחֲטָא וּמְחַזִּירִים אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת לב, ל): "אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה", שֶׁכָּל זֶה נֶאֱמָר אֶצְלָה חֲטָא הָעֶגְלָה, וְעַל-יְדֵי אֵלֹהֵי הַמּוֹכִיחֵי הַדּוֹר, עַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר גִּמְרַת הַתְּקוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי כָּל הַתּוֹרָה הַנִּלְלָה נִעְוָצָה תְּחִלָּתָהּ בְּסוּפָה וְסוּפָה בְּתַחֲלִתָּהּ (וְכֹאֲשֶׁר יִבְאֵר קִצַּת לְקַמּוֹן).

וְזֶה בְּחִינַת "עַל כָּל אֲבֹדָה", כִּי עֶקֶר תְּקוּנָה כְּלָל כָּל הָאֲבֹדוֹת שֶׁהֵם הֶפְסֵד הַעֲשִׂירוֹת דְּקֻדְשָׁה חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא עַל-יְדֵי תְּקוּנַת חוֹתֵם הַרְגְּלִין, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַעֲשִׂירוֹת, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים יא, ו) "וְאֵת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר

ברגליהם", שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים קיט.):
 'זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו'. כי על-ידי
 תקון חותם הרגלין נעשה שלום כנ"ל, ונתבטל הגרוש
 והטלטול, שהוא בחינת ברכת הפרנסה והעשירות,
 שעקרו על-ידי שלום, בבחינת 'לא מצא הקדוש ברוך
 הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום' (עקצין ג, יב) ונתבטל
 הגרוש והטלטול שהוא בחינת אבדות, בבחינת "תעיתי
 כשה אבד" (תהלים קיט, קעו).

נמצא שהתורה הקדושה רמזה לנו באלו הדברים
 שהזכירה "שור וחרמור ושה ושלמה וכל
 אבדה", את כל התקונים הנמשכים מהשבת אבדה
 כנ"ל. ועקר כל התקונים נמשכין על-ידי הצדיקי אמת,
 שהם בחינת תרין משיחין הנ"ל, שהם בחינת שור
 וחרמור, ועל-כן בפרשת משפטים הזכירה התורה רק
 שור וחרמור, כמו שכתוב (שמות כג, ד): "כי תפגע שור
 איבך או חמרו תעה השב תשיבנו לו", כי שם עקר
 התקון כנ"ל:

עח) וזה "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני" וכו' (בראשית
 מד, יח), יהודה בחינת משיח בן דוד שיצא ממנו.
 יוסף בחינת משיח בן יוסף, וכמו שאיתא בזהר (חלק א'
 רו). ומדרשים (בראשית רבה צג, ב) על פסוק זה "ויגש אליו
 יהודה", דא תקרובתא דמלכא במלכא, כמו שכתוב

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שפט

(תהלים מח, ה): "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו", שעברו ונתבטלו כל המחבלים והמזיקי עלמא שכלולים בקלפות עשו וישמעאל, שמהם עקר הגלות הזה. ועקר התקון הנמשך על ידם, הוא על-ידי שהם מתנגעים תמיד ברצונות חזקים לעשות מהנשמע נעשה, מהתפלה תורה, עד שנכללים בתפלת ה' ובתורת ה' ממש, עד שממשיכים חסדים חדשים נפלאים, שהם בחינת צדקה הנכלל במשפט עד שמתבטלים כל מיני דינים וחרון אף מישראל וכו' וכנ"ל.

כי יהודה זה בחינת תקון הנשמע שהוא בחינת תפלה, בחינת (בראשית כט, לה) "הפעם אודה את ה'". יוסף בחינת תקון הנעשה, בחינת תורה, בבחינת "אסף אלקים את חרפתי" (בראשית ל, כג), בחינת "גל מעלי חרפה ובוז כי עדתיה נצרתיה" (תהלים קיט, כב), וכתוב (שם, לט): "העבר חרפתי אשר יגרתיה כי משפטיה טובים", משפט זה בחינת תורה כנ"ל, ועקר התקון כשנכלל יהודה עם יוסף יחד, שהם בחינת כלליות התרין משיחין יחד, שזהו בחינת מה שכתוב בהפטרת ויגש שעקר התקון כשיכללו שני העצים יחד יהודה ויוסף, כמו שכתוב שם (יחזקאל לו, יז): "והיו לאחדים בידך" וכו'. כי כלליות יהודה ויוסף זה בחינת כלליות הנשמע

שצ לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

בהנעשה, שיהיה מהנשמע נעשה, מתפלה תורה, עד שהצדקה יהיה נכלל בכלליות נפלא בהמשפט, עד שיהיו נמתקין כל הדינים והחרון אף שבעולם וכנ"ל.

וזה בחינת שור וחרמור שהתפאר יעקב, "ויהי לי שור וחרמור", שהם בחינת תרין משיחין כנ"ל, כי שור בחינת תקון הנגלה, כי שור לשון ראיה והסתכלות, כמו שכתוב (במדבר כד, יז): "אשורנו ולא קרוב", זה בחינת הנגלה שרואין אותו בגלוי. חמור זה בחינת נסתר, בחינת חמרא השמעתא, שהוא בחינת הנסתר שקשה להשיג כי אם ביגיעה גדולה.

וזהו: "ויגש אליו יהודה" (בראשית מד, יח), בחינת נשמע, בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת צדקה, "ויאמר אליו" הינו ליוסף, בחינת תורה, "בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני". ופרש רש"י: יפנסו דברי באזניך. 'דבר' זה בחינת דברי תורה המבארים שם בתורה הנ"ל, שהם בחינת נסתר וכו' הנ"ל. וזהו יפנסו דברי באזניך שמבקש שיפנסו הדברי תורה, בחינת הנסתר בתוך התגלות התורה, הינו שיזכה לגלות הנסתר שהם סתרי תורה ולהכניסם בתוך התורה שבנגלה, כי ליכא מלתא דלא רמיזא באורייתא, והצדיק, כשמשגי סתרי נסתרות אינו מסתפק בזה עד שמכניס אותם בתוך התורה שבנגלה, עד שיוכל לגלות

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שצא

על ידם תורה לרבים. ועקר שימשיך מהם עצות ודרכים והתעוררות והתחזקות לכל אחד לכל מקום שהוא. שהוא עקר כלליות הנשמע בהנעשה וכנ"ל (באות כד).

וזה בחינת "ידבר נא עבדך דבר באזני אדני", יכנסו דברי באזניה, שיכנסו דברי התורה שהם בחינת נסתר בתוך התורה שבנגלה, עד שיוכל כל אחד להאזינם ולשמעם ולהבינם להוציא מהם עצות למעשה. וזהו "ואל יחר אפך בעבדך", כי על-ידי כלליות הנשמע בהנעשה, על-ידי-זה נכלל הצדקה בהמשפט, שעל-ידי-זה נמתקין ונתבטלין כל מיני חרון אף ודינים וכנ"ל.

וזהו "כי כמוך כפרעה", שהצדקה נכללת במשפט כל כך, עד שכל המשפט הוא רק בצדקה וחסד גדול. וזהו "כי כמוך כפרעה", פרעה בחינת התגלות החסד העליון, כמו שאיתא בזהר הקדוש (חלק א' רי.) דכל נהורין אתגלין מתמן, הינו שהחסד העליון מאד נכלל ביוסף, בבחינת תורה, בבחינת משפט בכלליות גדול, עד ששניהם אחד, שעל-ידי-זה מתבטלים כל הדינים שבעולם, ונמשכין כל החסדים על ישראל, בבחינת (שמואל ב כב, נא) "ועשה חסד למשיחו" וכנ"ל:

שצב לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

השמטות מארח חיים הלכות ראש חדש הלכה ו
ושׁיכים גם כן להלכות מתנה הנ"ל:

שיף לאות א אחר שורה י"ח אחר תבת ממעמקים

וזהו בחינת קימת חצות, שאז צועקין מאד על חרפן
בית המקדש שנחרב על ידי פגם אמונה, ומאז
נעלם סוד העבור מאתנו וכו'. וזהו: מגו שאגין וקלין
וכו', הינו על ידי צעקת הלב נגדלת בחינת הלבנה
שהיא בחינת אמונה:

ועל-כן קורין רות בשבועות שמתחיל (רות א, א): "וייהי
בימי שפט השפטים, ששפטו" וכו', שהוא
פגם המשפט, ומסים בלדת דוד משיח, שהוא עקר
תקון המשפט, שזה צריכין להמשיך בשבועות, שזהו
בחינת שתי הלחם שבאים מחמץ דיקא פנ"ל. והכל
היה על ידי בחינת גרי צדק שהיא רות. וערפה נתרחה
בחינת הגרים שצריכין לרחק, שהם בחינת עשו
וישמעאל, שזה עקר תקון המשפט: "ומעין מבית ה'
יצא והשקה את נחל השטים", מתחלה דומה פקדני
חגבים, בחינת מים עמקים עצה ואחר כך מתגבר וכו',
עד שנתתקן המשפט ויגל כמים משפט שהוא תקון
מעשה שטים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה:

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שצג

שיך לסוף אות ו' :

זֶה בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְשִׁיאִין מְשׂוֹאוֹת (ראש השנה כב:) לְתַקֵּן
הָאֵשׁ וְהַחֲמִימוֹת לְהַעֲלוֹתָן אֶל הַקִּדְשָׁה, שְׁזֵה נַעֲשֶׂה
בְּנִיטָן רֹאשׁ חֲדָשִׁים וְכוּ'. מִשְׁקָלְקָלוֹ הַמִּינִין עַל-יְדֵי
שְׁנֵדְמָה לָהֶם שֶׁהוּא עֲוֹת הַמְשֻׁפָּט צְדִיק וְטוֹב לוֹ וְכוּ',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: וְאָמְרוּ אֵיכָה גִדַּע וְכוּ'. הַתְּקִינוּ שֶׁיְהִיוּ
שְׁלוּחִים יוֹצְאִים, שִׁיּוֹדִיעוּ קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ בְּפֶה מְלֵא,
שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַמְשֻׁפָּט בְּחִינַת מוֹפְתֵינוּ וּמְשֻׁפְּטֵי
פִּיּוֹ:

שיך לאות י"ד ט"ו :

וְעַל-כֵּן אָסוּר הֶחֱמֵץ עַד קְרִיעַת יַם-סוּף, שְׂאֵז הָיוּ
יִשְׂרָאֵל נְתוּנִים בְּדִין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ,
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (לְקוּט שְׁמוֹת רַלג) וְעַל-כֵּן הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו
קְרִיעַת יַם-סוּף. אָבֵל בְּנִפְלְאוֹתָיו יֵצֵא מְשֻׁפְּטָנוּ לְאוֹר
וְנִבְקַע הַיָּם וְהַעֲלָה הַמְשֻׁפָּט מִהַתְּהוּמוֹת, וְנִטְבְּעוּ
הַמְּצָרִים עַל-יְדֵי-זֶה, וְיִשְׂרָאֵל נִצְלוּ בְּבִחִינַת תְּהוֹמַת
יְכֻסֵּימוֹ. וְכִתִּיב (שְׁמוֹת טו, ח): "קָפְאוּ תְּהוֹמַת", כִּי הַמְשֻׁפָּט
כְּפִי הַיּוֹם, וּבַיּוֹם צְאֵתֶם מִמְּצָרִים עֲדִין לֹא נִתְמַלְּאָה
סִאתָם שֶׁל הַמְּצָרִים שֶׁיִּפְּלוּ לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן הִכְרַחוּ לְבָרַח
בְּחַפְזוֹן. עַל-כֵּן אָסוּר הֶחֱמֵץ מִחֲמַת שְׁעֵדִין אֵי אֶפְשָׁר
לְכַנוֹס אֶל עֵמֶק הַמְשֻׁפָּט, עַד שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח קְרִיעַת

שַׁעַר לְקוּטֵי הַלְכוֹת מִתְּנָה ה' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט

יִם-סוּף, שָׂאז הַעֲלָה הַמִּשְׁפָּט מֵהַתְּהוֹמוֹת כַּנ"ל, וְאִז
הִתַּר הַחֲמֵץ אַחַר כָּף. וְעַל-כֵּן בְּשָׁבוּעוֹת מְבִיאִין דִּיקָא
שְׂתֵי הַלָּחִם מִחֲמֵץ, כִּי אִז הַחֲמֵץ בְּבַחֲיַנַּת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט
קָשָׁר הַמְּרַכְּבָה שְׁנַתְּתַקֵּן אֹז, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה
שְׁמִפְטִירִין אֹז. וְעַל-כֵּן קִדְּם קְבֻלַּת הַתּוֹרָה נֶאֱמָרָה פְּרִשְׁת
יִתְרוֹ שְׂתַקֵּן הַמִּשְׁפָּט, וְיַעֲזֵן לְמַשֶּׁה שְׁיַעֲשֶׂה שְׂרֵי אֱלֹפִים
וְשִׁפְטוֹ אֶת הָעָם וְכו' (שְׁמוֹת יח, כב). וְעַל-כֵּן יִתְרוֹ דִּיקָא
הוֹסִיף פְּרִשָּׁה זֹאת, כִּי הָיָה גֵר צָדֵק שְׂצָרִיף לְתַקּוּן זֶה,
כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם, כִּי הוּא הַפָּךְ קַלְפַּת עֲמֻלָּה כִּידוּעַ
בְּכַתְּבֵי הָאָר"י ז"ל (עֲיֵן שַׁעַר הַפְּסוּקִים פְּרִשְׁת בְּלָק), כִּי עֲמֻלָּה
בְּחִינַת מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, בְּחִינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלֵ-עָרֵב
רַב, וְיִתְרוֹ הַהַפָּךְ מֵהֶם, בְּחִינַת גֵּר צָדֵק שְׁהוֹסִיף הַפְּרִשָּׁה
שֶׁל תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט, שְׁעַקֵּר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּזֶה, כִּי
עַקֵּר הַתְּקוּן שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם נִשְׁלַם בְּשָׁבוּעוֹת, בְּעֵת
קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, שְׁבִשְׁבִיל זֶה הָיָה עַקֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ג, יב) "בְּהוֹצִיאָךְ" וְכו', וְעַל-כֵּן הַתְּחִיל
"אֲנֹכִי וְכו' אֲשֶׁר הוֹצִיאָתִיךְ" וְכו'. אֲבָל מִחֲמַת הָעָרֵב רַב
עֲדִין לֹא נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט, עַל-כֵּן הָיָה מֵה
דִּהְוָה, וְהַתְּקוּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכו', שָׂאז עַקֵּר תְּקוּן
הַמִּשְׁפָּט. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים נִמְחָל הָעוֹן, כִּי אִז גָּמַר
הַמִּשְׁפָּט אֱמֶת, אֲבָל אֵין הַתְּקוּן נִשְׁלַם בְּשָׁנָה אַחַת וְכו'.

כִּי אִם עַד שְׁיָבוֹא מְשִׁיחַ כַּנ"ל:

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שצה

על-כן צריך כל אחד לראות להמשיך על עצמו בחינת תקון המשפט. ואם לאו כל אדם זוכה לידע פרוש ענין זה בשלמות, על כל פנים מה שאפשר להמשיך על עצמו צריכין להשתדל בזה. והעקר הוא האמונה, לידע שצדיק השם וישר משפטיו, ולא יהרהר כלל חס ושלום אחריו יתברך בכל מה שעובר עליו כל ימי חייו, כי זה שמהרהר חס ושלום, זה חס ושלום בחינת פגם המשפט, כמוכן בסוף התורה הנ"ל. וכן שלא ידין את חברו לרעה חס ושלום, ויפשפש בעצמו אם הוא ראוי לשפט את חברו, רק ישפט את עצמו בכל עת, כמו שכתב רבנו, זכרונו לברכה, כמה פעמים. וכשיש דין למטה אין דין למעלה (דברים רבה ה, ה). ואז יוצא כאור משפטו:

ועל כל זה צריכין לצעק הרבה הרבה מעמק הלב מאד מאד, כדי לחתור עצות אמתיות וכו'. כי כל התקונים הנ"ל צריכין עצות הרבה וכו'. וגם כי כל אחד תלוי בחברו כנ"ל, על-כן צריכין בכל פעם לצעק הרבה מעמק הלב עד ירחם מן השמים, וישפיע לו עצות טובות אמתיות שעל ידם תגדל האמונה עם כל התקונים הצריכים לזה, שהעצות יושיעו לו לכל התקונים הנ"ל. ואפלו כשמגיע לכל התקונים הנ"ל, בודאי הוא רק איזה בחינת תקון, אבל עדין צריך תקון

שצו לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

אחר תקון (ואפלו אם לא קלקל בינתים כלל). על-כן צריך בכל פעם לחזור ולהתחיל לצעק מאד מעמק הלב כנ"ל, וכן כל ימי חיו עד שיתתקן בשלמות. ועל-כן כל גאלת מצרים ה'ה על-ידי צעקה הרבה, כמו שכתוב (דברים כו, ז): "ונצעק אל ה' אלהינו וירא את ענינו" וכו'. וזה בחינת מרור להמתיק קלקול המשפט, בחינת "ההפכים ללענה משפט" (עמוס ה, ז). וטובלין אותו בחרסת שהוא חסרות (פרי עץ חיים שער חג המצות פרק ז), בחינת דוד משיח שיצא מרות, וזהו ח"ס גימטריא חיים, בחינת "דוד מלך ישראל חי וקים" (עין זהר חלק א' קצב:). כי בעז ורות תקנו חטא ער ועונן פידוע, שהוא בחינת פגם הברית הנ"ל, ועל-כן יצא מהם דוד משיח, שאז יהיה עקר תקון המשפט בשלמות כנ"ל:

ארבע כוסות של יין כנגד ארבעת מלאכי המרפכה, להמשיך איזה הארה משם. יין למעלה מהמשפט, בחינת מצה שדלג על הקץ. קרבן פסח בחינת ברור מהחתים בשרו לחותם דקדשה, שזהו בחינת כל הקרבנות להעלות מבהמה לאדם, מחלום על-ידי שד לחלום על-ידי מלאך, ועל-כן היתה הגאלה בלילה. ליל שמורים היא שמשמר מהנ"ל, "ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה'" (שמות יב, יב), כי אז המשפט על-ידי השם יתברך בעצמו, כי לא זכו עדין לתקון המשפט למטה, שזה העקר:

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שצו

שיך לאות י"ג

וְזֶה בְּחִינַת הַהֲלוּלָא בְּיוֹם הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק, כִּי אִז הוּא
בְּחִינַת שְׁנָה, שְׁאִז עַקֵּר תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט לְהַשִּׁיג דְּרֵכֵי
הַשֵּׁם שְׁלֹא זָכָה בְּחַיָּו, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם. וְזֶהוּ גְדֻלַּת
הַמַּעֲלָה לָבוֹא עַל קְבֻרוֹ, שְׁשֵׁם עַקֵּר בְּחִינַת תְּקוּן
הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁהוּא עַקֵּר תְּקוּן הַבְּרִית. וְעַל-כֵּן הָעַקֵּר בִּימֵי
רֵאשׁ הַשְּׁנָה, שְׁאִז עַקֵּר תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט. וְזֶה שְׁאוּמְרִים
בְּסִפְיָרָה 'לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרַכְדָּ', בְּחִינַת דְּרֵכֵי ה', שֶׁהֵם
תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט 'יִדְוֹף עַמִּים' וְכוּ' בְּחִינַת גְּרִים. 'יִשְׁמְחוּ'
וְכוּ' בְּחִינַת תְּקוּן הַשְּׂמֻחָה, 'כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים' בְּחִינַת
תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט. וְהַתְּחִיל: 'אֱלֹקִים יַחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְיָ אֵר
פְּנֵינוּ', בְּחִינַת אֲמוּנָה שֶׁהוּא מְקוּר הַבְּרָכָה אֹר הַפְּנִים.
'אֶרֶץ נְתָנָה יְבוּלָה' בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּאֲכָלִים: וְעַיִן
בְּהִלְכוֹת תְּחוּמִין מַעֲנִין הַתּוֹרָה הַזֹּאת שְׁכָלוֹל שָׁם
שְׁבוּעוֹת וּסְפִירָה:

וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים פְּרָקֵי אָבוֹת בְּסִפְיָרָה וּמִתְחִילִין מֵשֶׁה
קָבַל וְכוּ' שְׁמַדְבַּר מְכָל הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
שֶׁהֵיוּ בְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם עַקֵּר תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט כַּנ"ל. וְזֶה
(אָבוֹת א, א): 'הָיוּ מְתוּנִים בְּדִין', בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט,
'וְהַעֲמִידוּ תְּלִמִּידֵי הַרְבֵּה' שֶׁתְּהִיָּה יְשִׁיבָה גְּדוּלָה, כְּדִי
שְׁיֻכְלוּ לְתַקֵּן בְּיוֹתֵר תְּקוּנִים הַנ"ל, כַּמּוּבָן שָׁם בְּמֵאֵמֶר
רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבְרָכָה, כִּד הָיוּ קָמוּ בְּמִתְיבְתָא דְרַב

שצח לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט

הונא וכו'. "ועשו סיג לתורה" — גדר ומחצה שלא יתערב זר, שלא יעלו חס ושלום בחינת טפת עשו וישמעאל, שזהו עקר תקון המשפט:

שיף לאות יד

ועל-כן אחר שביעי של פסח החר החמץ, כי אז בקריעת ים-סוף התחיל בחינת תקון המשפט שזכו לזה, על-ידי שקפץ נחשון לתוך הים, שזהו בחינת תמימות שצריכין להתגלגל ברפש וטיט בשביל רצונו יתברך, ועל-ידי-זה זוכין לתקון המשפט. ועל-כן אז נצחו המשפט, וזכו על-ידי-זה שיקרע הים לפניהם להעלות המשפט מהתהומות, והעקר על-ידי האמונה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין מכילתא שם) על פסוק (שמות יד, טו) "ויסעו": כדאי הם והאמונה שהאמינו בי וכו'. כי עקר תקון המשפט, הוא על-ידי שמאמינים שצדיק השם וישר משפטיו, ואז על-ידי-זה בעצמו יזכה במשפט, כי זה עקר הנסיון שלו, בחינת (שמות טו, כה) "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו", שנאמר אחר קריעת ים-סוף. כי כשיודע שישר משפטיו, נמצא שזוכה לבחינת תקון המשפט, ועל-ידי-זה נתתקן הכל, וגם אז יוכל להתפלל ולהתחנן לפניו יתברך, מאחר שידע באמת שישר משפטיו וכו'.

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט שצט

ואז זוכין לשירה, בחינת "וישירו בדרכי ה'", 'בדרכי ה' דיקא, בחינת "חסד ומשפט אשירה וכו' אשפילה בדרך תמים" וכו', כי השגת המשפט הוא כמו ים שאי אפשר לכנס בו, בחינת "משפטיך תהום רבה". אבל על-ידי אמונה ותמימות הנ"ל נעשה נתיב לעבר הים בשלום, בבחינת "הנתן בים דרך ובמים עזים נתיבה" (ישעיה מג, טז), בחינת "נתיבות משפט" (ובכל זה צריכין לדבר ולבאר הרבה למעשה ולעצה. ועל-כן ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא (מכילתא בשלח), כי הוא ראה קשר המרפכה גם בגלות, להורות שלא אבדה תקנתנו חלילה, אבל אז היתה בחינת תקון זה יותר):

שיף לאות י"ד י"ח י"ט

כי עקר הבחירה, פדי שלא יאכל נהמא דכסופא, רק יהיה גזון לעולם הבא, על-ידי מה שירויח שכרו במשפט, ועל-כן יש כח גדול מאוד מאד להבחירה, פי בשביל זה נברא ונשתלשל הכל מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, הכל בשביל הבחירה, שהוא בחינת משפט. ובשביל זה היתה קשה לפניו מאד יציאת מצרים וקריעת ים-סוף, והצרך לשלח לו פעם אחר פעם שישלחם ברצונו, ועשה בשביל זה מופתים נוראים כאלה, והלא היתה יכול לכלותם בפעם אחד כמובא

במדרש ענין זה, יכל הִיָּה הקדוש-ברוך-הוא לשלח בְּרַק אֶחָד לְמִצְרַיִם וְכוּ', אֲךָ הַכֹּל הִיָּה מִחֲמַת בְּחִינַת מִשְׁפָּט הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח הַבְּחִינָה, כִּי עֲדִין לֹא נִתְמַלְאָה סְאֵתָם עַל-פִּי מִשְׁפָּט, וְלֹא הִיָּה אֶפְשָׁר מִחֲמַת זֶה לְהוֹצִיאָם מִמֶּנּוּ בְּעַל כְּרָחוּ, רַק הִיָּה צָרִיךְ לְשַׁלְּחָם בְּרִצּוֹנוֹ, כִּי זֶה בִּיד הַבַּעַל בְּחִינָה, כִּי בְּאֵמֶת אֶף-עַל-פִּי שְׁעַל-פִּי מִשְׁפָּט הִיָּה מְגִיעַ שְׁיֵהִיּוּ יִשְׂרָאֵל מְשַׁעְבָּדִים עֲדִין, אֲבָל פְּרַעַה וּמִצְרַיִם בְּוֵדַאי עָשׂוּ עִמָּהֶם שְׁלֹא כַּמִּשְׁפָּט.

וְעֲנִין זֶה הוּא נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְאֲנוּשֵׁי לְהַבִּינֵם בְּשׁוּם אֶפֶן, כַּמּוּבָא מְבוּכָה זֹאת בֵּין הַמַּחֲקָרִים, כִּי הַרוֹצֵחַ וְהַגּוֹזֵל שְׁהוּרַג אוֹ גּוֹזֵל אֶת אֶחָד, בְּוֵדַאי מְגִיעַ לְזֶה הַנְּהַרְג וְהַנְּגַזֵּל שְׁיֵהָרַג בְּמִשְׁפָּטוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַרוֹצֵחַ הוּא רוֹצֵחַ וְהַרְגוֹ שְׁלֹא בְּמִשְׁפָּט וַיִּקְבַּל עָנְשׁוֹ הַקָּשָׁה. וּבְשִׁבִיל עֲנִין זֶה קָשָׁה מְאֹד לְבַרֵּר הַמִּשְׁפָּט, וְכֹל זֶה נוֹגַע לְעֲנִין צָדִיק וְטוֹב לוֹ וְכוּ' (בְּרִכוֹת ה.). שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין הַנְּהַגַת מִשְׁפָּטוֹ בְּשִׁכּוֹל אֲנוּשֵׁי בְּשׁוּם אֶפֶן רַק בְּאֵמוּנָה וּבְתַמִּימוּת, כַּמּוּבָן שָׁם בְּסוּף מִמַּעֲלַת הַתְּמִימוּת וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הִיָּה אֲזִי הַהֲכָרַח שְׁיִשְׁלַחַם פְּרַעַה מִעֲצָמוֹ, מִחֲמַת שְׁלֹא נִתְתַקַּן הַמִּשְׁפָּט עֲדִין בְּשִׁלְמוֹת.

לקויטי הלכות מתנה ה' חשן משפט תא

ועל-כן צריכין לאכל מצה שהוא בחינת מאכל
המלאכים בחינת מן, הינו בחינת מזונא
דלעלא של המלאכים שאוכלים שלא במשפט. וזהו
נפלאות רחמיו יתברך שצוה לנו אז לאכל מצה, כדי
להיות נזון בפסח ממזון דלעלא שמקבלים אף-על-פי
שאינו מגיע על-פי משפט, כמו המלאכים שנזונים
בחנם. ועל-כן נקרא "לחם עני" (דברים טז, ג) דלית לה
מגרמה כלום (עין זהר חלק א' קפא), כי אז יצאו בבחינת
אתערוותא דלעלא פידוע, זהו בחינת בתחלה עלה
במחשבה לברא העולם במדת הדין (רש"י בראשית א, א),
דהינו רק במשפט ובדין, שבשביל זה נברא הכל, אף
ראה שאין העולם מתקיים הקדים מדת הרחמים וכו',
דהינו שבעת שאין זוכין במשפט יתקיים העולם
ברחמים, בבחינת חסד חנם, ויהיו נזונים כמו
המלאכים בחנם, שזהו בחינת מצה.

ועל-כן צריך האדם לידע שכל מה שעובר עליו כל
ימי חייו הכל בצדק ובמשפט בחסד וכו', כי
ישר משפטיו, כי בחירתו הוא דיקא באפן זה, כי השם
יתברך שקל בדעתו שזה האדם עקר בחירתו כשיהיה
עשר מפלג, וזה דיקא על-ידי עניות ודחקות גדול וכו'.
כי הכל בשביל הבחירה, שהוא בחינת משפט כנ"ל,
ואסור להרהר אתריו יתברך כלל, כי בזה תלוי הכל

שִׂיאֲמִין שִׁישְׁרִים דְּרָכֵי ה', שְׁזָהוּ, בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפָּט, שֶׁהוּא עֶקֶר הַתְּקוּן כַּנ"ל, וְצָרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת הַיֵּטֵב.

וְזֶה: "וְאֵל תָּבוֹא בְּמִשְׁפָּט אֶת עַבְדְּךָ כִּי לֹא יֵצֵדֶק לְפָנֶיךָ כָּל חַי, כִּי רַדְף אוֹיֵב נִפְשִׁי" (תהלים קמג, ג), שְׁמִבְקֶשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁיִמְחַל לוֹ וְלֹא יָבוֹא בְּמִשְׁפָּט עִמוֹ, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁהַכֵּל בְּמִשְׁפָּט, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדָאי בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְמַחֵל כְּשִׁמְבַקְשִׁין מִמֶּנּוּ, כִּי עַל-פִּי מִשְׁפָּט אֵינּוּ וְתָרֵן, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים י, יז): "אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָּנִים וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד", אָבֵל יְכוֹלִין לְרַצּוֹתוֹ שְׁיִמְחַל הַכֹּל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מְשָׁלֵי יז, כג): "שֹׁחַד מִחִיק רָשָׁע יִקַּח". כְּמוֹ לְמִשְׁלַל מֶלֶךְ בְּשָׂר וָדָם, שְׁעַל-פִּי מִשְׁפָּט יָקוּם הַדִּין וְכוּ', אָבֵל אִם רוֹצֵה לְמַחֵל מוֹחֵל הַכֹּל. וְזֶה: "אֵל תָּבוֹא בְּמִשְׁפָּט וְכוּ' כִּי לֹא יֵצֵדֶק לְפָנֶיךָ כָּל חַי", כִּי הַכֹּל יִהְיוּ חַיִּיבִים "כִּי רַדְף אוֹיֵב נִפְשִׁי", וְעַל-כֵּן בָּאתִי לְמַה שְׁבָאתִי, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם "תָּבוֹא בְּמִשְׁפָּט" וְתַחֲיִבְנִי חֵס וְשְׁלוֹם יִתְחַיֵּב הָאוֹיֵב יוֹתֵר מִחֵמַת שְׁהַכֵּל עַל יָדוֹ, וְכֵן יִתְחַיֵּבוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר כָּל הַמְּסַבְּבִין לָזֶה. אָבֵל אִם תְּמַחֵל לִי הַכֹּל, יִקַּל מִכֶּלֶם הַמְּשֻׁפָּט, כִּי בּוֹדָאי אֵינּוּ דוֹמָה עֲנֵשׁ הָרוֹצֵחַ שְׁגוֹמֵר הַמַּעֲשֶׂה וְהוֹרֵג חֲבֵרוֹ, לְעֲנֵשׁ שֶׁל הָרוֹצֵחַ לְרַצַּח וְהוּא נִצּוֹל מִמֶּנּוּ:

לקוטי הלכות מתנה ה' חשן משפט תג

שיף לאות כ"א שורה י"ט אחר תבת כנ"ל

וזהו משפן העדות, כי זהו עקר העדות שהשכינה שורה בישראל תמיד, על-ידי שממשיכין קשר המרכבה אפלו כשפורקין אותו, וזהו מרמז על בחינת שנה של הצדיק, שהוא הסתלקות המחין, שהוא בחינת פריקת המשפן, כי מי שיש בו דעה וכו' (ברכות לג.), שעל-ידי-זה דיקא משיג בחינת תקון המשפט, שהוא בחינת צדיק וטוב לו וכו', כמו שמבאר שם. וזהו בחינת הסתלקות הצדיק, שאז הוא בבחינת שנה, שאז דיקא נמשך תקון המשפט ביותר, שעל-ידי-זה עקר התקון וכו"ל. ועל-פן עקר התקון על-ידי שבאים על קברי הצדיקים, כי שם בחינת תקון המשפט קשר המרכבה, שהוא עקר תקון הברית כנ"ל:

שיף לתחלת אות כב

וכל זה הוא בחינת תקון פגימת הלבנה על-ידי סוד העבור, שבזה תלוי תקון המשפט שהוא בראש השנה, כמו שכתוב (תהלים פא, ד) "תקעו בחדש שופר בכסא" וכו', שמרמז על תקון פגימת הלבנה, "כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב" וכו', כי המשפט נמשך כפי היום שקובעין בו ראש חודש, כמו שכתוב (מלכים ח, נט): "לעשות משפט עבדו וכו' דבר יום

תד לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' השן משפט
ביומו", וכמו שאיתא במדרש שכל הפסאות למשפט
ממתינים על יום שישראל קובעין בו ראש חדש, ועדין
צריכין לבאר בזה הרבה בעזר השם יתברך:

הלכות מתנת שכיב מרע הלכה א בהלכות מתנה הלכה א

הלכה ב

מתנת שכיב מרע אינה צריכה קנין ואם עמד חוזר
בדבר אחר בכלה וכו':

(א) על-פי המאמר המתחיל "ויהי נא פי שנים ברוחך
אלי" וכו' (סימן סו), עין שם המאמר היטב.

והפול בקצור, פי יש רוח לעלא רוח לתא, ובשעת
ההסתלקות נתאחדים ונתחברים יחד, ועל-
ידי-זה נסתלק, ועל-ידי-זה בעצמו נמשך בחינת פי
שנים לתלמידיו וכו', עין שם. ושתי הרוחות הללו
הם בחינת כח ופעל יד זמין ויד שמאל, יוד של שם
העצם ויוד של שם הפנוי, שבתחלה הם נקשרין יחד
הכח והפעל וכו', פי סוף מעשה במחשבה תחלה.
וזה בחינת קדם הבריאה, אך אחר כך נפתחין בבחינת
פוח את ידך וכו' עין שם כל זה היטב.

לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט תה

ולהוציא מכח אל הפעל, העקר הוא על-ידי אמת, ועקר האמת הוא כשאין נצרך לבריות, כי הצריך לבריות פגיו משתגין וכו', דהינו שאין האמת בשלמות וכו', עין שם. וכל המצות והעברות תלויים בזה בבחינת התפתחות הידים אלו וכו' :

ב) וזה בבחינת קנין סודר, שאי אפשר לגמר המקח, ומכל שכן מתנת בריא, כי אם על-ידי קנין, ורב הקנינים הם קנין סודר. כי אי אפשר לגמר המקח ושום דבר כי אם על-ידי בחינת מוציא מכח אל הפעל, שזה עקר עבודתנו בזה העולם. וכל המצות ועשיות שלנו בזה העולם הכל בבחינת מוציא מכח אל הפעל, כי באמת אף-על-פי שכבר ברא השם יתברך את כל העולם כלו הארץ וכל אשר עליה, עם כל זה הכל תלוי ביד ישראל, שאנו צריכין בכל יום ממש לחדש את העולם ולהוציאו מכח אל הפעל על-ידי עבודתנו במצות ובמעשים טובים, בבחינת 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית' — 'אין טוב אלא צדיק' (יומא לח:), דהינו כלל ישראל שנקראים כלם צדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ס, כא): "ועמך ישראל כלם צדיקים", כי על ידם השם יתברך מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, כי אף-על-פי שכבר ברא השם יתברך את כל העולם, אף-על-פי-כן כל העולם כלו צריך תקון וברור

תו לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט

כידוע, לתקן העולם מקלקולו שנתקלקל על-ידי חטא אדם הראשון, ועל-כן צריכין לחדש העולם בכל יום ולהוציאו מכח אל הפעל מחדש בכל יום ממש, כדי לחדשו ולתקנו ולבררו, וזה עקר כלל עבודתנו כידוע.

ואי אפשר לחדש העולם ולהוציאו מכח אל הפעל מחדש, כי אם על-ידי שמקשרין תחלה הפעל אל הכח לחזר ולהעלות סוף מעשה אל המחשבה תחלה. וכשחוזר הפעל אל הכח, דהינו שחוזר כל העולם כלו ונכלל בשרשו באין סוף כבכול, אזי חוזרין ומוציאין מחדש כל העולם מכח אל הפעל, ואזי נתחדש ונתברר ונתתקן על-ידי-זה, כי זה עקר הברור והתקון כשמעלין לשרשו, ושם נתחדש ונתתקן כידוע.

וזה עקר תקון התפלה וציצית ותפלין, כי בתחלה מבררין ועולין מעשיה ליצירה ומיצירה לבריאה וכו', על-ידי ציצית ותפלין של יד ושל ראש, וכן על-ידי סדר התפלה קרבנות ופסוקי דזמרה וכו' כידוע. ואחר כך כשמעלין הכל לשרשו באצילות, שהוא תפלת שמונה עשרה, אזי אחר כך חוזרין וממשיכין כלליות העולמות מעלא לתתא מאצילות לבריאה וכו', על-ידי אשרי ובא לציון וכו'. וזה עקר בחינת המשא ומתן שיוצא הדבר מרשות לרשות והכל בשביל ברור,

לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט תז
והברור שנתברר הדבר הוא בחינת חדוש ממש, כאלו
נברא מחדש וכנ"ל.

ועל-כן אי אפשר שייצא הדבר מרשות לרשות, כי אם
כשחוזר הדבר מתחלה לשרשו אל הפח
הראשון, כביכול, ומשם חוזר הדבר ונמשך לרשות
חברו, ועל-ידי-זה נתברר ונתחדש הדבר כנ"ל. כי
באמת כשהחפץ ביד זה, נמצא שקיומו וחיותו על-ידי
איש זה, על-ידי חלקי נפש רוח נשמה של זה האיש
שבידו החפץ. ואחר כך כשבא ברשות אחר, נמצא
שקיומו וחיותו על-ידי איש אחר, והרי הוא כאלו נברא
מחדש, כי עכשו יש להחפץ חיות וקיום חדש, כי
עכשו עקר קיומו והיותו של זה החפץ, הוא על-ידי
איש הנה שבא ברשותו עכשו. ועל-כן אי אפשר שייצא
הדבר מרשות לרשות, כי אם כשחוזר הדבר מתחלה
אל שרשו הראשון, ומשם חוזר ויוצא לרשות השני.
ועל-ידי שעולה הדבר לשרשו, וחוזר ויוצא לרשות
השני בשעת המשא ומתן, על-ידי-זה עקר הברור של
המשא ומתן, כי כשעולה לשרשו נתחדש שם, וזה עקר
הברור כנ"ל.

ועל-כן אין קיום להמשא ומתן כי אם על-ידי בחינה
זו, דהינו בחינת מוציא מכח אל הפעל, דהינו

תח לקוטי הגלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט

שעולה הדבר לשרשו וחוזר ויוצא משם מהכח אל הפעל וכנ"ל.

וזהו בחינת מה שכתב רבנו, זכרוננו לברכה שם במאמר הנ"ל, שאי אפשר להוציא מכח אל הפעל כי אם על-ידי אמת, דהינו כשאין נצרך לבריות, שאז דיקא האמת בשלמות, כמו שמבאר שם, עין שם. כי באמת לכאורה קשה, אם כן הצדיקים הגדולים שרבים ככלם פרנסתם ממה שמקבלים מהמון עם, אם כן לפי זה הם רחוקים חס ושלום מן האמת חס ושלום?

וכבר שמעתי בפרוש מעין קשיא זו, מפי רבנו הגדול, זכרוננו לברכה, בזה הלשון, על מה שאנו מבקשים: 'ואל תצריכני לידי מתנת בשר ודם'. איך אלו המקבלים שפרנסתם מזה, איך הם מכוונים בתפלה זו (כל זה שמעתי מתוך שיחותיו הקדושות שספר מזה בצחות לשונו הקדוש ולא שמעתי התרוץ על זה). אך באמת עקר בקשתנו הוא: 'ואל תצריכני לידי מתנת בשר ודם', 'בשר ודם' דיקא, כי באמת עקר התכלית שצריכים לידע כי אין עוד מלבדו, אין עוד ממש, דהינו שאין שום דבר נמצא בעולם כלל, רק הוא יתברך לבדו, כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, 'אין עוד' ממש, כי אין שום דבר נמצא בעולם כלל לא, רק הוא לבדו יתברך, כי

לקוטי הלקות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט תט

הכל הבל. וכלא כלא קמה, כלא ממש, וכן ראיתי בשל"ה (דברים ד, לט) שפרש כן הפסוק הנ"ל "וידעת היום והשבות אל לבבך, כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד", ולפי פשוטו הפונה שאין עוד אלקים זולתו יתברך, אבל הוא ז"ל פרש, שהפונה שצריך לדעת ולהשיב אל לבו שרק השם הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ואין עוד שום נברא ושום נמצא כלל, כי הכל אין ואפס ממש, והכל בטל במציאות ממש נגדו יתברך. והן למעלה והן למטה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, הכל הבל ואפס ממש, רק השם הוא האלהים, ואין עוד שום דבר כלל, ודבר זה אי אפשר להסביר רק כל חד לפום מה דמשער בלבה. נמצא שעל-פי האמת שהכל בטל נגדו יתברך. והפעל נכלל בכח, בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה. ועל-כן אפלו כשקבלים מאחד פרנסה או כיוצא, הוא מקבל ממנו יתברך בעצמו, מאחר שידע שהכל אין ואפס ומקשר הפעל אל הכח כנ"ל, אזי הוא מקבל רק מהכח הראשון דהינו מהבורא יתברך. וזה עקר בקשתנו שאנו מבקשין: ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם, 'מתנת בשר ודם' דיקא, שלא לטעות ולחשב חס ושלום שמקבל מהבשר ודם ממש, דהינו מגשמיות הגוף, רק אפלו כשקבל מאדם, ידע שמקבל מהכח הראשון, כי הפעל מקשר בהכח וכן"ל.

תי לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁעָקַר
הָאֲמֶת הוּא כְּשֵׁאִין נִצְרָף לְבְרִיּוֹת כַּנ"ל, כִּי עֵינֵינוּ
רוֹאִין שָׂרֵב בְּנֵי אָדָם הֵם נִצְרָכִין לְבְרִיּוֹת, כִּי מִתְּפָרְנְסִין
זֶה מִזֶּה, וְכָל אֶחָד צָרִיף לְטוֹבָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, וּמֵאַחַר
שֶׁהוּא צָרִיף לְאִיזָה דָּבָר לְחֲבֵרוֹ הוּא בְּכָלֵל נִצְרָף
לְבְרִיּוֹת, כַּמּוֹכֵן שֶׁם בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל, וְאִם כֵּן בּוֹדֵאֵי כַּמַּעַט
כָּל הָעוֹלָם הֵם נִצְרָכִין לְבְרִיּוֹת. אֵךְ הָעָקֵר הוּא בְּחִינַת
הַנ"ל, דִּהְיֵנוּ לִידַע שֶׁהַכֹּל מְקַשֵּׁר בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבָטֵל נִגְדוֹ
יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְכָל מַה שֶּׁמְקַבֵּל מִחֲבֵרוֹ הַכֹּל מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְכַנ"ל, וְאִזִּי הוּא בּוֹדֵאֵי אֵינּוּ נִצְרָף
לְבְרִיּוֹת, אֶף-עַל-פִּי שֶׁמְקַבֵּל מֵהֶם כַּנ"ל, מֵאַחַר שִׁיּוּדַע
זֹאת בִּיּוֹדֵעָה בְּרוּרָה וְזֹכָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת אֲמֶת, כִּי זֶה עָקֵר
הָאֲמֶת, כְּשִׁיּוּדַעִין שֶׁהַפֶּעַל מְקַשֵּׁר בְּהַפְחָ, וְכֹלֵא חַד, וְאִין
שׁוּם דָּבָר בְּלַעְדוֹ יִתְבָּרֵךְ כַּנ"ל, רַק כֹּלֵא חַד, אִזִּי דִּיקָא
זוֹכִין לְאֲמֶת, כִּי עָקֵר הָאֲמֶת הוּא רַק אֶחָד, וְכַמְבֹאֵר
הֵיטֵב בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בַּמֶּאֱמָר 'אָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא כְּשֶׁתִּגִּיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁשׁ טָהוֹר אֶל תֹּאמְרוּ מִי
מִיָּם' (סִימָן נא), עֵיין שֶׁם הֵיטֵב, כִּי עָקֵר הָאֲמֶת הוּא רַק
כְּשֶׁמְקַשְׁרִין אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא כֹּלֵא
חַד, עֵיין שֶׁם הֵיטֵב:

נִמְצָא שֶׁעָקֵר הָאֲמֶת כְּשֵׁאִין נִצְרָף לְבְרִיּוֹת, דִּהְיֵנוּ
כְּשִׁיּוּדַע שֵׁאִין שׁוּם בְּרִיאָה בְּעוֹלָם, רַק הַכֹּל אִין

לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט תיא

נגדו, ואחר הבריאה הוא כמו קדם הבריאה, פי הפעל
מקשר בהכח וכנ"ל, ואזי הוא בחינת אמת, פי זה עקר
האמת, כשיודעין שכלא חד פנ"ל, פי כל זמן שאין
יודעין זאת אין האמת בשלמות, פי עקר האמת הוא
רק בבחינת כלו אחד פנ"ל, דהינו כשמקשרין ומעלין
הפעל אל הכח פנ"ל, (אבל כשמפרידין חס ושלום
הפעל מהכח, מזה עקר אחיזת השקר פנ"ל, וכמבאר
היטב במאמר אמר רבי עקיבא הנ"ל), ואז דיקא יכולין
להוציא מכח אל הפעל. פי אי אפשר לנו להוציא מכח
אל הפעל, פי אם כשמעלין תחלה הפעל אל הכח
פנ"ל, שזהו בחינת אמת, בחינת אין נצרך לבריות
פנ"ל, ואז דיקא יכולין להוציא מכח אל הפעל פנ"ל:

א ועל-כן המתנה אין לה קיום פי אם על-ידי קנין סודר
שקונין על-ידי הבגדים, פי הבגדים הם
מרמזים על בחינת הפעל, שהוא בחינת כלליות
העולמות, שהם בחינת לבושיו יתברך כידוע, וזהו
בחינת יוד של שם הכנוי, שהוא בחינת פעל, כמו
שמבאר שם, פי שם הכנוי, דהינו שם 'אדני' הוא
בחינת לבוש, ונרמק לשם הויה ברוך הוא, והוא בחינת
מלכות, בחינת פעל, בחינת כלליות העולמות שהם
בחינת לבושין אליו יתברך כידוע.

תיב לקוטי הלכות מתנות שכיב מרע ב' חשן משפט

וְזֶה בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר שְׁקוּנֵי עַל-יְדֵי הַבְּגָדִים, כִּי בְּזֶה מְרַמְזִין שֶׁהַפֶּעַל נִכְלָל בְּהַכַּחַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר קִיּוּם הַמַּקָּח וְהַמְתָּנָה כַּנ"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר שְׂיֵצֵא הַדָּבָר מֵרְשׁוּת לְרְשׁוּת, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינָה זֹו כַּנ"ל. גַּם צָרִיכִין שְׂיִתְגַּבֵּר הָאֱמֶת, כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיֶה חֲזָרָה שְׁלֹא יִחְזוֹר מִדְּבָרָיו. וְעֵקֶר הָאֱמֶת הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינָה זֹו עַל-יְדֵי שֶׁהַפֶּעַל נִכְלָל בְּהַכַּחַת כַּנ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר, כִּי הַנּוֹתֵן הוּא בְּחִינַת כַּחַת, וְהַמְקַבֵּל הוּא בְּחִינַת פֶּעַל, כִּי כַּחַת וּפֶעַל הֵם בְּחִינַת נּוֹתֵן וּמְקַבֵּל כְּפִדּוּעַ, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁהַנּוֹתֵן מְקַבֵּל כְּנֶפֶךְ בְּגִדּוֹ שֶׁל הַמְקַבֵּל, בְּזֶה מְרַמְזֵי שֶׁהַפֶּעַל נִכְלָל בְּהַכַּחַת, וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת פֶּעַל כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן עַל יָדָם דִּיקָא מְרַמְזִין שֶׁהַפֶּעַל נִכְלָל בְּהַכַּחַת כַּנ"ל, וְאִזּוֹ דִּיקָא יוֹצֵא הַדָּבָר מִכַּחַת אֶל הַפֶּעַל מִחֲדָשׁ כַּנ"ל, וְאִזּוֹ יוֹצֵא מֵרְשׁוּת לְרְשׁוּת, וְאִזּוֹ הוּא קִיּוּם הַמַּקָּח בְּאֱמֶת בְּלִי חֲזָרָה כַּנ"ל.

וְזֶהוּ גַּם כֵּן בְּחִינַת קִנְיָן סוּדָר בְּכָל הַקְּנִינִים, כִּי כָּל אֶחָד שֶׁמְקַנֶּה דָּבָר לְחֵבְרוֹ אֶפְלוֹ בְּמַכִּירָה, הוּא בְּחִינַת מִשְׁפִּיעַ, בְּחִינַת כַּחַת, וְחֵבְרוֹ בְּחִינַת מְקַבֵּל, וְעַל-כֵּן נִקְנֶה עַל-יְדֵי קִנְיָן סוּדָר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַפֶּעַל נִכְלָל בְּהַכַּחַת כַּנ"ל. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא מִכַּחַת אֶל הַפֶּעַל, כִּי אִם כְּשֶׁמַּעֲלִין וּמְקַשְׂרִין תְּחִלָּה הַפֶּעַל אֶל הַכַּחַת כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר שְׂתֵצֵא הַמְתָּנָה אוֹ הַמַּכִּירָה מִהַנּוֹתֵן אֶל

לקויטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט תיג

המקבל, שזהו בחינת שיוצא מהכח אל הפעל, כי אם כשעולה תחלה מתתא לעלא, מהפעל אל הכח, שזהו בחינת קנין סודר שקונין על-ידי הבגדים דיקא כנ"ל.

וזהו בחינת ציצית שבתחלת היום כשאנו רוצין לכנס בתפלה, כדי להוציא מכח אל הפעל כנ"ל, ואנו צריכין תחלה להעלות מתתא לעלא, לקשר הפעל אל הכח, אנו עוסקין בתחלה מיד במצות ציצית שמצותה בהבגדים, כי על-ידי תקון הבגדים, דיקא על-ידי מצות ציצית, על-ידי-זה דיקא מעלין הפעל, שהוא בחינת כלליות העולמות, בחינת לבושין כנ"ל אל הכח וכנ"ל:

ד) נמצא שעקר קיום המתנה, דיקא הוא על-ידי שמקשרין תחלה הפעל אל הכח, בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה כנ"ל, שזהו נעשה על-ידי קנין סודר וכנ"ל. ועל-כן מתנת שכיב מרע אינה צריכה קנין, כי מתנת שכיב מרע הוא לאחר מיתה, ואז בשעת ההסתלקות נקשרין שתי הרוחות ביחד, רוח דלעלא ורוח דלתתא, שהם בחינת כח ופעל. נמצא שאז נכלל הפעל בהכח, ועל-כן אז נקנה אליו המתנה בלי שום קנין, כי יוצאת ממילא מרשות לרשות בדבור בעלמא, מאחר שעכשו הפעל והכח נקשרים יחד, שעל-ידי-זה עקר קיום המתנה, על-ידי שהפעל עולה ונתקשר לשרשו, ואזי חוזר ויוצא המתנה מכח אל הפעל,

תיד לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ב' חשן משפט

ועכשו נעשה זאת ממילא, ועל-כן אין צריך קנין, וגם אין מועיל קנין כלל במתנת שכיב מרע, כי אין קנין לאחר מיתה. כי הקנין הוא שמקשרין הפעל אל הכח, וזה בחינת עקר עבודת האדם בעולם הזה כנ"ל, וזה אי אפשר לאדם לעשות כי אם בחייו, שאז יש לו כח לקשר הפעל אל הכח, שזה עקר עבודתו כנ"ל, אבל אחר ההסתלקות אין לאדם כח לעשות זאת, כי היום לעשותם ולא למחר (עירוובין כב.).

ועל-כן אין קנין לאחר מיתה, כי אי אפשר אחר כך להעלות ולקשר בחינת הפעל אל הכח, שזה בחינת קנין סודר, כי זה אין האדם יכול לעשות כי אם בחייו, כי זהו כלל עבודתו כנ"ל. ועל-כן מתנת שכיב מרע אינו יכול להקנות כי אם בלא קנין דיקא, רק בשעת הסתלקותו הוא מקנה המתנה, כי אז עולה רוח דלתתא ונכלל ברוח דלעלא, שזהו בחינת שעולה הפעל אל הכח, ואז נקנה לו המתנה ויוצאת מהכח אל הפעל מהנותן למקבל וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

איתא בא"ב (ספר המדות חלק א' אמת סימן מח) מי שהיה שוקן בגלגול העבר אזי כשנתגלגל הוא אטר יד, עין במאמר 'ויהי נא פי שנים' הנ"ל, ותבין הדבר

לקויטי הלקוח מתנת שכיב מרע ג' חשן משפט תטו

קצת. כי יד ימין ויד שמאל הם כח ופעל, ואי אפשר להוציא מכח אל הפעל כי אם על-ידי אמת, ועל-כן כשהוא שקרן וכו', אינו מוציא מכח אל הפעל, וקדם שמוציאין מכח אל הפעל, אזי הכח והפעל נקשרין יחד, ואין נפר בין ימין לשמאל. ועל-כן כשנתגלגל הוא אטר יד, שזהו בחינת שאין נפר בין ימין לשמאל, עין שם מבאר שם מענין אטר יד, עין שם היטב. גם על-פי הנ"ל שצריכין תחלה להעלות הפעל אל הכח, וגם זה תלוי באמת כנ"ל, ומי שהוא שקרן אינו יכול לקשר הפעל אל הכח, ועל-כן נעשה אטר יד, כי נשאר בבחינת שמאל, שהוא בחינת פעל מאחר שלא העלה הפעל אל הכח:

הלכה ג

ענין מתנת שכיב מרע, ומה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: מתנת שכיב מרע פירשה שויה רבנן, ודברי שכיב מרע ככתובין ומסורין דמי:

(א) על-פי התורה ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם וכו' (בלקויטי תנינא סימן ז), עין שם. וכבר דברנו מתורה זאת כמה פעמים.

ומבאר שם, שכל אדם צריך שישאר אחריו דעתו בעולם, על-ידי בן ותלמיד שיעסק עמהם

תטז לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ג' חשן משפט

לְהוֹדִיעַם דֶּרֶךְ הַשֵּׁם, וְזֶה עֵקֶר הַחֲלִיפוֹת וְהַהֲשָׂאָרָה
שֶׁנֶּשְׂאָר מִן הָאָדָם אַחֲרֵי פְטִירָתוֹ מִן הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינַי
שָׁם. וּמִבְּאֵר שָׁם שֶׁעַל-יְדֵי הָאֲרֵת בֵּין וְתַלְמִיד, מִשָּׁם
נִמְשַׁכֵּת הַפְּרִנְסָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם :

ב) וְזֶה בְּחִינַת יְרֻשָּׁה שֶׁשִּׁיף לְבָנִים, כִּי עֵקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ שֶׁל
אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ הֵם הַבָּנִים, שֶׁנֶּשְׂאָרִין אַחֲרָיו
הַמְּמַלְאִין אֶת מְקוֹמוֹ. וְעֵקֶר הוּא הַדַּעַת, הֵינּוּ כְּשִׁזּוּכָה
נֶשְׂאָרִין מִמֶּנּוּ בָנִים שֶׁקָּבְלוּ מִמֶּנּוּ דַּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַדַּעַת הַקְּדוּשׁ, כִּי עֵקֶר
הַדַּעַת הוּא לְדַעַת אֶת הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, לה) :
"אִתָּה הָרְאִיתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" וְכוּ'. וְכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, וְנִשְׁמָתוֹ מִשְׂרֻשֵׁת
בְּהַדַּעַת הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַנִּשְׁמוֹת כְּלָם, כִּי
חֻכְמָה הוּא שָׂרֵשׁ הַכָּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קד, כד) : "כְּלָם
בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ". וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כָּפִי אֲחִיזָתוֹ
בְּהַדַּעַת הַקְּדוּשׁ, וְכָפִי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים בֵּין נִתְגַּלָּה עַל יְדוֹ
יְדִיעַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ לְאַחַר מִיתָתוֹ,
דִּהְיִנּוּ מֵה שֶׁהוֹדִיעַ לְבָנָיו וְצִוָּה אוֹתָם שֶׁיִּשְׁמְרוּ דֶּרֶךְ
הַשֵּׁם. וְזֶה הַדַּעַת הוּא עֵקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה
הַנִּל. וּמִחֻמַּת שֶׁכָּל הַפְּרִנְסָה וְהַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מִזֶּה
הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בֵּין וְתַלְמִיד, כְּמִבְּאֵר שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּל, עֵינַי שָׁם, עַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם נִסְתַּלַּק מִגִּיעַ

לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ג' חשן משפט תיז

הירשה לבניו, כי משם שרש הממון מבחינת בנים, הינו מהדעת שהשאיר בעולם על-ידי בניו, שמשם נמשך כל העשירות והפרנסה כנ"ל, ועל-כן מגיע להם הירשה, כי משם נמשך הממון כנ"ל:

א וזה מתנת שכיב מרע שהיא גם כן פירשה. כי הדעת שצריכין להשאיר אחריו הוא כלול משתי בחינות, שהם בן ותלמיד, כי צריכין להשאיר אחריו בנים ותלמידים, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, כי כמו שצריכין ללמד לבניו להאיר בהם הדעת הקדוש, כן צריכין ללמד לבן חברו, ולהעמיד תלמידים רבים להאיר בהם הדעת הקדוש לדעת את השם, וכמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, שכל אדם יכול לקיים זאת להעמיד תלמידים, על-ידי שמדבר עם חברו ביראת שמים ומעורר אחד את חברו ליראה את השם לסור מרע ולעשות הטוב. שעל-ידי-זה נעשה כל אחד בחינת תלמיד לגבי חברו, עין שם. ומבחינת הדעת שמאירין בתלמידים כל אחד לפי בחינתו, משם נמשך בחינת מתנת שכיב מרע שהיא פירשה, כי יש כח לאדם להוריש ממונו לאחר על-ידי מתנת שכיב מרע, מאחר שהממון נמשך גם מהדעת שמאירין באחרים שאינם בניו, שהם התלמידים. ועל-כן יכול להוריש ממונו לאחרים על-ידי מתנת שכיב מרע, כמו שצריך להאיר

תיח לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ג' חשן משפט

דעתו לאחרים שהם התלמידים. כי כמו שהירשה שיף לבנים, מחמת שהמזון נמשך מהדעת שהשאר על-ידי הבנים, כמו כן יכול להוריש ממונו לאחרים, כי המזון נמשך גם מהדעת שמאירין באחרים, שהם התלמידים כנ"ל, כי המזון נמשך משני הבחינות מבין ותלמיד, כמבאר בהתורה הנ"ל:

ד) ועל-כן דיקא כשהוא שכיב מרע מתנתו כירשה, כי הצדיק, וכמו כן כל אדם כשר, מאיר הדעת בבנים ותלמידים כל ימי חייו, כי רק בשביל זה בא האדם לעולם. והעקר הוא שימשיך דעת כזה בבנים ותלמידים, שיתקיים הדעת לעולם, אפלו אחר הסתלקותו, כי זה עקר השארתו כנ"ל, וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועל-כן הצדיקים האמתיים בשעת חלים, אז הם מאירין הדעת ביותר בבנים ותלמידים, כמו שמצינו בכמה צדיקים שגלו דעת גדול וקדוש מאד בעת חלים סמוך למיתתם, כגון רבי אליעזר הגדול, ורבי שמעון בר יוחאי, ורבנו הקדוש וכו'. כי עקר החולאת שנמשך לעולם מה שהאדם חולה קדם מיתתו, הוא רק בשביל זה, כדי שיסדר לביתו, למען אשר יצוה את בניו ותלמידיו אחריו, שידעו את השם וישמרו דרכיו.

לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ג' חשן משפט תיט

ועל-כן עד יעקב לא הוה חלשה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא פז.), כי יעקב הראשון שהאיר ביותר בבנים ותלמידים, כי התחלת התגלות הדעת הקדוש לדעת את השם, התחיל מאברהם אבינו, כי הוא גלה אלקותו בעולם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ז.), אבל אברהם ויצחק עדין לא היה מטתם שלמה, רק יעקב היה מטתו שלמה (עין שיר השירים ג, ח), והשאיר שנים עשר שבטים כלם צדיקים, שכלם קבלו את דעתו הקדושה, ועל ידם נתקיים הדעת הקדוש בעולם. ועל-כן התחיל מייעקב שיהיה האדם חולה קדם מיתתו, כי הוא טובה גדולה, כדי שיסדר לביתו ויצוה את בניו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה.

ועקר הצנאה הוא שצריכין לצוותם שישמרו דרך השם, כדי שישאר דעתו גם אחר הסתלקותו לעולם, ועל-כן התחיל זאת מייעקב, כי הוא הראשון שהניח בנים כלם צדיקים, שעל ידם נשאר דעתו בעולם לעולם. ועל-כן בעת שהיה יעקב חולה וצוה את בניו סמוך למיתתו, אז צעקו כלם "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" וכו', כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה צח, ג), כי אז בפשעה שהצדיק חולה סמוך למיתתו, אז הוא עקר הארת הדעת שמשאיר

תב לקוטי הלכות מתנת שכיב מרע ג' חשן משפט

אחריו וכנ"ל, וכמו כן כל אדם לפי בחינתו, כי כל אדם יכול לקיים זאת. וכל אחד צריך להאיר איזה דעת דקדשה בבנים ותלמידים, שיהיה נשאר לעולם וכנ"ל.

ועל-כן עקר המתנה שהיא פירשה, היא מתנת שכיב מרע, כי אז עקר השארת הדעת, שמשם נמשך הממון, שמחמת זה מגיע הירשה לבניו, וכן יש לו כח לתן לאחרים במתנת שכיב מרע, שהיא גם כן פירשה וכנ"ל:

ה וזה דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי' (גטין טו), כי מתנת שכיב מרע שיש לה קיום, זה נמשך מבחינת הדעת, שצריכין להאיר ביותר סמוך למיתתו, כשהוא שכיב מרע כנ"ל. והדעת הוא התורה, שהוא עקר הדעת שעל ידה יודעין את השם יתברך, וזה דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי', כתובין ומסורין זה בחינת התורה הקדושה, שהיא פתובה ומסורה בידינו, וכל אחד כפי חלקו בתורה, כן צריך להשאיר חלק דעתו ותורתו לבנים ותלמידים שיתקיים לעולם, ומשם נמשך מתנת שכיב מרע שיש לה קיום פירשה וכנ"ל, ועל-כן דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי כנ"ל:

הלכה ד' בהלכות מתנה הלכה ד' אות טו:
הלכה ה' בהלכות מתנה הלכה ה' אות כג:

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תכא

הלכות אבדה ומציאה

הלכה א

א על-פי מה שכתב רבנו, נרו יאיר, במאמר "ויבן ה' אלהים את הצלע" וכו' (סימן טו), שכל הנפשות מלבשין בהכבוד, פי הכבוד היא אם כל חי. ולפעמים הנפש נתרחה מן הכבוד, ואזי הנפש עיפה, וזהו על-ידי שאין מתפללין בכונת הלב, בבחינת "בשפתם כבדוני ולבם רחק". כי פונת הלב הוא בחינת נפש, בבחינת "אליך ה' נפשי אשא" (תהלים כה, א), ופרש רש"י: 'לבי אכונן'. ואזי צריך להחיות הנפש על-ידי בחינת מים קרים, ומים קרים נעשין על-ידי בחינת רעמים, והם באין על-ידי שנותנין כבוד אל זקן ששכח תלמודו, עין שם היטב, פי התרחקות הנפש מן הכבוד גורם שכחה אל הזקן, בבחינת "ואבדה חכמת חכמיו" (ישעיה כט, יד) וכו', עין שם היטב:

ב וזה בחינת מצות השבת אבדה, פי האבדה היא בחינת התרחקות הנפש מן הכבוד, פי כל החפצים והעשירות הם בחינת נפשות, פי כל הנפשות שרשם בעשירות ושרשם בכבוד, פי כבוד שרש כל הנפשות כנ"ל. ועל-כן רבי מכבד עשירים' (עירובין פו.),

תכב לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

והיה נותן כבוד לכל אחד כפי העשירות שלו, שהיה אומר תנו כבוד לבעל מאה מנה, תנו כבוד לבעל מאתים מנה, פי כל אחד כפי העשירות שלו כן שרשו יותר בהכבוד, ועל-כן היה נותן כבוד לכל אחד לפי עשרו, וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (קדושין מט:): איזה עשיר? כל שבני עירו מכבדין אותו מפני עשרו. וזה בחינת עשר וכבוד, פי העשירות שרשו בכבוד כנ"ל, ועקר הכבוד הוא אצל האדם, כמוכא בדברי רבנו, גרו יאיר (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצד), שעקר הכבוד הוא רק אצל גדר האדם שהוא מדבר, עין שם. וזה בחינת בשפתם כדוויני. וזה בחינת (תהלים כט) "ובהיכלו פלו אומר כבוד", היכל דא פה כמוכא (עין תקוני זהר קלוז). ועל-כן כשהדבר נאבד מן האדם, נמצא שהוא בחינת התרחקות הנפש, שבהחפץ הנאבד מן הכבוד מאחר שרחוקה מן האדם ששם עקר הכבוד.

וזה בחינת אויב מבלי לבוש, שכל בחינת אבדה הוא מבלי לבוש, הינו בחינת התרחקות מן הכבוד שהוא לבוש, פי הנפש מלבשת בהכבוד כנ"ל. וזה בחינת אויב שהדבר מוסב על הדבר הנאבד, דהינו שהולך לאבוד, כמו שפרש רש"י על פסוק "הייתי ככלי אבד", שכל לשון אבדה וכו', פי הדבר הולך לאבוד מאחר שרחוקה מן הכבוד, ואזי היא בבחינת נפש

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תכג

עֵיפָה וְהוֹלֶכֶת לְאִבּוּד. וְזֶה בְּחִינַת "כִּי תִפְגַּע חֲמוֹר אַחִיךָ תוֹעָה" (שְׁמוֹת כג, ד), כִּי בּוֹדְאֵי הָאֲבֵדָה הִיא בְּחִינַת תוֹעָה וְנֶעַ וְנָד, מֵאַחַר שְׂרַחֲוֹקָה מֵאִמָּה, דְּהֵינּוּ מִן הַכְּבוֹד, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כ, יג) "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם. וְעַל-כֵּן מִצְוָה גְּדוּלָה לְהִשִּׁיב אֲבֵדָה, וְאִזִּי מַחְזִיר הַנֶּפֶשׁ אֶל הַכְּבוֹד כַּנ"ל:

א) וְעַל-כֵּן דָּגַל מַחְנֶה דָּן הָיָה מְאֹסֵף לְכָל הַמַּחְנוֹת, וּפִרְשׁ רַש"י שֶׁהָיוּ מַחְזִירִין כָּל הָאֲבֵדוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי מַחְנֶה דָּן הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ, גְּרוֹ יָאִיר, בַּמֶּאֱמָר וּבִיוֹם הַבְּכוּרִים (סִימָן נו), עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב, שֶׁמַּחְנֶה דָּן הוּא בְּחִינַת דִּינָא דְּמַלְכוּתָא, עֵינֵי שָׁם. וְעַל-כֵּן הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּבְחִינַת "דְּנֻנֵי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקִלְי" וְכַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מְאֹסֵף לְכָל הַמַּחְנוֹת, שֶׁהָיוּ מְאֹסְפִים כָּל הַמַּחְנוֹת דְּקַדְשָׁה, הֵינּוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּכּוֹנֶנָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאֹסְפִים וּמְקַבְּצִים כָּל הַמַּחְנוֹת לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, בְּבְחִינַת הַחֲזֵרַת הַנֶּפֶשׁ לְאִמָּם וְשָׂרָשָׁם, דְּהֵינּוּ אֶל הַכְּבוֹד, כִּי זֶה עֶקֶר תְּפִלָּה בְּכּוֹנֶנָה כַּנ"ל, דְּהֵינּוּ לְקַשֵּׁר וּלְאַסֵּף כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת וְהַרְצוֹנוֹת וְהַנֶּפֶשׁוֹת לְתוֹךְ דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, לְקַבֵּץ פְּזוּר הַנֶּפֶשׁ, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַמַּחְשָׁבוֹת הַמְתַּפְּזָרִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה אֶל הַחוּץ, וְצָרִיךְ לְקַבֵּץ הַנֶּפֶשׁ מִן הַפְּזוּר

תכד לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

שלא יהיה לו שום מחשבת חוץ רק לקשר המחשבה אל הדבור בקשר אמיץ וחזק, ואזי מאסף לכל המחנות כנ"ל. וזה בחינת השבת אבדה כנ"ל, ועל-כן בני דן שהיו מאספים לכל המחנות היו מחזירין כל האבדות, כמו שפרש רש"י שבשביל זה היו נקראים מאסף וכו' כנ"ל.

ועל-כן עמלק שהוא כנגד מלכות דקדושה, ורודף תמיד אחר תפלת ישראל, ועל-כן היו רודפים אחר בני דן, כמו שכתב רבנו, גרו יאיר שם, על-כן נאמר בו (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע", 'עיף ויגע' דיקא, בחינת עיפות הנפש על-ידי שנתרחקה מן הכבוד על-ידי פגם התפלה, בלי פונת הלב כנ"ל. וזהו "ולא ירא אלהים", הינו פגם המלכות והכבוד, כי עקר הכבוד הוא יראה להתירא מפני כבודו יתברך, בבחינת (דברים כח) "ליראה את ה' הנכבד". ועל-כן עמלק הוא בחינת שכחה, כמובא, כי הוא גורם בחינת זקן ששכח תלמודו, על-ידי עיפות הנפש על-ידי פגם התפלה כנ"ל. ועל-כן מצוה לזכור מעשה עמלק כדי לתקן בחינת השכחה הנ"ל.

וזה שכתוב (שמות יז, ח) "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים", ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מכילתא פרשת עמלק א'): ברפיון ידים זה בחינת רפיון ועיפות

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תכה

הנפש, כי גדול וחזוק הנפש הוא, על-ידי בחינת הידים, בבחינת (דברי הימים א כט, יב) "ובידך לגדל ולחזק", כמו שםבאר שם במאמר 'ויבן' הנ"ל, עין שם. ואזי כפיש רפיון ידים חס ושלום, הוא בחינת עיפות הנפש, ואזי 'ויבא עמלק' כנ"ל.

וזה שכתוב תחלה (שמות יז, א): "ויחנו ברפידים ואין מים לשותות", כי שם ברפיון ידים, שהיא בחינת עיפות הנפש, היו צריכים מים, בחינת מים קרים הנ"ל, והם פגמו יותר "וירב העם עם משה" ופגמו בכבוד הזקן, על-כן צעק משה אל השם: "מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלונני", כי איני יודע מה אעשה להם, כי הדבר תלוי בי על-ידי שיתנו לי כבוד כנ"ל, והם פוגמים יותר בזה, ובזה הם גורמים בחינת שכחה להזקן.

וזהו: 'עוד מעט וסקלונני', זה בחינת שכחה, שהיא בחינת מיתה, כמו שכתב רבנו, גרו יאיר (סימן לז). וזהו 'מעט' היא בחינת שכחה, שהיא מחין דקטנות כמובא. ועל-כן השיבו השם יתברך: עבר לפני העם ותראה שינהגו בך כבוד, כעין שפרש רש"י שם, ואז באמת נתקן. ולקח את המטה, שהיא בחינת שבט מושל, בחינת מלכות, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין ח): קח מקל והך על קדקדן דבר אחד

תכו לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

לדור וכו'. ועל-ידי-זה הפה בצור, שְהוא בְחִינַת אָבֶן, על פי הבאר, שְהוא בְחִינַת עֲנַנִין דְמַכְסִין על עֵינַין, שְעַל-יְדֵי-זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְשֹׂאב מִימֵי הַדַּעַת, בְּחִינַת מַיִם קָרִים הַנִּ"ל. ועל-ידי הַפֶּאת הַצּוֹר בַּמָּטָה כַּנִּ"ל, שְׁזֶה בְּחִינַת רְעָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאוּ מַיִם רַבִּים, בְּחִינַת מַיִם קָרִים, "וַתִּשֶׁת הָעֵדָה וּבְעִירָם" (בַּמִּדְבָּר כ, יא), וְנִתְקְנוּ וְנִבְרְאוּ כָּל הַנֶּפְשׁוֹת מְעִיפּוֹתָם, עַיִן הַיֵּטֵב בַּמְּאֹמֶר 'וַיִּבֶן' הַנִּ"ל, בְּחִינַת רְעָמִים וּמַיִם קָרִים, עַיִן שָׁם.

ועל-כֵּן נִסְמְכָה פֶּרֶשֶׁת עֲמֶלֶק, כִּי עַל-יְדֵי אוֹתוֹ הַפָּגָם שְׁלֹא נִתְקַן עֲדִין לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, ז): "עַל נִסּוֹתָם" וְכוּ', עַל-כֵּן "וַיָּבֵא עֲמֶלֶק" כַּנִּ"ל. ועל-כֵּן מִלְחָמַת עֲמֶלֶק הָיָה תְלוּי בַתְּפִלָּה בְּכֹנֶנָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשֶּׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל", וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (ראש השנה כט): 'וְכִי יָדְיוֹ שֶׁל מִשֶּׁה' וְכוּ', אֲלֵא בְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל מִסְתַּפְּלִין וּמְכֹנְנִין אֶת לְבָם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים הָיוּ מְנַצְחִין וְכוּ'. כִּי עַקֵּר נִצְחוֹן עֲמֶלֶק הָיָה תְלוּי בְּכֹנֶנַת הַלֵּב בַּתְּפִלָּה לְתַקֵּן עֵיפּוֹת הַנֶּפֶשׁ כַּנִּ"ל, וְכָל זֶה הָיָה תְלוּי בַּמִּשֶּׁה, כִּי מִמֶּנּוּ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת מַיִם קָרִים כַּנִּ"ל:

ד) נִמְצָא שְׁעַל-יְדֵי הַשְּׁבֵת אַבְדָּה נִתְתַקֵּן בְּחִינַת מְלָכוֹת דְקִדְוָשָׁה, בְּחִינַת הַכְּבוֹד, כִּי כְמוֹ שְׁהַנֶּפֶשׁ עֵיפָה כְּשֶׁנוֹפְלֶת וְאוֹבְדֶת וְנִתְרַחֵקָה מִן אִמָּהּ, דִּהְיֵנוּ הַכְּבוֹד,

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תכז

כמו כן נפגם ונחלש כח המלכות והכבוד כשהנפשות רחוקים ממנה, כי אין מלך בלא עם. ועל-כן מלכות ישראל התחילה בתחלה על-ידי השבת אבדה שהלך שאול לבקש אבדת אביו, וזה שכתוב (שמואל א ט, כ): "ולאתנות האבדות כו' אל תשם אל לבך להם כי נמצאו, ולמי כל חמדת ישראל" וכו'. כי זה בזה תלוי כפ"ל. וכל זה היה על-ידי שפגמו בשאלתם, ואמרו תנה לנו מלך לשפוטנו ככל הגוים, נמצא שהרחיקו עצמן מן הכבוד, כי הכבוד הוא רק אצל ישראל, בבחינת "ובקהלם אל תחד כבדי", כמו שכתב רבנו, גרו יאיר (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפא), אבל מלכות הרשעה, שהיא בחינת עשו-עמלק, הוא בבחינת "בזוי אתה מאד" (עובדיה א, ב), והם אמרו (עין שמואל א ח, ה) תנה לנו מלך ככל הגוים והרחיקו עצמן מן הכבוד ופגמו בכבוד הזקן, דהינו שמואל, כמו שכתוב בתחלת הפרשה (שמואל א, ח, א): "ויהי פי זקן שמואל", פי הם היו צריכים לזהר בכבודו, שעל-ידי-זה נתתקן מלכות ישראל כפ"ל, וכנראה שם בפסוקים שפגמו בזה מאד שלא נזהרו בכבוד שמואל, על-כן נתגלגל הדבר מאת השם, שהיה אבדה אצל מקום המלכות, דהינו בבית קיש אבי שאול. ואחר כך כשנמצא האבדה אז נתתקן המלכות, בבחינת "ולאתנות האבדות וכו', ולמי כל חמדת ישראל, הלא לך ולכל בית אביך" (שמואל א סימן

תכח לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

ט, י, יג) כנ"ל. ועל-כן הזהירו: שבעת ימים תוחל עד
בואי אליך. כי בזה היה תלוי מלכותו לזהר מאד בכבוד
שמואל כנ"ל, כדי לתקן פגם הנ"ל. ועל-כן כשלא נזהר
בזה נתבטלה מלכותו, כמו שכתוב (שמואל א, יג, יד):
"ועתה ממלכתך לא תקום" וכו', כי בזה היה תלוי
תקון המלכות בכבוד שמואל כנ"ל.

ועל-כן נסמך תכף פרשת עמלק, וצוהו להכרית עמלק,
כי אזי צריך לחגור מתניו להלחם בעמלק,
מאחר שלא נזהרו בבחינת תקון החזרת הנפש אל
הכבוד כנ"ל, ואזי הוא מלחמת עמלק כנ"ל. וזה שפרש
רש"י שם: "ועתה שמע לקול דבר ה'": 'פעם אחת
נסבלת, עתה שמע' וכו'. זה שיקף לזה, כי מלחמת
עמלק בא על-ידי פגם הנ"ל, שפגם בכבוד הזקן כנ"ל,
ועל-כן צריך לזהר עתה למחות זכר עמלק שלא יתגבר
חס ושלום, וכשלא נזהר גם בזה נפסקה מלכותו לגמרי
כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יומא כב):
ששואל נענש על שלא הקפיד על כבודו, כמו שכתוב
(שמואל א, ו, כז): "ויבזהו ויהי כמחריש", כי בודאי היה
צריך להקפיד על כבודו, כי תקון המלכות על-ידי
הכבוד כנ"ל, ועל-כן אמר לו שמואל: "הלא אם קטן
אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה", והיית צריך
לזהר בכבודך, שזה עקר תקון המלכות כנ"ל. ועל שלא

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תכט

הקפיד על כבודו, על-ידי-זה גרם מלחמת עמלק פנ"ל, והיה צריך לזהר עתה מאד להכניעו, ועל-ידי שפגם גם בזה נקרע מלכותו. נמצא שכל אלו הפגמים היו שיכים זה לזה, ועל-ידי שלא נזהר בהם נפסקה מלכותו.

ועל-פן קרע לבושו, להורות שכל עקר הפגם הוא בחינת פגם הכבוד, שהוא בחינת לבוש פנ"ל, כמו שאמרו (בבא קמא צא) רבי יוחנן קרא למאני מכבודתא. ועל-ידי-זה גרמו שאמר שמואל: 'אף נגד ה' משיחו' והשיבו השם יתברך: 'אל תבט אל מראהו', שזהו בחינת פגם בדעת שמואל הנביא, בחינת זקן ששכח תלמודו לפי ערך גדל מעלתו:

ה) וזה כשהוכיחן שמואל על שפגמו בכבודו ושאלו מלך אמר (שמואל-א, יב, יז): "הלא וכו' ויקרא אל ה' ויתן קלות ומטר", הינו שאמר להם שגם עתה יש לו כח להמשיך בחינת רעמים ומים קרים, וזהו קלות ומטר. וזהו שפרש רש"י: 'ולא היה לכם לפגם בכבודי', מאחר שיש לי כח זה להמשיך בחינת רעמים ומים קרים פנ"ל.

וזה שנאמר (שמואל-א ז, ו): "וישאבו מים וישפכו לפני ה'". ופרש רש"י והתרגום שם, דהינו ששפכו לבם פמים, הינו תפלה בכונה. וזה בחינת הכתוב (איכה ב, יט):

תל לקויטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

”שפכי כמים ללבך נכח פני ה'”, שקאי על תפלה בכונה, הינו שהתפלה תהיה בכונה, כדי להחיות ולהברות הנפש על-ידי-זה, וזהו כמים, בחינת מים קרים על גפש עיפה הנ”ל:

ו) ועל-כן רועים ומלכים של ישראל היו מתחלה רועים ושומרים צאן, כמו יעקב ודוד ומשה רבנו עליו השלום. כי על-ידי שהיו שומרים הצאן שלא יהיו אובדים, שזה בחינת שמירת הנפש שלא תתרחק מן הכבוד, על-ידי-זה זכו למלכות, כי זה בחינת תקון המלכות כנ”ל. ועל-כן הנביא מוכיח הרועים בלשון זה של פגם אבדה, שאינם שומרים אותם, כמו שאמר (חזקאל) על הרועים וכו', ”צאן אבדות היו עמי וכו', הנאבדות לא בקשפתם”, כי עקר תקון בחינת מלכות, הוא בבחינת השבת אבדה, דהינו החזרת הנפש אל הכבוד, כי המלך צריך לשמר את עמו, שהם הנפשות שלא יתפזרו ויתרחקו אל החוץ ויאבדו חס ושלום.

וזה שכתוב בדוד (תהלים עח, עא) ”מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו”, כי על-ידי שהיה שומר מאד את הצאן בעין החמלה, שלא יהיו אבודים חס ושלום, על-ידי-זה זכה להיות מלך, לרעות את עמו ישראל, כי זה תקון המלכות כנ”ל, בבחינת החזרת הנפשות אל הכבוד כנ”ל.

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תלא

וזהו "וירעם כותם לבבו", זה בחינת תפלה בכונה שפיו ולבו שוין, וזה בחינת תם לבב, שאין לבו חלוק מפיו, ועל-ידי בחינת תם לבבו, בחינת תפלה בכונה, בחינת קרבת הנפש אל הכבוד, על-ידי-זה הוא תקון המלכות פנ"ל, וזהו "וירעם כותם לבבו", כפי תם לבבו, כן היה רועה ומלך פנ"ל. וזה בחינת "ובתבונות כפיו ינחם", הם בחינת הידים שהם מגדלין ומחזקין הנפשות פנ"ל:

ז) וזה שכתוב ביעקב (בראשית כט, י): "ויהי כאשר ראה את רחל וכו' ואת צאן לבן וכו' ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן וכו'. אבן על פי הבאר זה בחינת ענין המכסין על עינין, שמנח על באר מים חיים, ויעקב גלל את האבן והמשיך מים בחינת מים קרים, וישק את הצאן, שהם הנפשות בבחינת מים קרים על נפש עיפה פנ"ל:

ח) וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא ל.): אם היה זקן ואינו לפי כבודו, על זה נאמר 'והתעלמת', כי האבדה היא בחינת הרחקת הנפש מן הכבוד פנ"ל, ואז היא בבחינת נפש עיפה פנ"ל. ועקר התקון לזה תלוי בכבוד הזקן פנ"ל, כי כשיש אבדה מגיע קצת פגם בדעת הזקן, בחינת זקן ששכח תלמודו פנ"ל, כי זה תלוי בזה פנ"ל. ועל-כן צוטה התורה

תלב לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

"והתעלמת", כדי שלא יפגם הזקן את כבודו על-ידי האבדה, כי אדרבא, עתה צריך לזהר מאד בכבוד הזקן, שזהו בחינת תקון האבדה כנ"ל:

ט וזה שכתוב בשלחן ערוך (חשן משפט רסו, א): אבדת הנכרי מתרת ואסור להחזירה וכו' ואם החזירה משום קדוש השם מתר, ובמקום שיש חלול השם חייב להחזירה וכו'. כי הנכרים אין להם חלק בכבוד, כי הכבוד הוא רק בישראל, אבל הם בבחינת "בזוי אמה מאד" כנ"ל, ועל-כן אבדתם מתרת בודאי, כי עקר השבת אבדה הוא להחזיר הנפש אל הכבוד כנ"ל. ואדרבא, אסור להחזירה, כי הנפשות שביד העכו"ם הם "כצפרים האחוזות בפח" (קהלת ט, יב), וכיון שנמלטו מפח יוקשים מצוה גדולה שיזכה בהם ישראל, ששם הכבוד, כדי להחיותם להחזירם אל הכבוד. ועל-כן במקום שיש קדוש השם, שאזי יתקדש ויתכבד שם שמים על-ידי השבת האבדה אל הנכרי, על-כן אזי מתר להחזירה, כי על-ידי-זה גורם כבוד שמים, על-כן אף-על-פי שמחזירה לעכו"ם, עם כל זה הוא בבחינת החזרת הנפש אל הכבוד, מאחר שנתקדש ונתגדל כבודו יתברך על-ידי-זה כנ"ל. וכן במקום שיש חלול השם חייב להחזירה, כדי שלא לפגם כבוד שמים חס ושלום על-ידי האבדה, כי עקר תקון האבדה הוא בבחינת תקון הכבוד כנ"ל:

לקויטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תלג

(י) וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (יבמות ו.): אָמַר לוֹ אָבִיו אַל תַּחֲזִיר אֲבֵדָה, אַל יִשְׁמַע לוֹ. כִּי הַשֵּׁבֶת הָאֲבֵדָה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּבוֹד כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה אֲמִינָא שְׂכַבּוּד אָב יְדֻחָה מְצוּה זו, כִּי כְּבוֹד אָב הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּבוֹד, כִּי שָׂרֵשׁ נִפְשׁוֹ בְּאָבִיו וְאִמּוֹ, שְׂשָׁם מְלַבֵּשֵׁת נִפְשׁוֹ, וְעַקֵּר הַתְּלַבְּשׁוֹת הַנִּפְשׁ הוּא בְּהַכְּבוֹד כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן חָיֵב לְכַבֵּדָם כִּי הֵם כְּבוֹדוֹ, כִּי שָׁם מְלַבֵּשׁ נִפְשׁוֹ, וְעַל-כֵּן הַשְּׂמִיעֵנוּ הַתּוֹרָה, שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ דוּחָה כְּבוֹדָם מְצוֹת הַשֵּׁבֶת אֲבֵדָה, שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּבוֹד כַּנ"ל. וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה: אָמַר לוֹ אָבִיו אַל תַּחֲזִיר, יְכוּל, יִשְׁמַע לוֹ? תִּלְמוּד לּוֹמַר: אֲנִי ה'. כִּלְכֶם חַיִּבִים בְּכְבוֹדִי. 'בְּכְבוֹדִי' דִּיקָא, כִּי זֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּבוֹד כַּנ"ל:

(יא) וְזֶה שֶׁתִּפְסוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, וְהַעֲמִידוּ דִין כְּבוֹד הָרַב וְכְבוֹד הָאָב אֶצֶל אֲבֵדָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ בַּמִּשְׁנָה (בבא מציעא ל.) אֲבֵדַת אָבִיו וְאֲבֵדַת רַבּוֹ וְכו', כִּי בְּיוֹתֵר צָרִיף הַבֵּן אִו הַתְּלָמִיד לַחֲזוֹר אַחַר אֲבֵדַת אָבִיו וְרַבּוֹ, מֵאַחַר שֶׁחַיֵּב בְּכְבוֹדָם, וְהַשֵּׁבֶת אֲבֵדָה הוּא גַם כֵּן תְּקוּן הַכְּבוֹד כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הֵלֵךְ שְׂאוּל לְבַקֵּשׁ אֲבֵדַת אָבִיו, כִּי הַבֵּן צָרִיף לַחֲזוֹר אַחַר אֲבֵדַת אָבִיו, וְאִזִּי נִשְׁלָם הַכְּבוֹד וְנִתְתַקַּן מְאֹד כַּנ"ל, וְכֵן הַתְּלָמִיד לְרַבּוֹ כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הַעֲמִידוּ דִין כְּבוֹדָם דִּיקָא אֶצֶל אֲבֵדָה כַּנ"ל:

תלד לקויטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט

(ב) ועל-כן מציאת בנו ובתו שיק לאביו, וכל זמן שאוכלין על שלחנו נקראים קטנים ושיק מציאתם לאביהם, כי כשהמוצא זוכה בעצמו בהמציאה, אזי מחזיר הנפש לבחינת חלק כבוד של עצמו וזוכה בו, ועל-כן הקטנים כל זמן שאוכלין על שלחן אביהם מציאתם שלו, כי השלחן הוא בחינת כבוד, בחינת שלחן מלכים, כמו שמבאר שם. ועל-כן כל זמן שאוכלין משלחנו, הם תלויים בכבודו, וצריכים להחזיר מציאתם אליו, כי שם כבודם מאחר שאוכלין משלו:

(ג) גם כל הזכיות הם על-ידי הדעת, ועל-כן קטן אין לו זכיה, כי אין לו דעת, וכן חרש ושוטה, כי העשירות הוא שרש הנפש, ושרשו בדעת, כי דעת הוא שרש כל ההשפעות בבחינת (משלי כד, ד) "ובדעת חדרים ימלאו", כי העשירות והנפשות הם בבחינת גבורות, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (עין לקויטי מוהרן חלק א, סימן ח), ששרשם בדעת, וכן משמע בדבריו כמה פעמים שהעשירות תלוי בדעת, וזה בחינת (קהלת ז, יב). "בצל החכמה בצל הכסף". ועל-כן מי שאין לו דעת אין לו זכיה בשום עשירות, דהינו בשום חפץ. וזה בחינת יאוש שקונה במציאה, כי היאוש הוא שמסיח דעתו מזה הדבר, כמו שאמרו יאוש שלא מדעת לא הוי

לקוטי הלכות אבדה ומציאה א' חשן משפט תלה

יאוש, כי צריך לידע שאבד ויאש עצמו מדעתו, נמצא שמוציא את דעתו מאותו החפץ שאבד, ועל-כן אין לו עוד בו שום זכיה כנ"ל:

ועל-כן נקראים קטנים לענין מציאה, כל זמן שאוכלים משלחן אביהם ומציאתם לאביהם, כי עקר הדעת על-ידי האכילה, כמו שכתב רבנו, במאמר "ויהי הם מריקים שקיהם" (סימן יז), ועל-כן כל זמן שאוכלים משלחנו נמצא שדעתם תלוי באביהם, על-כן מציאתם שלו, והוא זוכה במציאות בניו, כי עקר הזכיה על-ידי הדעת כנ"ל:

(יד) ועל-כן דבר המזיק אין צריך להחזירו לבעליו רק המוצאו הורגו וזוכה בעורו, כמו שכתוב בשלחן ערוך (רסו, ד), כי כל ההזקות הם הפך הדעת, כי "פעם בחיק כסילים ינוח" (קהלת ז, ט), כמו שכתב רבנו, גרו יאיר בכמה מקומות (חלק א, סימנים כא, נו, קה, קיט) שפעם ושנאה הם כסילות. ולעתיד שיתגלה הדעת לא יהיה דבר המזיק, כמו שכתוב (ישעיה יא, ו): "וגר זאב עם כבש וכו' לא ירעו ולא ישחיתו כי מלאה הארץ דעה" וכו'. ועל-כן דבר המזיק אין בו זכיה, מאחר שאין בו דעת, ועל-כן הוא הפקר להמוצאו, והמוצאו הורגו, וזכה בעורו, כי אחר שהורגו ובטל ההזק, אזי יש זכיה בהנשאר, דהינו בהעור, מאחר שאין בו הזק,

תלו לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

אזי יש לו אחיזה בהדעת כשאר חפצים, ויש בו זכיה, ועל-כן זוכה בו המוצאו שהרגו, כי הוא הביא הדבר לבחינת דעת וזכיה, כי מתחלה כשהיה מזיק לא היה בו שום דעת וזכיה כנ"ל, ועל-כן הוא זוכה בו על-ידי שהרגו והביאו לבחינת דעת וזכיה כנ"ל:

הלכה ב

ענין השבת אבדה קדם יאוש דיקא

(א) על-פי המאמר 'ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד' וכו' (סימן ו), עין שם ענין תשובה.

ואיתא שם שעל-ידי תשובה נעשה בחינת אלה, כי הבעל תשובה צריך להיות בקי בהלכה בקי ברצוא בקי בשוב, בחינת "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך", אסק שמים זה בחינת נקדה העליונה, שעל האלה שהיא בחינת פסא דמתפסיא לעלא מגג שבאלף, בחינת במפלא ממך אל תדרש וכו'. ואציעה שאול הנך, זה בחינת נקדה התחתונה, כי עקר התשובה על-ידי דמימה ושתיקה, בחינת דום להשם והתחולל לו. ועל-ידי הדמימה והשתיקה נעשה בחינת נקדה התחתונה. ועל-ידי התשובה

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט תלז

שהוא בחינת פתר נעשה בחינת נקדה העליונה.
ועל-ידי הבושה שמתביש פשומע בזיונו ושותק,
שזה עקר התשובה פנ"ל, על-ידי זאת הבושה נעשה
הוא"ו שבתוך האלף, שהיא בחינת רגיע פלליות
הגוננין, פי על-ידי הבושה נשתנה פניו לכמה גוננין
וכו', עין שם כל זה היטב (פי פאן נכתב שלא פסדר
קצת).

וכלל הענין כלול בתמונת אלף, שהוא נקדה העליונה
ונקדה הפחתונה ווא"ו, והוא בחינת שלש
מצות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ. להכרית זרעו
של עמלק, זה בחינת נקדה הפחתונה בחינת יהושע,
ולבנות בית הבחירה זה בחינת נקדה העליונה, בחינת
משה דעת, ולמנות מלך זה בחינת ווא"ו שבתוך
האלף, פי שלש מצות אלו הם בחינת התשובה, עין
שם כל זה בסוף המאמר הנ"ל:

ב) וזה בחינת השבת האבדה שהוא בחינת תשובה
ממש, בחינת (דברים כב, א) "השב תשיבם
לאחיד", בחינת תשובה, פי בחינת האבדה זה בחינת
"ואציעה שאול", ששם כל הנדחים והנאבדים. ועקר
השבת האבדה הוא דוקא קדם יאוש, זה בחינת (תהלים
קלט, ח) "ואציעה שאול הנך", פי אסור ליאש עצמו חס
ושלום, אף אם תעה כשה אובד, פי אין שום יאוש

תלח לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

בעולם כָּלֵל. וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה כְּשֵׁאינו מֵיֵאֵשׁ עֲצֵמוּ
בְּשׁוּם אִפֶּן בְּעוֹלָם כָּלֵל, אִף אִם נִפְּל לְמָקוֹם שְׁנִפְּל,
אִף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ שֵׁיִדַע כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וְלִקְיִים "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד" וְלִבְלִי לֵיֵאֵשׁ עֲצֵמוּ כָּלֵל,
וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה.

וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׁבִת אֲבֵדָה שֶׁהוּא קָדָם יֵאוֹשׁ דִּיקָא, זֶה
בְּחִינַת "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", בְּחִינַת נִקְדָּה
הַתְּחִתּוֹנָה, שְׂאִף-עַל-פִּי שְׂאֵבֵד אֲבֵדְתוּ אֵינּוּ מֵיֵאֵשׁ עֲצֵמוּ
וּמִצְפָּה שֵׁיִמְצָאנוּ, כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם אֲבֵדָה בְּעוֹלָם, וְזֶה
שְׁזוּכָה לְמִצָּא אֶת הָאֲבֵדָה צָרִיךְ לְקַיִם (דְּבָרִים כב, א) "לֹא
תִרְאֶה שׁוֹר אַחִיךָ אוֹ שִׂי נִדְּחִים וְהִתְעַלְמָת וְכוּ', לְכֹל
אֲבֵדַת אַחִיךָ אֲשֶׁר תֵּאֲבֹד מִמֶּנּוּ וּמִצְאָתָהּ, לֹא תוּכַל
לְהִתְעַלֵּם". 'לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם' דִּיקָא, זֶה בְּחִינַת נִקְדָּה
הַעֲלִיּוֹנָה דְּמִתְכַּפֵּיָא וּמִתְעַלְמָת לְעֵלָא וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְרַחֵם
עַל בַּעַל הָאֲבֵדָה לְבְלִי לְהַעֲלִים עֵינַי, לְהִתְעַלֵּם
וְלְהִתְכַּסּוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה הוּא
בְּבְחִינַת שְׁלֵשׁ נִקְדוֹת הַנִּלְל, דְּהֵינּוּ לְזִכּוֹת שְׂיֵאִיר הַנִּקְדָּה
הַעֲלִיּוֹנָה בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְתַּקְּנוּ כָּל
הַחֲטָאִים וְיִשׁוּבוּ כָּל הָאֲבֵדוֹת וְהַנִּדְּחִים לְמָקוֹמָן.

כִּי עֵקֶר פְּגַם הַחֲטָא חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא שְׁעַל-יְדֵי הַחֲטָא
נִסְתַּלַּק הָאוֹר לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְנִתְעַלֵּם חֵס וְשְׁלוֹם,
וְאֵזִי מִתְגַּבְּרִים חֵס וְשְׁלוֹם הַחִיצוֹנִים בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר

לקוטי הלקות אבדה ומציאה ב' חשן משפט תלט

שפגם בו חס ושלום, דהינו במעט האור, והניצוצות שנשארו שם כידוע, ואזי אותו הדבר בבחינת אבדה ונדח עד ירחם מן השמים. וכשזוכין לתשובה, עקר התקון שישוב ויאיר ויתגלה האור שנתעלים למעלה, ויאיר האור העליון, שהיא בחינת נקדה העליונה בנקדה התחתונה, ועל-ידי-זה מתחברים ועולין כל הניצוצות הנאבדין ושבים כלם אל הקדשה למקומן.

וזהו בחינת השבת אבדה, פי זה שרואה את המציאה הוא בבחינת נקדה העליונה, שהוא בחינת משה דעת, כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל. פי עינים על שם החכמה נאמר (ברש"י לבראשית ג), כמבאר בדברי רבנו, זכרוננו לברכה, בכמה מקומות (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן טז). ועל-כן פשרואה את האבדה אסור לו להעלים עין ממנה, כמו שכתוב: "לא תוכל להתעלים", פי זה עקר התקון שבחינת נקדה העליונה לא תתעלים ותתכסה לעלא חס ושלום. ועל-ידי שהוא מקיים מצוה זו, "לא תוכל להתעלים", על-ידי-זה גם למעלה מאירה הנקדה העליונה בנקדה התחתונה, פי המוצא את האבדה שזכה שתגיע לידו האבדה של חברו הוא בבחינת נקדה העליונה לגבי חברו וכנ"ל. ובעל האבדה הוא בבחינת נקדה התחתונה, שהוא בחינת "ואציעה שאול

תמ לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

הנך", כי שם כל האבדות והנדחים כנ"ל. וצריך שלא יי'אש עצמו, שזהו בחינת "ואציעה שאול הנך" כנ"ל.

וכשהמוציא את האבדה אינו מעלים עין מן האבדה, ומגביה אותה ומשיבה להאובדה, אזי מאיר בחינת הנקדה העליונה בבחינת נקדה התחתונה, שזהו בחינת תשובה, בחינת "השב תשיבם לאחיד" כנ"ל. ווא"ו שבתוך האלף זה בחינת האבדה עצמה, שהוא ממונו של אדם, והממון הוא בחינת כלליות הגונן, כמבאר בדברי רבנו, במקום אחר שהממון של ישראל הוא בחינת גונן עלאין שכלולין בו, עין שם במקום אחר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כה), וזה בחינת וא"ו שבתוך האלף, שהוא בחינת רקיע כלליות הגונן, בחינת גוף האבדה שהוא ממונו, שבו כלולין גונן עלאין כנ"ל. גם ממון הוא בחינת ואו בחינת "ווי העמודים", כמובא במקום אחר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן

(מא):

וזה בחינת שלש מצות הנ"ל: להכרית זרעו של עמלק וכו', כי עמלק היה רודף את מחנה דן, ומחנה דן, הוא מאסף לכל המחנות דקדשה, ופרש רש"י: שכל מי שהיה אויב דבר היו הם מגביהין וכו'. נמצא שמחנה דן היו משיבין כל האבדות, כי הם בחינת מאסף לכל המחנות דקדשה. שכל מה שנאבד ויוציא

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט תמא

ונדח מן הקדשה הם מגביהין ומשיבין למקומו ושרשו. ועמלק הנה רודף את מחנה דן דיקא, כי הוא רוצה חס ושלוש שישארו אצלו חס ושלוש כל האבדות, כי הוא מתגבר על בחינת האבדות דיקא, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך", שהם אותן שהנה הענין פולטן, שהם בחינת נאבדים ונדחים מן הקדשה. ועל-כן נצטוינו להכרית זרעו של עמלק, ואזי מתגבר מחנה דן ויכולים להגביה ולהשיב כל האבדות וכנ"ל.

נמצא שפריתות זרעו של עמלק הוא בחינת השבת האבדה, כי על-ידי-זה מתגבר מחנה דן שהיו משיבים כל האבדות כנ"ל. ולבנות בית הבחירה זה בחינת הדעת, בחינת משה, בחינת נקדה העליונה כנ"ל, הינו בחינת הרואה את המציאה ואינו מעלים עין ממנה וכו' כנ"ל, שזהו בחינת הארת נקדה העליונה בחינת בנין בית-המקדש, כי עקר בנין בית-המקדש הוא בבחינה זו להשרות שכנתו בתוכנו, כמו שכתוב (שמות כט, מה) "ושכנתי בתוך בני ישראל" וכו', ולא אעלים עיני מהם, כי על-ידי הבית-המקדש וכליו נמשך, כפי-כול, אלקותו יתברך שהוא נעלם ונכסה מעין כל, ועל-ידי הבית-המקדש וכליו נתגלה אלקותו יתברך, שזהו בחינת הארת נקדה העליונה וכו'.

תמב לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

ועל-כן שם נתפריין כל החטאים, כי שם כל התשובות והתקונים, כי זה עקר תקון התשובה כשמאירה נקדה העליונה בנקדה התחתונה, שזהו בחינת התגלות אלקותו יתברך, ואין נתעלם ונתכסה אור הדעת לגמרי חס ושלום וכנ"ל.

ולמנות מלך זה בחינת עשירות — מלכות, שזהו בחינת גוף האבדה שהוא ממונו, בחינת עשירות מלכות, שהוא בחינת וא"ו שבתוך האלף וכנ"ל:

גם עקר בחינת השבת אבדה, בחינת תשובה, תלוי בהמלך ישראל, שהוא מנהיג הדור, שהוא בחינת ואו כנ"ל, שהוא ממשיך אור נקדה העליונה לנקדה התחתונה, כי הוא צריך להשיב כל האבדות, כמו שכתוב ביחזקאל (לד, ד), שהוכיח את הרועים והמנהיגים: את האבדת לא בקשתם וכו', כי הוא צריך לבקש אחר כל האבדות כנ"ל.

ועל-כן דוד המלך עליו השלום, נעשה מלך אחר שהיה רועה את הצאן ושומרם מאבדות, על-ידי-זה זכה להיות מלך, כמו שכתוב (תהלים עח): "מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב" וכו', כי עקר בחינת המלך הוא להשיב אבדות ונדחים כנ"ל. ועל-כן

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט תמג

תחלת התגלות מלכות ישראל נעשה על-ידי מציאת אבדה, כמו שכתוב בשאול המלך הראשון: ולא־תנות האבדות לך כו' אל תשם את לבך להם פי נמצאו ולמי כל חמדת ישראל וכו' (שמואל א ט, כ). פי למנות מלך הוא בבחינת השבת האבדה, פי הוא מבקש אחרי כל האבדות ומחזירם פנ"ל, פי הוא ממשיך אור נקדה העליונה לנקדה התחתונה פנ"ל, ועל-כן נצטוו שאול המלך מיד להכרית זרעו של עמלק וכנ"ל:

ג) וזה בחינת פורים, בחינת מרדכי ואסתר, פי המן-עמלק בקש לאבד את כל היהודים, פי עקר הכנעת עמלק הוא על-ידי מלכות דקדושה, דהינו מלך ישראל שנצטוו להכרית זרעו פנ"ל. אבל על-ידי מלכות של אמות העולם הוא מתגבר חס ושלום, ועל-כן היו אז ישראל בסכנה גדולה, אשר לא היתה כזאת, פי עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל (פנחומא חקת יח). אך תמיד היה רוצה להתגבר בעת שהיו ישראל מלכים, דהינו בימי משה רבנו שהיו ישראל במעלה עליונה והיו מתגברים נגדו, וכן בימי שאול המלך התגברו ישראל עליו והכניעו אותו. אך עכשו רצה להתגבר בימי מלכות הרשעה בימי אחשורוש מלך עכו"ם.

תמד לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

וְעַל-כֵּן הִתְגַּבְּרוּתוֹ אִז הָיָה בְּתַקְוָה גָּדוֹל אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה
כְּזֹאת, כִּי לֹא דִי שְׁלֵא הָיָה מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל
לְהַכְנִיעוֹ, אִף גַּם לְהַפְּךָ הִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי מְלֶךְ
עַכּוּ"ם, וְעַל-כֵּן הָיָה מִתְגַּבֵּר מְאֹד וְרָצָה לְאַבֵּד וְכו'.

וְעַל-כֵּן הִפִּיל פּוֹר בְּיָרַח שְׁמֵת בּוֹ מֹשֶׁה (מגלה יג:), שֶׁהוּא
בְּחִינַת נִקְדָּה הֶעֱלִינָה, כִּי כְּשֶׁנִּקְדָּה הֶעֱלִינָה
מְאִירָה בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, אִזִּי נִכְרַת זִרְעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק
וְכוּנ"ל. וְעַל-כֵּן רָצָה לְהִתְגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם בְּעֵת שֶׁנִּסְתַּלַּק
מֹשֶׁה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעַלְמוֹת נִקְדָּה הֶעֱלִינָה חֵס
וְשְׁלוֹם, וְעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ נְסִים וְנִפְלְאוֹת עַל-יְדֵי
מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת נִקְדָּה הֶעֱלִינָה וְנִקְדָּה
הַתְּחִתּוֹנָה. וְאַסְתֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה,
נִלְקַחָה אֶל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ, זֶה בְּחִינַת "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל
הַנֶּגֶד", בְּחִינַת "וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה" שֶׁבְּחִינַת אֶסְתֵּר,
בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, נִכְנָסֶת וּמִסְתַּתֶּרֶת אֶפְלוּ בְּמַלְכוּת
הַרְשָׁעָה, בְּבְחִינַת "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", לְהַכְנִיעַם
וּלְהַשְׁפִּילָם, כִּי אֶסְתֵּר הִצְדִּיקַת הָיְתָה מוֹצֵאת אוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ וּמִתְדַבֵּקַת בּוֹ יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ כְּשֶׁנִּלְקַחָה אֵלָיו, וְכִמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה (מגלה טו:), שֶׁבְּשָׁעָה
שֶׁנִּכְנָסָה לְבֵיתוֹ שֶׁהָיָה מְלֵא גְלוּלִים, נִסְתַּלַּקָה הַיְמָנָה
שְׂכִינָה, וְהָיְתָה צוּעֶקֶת (תהלים כב, ב) "אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה
עֲזַבְתָּנִי" וְכו'. וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ מוֹצֵאָה אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט תמה

גם שם, בבחינת "ואציעה שאול הנד", כי במקומות הללו כשםבקשים ומחפשים אחריו יתברך, על-ידי-זה בעצמו מתדבקים בו יותר, כמובא במקום אחר.

ועל-כן על-ידי אסתר שנלקחה אל המלך אחשורוש, שזהו בחינת "ואציעה שאול הנד", על-ידי-זה נכרת המן-עמלק, כי עקר כריתות זרעו של עמלק הוא על-ידי בחינת נקדה התחתונה בחינת ואציעה שאול הנד כנ"ל. "ומרדכי ישב בשער המלך" (אסתר ב, יט). והיה משגיח עליה, כמו שפרש רש"י: המזרזה והמרמזה וכו', הינו כי מרדכי, שהוא נקדה העליונה, לא היה מעלים עין ממנה, והיה מאיר נקדה העליונה בנקדה התחתונה.

וזה בחינת "אין אסתר מגדת" וכו' (שם) זה בחינת דמימה ושתיקה, בחינת "דום לה" וכו', כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל, שזהו בחינת נקדה התחתונה, כי קדם התקון אסור לדבר, כי הדבור הוא מקשר כל העולמות, ומקשר וממשיך אור נקדה העליונה לנקדה התחתונה כידוע, ועל-כן קדם התקון אסור לדבר שלא להמשיך להם חס ושלום, עוד אור יותר, חס ושלום, ועל-כן צריכים לדם ולשתק בחינת דום להשם, בחינת אין אסתר מגדת, בחינת "נאלמתי דומיה החשיתי" וכו' (תהלים לט, ג). וזה בחינת מה

תמו לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

שְׁאִמְרָה אֶסְתֵּר (שם ד, טז): "וְכֹאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי אֲבִדְתִּי",
בְּחִינַת אֲבִדָּה כַּנְּל. וְעַל-כֵּן מִתְחַלֵּה בְטֵלוֹ בְּנֵי הַמֶּן אֶת
בְּנֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה
בְּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה וְכַנְּל. וְעַל-יְדֵי מְרֻדְכֵי וְאֶסְתֵּר בְּחִינַת
נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה נִכְרַת זְרַעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק
וְנִתְּוֹסְפוּ גֵרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מֵעַמִּי
הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים", שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁבֵת אֲבִדָּה, כִּי הַגֵּרִים
הֵם מִבְּחִינַת הַטּוֹב שֶׁנִּפְל וְנִאָּבַד בֵּינֵיהֶם, עַד שֶׁזּוֹכִין
שִׁישׁוּב הָאֲבִדָּה לְמִקּוּמָה:

ד) וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִצּוֹת שֶׁל פּוּרִים: 'שְׂמִחָה וּמְשֻׁתָּה'
וְכוֹ', 'וּמְשֻׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ' וּמְתַנּוֹת
לְאֲבִיוָנִים' (אֶסְתֵּר ט, כב). שְׂמִחָה וּמְשֻׁתָּה, זֶה בְּחִינַת נִקְדָּה
הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁשָּׁם מְקוּר הַשְּׂמִחָה וְהַחֲדוּדָה, בְּחִינַת בְּתִי גּוֹאֵי
שֶׁאֵין שָׁם עֲצָבוֹת, רַק עַז וְחֲדוּדָה וְשְׂמִחָה, וְזֶה בְּחִינַת
מְשֻׁתָּה, בְּחִינַת שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים, שֶׁצָּרִיךְ לְהַשְׁתַּכַּר עַד
דִּלָּא יָדַע וְכוּ'. כִּי צָרִיךְ לְשַׂמֵּחַ וּלְהַשְׁתַּכַּר בְּפוּרִים, עַד
שִׁיעֵלָה לְבְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁשָּׁם הוּא בְּחִינַת דִּלָּא
יָדַע, בְּחִינַת "בַּמִּפְלָא מִמֶּדָּה אֶל תְּדַרְשׁ, בַּמִּכְסָּה מִמֶּדָּה אֶל
תְּחַקֵּר" וְכוּ' (חֲגִיגָה יג.). "מְשֻׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ" זֶה
בְּחִינַת הָאֵל, כִּלְלִיּוֹת הַגְּוִנִין, בְּחִינַת "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
אֶתְפָּאֵר" (יִשְׁעִיָּה מו, ג) שֶׁהֵם כְּלוּלִים מִגְּוִנִין סְגִיאִין,
וְצָרִיכִים בְּפוּרִים לְכַלֵּל זֶה בְּזֶה וּלְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ

לקויטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט תמו

לרעהו, כדי שיפלו זה בזה, ואזי הגון שיש בכל אחד מ'שראל נכלל בחברו ונכללין הגונים זה בזה, בחינת הוא"ו כלליות הגונים כנ"ל.

ומתנות לאביונים זה בחינת נקדה התחתונה, שהוא בחינת עני ואביון, וצריך להאיר בה על-ידי מתנות לאביונים צדקה פדוע. וקריאת המגלה שהוא בחינת אמתה של תורה, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה טז.) זה כלל כל השלש בחינות הנ"ל, כי התורה כלולה מכלם, ועל-ידי הדבור שמספרים הנס בקריאת המגלה, על-ידי זה נתקשרים ונכללים כל הבחינות הנ"ל, כי הדבור מקשר נקדה העליונה בנקדה התחתונה כנ"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

כי התורה כלולה מכל השלש נקודות הנ"ל, כי התורה כלולה מבחינת משה ויהושע, שהם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה פדוע, וזה בחינת נקדה העליונה ונקדה התחתונה. וזה בחינת 'משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע' (אבות פ"ק א), כי נקדה העליונה מאירה בנקדה התחתונה והתורה בעצמה היא בחינת נא"ו, כמובא במקום אחר (לקויטי קמא סימן א), כי הלוחות ארפן נא"ו וכו'. וזה בחינת "זאת התורה אדם" (במדבר

תמח לקוטי הלכות אבדה ומציאה ב' חשן משפט

יט, יד), כי לית אדם בלא אָלף, הינו שלש נקודות הנ"ל, כמו שםבאר שם במאמר הנ"ל. וזה בחינת "החרש ואאלפך חכמה" (איוב לג, לג), כי על-ידי הדמימה והשתיקה בחינת "דום לה", בחינת "אין אסתר מגדת", על-ידי-זה עקר התשובה, ומאיר נקדה העליונה בחינת חכמה ודעת ונשלם בחינת אָלף כנ"ל. וזהו "החרש ואאלפך חכמה": והמגלה היא בחינת תורה, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה טז). על פסוק (אסתר ט, ל) "דברי שלום ואמת" וכו':

ה) וזהו בחינת שלש ברכות שמברכין על המגלה: 'אשר קדשנו במצותיו', זה בחינת חכמה שנקרא קדש כידוע (פרי עץ חיים שער השבת פ"ו), זה בחינת נקדה העליונה. 'שעשה נסים', זה בחינת וא"ו, כי נסים הם בחינת וא"ו. וזה לשון נס — כלונס בחינת וא"ו. 'שהחינו' וכו' לזמן הזה, זה בחינת נקדה התחתונה ששם סדר הזמנים, כי הוא כלולה מכל העשרים ושמונה עתים כידוע:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תמט

הלכה ג

על-פי התורה אשרי העם-השגחה שלמה בסימן יג
עין שם כל התורה

א) ונעתיק קצת המכרח לעניננו, וזה לשונו: להמשיך השגחה שלמה, אי אפשר אלא עד שישבר תאות ממון, ושבירתה היא על-ידי צדקה, פי איתא בזהר (חלק ג' רכד): רוחא נחית לשכף חמימא דלבא וכד נחית רוחא לבא, מקבל לה בחדוה דנגונא דלואי. רוחא זה בחינת צדקה, שהוא רוח נדיבה על ידו מקררין חמימות תאות ממון וכו', וזה בחינת קטרת וכו', וזה בחינת התגלות משיח, שאז יתבטל חמדת הממון וכו', וכפי הבטול של עבודה זרה זאת של תאות ממון, פן נתבטל החרון אף וכו'. ונתמשך חסד בעולם וכו', ועל-ידי-זה יתמשך הדעת שהוא בנין הבית-המקדש, פי מי שיש בו דעה וכו', וזה בחינת התגלות התורה של לעתיד לבוא וכו'.

והכלל שעל-ידי שמשברין תאות ממון על-ידי צדקה, על-ידי-זה נמשך חסד, ועל-ידי-זה נמשך הדעת והשכל, ועל-ידי השכל הזה הוא יכול לקח ולקבץ הנפשות ולהעלותם בבחינת מיין נוקבין, בבחינת (משלי יא, ל) "ולקח נפשות חכם". ועל-ידי-זה

תנ לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

מִיַּחַד קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּהּ, וְעַל-יְדֵי הַיַּחּוּד הַזֶּה נּוֹלָד הַתּוֹרָה, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלֵי כֹא, כֵב) "עִיר גְּבוּרִים עָלָה חָכָם וַיֵּרַד עִז מִבְּטָחָה" וְכוּ', וְעַל-יְדֵי הַמְּשָׁכַת הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ הַשְּׁגָחָה וְכוּ', וְכָל אֶחָד פְּכִי קְרוּבוֹ אֶל הַתּוֹרָה כֵּן הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו וְכוּ', הֵינּוּ בַּחֲיִנַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה שְׂחוּזִרִים וְנִצְטִיָּרִים בְּעֵינָיו וְכוּ': עֵינַי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

ב) וְזֶה בַּחֲיִנַת מְצוֹת הַשְּׁבֵת אֲבָדָה, שֶׁהוּא כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ בְּשִׁלְמוֹת, כִּי זֶה הַחָכָם הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁשָּׁבַר תְּאוֹת מְמוֹן לְגַמְרֵי, עַד שֶׁיְכוּל לְקַבֵּץ הַנִּפְשׁוֹת וְלְהַעֲלוֹת אוֹתָם לְחֻדְשָׁם, בְּבַחֲיִנַת עֲבוּר, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי-זֶה תּוֹרָה, זֶה הַצַּדִּיק הוּא בְּבַחֲיִנַת מְשִׁיב אֲבָדוֹת, כִּי הוּא מוֹצֵא כָּל הָאֲבָדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וּמְחַזְרֵם וּמְשִׁיבֵם לְבַעֲלֵיהֶם כְּשִׁזּוֹכִין לְבוֹא וְלָדַרֵשׁ אַחַר אֲבָדָתָם, בְּבַחֲיִנַת "וְאִם לֹא קָרוֹב אַחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יִדְעָתוֹ וְאִסְפָּתוֹ אֵלֶיךָ, וְהָיָה עִמָּךְ עַד דָּרֵשׁ אַחִיךָ אֹתוֹ וְהִשְׁבִּיתוֹ לוֹ" (דְּבָרִים כֵב, ב). וְהֵבֵן הֵיטֵב פְּרוּשׁ הַמְּקַרָּא הַזֶּה לְעֵנִין הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא עֹקֵר הַמְּשִׁיב כָּל הָאֲבָדוֹת שֶׁל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, שֶׁהוּא מְתִיגֵעַ בְּעֲבוּדָתוֹ עַד שֶׁמוֹצֵא כָּלֵם. וְהוּא חֹפֵץ בְּכָל עֵת לְהַשִּׁיב כָּלֵם לְבַעַל הָאֲבָדָה מִיָּד, אֵךְ כָּל זְמַן שֶׁהֵם רְחוּקִים מִמֶּנּוּ מְכַרְח לְאִסְפָּם אֵלָיו, וְהֵם עִמּוֹ עַד דָּרֵשׁ אַחִיךָ אֹתוֹ וְכוּ'

לקויטי הלקוחת אבדה ומציאה ג' חשן משפט תנא

בבחינת ואם לא קרוב אחיך אליך וכו'. וכמו שכתוב
(בסימן קפח) שצריכין לבוא אל הצדיק לחזור אחר אבדתו
שאבד ושכח מיד כשיצא לאויר העולם וכו', עין שם.
נמצא שכל אלו הנפשות הבאים אל הצדיק שיקרבם
להשם יתברך הם באים אליו לבקש אחר אבדתם הנ"ל,
והצדיק לוקח כל אלו הנפשות ומעלה אותם ומחדשם,
בבחינת עבור וממשיך על ידם חדושי תורה נפלאים
ונוראים, ובזה משיב ומחזיר להם אבדתם.

פי עקר אבדתם הוא התורה ששכח כשיצא לאויר
העולם, (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה שם נדה ל) שהיא
אבדה, כמו שמבאר שם בסימן קפ"ח הנ"ל. ועתה בכל
פעם שבאים אל הצדיק הוא מעלה נפשותם ומחדשם
וחוזר וממשיך להם תורה, הינו בבחינת התורה שנשכח
ונאבד מהם הוא מחזיר להם עתה ביתר שאת על-ידי
החדוש שחדש נפשותם בבחינת עבור. וגם על-ידי
התורה שממשיך להם הוא מאיר עליהם אור גדול עד
שיש להם כח בעצמם לחפש ולבקש אחר שארי
אבדתם שעדיין לא מצאו.

פי בודאי אי אפשר להחזיר להם כל אבדתם המרבית
מאד בפעם אחת, שלא יזיק להם רבוי האור חס
ושלום, פי רבוי השמן גורם כבוי הנר, ובהכרח להחזיר
להם מעט מעט כפי הכנתם וכפי התעוררותם אל

תנב לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

האמת. ובכל פעם על-ידי כל תורה ותורה שהם מקבלין מהצדיק בעת שבאים אליו, על-ידי-זה נמשך להם אור ונר לחפש על ידם אחרי שארי אבדתם, כי התורה נקראת אור ונר, כמו שכתוב (משלי ו, כג): "כי נר מצוה ותורה אור". והאבדות צריכין לחפש אחריהם. והחפוש הוא בנרות, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים ז:), הינו על-ידי אור ונר של התורה והמצוות שהחכם מוצא אותם על-ידי-זה מאיר אור נשמתם, ועל-ידי-זה יכולין לחפש ולמצא את אבדתם, בבחינת "נר ה' נשמת אדם חופש" וכו':

ג) וזה בחינת כל סדר התפלה, כי בכל יום צריכין להמשיך כל בחינת תקונים אלו המבארים בזאת התורה, כדי לזכות להמשיך תורה וכו'. כי בכל יום צריכין להמשיך על עצמו התורה מחדש, בבחינת "אשר אנכי מצוה היום" בכל יום יהיו בעיניך כחדשים' (דברים ד, מ). וכמו שאנו מברכין בכל יום נוהג התורה. ולהמשיך תורה צריכין הבחינה הנ"ל, דהינו לשבר תאות ממון על-ידי צדקה וכו', ועל-ידי-זה נתבטל החרון אף ונמשך חסד וכו' ונמשך הדעת, ועל-ידי-זה מעלין הנפשות וממשיכין תורה, שעל-ידי-זה נמשך השגחתו יתברך בשלמות עלינו.

לקויטי הַלְכוֹת אַבְדָּה וּמְצִיָּאָה ג' חֲשׂוֹן מִשְׁפָּט תַּנּוּג

וְזֶה בְּחִינַת כָּל סֵדֶר הַתְּפִלָּה, כִּי בְּתַחֲלָה אוֹמְרִים קַרְבָּנוֹת וְקִטְרוֹת, זֶה בְּחִינַת שְׁבִירַת וּבִטּוֹל הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל תְּאוֹת מְמוֹן עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, שֶׁהוּא רוּחַ נְדִיבָה, כִּי הַקַּרְבָּנוֹת הֵם בְּחִינַת צְדָקָה, כִּי הֵם בְּחִינַת רוּחַ נְדִיבָה, כִּי הֵם נֹדֶבֶת לֵב כְּמוֹ שֶׁכָּלֵל בַּפְּסוּק קַרְבָּנוֹת וַצְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כג, כד): "מוֹצֵא שְׁפָתַיךָ תִּשְׁמַר וְעֲשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נִדְרַת וְכוּ', אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ", זוֹ צְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (ראש השנה ו.), וְעַל-יְדֵי-זֶה מְבִטְלִין הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא תְּאוֹת מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרוֹן אַף וְדִינִים, כִּי קַרְבָּנוֹת הֵם תְּקוּן עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, שֶׁשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַדִּינִים, כְּמוֹבֵא בַּכּוּנֹת (עֵין בְּדְרוּשֵׁי בְּרַפְת הַשַּׁחַר) (וְעֵין בְּדְבָרֵינוּ מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהַלְכוֹת תְּפִלָּה הַלְכָה ד).

וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת צְרִיכִין לַתֵּן צְדָקָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כְּדֵי לְשַׁבֵּר תְּאוֹת מְמוֹן לְבִטּוֹל הַחֲרוֹן אַף וְהַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִים בְּעֲשִׂיָּה. כִּי כָּל הָעֲסָקִים וְהַמַּשָּׂא וּמַתָּן וְהַמְּלָאכוֹת שֶׁעוֹשִׂין, הֵם בְּחִינַת עֲשִׂיָּה, וּמַחֲמַת שֶׁשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַקְּלָפוֹת, עַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתְגַּבֵּר מְאֹד שֶׁלֹּא יִפֹּל לְתְּאוֹת מְמוֹן חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְהָעֵקֶר הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִין תְּאוֹת מְמוֹן כַּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קַרְבָּנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הָעֲשִׂיָּה כַּנ"ל. וְזֶהוּ

תנד לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

בְּחֵינַת קְטָרֶת שְׂאוּמְרִים אָז, כִּי קְטָרֶת הֵם בְּבַחֲיַנַת
הַמְשַׁכֵּת כַּח הַצְדָּקָה אֶל הַלֵּב, לְשַׁכֵּף חֲמִימוֹת הַלֵּב
לְבַטֵּל תַּאֲוֹת מָמוֹן, כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר שָׁם, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת תְּקוּן
הָעֲשִׂיָה כַּנ"ל. וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזַמְרָה, זֶה
בְּחֵינַת 'וְכַד נָחִית הָאִי רוּחָא לְבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחֵדוּהָ
דְּנִגּוּנָא דְלִינְאִי', חֵדוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִינְאִי, זֶה בְּחֵינַת פְּסוּקֵי
דְזַמְרָה, שֶׁהֵם זְמִירוֹת וְנִגּוּנִים שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת שֶׁהֵיוּ
הַלְוִיִּים עוֹסְקִים בָּהֶם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. וְאִזּוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ
עַשִׁירוֹת דְקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'אִיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחַ
בְּחֵלְקוֹ' (אָבוֹת ד, א), שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת 'קְטָרֶת מְעַשְׂרֶת' (עֵין יוֹמָא
כה:).

וְזֶהוּ בְּחֵינַת "וְהָעֶשֶׂר וְהַכְּבוֹד מְלִפְנֵיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל
בְּכָל" (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט, יב), וְאִזּוֹ צְרִיכִין לְחֹזֵר וּלְתַן
צְדָקָה, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָרוּחַ גְּדִיבָה בְּחֵינַת צְדָקָה שֶׁיִּקְבֵּל
אוֹתוֹ הַלֵּב בְּשִׂמְחָה, בְּבַחֲיַנַת חֵדוּהָ דְנִגּוּנָא דְלִינְאִי
בְּחֵינַת וְכַד נָחִית הָאִי רוּחָא וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִמְשָׁךְ חֶסֶד וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אַחַר כֵּן בְּרִכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהֵם
בְּרִכַּת הַמְּאֻרּוֹת וְאַהֲבַת עוֹלָם, כִּי בְּרִכַּת
הַמְּאֻרּוֹת זֶה בְּחֵינַת חֶסֶד שֶׁהוּא אוֹר יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(תְּהִלִּים מב, ט): "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ". וְכְמוֹ שְׂמֵבֶאֱר שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, עַל מֵאֵמַר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה,

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תנה

וְהוּא קָאֵי בְּאַתְרָא עֲמִיקָא' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת
בְּרַכַּת אֶהְבֵּת עוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶהְבֵּה וְחֶסֶד, כִּי הוּא
בְּחִינַת הֵיכַל אֶהְבֵּה, שֶׁהוּא חֶסֶד, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּפָנֹת
(דְּרוּשֵׁי תְּפִלַּת הַשָּׁחַר דְּרוּשׁ א'), הֵינּוּ כַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי שְׂבִירַת
תְּאֻנּוֹת מְמוֹן עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת קְרַבְנוֹת כַּנ"ל,
עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְחֻדוֹה דְּנִגּוּנָא דְּלִינְוָי שֶׁהוּא בְּחִינַת
פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְחֶסֶד, שְׂזָהוּ
בְּחִינַת בְּרֻכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁהֵם בְּרַכַּת הַמְּאוּרוֹת
וְאֶהְבֵּת עוֹלָם כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי הַחֶסֶד נִמְשָׁךְ הַדַּעַת כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי עֶקֶר הַמְּשַׁכַּת הַמַּחֲזִין
וְהַדַּעַת הֵם עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע, כְּמַבְאָר בְּפָנֹת
(עֵינֵי בְּרוּשֵׁי קְרִיאַת שְׁמַע). וְעַל-יְדֵי הַדַּעַת יְכוּלִין לְקַח וּלְקַבֵּץ
הַנֶּפְשׁוֹת וּלְהַעֲלוֹתָם, בְּבְחִינַת מֵיִן נוֹקְבִין וּלְיַחַד קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָהּ, וְאִזּוּ גִתְחַדְשִׁים הַנֶּפְשׁוֹת בְּבְחִינַת
עֲבוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹלָד וְנִמְשָׁךְ תּוֹרָה. וְכֹל זֶה הוּא
בְּחִינַת תְּפִלַּת שְׂמוּנָה עֲשָׂרָה, שְׂאִזּוּ עֶקֶר הַיְחוּד שֶׁל
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָהּ, שְׂנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַדַּעַת
וְהַמַּחֲזִין שֶׁהִמְשַׁכְנוּ בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, כְּמַבְאָר בְּפָנֹת.
וְאִזּוּ עוֹלִין כָּל הַנֶּפְשׁוֹת בְּבְחִינַת מֵיִן נוֹקְבִין וְכוּ',
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ תּוֹרָה.

וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת שִׁים שְׁלוֹם, שֶׁהִיא גְּמַר הַתְּפִלָּה, שְׂאִזּוּ
עֶקֶר הַיְחוּד, וְאִזּוּ מִמְּשִׁיכִין הַתְּחַדְשׁוֹת הַתּוֹרָה

תנו לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

שנולד מהיחוד, שזהו בחינת המברך את עמו ישראל בשלום, שהוא התורה שנקראת שלום, כמו שכתוב (תהלים כט, יא): "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום", שנאמר על קבלת התורה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (משלי כא, כב). וזה בחינת "עיר גברים עליה חכם וירד עז מבטחה", בחינת "ה' עז לעמו יתן ה' יברך" וכו'. ועל-פן מזכירין קבלת התורה בברכת שים שלום, כמו שאומרים: "כי באור פניך נתת לנו ה' אלהינו תורת חיים" וכו'. ועל-ידי התורה נמשך השגחה שלמה.

וזה בחינת אשרי ובא לציון, 'ושיר של יום' וקטרת, שהוא בחינת ירידת השפע, כמו שאיתא בפונות. הינו כי על-ידי התורה הנ"ל אנו ממשיכין עלינו השגחתו בשלמות, שעל-ידי-זה יורד עלינו רב שפע טובה וברכה וכו'. נמצא שכל סדר התפלה הוא בחינת כל התקונים הנ"ל, כי צריכין להמשיך בחינת קבלת התורה בכל יום מחדש, שזהו בחינת התחדשות המחין שבכל יום:

ד) ועקר הארת המחין הוא ביום דיקא, ובלילה מסתלקין המחין, אך אז מחיין עצמן בהתורה שקבלו ביום, בבחינת "זאת נחמתי בעניי כי

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תנו

אמרתך חיתני" (תהלים קיט, ג), שבעת החשן והגלות
בחינת לילה, אז מחיין עצמן בהתורה שקבלו ביום:

ה) וזה בחינת מצות הדלקת נרות המנוחה, וזהו בחינת
הדלקת נר חנכה, כי בכלליות נקראים כל הימים
אשר הצדיק חי על פני האדמה נקרא בחינת יום. ואחר
כך כשנסתלק הוא בחינת לילה, כמו שכתוב במיתת
יאשיהו (עמוס ח, ט): "ביום בא השמש בצהרים" וכו'.
הינו כי בזמן שהיה הבית המקדש, שאז היה עקר
הארת המחין פדוע, ואז היה עקר המשכת התורה, כמו
שכתוב (ישעיה ב, ג): "כי מציון תצא תורה" וכו'. אבל
גם אז היה עקר המשכת המחין והתורה ביום וסמוך
ללילה היו צריכין להדליק נרות המנוחה, דהינו
להמשיך בחינת "שמן משחת קדש" (שמות ל, כה), שהיא
הדעת, להמשיכו מהתורה שקבלו ביום להדליק בו כל
הנרות הקדושות בלילה, כדי שיאירו הנרות הקדושות
בלילה, דהינו שגם בלילה יאיר עלינו אור התורה,
שקבלנו ביום על ידי שדלקנו משם הנרות הקדושות
של המנוחה.

כי עקר הארת נרות המנוחה נמשכין מבחינת אור
התורה, כמו שכתוב (שמות כז, כא) "באהל מועד
מחוץ לפרכת העדת יערך אתו" וכו'. שגרות המנוחה
צריכין שיהיו צרוכים כנגד ארון העדות ששם התורה,

תנח לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

כי משם הם מאירין בכל לילה, דהינו מהתורה שקבלו ביום וכנ"ל.

וכן בכלליות העולם שכל ימי הצדיק הוא בחינת יום, ואז עקר המשכת הדעת והתורה שהמשיך עלינו. ואחר הסתלקותו שהוא בחינת לילה, ואז נסתמו תרעין דגן-עדן ונסתלק הדעת. אך אנו מחיין עצמנו בהתורה שהמשיך עלינו ביום, דהינו בחיים חיותו, כי הצדיקים הגדולים, שהם בחינת משה, הם ממשיכין חדושי תורתם על-ידי עלית הנפשות כנ"ל, והם ממשיכים התורה ממקום עליון נורא ונשגב כזה, בשכל נפלא כזה, עד שיש כח בתורתם להשיב ולהחיות כל הנפשות שיעסקו בתורתם לנצח.

כי התגלות תורתם היתה על-ידי שהעלו הנפשות כנ"ל, ובגדל כחם העלו גם את כל הנפשות העתידין לבוא בבחינת ולא אתכם לבדכם וכו', כי את "אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה" (דברים כט, יד). והמשיכו התורה בקדשה כזאת עד שכל מי שיעסק בתורתם תאיר לו התורה לצאת מחשכת אפלתו, בבחינת "נר לרגלי דבריה ואור לנתיבותי" (תהלים קיט, קה). כי על-ידי עוסקו בהתורה חוזר ונתחדש נפשו, בבחינת עבור מחמת שזאת התורה נמשכת מעלית התחדשות הנפשות (דברים כט, יד) "את אשר ישנו פה ואת" וכו'.

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תנט

וזה בחינת "טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה
גרה" (משלי לא, יח), שאפלו בלילה, דהינו אחר
הסתלקותו לא תכבה גרו לעולם ועד, מחמת שסחורתו,
דהינו תורתו, טובה מאד, בחינת "טעמה כי טוב
סחרה" וכו', כי המשיך תורתו בשכליות פאולה,
בבחינת "ולקח נפשות חכם", בחינת "עיר גברים עלה
חכם" וכו', בבחינת שין של שלשה ראשים ושי"ן של
ארבעה ראשים וכו', שעל-ידי-זה תורתו יש לה פח
להאיר גם בלילה ולא תכבה גרו לעולם ועד:

ו) וזה בחינת תקף הגם של חנפה, כי כשעמדה מלכות
יון הרשעה על עמך ישראל בקשו להשפיתם
תורתך וכו'. מלכות יון הרשעה, זה בחינת תאות ממון
ששם כל העבודה זרה, ומי שנופל לשם קשה לו לצאת
משם, כמו שכתוב בהמעשה של הבעל תפלה, ועל-כן
נקראת זאת התאנה של ממון מלכות יון הרשעה,
בחינת "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד" וכו' (תהלים סט,
ג). כי כשנופלים חס ושלום לתאנה זאת של ממון, הוא
בחינת טובע ביון מצולה ואין מעמד, כי אי אפשר
לצאת משם פנ"ל. וזה בחינת שבקשו להשפית התורה
לגמרי וגזרו שמד וכו'.

כי עקר שכחת התורה מרב בני ישראל הוא על-ידי
תאות ממון, כאשר אנו רואין בחוש בהרבה בני

תס לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

אדם שבטלים מהתורה, על-ידי טרדתם בממון שרודפים אחר פרנסתם כל ימיהם, ואינם עוסקים בתורה, עד ששוכחים אותה לגמרי רחמנא לצלן. כמו שאנו רואין כמה אנשים שבימי נעוריהם היו בני תורה, והרבה שהיו מפלגים בלמוד בימי נעוריהם, ואחר כך על-ידי שיצאו לשוק נפלו חס ושלום, לתאות ממון ונטרדו בפרנסתם עד שבטלו את התורה, עד ששכחו אותה לגמרי ולא האמינו בהשם, שיוכל לפרנסם בסבה קלה, ולא קבעו עתים לתורה, פי נמשכו אחר תאות ממון, עד שנדמה להם שצריכין להתנגע כל ימיהם על הפרנסה, וזה וזה לא עלתה בידם.

וזה בחינת כל השמדות שגזרה מלכות יון הרשעה, שהוא בחינת תאות ממון, כי כל השמדות וכל העבודה זרה תחובים בממון, כמו שמבאר בהתורה צוית צדק (בסימן כג) על פסוק: "ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד". ומגדל התגברות והתפשטות תאות ממון, שהוא בחינת מלכות יון הרשעה כמעט שנשתפחה תורה מישראל, אך השם יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות גדולות בכל דור ודור, ונותן פח בהצדיקים אמתיים שבכל דור שיקבצו ויעלו כל הצדקות שישראל נותנין, ועל-ידי-זה הם משברים ומבטלין תאות ממון מישראל, שלא תתפשט כל כך, שלא תשתפח תורה מישראל חס ושלום.

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תסא

וְזֶה בְּחִינַת שְׁהִיָּה הַנֶּס עַל-יְדֵי הַכֹּהֲנִים בֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִי.
כֹּהֲנִים הֵם בְּחִינַת כַּח הַצְּדָקָה וְחֹסֵד שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי
הַכֹּהֵן הוּא אִישׁ הַחֹסֵד, כִּי הוּא מְקַבֵּץ כָּל הַצְּדָקוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, כִּי צָרִיכִין לָתֵן לוֹ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְכָל
מִתְּנוֹת כֹּהֲנָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה וְחֹסֵד. וּבְכַח זֶה הֵם
מְשַׁבְּרִין וּמַבְטְלִין תְּאֻוֹת מְמוֹן מִיִּשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת בֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִי, בְּחִינַת (תהלים סח, לב) "יִאֲתִיו
חֲשַׁמְנִים מִנִּי מְצָרִים", שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדָקָה
שְׁמִשְׁבֶּרֶת תְּאֻוֹת מְמוֹן, כִּי מְצָרִים הוּא בְּחִינַת תְּאֻוֹת
מְמוֹן, כִּי הִיא מְלֵאָה גְלוּלִים וְעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת
תְּאֻוֹת מְמוֹן, וְכַמוֹכֵן בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה,
שְׁרָמְזָה בִישְׁעָה קִפְיִטֵל ל"א שֶׁהוּא "הוֹי הַיְרֵדִים מְצָרִים
לְעִזְרָה" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וּמִי שְׁנוּיֵל מְמוֹנוֹ וְנוֹתֵן צְדָקָה,
זֶה בְּחִינַת "יִאֲתִיו חֲשַׁמְנִים מִנִּי מְצָרִים", שְׁמִתּוֹךְ תְּאֻוֹת
מְמוֹן הוּא מִתְּגַבֵּר וּמְשַׁבֵּר תְּאֻוֹתוֹ וְנוֹתֵן מְמוֹנוֹ לְצְדָקָה.
נִמְצָא שֶׁהַכֹּהֲנִים בֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִי זֶה בְּחִינַת כַּח הַצְּדָקָה
שִׁישְׂרָאֵל נוֹתְנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיָעִים וּמַבְטְלִין בְּחִינַת
מְלָכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֻוֹת מְמוֹן כַּנִּלְוֵל:

ז) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁהַיּוֹנִים טְמָאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים. "שֶׁמֶן
מִשְׁחַת קֹדֶשׁ" הוּא הַדַּעַת וְהַתּוֹרָה, כִּי עַל-יְדֵי
תְּאֻוֹת מְמוֹן נִכְפָּזִין וְנִתְקַלְקְלִין כָּל הַמַּחֲזִין וְהַדַּעַת, כִּי
כְּמוֹ שֶׁעַל-יְדֵי שְׁבִירַת תְּאֻוֹת מְמוֹן זוֹכִין לְדַעַת, שֶׁעַל-

תסב לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

ידי-זה ממשיכין תורה כנ"ל, כמו כן להפך כשמתגבר תאות ממון, שהיא בחינת מלכות יון, אז נפגם הדעת, ואי אפשר להמשיך תורה. וזה בחינת 'טמאו כל השמנים', הינו כי תאות ממון מתפשטת על הכל לקלקלם חס ושלום, כי על רב העולם שהם ההמון עם, היא מתפשטת להשפיתם תורתו לגמרי, כי מרבוני טרדותם בממון אינם עוסקים בתורה ומצות עד ששוכחים חס ושלום התורה לגמרי כנ"ל. אך אפלו על אותן שנשארו להם איזה דעת קצת ועוסקים בתורה גם עליהם מתגברת תאות ממון עד שמתמאה ומקלקלת את הדעת, כי מחמת תאות ממון על-פי רב יש להם פניות גדולות ומחשבות זרות הרבה בתפלתם ותורתם ועבודתם.

וזה בחינת שמלכות יון שהיא תאות ממון, טמאו כל השמנים, שאפלו במקום שנמצא איזה שמן, שהיא בחינת דעת ותורה, התאווה של ממון מטמא ופוגם את הדעת, כי נכנס בו כמה וכמה פניות ושקרים ומחשבות זרות מחמת חמדת הממון וטרדתו בהפרנסה. ומחמת זה לא היה שמן להדליק עד שמצאו בנס צלוחית שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול וכו'. כהן גדול זה בחינת הצדיק הגדול האמתי, שהוא יכול לברר ולהעלות כל הצדקות והחסדים שישראל עושין, כי

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תסג

כהן איש חסד חסד בחינת צדקה כנ"ל. והכהן הגדול הוא בחינת חסד גדול מאד, כי הוא כלול מכל הכהנים, והוא זוכה לכנס לתכלית הקדשה של הבית-המקדש, כי הוא נכנס לפני ולפנים למקום הארון והלוחות, וכל עבודת הבית-המקדש תלוי בו. כי הוא מקבץ כל הצדקות והחסדים של כל ישראל ומשבר ומבטל העבודה זרה מישראל, שהוא תאות ממון, ועל-כן הוא זוכה לעשירות גדול, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יומא יח.), "והכהן הגדול מאחיו" — גדלהו משל אחיו. כי עקר העשירות באמת הוא על-ידי שבירת תאות ממון, כמו שמבאר בהתורה צוית צדק בסימן כג, עין שם. ועל-כן הוא זוכה לתכלית הקדשה של הבית-המקדש, כי על-ידי צדקה, שהיא שבירת תאות ממון, זוכין לקדשת הבית-המקדש, בחינת "ואני ברב חסדך אבוא ביתך", כמו שמבאר שם.

וזה בחינת צלוחית של שמן, שהיה חתום בחותמו של כהן גדול זה בחינת "חתום תורה בלמדי" (ישעיה ח, טז), הינו שהצדיק הגדול האמתי, שהוא בחינת כהן גדול שבר תאות ממון לגמרי בתכלית, על-ידי כח הצדקה, עד שהשמן משחת קדש שלו שהוא הדעת שלו חתום בחותם שאין בו שום מגע זר, כי הוא נקי וזך לגמרי מכל מיני פניות הבאים על-ידי תאות ממון,

תסד לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

ועל-ידי-זה הוא יכול להמשיך תורה בקדשה נפלאה, שהוא בחינת "חתום תורה בלמדי", שהתורה תהיה נחתמת ונקבעת בלבם לעולם, עד שתחזירם למוטב, בבחינת "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך" וכי', שהוא בחינת תפלין-מחין, כי הצדיק הנ"ל ממשיך תורתו, בבחינת חותם דקדשה בחינת תפלין מחין פמוכן בהתורה הזאת, עין שם.

וזהו ולא היה בו להדליק אלא יום אחד ונעשה גם ודלק שמונה ימים', הינו כי כפי סדר הבריאה שכל קיומה על-ידי התורה שהצדיקים ממשיכין בכל עת, צריכין להמשיך התורה בכל יום מחדש, כי בכל יום נמשכין מחין חדשים פידוע. ועל-כן בהשמן, שהוא הדעת הקדוש של הצדיק האמת, שהוא בחינת כהן גדול, לא היה ראוי להדליק כי אם יום אחד, כי ביום האחר צריכין מחין חדשים וחדושי תורה חדשים, אך כל זה היה אם היה הדור בתקונו, וכמו שיהיה לעתיד כשיבוא משיח צדקנו, שאז יהיו נפתחין מעינות החכמה, ויגלו לנו הצדיקים חדושי תורה בכל יום, אבל עכשו בעמק הגלות קשה לגלות חדושי תורה אמתיים אפלו פעם אחת בשנה. רק שהשם יתברך בעצם רחמיו נתן כח להצדיק האמת, שהוא נקי וזך מכל, שימשיך תורה בדרך גם נפלא, עד שהשמן

לקויטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תסה

והתורה שאינו ראוי להדליק ולהאיר כי אם ביומו כנ"ל, אבל מעצם קדשת הצדיק הוא ממשיך התורה ממקום גבה ועליון כזה, מבחינת התורה שתתגלה לעתיד, שהיא אורייתא דעתיקא סתימאה, עד שדולק ומאיר השמן והתורה שלו בחינת שמונה ימים, דהינו שמאירה התורה שלו כל ימי עולם עד יום השמיני, שהיא בחינת בינה עלמא דאתי (זהר חלק ב' קטו:), שאז יתגלה האמת בעולם ועולתה תקפץ פיה וכו'.

כי כל ימי עולם הזה הם בבחינת שבעת ימי הבנין, בחינת שבע מדות, אבל יום השמיני הוא בחינת בינה עלמא דאתי, למעלה מהבנין, ששם מתבטלת הסטרא אחרא לגמרי, בחינת "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ" (ירמיה יג, ב), בחינת "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב, ג), שאז בבחינת יום השמיני יהיה נמול נחתם ונתבטל הערלה החופה על הקדשה, בבחינת "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ", הינו שהצדיק הגדול ממשיך התורה בקדשה כזאת עד שתהיה מאירה כל ימי עולם עד לעתיד לבוא.

ועל זה קבעו לנו שמונת ימי חנוכה, שכל אדם בביתו ידליק נר חנוכה, שהיא בחינת גרות המנוחה, כי על-ידי תקוף הנס המשיכו הצדיקים הגדולים תקון נפלא כזה, והארה נפלאה כזאת על-ידי תורתם

תסו לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

הקדושה שנאמרה על-ידי עליות נפשות וכו' כנ"ל, עד שכל אדם בביתו יש לו כח להדליק נר חנכה, שהוא בחינת אור התורה, כי כל אדם יכול להאיר על עצמו אור תורתם שתאיר לו, כמו אור ונר לצאת מחשכת אפלה שלו.

וזה בחינת נר חנכה לשון חנוך, שכל מי שרוצה לחנך עצמו בעבודת השם יתברך יכול להמשיך שמן משחת קדש, ולהדליק נר מאור תורתם, שגלו והמשיכו ממקום שהמשיכו עד שכל אדם יכול למצא את עצמו בתורתם, ושתאיר לו לנצח לצאת מאפלה לאור גדול. וזהו בחינת מה שמדליקין נר חנכה למטה מעשרה טפחים, כי ממשיכין האור העליון שהוא כלל כל היחודים שעולה ג"ר, ממשיכין עתה אותו גם למטה מעשרה טפחים, כמבאר בפונות.

וזה בחינת 'פוק חזי גבורתא דמרך' המבאר שם בסוף התורה הנ"ל, דהינו שמגדל גבורת כח הצדיק יש לו כח להעלות גם הנפשות הנמוכים מאד מאד בבחינת עבור אפלו מי שלא יצא עדין מחל אל הקדש אפלו כמלא החוט וכו', עין שם.

וזהו בחינת למטה מעשרה טפחים ששם תכלית העשייה וקשה להאיר אור התורה לשם אף

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תסז

על-ידי תקף הנס של חנפה שהוא נמשך בכל דור ודור בכל שנה ושנה שהוא בחינת התגלות התורה של לעתיד שהמשיכו הצדיקים הגדולים בני עליה האמתיים, על-ידי-זה יש פח שיאיר האור גם למטה מעשרה טפחים, דהינו אפלו באותן שהם בתכלית העשייה שעדין לא יצאו מחל אל הקדש אפלו כמלא החוט גם להם מאיר אור התורה הזאת, כי גם נפשותם העלו בבחינת עבור על-ידי עצם פחם בבחינת פוק חזי גבורתא דמרדך וכנ"ל:

ח) ועל-כן נוהגים להרבות בצדקה בחנפה (עין קצור שלחן צרוך סימן קלט), כי חנפה הוא בחינת הכנעת מלכות יון הרשעה, שהוא תאות ממון ששבירתה על-ידי צדקה, שעל-ידי-זה ממשיכין אור התורה, שמשם נמשך הדלקת נר חנפה לכל אחד בביתו כנ"ל, על-כן מרבין אז בצדקה:

ט) וזה בחינת מצות השבת אבדה, כי השבת אבדה זה בחינת שבירת תאות ממון, כי לוקח החפץ שמצא ששׂוה ממון ויכול לקחו לעצמו, והוא לוקחו ומחזירו לבעליו, נמצא שהוא בחינת שבירת תאות ממון בחינת צדקה, כי השבת האבדה לבעליה הוא גמילות חסדים, שהוא בחינת צדקה, כי גדולה גמילות חסד יותר מן הצדקה (ספ"ה מט ע"ב). נמצא שמצות

תסח לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

השבת אבדה הוא בחינת שבירת תאות ממון על-ידי צדקה וחסד, ועל-ידי-זה נמשך השגחה שלמה כנ"ל.

וזה שכתוב מצות השבת אבדה בלשון ראיה, כמו שכתוב (דברים כב, א): "לא תראה את שור אחיך או שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם וכו'. וכן תעשה לחמרו וכו' לא תוכל להתעלם". לא תוכל להתעלם' דיקא, שאסור להעלים עין מן האבדה, שלא יפגם חס ושלום בעינים העליונים, בבחינת השגחתו השלמה, כי כשמשים עין על האבדה ומשגיח עליה להגביה אותה ולהחזירה לבעליה, כמו כן ממשיך מלמעלה השגחה שלמה, כי זה עקר בחינת השבת אבדה, שהוא בחינת שבירת תאות ממון על-ידי צדקה וחסד, שעל-ידי-זה נמשך השגחה שלמה כנ"ל.

כי עקר האבדה נמשך מפגם ההשגחה על-ידי שלא השגיח היטב על ממונו ולא שמרו כראוי, ועקר הפגם הוא על-ידי הפסח הדעת, שהוא בחינת פגם ההשגחה שלמה, דהינו שאין מסתפל על הדבר היטב, עד שיהיה נחזר ונצטיר בעיניו, רק הוא מתחיל להסתפל בו, וקדם שמגיע הראות להדבר הסיח דעתו ונתפזר הראות אל הצד לדברים אחרים, ועל-ידי-זה נגנב או נאבד ממנו, כי בודאי לא אבד ממנו לדעת, כי זהו שוטה ומשגע גמור המאבד מה שנותנים לו, רק

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תסט

רב האבדות הם על-ידי הסח הדעת, דהינו שאינו משמרו כראוי, דהינו שאין מגיע הראות להחפץ שצריך לשמרו, רק מקדם שמגיע הראות והמחשבה להדבר שצריך לשמרו, מתפזר מן הצד פנ"ל, שזהו בחינת פגם השגחה שלמה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב ענין השגחה השלמה. ועל-פן זה שמוצא האבדה ומשים עין עליה ואינו מתעלם ממנה ומחזירה לבעליה, הוא חוזר ומשלים ומתקן פגם השגחה שלמה, ועל-פן הוא חוזר וממשיך השגחה שלמה וכנ"ל:

י) פי באמת צריך כל אדם לזהר מאד לשמור ממונו וחפציו כבבת עין, באשר הזהירנו אדוננו, מורנו ורבינו, וזכרנונו לברכה על זה כמה פעמים, פי אף-על-פי שתאות ממון מגנה מאד, אף-על-פי-כן ממון של איש הישראלי צריכין לשמרו מאד אדרבא, מחמת שתאות ממון מגנה מאד, ויש סכנה גדולה כשיוצא לשוק בשביל פרנסתו שלא יפל לתאות ממון, אף הוא מכרח לצאת בשביל פרנסה. על-פן זה הממון שפבר הרויח בהשגחתו יתברך על-ידי איזה מלאכה או משא ומתן וכיוצא, בודאי צריך לשמרו מאד, מאחר שספן נפשו בגשמיות ורוחניות בשביל זה.

תע לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

ועל-כן חזר יעקב אבינו על פנים קטנים, כי צדיקים
ממונם חביב עליהם וכו' (סוטה יב.) ואין זה
מחמת תאות ממון חס ושלו, אדרבא, מחמת שמבזה
וקשה בעיניהם מאד כל עסקי העולם שצריכין לעסק
בשביל פרנסה, מחמת שמתבטלים על-ידי-זה מדברי
תורה, ואף-על-פי-כן בהכרח לעסק גם בזה בשביל
פרנסה המכרחת, על-כן זה החפץ והממון שפכר בא
לידם שומרים אותו היטב שלא יהיה נאבד חס ושלו, ו
שלא יצטרכו לחזור ולהתבטל מדברי תורה חס ושלו
בשביל זה. ומי שפוגם בשמירת הממון, הוא פוגם
בבחינת השגחה שלמה פנ"ל, ועל-כן זה שמשיב
האבדה הוא ממשיך בחינת השגחה שלמה פנ"ל:

יא) וזה בחינת "ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו
ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית
הימים" (בראשית מט, א), שבקש לגלות את הקץ ונסתלקה
הימנו שכינה, והתחיל לדבר דברים אחרים ואמר
"הקבצו ושמעו" וכו' (שם פסוק ב). ובדאי מה שדבר
אחר כף היתה מעין שרצה לגלות, כי לכאורה תמוה,
מאחר שלא גלה כלל מהקץ, למה נכתבו דבריו אלו
בתורה מה שאמר "ואגידה לכם" וכו', מה שלא גלה
כלל, אך באמת מה שאמר אחר כף מחבר ושיך למה
שרצה לגלות, כי יעקב רצה לגלות ממש קץ הגאולה

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תעא

וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנוּ שְׂכִינָה, כִּי הוּא קָן הַפְּלֹאוֹת וְאָסוּר
לְגַלוֹתוֹ, עַל-כֵּן הַתְּחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים אַחֲרִים, וְרָמַז
וְהַעֲלִים לָהֶם אֶת הַקָּן בְּתוֹכָם וְהוֹדִיעָם בְּמָה יִזְכוּ לְקָן
הַגְּאֻלָּה, הֵינּוּ שְׁעָקָר הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בְּהַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה
בְּבַחֲינָה הַנִּל, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנְת
מֹשֶׁה מְשִׁיחַ שֵׁשׁ לָהֶם כַּח לְקַבֵּץ אֶת הַנִּפְשׁוֹת
בְּחֻמְתָּם, וְלַעֲלוֹת בְּחֻמְתָּם וְלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה וְכַנִּל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת "הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יִעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל
יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם", 'הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יִעֲקֹב', זֶה
בְּחִינַת קְבוּץ הַנִּפְשׁוֹת שְׁכָל אֵלוֹ הַנִּפְשׁוֹת הַבָּאִים לְשִׁמְעַ
דְּבַר הַשֵּׁם, הוּא מְקַבְּצֵם יַחַד וּמַעֲלֶה אוֹתָם בְּבַחֲיַנְת
עֲבוּר. וְזֶהוּ: הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ, שְׁמֹזְהִיר אוֹתָם שְׁיִתְּאֲסְפוּ
וְיִתְקַבְּצוּ יַחַד וְיִטּוּ אֲזַנֵּיהֶם וְיִהְיוּ מוֹכְנִים לְשִׁמְעַ. וְעַל-
יְדֵי הַקְּבוּץ וְהַהֲכָנָה הַזֹּאת שֶׁהֵם חֲפָצִים לְשִׁמְעַ, עַל-יְדֵי-
זֶה מַעֲלֶה הַחֻכָּם נִפְשׁוֹתָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹרִיד לָהֶם
תּוֹרָה, וְאֵז יֵשׁ לָהֶם מָה לְשִׁמְעַ. וְזֶהוּ: "וְשִׁמְעוּ אֶל
יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם", דְּהֵינּוּ שֵׁשִׁי שְׁמַעוּ הַתּוֹרָה הַנִּפְלְאָה
שֶׁהַמְשִׁיךְ וְגָלָה לָהֶם. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר שְׁתִּי פְּעָמִים
'וְשִׁמְעוּ', כִּי 'וְשִׁמְעוּ' הָרִאשׁוֹן נֶאֱמַר עַל מָה שְׁמַטִּים
אֲזָנָם וּמְכִינִים עֲצָמָן לְשִׁמְעַ בְּעַת הַקְּבוּץ, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת
הָרִצּוֹן הַחֻזֵק שֵׁשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הַבָּאִים לְשִׁמְעַ דְּבַר
הַשֵּׁם, שְׁזֶהוּ עָקָר בְּחִינַת קְבוּץ הַנִּפְשׁוֹת, דְּהֵינּוּ הָרִצּוֹנוֹת,

תעב לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, ונפש הוא בחינת רצון וכו', עין שם, כי שמיעה בלבא תליא, הינו רצון הלב ותשוקתו הגדולה, לשמע דבר החכם הצדיק האמת, שזהו בחינת נפש כנ"ל. ועל-ידי-זה מקבצים ומאספים יחד בבחינת הקבצו ושמעו בני יעקב, ואחר כך מוריד להם על-ידי-זה תורה. וזהו בחינת ושמעו השני שהוא ושמעו אל ישראל אביכם, שנאמר על התגלות התורה שמגלה להם וכנ"ל.

ועל-כן נאמר בתחלה יעקב "הקבצו ושמעו בני יעקב", ואחר כך ישראל "ושמעו אל ישראל", כי בעת הקבוץ קדם התגלות התורה, שאז הוא עדין בחינת עבור, אז נקראין המחין והדעת, בחינת יעקב בחינת "בבטן עקב את אחיו" (הושע יב, ד) שהוא בחינת עבור. ואחר כך כשנולד ונתגלה התורה, אז הוא בחינת ישראל, כמו שכתב אדונינו, מורנו ורבינו, זכרוננו לברכה, בהתורה עתיקא (בסימן כא) על פסוק "כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו", עין שם:

יב) ועל-כן קנטר יעקב השלשה שבטים הראשונים ראובן שמעון ולוי, כי זה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל-כן בכלל הנפשות שהחכם מקבצים יחד ועולה עמהם וממשיך תורה, שזהו בחינת שתי שכליות, כי הקבוץ הוא בחינת שכל אחד, ומה

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תעג

שִׁמְמֵשִׁיךְ תוֹרָה הוּא שְׁכַל שְׁנֵי, בְּחִינַת שֵׁי"ן שֶׁל שְׁלֹשָׁה
רָאשֵׁין וְשֵׁי"ן שֶׁל אַרְבָּעָה רָאשֵׁין, בְּכָלֵל אֱלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת
יֵשׁ בָּהֶם שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת, כִּי יֵשׁ נְפֹשׁוֹת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת
הַשְׁכָּל שֶׁל הַקְּבוּץ, שֶׁמְקַבְּצֵם וּמַעֲלֶה אוֹתָם בְּבְחִינַת
עֲבוּר, וְיֵשׁ נְפֹשׁוֹת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת הַשְׁכָּל שֶׁל הַמְּשַׁכֵּת
הַתּוֹרָה, וְאֵלּוֹ הַשְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים הָרָאשׁוֹנִים רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן
וְלוֹי, הֵם בְּבְחִינַת הַשְׁכָּל שֶׁל הַקְּבוּץ, דְּהֵינּוּ שֶׁהֵם
הָרָאשׁוֹנִים וּמֵהֶם מִתְּחִיל לְהַעֲלוֹתָם בְּבְחִינַת עֲבוּר לְגֵרֶם
הַיְחוּד עַל יָדָם בְּתַחֲלָה.

וּמִחֲמַת שְׁכָל הַתְּחִלוֹת קָשׁוֹת (מְכִלְתָּא זְתוּר), עַל-כֵּן
בְּתַחֲלָה בְּעֵת בְּחִינַת הָעֲבוּר, אֲזַי מִתְּעוֹרְרִים
דֵּינִים קָשִׁים חֹס וְשָׁלוֹם, כִּי עֲבוּר בְּחִינַת דֵּין כִּידוּעַ (עֵין
פְּרִי עֵץ חַיִּים שֶׁעַר חַג הַמִּצּוֹת פֶּרֶק א'), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ג', כו):
”וַיִּתְּעֶבֶר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם”, וְכְמוֹ שֶׁרְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ אֲצֵל
הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁבְּתַחֲלָה בְּעֵת שֶׁהֵכִינוּ עֲצָמָן לומר
תּוֹרָה הָיוּ רוֹאִים מֵהֶם קְפִידוֹת גְּדוֹלוֹת מֵהַ שְׁלֵא הָיָה
דְּרָכָם בְּכַף תָּמִיד. אֲף כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת רִגְזוֹ וְדִין
שֶׁל בְּחִינַת עֲבוּר, וְעַל-כֵּן קִנְטֵר יַעֲקֹב אָבִינוּ שְׁלֹשֶׁת
שְׁבָטִים הָרָאשׁוֹנִים הָאֵלּוֹ, מִחֲמַת שֶׁהֵם הָרָאשׁוֹנִים, שֶׁעַל
יָדָם עָקַר הַתְּחִלַּת הַמְּשַׁכֵּת הַיְחוּד, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּר,
שֶׁאֲזַי הוּא בְּחִינַת דֵּין וְקִנְטוּר כַּנִּל.

תעד לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

כי שמות שלשה שבטים אלו מרמז על זה, כי ראובן נקרא על שם, "כי ראָה ה' בעניי כי עָתָה יֵאָהֲבֵנִי אִישִׁי" (בראשית כט, ב), זה מרמז שעדין אין יחוד שלם בין הקדוש-ברוך-הוא וכנסת ישראל, מחמת פגם מעשיהם, אבל הצדיק בגדל כחו שמעורר מעט הטוב שיש בישראל, ומעלה ומלקט גם הנפשות הפגומים עם הטובים בבחינת "אריתי מורי עם בשמי" וכו', כמו שמבאר שם, עין שם. עד שמעורר רחמי השם יתברך, שיראה בעניי ישראל ויאהב אותם ויתקרב ויתיחד עמָהֶם, וזה בחינת "כי ראָה ה' בעניי כי עָתָה יֵאָהֲבֵנִי אִישִׁי". וכן שמעון נקרא על שם "כי שמע ה' כי שנואה אנכי" וכו'. וכן לוי שנקרא על שם "הפעם ילוה אישי אלי" וכו'.

נמצא שמות כל אלו השלשה שבטים מורים על תחלת היחוד, הינו שהם מעוררים וגורמים היחוד והאהבה והחבור בין הקדוש-ברוך-הוא וכנסת ישראל, מה שבתחלה היו כמו רחוקים ושנואים ממנו, וסבלו ענויים וצרות רבות, ועָתָה יֵאָהֲבֵם ויקרבו ויתלוה ויתחבר אליהם וכנ"ל. ועל-כן מחמת שאלו השבטים הם בחינת ההתחלה, בחינת עבור שהוא דין, על-כן קנטרם בדברים וכנ"ל. אבל יהודה הִיָּה בחינת "הפעם אוֹדָה אֶת ה'", שמרמז שכבר נכמרו רחמי השם

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תעה

יתברך, ונתבטלו הדינים והרגז לגמרי, והתחיל להתמשך מלמעלה המשכת התורה, שאז נמסקין כל הדינים פשהמחין מתחילין להתמשך.

וזהו "הפעם אודה" וכו', בחינת המשכת התורה, שאז עקר השבח וההודיה, בחינת "אודך בישר ללב בלמדי משפטי צדקך" (תהלים קיט, ז). כי יהודה הוא בחינת משיח שיצא ממנו, שאז יהיה עקר התגלות התורה בבחינה הנ"ל, שעל-ידי-זה עקר הגאולה פנ"ל. ועל-פן פשהגיע ליהודה התחיל לקרבם בדברים טובים, כי כבר נתבטל הדין והרגז הנאחז בבחינת עבור, והתחיל להתמשך בחינת התגלות התורה והדעת, שהוא בחינת רחמים וחסד פנ"ל. נמצא ששלשה שבטים הראשונים הם בבחינת עבור, ושאר השבטים הם בבחינת הולדת והמשכת התורה.

ועתה תראה נפלאות, שבשביל זה בעת יציאת מצרים הזכיר שלשה שבטים אלו לבדם בפרשת וארא, כמו שכתוב אלה ראשי בית אבותם וכו', ופרש רש"י שם: לפי שקנתרם יעקב אביהם לשלשה שבטים הללו בשעת מותו, חזר הכתוב ויחסם כאן לבדם, לומר שחשובים הם, כי בכלליות נחשב כל גלות מצרים בבחינת עבור פידוע, ויציאתם משם וגאלתם נחשב בחינת לדה פידוע. כי כבר מבאר שכל בחינה כלולה

תעו לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

מכל הבחינות, ועל-כן אף-על-פי שיעקב בודאי
המשיך וגלה תורה הרבה לבניו, ובפרט הברכות
הקדושות שברכם קדם מותו, שכל דבור ודבור הוא
תורה גבה, ומרמז בהם כל מה שיעבר עליהם ויקרה
אותם עד הסוף, אף-על-פי-כן עדין לא נתנה בימיו,
ועל-כן כל ענין יעקב הוא בבחינת קבוצ הנפשות
בבחינת עבור. עד שבא משה רבנו וגרם יחוד נפלא
למעלה, עד שהוציא הנפשות מבחינת עבור והמשיך
תורה, שהיא התגלות הדעת, שהוא בחינת לדה, שזהו
עקר בחינת יציאת מצרים, ועל-כן בעת בחינת העבור
סבלו ישראל צרות רבות בגלות מצרים, כי עבור בחינת
דין פנ"ל.

וזה בחינת "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"
(דברים לג, ד), שהתגלות התורה נמשך על-ידי משה,
בחינת "תורה צוה לנו משה", אף הירשה הקדושה
שהיא התגלות התורה שהביא לנו משה רבנו נמשך
על-ידי קהלת יעקב, בחינת 'מורשה קהלת יעקב',
דהינו על-ידי קבוצ הנפשות בבחינת עבור, שזהו
בחינת יעקב, כי עקר הקהלה והקבוצ על ידו, כי הוא
שרש כל הנפשות, כמו שכתוב (בראשית מו, כז): "כל
הנפש הבאה לבית יעקב", כמו שכתב אדונינו, מורנו
ורבנו, זכרוננו לברכה, במקום אחר (לקוטי מוהרן, חלק א'.

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תעז

סימן קפא). ועל-כן בעת יציאת מצרים הזכיר אלו השלשה שבטים הראשונים לבד, כי הם הם עקר בחינת העבור, ועתה עקר הגאולה תלויה בהם להמתיק ולבטל הדין הנאחז בבחינת עבור, שהם בחינת אלו השלשה שבטים, על-ידי החסד והרחמים שהתחיל להתמשך בעת הגאולה, על-ידי שפך נתעורר בחינת המשכת התורה, שעל-ידי-זה היה עקר הגאולה, כמו שכתוב (שמות ג, יב): "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים" וכו'.

ועתה מתקו דברי רש"י הנ"ל והם מהפסיקתא, שלפי שקנתרם יעקב לאלו השלשה שבטים וכו', כי בודאי כן הוא שלפי שקנתרם וכו', שזהו מחמת שהם בבחינת עבור, ששם אחיזת הדין, שמשם היה כל גלות מצרים, על-כן עתה בעת הגאולה צריך לחזור ולהזכיר אותם דיקא, כי עקר הגאולה תלוי בהם להמתיק הדין מהם על-ידי המשכת התורה שהתחיל על ידיהם על-ידי שהיו בבחינת עבור, שעל-ידי-זה עקר הגאולה כנ"ל.

וזה שפרש רש"י שם: 'שחזר הכתוב ויחסם לומר שחשובים הם', כי בודאי מה שמהם עקר התחלת עלית הנפשות, בבחינת עבור, שאז הוא בחינת דין אין מחמת גריעותם חס ושלום, אדרבא, הוא חשיבותם

תעח לקויטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

שָׁהֵם גְּדוּלִים כָּל כָּף, שְׁמָהֶם עֵקֶר הַהִתְחַלָּה שְׁקֻשָּׁה מְאֹד, וּמְחַמֵּת זֶה בְּעֵצְמוֹ קִנְיָתָרָם כַּנִּל. אָבֵל בְּאֵמֶת הֵם חֲשׁוּבִים, וְעַל-כֵּן בְּעֵת הַגְּאֻלָּה צָרִיכִים לְהִזְכִּיר אוֹתָם דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה עַל יָדָם כִּי אִם לֹא הָיָה בְּחִינַת עֲבוּר לֹא הָיָה בְּחִינַת לְדָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עֵקֶר הַגְּאֻלָּה כַּנִּל:

(ג) נִמְצָא שֶׁבְּכָל־לַיּוֹת הָעוֹלָם קְבוּץ הַנִּפְשׁוֹת בְּבְחִינַת עֲבוּר הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב בְּחִינַת "כָּל הַנִּפְשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" כַּנִּל, וְהַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁהַמְּשִׁיךְ וְנָתַן לָנו אֶת הַתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן הַכֶּרֶח יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהוֹרִידֵם לְמִצְרַיִם, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹצִיאָם, כִּי יֵרִידַת יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֲבוּר כִּידוּעַ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יַעֲקֹב. אָבֵל הִירִידָה הוּא בְּשִׁבִיל הָעֲלִיָּה. כִּי אִם אֵין עֲבוּר אֵין לְדָה. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֵרָד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עֲלֵה", כִּי עַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ אַחַר כָּף לְגְאֻלָּה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה שֶׁהַמְּשִׁיךְ וְנָתַן לָנו אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לְדָה כַּנִּל.

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּמִדְרַשׁ פְּרָשַׁת וַיְחִי, יַעֲקֹב סִיִּם בְּזֹאת וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר, וּמֹשֶׁה פָּתַח בְּזֹאת וְזֹאת הַבְּרָכָה, מֹשֶׁה סִיִּם בְּאֲשֶׁרֵי 'אֲשֶׁרֵיךְ יִשְׂרָאֵל', וְדוּד פָּתַח בְּאֲשֶׁרֵי 'אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ וְכוּ'. הֵינּוּ כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת קְבוּץ הַנִּפְשׁוֹת וְעַל-כֵּן סִיִּם בְּזֹאת, כִּי זֹאת הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת אֲמוֹנָה,

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תעט

כמוכא בתקונים באריכות (דף יב.), ומלכות אמונה היא
בחינת כלליות הנפשות פידוע, ועל-כן משה פתח
בזאת ששים יעקב, כי על-ידי קבוץ הנפשות, שהוא
בחינת יעקב, המשיך משה התורה, ועל-כן שם ב"וזאת
הברכה" מתחיל תכף לדבר מהמשכת התורה שנמשך
על-ידי קבוץ הנפשות שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב
שם (דברים לג, ב): "ה' מסיני בא וכו' תורה צוה לנו משה
מורשה קהלת יעקב" וכנ"ל. ועל-כן יעקב סיים בזאת
ומשה פתח בזאת, כי כל בחינת יעקב הוא בחינת קבוץ
הנפשות, שהוא בחינת זאת ובזה פתח משה, כי על-ידי
קבוץ הנפשות של יעקב, שהוא בחינת זאת המשיך
משה התורה כנ"ל. וזהו משה סיים ב"אשרי" ודוד
התחיל מ"אשרי", כי על-ידי המשכת התורה נמשך
השגחה שלמה שהוא בחינת "אשרי", לשון "אשורנו
ולא קרוב", כמו שכתב שם אדוננו, מורנו ורבונו, זכרוננו
לברכה, על פסוק "אשרי העם", ודוד התחיל מאשרי,
כי דוד הוא בחינת משיח שכל עסקו להמשיך השגחה
שלמה על-ידי התורה, שמשך על-ידי בחינות הנ"ל.

כי כל הצרות וכל הגליות שסובלין עתה הוא מחמת
הסתרת פנים, דהינו שפביכול אין נמשך השגחתו
בשלמות עלינו, ועל זה אנו צועקין בכל עת "עד אנה
תסתיר את פניך ממני וכו' למה פניך תסתיר תשכח

תפ לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

עָנִינוּ וְלַחֲצֵנוּ" (תהלים יג, ב), וּכְתִיב (תהלים כה, יח): "רָאָה
עָנִי וְעַמְלִי" וכו'. וְכָל עֶסְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּם
שֶׁמְקִימִין אוֹתָנוּ וּמְחִיִּין אוֹתָנוּ בְּמִרְיַת הַגְּלוּת הַזֶּה,
וּמְעוֹרְרִין וּמְמַשִּׁיכִין הַגְּאֻלָּה, הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָה
שְׁלֵמָה, שֶׁמְמַשִּׁיכִין בְּכָל עֵת עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָתָם
שֶׁמְמַשִּׁיכִין עַל-יְדֵי עֲלִית נַפְשוֹת וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת דָּוִד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ שֶׁהִתְחִיל בְּ"אַשְׁרֵי" בְּמָה
שְׁסִיִּם מֵשָׁה, כִּי עָקַר הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה שֶׁמְמַשִּׁיף
הַצְּדִיק בְּחִינַת מֵשָׁה, הוּא כְּדֵי לְהַמְשִׁיף הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲשֵׁרִי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת דָּוִד מְשִׁיחַ שֶׁנִּקְרָא
(שְׁמוּאֵל א טז, יב) "יִפֶּה עֵינָיִם וְטוֹב רָאִי", מִחֲמַת שֶׁהוּא
מְמַשִּׁיף הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה בְּחִינַת "וְשִׁמְתִי עֵינַי עֲלֵיהֶם
לְטוֹבָה" (יִרְמְיָה כד, ו), שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַגְּאֻלָּה כַּנ"ל:

נִמְצָא שֶׁשְׁלֵשָׁה צְדִיקִים אֱלוֹי יַעֲקֹב מֵשָׁה דָּוִד, הֵם כָּלֵל
הַשְּׁלֵשָׁה בְּחִינּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם קְבוּץ הַנְּפָשׁוֹת
לְהַעֲלוֹתָם בְּבְחִינַת עֲבוּר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יַעֲקֹב, וְהַמְּשַׁכֵּת
הַתּוֹרָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מֵשָׁה, וְהַמְּשַׁכֵּת הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת דָּוִד מְשִׁיחַ. וְכָל אֱלוֹי הַשְּׁלֵשָׁה בְּחִינּוֹת
כְּלוּלִים וְקַשׁוּרִים וְתְלוּוִיִּם זֶה בְּזֶה, כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה
הַנ"ל. עַל-כֵּן בְּמָה שְׁסִיִּם זֶה פֶּתַח זֶה, כִּי כָּל אֶחָד תְּלוּי
וּמְקָשָׁר בְּחִבְרוֹ כַּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי קְבוּץ הַנְּפָשׁוֹת

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תפא
ממשיכין תורה, ועל-ידי המשכת התורה נמשך השגחה
שלמה כנ"ל:

יד) וזהו גם כן מה שאיתא במדרש פרשת וזאת הברכה
(דברים רבה יא, א) ששם מתחיל מאברהם וזה
לשוננו: "אברהם ברך את יצחק" וכו', דכתיב (בראשית
כה, ה): "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" וכו'. עמד
יצחק לברך את יעקב אמר: ממקום שפסק אבא משם
אני מתחיל, אבא הפסיק ביתן, אף אני מתחיל ביתן
מנין? שנאמר (בראשית כז, כח): "וייתן לך האלהים". ובמה
חתם בקריה שנאמר (שם כח, א): "ויקרא יצחק אל יעקב
ויברך אותו". עמד יעקב לברך את השבטים אמר אני
פותח אלא בקריה, שנאמר (שם מט, א): "ויקרא יעקב אל
בניו". ובמה חתם בזאת וכו', עמד משה לברך וכו'.

פי התחלת התקון התחיל מאברהם אבינו שהוא התחיל
להוציא העולם מקללותיה שנתקלה על-ידי חטא
אדם הראשון, ולהמשיך ברכות, דהינו להמשיך
השפעת התורה שמשם כל הברכות, כמו שכתוב (תהלים
כט, יא): "ה' עז לעמו יתן ה' יברך" וכו'. והתחלת
התקון הוא על-ידי הצדקה, שעל-ידי זה משברין תאות
ממון כנ"ל בהתורה הנ"ל, וזה בחינת אברהם שהיה
איש החסד שעשה חסד וצדקה הרבה עם כל באי
עולם, ועל-ידי זה שבר תאות ממון (וכמו שמבאר

תפב לקויטי הלכות אברה ומציאה ג' חשן משפט

בהתורה 'מישרא דספינא' בסימן ל, עין שם), ובטל
בחינת "בעצבון תאכלנה", בחינת "בזעת אפך"
שנתקלו בחטא אדם הראשון. ומחמת שהוא זכה
לבטל הקללה הנ"ל, על-כן נמסרו לו הברכות, כמו
שכתוב (בראשית יב, ב): "והיה ברכה" וכו'.

והוא מסר הברכה ליצחק וסים ב"ויתן", כי מדת
אברהם הוא בחינת השפעה ונתינה, בחינת
נתינת צדקה וחסד, בחינת "נתן תתן" וכו' (בראשית כא,
ב), על-כן סים ב"ויתן". ויצחק פתח בזה וסים בויקרא,
כי יצחק הוא תקן מדת הגבורה בחינת סטרא דלוי,
ששם בחינת הנגון והשיר, ועל-כן הוא המשיר התקון
הנאמר בהתורה הנ"ל, שהוא בחינת 'וכד נחית ההוא
רוחא לבא מקבל לה בחדוה דנגונא דלינאי', שהוא
בחינת שלמות תקון תאות ממון שישכך חמימות הלב
לתאות ממון, ויהפכו לשמחה שיהיה שמח בחלקו ולא
יהיה אץ להעשיר, שזהו בחינת חדוה דנגונא דלינאי,
שזהו בחינת יצחק שהוא בחינת גבורות קדושות,
שמשם עקר השתלשלות אחיזת תאות ממון, בחינת
"מצפון זהב יאתה" (איוב לז, כב), שהם בחינת חרון אף
ודינים, ואין הדין נמתק אלא בשרשו (עץ חיים יג, יא),
דהינו כשמשכיין כח הצדקה והחסד של אברהם איש
החסד לבחינת גבורות יצחק, שהוא בחינת חמימות

לקוטי הלכות אברה ומציאה ג' חשן משפט תפג

הלב ומשכין חמימות הלב דסטרא אחרא שלא יבער
הלב לתאות ממון, רק אדרבא, יהיה שמח בחלקו עד
שיזכה לבחינת 'חדוה דנגווא דלינאי'.

כי הנגון והשמחה הוא בבחינת לוי, שהוא בחינת
יצחק, שהוא בחינת שמאל דקדשה, ששם השיר
והנגון והשמחה כשמבטלים משם אחיזת הדינים
דסטרא אחרא, שהם בחינת תאות ממון וזוכין שיבער
ויתחמם הלב להשם יתברך בשמחה ושיר ונגון,
בבחינת "לבי ובשרי ירננו אל אל חי" (תהלים פד, ג).

ועל-כן פתח יצחק ממקום שחתם אברהם שהוא
"ויתן", כי הוא העקר שצריך להמשיך כח
נתינת הצדקה של אברהם לשכף חמימות הלב שנמשך
מגבורת יצחק, לבטל משם החרון אף, בבחינת "בועת
אפך תאכל לחם" ולהפכו לשמחה ונגון, שהוא בבחינת
יצחק שנקרא על שם הצחוק והשמחה. ועל-כן סיים
ב"ויקרא", זה בחינת שצריכין לקרות ולהזמין את כח
הצדקה, שהוא בחינת אברהם לתוך בחינת גבורת
יצחק, כדי לשכף חמימות הלב שבוער לתאות ממון
שמשתלשל משם כנ"ל, וזהו בחינת "וקראו נדבות
השמיעו" (עמוס ד, ה). שצריכין לקרות את הרוח נדיבה
שהוא כח הצדקה ולהשמיע אותו אל הלב, כי שמיעה
בלבא תליא עד שישמע הלב ויקבל כח הצדקה,

תפד לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

בבחינת 'וכד נחית ההוא רוחא לבא מקבל לה בחדוה
דנגוונא דליואי' וכנ"ל.

ומשם התחיל יעקב "ויקרא אל בניו". וסיים ב"זאת",
כי על-ידי פח הצדקה של אברהם שהמשיך
יצחק לתוך הלב וכו', שזה עקר שלמות שבירת תאות
ממון, עד שהפך חמימות הלב לשמחה ונגון ושיר,
דהינו שלא יהיה בלבו שום חמימות דסטרא אחרא,
שהוא תאות ממון, שהוא כלל הבלי העולם, רק
שיתחמם לבו להשם יתברך, להודות ולהלל אותו
יתברך בשיר ונגון וכו', שהוא בחינת 'חדוה דנגוונא
דליואי' כנ"ל, שזהו גם כן בחינת קריאה, בחינת "הודו
לה' קראו בשמו" (ישעיה יב, ד).

כי כל הנגוונים והשירות הם בחינת קריאה, שהוא
בחינת קול, בחינת המשכה, כי על-ידי הקריאה
שקוראין את חברו נמשך ובא אליו ואחר כך מדבר
עמו, שזהו בחינת שיר ונגון, שעל-ידי-זה קוראין
וממשיכים אותו יתברך אלינו, ואחר כך אנו מדברים
לפניו כל צרכינו, כי עקר ההמשכה והחבור הוא
על-ידי בחינת נגון, שהוא סטרא דלוי, בבחינת "הפעם
ילוה אישי אלי" כו', כמו שכתב אדונינו, מורנו ורבנו,
זכרונו לברכה, במקום אחר.

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תפה

וזה בחינת מה שאומרים פסוקי דזמרה קדם התפלה,
כי על-ידי נגון וזמרה קוראין וממשיכין אותו
יתברך אלינו, ואחר כך יכולים להתפלל לפניו כל
צרכינו, וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לב.):
'לעולם יסדר אדם שבחו של הקדוש-ברוך-הוא ואחר
כך יתפלל', וכל השבחים הם בבחינת זמירות ונגונים
של הלויים שעוסקים בשירות ותשבחות של דוד המלך
עליו השלום, שהם בחינת עשרה מיני נגינה. ועל-כן
נגונא דליואי הוא בחינת קריאה וכו' סיים יצחק, כי הוא
בבחינת 'חדוה דנגונא דליואי' כנ"ל.

ובמה שסיים הוא פתח יעקב "ויקרא אל בניו", כי בכח
הצדקה שמשפרת תאות ממון עד שזוכין
ל'חדוה דנגונא דליואי', על-ידי-זה יכולים לקבץ
הנפשות, שזהו בחינת יעקב בחינת זאת, שהוא מלכות
כלליות הנפשות, ועל-כן סיים בזאת, ובזה פתח משה
ונתן על-ידי-זה את התורה וכו' כנ"ל:

הלכות פריקה וטעינה

טו) וזה בחינת מצות פריקה וטעינה, בחינת "כי תראה
חמור שנאף רבץ תחת משאו וחדלת מעזב לו
עזב תעזב עמו" (שמות כג, ה).

תפוד לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

פי מבאר בהתורה הנ"ל, שהצדיק בגדל פחו מגביה ומעלה בבחינת עבור גם הנפשות הרחוקים מאד שלא יצאו עדין מחל אל הקדש אפלו פחוט השערה, שזהו בחינת 'פוק חזי גבורתא דמרך' וכו', עין שם.

וזה בחינת "פי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו". ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים קיג:): שנאף, שעבר עברה וכו'. וזהו "רבץ תחת משאו", שקשה להגביהו ולהעלותו מגדל המשאו שמנח עליו, שהוא בחינת משאו העונות, בחינת (תהלים לח, ה) "כמשא כבד יכבדו" וכו'. ועל-כן יכול להיות שיעלה על דעתך לחדל מעזב לו, בחינת "וחדלת מעזב לו", פי ידמה לך שקשה להעלותו מגדל המשאו שעליו, אבל השם יתברך רחום וחנון ורחמיו רבים מאד, על-כן הזהיר ברחמיו עזב תעזב עמו, שאפלו נפש פזאת צריכין לעזב ולעזר להשתדל בכל פחו להגביה ולהעלותו, פי יש להצדיק כח פזה פנ"ל.

וזהו 'עמו' דיקא, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא לב.): יכול, אפלו ישב לו ואמר הואיל ועליך מצוה וכו'? תלמוד לומר: 'עמו', הינו פי בודאי מצוה גדולה להטפל עמו ולעזר לו גם כן להעלות ולחדש נפשו, אבל כל זה עמו, דהינו כשהוא בעצמו רוצה גם כן לעסק בזה לרחם על עצמו להשתדל

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תפז

בתקנת נפשו לסלק המשאוי הגדולה שעליו, רק שאי אפשר לו בעצמו, והוא מצפה למי שיעזור לו לזה, אזי מצוה גדולה לעזור לו בכל כחו להטפל עמו להעלותו, כי יש כח לחדש נפשו גם כן אם הוא בעצמו יש לו איזה רצון אמתי לזה לעסק בתקון נפשו, אבל אם רוצה לסלק עצמו לגמרי, ואינו רוצה להשתדל בתקון נפשו כלל, רק רוצה שהצדיק בעצמו יעשה הכל עבורו, והוא לא יעשה כלל ולא ישתדל בזה כלל, אזי בודאי אין הצדיק צריך לעסק עמו, כי אי אפשר לעזור לו כשאינו רוצה לעסק בעצמו בתקונו כלל כנ"ל, וכמו שאמר אדוננו, מורנו ורבונו, זכרוננו לברכה, לאחד: אפה בלעדי אינה יכול לעשות כלל, (דהינו לתקן נפשו בעצמו), אבל גם אני בלעדי איני יכול לעשות דבר, הינו שאם אפה לא תעשה כלל, בודאי אי אפשר לי לעשות עבורך הכל, כי האדם הוא בעל בחירה, ואי אפשר להעלותו כי אם כשיש לו איזה התעוררות מעצמו וזהו: יכול, אפלו ישב לו וכו' תלמוד לומר: עמו וכו' כנ"ל:

(ט) וזהו גם כן בחינת מצות פריקה וטעינה ממש בפשיטות, כי זה שחמורו רובץ תחת משאו ויש לו צער ויגיעה כזאת בדרך, זה נמשך מבחינת "בזעת אפיה תאכל לחם" (בראשית ג, ט), בחינת "בעצבון

תפח לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

תאכלנה" (שם פסוק יז), שמשם נמשכים כל הצער והיגיעות שיש לאדם בהעסקים שעוסק בשביל פרנסה. ואי אפשר לתקן זאת ולהנצל מזה, כי אם על-ידי התקונים הנאמרים בהתורה הנ"ל, דהינו מהתורה, שישבר תאות ממון על-ידי צדקה, שעל-ידי זה יזכה לבטל בחינת "בזעת אפך" וכו', ועל-ידי זה יזכה לדעת, שעל-ידי זה יכולים לקבץ נפשות ולהמשיך תורה וכו', שעל-ידי זה נמשך השגחה שלמה כמו שמבאר שם, וכשנמשך השגחה שלמה אז נתתקן הכל בשלמות, כי כל היסורים והצער והיגיעות וכו', הכל מחמת שרחוק מהשם יתברך, דהינו מהתורה, שעל-ידי זה אינו זוכה להשגחה שלמה, ומשם באים כל חסרון הפרנסה ועכוב השפע וכל היסורין והיגיעות שיש לו בעניני הפרנסה.

כי כל הפרנסה והשפע נמשכת מעיני השגחתו יתברך, אבל כשרחוקים חס ושלום מהתורה, שאזי אין מגיע עליו ההשגחה בשלמות וכו', כמו שמבאר שם, אזי נתפזר חס ושלום השפע הנמשך מהשגחתו יתברך והולכת חס ושלום למקום שהולכת, ואינה מגיע אליו, ומזה נמשך כל דחקות הפרנסה רחמנא לצלן, כי מחמת שרחוקים מהתורה חס ושלום, ורחוקים מהשגחה בשלמות, נמשך השפע למקום שנמשך כנ"ל,

לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט תפט

דהינו למקומות החיצונים, והעכו"ם והרשעים הגדולים שנאחזים שם, מקבלים כל השפע, וישראל נזונון מתמצית.

כי ישראל נאחזים בהשם יתברך, וצריכין לקבל השפע מבחינת השגחה שלמה דיקא, וזה שכתוב בארץ-ישראל (דברים יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיך בה" וכו'. 'תמיד' דיקא, זה בחינת השגחה שלמה, שעניו יתברך צופות תמיד בארץ-ישראל, כי עיני השגחתו מגיע לשם בבחינת הפאה, עד שחוזרת ונצטירת בעיניו ועל-כן עיניו דבוקים שם תמיד, כי ההשגחה שלמה הוא בבחינת (יחזקאל א, יד) "והחיות רצוא ושוב", כמו שמבאר שם, דהינו שבכל עת ורגע רצוא ושוב ההשגחה מעלא לתתא, וחוזרת מתתא לעלא, וכן חוזר חלילה בכל עת ורגע בבחינת רצוא ושוב, שזהו בחינת השגחה שלמה, בחינת ארץ-ישראל, בחינת "תמיד עיני ה' אלקיך בה", 'תמיד' דיקא, כי ארץ-ישראל סמוכה אליו יתברך מכל העולם, כי שם עקר המשכת התורה כידוע.

ועל-כן זה שרובץ תחת משאו ויש לו יגיעה כזאת שנמשך מפגם תאות ממון, מבחינת "בזעת אפך" וכו' מבחינת פגם ההשגחה שלמה, שעקר תקונו על-ידי שיחזרו ויחדשו נפשו בבחינת עבור, שעל-ידי-

תצ לקוטי הלכות אבדה ומציאה ג' חשן משפט

זֶה יַחְזֹר וַיִּמְשֹׁךְ עָלָיו הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה כַּנִּל, עַל-כֵּן אֶפְשָׁר יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לַעְזֹר לְאִישׁ כְּזֶה, מֵאַחַר שֶׁנִּפְל כָּל כָּךְ. וְעַל-כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה: "עֹזֵב תַּעֲזֹב עִמּוֹ", כִּי בְּאֵמֶת צְרִיכִין לְהַשְׁתַּתֵּף בְּצַעֲרוֹ וּלְעֹזֵר לוֹ בְּכָל כַּחוֹ. וּבְזֶה שְׂמִסִּיעַ לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמְקִיִּים הַמְצִיָּה "עֹזֵב תַּעֲזֹב וְהִקָּם תִּקְיָם", בְּזֶה הַחֹסֵד שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הוּא מְכַנְיֵעַ וּמְבַטֵּל מִמֶּנּוּ בְּחִינַת "בְּזַעַת אֶפֶךָ" וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם תְּאֹת מָמוֹן, וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה.

כִּי עַל כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל מֵטֵל הַדְּבָר לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַקְנַת חֲבֵרוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, וְלִקְיָם בְּחֲבֵרוֹ עֹזֵב תַּעֲזֹב וְהִקָּם תִּקְיָם. כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁחֲבֵרוֹ רָחוּק מְאֹד מֵהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יְכוּלִין לַעְזֹר גַּם אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי כַח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַח לְהַעֲלוֹת גַּם נַפְשׁוֹ, בְּבְחִינַת "פּוֹק חֲזִי גְבוּרְתָא דְמַרְדּוֹ" וְכוּ' כַּנִּל, עֵינִ שָׁם הֵיטֵב מֵהַ שְׂאֵי תָא שָׁם: 'וְרַמְיָא גְלָא קָלָא לְחַבְרַתָּא מִי אִיכָא מִיַּדִּי בְּעֵלְמָא וְכוּ' פּוֹק חֲזִי גְבוּרְתָא דְמַרְדּוֹ' וְכוּ', עֵינִ שָׁם. נִמְצָא שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרִיךְ לְעוֹרֵר וּלְהַזְכִּיר אֶת חֲבֵרוֹ בְּיִרְאֵת שָׁמַיִם אֶף-עַל-פִּי שֶׁהֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּכַח הַצַּדִּיק כָּלֵם יְכוּלִים לַעֲלוֹת כַּנִּל, וְעַל-כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה לַעְזֹר גַּם לְהַשׁוּנָא, דְּהִינּוּ שְׂרָאוּהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה, כִּי גַם אוֹתוֹ צְרִיכִין לַעְזֹר הַרְבֵּה, כִּי יֵשׁ כַח לְהַעֲלוֹתוֹ גַּם

לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט תצא
בן בכח הצדיק הגדול העוסק בזה, בבחינת פוק חזי
גבורתא דמרך וכנ"ל:
הלכה ד בהלכות מתנה הלכה ה אות ע"ד:

הלכות פריקה וטעינה

הלכה א

(א) "כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו וכו' עזב
תעזב עמו" (שמות כג, ה), ותרגומו: 'משבק
תשבין מה דבלבך עליה וכו'. כי כבודת המשאוי
שנכבדת ונופלת, הוא על-ידי השנאה, כי שנאה הוא
פגם הדעת, כמו שכתב רבנו גרו יאיר כמה פעמים
וכנ"ל. וכשנפגם הדעת אזי נכבדת המשאוי ונופלת, כי
הדעת מרים כל הדברים בבחינת 'החי נושא את עצמו'
(שפת צד). ועקר החיות על-ידי הדעת, כמו שכתוב (קהלת
ז, יב): "החכמה תחיה". ועל-פן האדם על-ידי הדעת
יכול להרים כל המשאות שבעולם בקל על-ידי
תחבולות ועצות, אבל כשנסתלק הדעת נסתלק החיות,
ואזי נופל המשאוי.

וזה בחינת חלי נופל שכתב רבנו גרו יאיר במאמר 'האי
מאן דבעי למנסב' (סימן כט) עיין שם, שהוא על-ידי

תצב לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט

שנפגם הדעת על-ידי התגברות הדמים על-ידי-זה נופל עין שם. ושנאה וכעס הוא בחינת התגברות הדמים, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (סימן נו), פי 'כבד פועס' (ברכות סא), וכבד הוא מלא דם (עין רש"י חלין קט:), שהוא בחינת שנאה ורציחה, שהוא שפיכות דמים, ועל-כן על-ידי שנאה, על-ידי-זה הוא בחינת התגברות הדמים, ועל-ידי-זה נפגם הדעת, ועל-ידי-זה נופל בבחינת חלי נופל כנ"ל, פי אזוי המשא נכבדת בבחינת "פי עונתי עברו ראשי כמשא כבד" וכו' (תהלים לח) שעל-ידי העונות שהוא בחינת התגברות הדמים, כמו שכתב רבנו גרו יאיר שם, על-ידי-זה נפגם הדעת, ואזי נופלים כל הדברים על-ידי הכבדות, בבחינת כמשא כבד יכבדו ממני, עין במאמר האי מאן הנ"ל, שהביא רבנו גרו יאיר מקרא זה שם עין שם היטב.

וזה שכתוב: "פי תראה חמור שנאף רבץ" וכו', 'שנאף' דיקא, פי עקר נפילת המשאוי היא על-ידי השנאה כנ"ל. ועל-כן צוטה התורה לעזור לחברו לפרק ולטען, כדי שיהיה אהבה ורחבה ביניהם, ועל-ידי-זה נתתקן פגם נפילת המשאוי, שהוא על-ידי השנאה כנ"ל, וזה שתרגם 'משבק תשביק מה דבלבד' וכו'. פי עקר מצוה זו בשביל האהבה כנ"ל, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין תנחומא משפטים א) לענין מצוה זו על פסוק

לקוטי הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה א' חֶשֶׁן מִשְׁפֵּט תצג

(תהלים צט, ד): "אתה כווננת מישרים", שְׁמִי שְׂרֹאָה שׁוֹנָאוּ
שֶׁהוּא פּוֹרֵק וְטוֹעֵן עִמוֹ, בְּוֹדָי יַחְבְּקֵנוּ וַיִּנְשָׁקֵנוּ, כִּי עָקַר
זאת המצוה בשביל האהבה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן פָּגַם
נְפִילַת הַמַּשְׂאוֹי, שֶׁהוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂנְאָה, שֶׁהוּא פָּגַם
הַדַּעַת כַּנ"ל:

(ב) וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה (בבא מציעא ל:)
זָקֵן וְאִינוֹ לְפִי כְבוֹדוֹ פָּטוּר', כִּי צָרִיף לְזַהַר
שֶׁלֹא לְפָגַם הַכְּבוֹד כִּי כְבוֹד הוּא שְׂרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ כַּנ"ל,
נִמְצָא שֶׁהוּא הַחַיּוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ וְהוּא בְּבַחֲיַנַּת מַחִין
וְחַיּוֹת לְהַנֶּפֶשׁ, כִּי הַכְּבוֹד הוּא תְלוּי בְדַעַת כִּי לֹא נֶאֱמָר
לְכֹסִיל כְּבוֹד, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (משלי ג, לה): "כְּבוֹד חֲכָמִים
יִנְחָלוּ", וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ, גֵּרוֹ יָאִיר (סימן סז) שֶׁהַכְּבוֹד
חוֹזֵר אֶל הַמְּבִינֵי מַדְעַ, כִּי שֵׁם שְׂרֵשׁ הַכְּבוֹד, וְעַל-כֵּן
פָּגַם הַכְּבוֹד הוּא פָּגַם הַדַּעַת. גַּם הָאֱהָבָה וְהָאֲחֻדוֹת תְלוּי
בְכְבוֹד, כִּי שֵׁם נִתְאַחֲדִין כָּל הַנֶּפְשׁוֹת, בְּבַחֲיַנַּת (בראשית
מט, ו) "בְּקֶהֱלֵם אֵל תִּתְחַד כְּבֹדֵי", שֶׁהַכְּבוֹד הוּא בְּבַחֲיַנַּת
אֲחֻדוֹת, כִּי הַכְּבוֹד הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת
אֲחֻדוֹת כַּמוּבָא לְעֵיל, כִּי הַמֶּלֶךְ עוֹצֵר בְּעַם וּמְקַבְּצֵם
וּמְיַחְדֵּם, כַּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמואל א ט, ז): "זֶה יַעֲצֹר בְּעַמִּי",
וְכֵן אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ, גֵּרוֹ יָאִיר (סימן יד), שְׁעַל-יְדֵי תְקוּן
הַכְּבוֹד דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁנוֹתֵנִין כְּבוֹד לְיִרְאֵי הַשֵּׁם,
עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם בְּעוֹלָם עֵינַי שָׁם. נִמְצָא שֶׁתְקוּן

תצד לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט

כל הנפשות וחיותם הוא בחינת הכבוד פנ"ל, וכשנפגם הכבוד אזי נפגם מחם וחיותם, ואזי נופלים פנ"ל, כי נעשים בבחינת משא כבד פנ"ל, שהוא בחינת פגם הכבוד, כי פגם הכבוד הוא שנסתלק הוא"ו, שהוא בחינת חיות, ואזי נעשה מכבוד כבד, בחינת משא כבד, כעין מה שכתב רבנו, במקום אחר במאמר 'אני ה' הוא שמי' (סימן יא).

ועל-כן זקן ואינו לפי כבודו פטור מפריקה וטעינה, ויש דעה שאסור, כי עקר פגם נפילת המשא, הוא בבחינת פגם הכבוד פנ"ל, ועל-כן צריך לזהר מכבודו שלא לפגם כבודו, על-ידי נפילת המשא, כי אדרבא עתה הוא צריך לזהר מאד בכבודו, שהוא בחינת תקון הנפילה פנ"ל. ועקר תקון הכבוד הוא על-ידי כבוד הזקן, כמוכא בדברי רבנו, גרו יאיר כמה פעמים (לקוטי מוהרן, חלק א', סימן כז), ועל-כן הזקן שזוכה לשלמות הדעת, בחינת זה קנה חכמה (קדושין לב:), וזוכה לכבוד בבחינת (משלי ג, לה) "כבוד חכמים ינחלו" כמו שכתוב (עין ישעיה כד, כג): "ועם זקנים כבוד", על-כן הוא יכול לשאת ולהרים כל המשאות, כמו שכתב רבנו, גרו יאיר (סימן נד), שהצדיק נקרא משא שהוא נושא הכל, בבחינת "כאשר ישא האומן את היונק" (במדבר יא) כי הצדיק מנשא ומרים כל הנפילות. וכל זה על-ידי תקון

לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט תצה

הדעת כנ"ל, ותקון הדעת הוא תקון הכבוד כנ"ל,
וכדמשמע מדברי רבנו, גרו יאיר, בכמה מקומות:

ג) וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה על זה הפסוק
ששונא האמור כאן, הוא שראוהו עובר עברה,
הינו בחינת התגברות הדמים של השס"ה גידין, שהם
בחינת שס"ה עברות, כמו שכתב רבנו, זכרוננו לברכה
שם, ומזה בעצמו נעשה בחינת הנפילה, בבחינת פי
עונתי עברו ראשי כמשא כבד וכו' כנ"ל, כי אסור
לשנא ישראל אם לא שראהו עובר עברה, שאז מצוה
לשנאתו כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, בענין
זה. כי העברה על-ידי התגברות הדמים של השס"ה
גידין כנ"ל, ומשם בא בחינת השנאה על-ידי הדמים
כנ"ל. ועל-כן מתר לשנאו, כי הוא בבחינת שנאה
כנ"ל, ואף-על-פי-כן צוּתה התורה לבל יניחנו לפל
לגמרי, רק צריך לעזב מה שבלבו עליו, ולהפך בזכותו,
להביאו לבחינת אהבה, כמו שתרגם אוגןלוס: 'משבק
תשבוק' וכו', ועל-ידי-זה מרים אותו מנפילתו כנ"ל:

ד) ועתה יש לרמוז מצוה זו על האדם בעצמו, "כי
תראה חמור שנאף ריבץ" וכו', שפשרואין
חמרו וגופו של שונאו שעבר עברה כנ"ל, שהוא ריבץ
תחת משאו, ואינו יכול לשא עליו משאוי ועל תורה
ונופל חס ושלום. כי ידוע שהאדם צריך להיות כשור

תצו לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט

לעל וכחמור למשאוי, וכשרואין האדם נופל מעבודת השם חס ושלום, וזה על-ידי עברות חס ושלום, בחינת "שנאף" כנ"ל, צונית התורה לבלי להתעלם ממנו, רק "עזב תעזב עמו", שצריך לראות לעזור לו ולקרבו ולהרימו מנפילתו, וצריך לאהבו ודוקא, כמו שתרגם: 'משבק תשבוק' וכו'. כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפלו ברשע גמור צריך למצא בו איזה זכות, ועל-ידי-זה מוציין אותו מרשעתו ומכניסין אותו באמת לכף זכות, וחוזר בתשובה, כמו שכתב רבנו, נרו יאיר (בסימן רפב) על פסוק "ועוד מעט ואין רשע" וכו'.

וזהו מצות "עזב תעזב", שעקר המצוה היא האהבה כמו שתרגם כו' כנ"ל. כי גם להרים האדם עצמו מנפילתו הוא רק על-ידי האהבה, דהינו על-ידי שמכניסין אותו לכף זכות ואהבה כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, זקן ואינו לפי כבודו פטור, וליש אומרים אסור כי פשעוסיק לקרב בני אדם לעבודת השם יתברך להרימם מנפילתם, צריך לשמר את כבודו מאד, דהינו שלא יקרב אותן, שאינן ראויין לקרב, שעל-ידי-זה יהיה נפגם כבודו חס ושלום, כמו שכתוב גבי משה (שמות לב, ז): "לך רד" וכו', על שקרב את הערב רב, כי אלו הרשעים הם בבחינת ערב רב, שהם בחינת עשו כמובא, ועליהם נאמר (עובדיה א, ב): "בזוי

לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט תצו

אתה מאד" שאין להם חלק בכבוד דקדשה, ועל-כן אסור לקרבם, כי יפגם כבודו חס ושלום על ידם:

וזה בחינת זקן ואינו לפי כבודו, שאסור להרימו מנפילתו כשרואה שאינו לפי כבודו, דהינו שיפגם כבודו על-ידי-זה, חס ושלום פנ"ל. כי עקר הוא הכבוד, כי כשמקרבין להשם יתברך הראויין לקרב נתגדל כבודו יתברך, כי זה עקר כבודו, כשהרחוקים מתקרבים לעבודתו יתברך, כמו שכתב רבנו, גרו יאיר כל זה, ונעשה מהם בחינת היכל הקדש, בבחינת (תהלים כט, ט) "ובהיכלו כלו אומר כבוד".

וזה בחינת בטול האסור בששים, בחינת "ששים המה מלכות" (שיר השירים ו, ח), בחינת "מלך הכבוד" (תהלים כד, ז), בחינת 'היכל הקדש' הנ"ל, שעל ידו נתבטל האסור והרע שלהם. ועין כל זה במאמר 'מי שעוסק לקרב' וכו' (סימן נט) וזהו בחינת "עזב תעזב", דהינו לסמכו ולהרימו מנפילתו, שזה בחינת בטול האסור בסמך פנ"ל, בבחינת "סומך ה' לכל הנופלים", כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ד): 'מפני מה אין נוי"ן באשרי, מפני שיש בה נפילה' וכו', ונאפלו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקדש', כמו שכתוב "סומך ה' לכל הנופלים" (תהלים קמה, יד), נמצא שסמך הוא בחינת סמיכת הנפילה, בבחינת נפלה לא תוסיף קום

תצח לקוטי הלכות פריקה וטעינה א' חשן משפט

בתולת ישראל. וזהו גם כן בטול כל האסורים בסמ"ך,
כי כל האסורים הם מבחינת הדברים הנפולים, וכמו
שמבאר כל זה לעיל בהלכות תערוכות עין שם.

נמצא שעקר המצוה של "עזב תעזב", דהינו לסמכו
ולהרימו מנפילתו, הוא על-ידי בחינת הכבוד,
שהוא בחינת סמך, בחינת "ששים המה מלכות" וכו'
כנ"ל, ומשם הסמיכה לכל הנפולים, בבחינת "סומך"
וכו' כנ"ל. ועל-כך אותן שהם רחוקים מן הכבוד, ואין
להם עוד שום חלק בהכבוד, אסור לקרובם, כי עקר הוא
הכבוד, שהוא שרש כל הנפשות דקדושה כנ"ל, וזה
בחינת זקן ואינו לפי כבודו כנ"ל.

ועל-כך יש שני דעות: לדעה אחד פטור אבל אם רוצה
מתר לעזב, ולדעה שניה אסור. וזו אומר חזק
ומר אומר חזק ולא פליגו, כי הכל לפי רשעותם ולפי
רחוקם מהכבוד, כי יש שהם רחוקים כל כך, עד שיש
סכנה גדולה לקרובם, ומחמת זה פטרה התורה להזקן,
שאינו מחיב לסכן נפשו בסכנה גדולה כל כך, אך
אף-על-פי-כן אם רוצה לעשות לפנים משורת הדין
לירד ולהעלות אפלו אותם בנדאי עושה מצוה גדולה
מאד מאד. אבל יש שהם רחוקים עוד יותר, עד שיש
אסור גמור לקרובם, ואסור לו לסכן נפשו עליהם,
כמובא במאמר הנ"ל, על מאמר רבותינו, זכרונם

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ב' חשן משפט תצט

לברכה: 'מפני מה עיניהם של תרמודיים טרוטות וכו'.
אבל אותן שיש להם עוד איזה אחיזה בהכבוד,
אף-על-פי שהם רחוקים מאד, עליהם נאמר עזב תעזב
כנ"ל, כי זה עקר כבודו כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכה ב

"כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו וחדלת וכו'
עזב תעזב עמו" (שמות כג, ה):

כי איתא במאמר 'ויהי מקץ פי מרחמם ינהגם וכו',
בלקוטי תנינא סימן ז, שעקר הרחמנות הוא
כשאחד מישראל נופל בעונות חס ושלום, פי זהו
משא כבד, שאי אפשר לאיש ישראלי לשא כלל
משאוי כבד כזו וכו' עין שם. וצריך לרחם על
ישראל להוציאם מעונות ולהכניס בהם דעת וכו', כי
צריכים להאיר הדעת בבנים ותלמידים וכו' עין שם,
ועל-ידי כלליות בין ותלמיד משם נמשך הפרנסה
שמקבלת המלכות מים החכמה וכו' עין שם כל זה
היטב:

תק לקוטי הלכות פריקה וטעינה ב' חשן משפט

וְזֶה מְרָמֵז בַּמְצוּה הַנ"ל כִּי שׁוֹנֵא, פִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ,
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (עֵין פִּסְחִים קִיג:) שְׁזֵהוּ מִי שֶׁרָאָה אוֹתוֹ
שֶׁעָבַר עֲבָרָה, וְזֵהוּ בְּחִינַת "רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ", כִּי
מִתְגַּבֵּר עָלָיו כְּבֹד הַמִּשְׁאוֹי, שֶׁהוּא הַמִּשְׁאוֹי שֶׁל עוֹן,
וּמִחֲמַת זֶה הוּא רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לִשְׂא
כָּלֵל מִשְׁאוֹי כְּזוֹ כַּנ"ל. וְזֵהוּ "כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָף
רֹבֵץ" וְכוּ', כִּי הַתְּגַבְרוּת הָעוֹן הוּא בְּבְחִינַת הַחֲמֹר וְרוּחַ
הַבְּהֵמִיּוֹת כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חֶסֶד וְשְׁלוֹם הַמִּשְׁאוֹי שֶׁל עוֹן,
אֲזִי אֵינוֹ נִקְרָא בְּשֵׁם אָדָם, כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת,
רַק הוּא בְּחִינַת חַיָּה בְּדַמּוֹת אָדָם, כְּמִבְּאֵר בַּמֶּאמָר הַנ"ל
עֵין שָׁם. וְהִזְהִירָה הַתּוֹרָה עַל כָּל אֶחָד שֶׁיִּרְאֶה אֶת חֲבֵרוֹ
שֶׁהַתְּגַבֵּר עָלָיו חֶסֶד וְשְׁלוֹם הַמִּשְׁאוֹי שֶׁל עוֹן, כִּי רַק זֶה
נִקְרָא מִשְׁאוֹי כַּנ"ל, אֲזִי אֶסוּר לוֹ לְהַעֲלִים עֵינָיו, רַק מִטָּל
עָלָיו לְרַחֵם עַל חֲבֵרוֹ וְלַעְזוֹר לוֹ לְקַיֵּם "עֲזוּב תַּעֲזוּב עִמּוֹ",
כִּי זֶה מִטָּל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לְרַחֵם עַל חֲבֵרוֹ
בְּרַחֲמָנוֹת הָאֱמֵתִית הַגְּדוֹל מִכָּל מִינֵי רַחֲמָנוֹת, דִּהְיֵנוּ
לַעְזוֹר לוֹ לְפָרֵק מֵעָלָיו הַמִּשְׁאוֹי הַכְּבֹד שֶׁל עוֹן, אֲשֶׁר אֵי
אֶפְשָׁר לוֹ לִשְׂא כָּלֵל מִשְׁאוֹי כְּבֹד כְּזוֹ כַּנ"ל. כִּי כָּל אֶחָד
מִחַיִּב לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁגִּיחַ עַל חֲבֵרוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ בִּירְאֵת
שָׁמַיִם, לְהוֹצִיאוֹ מֵהַמִּשְׁאוֹי הַכְּבֹד שֶׁל עוֹנוֹת, שֶׁהוּא כְּבֹד
מִכָּל הַמִּשְׁאוֹת, שְׁזֵה עֵקֶר הַרַחֲמָנוֹת כַּנ"ל, וְזֵהוּ "עֲזוּב
תַּעֲזוּב עִמּוֹ":

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ב' חשן משפט תקא

וגם המצוה בעצמה ממש, דהינו פריקה וטעינה ממש, לעזר לחברו לפרק המשאוי ממש מעל חמורו, הוא גם כן בחינה הנ"ל, פי המשאוי שעל הבהמה שהוא ממונו ופרנסתו, הוא נמשך מים החכמה, שבא על-ידי כלליות בין ותלמיד, דהינו על-ידי הארת הדעת בין ותלמיד כפי מה שמוציאין אותן ממשאוי הכבוד של עון פמוכן שם במאמר הנ"ל קשור הענין היטב עין שם. ועל-כן מי שזוכה לצאת ממשאוי הכבוד של עונות, וזוכה לדעת שהוא בחינת הארת בין ותלמיד, כמו כן פרנסתו מעופפת לו בנקל, כי משם עקר הפרנסה פנ"ל. וכן להפך, חס ושלום, מי שמתגבר עליו חס ושלום המשאוי של עון, ואין בו דעת, חס ושלום, אזי פרנסתו באה לו בכבדות גדול וביגיעה גדולה מאד, בבחינת "שטו העם ולקטו" (במדבר יא, ח) — בשטותא, אזי "וטחנו ברחים או דכו במדוכה", שזה בחינת כבדות הפרנסה למי שלא גרש הרוח שטות, פמוכא בזהר הקדוש (חלק ב סג) שפרמז על כבדות הפרנסה למי שאין בו דעת וכנ"ל.

וזהו בחינת קשין מזונותיו של אדם פקריעת ים-סוף (פסחים קיח) כי קריעת ים-סוף פרמז על ים החכמה הנ"ל, כי זה עקר בחינת קריעת ים-סוף שנבקע ונתגלה ים החכמה פמוכא (עין תקוני זהר דף מג.) הינו בחינת ים

תקב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ב' חשן משפט

החכמה הנ"ל, שנתגלה כפי מה שזוכין לצאת מעונות כנ"ל, ומשם נמשך הפרנסה כנ"ל, וזהו קשין מזונותיו כקריעת ים-סוף, כי משם דיקא נמשך המזונות והפרנסה מבחינת קריעת ים-סוף מבחינת ים החכמה הנ"ל. כי עקר הקשי שהיה קשה קריעת ים-סוף הוא מחמת עונות, בחינת הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכמו כן קשין המזונות, כי כפי מה שזוכין לצאת מעונות, כמו כן זוכין שיתגלה ים החכמה, שהוא בחינת קריעת ים-סוף, וכמו כן זוכין למזונות ופרנסה, כי משם נמשך הפרנסה כנ"ל. נמצא שעקר כבדת ועל הפרנסה הוא מחמת כבדת המשאוי של עונות. וזהו בחינת כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו, שכבד עליו המשאוי של ממונו ופרנסתו, ויש לו יסורים וכבדות גדול, וזה נמשך רק ממשאוי הכבוד של עונות כנ"ל, וזהו בחינת שנאף, כי אין שונא אלא זה שעבר עברה, כמו שפרשו רבותינו, זכרונם לברכה. והזהירה התורה לבלי לחדל מעזב לו, רק צריכין לעזב מלב מה שעשה ולעזר לו, כמו שתרגם אונקלוס משבק תשבוק מה דבלבף עלוהי ותפרק עמה:

ולכאורה הדבר תמוה כי בשלמא אם היה הפרוש שונא כפשוטו, ששונא אותו מחמת עצמו

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ב' חשן משפט תקג

מחמת ריב ומחלוקת וכיוצא, הִיָּה שִׁיף לומר מִשְׁבֵּק תִּשְׁבּוּק וכו', שִׁצְרִיף לִמְחַל לו. אָבֵל מֵאַחַר שִׁפְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה שִׁשׁוּנָא הָאָמור בַּתּוֹרָה הוּא מִחֲמַת שִׁרְאוּהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה, אֵיף שִׁיף לומר מִשְׁבֵּק תִּשְׁבּוּק מֵה דְבִלְבָף עֲלוּהֵי וכו'? אַף בְּאִמַת עַל-פִּי מֵה שִׁמְבָאָר בְּדַבְרֵי רַבְנֵנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שִׁצְרִיף לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת וְצְרִיף לְמִצָּא זְכוּת אֶפְלוּ בְּרָשָׁע גָּמור, כִּי אֵיף אֶפְשָׁר שְׁלֵא עָשָׂה אֵיזָה מְעַט טוֹב מִיָּמָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה שִׁמוּצָא בּוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיָסוּ בְּאִמַת לְכַף זְכוּת, וְיָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ בַּתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמוֹבָא עַל פְּסוּק "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע" וכו', עֵינן שָׁם (סִימָן רפב). וְזֶהוּ עֲנִינן הַנ"ל שִׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁהוּא שׁוֹנֵאָף שִׁרְאִית אֹתוֹ עוֹבֵר עֲבָרָה, אֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵל תִּמְנַע מִלְעֹזֵר לו, רַק אֲדַרְבֵּה מִשְׁבֵּק תִּשְׁבּוּק מֵה דְבִלְבָף עֲלוּהֵי, כִּי אַתָּה צְרִיף לְמִצָּא לוֹ זְכוּת וּלְרַחֵם עָלָיו וּלְמַחַל לו. כִּי עַל-יְדֵי שִׁמוּצָא בּוֹ זְכוּת מְכַנְיָסוּ בְּאִמַת לְכַף זְכוּת וּמַחֲזִירוֹ בַּתְּשׁוּבָה, נִמְצָא שִׁיש כַּח בֵּיד כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְמַחַל עֲוֹנוֹת חֲבֵרוֹ, כִּי יָכוֹל לְהַכְנִיסוֹ לְכַף זְכוּת עַל-יְדֵי שִׁמוּצָא בּוֹ אֵיזָה זְכוּת וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֵה שֶׁחֲבֵרוֹ יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים בְּדַרְךָ שִׁחֲמוֹרוֹ רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ, וְכַבֵּדַת הַמִּשְׁאוֹי הַזֶּה הוּא מִחֲמַת כְּבִדַת הַמִּשְׁאוֹי שֶׁל עוֹן כַּנ"ל. הוּא מְחַיֵּב לְרַחֵם עָלָיו וּלְמַחַל לוֹ דִּהְיָנוּ לְמִצָּא לוֹ זְכוּת וּלְהַכְנִיסוֹ לְכַף זְכוּת

תקד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כנ"ל, שזהו עקר הרחמנות ולעזר לו לפרק המשאוי, ועל-ידי-זה שעוזב השנאה ומרחם עליו ומכניס בו רחמנות מחמת שמבקש ומוצא בו איזה זכות, על-ידי-זה מכניסו באמת לכף זכות ומפרק מעליו המשאוי הכבד של עונות, ועל-ידי-זה בעצמו מפרק מעליו המשאוי ממש, כי עקר כבודות המשאוי הוא מחמת המשאוי של עון כנ"ל. כי באמת עקר מצוה זו של פריקה וטעינה הוא בשביל אהבה ורחמנות, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה על פסוק: "אתה כוננת מישרים" וכי יש לה שונא שרואה וכו'. כי עקר המצוה כדי לפרק המשאוי של עון, שזהו נעשה על-ידי האהבה והרחמנות כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן:

הלכה ג בהלכות אבדה ומציאה הלכה ג אות טו

הלכה ד

(א) על-פי מה שמבאר בלקוטי תניינא סימן ב' בהתורה ימי חנכה הם ימי הודאה (באות ה), שצריכין להמשיך קדשת שבת לששת ימי החל, כי שבת בחינת בן, בחינת ניקח לעלאין ותתאין וכו', וימי החל הם בחינת עבד ועצבות וכו'. וצריכין להמשיך המנוחה והשמחה של שבת לימי החל וכו', ועל-ידי-

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקה

זה נתגלה אחדות הפשוט יתברך, שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך, שזה אי אפשר להבין בשכל אנושי, כי אם על-ידי אמונה שנמשך על-ידי שבת, על-ידי שממשיכין הקדשה והשמחה של שבת לימי החל וכו'.

ועל-ידי-זה נתגלה אחדות הפשוט יתברך, שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך, שזה אי אפשר להבין בשכל אנושי, כי אם על-ידי אמונה שנמשך על-ידי שבת, על-ידי שממשיכין הקדשה והשמחה של שבת לששת ימי החל וכו', וזה בחינת יחיד ורבים הלכה כרבים, כי כשרבים מסכימים לדעת אחד, זה בחינת שפעלות משתנות נכללין באחד הפשוט, שזה יקר מאד לפני השם יתברך וכו' עין שם:

(ב) וזה בחינת מה שהזהיר ביותר אצל מצות "עזב תעזב", שיעזב השנאה שבלבו על חברו, ויפרק עמו כמו שכתוב (שמות כג, ה): "כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו וחדלת מעזב לו עזב תעזב עמו" ותרגומו: 'משבק תשבוק מה דבלבך עלוהי, ותפרק עמה', וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה בגמרא, כי זה עקר מצות פריקה וטעינה. כי עקר כל היסורים שיש לאדם מכבדת המשאוי, הכל נמשך על-ידי פגם בחינה הנ"ל, דהינו שלא זכה לקשר כראוי

תקו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כָּל הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת לְאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט, עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא
הַמְּשִׁיף קִדְּשֵׁת שֶׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחַל כַּנ"ל. כִּי כָּל
הַיְסוּרִים שֵׁשׁ לְאָדָם חֵס וְשָׁלוֹם בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת מִשְׁאוֹת, כִּי הַיְסוּרִים הֵם
כְּנֻגַד רְצוֹנוֹ, וְהֵם כְּמִשְׁאוֹי כְּבֻדָּה עָלָיו, וְכֻלָּם הֵם
מִבְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת, כְּשֵׁאִינוֹ מְשַׁתְּדֵל לְגִלוֹת
וְלְהֵאִיר בָּהֶם בְּחִינַת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט, שְׂאֵז מִתְּגַבְּרִים
רְבוּי הַשְּׁנוּיִים וְאֵינָם מִתְּנַהֲגִים כַּסֵּדֶר הָרְאוּי לָהֶם
מְשַׁרְשֵׁם, שְׁמִשֵּׁם כָּל כְּבֻדַּת הַמִּשְׁאוֹת וְכָל הַיְסוּרִים חֵס
וְשָׁלוֹם. כִּי כָּל הַיְסוּרִים חֵס וְשָׁלוֹם, הֵם בְּחִינַת מַחְלֻקָּת,
כִּי נִמְשָׁכִין מִמַּחְלֻקָּת הַיְסוּדוֹת זֶה עִם זֶה, וְהֵם כְּנֻגַד
דַּעַת הָאָדָם, שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה כֶּן כְּרְצוֹנוֹ שְׂיִתְּנֶה
לוֹ כַּסֵּדֶר, וְהֵם עוֹמְדִים כְּנֻגְדוֹ, וְחוֹלְקִין עָלָיו, וּמִתְּנַהֲגִים
שֶׁלֹּא כְּרְצוֹנוֹ, וְכָל מֵה שֶׁהַשְּׁנוּי גָּדוֹל בְּיוֹתֵר כְּנֻגַד רְצוֹנוֹ,
הַיְסוּרִים גְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם. וְכָל זֶה נִמְשָׁף
מִחֻמַּת שְׁפָגָם בְּבְחִינַת הַנ"ל, שֶׁלֹּא הַשְּׁתְּדֵל לְהַמְּשִׁיף
הַשְּׂמֻחָה וְהַנִּיחָא שֶׁל שֶׁבֶת לִימֵי הַחַל, וְלֹא הַמְּשִׁיף
הַתְּגִלוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט, מִתּוֹף פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת.

כִּי כְּפִי הַסֵּדֶר שֶׁנִּמְשָׁף הַחִיּוֹת מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט לְכָל
הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת, רְאוּי שְׂיִתְּנֶה הַכֹּל כַּסֵּדֶר, כִּי
מֵאֵתוֹ יִתְּבַרֵךְ לֹא יִבְצָר כָּל טוֹב, וְהוּא בְּרַחֲמָיו יִתְּבַרֵךְ
בְּרֵא עוֹלָמוֹ לְטוֹבָה, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁף הַחִיּוֹת מֵאַחֲדוֹתוֹ

לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקז

הפשוט לכל הפעלות משתנות לכל פעלה ופעלה
כראוי פסדר לטובה. רק מחמת שהכל נברא בשביל
הבחירה של האדם, שפפי אמונתו השלמה וכפי
מעשיו, כן ממשיך החיות מאחדות הפשוט לכל
הפעלות משתנות לטוב או להפך חס ושלום, ועל-כן
עקר התקון על-ידי שבת, שאז שביתה וניחא, שעל-ידי
שבת, על-ידי שממשיכין קדשת שבת לימי החל,
על-ידי זה נתגלה אחדות הפשוט, מתוך הפעלות
משתנות, ואז מתנהג הכל פסדר. כי משבת נמשך
בחינת שביתה וניחא גם לכל הפעלות משתנות שעושין
בימי החל, להמתיק ולבטל בחינת העצבות והעבודות
הקשה מעבדין דחל, שיהיו נעשין לו כל העסקים, וכל
העשיות פסדר בלי יגיעה ועבודה קשה. אבל כל אחד
כפי הפגם שפוגם בזה שאינו משתדל להמשיך קדשת
שבת לימי החל, ואינו מגלה אחדות הפשוט מתוך
הפעלות משתנות, כן מתגברים רבוי השנויים של
הפעלות משתנות, ואינם מתנהגים פסדר, ומשם כל
היסורים חס ושלום, שהם בחינת משאות שהם בחינת
מחלקת כנ"ל:

וזה בחינת "כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו",
שהמשאוי כבדה עליו, והאדם יש לו יסורים מזה,
שכל זה נמשך מפגם הנ"ל, שהוא פגם המחלקת,

תקח לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

שהוא בחינת פגם שבת וכו'. כי בשבת פתיב (שמות כג, יב): "למען ינוח שורך וחרמורך כמוך", ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין בבא קמא נד:) תן לו נוחא, ומשם נמשך נוחא על השור והחרמור, וכיוצא גם בימי החל, שאפלו כפועשים בהם מלאכה שלא תהא המלאכה כבדה עליהם יותר מדאי, וכמבאר לעיל, שצריכין להמשיך קדשת שבת לימי החל כנ"ל.

ועל-כן כשהבהמה רובצת תחת משאה, זה נמשך מבחינת פגם שבת, שהוא בחינת פגם המחלקת וכו' כנ"ל. על-כן הזהיר הפתוב שייעזב השנאה שבלבו על חברו, כמו שכתוב: "עזב תעזב" — משבק תשבוק לה ותפריק עמה. פי עקר העזיבה והעזרה שעוזרו בענין המשאוי, הוא על-ידי עזיבת השנאה ובקשת האהבה, הינו על-ידי בטול המחלקת והשנוי העות, שעל-ידי-זה נכללין כאחד, בבחינת אחדות הפשוט, כמבאר לעיל, שכל מה שישיראל נכללין יחד ביותר אהבה ורעות נתגלה יותר, בבחינת אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות, שזהו בחינת קדשת שבת, שעל-ידי-זה מתבטלין כל כבדת המשאות וכל היסורים פי נמשך נוחא על הכל כנ"ל:

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקט

הלכות הפקר ונכסי הגר

ג) וזה בחינת 'כל הקודם בנכסי הגר זכה' (בבא בתרא מב.).
כי הגר שמתגיר זה בחינת שנוכלל בחינת פעלות
משפנות הרחוקים מאד בתוך אחדות הפשוט, כי הגר
שהיה מתחלה עכו"ם מהשבעים עממין, הוא עקר
בחינת פעלות משפנות, כי עם קדוש ישראל נקראים
"גוי אחד בארץ" (שמואל-ב ז, כג), ועל-כן הם בבחינת
אחדות הפשוט כנגד השבעים עכו"ם, כי אורייתא
וקדשא בריף הוא וישראל כלל חד (זהר חלק ג' עג.),
ועל-כן שבעים נפשות בית יעקב נקראים נפש אחת,
ויש נפשות עשו נקראים נפשות רבים, כמו שפרש
רש"י שם כי הם רחוקים מהאחדות הפשוט, על-ידי
שלא קבלו את התורה, ועל-כן הם עקר בחינת הפעלות
משפנות. וכשבא אחד מהם ומתגיר, זה בחינת
שנוכללין בחינת פעלות משפנות הרחוקים מאד,
ונכללין באחדות הפשוט, כי בתחלה היה בבחינת
פעלה משנה מאד כנ"ל, ועתה רוצה להתקרב להשם
יתברך להאחד הפשוט, ולכלל בישראל גוי אחד בארץ,
שעל ידם עקר כלליות כל הפעלות משפנות באחד
הפשוט. כי כל נפשות ישראל, כל מה שמתרבין יותר
נכללין ביותר באחדות הפשוט כנ"ל.

תקי לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וזהו גדל מעלת הגר שמתגיר שהזהירה התורה עליו לקרבו ולאֶהבו, כמו שכתוב (דברים י', יט): "ואֶהבְתֶּם אֶת הַגֵּר", כי זה יקר מאד אצל השם יתברך, כשנכללין פעלות משתנות באחדות הפשוט. וכל מה שהפעלה משנה ורחוקה ביותר כשזוכה להתגבר ולכלל באחדות הפשוט, הוא יקר ביותר, כי זהו רצונו יתברך, שדיקא על־ידי הפעלות משנות הרחוקות מאד יתגלה אחדות הפשוט, שזהו בחינת גדל מעלת הבעל תשובה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לד:): 'במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולין לעמד', כי מחמת שהיו בתחלה רחוקים מאד, על־ידי עונותיהם, שזהו עקר בחינת פעלות משתנות. כי על־ידי כל מצוה ומצוה נכללין באחדות הפשוט, ולהפוך על־ידי כל פגם ועברה חס ושלום, נתרחקין משם לבחינת עלמא דפרודא חס ושלום, שהם עקר בחינת פעלות משנות הרחוקים מאד, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין זמר, חלק א' יב:). ועל־כן כשחוזר בתשובה אזי נתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משנות הרחוקות מאד, שזה יקר מאד אצל השם יתברך כנ"ל. ובפרט הגר שהיה רחוק ביותר, מחמת שאינו מזרע ישראל כלל, על־כן כשבא להתגיר, ונכלל בקדשת ישראל גוי אחד, הוא יקר בעיני השם יתברך, מחמת שנתגלה אחדות הפשוט מפעלות

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקיא

משנות הרחוקות, שזה יקר מאד בעיני השם יתברך כנ"ל. ובפרט הגר שזה רחוק ביותר מחמת שאינו מזרע ישראל כלל, על-כן כשכא להתגיר, ונכלל בקדשת ישראל גוי אחד. הוא יקר בעיני השם יתברך, מחמת שנתגלה אחדות הפשוט מפעלות משנות הרחוקות, שזה יקר מאד בעיני השם יתברך. וכל מה שהפעלות משנות ביותר ויותר, כן יקר יותר אצלו יתברך, כשנתגלה משם אחדות הפשוט וכנ"ל.

זה בחינת מה שאיתא בזהר הקדוש (חלק ב סח.) ומוכא בדבריו, זכרונו לברכה (לקוטי מוהב"ן, חלק א', סימן יד) כד אתי יתרו ואמר "כי עתה ידעתי כי גדול ה'", כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא ברין הוא עלא ותתא וכנ"ל:

ד) נמצא שהתקרבות הגר לקדשת ישראל, זה בחינת כלליות פעלות משתנות באחדות הפשוט, שזהו בחינת קדשת שבת שנמשך לימי החל, שזה נמשך על-ידי כל התקונים המבארים שם, שעקרם על-ידי בחינת תודה הלכה וכו'. ומבאר שם, שזהו בחינת הולדה, בחינת תומכי אורייתא שמחסרים דמיהם וממונם להחזיק התלמידי חכמים, שעל-ידי-זה נולדים הלכות וכו', שעל-ידי-זה מאיר האמת וכו', עד שזוכין שיתגלה אחדות הפשוט, מתוך פעלות משתנות וכו'.

תקיב לקויטי הַלכות פֿריקה וטענינה ד' חשן משפֿט

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁהַבָּנִים יוֹרְשִׁים מִמּוֹן אָבִיהֶם, כִּי כָּל הוֹלְדוֹת הַבָּנִים נִמְשָׁךְ עַל-יַדֵי בְּחִינַת הַנַּ"ל, עַל-יַדֵי הַלְכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אורֵיתָא, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהוֹלְדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, הֵן בָּנִים שְׁמוֹלֵי־יָדַיִם, הֵן כָּל הַרוּח וְהַעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרָנְסָה, שֶׁכָּל אֶחָד מֵרוּיַח שֶׁנִּקְרָא בְּשֵׁם לְדָה, כִּי הַכֹּל נִמְשָׁךְ בְּעוֹלָם עַל-יַדֵי הַהֲלָכוֹת שְׁמוֹלֵי־יָדַיִם הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים, עַל-יַדֵי הַתּוֹמְכֵי אורֵיתָא שֶׁמִּחֲזִיקִים אוֹתָם. כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל הַהֲשַׁפְּעוֹת וְהַהוֹלְדוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַתּוֹרָה, (וְאַף-עַל-פִּי שֶׁעַל-פִּי רַב הַעֲשִׂירוֹת אֲצֵל הַרְחוּקִים מֵתְלַמִּידֵי חֲכָמִים וְכוּ', זֶהוּ מִחֲמַת הַתְּגַבְּרוֹת הַגְּלוֹת שֶׁמִּמְשִׁיכִין שֶׁפַּע שֶׁל יִשְׂרָאֵל לָהֶם וְכוּ' וְכוּ', וְהַכֹּל לְטוֹבָה, וְכַמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר, אֲבָל עַל כָּל פָּנִים כָּל שְׂרֵשׁ הַשֶּׁפַּע הוּא רַק מֵהַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים כּו' כַּנַּ"ל).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר שִׁיךְ מִמוֹנוֹ לְבָנָיו שֶׁהוֹלִיד, כִּי כָּל הוֹלְדוֹתָם נִמְשָׁךְ מִשָּׁם, מֵהַמּוֹן שֶׁל הַתּוֹמְכֵי אורֵיתָא, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמּוֹן שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל הַהוֹלְדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ' ל'. וְעַל-כֵּן בְּאֲמַת הַעֲקָר שֶׁיִּקְבְּלוּ הַבָּנִים הַמּוֹן שִׁירְשׁוֹ וְיִחֲזִיקוּ בָּהֶם הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה יִחֲזְרוּ וְיוֹלִידוּ בָּנִים בְּקִדְשָׁה עַל-יַדֵי הַהֲלָכוֹת שֶׁיֹּלִידוּ הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים עַל-יַדֵי מִמוֹנָם כַּנַּ"ל, שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִדּוֹר

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקיג

לדור לעולם, בבחינת "ועד דור ודור אמונתו", שמסים
בזה 'מזמור לתודה', שמדבר מכל זה מהולדה ותודה
הלכה כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל.

ועל-כן הגר שנתגיר, שזהו בחינת פעלות משתנות
שנכללין באחדות הפשוט, שזה נמשך
מבחינת הלכות הנמשכין מתומכין אורייתא וכו',
שממש כל הממון שבעולם, ועל-כן כשמת הגר חוזר
כל ממונו לישראל, וכל הקודם בנכסי הגר זכה. כי כל
ישראל הם נגד הגר, בבחינת תלמידי חכמים, מאחר
שכלם בכלל קבלת התורה, וכל התקרבותו הוא על-ידי
שעולה ונכלל ממונו בקדשת ישראל, בבחינת תלמידי
חכמים, שממש הולדת נפשו לכלל בקדשת ישראל,
בבחינת גר שנתגיר כקטן שנולד דמי'.

ועל-כן כשמת ולא הניח בנים שנולדו בקדשת ישראל,
חוזר ממונו לישראל, וכל הקודם זכה, כי משם
עקר התקרבותו לקדשת ישראל, שהוא בחינת הולדה
בחינת גר שנתגיר וכו'. כי הכל נמשך מבחינת ההלכות
הנולדין על-ידי הממון וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה זוכין
לכל הנ"ל, עד שנכללין הפעלות משתנות בתוך אחדות
הפשוט, שזה עקר בחינת התקרבות הגר לקדשת
ישראל וכו' ל:

תקיד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

(ה) וְזֶה בְּחִינַת "וַיִּקַּח אֲבָרָם וְכוּ", וְאֵת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ" וְכוּ' (בראשית יב, ה), שֶׁהֵם הַגֵּרִים. כִּי עָקַר הַתְּקַרְבוֹת הַגֵּרִים עַל-יְדֵי הַרְכוּשׁ וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁקִּבַּל אֲבָרָהֶם אָבִינוּ בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת עַל-יְדֵי הַתּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא וְכוּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת גְּדֻלַּת הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַרְבוּ גֵרִים רַבִּים שֶׁהֵם יִתְרוֹ וְכוּ', הֵינּוּ כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן לְעֵתִיד שִׁיחֲזְרוּ כָּלֶם אֶת הַעֲשִׂירוֹת לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו ס, ז): "תַּחַת הַבְּרִזָּל אָבִיא כֶּסֶף" וְכוּ'. אִזּוֹ יִתְגַּדְּלוּ כָּלֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (צפניה ג, ט): "אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֹׁפָה בְרוּרָה לְקִרְאָה כָּלֶם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבֹדוֹ שְׂכֵם אֶחָד", כִּי יִכְלְלוּ כָּל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁבַע עוֹלָם הַרְחוּקִים וּמִשְׁנַיִם מְאֹד מְאֹד בְּאַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט, שֶׁזֶה עָקַר גְּדֻלַּתוֹ וְכַבּוּדוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְכוּ"ל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

(ו) וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּקָר, כִּי עָקַר דִּין הַפְּקָר נִלְמַד מִשְׁמַטָּה כְּמִבְאָר בַּגְּמָרָא (עין ירושלמי פאה דף כח.), שֶׁלְמַדּוֹ מִפְּסוּק (שמות כג, יא) "וְהַשְּׂבִיעַת תִּשְׁמַטְנָה וְנִטְשֶׁתָּה" וְכוּ' וְכַמוּכָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (חשן משפט רעג, ה) שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְּקִיר כְּשִׁמְטָה וְכוּ'. וְכָל עֲנִין שְׁמַטָּה הוּא בְּחִינַת הַנִּ"ל, כִּי שְׁמַטָּה בְּחִינַת שְׁבַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כה, ה): "שְׁנַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה לְאַרְץ" וְכֵמוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י: 'כְּמוֹ שְׁבַת בְּרֵאשִׁית' וְכוּ'. הֵינּוּ שְׁבַשְׁנָה הַשְּׂבִיעִית נִמְשָׁךְ קַדְשֵׁת

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקטו

שבת על הארץ, ועל-כן כל הפרות ותבואת הארץ הם הפקר לכל, כי מתבטלין כל הפעלות משתנות וכל היעות משנות ונכללין באחדות הפשוט, ועל-כן כל התבואה הפקר לכל. כי אסור שיהיה שום הקפדה ושנוי דעה על התבואה בשנה השביעית, לומר שזאת התבואה שיהי לבעל שדה זה, וזאת התבואה שיהי לבעל שדה אחר, שזהו בחינת פעלות משתנות ושנוי דעות, כי עכשו הכל שוין, כי נכללת הארץ אז, בבחינת שבת, ששם נכללין כל הפעלות משתנות יחד באחדות הפשוט, ששם הכל כלולין יחד, ואסור שיהיה שום שנוי דעה והקפדה ביניהם.

ועל-כן אז אסורים כל עבודת הארץ, כמו שכתוב (שמות כה, ד): "שדה לא תזרע וכו' שנת שבתון יהיה לארץ", כי אז בחינת שבת, שאז מתבטל בחינת עבד מט"ט, ונכלל בבחינת בן בחינת נחא. ומחמת שעקר העבדות נאחז ביותר בבחינת הארץ, ששם כל העבודות הקשות שנמשכו על-ידי חטא אדם הראשון שנגזרה "ארוחה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה" וכו' (בראשית ג, יז), על-כן שם צריכין עקר התקון. על-כן עקר אסור עבודה בשמטה הוא בעבודת הארץ, לבטל משם בחינת עבדות על-ידי בחינת שבת כנ"ל.

תקטז לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וכן כל בטול הפעלות משתנות הוא בתבואת הארץ, שאסור לכל אחד להחזיק בתבואתו כאלו היא שלו לברו ולהקפיד חס ושלום על חברו שלא לאכל ממנה, שזהו בחינת שנוי דעה, בחינת פעלות משתנות. ועכשו בשמטה אסור כל זה, כי עכשו צריכין להמשיך קדשת שבת על הארץ, כי אז מתבטלין כל הפעלות משתנות, שהם בחינת כל השנוי דעות, ונכללין כאחד, בבחינת אחדות הפשוט, ואז מתבטל כל העבודות וכנ"ל:

(ז) ועתה מוכן היטב מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין תנחומא בפר א), שכל גלות בבל שבעים שנה היתה על שבעים שנות השמטה שבטלו. כמו שדרשו מפסוק (ויקרא כו, לד): "אז תרצה הארץ את שבתותיה" וכו', כי עקר כל הגליות נמשכין על ידי שמתגברין הפעלות משתנות ברבוי שנוי דעות ומחלקת, עד שאינם נכללים באחדות הפשוט, שאז שולטין השבעים עכו"ם, שהם עקר הפעלות משתנות כנ"ל, ומתגברין על ישראל עם קדוש, שכלולים בשבעים גפוש של בית יעקב, שכל עבודתם בתורה ומצות הוא לכלל באחדות הפשוט, שזה עקר תכלית העבודה, כי זה יקר מאד אצל השם יתברך וכנ"ל. ועל-כן על-ידי שפגמו במצות שמטה, שעל-ידי-זה

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקיז

מתבטלין השנוי דעות וכו' וכנ"ל, על-כן על-ידי פגם
עברה זאת דיקא היתה הגלות שנמשך משנוי דעות
ומחלקת כנ"ל:

ח) וזה בחינת מה שאמר משה (שמות ב, יד) "אכן נודע
הדבר", כשראה מחלקת בישראל, שאז אמר
עתה נודע הדבר מה נשתנו ישראל להיות בגלות כל
כף, כי רואה אני שהם ראויים לכך מחמת המחלקת,
וכמו שפרש רש"י שם בפרשה, הינו כנ"ל, כי עקר
גלות ישראל שהעכו"ם מושלים עליהם, הוא על-ידי
המחלקת, שהוא בחינת התגברות הפעלות משתנות
בשנויים רבים עד שאין נכללין בדעה אחד, ואין
מתגלה אחדות הפשוט, ואזי מתגברין העכו"ם
שנמשכין מעלמא דפרודא מפעלות משתנות וכנ"ל,
וישראל גוי אחד בגלות ביניהם, והשכינה עמם
בגלות כבכול, כי שולטין התגברות הפעלות משתנות
עד שמעלימין ומסתירין בחינת התגלות אחדות
הפשוט, שזה עקר קדשת ישראל גוי אחד וכנ"ל. וכן
גלות בבל היתה על-ידי שהיו מלעיבין במלאכי אלקים
וכו' (דברי הימים ב לו, טז), ועל-ידי שבטלו שנות השמטה
שעל-ידי כל זה התגברו בחינת השבעים עכו"ם
שנאחזין בפעלות משתנות על ישראל גוי אחד וכנ"ל.

תקיה לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

ובפרט הגלות הארץ האחרון הנה שהתחיל מחרבן בית שני, שהיה עקר החרבן על-ידי שנאת חנם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יומא ט:), ומחמת שאז התגבר השנאת חנם ביותר, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, על-פני מתארץ הגלות ביותר, בעונותינו הרבים, כי עדין השטן מרקד בינן, ומרבה מחלקת בישראל בכמה אפנים, ובפרט בין התלמידי חכמים, שכל עקר אריכת הגלות הוא על-ידי-זה בחינת "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים לא, יח), שאין מתגלה בחינת אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות על-ידי רבוי המחלקת ושנוי הדעות וכנ"ל:

ט) ובשביל זה מאן משה הרבה בשליחותו במראה הסנה, והשם יתברך טען עמו שבעה ימים שילך לגאל את ישראל והוא לא רצה, כמובא בפרוש רש"י שם (שמות ד, י), הכל מחמת זה, מחמת שראה והבין גדל התגברות השנוי דעות שבין ישראל, על-ידי החולקים והדלטורים, שהם דתן ואבירם וכו', על-פני ראה רבוי התלונות והנסיונות שינסו את השם יתברך, עד שיבואו לחטא העגל על-ידי-זה, שעל-ידי-זה יחרב הבית המקדש ויחזרו לגלות וכו', על-פני לא רצה להתחיל לילך ולעסק בזה כלל ואמר (שם): "לא איש דברים אנכי גם מתמול" וכו'. שרמז שעדין קשה

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקיט

להמשיך שלמות רבוע הדבור (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל), שעל-ידי-זה ממשיכין קדשת שבת לימי החל, שעל-ידי זה מתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, שעל-ידי זה מתבטל כח המצרים וכל העכורים המושלים על ישראל, שהם בחינת פעלות משתנות וכנ"ל.

אבל עתה עדין לא נשלם הדבור, "כי לא איש דברים אנכי" וכו', והמחלקת בחינת התגברות פעלות משתנות מתרבה, על-כן לא רצה לילך בשליחותו. ואפלו בסוף כשאמר לו השם יתברך "מי שם פה לאדם" וכו', השיב: "שלח נא ביד תשלח", כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד וכו', כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י שמות ד, יג). כי עקר הסתכל ברוח קדשו על סוף הגלות האחרון הזה, שיתארו על-ידי רבוי המחלקת כנ"ל.

ועל-כן מאן לילך, ואמר לו הלא "אחרן אחיך הלוי וכו' הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלב" וכו'. הינו שגלה לו שאף-על-פי שאי אפשר עדין להמשיך השלום בשלמות, להשוות כל השנוי דעות יחד, שבזה תלוי הגאולה כנ"ל, אף-על-פי-כן על-ידי אחרן ותלמידיו שיהיו נכללין עמו באהבה ושמחה, על-ידי-זה תהיה הגאולה.

תקב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וכן רמז לו עד הסוף האחרון, שבכל דור ודור על-ידי מעט הצדיקים והכשרים שנכללים יחד בהצדיק הרבי האמתי, שהוא בחינת משה, על-ידי-זה בעצמו מתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, עד שסוף כל סוף תהיה הגאולה שלמה על-ידי-זה.

ועל-כן הזהירו רבותינו, זכרונם לברכה (אבות א, יב) הרי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום וכו'. פי עקר הגאולה הראשונה שהיה על-ידי משה, היה על-ידי אהרן, על-ידי שיצא לקראתו בשלום גדול וכנ"ל, וכן הגאולה האחרונה תהיה על-ידי אליהו שיעשה שלום בעולם (עדיות ח, ז), ועל-ידי-זה יבוא משיח במהרה בימינו, כי אליהו מזרע אהרן וכנ"ל:

י) פי התורה הנ"ל נעוצה סופה בתחלתה (וכן כל התורות וכו' כמבאר במקום אחר) ותחלתה בסופה.

פי מבאר בהתורה הנ"ל, שתודה דהינו להודות ולהלל להשם יתברך תמיד, זהו בחינת שעשוע עולם הבא וכו', והוא בחינת למוד הלכות וכו', ובשביל זה נקראת התודה הלכה, על שם תהלוכות הדמים שהולכים פסדר, כשיוצאים מהצרה. פי בתחלה בשעת צרה היו הדמים שוטפין על הלב וכו', ואחר כך כשיוצאים

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקכא

מהצרה הדמים הולכים כסדר וכו', וזהו בחינת הולדה וכו', ועל-ידי-זה מאיר האמת ברבוע הדבור וכו'. ועל-ידי שלמות הדבור שמקשר לשבת נמשך קדשת שבת לששת ימי החל וכו', ועל-ידי-זה מתגלה אחדות הפשוט, מתוך הפעלות משתנות, שזה יקר מאד אצל השם יתברך, שזהו בחינת הלכה כרבים, כי כשרבים מסכימים לדעת אחד, זה בחינת פעלות משתנות נכללין באחדות הפשוט, כי כל אחד יש לו דעה מיחדת ונכללין יחד וכו' וכו', עין שם כל זה היטב, כי זה הוא כלל התורה הנ"ל מרישא לסיפא.

נמצא שעקר כלליות הפעלות משתנות באחדות הפשוט הוא על-ידי תודה הלכה, שהוא על-ידי תהלוכות הדמים, שהולכים כסדר, כשיוצאים מהצרה, שאז מביאין תודה, שהוא בחינת הלכה, שעל-ידי-זה מאיר האמת וכו'. כי בתחלה כשהיו הדמים שוטפין על הלב היה בבחינת "אנשי דמים ישנאו תם" וכו' (משלי כט, י), ועכשו כשהדמים הולכין כסדרן וכו' מאיר האמת, שעל-ידי-זה זוכין לכל הנ"ל עד שכל הפעלות משתנות וכו' כנ"ל.

וממילא מוכן ההפך, כשהדמים שוטפין על הלב דהינו בשעת צרה חס ושלום, שאז אין מאיר האמת כנ"ל. ואז אין הדבור בשלמות, ואז אין נמשך קדשת

תקכב לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

שבת על ימי החל, ואזי אין נכללין הפעלות משתנות יחד וכו', כי מכלל הן אתה שומע לאו, ובאמת הא בהא תליא, כי כל מה שהפעלות משתנות מתגברין יותר ברבוי שנויים ואין נכללין יחד כראוי, כמו כן מתגברים הצרות והגליות ביותר חס ושלום, כי כל היסורים והצרות והגליות הם על ידי התגברות הפעלות משתנות ברבוי שנויים שאין נכללים יחד, ואין מאיר בהם התגלות אחדות הפשוט, שזה עקר תקון כל העולמות וכל אשר בהם בפרטיות:

וזהו בעצמו בחינת התגברות הדמים על הלב בשעת הצרה רחמנא לצלן, כי כל הצרות והיסורים הוא מחמת רבוי השנויים, שאין מתנהגים היסודות במזג השונה. כי השם יתברך ברא כל העולם בשנויים רבים ונפלאים, וכלם כלולים בארבעה יסודות אש רוח מים עפר, שמהם כל הדומם צומח חי מדבר, שהם בחינת כלל הארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה כמובא. וכלם נמשכים מאחדותו הפשוט יתברך, כי בשורשם כלם כלולים באחד, אך בהשתלשלם למטה בראם בשנויים נפלאים, כי היסודות משנים מאד זה מזה, זה אש וזה מים, זה רוח וזה עפר, זה חס ויבש, וזה קר ולח, וזה קר ויבש וכו'. מכל שכן כל הברואים שנתהוו מהם שהשנויים בהם לאין מספר. וכלם

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקכג

צריכים להתנהג במזג השוה, שיתמזגו היסודות בשוה כפי מה שנמשכו מאחדות הפשוט, לעשות פעולתם כראוי, ואז מתנהג הכל כראוי. אבל כשמתרבין השנויים והיסודות מתגברים זה על זה שלא בסדר וכראוי, מזה באים כל היסורים וכל הצרות חס ושלום, וכן כל הגליות של העכו"ם.

כי השבעים עכו"ם הם עקר בחינת פעולות משתנות כנ"ל, וכמו שכתוב (דברים לב, ח) "בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבולות עמים למספר בני ישראל" וכו'. הינו שהגויים הם בבחינת פרוד בחינת "בהפרידו בני אדם" וכנ"ל, כי הם עקר בחינת פעולות משתנות, שהם שבעים עכו"ם כנגד שבעים נפש בית יעקב, בחינת "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", וכמו שפרש רש"י שם.

וכפי תקון הבריאה וכמו שיהיה לעתיד צריכים כל השבעים עכו"ם להתבטל ולכלל בשבעים נפש בית יעקב, שהם חשובים כאחד ונכללים באחדות הפשוט, בבחינת "כי חלק ה' עמו" וכו', וזה כל תקון הבריאה. אבל כשהשטן מתגבר ואין הפעולות משתנות נכללין יחד על-ידי רבוי המחלקת, אזי מתגברים חס ושלום השבעים עכו"ם, שהם עקר הפעולות משתנות על ישראל כנ"ל, וכן על-ידי זה באים חס ושלום כמה

תקכד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וכמה צרות ויסורים, שכלם באים על-ידי שאין השנויים של כל הארבעה יסודות מתמזגים כראוי, ואין נכללים יחד כראוי וכנ"ל. וזהו בעצמו בחינת הדמים ששוטפים על הלב בשעת הצרה חס ושלום, כי כל החיות בהדמים, והחיות מתפשט לכל האיברים והחושים שיש בהם שנויים רבים, ושרש החיות שהוא הנשמה הוא כח אחד וממנה נמשכים כל השנויים, שיש באיברי האדם שמרכבים מארבעה יסודות. והכל בבחינת הנ"ל, שצריך שיתנהג הכל במזג השווה, וכשנעשה מחלקת ביניהם ומתרבים השנויים, מזה באים כל הצרות והיסורים חס ושלום, ומתבלבלים הדמים שבהם נמשך החיות, ואזי הם שוטפין על הלב.

וזהו בעצמו בחינת גלות מצרים שכולל כל הגליות, שעקר הגלות היה בחינת התגברות הדמים כמו שכתוב (יחזקאל טז, ו): "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיוך וכו', וכמבאר בכונת האר"י ז"ל באריכות (בראשית רבה טז, ד). נמצא שכל מה שמתגברים חס ושלום ביותר, השנויים של הפעלות משתנות שאין נכללין ביחד. על-ידי-זה מתגברים ביותר הדמים שוטפין על הלב. וכן להפוך שכל מה שהדמים שוטפין על הלב חס ושלום, שעל-ידי-זה אין מאיר האמת וכו', כמו כן מתגבר השנויים של הפעלות משתנות שאין נכללין

לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקכה

יחד וכנ"ל, וכן חוזר חלילה חס ושלום. ועל-כן באמת
התחלת הגאולה קשה מאד, ועל-כן מאן משה לילך
וכנ"ל:

(יא) אבל השם יתברך הכריחו לילך, כי השם יתברך
עשה נפלאות גדולות, אף-על-פי שלא היו
ישראל כדאי, ועשה אותות ומופתים גדולים ונוראים
במצרים, ובכל זה הראה שכל הפעלות משנות ממנו
יתברך בעצמו, והם בידו כחמר ביד היוצר, ויכול
לשנות אותם בכל עת כרצונו, כי יכול לעשות ממטה
נחש, ומנחש מטה, וממים דם, ואחר כך מדם מים, וכן
כלם, כי כל הפעלות משנות בידו, כי כלם נמשכים
ממנו לבד מאחדותו הפשוט, ועל-ידי-זה הוציאם
ממצרים ומכל הצרות משטיפת הדמים, כמו שכתוב
"ואמר לך בדמיון חיי" וכו'. והכל היה כדי שידודו
ויהללו שמו יתברך תמיד, כמו שכתוב (שמות ט, טז)
"ולמען ספר שמי בכל הארץ ולמען תספר באזני בנך
ובן בנך" וכו'.

וכן עשו ישראל כמו שכתוב (שמות ד, לא) "ויאמן העם
וישמעו כי פקד השם את בני ישראל, וכי ראה את
עגבים ויקדו וישתחוו", קדה והשתחויה זה בחינת
הודאה בלב שלם, בחינת כריעת מודים, ותכף
שהתחילו להמשיך בחינת תודה התחיל להאיר האמת

תקכו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וכו', שעל-ידי-זה התחיל להאיר בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, וכמו כן נתבטל כח המצרים, שיונקים מהשנויים של הפעלות משתנות כשאין נכללים יחד. וכל מה שנתבטל כחם והאיר יותר בחינת התגלות אחדות הפשוט, חזרו תהלוכות דמים לילך פסדר יותר, וכן חזר חלילה לטובה, עד שזכו לצאת ממצרים. ואז באותו הלילה אמרו שיר והלל כמו שכתוב (ישעיה ל, כט) "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג", ואז המשיכו ביותר בחינת תודה, שזה עקר הגאולה עד שזכו לקריעת ים-סוף, שאז היה גמר גאולתם, שאז אמרו שירת הים בשמחה רבה, כי אז נשלם ההודאה בשלמות נפלא על-ידי שירת הים, כי הא בהא תליא כנ"ל.

והעקר זכו לזה, על-ידי אהרן שלא חלק על משה, אדרבא, יצא לקראתו בשמחה ואהרן היה נביא וגדול הדור, והרב ישראל סמכו עליו ונכללו במשה על ידו, ועל-ידי-זה עקר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות, על-ידי שרבים מסכימים לדעה אחת אמתית וכנ"ל, שזה נעשה על-ידי אהרן וכנ"ל:

יב) ועקר פונת דברינו הוא, שייבין כל אחד מזה רמזים לעצמו, להחיות ולהשיב נפשו בכל עת בכל מה שעובר עליו כל ימי חייו. כי על כל אדם בהכרח

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקכז

שׁיַעֲבֹר עָלָיו כַּמָּה וְכַמָּה מִיַּנִּי הַרְפַּתְקָאוֹת וּתְלָאוֹת וְכוּ',
כִּי "אָדָם לְעַמֵּל יוֹלֵד" (איוב ה, ז), וְכִמּוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ,
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה 'כִּלְהִי גּוֹפָא דְרוּפְתָקִי נִינְהוּ' וְכוּ', בְּפָרֵט
בְּגָלוֹת הַזֶּה, אֲשֶׁר תִּכְפּוּ עָלֵינוּ צָרוֹת וְאֵין לָנוּ חַיּוֹת כִּי
אִם עַל-יַדֵּי הַהֲרַחְבוֹת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵב לָנוּ בֵּין
צָרָה לְצָרָה, וְגַם בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעֲצָמָה יֵשׁ הַרְחַבוֹת
גְּדוּלוֹת, בְּבַחֲיַנֵּת (תהלים ד, ב) "בַּצָּר הֲרַחֲבֵת לִי" כְּמוֹ
שֶׁמְבֹאֵר בְּסִימָן קצ"ה.

וְזֶה יְדוּעַ, שֶׁכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בּוֹדֵאי כְּפִינֵת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָה, כְּדִי לְהַזְכִּירוֹ לְשׁוּב וּלְהִתְקַרֵּב עַל-
יַדֵּי-זֶה וּלְמַרְק הַפֶּשַׁע וּלְהַתֵּם חֲטָאוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב
לו, י): "וַיֹּאמֶר כִּי יִשׁוּבוּן מֵאֲוֶן". אֵךְ רַבִּים אוֹמְרִים
דְּחַיּוֹת שֶׁל שֶׁקֶר, וּמְטָעִים אֶת עֲצָמָן, שֶׁמְרַבּוּי הַצָּרוֹת
וְהַיִּסּוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לְלַמֵּד וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְקַרֵּב
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבְאַמֶּת הוּא לְהִפָּךְ, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת
וְהַתְּלָאוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלַח עַל כָּל אָדָם
לְכָל אֶחָד כְּפִי עוֹוֹנוֹ, הַכֹּל הוּא רַק לְקַרֵּב וְלֹא לְרַחֵק, כִּי
כְּפִינֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא בּוֹדֵאי לְטוֹבָה וְלֹא לְרָעָה חַס
וְשָׁלוֹם, וְכִמּוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ס).
שֶׁחַיֵּב אָדָם לֹאמַר בְּכָל יַעַת כָּל מֵה דְעֵבֵד רַחֲמָנָא לְטַב
עֲבֵד.

תקכח לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

על-פן עקר העצה הוא דרך הנ"ל, להרגיל עצמו בתודה והודאה להשם יתברך, שהוא בחינת שעשוע עולם הבא, להודות ולהלל להשם יתברך על כל החסדים והנפלאות שעשה עמנו עד הנה, והוציאו ומלט נפשו מכמה צרות ותלאות בגוף ונפש וממון, כמו שאומרים בשבת ויום טוב, בנשמת 'אלו פינו מלא שינה וכו' אין אנו מספיקים להודות לך וכו', על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות וכו', שעשית עם אבותינו ועמנו. וכן אומרים בכל יום של פעמים: 'נודה לך וכו', על נסיה שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת ערב ובקר וצהרים' וכו' :

פי על כל אדם שבעולם, בודאי כבר עברו כמה צרות ונצל מהם או שנצל מכמה צרות שראה, שבאו על אחרים, והוא נצל מהם מעקרא שלא באו עליו, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (נדה לא.) על פסוק (תהלים עב, יח): "עושה נפלאות לבדו, וברוך שם כבודו לעולם", אין בעל הגס מכיר בנסו וכו' שעל זה תקנו לנו רבותינו, זכרונם לברכה, לומר בכל יום: 'על נסיה שבכל יום עמנו וכו' הנ"ל. ועל-פן צריכין להודות ולהלל להשם יתברך בלב שלם על כל זה.

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקכט

והעקר הוא להודות ולהלל אותו יתברך על עקר החסד והטובה הנצחית אשר הפליא חסדו הגדול עמנו, והבדילנו מן התועים, ובחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ואפלו כשיודע פחיתותו וגריעותו, אף-על-פי-כן הוא חסד נפלא שלא עשני גוי, וגם בכל אחד מישראל יש נקודות טובות הרבה, וכמו שמבאר על פסוק "אזמרה לאלקי בעודי" וכו'. ובכל זה צריך להחיות את עצמו ולתן שבח והודיה בכל יום להשם יתברך בשמחה על זה, ובפרט בעת שעובר עליו חס ושלום איזה צרה ויסורים וכו', רחמנא לצלן, שאז דיקא יזכר כל החסדים והטובות שעשה השם יתברך עמנו עד הנה כנ"ל, וגם בתוך הצרה בעצמה, בודאי יש כמה הרחבות אם יסתכל עליהם בעין האמת וכו"ל. ועל כל זה יתן תודה והודאה והלל להשם יתברך, ועל-ידי-זה יזכה להנצל מהצרה.

פי תקף שיודה ויהלל להשם יתברך וימשיך בחינת תודה הלכה כנ"ל, יאיר האמת וישלים הדבור, ויוכל לעסק בתורה ותפלה, שהם קווי האמת, ולדבר דבורי צדקה ותשובה וכו', ועל-ידי-זה יהיה נשלם הדבור, שעל-ידי-זה יהיה נמשך קדשת שבת, ויתגלה שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך, שעל-ידי זה מתבטלין הצרות הבאים מהשנויים הרבים

תקל לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כנ"ל, וכל מה שמתבטלים השנויים שמהם הצרות יגדיל ההודאה יותר ויחדש הלכות יותר בחינת 'הליכות עולם', שיזכה למצא על-ידי ההלכות, דרך והלוח להתקרב להשם יתברך מכל מה שעובר עליו. וכל מה שנגדל התודה הלכה יותר מתבטלים השנויים של הפעלות משתנות ונכללין באחדות הפשוט יותר, שהוא בחינת בטול הצרה כנ"ל, וכן חוזר חלילה עד שיצא מהצרה לגמרי וכנ"ל.

וגם, פי על-ידי שמוצא הרחבה בתוך הצרה עצמה, ועוסק להודות ולהלל להשם יתברך על כל החסדים שכבר עשה השם יתברך עמו מעודו, ועל כל ההרחבות שמרחיב לו גם עתה, על-ידי זה דיקא יוכל להתפלל ולהתחנן להשם יתברך ולשפוף שיחו לפניו, לפרש כל שיחתו לפניו יתברך. ולהתחנן מלפניו הלא כבר חסדך גדול עלי שהצלת נפשי משאול תחתיות להיות בכלל זרע ישראל עבדיך, חוס ורחמל עלי גם עתה והוציאני מהצרה והיסורים והדחקות וכו'. וכמו שאמר דוד (תהלים כז, ט) "עזרתי היית אל תטשני ואל תעזבני אלקי ישעי", שזה עקר טענתו להשם יתברך, כי אם חס ושלום אין לי שום זכות, הלא כבר הגדלת חסדך עמי ועזרתי היית, גם עתה אל תטשני ואל תעזבני אלקי ישעי (ועי' בהלכות פלאי בהמה הלכה ד

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקלא

על-פי התורה הזאת, שם מבאר ענין זה באריכות עיין
שם):

וזהו (תהלים מב, ח): "תהום אל תהום קורא לקול צנוּרִיךָ
כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךָ עָלַי עֲבֹרוּ". שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ צוּעֵק,
שֶׁהַצָּרוֹת שֶׁהֵם רְחֹבוֹת וְעִמְקוֹת מְאֹד כְּתוּבוֹת מִמֶּשׁ,
מִתְגַּבְּרִים מְאֹד, וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁם 'צָרָה קוֹרְאָה
לְחִבְרָתָהּ וְכוּ'. "וְכָל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךָ", שֶׁהֵם רְבוּי
הַתְּלָאוֹת וְכוּ', "עָלַי עֲבֹרוּ", עַד שֶׁכִּמְעַט הָיָה אָפֶס תִּקְוָה
חֵס וְשָׁלוֹם, אֲךָ בְּזֶה אֲנִי מְחִיָּה עֲצָמִי וּמְצַפֶּה עֲדִין
לִישׁוּעָה, כִּי "יוֹמָם יֵצֵוֶה ה' חֲסֵדוֹ", כִּי אֶף-עַל-פִּי שָׂרְבוּ
הַצָּרוֹת בְּפֶרֶט צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, שָׂאֲנוּ כְּנֻזוּפִים לְפָנַי אָבִינוּ
שֶׁבְּשָׂמִים מְרֻבּוּי קְלִקּוּלֵינוּ וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן "יוֹמָם
יֵצֵוֶה ה' חֲסֵדוֹ". וְ"יוֹמָם" פְּרוּשׁוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּמוֹ
שֶׁפִּרְשׁ רַש"י בְּמָקוֹם אַחֵר (יחזקאל ס"ז יב), הֵינּוּ שֶׁבְּכָל
יוֹם וְיוֹם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַוֶּה עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ, כִּי הוּא עוֹשֶׂה
עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהֵן הֵן גְּבוּרוֹתָיו הֵן
הֵן נוֹרְאוֹתָיו (יומא ס"ט:), שָׂאֲנוּ מִתְקִימִים בְּגִלוֹת מֵר כְּזֶה,
בְּגוּף וְנֶפֶשׁ וּמְמוֹן וּפְרֻנְסָה וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה "וּבְלִילָה שִׁירָה עָמִי", שֶׁעַל-יְדֵי הַחֲסָדִים
וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל
יוֹם וְיוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה גַם "בְּלִילָה שִׁירָה עָמִי", הֵינּוּ גַם
בַּעַת הַצָּרָה וְהַחֲשֵׁךְ בְּעִצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה, גַם אִז

תקלב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

אני אומר שינה והודאה והלל להשם יתברך על כל החסדים שכבר עשה עמנו, ואשר גם עתה מרחיב לנו וכנ"ל. ועל-ידי-זה דיקא "תפלה לאל חיי", שאני יכול להתפלל להשם יתברך וכנ"ל, בבחינת מודה על העבר ומבקש להבא (ברכות נד.), שדיקא על-ידי שמודים על העבר יכולים לבקש על להבא (וכמבאר בהלכות פלאי בהמה הנ"ל באריכות כל זה עין שם):

(ג) וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודה זרה ד.), וזה לשונם, והינו, דאמר רבא מאי דכתיב "אך לא בעי ישלח יד אם בפידו להן שוע" (איוב ל, כד), אמר הקדוש ברוך הוא כשאני דן את ישראל איני דן אותם כעכו"ם שכתוב בהם (יחזקאל לב, כא) "ענה ענה ענה אשימנה", אבל ישראל אני פורע מהם מעט מעט, כפיד של תרנגולין שמנקרין באשפה, דבר אחר, אפלו אין ישראל עושין מצוה לפני אלא מעט כפיד של תרנגולין שמנקרין באשפה, אני מצרפו לחשבון גדול, שנאמר: "אם בפידו להן שוע", דבר אחר: בשכר שמשועין לפני אני אושיע אותם, והינו, דאמר רבא מאי דכתיב (הושע ז, יג) "ואנכי אפדים והמה דברו עלי כזבים", אני אמרתי אפדים במקומם בעולם הזה, כדי שיזכו לעולם הבא, והמה דברו עלי כזבים, והינו דאמר רב פפי משמה דרבא מאי דכתיב (הושע ז, טו): "ואני

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקלג

יסרתי חזקתי זרועותם ואלי יחשבו רע", אמר הקדוש ברוך הוא אני אמרתי איסרם ביסורים בעולם הזה, כדי שיתחזקו זרועותם לעולם הבא, ואלי יחשבו רע, עד כאן לשון הגמרא.

והנה העתקתי לפניהך כל מאמר הזה, ובו תראה ותבין באר היטב כל דברינו הנ"ל, שרבותינו, זכרונם לברכה, מעוררים ומזרזים אותנו לילך בדרך הנ"ל שבארנו, לבל יהיה האדם נדחה חס ושלום מפני הצרות והתלאות והיסורים העוברים עליו ועל בני ביתו, הן יסורי הגוף הן יסורי הפרנסה חס ושלום, רק יביט בכל עת על ההרחבות שהשם יתברך מרחיב עמו בכל עת אפלו בתוך הצרה בעצמה, וכל היסורים חס ושלום באים בחסד גדול מעט מעט, כדי שיוכל לסבלם, ועל-ידי זה יזכה לעולם הבא אם לא יהיה שוטה וכו', להטעות את עצמו לומר שאינו יכול לעבד את השם יתברך מחמת הצרות והיסורין. כי אדרבא כל הצרות והיסורין בגוף וממון, כלם באו לטובה גדולה, כדי שדיקא על-ידי-זה יזכה לעולם הבא, כמבאר היטב בדברי רבותינו, זכרונם לברכה הקדושים האלו שבארו, וגלו לנו שאין הקדוש-ברוך-הוא שולח על ישראל יסורים ומניעות שלא יוכלו לסבלם, לרחקם לגמרי חס ושלום. כי כל היסורים הם רק כתרנגולין המנקרין

תקלד לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

באשפה, כי הוא פורע מהם מעט מעט, ואינו דן אותם כעכו"ם חס ושלום, שנאמר בהם: "עוה עוה עוה אשימנה" וכו' וכנ"ל.

ועתה תראה איך דברי רבותינו, זכרונם לברכה הנ"ל, מקשרים ומחדקים היטב בחבור נפלא, והם דרך ועצה טובה והתחזקות נפלא שיתקרב האדם תמיד להשם יתברך, מכל מה שיעבר עליו בגוף וממון ונפש. כי יש מי שמטעה את עצמו שאינו יכול להתקרב להשם יתברך, מרובי היסורים והתלאות ודחקות הפרנסה שעובר עליו ועל בני ביתו, על זה מבאר בדבריהם הנ"ל, שהיסורים הם בחסד גדול לקרב על ידם דיקא להשם יתברך, ולא לרחק על-ידי-זה. כי השם יתברך אינו נפרע מישראל באפן שיחריבם לגמרי, רק הוא נפרע מהם מעט מעט כפיד של תרנגולין, באפן שדיקא על-ידי-זה יזכרו וישובו ויתקרבו להשם יתברך, ויזכו לעולם הבא, וכמו שמבאר בעצמו בסוף דבריהם, והינו דאמר רבא: מאי דכתיב "ואני אפדם והמה דברו עלי כזבים, אני אמרתי אפדם בממונם בעולם הזה, כדי שיזכו לעולם הבא, והמה דברו עלי כזבים", הינו כנ"ל, שהשם יתברך מסבב עם האדם שיש לו דחקות בממונו ופרנסתו, והוא רק לטובה, כדי לפדותו על-ידי-זה מהגיהנם

לְקוּיֵי הַלְכוּת פְּרִיקָה וְטַעֲנֵנָה ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תְּקַלָּה

וּמִהַשְׁאוּל תַּחֲתִיּוֹת שְׁהִיָּה מַגִּיעַ לוֹ לְפִי מִעֲשָׂיו, כְּמוֹ
שְׂיֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, וְלֹא דֵי בָזָה, גַּם יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם
הַבָּא.

כִּי עֵקֶר כְּוִנַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רַק לְטוֹבָה, כְּדֵי שְׂדֵי־קָא
עַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַרֵב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, "וְהִמָּה דְבָרוֹ עָלֵי
כְּזָבִים", שְׂאוּמְרִים כְּזָבִים עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֵלוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵק אוֹתָם, וְאוּמְרִים הֵלֵא אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ
לְהִתְקַרֵב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִחֲמַת דְּחֻקוֹת הַפְּרִנְסָה, אֲשֶׁר
בְּאֻמַּת הוּא לְהַפְּדֵי וְכוּ'.

וְכֵן מְבֹאֵר שֵׁם אַחַר כֵּן, וְהִינוּ דְּאָמַר רַב פְּפִי מִשְׁמָה
דְּרַבָּא, מֵאֵי דְכִתִּיב "וְאָנִי יִסְרַתִּי חֻזְקַתִּי
זְרוּעוֹתֵיהֶם", שְׁהִיְסוּרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי שְׂיִתְחַזְקוּ
זְרוּעוֹתֵיהֶם לְעוֹלָם הַבָּא, "וְאֵלֵי יִחְשְׁבוּ רַע", שְׂאוּמְרִים
לְהַפְּדֵי כְּאֵלוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלַח לָהֶם הִיְסוּרִים לְרַעְתָּם
חַס וְשְׁלוֹם לְרַחֲקָם חַס וְשְׁלוֹם:

וְאִם יֹאמַר הָאָדָם הָאֻמַּת הוּא כֵּן, שְׁהִיְסוּרִים וְדְחֻקוֹת
הַפְּרִנְסָה בָּא בְּחֶסֶד, וְכוֹנְנָתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָה, כְּדֵי
לְהִתְקַרֵב עַל-יְדֵי-זֶה דֵי־קָא לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כַּנ"ל, אֲבָל
אֶף-עַל-פִּי-כֵן קָשָׁה לִי לְהִתְקַרֵב, כִּי כְּבָר נִתְעִיתִי מְאֹד,
וְאָנִי רַחוּק מִהַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת מְאֹד, וּבְמָה אֲזַכֶּה אֶת
אֶרְצִי לְשׁוֹב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל זֶה מְשִׁיב וְאָמַר שֵׁם אַחַר

תקלו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כך: 'דבר אחר, אפלו אין ישראל עושין מצוה לפני אלא מעט כפיד של תרנגולין שמנקרין באשפה, אני מצרפו לחשבון גדול'. הרי מבאר לנו תשובה הגונה על כל הנ"ל, לומר, כי אף-על-פי-כן אם אתה הוא כמו שהוא, גם אתה תוכל לשוב ממקומך שנלכדת בו, ולחטף טוב בכל יום, ולזכות לחיי עולם הבא, כי הלא אפלו אם אין ישראל עושין מצות, אלא מעט כפיד של תרנגולין שמנקרין באשפה, הוא גם כן מצרפן לחשבון גדול כנ"ל.

ושים לבך היטב לדברי רבותינו, זכרונם לברכה, הקדושים האלו, עד היכן הם מחזקין את כל אחד ואחד, אפלו אם הוא כמו שהוא, עדין הוא יכול לחטף תורה ומצות ולזכות לחלק טוב לעולם הבא, כי אפלו כשאין עושין מצות, כי אם כתרנגול ומנקר באשפה וכו'. והבן המשל היטב להבין ממנו הנמשל (כמו שכתוב "להבין משל ומליצה" וכו') שהמשילו הענין לתרנגול העומד באשפה וזבל וכו', ומנקר משם מעט דמעט מאכלו, שהוא חלק מאלף, מגרעין חטה או קטנית אחת. ואפלו אם ישראל אין עושין מצות לפניו רק כמו זה התרנגול המנקר באשפה כנ"ל, גם זה הוא יתברך ברחמיו מצרף לחשבון גדול, והרי הודיע לך התנא עד היכן רחמיו יתברך מגיעים, ועל-כן

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקלוז

גם אתה יכול להתקרב אף-על-פי שנדמה לך שאתה עומד באשפה וזבל וכו', אף-על-פי-כן גם משם אתה יכול לנקר באשפה ולחטף מעט מעט טוב, כי גם זה יקר בעיניו יתברך כנ"ל, (וְכָל זֶה מִבְּאֵר הַיֵּטֵב עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲזַמְּרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי וְכוּ', שְׁמִבְּאֵר שֶׁם שְׁאֵפְלוּ אִם גַּם מְעַט הַטּוֹב מְעַרְבַּ בַּפְּסָלֹת, אף-על-פי-כן על כל פנים יש בו נקדה טובה וכו' הינו כנ"ל).

ואם תטען עוד, ותאמר: "האמת הוא כן שהשם יתברך שולח היסורים ברחמים מעט מעט, וגם מבקש מאתנו שעל כל פנים נחטף מצות ומעשים טובים מעט מעט כתרנגול המנקר באשפה, אבל מה אעשה כי נתרחקתי כל כך, עד שאיני יכול לקבל גם אלו היסורים ודחקות הפרנסה, והוא מונע אותי הרבה", על זה השיבו שם בדבריהם הקדושים, שאמרו שם סמוך לזה: 'דבר אחר, בשכר שמשועין לפני אני אושיע אותם'. הינו כאומר הריני נותן לך עצת טובה גם על זה, שתצעק ותשוע להשם יתברך על זה, ובודאי יושיע אותך ויוציאך גם מאלו היסורים ודחקות הפרנסה.

הנה רואה, שבמאמר זה כלולים כל דברינו הנ"ל, שהאדם צריך להאמין ברחמי השם יתברך, שבודאי היסורים לטובה, ולהשתדל למצא בהם הרחבות הרבה, כי באמת השם יתברך אינו נפרע רק

תקלה לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

מַעַט מַעַט, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לַחֲטֹף עַל כָּל פָּנִים מַעַט
מַעַט תּוֹרָה וּמִצְוֹת כְּתָרְנָגוּל הַמְּנַקֵּר בְּאַשְׁפָּה, וְעַל-יְדֵי-
זֶה יוּכַל לְצַעֵק וּלְזַעֵק לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ גַּם מִזֶּה, וַיִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַצָּרוֹת לְגַמְרֵי,
וְלַהֲתַקְרֵב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁלְמוֹת. כִּי בּוֹדָאי כְּפִנּוֹת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוּלָּה,
כְּמוֹ שְׁפִימִים שֶׁם אַחַר כֵּן, וְהֵינּוּ דֹאמֵר רַבָּא, מֵאִי דְכִתִּיב
"וְאָנֹכִי אֶפְדֶם" וְכוּ' וְכַנִּי"ל:

וְזֶהוּ "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'"
(שְׁמוֹת ו, ב), שֶׁהוֹכִיחוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל שֶׁאָמַר
לְמָה הִרְעוֹת, עַל-יְדֵי שֶׁיִּצְאוּ דָתָן וְאַבִּירָם נֹצְבִים
לְקִרְאָתוֹ וְאָמְרוּ: "לוֹ יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט" וְכוּ'. כִּי
בְּאֵמֶת אִם הָיוּ הַכֹּל שׁוֹמְעִים לְקוֹל הַצְּדִיקִי אֵמֶת לִילָךְ
בְּדַרְךָ זֶה, לְהֶאֱמִין תָּמִיד בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה,
וְלִתֵּן שְׂבַח וְהוֹדָתָה תָּמִיד לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, בֵּין בְּטוֹבוֹ בֵּין
בְּעֵקוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): "בַּה' אֶהְלֵל דָּבָר
בְּאֱלֹקִים אֶהְלֵל דָּבָר", בּוֹדָאי הָיוּ מִתְּבַטְּלִים כָּל הַצָּרוֹת
וְכָל הַגְּלִיּוֹת לְגַמְרֵי, וַיְכַבֵּר הִיָּתָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה. אִךְ עַקֵּר
עֲכוּב הַגְּאֻלָּה בְּכָלֹל וּבְפָרֵט, הוּא עַל-יְדֵי רַבּוּי הַחוּלְקִים,
שֶׁהֵם בְּחִינַת דָּתָן וְאַבִּירָם, שֶׁיִּצְאוּ נֹצְבִים לְקִרְאָת מֹשֶׁה
וְכוּ'.

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקלט

כִּי בְּאֵמֶת אֶף-עַל-פִּי כְּשִׁמוּדִים לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה מִתְבַּטְּלִים כָּל הַצָּרוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִהַפְּעֻלוֹת
מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּ', עַד שְׁמִתְבַּטַּל הַצָּרָה לְגַמְרֵי וְכוּ'. אֶף-עַל-
פִּי-כֵן אֵת "זֶה לְעֻמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים" (קהלת ז, יד),
וְתַכְּף שְׁמִתְחִיל אֵיזָה צְמִיחַת קֶרֶן יִשׁוּעָה, אֲזִי תַכְּף
הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַמְּסֻטִּינִים מִתְגַּרִּים בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְקַטְרֵג
וְלַהֲגַבִּיר הַצָּרָה חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם הַנִּלְחָמִים
זֶה עִם זֶה, כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֶה שְׁחֻבְרוּ מִתְגַּבֵּר הוּא מִתְגַּבֵּר
יֹוֹתֵר וְכוּ', וְכַמְבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה "וַיֹּאמֶר בְּעֵז" וְכוּ', סִימָן
ס"ה וּבְמָקוֹם אַחֵר. וּמִזֶּה בָּאִים כָּל הַנְּפִילוֹת רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן וְהַתְּרַחֲקוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי אָדָם, וּבַפְּרָט שֶׁל
הַכְּשָׁרִים שֶׁהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב וּנְתַרְחָקוּ רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָּא מֹשֶׁה לְגַאֲלָם "וַיֹּאמֶן הָעָם וְכוּ', וַיִּקְדּוּ
וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ" (שְׁמוֹת ד, לא), שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הִתְחִילָה
הַגְּאֻלָּה. אֲבָל הַסְּטָרָא אַחֲרָא הַתְּגַבֵּר מְאֹד, וְהַכְּבִיד לֵב
פְּרָעָה, עַד שֶׁאָמַר "מִי ה'" וְכוּ', וְאָמַר "תִּכְבֵּד הָעֶבֶדָּה"
בְּכִבְדוֹת עֲצוּם, שְׁלֹא לְתַן לָהֶם תְּבִין. וְזֶה הָיָה נִסְיוֹן
לְיִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק אֲזוּ דִּיקָא בְּאַמוּנָה, לְהֶאֱמִין כִּי בּוֹדֵאֵי
דְּבַר הַשֵּׁם עַל-יְדֵי מֹשֶׁה נֶאֱמַן בֵּיתוֹ בּוֹדֵאֵי יְקוּם לְעוֹלָם,
כְּאֲשֶׁר בְּאֵמֶת רַב הַכְּשָׁרִים הִלְכוּ בְּזָה. אֲבָל נִמְצְאוּ
חוֹלְקִים דָּתָן וְאֲבִירָם שֶׁהִטְעוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁיִּצְאוּ
נִצְבִּים לְקִרְאָת מֹשֶׁה וְאָמְרוּ "יֵרָא ה'" וְכוּ'. כְּאֵלוֹ הֵם

תקמ לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

מקנאים קנאת השם צבאות, וטוענים בעד ישראל, ומוסרים דין לשמים על משה רבנו שמוסר כל נפשו בעדם, עד שאומרים "ירא ה' עליכם וישפט". ומרבויה מחלוקותם התגברו הפעלות משתנות להעלים חס ושלום התגלות אחדות הפשוט, שמשם כל הגאולה כנ"ל.

והמחלקת הרע שלהם התגבר כנ"ל, עד אשר "העושק יהויל חכם ויאבד את לב מתנה" (קהלת ז, ז), שהוא לב משה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שמות רבא ו, ב) עד שמשעה מעצם צרתו, אמר (שמות ה, כב) "למה הרעתה לעם" וכו'. כי משה טען "למה זה שלחתיני", כי הלא זה דברי גם מקדם שלא רציתי לילך בשליחות זה מחמת רבוי החולקים וכו' וכנ"ל. והשיב לו השם יתברך, שבודאי הוא יגמר את שלו ברחמי הגדולים, ובזכות אבות ובזכות אהרן והכשרים הנלוים אליו המאמינים במשה באמת, ומבטלים שנוי דעתם שהם בחינת פעלות משתנות, לדעה אחת של משה, שעל-ידי-זה נכללים באחדות הפשוט כנ"ל ועל-ידי כל זה תהיה הגאולה בשלמות.

וזה "וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'" הינו בחינת "דעו כי ה' הוא האלקים" (תהלים ק, ג) המבאר בסוף התורה הנ"ל שפרש שם שכל הפעלות

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקמא

משתנות הנמשכים משם אלקים, כלם כלולים בהשם
שהוא אחדות הפשוט עין שם. וזהו "וידבר אלקים אל
משה ויאמר אליו אני ה'", כי הכל אחד כי השם הוא
האלקים כי כל הפעלות משתנות כלולים באחדות
הפשוט ובודאי יגמר את שלו לגאלם:

כי פרעה אמר "מי ה'" כי לא האמין בשם השם כי
יניקתו היה רק משם אלקים כמובא (עין לקוטי תורה
פרשת וישב), כי רצה להפריד חס ושלום בין שם השם
לשם אלקים שזה עקר הפרוד חס ושלום. הינו כי רצה
לכפור ולהפריד הפעלות משתנות מאחדות הפשוט
מחמת שאי אפשר להבין זאת בשכל כמו שמבאר שם.
אבל השם יתברך הבהו מכות גדולות והציל ישראל
מכלם, והראה מופתים גדולים ונוראים, שעל-ידי כל
זה ראה בעיניו, שכל הפעלות משתנות הם מאחדות
הפשוט עד שהכרח להודות בעצמו ואמר השם הצדיק:

וְכֵן מִתְנַהֵג עִתָּהּ, שְׁכָל מֵה שְׁמֵתְעוֹרֵר אֵיזָה צְמִיחַת
קֶרֶן יְשׁוּעָה בְּכָל־לֵיּוֹת אוּ בְּפִרְטֵיּוֹת, אֲזִי תִכְף
מִתְגַּבֵּר שְׁכֻנְגָדוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם הַנִּלְחָמִים
וְכוֹ' כַּנ"ל, וְאִם יִרְצֶה לְהִתְגַּבֵּר עוֹד יוֹתֵר מִתְגַּבְּרִים הֵם
עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוֹ', עַד שְׁנִתְעַקְּם לֵב הַרְבֵּה, כְּאֵלוֹ אִי
אֶפְשָׁר עֲכָשׁוּ חֵס וְשְׁלוֹם לָשׁוּב וּלְהִתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ.
אָבֵל סוּף כָּל סוּף יִגְמֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת שְׁלוֹ, וְיִגְאָלְנוּ

תקמב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

גאָלָה שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי זְכוּת אָבוֹת, וְעַל-יְדֵי כַח הַצְדִיקִי אָמֶת וְהַכְּשָׁרִים הַנְלוּיִם אֲלֵיהֶם הַמְאַמִּינִים בְּהַאֲמֶת, וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַנ"ל, לְהַאֲמִין שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וְלִתְתּוֹ שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִהְתְּחַזֵּק עַל-יְדֵי-זֶה לְהִתְפַּלֵּל וְלִהְתְּחַנֵּן לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ וְכַנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹשִׁיעֵנו הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְיִצְיָלֵנוּ וְיִוְצִיאֵנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַדַּחְקוֹת, וַיִּמְהַר לְגַאֲלֵנוּ גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, שְׂאִין אַחֲרֶיהָ גְלוֹת בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

10) וְעַל-כֵּן חוֹבָה עָלֵינוּ לְזָכֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז, ג): "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם יְצִיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", וְכֵן בְּהִתְחַלֵּת נְתִינַת הַתּוֹרָה הִתְחִיל "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת כ, ב), וְכֵן בְּרַב הַמְצוֹת הַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי עֲתָה כָּל הַהִתְחַלָּה שְׁלָנוּ לְכַנֵּס בְּעִבוּדַת הַשֵּׁם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, הוּא עַל-יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי עֲתָה תִּהְיֶה לָּאֵל יֵשׁ לָנוּ הַתְּחִלָּה טוֹבָה מֵהֵיכָן לְהִתְחִיל, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר גַּמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְשׁוּעָתוֹ עַל-יְדֵי מֹשֶׁה וְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם, בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, שֶׁעַל זֶה אָנוּ נוֹתְנִים שֶׁבַח וְהוֹדָיָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבֹקֵר, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה הַלְכָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר הַאֲמֶת וְכו', עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתַּנּוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטֵּל כַּח הַגְלוֹת שֶׁל הָעֶכּוֹ"ם וְכו' וְכַנ"ל, עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְגְאֻלָּה שְׁלֵמָה וְכַנ"ל.

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקמג

ועל-פן מחיבים לזכור יציאת מצרים בכל יום, ערב
ובקר וְכָל הַמָּרְבֵּה לְסַפֵּר בִּיציאת מצרים הרי
זה משבח, כי כל התחלתנו עתה לצפות לישועה עדין,
ולהתקרב להשם יתברך, הוא על-ידי יציאת מצרים
וכנ"ל.

ומזה נלמד להבין גם בפרטיות הנסים והנפלאות
שהשם יתברך עושה עמנו בכל דור, עד שגם
בפירטי פרטיות עושה השם יתברך נסים רבים עם כל
אחד ואחד, בכל יום ויום, שעל זה אנו מודים לו
יתברך בכל יום, שזהו בחינת תודה וכו' וכו', שעל-
ידי-זה יכול כל אחד להתקרב להשם יתברך כנ"ל.

ועל-פן אומרים בכל יום קדם התפלה של שמונה
עשרה, אמת ויציב שחרית, אמת ואמונה
ערבית, ששם מספרים ומודים לו יתברך על הנסים של
יציאת מצרים, ועל הנסים ונפלאות שבכל דור ודור,
כמו שאומרים: "עזרת אבותינו אתה וכו', מגן ומושיע
להם ולבניהם אחריהם בכל דור ודור". כי על-ידי-זה
דיקא שמודים לו יתברך על כל הנסים וכו' כנ"ל,
על-ידי-זה דיקא יכולים לכנס בתפלה להתפלל
ולהתחנן לפניו יתברך וכו"ל.

תקמד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

ועל-כן בשבת מוסיפים נשמת, שהוא שבת והודאה
נפלאה, כי עקר כלליות הפעלות משתנות
באחדות הפשוט, הוא על-ידי קדשת שבת קדש, שזה
זוכים על-ידי הודאה פנ"ל, על-כן אומרים אז השבח
והודאה נפלאה, שהוא "נשמת כל חי תברך" וכו' :

(ז) וזה בחינת כל ספר תהלים שיסד דוד המלך עליו
השלום, שהוא בחינת משיח, שעל ידו תהיה
הגאולה שלמה, שהוא חמשה ספרים כנגד חמשה
חמשי תורה. כי עקר קיום התורה, הוא על-ידי בחינת
תהלים, שהוא בחינת תודה הודאה, שעל-ידי-זה
מתקרבים להשם יתברך ומקימין התורה וכנ"ל. ועל-כן
סים משה (דברים לג, כט) "אשריך ישראל", ובזה פתח דוד
(תהלים א, א) "אשרי האיש", כמו שאיתא במדרש רבה
פרשת ויחי ופרשת וזאת הברכה. כי משה יגע מאד,
עד שמצא ההתחלה כי הוא היה הגואל הראשון, שהיה
קשה מאד למצא הדרך הזה של תודה והודאה, מחמת
שעדין לא היתה שום גאולה, ומעת שהתחילו בני
ישראל להיות לעם תכף ירדו בגלות מצרים, על-כן
באמת היה קשה בעיניו השליחות מאד. אבל עכשו
שכבר הוציאנו ממצרים, ונתן לנו את התורה, והפליא
חסדו עמנו כל כך, תהלה לאל יש לנו על מה להודות,
שעל-ידי-זה יכולין להתקרב להשם יתברך פנ"ל.

לקוטי הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תְּקֵמָה

וְעַל-כֵּן סֵיִם: "אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשֵׁעַ בֵּה" וְכוּ', לְהוֹרוֹת לָהֶם שְׁצַרִיכִין תָּמִיד לְשִׁבַח וְלַהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל נְעִימַת גּוֹרְלָם, וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֻלְקָנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וְכוּ'. וּבְמֵה שְׁסִיִּים מִשֶּׁה פָּתַח דָּוִד סֵפֶר תְּהִלִּים "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ" וְכוּ', וְיִסַּד כָּל מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים עַל זֶה לְהַכְנִיס בְּנוֹ דְרָךְ זֶה לְהִתְחִיל תָּמִיד מִבְּחִינַת תְּהִלִּים, לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים וְכוּ' פֶּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה וְכוּ' ל:

וְזֶה שְׁכַתְבֵּנוּ אֲדוֹנֵינוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (לקוטי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), שְׁתְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתִשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ וְלִתְוֹרְתוֹ הַקְּדוּשָׁה הֵינּוּ פֶּנ"ל, שְׁעֶקֶר הַהִתְקַרְבוֹת עַל-יְדֵי תוֹדָה, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּהִלִּים וְכוּ' ל. וְעַל-כֵּן מִשֶּׁה סֵיִם בְּאֲשֶׁרִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת תוֹדָה שְׁמוֹדִים עַל חֻלְקָנוּ וְאוֹמְרִים אֲשֶׁרִינוּ וְכוּ', כִּי מִשֶּׁה לֹא הָיָה יָכֹל לְהִתְחִיל בְּזֶה, מִחֲמַת שֶׁהוּא הָיָה הַגּוֹאֵל הָרֵאשׁוֹן וְלִפְנֵינוּ לֹא קִדְמָה גְּאֻלָּה וְכוּ' ל, אַךְ אַחַר שְׁכָבֵר גְּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל וְיַגֵּעַ כָּל יָמָיו עַד שֶׁהַכְּנִיס אֶת הַתּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, אַז סֵיִם בְּאֲשֶׁרִי, לְהוֹרוֹת לָהֶם שְׁיִלְכוּ בְּדְרָךְ זֶה, לְהוֹדוֹת עַל חֻלְקָם וְכוּ' וְכוּ' ל, וְעַל-כֵּן דָּוִד שְׁהָיָה אַחַר מִשֶּׁה אָמַר אֲנִי אֶתְחִיל בְּזֶה, בְּמֵה שְׁסִיִּים

תקמו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

משה, כי עתה שפבר זכינו ליציאת מצרים ולמתן תורה, על-ידי משה, עתה כל התחלתנו על-ידי בחינת אשרי, שהוא בחינת תורה וכנ"ל:

וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ילקוט תהלים תריג) שדוד אמר עשרים ושתים פעמים אשרי בתהלים, כנגד מקימי התורה, שהוא בפעשרים ושתים אותיות. הינו כנ"ל, כי עקר קיום התורה על-ידי אשרי כנ"ל, שצריך כל אחד לומר כמה פעמים "אשרי" בכל יום, לתת שמחה בלבם על חלקו שזכה להיות בכלל ישראל וכו' וכנ"ל. כי העקר הוא שמחת התורה והמצוות, כמובא מזה הרבה בכתבי האר"י ז"ל, ובפרט בדברי אדונינו, מורנו ורבינו, זכרוננו לברכה, וכן יסדו לנו קדמונינו, לומר שלש פעמים אשרי בכל יום, וכן אומרים בכל יום בבקר, 'אשרינו מה טוב חלקנו' וכו', 'אשרינו' וכו', וכן אומרים אחר התפלה 'ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים' וכו' וכן הרבה. וצריך כל אחד לשום לב לזה לשמח עצמו בזה בכל נקדה ונקדה טובה שיש בו מקדשת ישראל וכו', פי זה חיינו, פי על-ידי-זה ההתקרבות להשם יתברך וכנ"ל:

יח) וזה בחינת, מה שאיתא במדרש רבה שמות פרשה כג, "אז ישיר משה", הדא הוא דכתיב, "נכון כסאך מאז", אמר רבי ברכיה בשם רבי אבהו, אף-על-

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקמז

פי שפעולם אתה לא נתישב כסאך ולא נודעת בעולמך,
עד שאמרו בניך שירה וכו', משל למלך שעשה
מלחמה ונצח וכו', אלא כביכול עומד, שנאמר "עמד
וימודד ארץ", אבל משעמדת ביים ואמרנו שירה לפניך,
מאז נתישבה מלכותך וכסאך, הוי "נכון כסאך מאז"
ב"אז ישיר", עד כאן לשונו. וכלל פונות המדרש,
שקדם שישאל אמרו שירה, היה השם יתברך בבחינת
עומד, ולא היה נכון כסאו עדין שישב עליו, הינו
שעדין לא נתישבה מלכותו, ולא נודע בעולמו עד אחר
שאמרו שירה, אז הכינו כסאו כביכול, ואז השיבו אותו
יתברך כביכול על כסאו, כי אז נתישבה מלכותו ונודע
בעולמו, ואז מלכותו כביכול גדול ביותר, בבחינת
אגוסטוס. אבל בתחלה היה רק בבחינת מלך, כמו
שכתוב שם: 'משל למלך שנצח מלחמה, ועשו אותו
אגוסטוס וכו' עין שם. הינו על-פי התורה הנ"ל, שעקר
ההתקרבות להשם יתברך הוא על-ידי הודאה ושירות
ותשבחות, שעל-ידי-זה מאיר האמת ברבוע הדבור, עד
שזוכין לגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות,
שהוא מה שרבים שהם שנוי דעות, שזה עקר בחינת
פעלות משתנות, מסכימים לדעה אחת אמתית וכו',
שעל-ידי-זה מתבטלין כל הצרות וכל הגליות וכו'
כנ"ל.

תקומה לקוטי הלקוח פריקה וטעינה ד' חשן משפט

ועל-כן עקר ידיעת אלקותו בעולם בשלמות, שהוא בחינת התישבות כסאו כביכול כנ"ל, הוא על-ידי שירה דיקא, כי שירה הוא עקר שלמות ההודאה, שאומרים ההודאות בלב שלם, בשיר ושמחה, שזה זכו ישראל בקריעת ים-סוף, אחרי שכבר התחילה ישועתם שיצאו ממצרים, וכבר אמרו הלל והודאה בפסח, עד שזכו להפיל את מצרים לגמרי, כי נתבטלו רבוי השנויים של הפעלות משתנות, ונתגלה אחדות הפשוט, והאמינו בהשם ובמשה עבדו.

וכל מה שנתבטלו הגלות והצרות של המצרים, עד שכל העכו"ם נתבטלו, כי נפל עליהם אימתה ופחד, כמו שכתוב (שמות טו, יד): "שמעו עמים ירגזון" וכו', על-ידי-זה נתגלה ביותר אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות, ועל-ידי-זה נתגלה התודה והודאה יותר ויותר, עד שאמרו שירה בלב שלם, בחינת "אז ישיר משה", ואז דיקא נתישבה מלכותו יתברך, בבחינת "יושב על כסא", מחמת שאז נתגלה ביותר התגלות אחדות הפשוט, מתוך פעלות משתנות, שזה עקר כבוד מלכותו, כמו שמבאר שם. כי עקר בנין כסאו כביכול, הוא מהפעלות משתנות כשנקבצין יחד בדעה אחד, ונכללין באחדות הפשוט, מזה נבנה כסאו כביכול, שכלולה מגונון סגיאין, כי העקר הוא מה

לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקמט

שׂרבים שׂיש בהם שׂנוי דעות, כּלם נכּללין בּדעה אחת
אַמתיות וכּנ"ל, כּמו שׂהיה אַז בּשעת קריעת ים-סוף
כּמו שׂכתוב: "וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבַמַּשֶּׁה עֲבָדוּ", שׂכּלם
הספּימו לְדעה אחת, וּנכּללוּ בַהשם וּבַמַּשֶּׁה בַּאֲמוּנָה
שׂלמה.

וּכּל נפּשות ישׂראל חצובים מּפסא הכּבוד, וּכּשׂנכּללים
יחד בּדעה אחת בַּהאמונה הקדוּשה, על-ידי-זה
נבנה וּנגדל כּסא כּבודו יתבּרך, כּי כּל בּנינה מּנפּשות
ישׂראל החצובים מּשם, וּאז נתישב מלכותו כּמלך
היושב על כּסאו, בּבחינת ישיבה ולא בּבחינת עמידה,
כּי נודע בעולמו היטב, וּנתישב בּדעת וּבלב כּל אַחד
וּאחד, בּבחינת ישיבה על כּסא כּנ"ל. וּכּל זה זכו
על-ידי שירה, שׂהוא שלמות ההודאה בּלב שׂלם כּנ"ל.

כּי כּל השירות כּלולים מעשרה מיני נגינה, שׂנאמר
בהם ספר תהלים, שׂהם בחינת שיר פּשוט כּפול
משלש מרבע, כּמו שׂמבאר בּמקום אחר (לקויטי מוהר"ן,
חלק א', סימן מט), וְזה בחינת שלמות רבוע הדבור, שׂהוא
מרמז בפּסוק (שמות ד, י'): "לא איש דברים אנכי גם
מתמול גם משלשום", גם מאז וכו' (עין שם היטב בּהתורה
הנ"ל). "איש דברים" זה בחינת שיר פּשוט, "גם
מתמול", הינו היום וּאתמול זה בחינת כּפול. "גם
משלשום" זה בחינת משלש. "גם מאז דברך" זה

תקן לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

בְּחִינַת מְרַבֵּעַ. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ טָעַן עִם מִשֶּׁה שְׂבָעָה יָמִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (סדר עולם רבה ה), וְכִמוֹ שְׂפָרַשׁ רַש"י (שְׁמוֹת ד, י) כִּי שְׁלֹשָׁה גְּמִינֵי רַבּוּיִים, וְאֵלוֹ הַשְּׂבָעָה יָמִים הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת קְוֵי הָאֲמֶת, שְׂמֵאִירֵין בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר, כְּדִי שְׁעַל-יָדֵי אֵלוֹ הַשְּׂבָעָה יָמִים יֵאִירוּ שְׁלֹשֶׁת קְוֵי הָאֲמֶת בְּרַבּוּעַ הַדְּבוּר, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ', שְׁזֶה עֶקֶר גְּמַר תְּקוּן הַגְּאֻלָּה. אָבֵל מִשֶּׁה אָמַר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, "לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי גַם מִתְּמוּל" וְכוּ', וְאַף-עַל-פִּי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָמַר לוֹ "מִי שָׁם פֶּה לְאָדָם" וְכוּ', הַשֵּׁיב "שְׁלַח נָא בְּיַד תְּשַׁלַּח", כִּי יוֹדֵעַ אֲנִי שְׂאִינִי גּוֹאֲלָם לְעֵתִיד וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (רש"י פְּסוּקֵי יג) הֵינּוּ שְׂאֲמַר שְׁעַדִּין לֹא זָכָה לְגַמַר תְּקוּן שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוּת פֶּה, שְׂמַרְמֵז בְּפֶסוּק "גַּם מֵאֵז" שֶׁהוּא, בְּחִינַת "נִכּוֹן כְּסֵאֵף מֵאֵז", כְּמוֹבָא שָׁם זֶה הַפְּסוּק לְעַנְיָן זֶה, כִּי זֶה הַגְּמַר שֶׁל תְּקוּן רַבּוּעַ הַדְּבוּר יִהְיֶה רַק עַל-יָדֵי מְשִׁיחַ, שְׁיִזְכֶּה לְהַמְלוּכָה דְקַדְשָׁה.

אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גָּזַר עַל מִשֶּׁה, שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְכָרַח לֵילָף, כִּי הַהֶכְרַח שְׁיִתְחִיל הַגְּאֻלָּה הָרַאשׁוֹנָה, כְּדִי שְׁיִזְכֶּה לְתוֹדָה הוֹדָאָה, כְּדִי לְגַלּוֹת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ', עַד שְׁסוּף כָּל סוּף יִהְיֶה גְּמַר הַגְּאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה עַל-יָדֵי-זֶה, בְּבְחִינַת (מִיכָה ז, טו) "כִּימִי צִאתָּךְ מִמְצָרִים אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת" וְכַמְבָּאָר לְעִיל:

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקנא

ואז כשגמר משה הגאולה הראשונה ונפלו ומתו מצרים על שפת הים, "ויאמינו בה" וכו', אז ראה משה שדבר אלקינו יקום לעולם, ועל-כן אז ישיר משה, שהמשיך השירה משיר שלעתיד, כי יו"ד על שם העתיד, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ילקוט תהלים תשל"ט), מכאן שעתידי משה לשיר, הינו שהמשיך שירה משיר של עתיד, שהוא בחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע, שהוא בחינת רבוע הדבור, שלעתיד יהיה כל זה בתכלית השלמות, ועתה המשיך השירה משם, ועל-ידי-זה נתגלה ביותר התגלות אחדות הפשוט, מתוך פעלות משתנות, שזה נתגלה על-ידי רבוע הדבור, כי השירה שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע, נמשך משם כנ"ל, ועל-כן אז הוכן כסאו, ונתישב מלכותו, בבחינת נכון כסאך מאז כנ"ל.

ועל-כן סיים השירה "שמעו עמים ירגזון חיל אחו ישבי פלשת וכו' וכו', תפל עליהם אימתה נפחד בגדל זרועך ידמו כאבן וכו', תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת ה' מקדש" וכו'. כי עקר התקון הוא בבחינת הבית-המקדש, שהוא בחינת כסא הכבוד, כמו שכתוב (ירמיה יד, יב): "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו", כי שם כל הברכות וההודאות וכל השירות ותשבחות שמנצחים הלוויים בשיר על

תקנב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

הדוכן, ושם כל ההלכות, כמו שכתוב (דברים יז, ח): "כי יפלא ממך דבר וכו', וקמת ועלית" וכו'. ושם מתקבצים כל נפשות ישראל ביחד ונכללין באחדות הפשוט, כמו שכתוב (תהלים קכד, ד): "ששם עלו שבטים וכו', להודות לשם ה'" וכו'. וכל זה זוכין על-ידי תקנה הנסים של יציאת מצרים וקריעת ים-סוף, שעל-ידי-זה נתבטלו כל המצרים, וכל השבעים עכו"ם, כי כלם נבהלו ונפחדו, "אילי מואב ואלופי אדום וכל ישבי כנען", שהם עקר פגם השנויים של הפעלות משתנות, שמתקף הנסים הכרחו כלם להודות על האמת, שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט.

וזהו בחינת "בגדל זרועך ידמו כאבן", שנדמו ונתבטלו בבחינת בטול הפעלות משתנות באחדות הפשוט. וזהו "ידמו כאבן", אבן זה בחינת אב ובן כחדא, הינו בחינת כלליות נפשות ישראל, שהם בחינת בנים למקום, שנכללו באביהם שבשמים באחדותו הפשוט, ואז, מגדל תקף הנסים והנפלאות הנוראות, אז גם כל העמים נפל עליהם אימתה ופחד, עד שנדמו ונתבטלו כמו אבן, כמו ישראל שנכללו באחדותו אז, בבחינת אב ובן כחדא, כמו כן נתבטלו רבוי השנויים שלהם, והכרחו להודות על האמת, וזהו בחינת "ידמו כאבן" וכנ"ל.

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקנג

ועל-כן נסמך לזה "תבאמו ותטעמו בהר נחלתך" וכו',
הינו בנין בית-המקדש, ששם עקר התגלות
אחדות הפשוט וכו', שהוא בחינת "יושב על פסא
כבודו", כי הבית-המקדש בחינת פסא הכבוד וכו'
כנ"ל, וזהו "מכון לשבתך" לשבתך דיקא, בחינת
"יושב על פסא" וכו' וכן"ל, וכן אמר שלמה "מכון
לשבתך עולמים" (מלכים א ח, יג) וכן"ל.

וזהו "ה' ימלך לעולם ועד", כי על-ידי-זה עקר
התגלות מלכותו לעולם ועד, שנתישב מלכותו
על פסא כביכול ונודע בעולמו וכן"ל, ועל-כן כופלין
הפסוק "ה' ימלך לעולם ועד" כשאומרים שירת הים
בכל יום, הינו בחינת מלך ואגוסטוס הנ"ל, שזה עקר
בחינת ישיבתו על פסאו כשנגדל מלכותו יותר ויותר
בבחינת אגוסטוס כמבאר שם במדרש הנ"ל עין שם
היטב:

וזה בחינת מה שמתחילין בראש השנה המלך יושב
על פסא רם ונשא, כי אז עקר התישבות
מלכותו על פסא כביכול, כי בראש השנה נברא העולם,
שבראו השם יתברך בפעלות משנות הרבה מאד. וזה
כל עבודתנו בראש השנה, לגלות לכל באי עולם,
שהשם יתברך ברא העולם, שכל הפעלות משנות
נמשכין מאחדותו הפשוט יתברך, ועל-כן עוסקין אז

תקנד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

בראש השנה ברבוי ההודאות, ושירות ותשבחות, כמו שידור לנו קדמונינו בהפיוטים הרבים, שכלם הודאות ושירות נפלאות, כמו 'אתה הוא אלקינו בשמים ובארץ וכו', מלך עליון וכו' וכו'. כי על-ידי הודאות נתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות כנ"ל, שעל-ידי זה עקר תקון, בחינת פסא הכבוד לישב עליו כביכול כנ"ל, ועל-כן מתחילין אז המלך יושב על פסא, ואומרים בלא השם דיקא, להורות כי אז עקר התחלת ישיבתו על פסא וכו', כי בכל השנה אומרים 'המלך היושב שישב מכבוד, הינו מראש השנה, שאז כביכול הושיבו אותו ישראל על פסאו. ועל-כן בראש השנה אומרים המלך יושב וכו', כי עתה בראש השנה, שאז מגלין ישראל שברא היום את העולם, והמשיך כל הפעלות משנות מאחדותו הפשוט וכנ"ל, על-כן עתה הוא יושב על פסא וכו', וכנ"ל:

ועל-כן ברכת מלכיות זכרונות ושופרות שמוסיפין בראש השנה מתחילין בשבח "עלינו", כי זה עקר ראש השנה, להודות להלל "לשבח לאדון הכל וכו', שלא עשנו כגויי הארצות" וכו', שזהו בחינת "אשרינו" הנ"ל, שעל-ידי זה עקר התגלות אחדות הפשוט וכו' כנ"ל, שזהו עקר קדשת ראש השנה וכנ"ל:

לקויטי הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תְּקַנָּה

וְעַל-כֵּן בְּשִׁבַּח זֶה שֶׁל עָלֵינוּ, כָּבָשׁוּ יְרִיחוֹ וְנִכְנָסוּ
לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם
לְבָרְכָהּ (ירושלמי מועד קטן, פֶּרֶק ב', הַלְכָה ד') כִּי עָקַר כְּנִיסָתָם
לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל הוּא לְבָנוֹת הַבַּיִת-הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁשָּׁם עָקַר
הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ', שְׂזָה זֹכֵין עַל-יְדֵי תוֹדָה
הוֹדָאָה שְׁאָנוּ מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים לוֹ יְתַבָּרֵךְ עַל נְעִימַת
גּוֹרְלָנוּ וְכוּ', שְׂזָה בְּחִינַת הַשִּׁבַּח הַנִּפְלָא שֶׁל "עָלֵינוּ
לְשִׁבַּח" וְכוּ' וְכַנֵּ"ל:

כ) וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים "עָלֵינוּ" בְּכָל יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה, כִּי
בְּחִינַת תוֹדָה הוֹדָאָה הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
"אֲשֶׁרֵינוּ" וְ"עָלֵינוּ" וְכוּ', שֶׁאוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּכָל
יוֹם, מְזָה הַהִתְחַלָּה, וְזֶה הַסּוּף וְהַתְּכֵלִית, וְכַמְבָּאָר לְעֵיל,
שֶׁנְּעוּץ סוּפוֹ בַּתְּחִלָּתוֹ וַתְּחִלָּתוֹ בְּסוּפוֹ, שֶׁכָּל מָה
שֶׁמְשַׁבְּחִים וּמוֹדִים אוֹתוֹ יְתַבָּרֵךְ יוֹתֵר עַל אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן נִשְׁלַם הַדְּבִיבּוֹר יוֹתֵר, וּמִתְגַּלָּה
אַחֲדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט יוֹתֵר וְכוּ', וְכָל מָה שֶׁמִּתְגַּלָּה יוֹתֵר
נִתְגַּדֵּל הַהוֹדָאָה יוֹתֵר, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוֹת
הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלּוֹת מְשַׁתַּנּוֹת מִתְּבַטְּלִין הַגְּלִיּוֹת
וְהַצָּרוֹת יוֹתֵר וְכוּ', וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה לְטוֹבָה וְכַנֵּ"ל.
וְעַל-כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים 'אֲשֶׁרֵינוּ' וְכוּ', וְכַמָּה שִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת קִדְּם הַתְּפִלָּה, וְכֵן אַחַר כֵּךְ אוֹמְרִים,
'בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לְכְבוֹדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים'

תקנו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וכו', עד שמסימין ב'עלינו לשבח', שהוא שבח נפלא ונורא על שזכינו לקדשת ישראל, כי געוץ סופו בתחלתו וכו' פנ"ל.

כי תודה והודאה הוא כל עבודתנו בעולם הזה, והוא תכליתנו לעולם הבא, כי זה עקר שעשוע עולם הבא, כמו שמבאר בתחלת הספר הנ"ל, ועל-כן סמוך לעלינו אומרים 'כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא', ואחר כך אומרים 'עלינו לשבח', שהוא בחינת תודה הנ"ל, כי תודה והלכות הם בחינה אחת בחינת שעשוע עולם הבא פנ"ל. וזה "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", שעל-ידי תהלות ישראל בחינת תודה הודאה, על-ידי-זה הוא יתברך בחינת יושב וכנ"ל:

כא) וזה שאומרים קדם השופר, מזמור (תהלים מז, ב) "כל העמים תקעו כף וכו', כי השם עליון נורא מלך גדול" וכו', מלך גדול דיקא, בחינת אגוסטוס הנ"ל. וזה "ידבר עמים תחתנו ולאמים תחת רגלינו", שכל העמים ולאמים שהם עקר הפעלות משתנות, כלם יהיו נכנעים ומתבטלים אלינו שאנו נכללים בו יתברך, שזהו בחינת כלליות כל הפעלות משתנות הרחוקים מאד מאד, באחדות הפשוט, שזה עקר נוראות גדלות מלכותו וכבודו יתברך, בחינת מלך גדול וכו' פנ"ל.

לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקנו

וזהו "יבחר לנו את נחלתנו", הינו בית המקדש ששם עקר ההתגלות הזה כנ"ל. וזהו "עלה אלקים בתרועה וכו', זמרו אלקים זמרו" וכו', הינו בחינת כל העשרה מיני נגינה שנמשכין על ידי השופר בבחינת "היטיבו נגן בתרועה", כמו שמבאר במקום אחר וכו' וזהו "מלך אלקים על גוים אלקים ישב על כסא קדשו", ישב דיקא וכו"ל.

וכן מסים אחר כך "נדיבי עמים נאספו" וכו', שהם הגרים כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (דברים רפה ב, כד), שכל זה בחינת כלליות פעלות משתנות באחדות הפשוט כנ"ל, שעל ידי זה "אלקים ישב על כסא קדשו", בחינת "ישב על כסא" וכו"ל:

וכן וזה שאומרים בשבת: 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו', כי עקר התגלות אחדות הפשוט וכו', הוא בשבת וכו"ל, שזה בחינת ישיבתו על כסא כביכול וכו"ל. וזה בחינת קדשא בריך הוא אחד לעלא לא יתיב על כורסיא דיקרה, עד דאתעבדת ברזא דאחד וכו' (זהר חלק ב' קלה), וכל המאמר הקדוש הזה שאומרים אותו בכניסת שבת, עין שם היטב, ותבין רמזים נפלאים על-פי כל המבאר לעיל, כי כשנתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות למטה, על ידי זה נתגלה אחדותו יתברך למעלה וכו'.

תקנה לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כנ"ל, והתגלות אחדותו הפשוט למטה, זה בחינת
'דאתעבדת ברזא דאחד', שבחינת השכינה דהינו
שכינת אלקותו בדרי מטה מתיחדת בתכלית היחוד
על-ידי התקונים הנ"ל, שעל-ידי-זה מתגלה אחדות
הפשוט מתוך פעלות משתנות, שבזה העולם דיקא,
ועל-ידי-זה מתתקנת בחינת פסא כבודו לישוב עליו
כנ"ל, כי על-ידי-זה נתגלה אחדותו הפשוט למעלה,
שאז דיקא מתישב מלכותו ונודע בעולמו, שזה בחינת
תקון פסאו כנ"ל.

ועל-כן 'קדשא בריך הוא לא יתיב על כורסיא דיקרה
לעלא, עד דאתעבדת ברזא דאחד', דהינו
שכל הפעלות משתנות נכללין באחדות הפשוט וכו'
וכנ"ל, וכן כל המאמר מדבר מזה, כי זהו 'רזא דשבתא
וכו', דהא אתאחדת כורסיא יקירא קדישא ברזא דאחד
ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא' וכו' עין שם
היטב והבן:

הלכות נחלות

וגו' בחינת סדר נחלות שעקר הירשה שיה' לבן, ואם
אין לו בן, והעברתם את נחלתו לבתו, ואם אין
לו בת וכו' (במדבר כז, ח). וכבר מבאר מזה לעיל (באות ד),
שמצות ירשה לבנים הוא מחמת שהולדת הבנים הוא

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקנט

בחינה אחת עם הולדת הלכות שנמשך על-ידי תומכי אורייתא, שמחזיקים בממונם את הצדיקי אמת, שמולידים הלכות על-ידי-זה, עין שם היטב. ועל-כן בן קודם לבת, כי הבת נגד הבן הוא בבחינת פעלות משתנות, כי כל מה שהבריאה רחוקה ממנו יתברך, יותר הוא בבחינת פעלה משנה יותר, וכמבאר לעיל מזה לענין גרים עין שם. כי נפשות בני ישראל כלם הם בבחינת אחדות הפשוט כנ"ל, כי הם חלק אלוה ממעל וכולוין בו יתברך. ועל-כן כל השבעים נפשות בית יעקב כלם נקראים נפש אחת וכנ"ל. אבל האשה נגד האיש היא בבחינת פעלות משתנות, כי היא נלקחה ממנו ובריאתה בשנוי גדול מהאיש.

כי איש ואשה הם שנויים מפלגים מאד, ואף-על-פי-כן בשרשם הם בתכלית האחדות כמובא בכתבי האר"י ז"ל, ומובא בדברי אדונינו, מורנו ורבינו, זכרוננו לברכה שבשרשי הנשמות יוצא נשמת האיש ובת זוגו ביחד, כי בשרשם הם נשמה אחת, רק למטה נתחלקים. ועל-כן על-ידי חבור איש ואשה בקדשה על-פי התורה, על-ידי-זה עקר כלליות פעלות משתנות באחדות הפשוט. אף מחמת שכל התגברות הסטרא אחרא הוא בהפעלות משתנות, ששם אחיזתם, והם מתגרים להפריד חס ושלום התגלות אחדות הפשוט,

תקם לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

מהפעלות משתנות. כי עקר כח הסטרא אחרא הוא בבחינת כפירות, כי הסמ"ך-מ"ם נקרא אל אחר כפירות וכו', וכמוכא במקום אחר (לקויטי מוהר"ן, חלק א', סימן ר'), על-כן הם אורכים שם מאד בענין החבור הנ"ל, ועל-כן שם כל עקר המלחמה של האדם פידוע.

ועקר התקון על-ידי הולדת הבנים על-פי התורה, כי על-ידי כל הבנים שמולידים נתגלה ביותר בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, כי הבנים שמולידים הם בעצמן בבחינת תודה הלכה כנ"ל. שעל-ידי-זה כל ההתגלות של אחדות הפשוט וכו' כנ"ל, כי כל מה שמתרבין בני ישראל, וכלם מסכימים לדעת אחת ומאמינים באחדותו יתברך, על-ידי-זה מתגדל ביותר כבודו יתברך. כי עקר כבודו יתברך כשמתגלה אחדותו הפשוט מתוך הרבה פעלות משנות, וכל מה שמתרבין ביותר הפעלות משנות, ואף-על-פי-כן הם נכללים יחד באחדותו, על-ידי-זה מתגלה כבודו יתברך יותר ויותר, כי זה יקר מאד אצלו יתברך וכנ"ל:

וזהו גדל המצוה להוליד בנים כדי שיתרבו ישראל מדור לדור, וכלם יסכימו לדעת אחת להאמין באחדותו הפשוט יתברך. כי עקר שנוי הפעלות הוא שנוי הדעות, כי אף-על-פי שהעולם מלא שנויים רבים

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקסא

לאין מספר וכנ"ל, אף-על-פי-כן העקר הוא עצם נפלאות השנויים שבין בני אדם שאין אחד דומה לחברו בפרצופו ובתנועותיו. והעקר הוא השנוי דעות שבין בני אדם, שבזה רואין ביותר פלאות הבורא יתברך.

כי זה כלל, שאין הקדוש-ברוך-הוא עושה שני פעמים דבר אחד, ועל-כן אין שום בריה דומה לחברתה, ואין שום אדם דומה לחברו בדמותו, ובפרט בדעותיו, וכן אין שום דור דומה לחברו, ואפלו אב וכן אין דעותם שוות, ויש ביניהם שנויים רבים כנראה בחוש, כי אף-על-פי שבכמה דברים הם שוים, אף-על-פי-כן יש ביניהם שנויים רבים בדעותיהם. ומיום בריאת העולם עד הסוף, לא היו שני בני אדם דומים לגמרי לא בדור אחד, ולא בשני דורות נמצא כל מה שנוולד איזה הולדה, הוא בחינת פעלה משנה.

וכשכל אלו הולדות שבכל הדורות מסכימים לדעת אחד, ואומרים שמע ישראל ה' וכו', ומאמינים באחדות הפשוט, זה עקר התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות הרבה מאד, שזה יקר בעיניו יתברך מאד. ועל-כן מצוה גדולה להוליד בנים שיתרבו בני ישראל ביותר, וכלם נכללים באחדותו יתברך, שעל-ידי-זה מתגדל כבודו יתברך ביותר, על-ידי

תקסב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

שְהִרְבָּה פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת הַמְּשַׁתְּנִים בְּשְׁנוּיִים רַבִּים
מְשַׁנִּים מְדוּר לְדוּר כַּנ"ל, וְכֵלָם נִכְלָלִים בְּאַחֲדוּתוֹ
יְתַבְרַךְ, שְׂזֵה יָקָר בְּעֵינָיו יְתַבְרַךְ מְאֹד כַּנ"ל. וְעַתָּה מְבַאֵר
הֵיטֵב מֵה שֶׁכָּתַב בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה שְׁחַבֵּר, בְּחִינַת תּוֹדָה
הֶלְכָה עִם הוֹלְדָה, כִּי הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת כַּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי
תּוֹדָה הֶלְכָה מְתַגַּלָּה אַחֲדוּת הַפְּשׁוּט, מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת
מְשַׁתְּנוֹת, שְׂזֵהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הוֹלְדַת הַבְּנִים כַּנ"ל:
וְעַל-כֵּן בֶּן קָדָם לְבַת, כִּי עָקָר כָּלְלִיּוֹת הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת
בְּאַחֲדוּת הַפְּשׁוּט, הוּא עַל-יְדֵי הַבֶּן זָכָר, שֶׁהוּא סָמוּךְ
בִּיּוֹתֵר לְאַחֲדוּת הַפְּשׁוּט כַּנ"ל, וְעַל יְדוֹ עוֹלָה הָאִשָּׁה
עִמוֹ, וְנִכְלָלָת שָׁם, בְּבְחִינַת "אִשָּׁה עוֹלָה עִמוֹ", שְׂזֵה
עָקָר תְּכֻלִּית הַחֲבוּר בְּקִדְשָׁה, בְּשִׁבִיל הוֹלְדַת יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהָעָקָר כְּדֵי שִׁתְּגַלֶּה אַחֲדוּת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת
מְשַׁתְּנוֹת וְכַנ"ל, אֲבָל הַכֹּל עַל-יְדֵי הָאִישׁ כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן
הוּא קוֹדֵם לִירְשָׁה וְכַנ"ל:

(נד) וְאִם אֵין לוֹ בֵּת חוֹזֵרֵת הַנְּחֻלָּה לְמַעַלָּה לְבֵית אָבִיו.
זֶה בְּחִינַת חוֹזֵרֵת הַדְּמִים שְׁעוֹלִין לְמַעַלָּה בְּשַׁעַת
הַצָּרָה חֵס וְשָׁלוֹם, וְכִשְׁזוֹכִין לְצֵאת מֵהַצָּרָה, שְׂזֵהוּ
בְּחִינַת תּוֹדָה הֶלְכָה בְּחִינַת הוֹלְדָה, אִז חוֹזֵרִים הַדְּמִים
שֶׁהֵם בְּחִינַת מָמוֹן, וְהוֹלְכִים כְּסֻדָּר בְּתוֹךְ הַרְגָּלִין וְכו',
כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, אֲבָל כְּשֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה לְהוֹלְדָה חֵס

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקסג

ושלום, זה בחינת שעדין נפשו בבחינת צרה רחמנא
לצלן, שאז הדמים עולין למעלה.

ועל-כן באמת אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא
קטז.) כל שאינו מניח בן ליורשו הקדוש-ברוך-
הוא מתמלא עליו עברה, בחינת "כאשה עברה", כי
כשאינו מוליד בן ליורשו, נשארו הדמים למעלה, שזה
בחינת עבור בלא הולדה חס ושלום, שמשם כל הצרות
רחמנא לצלן. ועל-כן מקבלין בית אביו הנחלה וממון
הירשה, כי הם צריכין לתקן אותו, על-ידי שמקבלין
הממון שתקונו על-ידי בחינת תמכי אורייתא וכו' כנ"ל.

ועל-כן האב קודם לכל יוצאי ירכו, כי בתחלה צריכין
לחזר אל האב, שמשם שרש הנחלה והדמים
וכו'. ועל-כן טענו בנות צלפחד, אם אין אנו חשובות
זרע תתיבם אמנו (בבא בתרא קיט.) כי זה בחינת יבום
וחליצה. וזה בחינת היבום של יהודה על פגם ער ואונן
שהשחיתו דרכם וכו' (עין בראשית לח, ט).

כי עקר התקון על-ידי הולדת הבנים להכניס הנשמות
בתוך גופם דיקא, כי אין בן דוד בא עד שיכלו כל
הנשמות שבגוף (יבמות סג:) כמו שכתוב (ישעיה נט, כ) "ובא
לציון גאל ולשבי פשע ביעקב נאום ה' ואני זאת בריתי
אותם" וכו', שהוא ראשי תבות גוף בניו, כמו שאיתא

תקסד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

בפונות עין שם (עין פרי עין חיים, שער קריאת התורה, פרק ה'). כי
דיקא כשהנשמות שהם חלק אלוק ממעל, בחינת
אחדות הפשוט, כשהם נמשכים לתוך גופים גשמיים,
שהם בחינת פעלות משנות מאד שבגוף אחד, יש כמה
איברים וכחות וחוששים וארבעה יסודות ושנויים רבים
לאין מספר, וכל שכן בין גוף לגוף, כשכל אלו הגופים
מבטלים עצמם לגבי הנשמה, ואומרים כלם בלב אחד
"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", ונכללים באחדותו
הפשוט יתברך, זה עקר התגלות אחדות הפשוט מתוך
פעלות משתנות, שזה יקר מאד אצלו יתברך.

ועל-כן כשהנפש והרוח וכו', בא לזה העולם, ואינו
מתלבש בגוף חס ושלום, הוא פגם גדול
ועצום מאד רחמנא לצלן. כי תכף כשהנפש בא לזה
העולם, שהוא מרבה בקלפות כידוע, אזי הם נאחזין
בה מאד, וממשיכין אותה לתוך רבוי השנויים דסטרא
אחרא הנאחזין בהפעלות משתנות של זה העולם,
ואינה יכולה לעלות להכלל באחדות הפשוט. כי מזה
העולם אי אפשר להנפש שתעלה ותכלל באחדות
הפשוט, כי אם דיקא כשהיא באה בתוך גוף גשמי,
שאז נמשכה לתכלית הפעלות משתנות, ואז דיקא
תוכל להתרומם להכלל משם דיקא באחדות הפשוט.
כי בשביל זה ברא השם יתברך את האדם עם כל

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקסה

העולם התלוי בו, בגופים גשמיים, כדי שדיקא מתכלית הגשמיים הרחוקים מאד מאד ממנו יתברך, משם דיקא יכללו באחדותו יתברך, שזה עקר כבודו וכנ"ל:

כה) ועל-כן המלאכים קטרגו על בריאת האדם ואמרו (תהלים ח, ה): "מה אנוש כי תזכרנו". וכן קטרגו על נתינת התורה לישראל בזה העולם הגשמי, כי אמרו (תהלים ח, ב): "אשר תנה הודך על השמים". כי בודאי גם כל המלאכים הם בבחינת פעלות משתנות נגדו יתברך, כי הוא יתברך למעלה מכל הרוחניות ומרומם ומנשא מכל המלאכים. על-כן סברו שגם על ידם יתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות, שזה עקר תכלית בריאת האדם ונתינת התורה. אבל השם יתברך גער בהם ולא רצה לשמע להם, וברא את האדם בגוף גשמי דיקא, ונתן לנו את התורה בזה העולם הגשמי דיקא. כי עקר התגלות אחדות הפשוט, הוא מתוך פעלות משתנות מאד הרחוקים ביותר, שהם בני אדם המלבשים בגוף גשמי דיקא וכנ"ל.

וזהו גדל חמר העון של השחתת זרע לבטלה חס ושלום, כי אז נבראין רוחין וכו' בלא גוף, מחמת שלא נמשכה הטפה להאשה יראת השם שיתהיה ממנה בחינת הולדה, שעל-ידי-זה דיקא נמשך בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות כנ"ל, אבל

תקסו לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כְּשֵׁאִין הַטָּפָה בָּאָה בְּתוֹךְ גּוֹף חֵס וְשְׁלוֹם נַעֲשִׂין מִמָּנָה
רוּחִין וְכוּ', חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁמֵשׁ קָשָׁה מְאֹד שְׂיִתְגַּלֶּה
אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט וְכַנ"ל.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן לָזֶה הוּא עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל
הַמָּטָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט,
עַל-יְדֵי שְׁאוּמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְעֵקֶר הַתְּקוּן כְּשִׁזּוּכִין
לוֹמֵר בְּכֹנֶנָה כָּל כָּף, עַד שְׁעוֹשִׂין גּוֹפִין לְהַטְּפוֹת וְכוּ'
כְּמִבְּאֵר בְּכֹנֶנּוֹת (עֵין פְּרִי עֵץ חַיִּים, שְׁעַר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה,
פְּרָק ה'). וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַצְּדִיקֵי אַמַּת
כְּשִׁזּוּכִין לְהַתְּקַרֵּב לָהֶם וְכוּ'. אֲבָל עַל כָּל פְּנִים מוּבָן
בְּכֹנֶנּוֹת, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַקְּנָם כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיסִים
אוֹתָם לְתוֹךְ בְּחִינַת גּוֹפִים עֵין שָׁם, הֵינּוּ כַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת עֲשָׂרָה קְפִיטָל תְּהִלִּים, שֶׁתְּקַן אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ
וְרַבְּנוּ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, לְאַמְרָם בְּשִׁבִיל תְּקוּן זֶה, כִּי
הֵם בְּחִינַת יוֹד מִיָּנִי נְגִינָה, בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט וְכוּ' הַנ"ל,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט מְתוּךְ פְּעֻלוֹת
מִשְׁתַּנּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן וְכַנ"ל:

כו) וְזֶה בְּחִינַת "אַתָּה ה'" לְעוֹלָם תִּשָּׁב כְּסָאָךְ לְדוֹר וְדוֹר"
(אֵיכָה ה, יט), לְדוֹר וְדוֹר דִּיקָא, כִּי כְּבָר מְבֹאֵר
לְמַעַלָּה, שְׁעֵקֶר תְּקוּן כְּסָאוֹ לִישֵׁב עָלָיו הוּא עַל-יְדֵי
תוֹדָה הַלְכָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְתַגַּלֶּה אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט וְכוּ'

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקסז

כנ"ל, ועל-פן דיקא על-ידי רבוי הדורות מתקנין ומכינין לו כסאו לישב, בחינת "כסאך לדור ודור" דיקא. כי דיקא על-ידי הולדת הדורות מתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות וכו' וכנ"ל:

וזו בחינת "כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור" (שמות יז, טז), שנשבע הקדוש-ברוך-הוא שאין שמו וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק (תנחומא תצא יא). כי עמלק הוא בחינת כופר כמובא במקום אחר, שמתגבר תמיד בכפירות ובלבולי אמונה, ולוחם נגד הצדיקים אמתיים והכשרים העוסקים לגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות, שזה נעשה על-ידי רבוי הדורות כנ"ל, בבחינת "ועד דור ודור אמונתו", שמסים בזה "מזמור לתודה", שמדבר מכל זה כמבאר בהתורה הנ"ל, שעל-ידי-זה עקר הכנת כסאו וכו' כנ"ל.

ועל-פן עמלק שפוגם בכל זה אין שמו יתברך וכסאו שלם, עד שימחה זכר עמלק, כי עקר תקוין הכסא בשלמות, הוא על-ידי התגלות אחדות הפשוט וכו', שנמשך על-ידי רבוי הדורות, בבחינת "כסאך לדור ודור". ועמלק שפוגם בכל זה, על-פן "מלחמה לה' בעמלק מדר דר" דיקא. וזהו "כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק מדר דור", שאין כסאו כביכול

תקסח לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

שלים עד שינצח מלחמתו בעמלק בכל דור ודור, שאז יתקיים "וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו", שיהיה השם שלם וכסאו שלם כמו שפרש רש"י, כי ישלם כסאו על-ידי הפשרים שבכל הדורות, בבחינת "כסאך לדור ודור" וכנ"ל:

כח) והמשפיל החפץ באמת יכול להבין בלבו על-פי דברינו עצם המלחמה שבכל דור ודור, ובפרטיות מה שנעשה עמו אותו הדור שהוא בתוכו. כי עקר המלחמה עם כל אחד ואחד בפרטיות, שמתגברין שטיפת הדמים שמהם כל הצרות בגוף ונפש וממון. כי עקר הצרות הם ההתגברות התאות ומדות רעות שממרין חיי האדם, ומביאין אותו למה שמביאין, חס ושלום, ומשם כל היסורים בגוף וממון ובנים וכו' חס ושלום. ובשעת התגברות הצרות אין יודעין כלל מה לעשות, והדמים שוטפין על הלב כמו מי שמבקש עצה ותחבולה אין לצאת מהצרה, וכמו שמבאר בתחלת התורה הנ"ל. ואחר כך השם יתברך ברחמיו מוציא מהצרה, כי השם יתברך עושה נסים ונפלאות נגלים ונסתרים עם כל אדם בכל יום ויום וכנ"ל, וכמו שכתוב (תהלים לז, לב): "צופה רשע לצדיק" וכו' וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספ"ה גב.) כל יום וכו', ולולא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו וכו', כי "ה'

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקסט

לא יעזבנו בידו", וכמו שכתוב (תהלים לה, י): "מציל עני מחזק ממנו" וכו'. וכל הישועות והנסים כלם בלח הצדיקי אמת שמכניסים בנו לצעק ולהרים עיניו בכל פעם להשם יתברך, שזהו עקר כבודו יתברך, כמו שכתוב (תהלים ג, טו): "ויקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני". אבל אף-על-פי שהשם יתברך עושה עמנו חסדים רבים, ונסים ונפלאות בכל יום ובכל עת, בכל דור ודור, ועם כל אחד בפרטיות. אף-על-פי-כן הסטרא אחרא, בחינת עמלק, חותר תמיד להלשין ולקטרג ולהסית ולהתגרות עם כל אחד ואחד, כי הוא השטן, הוא המסית, הוא המקטרג, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין בבא בתרא טז). יורד ומסית וכו', וכמו שאיתא בזהר הקדוש (חלק ב, קצד), בענין מלחמת עמלק קרבא לעלא ולתתא הינו כנ"ל והבן.

ועל-כן צריכין לילך מאד מאד עם העצות הנ"ל, להסתכל בכל פעם על עצם ההרחבות והישועות והנפלאות שפכר עשה עמנו וכו' כנ"ל, ולמצא הרחבות גם בתוך הצרות בעצמם כנ"ל, ועל-ידי-זה יהיה רגיל תמיד לתן שבח והודיה אליו יתברך על כל אשר עד כה עזרנו בנפלאותיו העצומים, וכמו שכתוב (תהלים קלט, יח) "הקיצתי ועודי עמו", וכמו שפרש רש"י באתי עד קץ כל הדורות ועודי עמו, הינו

תקע לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

שגם עתה באחרית הימים האלה, שהוא בחינת "קץ כל הדורות" גם עתה "ועודי עמוך", שעדין יש בנו בכל אחד ואחד, בחינת עוד מעט ואין רשע וכו', שזהו בחינת "אזמרה לאלקי בעודי" וכו', שצריכין לילה בזה מאד, כאשר הזהירנו הוא זכרוננו לברכה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב).

והעקר להודות ולהלל להשם יתברך על זה תמיד, וביותר בעת הצרה חס ושלום, שאז דיקא יתגבר לתת לב להסתכל על נפלאות הישועות האמתיות ונצחיות שכבר עשה השם יתברך עמו וכו'. ועל-ידי בחינת תודה הלכה וכו', על-ידי-זה יזכה שיאיר האמת וכו', עד שימשיך בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, שעל-ידי-זה מתבטל הצרה, ועל-ידי-זה יתגדל בחינת התודה וכו' פנ"ל, וכן חוזר חלילה לטובה וכו' פנ"ל. ואם שפנגדו בחינת עמלק יחזר ויתגבר הבחירה, בידו לחזר ולהתגבר על-ידי כל הנ"ל.

ותכף שישים לב לזה, יעזרו השם יתברך בזה מאד, כי חסדי השם לא תמנו וכו'. וכן בכל פעם עד שיזכה ברחמיו יתברך, ובכח הצדיקי אמת לנצח המלחמה, ואז יזכה לתודה בשלמות, שזה עקר שעשוע עולם הבא אשרי לו, ויקים בו "אשרי אדם עז לו בך"

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקעא

וכו' (תהלים פד, ו), כי צריכין עזות והתחזקות עצום ועקשנות גדול בלי שעור כל מי שחפץ להתקרב להשם יתברך, ועקר ההתחזקות על-ידי כל הנ"ל, והבן היטב היטב:

ט) ובענין יבום וחליצה שהזכרנו למעלה, לא בארנו היטב, כי אין כאן מקומו:

וזהו "וחלצה געלו מעל רגלו", כי שם מקשר נפש המת כמובא (עין שער הפסוקים תצ"א), כי עקר הפגם ברגלין, ששם צריכין הדמים לילף בסדר כשזוכין להולדה. וזה שלא זכה להשאיר זרע פגם בזה, ועל-כך "וחלצה געלו מעל רגלו" דיקא. ועל-כך נקראים ההלכות "הליכות עולם" (דברים כה, ט), כי עקר שלמות ההלכה שיזכה על ידה לילף בזה להתקרב על ידה להשם יתברך לעבודתו, בחינת 'הליכות עולם', שיזכה לשאר על עמדו בקדשה לעולם ועד. כי העולם בכללו נקרא בחינת רגלין נגדו יתברך, כמו שפכתוב (ישעיה סו, א) "והארץ הדם רגלי". והאשה והממון, ששם עקר התגברות הפעלות משתנות נקראים רגליו, כמו שמבאר במקום אחר. וזה "השמים כסאי והארץ הדם רגלי איזה בית אשר תבנו לי" וכו', כי עקר תקון כסאו בשמים, הוא דיקא על-ידי הארץ הדם רגלי, על-ידי שהרגלין שהם המדרגות התחתונות מאד, ששם עקר רבוי

תקעב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

הפעלות משתנות, כשהם נכללים באחדותו יתברך, בבחינת "ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה", שדיקא כשיודעין שמלכותו בכל משלה, וכל הפעלות משתנות ממנו יתברך, אז דיקא בשמים הכין כסאו כנ"ל.

וזהו בחינת המשפן ובית-המקדש, בחינת "רוממו ה' אלקינו והשתחוו להדם רגליו" וכו' (תהלים צט, ה). וזהו בחינת מה שאיתא בכתבים שעקר גמר התקון יהיה כשיתקיים (זכריה יד, ה) "ועמדו רגליו ביום ההוא" וכו', בחינת 'עד דמטי רגלין ברגלין' הינו כנ"ל, ועל-כן עקר התקון על-ידי כל הנ"ל, שהוא בחינת תודה הלכה, בחינת הליכות עולם, בחינת תקון הרגלין וכנ"ל:

הלכות אפוטרופוס

ל) וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, במשנה (גטין נב.) 'אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים לא ישבע, מנהו בית דין ישבע'. פי כבר מבאר ענין הירשה ששיף לבנים, פי הולדת הבנים נמשך על-ידי ממון דקדשה של התומכי אורייתא, שמשם כל הממון שבעולם וכנ"ל. פי עקר החיוב להשאיר בנים, הוא רק בשביל זה, כדי שהבנים שנולדו על-ידי

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקעג

ההלכות שנולדו על-ידי תומכי אורייתא, שמשם כל ההולדות שבעולם כנ"ל, ימשיכו כל התקונים הנמשכין על-ידי ההלכות, שהם בחינת תודה הודאה, שהוא להאיר האמת בעולם, ולהשלים הדבור עד שיזכו לגלות אחדות הפשוט מתוך רבוי פעלות משתנות, שהם הבנים של זרע ישראל שנתרבו בעולם, שכל מה שמתרבין ביותר זרע ישראל, שמתרבין בהם שנוי הדעות מאד כנ"ל, וכשכלם נכללים בדעה אחת, ומיחדים שמו יתברך, על-ידי-זה מתגלה ביותר אחדות הפשוט מתוך פעלות משנות הרבה מאד, שזה עקר יקרת קדשת הגדלת כבודו יתברך וכנ"ל.

וזה בחינת מה שהבנים אומרים קדיש אחר מיתת אביהם ואמם, כי זה האדם שנפטר כל תכליתו שיזכה לחלק עולם הבא. ועקר שעשוע עולם הבא הוא תודה הודאה כנ"ל, שעל-ידי-זה נמשך קדשת שבת קדש שהוא בחינת עולם הבא, שעל-ידי-זה מתגלה אחדות הפשוט וכו', שבשביל כל זה בא האדם לזה העולם, ועל-כן אחר מותו שצריך לבוא לזה לבחינת שעשוע עולם הבא, שהוא להודות ולהלל לשמו יתברך כנ"ל, על-כן אומרים הבנים אחריו קדיש, שאינו תפלה על המת רק שבח והודאה נפלאה ונוראה להשם יתברך כמובא. כי קדיש כולל כל מיני שבחים וברכות הודאות

תקעד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וכו', כי הוא שבח נפלא ונורא מאד, דתבר כל גזיון דפרזלא, כמובא בזהר הקדוש (חלק ב' קעט:) וכמו שאומרים: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם וכו', בריך הוא לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא וכו'. ועל-כן אומרים קדיש אחר כל הברכות והודאות, וכן אחר כל הלכות שלומדין, כי הוא עמוד שבין עולם לעולם כמובא. כי קדיש כולל כל ההודאות והשירות והתשבחות, ומעלה כלם לשרשם העליון, לעלא ולעלא עד אין סוף.

ועל-כן זה הנפטר שכל תקונו שיתקבץ חלקי הטוב שבו, כפי מה שזכה לעשות טוב בעולם, שכל התכלית הוא הודאה, שהוא שעשוע עולם הבא, שצריך עתה לבוא לזה שיהיה לו איזה חלק בשעשוע עולם הבא, שהוא הודאה כנ"ל, על-כן בניו אומרים אחריו קדיש, שהוא כליית כל ההודאות ושירות והתשבחות וכו', ומעלה כלם כנ"ל. ועל-כן על-ידי-זה דיקא הבנים מזכים את אביהם לעולם הבא, כי שבח והודאה, זה כל שעשוע עולם הבא כנ"ל:

ועל-כן העקר שהבנים דיקא יאמרו קדיש, כי עקר תקונו על-ידי בניו דיקא, שזכה להוליד בעולם, ולהרבות זרע ישראל, שכלם עוסקים כל ימיהם בהודאות וברכות. כי כל אחד מישראל אומר בכל יום

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקעה

בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת הַרְבֵּה, כְּאֲשֶׁר תִּקְנוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, לֹאֵמַר בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת עַל כָּל דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְפֶרֶט בְּבִקְרָה וּבְעֶרְבֵי בֵּיעַת הַתְּפִלָּה, כִּי הוֹדָאָה הוּא כָּל שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל הַתְּקוּנִים הַנ"ל, עַד שְׂזוּכִין לְגַלוֹת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט מֵרְבוּי פְּעֻלוֹת מְשַׁתַּנּוֹת, שְׁזֵה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי רְבוּי הַבְּנִים, שְׁזֵה לְהוֹלִיד עַל-יְדֵי תוֹדָה הַלְכָה וְכַנ"ל. עַל-כֵּן הַבְּנִים דִּיקָא אוֹמְרִים קִדְיֵשׁ, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת כָּל הַהוֹדָאוֹת, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת שְׁזֵה זֶה הַנִּפְטָר לְעַסֵּק בָּהֶם בְּחַיָּיו. כִּי עַקֵּר הַתְּקוּנָה עַל-יְדֵי הַבְּנִים שְׁנוּלְדוּ עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁעַל יָדָם דִּיקָא מִתְגַּלֶּה בְּיוֹתֵר אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ רְבוּי פְּעֻלוֹת מְשַׁתַּנּוֹת, שְׁזֵה עַקֵּר גָּמַר שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּנָה וְכַנ"ל.

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד בְּחַיָּיו קִדְם שְׁמִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם לְצִוּוֹת לְבָנָיו וּלְסִדֵּר סִדֵּר חֲלֻקַּת נְכָסָיו וּמְמוֹנָיו לְבָנָיו. כִּי עַקֵּר שְׂרֵשׁ הַמָּמוֹן וְתְקוּנָה, הוּא כְּפִי מַה שְׁזֵה לְתַמּוֹת תְּלַמֵּדֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים, שֶׁעַל יָדָם נוֹלְדוּ הַלְכּוֹת, שְׁמִשָּׁם כָּל הוֹלְדוֹת הַבְּנִים כַּנ"ל, וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֵה כְּפִי בְּחִינָתוֹ. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְסִדֵּר לְפִי בְּחִינָתוֹ סִדֵּר חֲלֻקַּת מְמוֹנָיו לְבָנָיו אַחֲרָיו, שֶׁיִּקְבַּל כָּל אֶחָד חֵלְקוֹ כְּרָאוּי, כְּפִי שְׂרֵשׁ חֵלְקוֹ לְמַעַלָּה בְּהַתּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא, שְׁמוֹלִידִים הַלְכּוֹת, שְׁמִשָּׁם כָּל הוֹלְדָתוֹ, שֶׁעַל-

תקעו לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

ידי-זה כל תקון הנפטר. כי תודה הלכה ותומכי אורייתא, ותולדות הבנים, הכל בחינה אחת, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, והכל תלוי זה בזה. וזה כל תכלית ותקון הנפטר לעולם הבא כנ"ל, שעל-ידי כל זה מתגלה אחדות הפשוט וכו' כנ"ל.

ועל-כן צריך למנות אפוטרופוס בעצמו בחייו, כי האפוטרופוס הממנה על היתומים, שהוא בחינת אבי יתומים צריך שיתמנה מפי אבי הבנים בעצמו, כדי שיסדר נחלתו כפי דעת האב בעצמו, כפי מה שהמשיך על עצמו בחינת תודה הודאה הלכה, כפי מה שזכה בממונו להיות בכלל תומכי אורייתא, שזה כל תקון הממון, שמשם הולדות הבנים וכו' כנ"ל:

לא) ועל-כן אפוטרופוס שמנה אבי יתומים לא ישבע כי אינו חשוד על השקר כי מאיר בו האמת בודאי, כמבאר שם בהתורה הנ"ל שעל-ידי תודה הלכה מאיר האמת וכו'. ועל-כן מאחר שהבעל נחלה בעצמו מנהו לאפוטרופוס מאיר בו בודאי האמת בענין זה, כי מאחר שהנפטר בעל הנחלה בעצמו מנהו לאפוטרופוס כפי דעתו כפי בחינתו כפי מה שזכה לברר ממונו להיות לו חלק בהתומכי אורייתא, שזה עקר תקון הנחלה והממון, שמשם כל הבנים וכנ"ל, על-כן בודאי כפי בחינתו מאיר האמת וכו'. כי על-ידי

לקויטי הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תְּקַעֵז

בְּחִינַת תּוֹרָה הַלְכָה בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אֲוֵרִיתָא בְּחִינַת
תּוֹלְדוֹת הַבְּנִים עַל-יְדֵי כָּל זֶה מֵאִיר הָאֵמֶת, בְּבְחִינַת
"תַּתָּן אֵמֶת לִיעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם" וְכוּ' (מִיכָה ז', כ).
וְעַל-כֵּן אֵין זֶה הָאֲפּוֹטְרוֹפּוֹס חָשׁוּד עַל שְׁקָר וְנִאֲמָן בְּלֹא
שְׁבוּעָה כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁהָאֲבִי הַבְּנִים בְּעֲצָמוֹ מְנַהֵג כְּפִי
בְּחִינַתוֹ כְּפִי חֶלְקוֹ בְּשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת
תּוֹמְכֵי אֲוֵרִיתָא וְכוּ' כַּנ"ל.

אַבֵּל אִם לֹא זָכָה לְמִנּוֹת אֲפּוֹטְרוֹפּוֹס בְּעֲצָמוֹ, לְמִסַּר
בְּעֲצָמוֹ לְהָאֲפּוֹטְרוֹפּוֹס סֶדֶר נִחְלָתוֹ כְּפִי בְּחִינַתוֹ
וְכוּ' כַּנ"ל, וְאִזִּי הַבֵּית דִּין צְרִיכִים לְהִיּוֹת אָבִי יְתוּמִים
וְלְמִנּוֹת הָאֲפּוֹטְרוֹפּוֹס, כִּי רַק הַבֵּית דִּין יֵשׁ לָהֶם כַּח לְזָה,
כִּי הַבֵּית דִּין מְאִירִין הָאֵמֶת, כִּי אֲצֵלָם כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁל
כָּל דִּינֵי וּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר הָאֵמֶת
כַּנ"ל, כִּי זֶה עֲקָר הַבֵּית דִּין שֶׁיִּדְעוּ כָּל הַהֲלָכוֹת וְיִשְׁפָּטוּ
מִשְׁפָּטֵי אֵמֶת וְצֶדֶק. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין הַבֵּית דִּין שֶׁיְהִיוּ
שְׁלֵשָׁה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה קוֹי הָאֵמֶת הַנ"ל. אַבֵּל הַבֵּית דִּין
אֵין יְכוֹלִין לְבַרֵּר הָאֵמֶת שֶׁל כָּל אֶחָד כִּי אִם עַל-יְדֵי
הַשְׁבוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כב, ז) וְנִקְרַב בְּעַל הַבֵּית אֶל
הָאֱלֹהִים לְשְׁבוּעָה. כִּי תִכְף כְּשֶׁבָאִים לְדוֹן זֶהוּ מִחֲמַת
שֵׁשׁ הַכְּחָשָׁה בִּינֵיהֶם, וְכָל הַהֲכָחוֹת נִמְשָׁךְ מִשְׁטִיפַת
הַדָּמִים הַנ"ל מִבְּחִינַת (מְשָׁלִי כט, י) "אֲנִשֵּׁי דָּמִים יִשְׁנֹאוּ
תָם" כְּמוֹכָא שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל עֵינֵן שָׁם. שְׁכָּל זֶה הוּא

תקעה לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

בְּחִינַת פָּגַם תּוֹדָה הִלָּכָה פָּגַם הַמָּמוֹן דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא
בְּבִחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵיתָא לְהוֹלִיד הַלְכוֹת, כִּי הוּא מְכַחֵשׁ
בְּעִמּוּתוֹ שֶׁהוּא הֶהָפֵךְ מְכַל זֶה, עַל-כֵּן אֵין הַבֵּית דִּין
יְכוּלִין לְבַרֵּר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַשְּׁבוּעָה, כִּי שְׁבוּעָה בְּחִינַת
הַתְּקַשְׁרוֹת כְּמוֹבָא, בְּחִינַת הָאֶרֶת שְׁלֶשֶׁת קִנְיֵי הָאָמֶת
כְּרַבּוּעַ הַדְּבּוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית
כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעָה לְשׁוֹן שְׁבַעַה,
בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת יְמֵי הַחַל לַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא שַׁבָּת,
שֶׁהוּא "בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' (שְׁמוֹת ל"א,
ט"ז). כִּי שַׁבָּת שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (זִהַר חֶלֶק ב' פ"ח:),
בְּחִינַת אוֹרֵיתָא שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
הַשְּׁבוּעָה שֶׁהוּא בַּשֵּׁם וּבְנִקִּיטַת חֶפֶץ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה.

כִּי כְּשֵׁישׁ הַכְּחָשָׁה, שֶׁהוּא פָּגַם הָאָמֶת, אֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּית
דִּין לְהַאִיר הָאָמֶת כִּי אִם עַל-יְדֵי הַשְּׁבוּעָה שְׁכוּלֵל
כָּל תְּקוּנֵי הָאָמֶת שֶׁהוּא הָאֶרֶת שְׁלֶשֶׁת קִנְיֵי הָאָמֶת כְּרַבּוּעַ
הַדְּבּוּר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכָה הַנִּפְטָר לְמִנּוֹת
אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס בְּעִצְמוֹ וְלֹא הָאִיר בְּעִצְמוֹ בְּחִינַת הָאָמֶת
שֶׁזָּכָה לְבַרֵּר כְּפִי חֶלְקוֹ, בְּתוֹדָה הִלָּכָה בְּבִחִינַת תּוֹמְכֵי
אוֹרֵיתָא כַּנ"ל, עַד שֶׁהֶצְרָכּוֹ הַבֵּית דִּין לְהַכְנִיס עִצְמָן
לְמִנּוֹת אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס. עַל-כֵּן הוּא צָרִיךְ שְׁבוּעָה. כִּי כְּשֵׁאִין
הָאָמֶת מְבַרֵּר בְּשִׁלְמוֹת וְהַבֵּית דִּין צָרִיכִים לְבַרְרוֹ אֵין
יְכוּלִים לְבַרְרוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַשְּׁבוּעָה וְכוּ' וְכַנ"ל:

לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקעט

לב) וְזֶה בְּחִינַת "כִּי יִדְעַתִּי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנֵי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו, וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט" (בראשית יח, יט). כִּי עַקֵּר הַצְּוֹאָה שְׂצָרִיךְ הָאָדָם לְצִוּוֹת אֶת בְּנֵי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו, הוּא שִׁישְׁמְרוּ דְרָךְ הַשֵּׁם, לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, צְדָקָה וּמִשְׁפָּט דִּיקָא, דְּהֵינּוּ שְׂיִתְּנוּ צְדָקָה לְתַלְמִידֵי חַכְמִים אֲמַתִּיִּים שְׁמוּלִידִים הַלְכוֹת, שֶׁהֵם מִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, הֵינּוּ צְדָקָה לְתַלְמִידֵי חַכְמִים אֲמַתִּיִּים שֶׁעַל יָדָם נוֹלְדִים וְנִתְּגָלִים מִשְׁפָּטֵי הַלְכוֹת הַתּוֹרָה, שְׂזָה עַקֵּר תְּקוּן הַמָּמוֹן שֶׁל זֶה הַנִּפְטָר שֶׁהִתְיַגַּע בּוֹ בִּימֵי חַיָּו, שֶׁכָּל תְּקוּנוֹ, כְּשִׁיבּוֹא הַמָּמוֹן לְתַלְמִידֵי חַכְמִים אֲמַתִּיִּים, שְׂיִהְיוּ נוֹלְדִים מֵהֶם הַלְכוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שְׂלֹזָה צָרִיךְ לְכַנֵּס עֲתָה שְׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּשֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכַ"ל:

לג) וְזֶה "אֱמֶת וּמִשְׁפָּט שְׁלוֹם שְׁפֹטוֹ בְּשֶׁעֲרִיכָם" וְכוּ' (זכריה ח, טז). כִּי הַדִּינִים צָרִיכִים לְשִׁפּוֹט אֱמֶת, כְּדֵי לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה לְשְׁלוֹם שְׂיִכָּלְלוּ הַכָּל בְּדַעָה אַחַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְּגַלֶּה אַחֲדוּת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (שַׁבָּת י). כָּל הַדֵּן דֵּין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ נַעֲשֶׂה שְׂתַּף לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (בראשית א, ה): "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֵר יוֹם אֶחָד" וְכוּ'. כִּי

תקפ לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

כתיב יום אחד ולא יום ראשון, להורות שהקדוש-
ברוך הוא יחיד בעולמו, הינו להורות שכל השנויים
שבריאָה שהם בחינת "ויהי ערב ויהי בקר", שכולל
כל השנויים שבעולם, כי השנוי שבין יום לילה בין
האור לחשך הוא השנוי הגדול שבכל השנויים, וכמו
שאומרים בברכת קריאת שמע, 'ובתבונה משנה עתים',
ובזה כלול כל השנויים הרבים שבכל יום ויום, עד אין
חקר, והכל נברא ומתקיים בשביל שיתגלה אחדות
הפשוט מתוך רבוי פעולות משתנות דיקא פנ"ל.

וזהו "ויהי ערב ויהי בקר", שהם כלל כל השנויים, יום
אחד בחינת שהיה יחיד בעולמו, הינו לגלות
אחדותו יתברך, שהיחיד קדמון ברא הכל, וכל הפעולות
משתנות נמשכין מיחודו יתברך. ועל-כן הדין הדין דין
אמת לאמתו זוכה לזה, שנעשה שתרף להקדוש-ברוך-
הוא במעשה בראשית, כמו שכתוב ויהי ערב וכו' יום
אחד, כי על-ידי האמת מתגלה אחדות הפשוט מתוך
פעולות משתנות, שזהו בחינת "ויהי ערב ויהי בקר יום
אחד" וכנ"ל:

(לד) כלל הדברים, שהאדם צריך להרגיל את עצמו
להודות ולהלל להשם יתברך תמיד בכל מה
שעובר עליו, כמו שכתוב (תהלים נו, א): "בה' אהלל דבר

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקפא
באלקים אהליל דבר", בין בטובו בין בעקו חס ושלום,
כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין זרה, חלק א' יב.).

וזהו עצה טובה ונפלאה, שאפלו כשהאדם נתרחק
מהשם יתברך כמו שנתרחק, וגם בעסקי עולם
הזה צר לו מאד בפרינסה ובגנים וכו', כאשר מצוי ברוב
העולם (כמבאר במקום אחר). צריך אז דיקא לבקש
ולמצא הרחבה בתוך מצוקות הצרה, וגם לזכר את
עצמו את כל הטובות ונפלאות שפבר עשה השם
יתברך עמו, והעקר מה שלא עשני גוי והבדילנו מן
התועים וכו'. ולזכר את עצמו שלא ישאר ממנו ומשום
אדם כלום, רק מה שחטף בזה העולם איזה טוב
מקדשת ישראל, ורק זה חלקו מכל עמלו. ועל-כן צריך
כל אחד אפלו הגרוע שבגרועים, לשמח בזה מאד,
וימלא פיו תהלתו וכו', כל היום להודות ולהלל ולשבח
וכו' את יוצר בראשית, שלא עשנו וכו', שלא שם
חלקנו כהם וכו'. ומאחר שיהיה רגיל בזה, בודאי יחטף
בכל יום ללמד איזה הלכות התורה שהם דעתו יתברך,
שעל-ידי-זה יודעין אותו יתברך ונכללין בו יתברך,
ועל-ידי-זה בעצמו יצא מכל הצרות וכנ"ל, ועל-ידי-זה
יתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות וכו',
ועל-ידי-זה עקר בטול הצרה וכו', וכן חוזר חלילה
לטובה. עד שסוף כל סוף בודאי יזכה לתכליתו הטוב,

תקפב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

שהוא שעשוע עולם הבא, שהוא להודות ולהלל אותו
בתפירה לעולמי עד ולנצח נצחים.

והעקר לזה הוא אהבת חברים ושלוש, שיהיה לו
אהבה ושלוש גדול עם כל ישראל, ובפרט עם
ההולכים בדרך זה, ויהיה בכלל תומכי אורייתא, בין
בממונו בין בגופו, שיחזיק בכל כחו את התלמידי
חכמים העוסקים בדרך זה, שהם מולידים הלכות.
ועל-ידי-זה יזכה להוליד בנים הגונים עוסקים בתורה
וכו' וכו', כמבאר לעיל, שתודה הלכה ותומכי אורייתא
והולדות הבנים, הכל בחינה אחת, ותלויים זה בזה,
וצריך להתחיל מכל נקדה ונקדה טובה שבהם עד
שיזכה למה שיזכה אשרי לו:

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה
(נדרים פא.), מאי דכתיב (ירמיה ט, יא) "מי האיש החכם
ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה על מה
אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עובר, ויאמר ה' על
עזבם את תורת וכו', ולא שמעו בקולי ולא הלכו ביה"
ופרשו שם שלא ברכו בתורה תחלה. והדברים
תמוהים, כאשר התפלאו על זה כל המפרשים, ובפרט
מה שאמרו שם, דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא
פרשוהו, עד שפרשו הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, והוא
פלא מה קול הרעש הזה, מי לא ידע כל זה שחרבן

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקפג

בית-המקדש היה על שעברו על התורה, והלא כל התורה מלאה מזה. כי כבר התרה אותם משה רבנו עליו השלום בעצמו, "אם בחקתי תלכו וכו', ואם לא תשמעו" וכו' (ויקרא כו, ג), וכן במקומות הרבה אין מספר אמר להם, שאם יעברו על התורה יאבדו מעל הארץ וכו'. וכן כל הנביאים התרו בהם על זה, ומה זה שעתה נשאל לכלם "על מה אבדה הארץ", ולא יכלו לפרשו, עד שהשם יתברך בעצמו פרשו "על עזבם את תורתי" וכו', והעקר שלא הלכו בה שלא ברכו בתורה תחלה, שנראה שזה העון שלא ברכו בתורה תחלה גדול מהכל, והוא פלא. אך עקר הדבר שהשם יתברך שאל לחכמים ולנביאים, שיבינו היטב זאת, ויגידו על מה אבדה הארץ, באפן שיגיע לנו טובה מזה, שנבין על-ידי-זה עצות טובות איך לזכות להתחיל לתקן הקלוקלים שגרמו לנו חרבן בית-המקדש.

וזה עקר חמרות ועמקות השאלה ששאל השם יתברך לחכמים ולנביאים ולא פרשהו, כי מה דהוה הוה, ומאי נפקא מנה אם נחרב על-ידי מה שנוחרב הלא כבר נחרב. אך עקר מה שחתר השם יתברך לשאל לחכמים ולנביאים שיבינו את זאת, ויגידו על מה אבדה הארץ, הוא שיפרשו הדבר היטב, באפן שנבין מזה עצות, איך לצאת מהקלוקלים שגרמו חרבן בית-המקדש, ועל-פן

תקפד לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

לא יכלו לפרשו, כי זה עמק מאד מאד, "עמק עמק מי
מְצַאֲנוּ" (קהלת ז, כד). עד שפרשו הקדוש-ברוך-הוא
בעצמו, "על עזבם את תורתי ולא שמעו בקולי ולא
הלכו בה", הינו שאף-על-פי שכבר עברו על עברות
חמורות מאד, עבודה זרה וכו', אף-על-פי-כן בפנימיות
לבם היזה לבם עדין בוער להשם יתברך, כי "מים רבים
לא יוכלו לכבות את האהבה" שבין ישראל לאביהם
שבשמים "ונהרות לא ישטפוה" (שיר השירים ח, ז). ועל-כן
היו צריכים להתגבר על כל פנים לחטף איזה הלכות,
ללמד על כל פנים מעט בכל יום. והם עזבו את תורת
לגמרי, ולא עוד אלא "ולא שמעו בקולי", שמיעה
בלבא תליא (תקוני זהר תקון נח) הינו שעל כל פנים היו
מחייבים לשמע ולדבק עצמם בקול השם, הקורא בקול
גדול בלב האדם בכל יום ויום ובכל ית שישוב האדם
אליו. וצריך כל אדם להטות לבו לשמע בקול השם,
שעל כל פנים יהיה לו רצונות חזקים וכסופים גדולים
להשם יתברך, שזה יקר מאד, כמו שמבאר במקום
אחר.

והעקר "ולא הלכו בה" — 'שלא ברכו בתורה תחלה',
כי בודאי לא נפלו בפעם אחד לנפילות כאלה,
לעבר על דת לגמרי ולפרק על, כמו שהיה אז בעת
החרבן, ובודאי בתחלה עסקו בתורה קצת, רק שלא

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקפה

בִּרְכוּ בַּתּוֹרָה תַּחֲלָה, דִּהְיִנוּ שְׁלֵא נִתְּנוּ לָבָם לְשִׁמְחַ
בְּהַתּוֹרָה, וּלְבָרְךָ וְלַהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת
עַל הַחֶסֶד הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אֲשֶׁר בָּחַר
בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, חֲמֻדָּה גְּנוּזָה אֲשֶׁר
הִיא חַיִּינוּ וְכוּ', וְזֶה כָּל תַּקּוּנֵנוּ לְנִצּוֹחַ. וְכִמוֹ שֶׁמְבַאֵר
בְּמִפְרָשִׁים, שֶׁזֶה עֵקֶר בְּרַכַּת הַתּוֹרָה, לְשִׁמְחַ בְּכָל עֵת
בְּנַעֲיַמַת חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, שֶׁבְּרַכַּת הַתּוֹרָה
צָרִיכִין לְזַהֵר בָּהּ מְאֹד, הֵינּוּ כָּל עֲנִיָּן הַנִּי"ל
שֶׁבַּאֲרָנוּ לְמַעֲלָה, שֶׁצָּרִיךְ כָּל אֶחָד אֲפִלוּ אִם נֶפֶל
וְנִתְרַחַק כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא דִּיְקָא צָרִיךְ
לְהִיּוֹת רְגִיל בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה, לְהוֹדוֹת עַל מַעַט דְּמַעַט
הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֲדִין וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה
לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְלַהֲתַקַּרֵב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ' כַּנִּי"ל.

וְזֶהוּ "וְלֹא הָלַכּוּ בָּהּ", כִּי זֶהוּ הַלּוּךְ וְדַרְךְ נִפְלָא מְאֹד
לְהִתְקַרֵב וְלַהֲרִים עֲצָמוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מִינֵי
נְפִילוֹת וִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, עַד אֵין קֶץ וְתַכְלִית. וְאִם הָיוּ
הוֹלְכִים בְּדַרְךְ זֶה, בְּוַדַּאי לֹא הָיוּ נוֹפְלִים כָּל כָּף, וְלֹא
הָיוּ לָהֶם צָרוֹת כְּאֵלֶּה. וְעַתָּה כָּל תַּקּוּנֵנוּ לָשׁוּב לְאַרְצָנוּ
וּלְבֵית מִקְדָּשֵׁנוּ, הוּא עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי 'לִית מְלִתָּא דָּא
תְּלִיא אֶלָּא בְּתִיּוּבְתָא' (תְּקוּנַי זֶהר דִּף כב:).

תקפו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

אבל קשה מאד לשוב, כי הבעל דבר אורב מאד מאד ומתפשט לארץ ולרחב, והכל חפצים ליראה את שמך, ואף-על-פי-כן רבם רחוקים מאד מדרכי התשובה. והעקר מחמת שאינם משימים אל לב לשמח במעט הטוב שבהם, כי העצבות ומרה שחורה מזקת ביותר מהכל, וכמו שכתוב (דברים כח, מז) "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב", שעקר החרבן וכל הצרות רחמנא לצלן, כלם מחמת שלא עבדוהו יתברך בשמחה, וכמוכא בכתבי האר"י ז"ל הינו פנ"ל והבן מאד.

ועל-פן הכרח השם יתברך לפרשו, כדי לרמוז לנו עתה בכל דור ודור רמזי עצות, איך להתקרב עתה להשם יתברך מכל מקום שהוא, לתקן הקלקולים שעל ידם הנה החרבן, עד שנוזכה לגאולה שלמה בקרוב. ועל-פן נקרא הליכה כל הנ"ל, כי הוא תקון הרגלין פנ"ל, בחינת הליכות עולם, שעל-ידי-זה התקרבות הגאולה, בחינת ועמדו רגליו וכו' וכנ"ל, כי הוא הלוך ודרך נפלא לכל אדם שבעולם וכו' וכנ"ל:

לו) וזה בחינת מלאכת המשכן שנצטוו אחר חטא העגל, שהיה על-ידי רבוי הזנה, שעל-ידי-זה הסיתו והדיחו אותם הערב רב להפריד הפעלות משתנות חס ושלוה מאחד הפשוט, שזה עקר חטא

לקוטי הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תַּקְפּוּז

עֲבוּדָה זָרָה. וְהַתְּקוּן הָיָה עַל-יְדֵי הַמִּשְׁפָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת (יְרֵמְיָה יו', יב) "כִּסֵּא כְבוֹד מְרוֹם מֵרָאשׁוֹן", בְּחִינַת "מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ" וְכוּ', הַמּוֹבָא לְעִיל.

וְזֶה בְּחִינַת שְׁקָלִים "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְכוּ', שְׁיִכְלְלוּ כָּלֵם יַחַד עַל-יְדֵי הַמַּנְיָן, וְלֹא יִגְרוֹם הַמַּנְיָן בְּחִינַת פְּרוּד חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא סִטְרָא דְמוֹתָא, בְּחִינַת "וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נִגְף", וְזֶה עַל-יְדֵי שְׂחִיטָתוֹ כִּפּוּר נִפְשָׁם, בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אוֹרֵיטָא וְכוּ'. כִּי הָעֶרֶב רַב פִּגְמוֹ בְּהַמָּמוֹן, שְׁעַל-יְדֵי רַבּוּי הַמָּמוֹן חָלְקוּ עַל מִשָּׁה וְלֹא דִי שְׁלֹא רָצוּ לְהִיּוֹת בְּכָלֵל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיטָא, אֲף גַם הִפְכוּ מֵהַפֶּךָ אֶל הַפֶּךָ, שְׁנִקְהִלוּ עַל אֲהָרָן לַעֲשׂוֹת לָהֶם עֲבוּדָה זָרָה מֵהַמָּמוֹן. כִּי כְּמוֹ כְּשִׁזְזוּכִין שְׂחִיטָה הַמָּמוֹן בְּקִדְשָׁה, שְׁעָקְרוּ עַל-יְדֵי שְׁנוּתָן מְמוֹנֵנוּ לְהַתְּלַמֵּדֵי חֲכָמִים, לְהִיּוֹת בְּכָלֵל תּוֹמְכֵי אוֹרֵיטָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נוֹלְדִין הַלְכוֹת וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַתְּגִלוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כַּנ"ל.

כְּמוֹ כֵּן לְהַפֶּךָ, כְּשִׁפּוּגְמִין בְּהַמָּמוֹן, וְרָצִים אַחַר הַמָּמוֹן רַק בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת עֲצָמָן, אֲף גַם חוֹלְקִים עַל הַתְּלַמֵּדֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים הָעוֹסְקִים לְהוֹלִיד הַלְכוֹת, אֲזַי מִפְּרִידִין הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, וְגוֹרְמִין כְּפִירוֹת בְּעוֹלָם, שְׁזֶה בְּחִינַת פִּגְם הָעֶרֶב רַב, שְׁהָיָה עַל-יְדֵי רַבּוּי הַמָּמוֹן, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים א', א) "וְדִי זָהָב", שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָשׂוּ

תקפח לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

עבודה זרה וכפרו בהשם, והפרידו בדעתם הפעלות משתנות מאחדות הפשוט, שזה היו כל עניני העבודה זרה שבדורות הקודמים, מחמת שאי אפשר להבין בדעת איך כל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט, על-ידי-זה באו לכפירות, עד שעשו עבודה זרה, והיה להם הרבה חכמות של שקר בזה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה.

וכן הכפירות המצויים עתה בעונותינו הרבים על-ידי המחקרים והחולקים על צדיקי אמת העוסקים בחכמות חיצוניות, הכל נמשך מזה, מבחינת חטא העגל, שעדין לא הטהרנו ממנו, וכל הפקידות באים על-ידי-זה, כמו שכתוב (שמות לב, לד): "וביום פקדי" וכו', השם יתברך ישמר ויציל מעתה.

ועל-כן התקון לזה, שקלים שנותנין לנדבת המשכן, שנעשו מהם האדנים, שכל המשכן הוקם עליהם, ששם במשכן נולדו ונתגלו כל הלכות התורה, כמו שפרש רש"י, שמיום שהוקם המשכן לא נדבר עם משה כל ההלכות של התורה, כי אם באהל מועד. ועל-כן השקלים, שמהם נעשים האדנים, שעליהם עמד המשכן, הם בבחינת תומכי אורייתא, שעל-ידי ההלכות שנולדין משם, וכן הברכות וההודאות שהיו במשכן, על-ידי כל זה נעשו כל התקונים הנ"ל, עד שנתגלה

לקוטי הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תְּקַפֵּט

מִשָּׁם אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת כה, כב):
"וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם" וְכוּ', בְּחִינַת (שְׁמוֹת כו, ו) "וְהָיָה
הַמִּשְׁכָּן אֶחָד".

וְעַל-כֵּן נִצְטוּוּ לְמִנּוֹתָן עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים. כִּי מִשֶּׁה
נִתְקַשָּׁה עַל זֶה מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ,
זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בַּמִּדְבָּר וְבָה יב, ג) וְכַמוּכָא בַּפִּיּוּט שֶׁל
פְּרַשְׁת שְׁקָלִים, כִּי אֵיךְ יִמָּנֶה אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם לְמַעְלָה
מִהַמִּנְיָן, כִּי כָּל קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל לְהַפְלִיל בְּתַכְלִית הָאַחְדוֹת
הַפְּשׁוּט, כִּי כָּלֵם כָּאִישׁ אֶחָד וְכַנִּ"ל, וְכַמוֹ שְׁכַתּוּב "אֲשֶׁר
לֹא יִסְפֹּר" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית לב, יב). אֵךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צָוָה
לְמִנּוֹתָם דִּיקָא עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים,
שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹמְכֵי אֲוִרִיתָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה
אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, שְׁזֶה יָקָר מְאֹד
אַצֵּל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט לְמִטָּה
בְּזֶה הָעוֹלָם, מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת דִּיקָא, וְכָל מֵה
שְׁמַתְרַבִּין הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁהֵם רַבּוּי הַשְּׁנוּי דְּעוֹת,
כְּשֶׁנִּכְלָלִין יַחַד בְּדַעָה אַחַת לְהֶאֱמִין בְּאַחַד הַפְּשׁוּט, הוּא
יָקָר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ וְכַנִּ"ל. עַל-כֵּן עַל-יְדֵי
נִתְיַנַּת הַשְּׁקָלִים צְרִיכִין לְמִנּוֹתָם דִּיקָא, כִּי הַמִּנְיָן בְּחִינַת
רַבּוּי וְשְׁנוּי. גַּם צְרִיכִין לְמִנּוֹת בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְהַזְכִּיר אֶת
כָּל אֶחָד בְּשֵׁמוֹ, שֶׁהוּא כְּפִי שְׁנוּי שְׁכָלוֹ וְדַעְתּוֹ. וְעַל-יְדֵי
רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים יְכוּל לְשַׁלֵּט הַנֶּגֶף חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא

תקצ לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

סָטְרָא דְמוֹתָא שְׂאֲחִיזְתָּהּ מֵעֲלָמָא דְפְרוּדָא מְרַבּוּי
הַשְּׁנוּיִים, אָבֵל עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְגַּלָּה אַחְדוּת הַפְּשוּט מִתּוֹךְ רַבּוּי פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוּת
דִּיקָא וְכוּ'. עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה דִיקָא תְּקוּן גָּדוֹל עַל-יְדֵי
הַמְּנִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגֻלוֹת רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים, כִּי דִיקָא
עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּדֵּל וְנִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי
שְׁנֵתְגַלָּה אַחְדוּת הַפְּשוּט יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁנוּיִים
דִּיקָא וְכַנ"ל, עַל-יְדֵי שְׁכָלִם מוֹדִים לְדַעָה אַחַת, וְנוֹתְנִים
שְׁקָלִים לְנִדְבַת הַמְּשָׁכָן, שְׁשֵׁם הַתְּגֻלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְכוּ'
וְכַנ"ל:

(לז) וְעַל-כֵּן נִצְטוּוּ לְתַת מַחְצִית הַשְּׁקָל דִּיקָא, לְהוֹרוֹת
שְׁכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת, כִּי אִם
עַל-יְדֵי חֲבֵרוֹ, כִּי עָקַר הַתְּקוּן שְׁיִכְלְלוּ כָּלִם זֶה בְּזֶה
בְּאַהֲבָה וְאַחְדוּת, וְכָל אֶחָד הוּא בְּחִינַת מַחְצִית, עַד
שְׁנִכְלָל בְּחֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ בְּחֲבֵרוֹ, עַד שְׁנִכְלָלִין כָּלִם בְּרַבּוּי
שְׁנוּי דַעְתָּם בְּאַחְדוּת הַפְּשוּט, שְׁזֶה יָקָר מְאֹד אֶצֶל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ כַּנ"ל.

וְזֶהוּ "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהֵדֵל לֹא יִמְעִיט" (שְׁמוֹת ל, טו),
שְׁזֶה בְּחִינַת מַה שְׁכָתוּב "כִּפֹּר נֶפֶשׁ אִישׁ עֲשָׂרוֹ,
וְרֹשׁ לֹא שָׁמַע גְּעָרָה", בְּחִינַת "וְלֹא נִכְרַ שׁוֹעַ לְפָנַי דָּל"
(אִיּוֹב לד, יט), כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י שֵׁם, שְׁזֶה נֶאֱמַר לְעַנְיָן
הַשְּׁקָלִים שְׁנִתְּנוּ כָּל אֶחָד בְּשׁוּה מַחְצִית הַשְּׁקָל הַעֲשִׂיר

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקצא

והדל וכי'. הינו כנ"ל, כי עקר השקלים הוא לזכות לכלליות ואחדות, על-כן צריכין לתן כלם בשוה, שלא יהיה חלוק ופרוד בין העשיר והדל, ולא יתגאה ולא יגער העשיר בהדל, להורות שזה עקר התקון של הצדקה, שעקרה להיות מתומכי אורייתא, שהעקר לזכות לאהבה ואחדות, ולא יתגאה העשיר על העני.

כי העקר להכלל באחדות הפשוט, שאי אפשר להכלל שם, כי אם על-ידי ענוה ובטול, בחינת אהבה ואחדות, שכל אחד יבטל עצמו לגבי חברו, וזה רמז להם בהשקלים, שצוה שיתנו כלם בשוה "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט", בחינת "ולא נפר שוע לפני דל" הנ"ל, בחינת "ורש לא שמע גערה". להורות שכלם שוים אצלו יתברך, וכלם יש להם חלק בהקמת המשכן, שעל-ידי-זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות, שנכללין יחד כנ"ל:

ועל-כן באמת בשאר נדבות המשכן נתנו כל אחד כפי ברכת השם, וכפי נדבת לבו, כמו שפרש רש"י שם: 'ש'לש תרומות נאמרו כאן'. אף בהשקלים הזהירם שיתנו כלם בשוה, כדי שמזה ילמדו ויבינו העשירים רמזים לעצמם, שלא יתגאו לעולם במתנת ידם, אפלו כשנותנים הרבה, כי ראוי להם להבין שהשם יתברך יכול להקים המשכן על-ידי העניים, כמו על-ידי

תקצב לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

הַעֲשִׂירִים, כִּי "הַעֲשֶׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנָיו" (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט, יב), וְיָכוֹל לְהוֹרִישׁ לָזֶה וּלְהַעֲשִׂיר לָזֶה. וּבּוֹדָאֵי מִי שְׂיֵשׁ לוֹ מַעַט דַּעַת אַמְתִּי, רָאוּי לוֹ לְהִבְיֵן שְׂלֵא יִתְגָּאֵה אֶפְלוּ הַעֲשֶׂר הַנּוֹתֵן צְדָקָה הַרְבֵּה לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים אַמְתִּיִּים, אֲדַרְבֵּה רָאוּי לוֹ לְהִתְבַּיֵּשׁ וּלְהִתְבַּטֵּל מְאֹד, מִי הוּא כִּי זָכָה לָזֶה שֶׁנָּתַן לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲשִׂירוֹת כְּזֶה, שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, וְגַם עֲדִין נִשְׁאָר לוֹ הַרְבֵּה הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי אֵינוֹ נוֹתֵן אֶפְלוּ הַמְּחַצָּה מֵעֲשָׂרוֹ, וְהַעֲנִי וְהִדַּל שֶׁהוּא אִישׁ כָּשֵׁר כְּמוֹתוֹ, וְעַל-פִּי הָרֹב יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, אֵין בְּבֵיתוֹ לָחֵם וְשִׁמְלָה וְגַם אֵינוֹ זוֹכָה לְהַחְזִיק הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים בְּמָמוֹנוֹ. וְאִיךָ יִתְגָּאֵה בְּהַעֲשֶׂר שֶׁנָּתַן לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ הַרְבֵּה וְגַם מְחֻזֵּק הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, שְׂזוּכָה שְׂיִהְיֶה לוֹ קָרֵן קַיִמַת לְעַד.

וְכָל זֶה רָמַז לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁקָלִים שֶׁצָּוָה שְׂיִתְּנוּ כֻּלָּם בְּשׂוּהָ, לְהוֹרוֹת כְּמוֹ שֶׁהָאֲדָנִים שֶׁמְקִימִין הַמִּשְׁכָּן נַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי נְדֻבַת הַשְׁקָלִים שֶׁנָּתְנוּ כֻּלָּם בְּשׂוּהָ, כְּמוֹ כֵּן הָיָה יָכוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת כָּל הַמִּשְׁכָּן עַל-יְדֵי כֻּלָּם בְּשׂוּהָ, אִךְ הוּא חָפֵץ לְזַכּוֹת אֶת כָּל אֶחָד כְּפִי עֶרְכוֹ, כְּפִי אֲשֶׁר לוֹ נִתְּכְנוּ עֲלֵלוֹת (שְׁמוּאֵל א ב, ג). אֲבָל אַתֶּם הַעֲשִׂירִים אַל תִּתְגָּאוּ כִּי מִמֶּנּוּ הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט, יד) "כִּי מִמֶּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נִתְּנוּ לָךְ". כִּי עַקֵּר הַצְּדָקָה לְהַחְזִיק הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים הַמּוֹלִידִים

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקצג

הלכות, שזה בחינת הקמת המשכן שעוסקים הצדיקים, בחינת משה, בכל דור ודור, שהעקר הוא אהבה וכלליות, שעל-ידי-זה מתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות וכו' וכו"ל:

לח) וזה בחינת פורים, שהוא מחית הזמן עמלק, כי עמלק פוגם בכל הנ"ל, וכמבאר לעיל מזה (באות כז). כי "ראשית גוים עמלק" (במדבר כד, כ), שהוא בחינת כופר, ורוצה לבלבל ולהטיל פגם בהראשית והתחלה, כאלו עדין לא התחיל השם יתברך להושיע כלל. כי הוא הראשון שבא להלחם בישראל כשיצאו ממצרים, והתגבר ברשעו לעמד נגד ישראל שעשה להם השם יתברך נסים כאלה ביציאת מצרים, עד שהכרח פרעה להודות כי השם הצדיק וגרשם ממצרים, ועמלק הוא עז פנים כזה, ויצא כנגדם, וכמו שפרש רש"י שם, על פסוק (שמות יז, יד) "כתב זאת זכרון בספר" וכו', משל לאמבטי רותחת וכו'. כי הוא כופר מתחלה ועד סוף, שכופר בהנסים והנפלאות שהשם יתברך עושה עמנו בכל עת, ופוגם בכל התקונים המבארים לעיל, והעקר שמתגרה ומתגבר שלא יתגלה חס ושלום אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות וכו"ל. והוא אורב על כל ישראל תמיד.

תקצד לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

והעקר מתגבר חס ושלום בעת הגלות והצרה, שאז
רוצה להטיל כפירות בלב, כאלו עדין לא
התחיל השם יתברך להושיע את ישראל כלל. וזה
בחינת התגברות המן עמלק בסוף הגלות של בבל,
שאמר מאחר שכבר התגבר נבוכדנצר והחריב את
הבית המקדש שעמד כמה מאות שנים, והגלה את
ישראל מארצם וכו', שוב אין להם תקנה לשוב חס
ושלום. ועל-כן התגבר הוא וזרעו הטמא לבטל בנין
בית המקדש, כי אמר שאפס תקנה לישראל חס ושלום,
וזה שכתוב (אסתר ג, ח) "ישנו עם אחד", ודרשו רבותינו,
זכרונם לברכה (אסתר רבה ז, יב) 'אלקיהם ישן הוא', דהינו
שלא יושיע עוד חס ושלום לישראל, כאלו הוא ישן.

וזהו "מפזר ומפזר בין העמים ודתייהם שונות מכל
עם", שאמר שהם מפזרים ומפזרים בין העמים,
בחינת רבוי שנוי דעות ומחלוקת, בחינת פזור ופרוד בין
העמים שנפלו לדעות השבעים עמים, שכל זה הפך
כלליות הפעלות משתנות באחד הפשוט וכנ"ל.

וזהו "ודתייהם שונות" וכו', שאמר שדת ישראל,
בבחינת התגברות השנויים והפזור והפרוד חס
ושלום, כי כפר בדת ישראל הקדוש, שכל דת תורתנו
הקדושה, הוא שעל-ידי דת תורתנו הקדושה נכללין
באחד הפשוט, על-ידי כל מצוה ומצוה, ועל-ידי כל

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקצה

אות ודבור של התורה הקדושה, כי אורייתא ישראל
וקדשא בריך הוא כלא חד (זהו חלק ג' עג.). והמן רצה
להפך הקצרה חס ושלום, ואמר שהכל בהפך, ועל-כן
רצה להתגבר על ישראל להשמיד להרג ולאבד וכו',
כי הוא בחינת התגברות הדמים בשעת הצרה, כי הוא
מזרע עשו אדמוני (בראשית א, א), על שם תגברת הדמים
הרעים, שמשם סטרא דמותא, שנמשך מחטא עץ
הדעת טוב ורע, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה
(חלין קלט.): 'המן מן התורה מנין, שנאמר "המן העץ"
וכו', שאז נגזר מיתה, ועל-כן רצה לכלות את ישראל
חס ושלום. וכן הוא בכל דור ובכל אדם, כמו שכתוב
(שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דור", שמתגבר
על כל אדם בכל עת בכל מיני תחבולות להפילו חס
ושלום, כי הוא המסית הוא המסטין וכו' (בבא בתרא טז.),
כי בתחלה מסית האדם למה שמסיתו, ואחר כך מקטרג
עליו עד שבא עליו איזה צרה ויסורים חס ושלום. והוא
בעצמו שמחליש ומבלבל לב האדם, שלא יצעק ויתחנן
להשם יתברך, כי מכניס בלבו כאלו אפס תקוה חס
ושלום, ורוצה להשפיע מדעתו כל הטובות והחסדים
והנסים והנפלאות שעשה השם יתברך עם אבותינו,
ועם כל אחד ואחד בפרטיות:

תקצו לקויטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

והתקון לכל זה, הוא בחינת מרדכי, שהוא בחינת הצדיק האמת, בחינת "מר דרור" (שמות ל, כג) — 'מרי דכיא' (בפירושים שם), שהוא בשמים ראש של שמן המשחה, שבו נמשח כל המשכן וכליו, ואהרן הכהן ובניו, שכל עבודתם במשכן, ובבית המקדש הכל היה לכלל כל הפעולות משתנות באחד הפשוט וכנ"ל, כי שם עקר התגלות אלהות, כמו שכתוב (שמות כט, מג): "ונועדתי שמה לבני ישראל" וכו' וכנ"ל. ועקר קדשת המשכן וכליו נמשך משמן המשחה, שהוא ריח טוב דקדשה הנמשך מקדשה גבה מאד מאד, שיש לו כח לקדש את כל המשכן וכליו וכו', להעלותם ולהכניסם מחל לקדש, שעקר הקדשה הוא שנכללין באחדות הפשוט, ששם כל שרש של כל הקדשות. נמצא ששמן המשחה שעשה משה היה לו כח נפלא כזה, להעלות כל המשכן וכליו שנעשה מזהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן וכו' וכו', שהיה בו רבוי שנויים וגונון הרבה, שיש בכסף וזהב וכו', שהם כלל כל חמדת העולם בפרט חמדת המון, שהוא בחינת התגברות הדמים וכו' הנ"ל.

והמשכן שנעשה מפל זה היה תקון על כל זה כנ"ל, וכל קדשתו נמשך על ידי שמן המשחה, שבו נתקדשו המשכן וכליו, והעלה הכל, כל הגונון

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקצז

והשנויים הרבים שיהיו נכללין באחד הפשוט, ששם כל הקדשות, שעל-ידי-זה היה כח במשכן לכפר על בני ישראל לטהרם מכל הטמאות, שכלם הם בחינת כפירות הנמשכין מבחינת פרווד הנ"ל, שמפרידין חס ושלום הפעלות משתנות וכו' כנ"ל. פי עקר התקון על-ידי בחינת ריח טוב, שהוא חיות הנשמה, שהוא בחינת שמן המשחה, שנעשה בתקונים נשגבים פא"ה, שיש לו כח להמשיך ריח טוב לכל הרחוקים מהקדשה, שאי אפשר להחיותם, כי אם בבחינת ריח טוב, בבחינת הנאמר על נפשות ישראל המטלים בגלות תאותיהן ומדותיהן חס ושלום, "סמכוני באשיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני" (שיר השירים ב, ה), כמו שפרש רש"י שם, שהם מיני ריחות:

פי בעונותינו הרבים בעצם חלישותנו עתה בתקף מרירות גלות, כבר נחלש כחנו כל כף, עד שאין אנו מרגישים נעם מתיקות צוף דבש אמרי נעם של הצדיקי אמת המחייב אותנו באמרות טהורות פא"ה, בבחינת "כל אכל תתעב נפשם" וכו' (תהלים קז, יח). ואין חיותינו אלא מה שאנו מריחין מרחוק מעט הריח הטוב הקדוש והנורא של חדושי תורתם הקדושה, וזה בחינת הריח של שמן המשחה, שבו נתקדש הכל, ונכנס מחוץ לפנים, שמשם קדשת מרדכי כנ"ל, שהוא

תקצח לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

מכניע קלפת הזמן עמלק, שרוצה להטיל פגם בראשית
הישועה, כאלו לא התחיל השם יתברך עדין להושיע
כלל. ומרדכי יודע כל זה, ומכניס בחכמתו האמונה
הקדושה בישראל, ומאיר בלב האדם ומזכירו בכל עת
כל הטובות והנסים והנפלאות שפבר עשה השם יתברך
עמנו בכלליות ובפרטיות וכו', וכמו שכתוב (תהלים קג,
ב): "ברכי נפשי את ה' ואל תשכחי כל גמוליו" וכו'.

ועל-ידי-זה יש כח לצעק ולהתחנן לפני השם יתברך
שיושיענו גם עתה וכו"ל, שעל-ידי-זה
היה תקף הנס של פורים, שנכנע ונפל הזמן עמלק,
וברחמיו יתברך הפיר את עצתו וקלקל את מחשבתו
ונתהפך הכל לטובה, מהפך אל הפך, כמו שכתוב (אסתר
ט, א): "ונהפך הוא אשר ישלטו היהודים" וכו'. "וקבעו
ימי הפורים האלה שמחה ומשחה ויום טוב" לדורות,
להודיע שגם בעבודתנו לא עזבנו אלקינו (עזרא ט, ט),
שזהו תקף הנס והישועה הנפלאה של פורים, שגדול
מכל המועדים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה
(מדרש משלי ט), כי עקר הנס הוא מה שראינו שגם
בעבודתנו בתקף הגלות, השם יתברך משגיח כל כך
בהשגחה נפלאה, וסבב סבות לטובה מתחלה ועד סוף,
שדיקא על-ידי הזמן תהרג ושתי המרשעת, ואחר כך
על-ידי-זה בעצמו יהיה תקף הנס שפתו את הזמן

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תקצט
על-ידי אסתר בהשגחות נפלאות כאלה, כמבאר במגלה
הקדושה.

וצריך לשום לב לזה היטב, להבין מזה, שכמו כן גם
עפה, עדין לא עזב חסדו מאתנו, וצריך
להתגבר בשמחה תמיד, להמשיך קדשת שמחת פורים,
להאמין כי השם יתברך עמנו גם עפה בתקף הגלות
הזה, ולתן תודה והודאה בכל יום על העבר ולבקש
להבא וכו' כנ"ל:

וזה בחינת "דברי שלום ואמת" (אסתר ט, ל), זה
בחינת שלשה קני האמת המאירין בהדבור,
שעל-ידי-זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעלות
משתנות, שזהו בחינת שלום כנ"ל: וזהו "דורש טוב
לעמו", בחינת הלכות שהיה דורש טוב לישראל,
ומברך כל הלכות התורה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
לברכה (מנחות סה.), שהיה פותח בדברים ודורשן.
"ודובר שלום לכל זרעו", בחינת שלום הנ"ל, שהוא
בחינת התגלות אחדות הפשוט וכו', שזהו עקר גמר
התקון כנ"ל.

וזהו "לכל זרעו" דיקא, כי העקר שיהיה נמשך שלום,
בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך פעלות
משתנות לכל זרע ישראל הנולדים בכל דור ודור,

תר לקוטי הלקות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

בבחינת "זרע יעבדנו יספר לה' לדור" (תהלים כב, לא). כי עקר מלחמת עמלק הוא בכל דור מחדש, מחמת שבכל דור ודור נמשכין הנשמות בחדושים נפלאים מחדש, כי אין שני בני אדם שבכל הדורות שוים, וכמבאר לעיל מזה (באות כג).

ומחמת רבוי השנויים והשכליות המתחדשים בכל דור רוצה להתגבר עמלק להפריד במחשבה חס ושלום הפעלות משתנות מאחדות הפשוט וכנ"ל, ועל-כן "מלחמה לה' בעמלק מדור דור".

וזה בחינת כל החכמות של הבל המתעוררים מחדש בכל דור, הן חכמות החיצוניות, שהם חכמת הפלוסופיא המתגברין ביותר בכל דור, והן שאר חכמות של העולם של שטות והבל שנדמה לכל אחד כאלו עפה העולם נתחכם יותר, כאלו בדורות הקודמים לא היה להם שכל כלל להתאוות לכלים ותכשיטין אלו וכו', כאשר מצוי דברי שטות כאלה בין בני הנעורים. והכל נמשך מבחינת הנ"ל, מחמת שבאמת בשורש קדשת הנשמות, נמשכים בכל דור ודור בבחינת התחדשות לטובה, כי עקר כבודו יתברך, הוא דיקא שברבוי השנוי דעות העצומים יהיו נכללין באחדותו הפשוט כנ"ל. ואת זה לעמת זה עשה אלקים, על-כן

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תרא
רוצה בחינת זהמת עמלק להפוך הכל כאלו היום הם
חכמים להרע יותר.

אבל השם יתברך לוחם עמו בכל דור כנ"ל, על-ידי
צדיקיו האמתיים, ומגלה הלכות וחדושי תורה
נפלאים כאלה בכל דור ודור, עד שעל-ידי-זה מתגלה
בכל דור ודור יותר התגלות אחדות הפשוט מתוך רבוי
ושנוי דעות הרבה, שהם בחינת פעלות משתנות וכנ"ל,
שזהו בחינת "דורש טוב לעמו, ודובר שלום לכל
זרעו" דיקא, בחינת "ועד דור ודור אמונתו", בחינת
"דור לדור ישבח מעשיך" וכו' וכנ"ל. והבן היטב
לקשר הכל מרישא לסיפא, ותבין עצות והתחזקות
להתקרב תמיד להשם יתברך, ולהודות לשמו יתברך
תמיד, שזה עקר התכלית בחינת שעשוע עולם הבא
וכנ"ל:

(מ) וזה בחינת פסח, וגדל המצוה של ספור יציאת
מצרים, וכמבאר לעיל (באות טז), שעתה שכבר
זכינו לצאת ממצרים וכו', תהלה לאל יש לנו התחלה
טובה וכו' כנ"ל, ועל-כן צריכין להרבות לספור ביציאת
מצרים וכו'. וזה 'עבדים היינו לפרעה במצרים' כי עקר
הגאולה היתה על-ידי שבת, על-ידי שהשם יתברך
ברחמיו המשיך עליהם בעצמו בחינת קדשת שבת על
ששת ימי החל, שעל-ידי-זה נתגלה אחדות הפשוט

תרכ לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

מתוך פעלות משתנות, שכל הפעלות משתנות כלם
נמשכין מאחד הפשוט בעצמו יתברך, שזה נתגלה אז
מאד מאד, על-ידי כל האותות והמופתים הגדולים
והנוראים והעצומים מאד, אשר עשה משה לעיני כל
ישראל, שהפך ממים לדם, ומדם למים, ושלח
צפרדעים, וכשרצה סלק אותם בתפלתו. וכן בכל
המכות שלקה את פרעה וכו', והראה שכל הטבע וכל
הנהגת הפעלות המשנות שבכל העולם, הכל ביד
האחד הפשוט, והם בידו כחמר ביד היוצר, ומגלה
סודו אל עבדיו הצדיקים, שיוכלו לשלט בעולם
להנהיג הכל כרצונם, וכל זה נמשך אז על-ידי השם
יתברך בעצמו, בבחינת אתערוותא דלעלא פמובא, כי
עדין לא היו ראויים לגאולה, כי עדין לא המשיכו
התקונים הנ"ל הנמשכים על-ידי תודה והודאה והלכות
וכו', כי היתה הגאולה הראשונה, ועדין לא קבלו את
התורה, ששם כל ההלכות וכמבאר לעיל מזה.

אך השם יתברך חמל עליהם על-ידי זכות אבות,
ועל-ידי מעט הטוב שמצא בהם, עד שבנפלאותיו
הנוראות הכריח את משה לילך לגאלם, והמשיך
עליהם בעצמו בחינת קדשת שבת לימי החל, עד
שנתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות על-
ידי כל האותות והמופתים וכו' כנ"ל.

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תרג

וְזֶה בְּחִינַת שַׁבַּת הַגָּדוֹל קֹדֶם פְּסַח, כִּי עֲקָר הַנְּסִים שֶׁל
פְּסַח הָיוּ עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן נִקְרָא
'שַׁבַּת הַגָּדוֹל', כִּי זֶה עֲקָר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה
אֲחֻדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כַּנ"ל, שְׁזֵה
נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שַׁבַּת וְכַנ"ל. וְזֶה שְׁמַתְחִילִין 'עַבְדִּים
הָיִינוּ וְכוּ', כִּי קֹדֶם הַגְּאֻלָּה בְּעֵת הַגְּלוּת, דְּהָיִינוּ קֹדֶם
שְׁזָכוּ לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבַּת לִימֵי הַחַל, אֲזִי הָיִינוּ עַבְדִּים
מִחַמַּת שְׁשֻׁלְטוֹ בְּחִינַת יְמֵי הַחַל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֶבֶד, כְּמוֹ
שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל.

וַיּוֹצִיאֵנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם וְכוּ'. הָיִינוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּעֶצְמוֹ הוֹצִיאֵנוּ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ
נְטוּיָה, אַף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא הָיִינוּ כְּדָאִי, כִּי עַדִּין לֹא
הִמְשַׁכְּנוּ בְּעֶצְמָנוּ כָּל הַתְּקוּנִים הַנ"ל, אַף-עַל-פִּי-כֵן
חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהוֹצִיאֵנוּ בְּעֶצְמוֹ בְּכַח רַחֲמָיו
הַנִּפְלְאִים וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ וְאוֹלוֹ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם, הָרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעַבְדִּים
הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, הָיִינוּ כִּי עֲקָר יִצְיַאת מִצְרַיִם הָיָה
לְגֻלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מְדוּר לְדוּר לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(דְּבָרִים ד, ט) "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בָנֶיךָ" בְּחִינַת (תהלים
ק, ה) "וְעַד דוּר וְדוּר אֶמּוֹנְתוֹ", שְׁזֵה זוֹכִין עַל-יְדֵי תּוֹרָה
הַלְכָה, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהוֹלְדוֹת הַקָּדוֹשׁוֹת שֶׁל זֶרַע יִשְׂרָאֵל

תּוֹרַת לְקוּטֵי הַלְכוּת פְּרִיקָה וּטְעִינָה ד' חֲשׁוֹן מְשַׁפֵּט

עִם קְדוּשָׁה. אֲבָל אִזְ עֲדִין לֹא הָיוּ רְאוּיִים לָזֶה, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ הַמְּשִׁיךְ בְּרַחֲמָיו כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּלְלִים, עַד שֶׁגִּאֲלָם בְּעֶצְמוֹ. אֲבָל 'אֱלוֹהִים לֹא הוֹצִיא הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', הָרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וְכוּ' מְשַׁעֲבָדִים הָיִינוּ וְכוּ', כִּי עָתָה שֶׁכָּבֵר זְכוּנוֹ לִיצִיאַת מִצְרַיִם וַיֵּשׁ לָנוּ הַתְּחִלָּה טוֹבָה כַּנִּלְלִים, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ זוֹכִים בְּכָל פַּעַם לְבַחֲנֵינָת תּוֹרַת הַלְכָה כַּנִּלְלִים. שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ תּוֹלְדוֹת הַבְּנִיּוֹת בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, שֶׁאָנוּ יְכוּלִים לְלַמֵּד וּלְהוֹדִיעַ לָהֶם מְדוּר לְדוּר מֵאֵב לְבֵן אֶת מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם כִּי נִוְרָא הוּא, בְּחִינַת "דוּר לְדוּר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךְ" וְכוּ', עַד שֶׁכָּלֵם יִלְכוּ בְּדֶרֶךְ זֶה, בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד וְכוּ', וְלַעֲסֹק בְּהַלְכוּת וְכוּ', עַד שֶׁיִּגְלוּ בְּכָל דוּר וְדוּר הַתְּגִלוֹת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מְשַׁתַּנּוֹת, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה מִחֲדָשׁ בְּכָל דוּר וְדוּר וְכוּ' לִלְלֵי זֶה הוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּן לְבִטֵּל בְּחִינַת עֲבֹדוֹת שֶׁל יָמֵי הַחֹל. אֲבָל 'אֱלוֹהִים לֹא הוֹצִיא הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם' בְּרַחֲמָיו בְּעֶצְמוֹ כַּנִּלְלִים, 'הָרִי אָנוּ וּבְנֵינוּ וְכוּ' מְשַׁעֲבָדִים הָיִינוּ וְכוּ', כִּי לֹא הָיִינוּ זוֹכִים לְהוֹלִידֵת הַבְּנִיּוֹת בְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲנֵינָת בֵּן, בְּחִינַת חֲרוּת, רַק כָּל הַבְּנִיּוֹת וּבְנֵי בְנֵי הָיוּ בְּבַחֲנֵינָת עֲבֹדוֹת כַּנִּלְלִים, שֶׁמִּשָּׁם הָיָה כָּל הַגְּלוּת שֶׁל מִצְרַיִם וְכוּ' ל:

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תרה

וזהו ואפלו 'כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו זקנים כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים'. הינו שלכאורה קשה, מדוע הזהיר כמה פעמים על ספור יציאת מצרים, הלא עקר תכלית יציאת מצרים היה בשביל מתן תורה, כמו שכתוב (שמות ג, יב) "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על החר הזה", שהוא מתן תורה. והיה ראוי לספור רק בהגם של מתן תורה, ומדוע הזהיר ביותר על ספור יציאת מצרים, וגם מתן תורה בעצמו התחיל: "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו', וכן ברב המצות. אבל על-פי הנ"ל מבאר היטב, כי עקר תקף הגם הוא ההתחלה שהוא יציאת מצרים, שהיתה הגאולה הראשונה שהיתה קשה מאד, מחמת שהא בהא תליא וכו' כנ"ל.

וזהו ואפלו 'כלנו חכמים וכו' כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים' דיקא ביותר, אף-על-פי שעתה כבר אנו יודעים את התורה, שזה עקר התכלית שבשביל זה יצאנו ממצרים כנ"ל, אף-על-פי-כן מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, שהוא ההתחלה שעל-ידי-זה זכינו לידע את התורה שזאת ההתחלה היתה קשה ביותר כנ"ל.

תרו לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

וְצָרִיכִים אָנוּ עֲתָה לְסַפֵּר בְּזוֹה בְּיוֹתֵר, כִּי גַם עֲתָה כָּל קִיּוֹם הַתּוֹרָה תְּלוּי בְּזוֹה, כִּי כָּל מֵה שְּׂמוּדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל גְּדֹל חֲסֵדוֹ שֶׁל הַהֲתַחֲלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהִיְתָה קָשָׁה מְאֹד, כָּל מֵה שְּׂמִסְפָּרִים בְּיוֹתֵר וּמוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹתֵר, בֶּן נִמְשָׁכִים כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּלְבָּנִים בְּיוֹתֵר, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה חוֹזֵר וְנִגְדָּל הַהוֹדָאָה בְּיוֹתֵר וְכוּ', וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה לְטוֹבָה כַּנִּלְבָּנִים, שְׁעַל-יְדֵי כָּל זוֹכִין לְשִׁמְחָה, שֶׁהוּא הָעֵקֶר לְהִתְחַזֵּק עֲצֻמוֹ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, לְשִׁמְחָה בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה הַכֹּל יְכוּלִים לְכַנֵּס לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה וְכַנִּלְבָּנִים.

וְעַל-כֵּן 'אֶפְלוּ כְּלָנוּ חֲכָמִים וְנִבְוִנִים וְזִקְנִים וְיוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה', וְכָבֵד עָבַר עָלֵינוּ מֵה שְׁעָבַר, וְזָכִינוּ לִישׁוּעַת הַשֵּׁם וְנִפְלְאוֹת עֲצוּמוֹת — 'מִצָּוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם', שְׁאִז הַהֲתַחֲלָה כַּנִּלְבָּנִים, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה זוֹכִין לְהִתְחַזֵּק בְּשִׁמְחָה גַם עֲתָה, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה עֵקֶר קִיּוֹם הַתּוֹרָה כַּנִּלְבָּנִים.

וְזוֹהוּ 'וְכָל הַמְרָבָה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי זוֹה מְשַׁבַּח', כִּי צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהִרְבּוֹת לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל־לִיּוֹת וּבְכָרְטִיּוֹת, כַּמָּה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ, דִּי שְׁתַּתְּגַדֵּל הַהוֹדָאָה בְּכָל פַּעַם בְּיוֹתֵר, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה עֵקֶר הַתְּקוּנָה

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תרו

כנ"ל, וזהו וכל המרבה לספר ביציאת מצרים, הרי זה משבח, ואיתא בפגנות הרי זה משבח בתסדים, הינו בחינת "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'" (תהלים קז, מג), בחינת "חסדי דוד הנאמנים" (ישעיה נה, ג) שנמשך על-ידי תודה הודאה, כמו שמבאר שם:

מא) וזהו מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע וכו' שהיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית, זמן קריאת שמע דיקא כי על-ידי רבוי הספור ביציאת מצרים נתגלה ביותר אחדות הפשוט מתוך פעלות משתנות כנ"ל, שזהו בחינת קריאת שמע לגלות אחדות הפשוט בעולם בחינת "ה' אלקינו ה' אחד", השם אלקינו הינו אלקותו השוכן ומלבש בנו בכל הפעלות משתנות, השם אחד הכל כולל ומיחד באחדותו הפשוט יתברך, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יג:) שצריך להאריך בד' דאחד כדי להמליכו למעלה ולמטה ובארבע רוחות שהם כלל הפעלות משתנות שבכל הששה קצוות שכלם כוללים באחדותו יתברך, כי השם אחד, והכל נמשך ממנו יתברך לבד. וכל זה נתגלה על-ידי רבוי הספור ביציאת מצרים. ועל-כן סבב השם יתברך שהצדיקים הללו ספרו ביציאת מצרים וכו' עד שבאו

תרח לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

תלמידיהם שקבלו מהם ההלכות שהם גם כן בחינת תודה כנ"ל ואמרו להם: רבותינו הגיע זמן קריאת שמע וכו' כי על-ידי-זה מתגלה אחדות הפשוט שהוא בחינת קריאת שמע כנ"ל:

ולהמתיק יותר לבאר מאמר הנ"ל, כל המרבה לספור ביציאת מצרים וכו' הוא, כי כל מיני עצות שהאירו לנו רבותינו, זכרונם לברכה, שיכולין לחזק את עצמו על ידם, אורב תמיד הבעל דבר לדחותו מהם חס ושלום, על-כן צריכין עקשנות גדול מאד, וכן הוא בענין הנ"ל, שצריכין להתחזק להודות תמיד להשם יתברך על כל החסדים והנפלאות וכו', אף אם הוא כמו שהוא, כי אף-על-פי-כן כבר גמל עלינו נפלאות עצומות. אף הבעל דבר מתגבר בכל פעם להשפיע ולהסתיר חס ושלום וכו'. על-כן צריך האדם להתגבר להרבות לספור ביציאת מצרים וכו', בבחינה הנ"ל.

וזהו 'כל המרבה', המרבה דיקא, שצריך להרבות כל כך, עד שהוא ירבה הספור של יציאת מצרים על המונע, עד שירבה עליו ויבטלו, כעין שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין חלין צח): לענין בטול אסור מרבה עליו ומבטלו. וזהו 'וכל המרבה לספור בחסדי ה' וכו', שהוא בחינת יציאת מצרים וכו' כנ"ל, שמרבה הספור על המונע עד שמבטלו, וכנ"ל, הרי זה משבח וכנ"ל:

לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט תרט

(מב) וְזֶה "וְעִבְרַתִּי בְּאָרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְּאָף אֲנִי וְלֹא שָׂרָף אֲנִי וְלֹא הִשְׁלִיחַ אֲנִי ה' אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר" (שְׁמוֹת יב, יב). הֵינּוּ שְׁבִי צִיֵּאת מִצְרַיִם הִיָּה הַתְּגִלוֹת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כָּל כָּף, עַד שָׁגַם לְמַעַלָּה נִתְגַּלָּה אַחֲדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם בַּתּוֹרָה הַנִּ"ל, שֶׁכְּשֶׁנִּתְגַּלָּה אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט לְמִטָּה נִתְגַּלָּה אַחֲדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט גַּם לְמַעַלָּה, בְּחִינַת 'אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וְיָמֵי כְּעֶמְךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ' וְכוּ'. וְזֶה "וְעִבְרַתִּי בְּאָרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְּאָף אֲנִי וְלֹא שָׂרָף" וְכוּ', כִּי נִתְבַּטְּלוּ כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְהַהַעֲלָמוֹת. כִּי לְפָעָמִים הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מְלַבֵּישׁ הַנְּהַגְתּוֹ עַל-יְדֵי הַמְּלֵאכִים בְּבְחִינַת "הִנֵּה אֲנֹכִי שׁוֹלַח מִלְּאָף לְפָנֶיךָ" (שְׁמוֹת כג, כ), שֶׁנֶּאֱמַר אַחֵר הַחֲטָא, שֶׁמִּשָּׁה לֹא חָפֵץ בָּזֶה, כִּי אִזּוֹ יְכוּלִים לְטַעוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁטָּעָה אַחֵר עַל-יְדֵי-זֶה, וְכְמוֹ שֶׁהִזְהִיר שֵׁם הַכָּתוּב בְּעֶצְמוֹ: "הַשִּׁמְר מִפְּנֵי אֵל תִּמְר", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה (סִנְהֶדְרִין לח): 'אֵל תִּמְרֵנִי בּוֹ', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַטַּעוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, וְכֵן הַטַּעוֹתִים שֶׁל חֲכָמֵי הַטַּבֵּע שֶׁל עֲכָשׁוּ, כִּי הַמְּלֵאָךְ נִקְרָא אֱלֹהִים, שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא הַטַּבֵּע (פְּרָדֵס רְמוּנִים יז, ד). אֲבָל אִזּוֹ בִּיצִיֵּאת מִצְרַיִם חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְגִלָּה אַחֲדוֹתוֹ הַפְּשׁוּט לְמִטָּה וְלְמַעַלָּה, שָׂאִין שׁוּם הַנְּהַגָּה בְּעוֹלָם, כִּי אִם עַל יְדוֹ בְּעֶצְמוֹ, בְּבְחִינַת 'אֲנִי וְלֹא מִלְּאָף אֲנִי וְלֹא שָׂרָף וְכוּ', אֲנִי ה' אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר', כִּי כָּל

תרי לקוטי הלכות פריקה וטעינה ד' חשן משפט

הפעלות משנות שבעולם, הכל ממנו יתברך בעצמו
וכנ"ל:

שיך לעיל

ועל-כן אומרים ברכת כהנים אחר ברכת התורה, כי
ברכת התורה זה בחינת הודאה הנ"ל, שאנו
מברכים ומודים בכל יום תכף בבקר על נעימות חלקנו,
שזכינו לקבל את התורה, שזה עקר ההלוקף להתקרב
להשם יתברך מכל מקום שהוא, כמו שמבאר לעיל
(באות ה) שעל-ידי-זה נעשין כל התקונים הנ"ל, עד
שזוכין שיכללו כל הפעלות משתנות באחד הפשוט,
שזה בחינת שלום ואחדות בין כל ישראל, שכל השנוי
דעות יכללו יחד וכו' כנ"ל, שזה זכה אהרן הכהן יותר
על-ידי שלא התקנא במשה אחיו, אף-על-פי שהיה
גדול ממנו ויצא לקראתו בשמחה, כמו שכתוב (שמות ד,
יד): "וראך ושמח בלבך". ועל-ידי-זה זכה לכהנה, כמו
שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת קלט.) 'בשכר וראך
וכו' זכה לחשן המשפט על לבו'. על-כן אומרים ברכת
כהנים שהוא קדשת אהרן הכהן אחר ברכת התורה, כי
הם בבחינה אחת ותלויים זה בזה כנ"ל. ועל-כן מסימין
ברכת כהנים בשלום, כמו שכתוב (במדבר ו, כו) "וישם
לך שלום", כי על-ידי ההודאה הנ"ל, שהוא בחינת

לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַפְּקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר א' חֲשֵׁן מִשְׁפָּט תְּרִיא
בְּרַפֵּת הַתּוֹרָה זוֹכִין לְשָׁלוֹם וְאַחֲדוּת כַּנִּל, וְכָל זֶה זְכִינוּ
עַל-יְדֵי אֲהָרֹן הַכֹּהֵן כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (אָבוֹת א, יב) 'הָיִי
מִתְלַמְּדֵיךָ שֶׁל אֲהָרֹן אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף
שְׁלוֹם', הֵינּוּ כַּנִּל. וְזֶהוּ 'אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן
לַתּוֹרָה', כִּי עָקָר הַהִתְקַרְבוּת אֶל הַתּוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי
בְּחִינַת הַנִּל, עַל-יְדֵי תּוֹרַת הַדָּאָה שֶׁהוּא בְּרַפֵּת הַתּוֹרָה,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת אֲהָרֹן
הַכֹּהֵן כַּנִּל:

הַלְכוֹת הַפְּקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר

הַלְכָה א

א) כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר זָכָה עֵינִי בְּמֵאֲמַר "וַיְהִי הֵם
מְרִיקִים שְׂקֵיהֶם" (סִימָן יז) מֵהַ שְׂמֵבֵאָר שֶׁשָּׂם עַל
פְּסוּק "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכֵל טָרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתָּה",
כִּי עַל-יְדֵי גֵרִים נִשְׁלָם פְּגָמֵי הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
אֲכִילָה בְּקְדוּשָׁה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמֵשְׁלִיכִין הָעֲבוּדָה זָרָה
שְׁלָהֶם וְחוֹזְרִין לְעֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל נִשְׁלָם הַמִּזְבֵּחַ:

וְזֶה בְּחִינַת "לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכֵל טָרֵף", בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת
הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהוּא בְּחִלְקוֹ שֶׁל טוֹרֵף, שֶׁהוּא

תריב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר א' חשן משפט

נעשה על-ידי בחינת ודם חללים ישתה, בחינת גרים,
כמו שתרגם אונקלוס ונכסי עממיא יירת, וזה בחינת
גרים, כי כל הקודם בנכסי הגר זכה (בכא בתרא מב.), כל
זה כתב רבנו גרו יאיר שם עין שם:

ומחמת זה בעצמו כל הקודם בנכסי הגר זכה, כי זה
בחינת שלמות המזבח, שהוא השלחן, על-ידי
שנחזרין כל העבודה זרה לעבודת ישראל, שהוא
המזבח כנ"ל, כי כל העבודה זרה תחובים בפמון, כמו
שכתב רבנו, גרו יאיר 'בפאמר צוית צדק' (סימן כג),
ועל-כן כל עבודה זרה של כל אמה חקוקה על
המטבע. נמצא שהפמון של אמות העולם, הוא הוא
העבודה זרה בעצמו, והם מקבלים ויונקים מן המזבח
דקדשה כנ"ל, שהוא בחינת השלחן שדומה למזבח,
כמו שמבאר שם, הינו שיונקים משלחן דקדשה, שהיא
אכילת ופרנסת ישראל. והם יונקים משם, ומקבלים
פרנסה וממון, ונעשה אצלם עבודה זרה ממש, כי
הפמון דסטרא אחרא הוא כל העבודות זרות כנ"ל.

ועל-כן עקר מעלת הגרים, הוא מה שחוזר הפמון
שלם אל הקדשה, שזה בחינת החזרת כל
העבודה זרה אל המזבח והשלחן דקדשה כנ"ל, ועל-כן
'כל הקודם בנכסי הגר זכה', כי ישראל זוכים במקומו,
כי זה בחינת החזרת העבודה זרה אל הקדשה, אל

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר א' חשן משפט תריג

המזבח והשלחן דקדשה, כי המזון שלהם הוא העבודה זרה, וחוזר אל הקדשה לפרנסת ואכילת ישראל, שישראל זוכין בנכסיו.

ועל-כן הפסוק מרמז הגרים רק על שם הנכסים שלו, שיורשין ישראל, כמו שכתוב (במדבר כג, כד): "ודם חללים וכו'" — ונכסי עממיא יירת', כמו שכתב רבנו, גרו יאיר, פנ"ל, כי זה זה שלמות המזבח, בחינת "יאכל טרף", שזה נעשה על-ידי שחוזר המזון שלהם לישראל פנ"ל.

וזה בעצמו בחינת הטוב שכתוב ביניהם, הינו המזון שמקבלין מישראל, כי כל טוב גנוז במזון דקדשה, דהינו מזון של ישראל, וכמו שכתב רבנו, גרו יאיר (סימן סט), שכל הנפשות שרשם בעשירות, ונפשות ישראל הם כלו קדש, כלו טוב, וכמרמז בדברי רבנו, גרו יאיר, כמה פעמים. וזה בחינת "וכל טוב אדוניו בידו" (בראשית כד, י), שקאי על העשירות, שהוא בחינת כל טוב, ועל-כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה, שעל שקלים שהם מטבעות של ישראל היה חקוק שם קדש, כי שם הקדשה פנ"ל. ועל-כן עקר הגלות והתגברות האמות על ישראל, הוא רק לקח ממזנם במסים ונתינות, וזה עקר בחינת הטוב שכתוב ביניהם, בבחינת "וכל טוב אדוניו בידו", ביד העבד חס ושלום,

תריד לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר א' חשן משפט

כמוכא בזהר (חלק א' קפא:). ועל-כן הגר שמתגיר, שזה
בחינת שחזור הטוב אל הקדשה, ומושך עמו גם מהרע
עין שם, על-כן נכסיו לישראל לאחר מותו, כי זה
בחינת החזרת הטוב כנ"ל:

ב) נמצא כשישראל זוכה בנכסי הגר, אזי הוא מעלה
ומברר הטוב אל הקדשה. ועל-כן הדין לענין
הפסק רשות בנכסים, הוא כדינו לענין שבת, שכל מה
שנחשב רשות לענין שבת לענין אסור הוצאה, הוא
נחשב רשות אחר בנכסי הגר, שאין יכול לזכות בו עד
שנעשה שם חזקה, וזכה מיחדת, כי החזקות והזכיות
בנכסי הגר הוא בחינת הברור והתקון שמברר ומתקן
הטוב שיש שם, ועל-ידי-זה זוכה בו, וכשיש חלוקי
רשיות, נמצא שהטוב פבוש בכמה מקומות חלוקים,
על-כן צריך לכל אחד זכיה מיחדת. והשעור הוא כמו
חלוקי רשיות של שבת כי ידוע שחלוק רשיות של
שבת, הוא בבחינת הברורים, ועל-כן בשבת שאין ברור
אז, על-כן אסור להוציא מרשות לרשות כמוכא.
ועל-כן מה שנחשב רשות לענין ברורים, עד שאסור
להוציא ממנו בשבת כנ"ל, הוא נחשב רשות גם כן
לענין נכסי הגר, שצריך זכיה וברור בפני עצמו, כי
הרשות מפסיק, וצריך ברור מיחד, דהינו החזקה
והזכיה כנ"ל.

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר א' חשן משפט תרטו

וכן רשות המפסיק לענין טמאה מפסיק בנכסי הגר, כי גם נכסי הגר היו בתחלה בגבולי הטמאה, ועל-כן מה שהוא גבול לענין טמאה, הוא גם כן גבול מיוחד בנכסי הגר, וצריך זכיה וברור מיוחד להעלותן מגבול הטמאה לגבול הקדשה.

וכן רשות המפסיק לפאה מפסיק גם כן בנכסי הגר, כי הפאה היא הפקר לעניים, וידוע שעקר ברור ועליות הניצוצות הוא על-ידי צדקה. גם כל עקרן של גרים נעשים על-ידי הצדקה, כמו שכתב רבנו, גרו יאיר שם, ועל-כן רשות המפסיק לענין צדקה, דהינו פאה, שהוא בחינת ברורים הוא מפסיק בנכסי הגר כנ"ל:

ענין שם זכיה שכל מה שהאדם קונה הן מהפקר או מחברו נקרא זכיה, בבחינת מה שכתב רבנו, גרו יאיר, במאמר 'האי מאן' וכו' (סימן כט) על 'זכה נעשה ראש' (יומא עו:), זכה הוא בחינת שמוצף הדמים של שס"ה גידין, בבחינת בגדים לבנים עין שם, וזה בחינת משא ומתן, משא הוא הפגם, ומתן הוא התקון, כמבאר שם עין שם. נמצא, כשעושה משא ומתן וקונה איזה דבר, או שקונה מן ההפקר, על-ידי-זה הוא מתקן ומעלה הדבר הינו הניצוצות, וזה התקון הוא בבחינת בגדים לבנים, בחינת תקון הדמים, ועל-כן נקרא זכיה, בחינת שמוצף הדמים כנ"ל, ועל-ידי-זה זוכה בו, כי

תרטז לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט

זה עקר הזכיה, על-ידי שמתקן ומעלה החפץ. ועל-כן צריך לעשות דיקא איזה תקון, כגון הגבהה או משיכה או קנין סודר או שאר דרכי הקנין, שעל-ידי אלו התקונים והקנינים של המשא ומתן מתקן החפץ, בבחינת זכוה הדמים כנ"ל, ועל-כן נקרא זכיה כנ"ל. וכן בקרקע צריך דוקא לעשות איזה תקון, כמו שאמרו בקרקע, כמובא בשלחן ערוך, ועל-ידי התקון זוכה בו כנ"ל:

הלכה ב

גר שמת ואין לו יורשים, כל הקודם בנכסיו זכה.

(א) על-פי המבאר במאמר המתחיל 'תקעו', המדבר מאמונה, בלקוטי תנינא סימן ה', ואיתא שם שעל-ידי האיש תבונות זוכין לאמונה, ואיש תבונות הוא מי שמצחצח נשמתו, וזה נעשה על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים וגופים, פי על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, דהינו שתופא דנפשא וגופא (תקוני זהר יב:), על-ידי זה נמשך פרנסה וכו' עין שם. ופרנסת הצדיק הוא בחינת (משלי יג, כה) "צדיק אכל לשבע נפשו", בחינת (ישעיה נח, יא) "והשביע בצחצחות נפשו", ועל-כן על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט תריז

וגופים, שעל-ידי-זה זוכין לפרנסה, על-ידי-זה מצחצח נשמתו, בבחינת "והשביע בצחצחות נפשך", ואזי הוא בחינת "איש תבונות", ואזי יכול לגלות האמונה הקדושה וכו', כמבאר שם, עין שם כל זה היטב. ועל-ידי שמעלין האמונה הנפולה, על-ידי-זה נעשין גרים וכו' עין שם:

ב) ולקשר הענין קצת, כי דיקא על-ידי שמעלין ומתקנין האמונה הנפולה על-ידי האיש תבונות, דהינו על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-ידי-זה דיקא נעשין גרים. כי באמת המשכת רוחניות אלהות לתוך צמצומים, שהוא שתופא דנפשא וגופא, זה בחינת הולדה. ועקר הולדת הצדיקים הוא נפשות הגרים, כי הצדיקים מולידים נפשות הגרים, בבחינת "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב, ה) כמבאר בספרים. וזה בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ועל-כן על-ידי-זה דיקא נעשין אחר כן גרים כמבאר שם במאמר הנ"ל. ועל-כן ירשת הגר שיך לכל ישראל, וכל הקודם בהן זכה. פי ענין ירשה מבאר על-פי הנ"ל, כי עקר הירשה שזוכין בנחלת המת, הוא בשביל לתקן נפש המת, בבחינת "להקים שם המת על נחלתו" (עין דברים כה, ז), כי עקר הנחלה נמשכת מבחינת המשכת רוחניות

תריח לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט

אלקות לתוך צמצומים, שעל-ידי-זה זוכין לפרנסה, דהינו נחלה ועשירות, ועל-ידי הפרנסה והנחלה זוכין לבחינת והשביע בצחצחות כנ"ל. וכשנסתלק האדם, אזי עקר התכלית שלו שיזכה לבחינת הצחצחות הנ"ל לצחצח נפשו ונשמתו, בבחינת "והשביע בצחצחות נפשך". וזה זוכה כל אחד כפי מה שהשתדל בחייו להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שעל-ידי-זה זוכין לאלו הצחצחות כנ"ל, כי זה כלל כל התורה והמצוות.

כי כלל כל התורה והמצוות הוא בשביל להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, כדי לגלות אלקותו יתברך בעולם, כי לית מחשבה תפיסא בה כלל, כי אם על-ידי התורה והמצוות נעשין צמצומים לגלות אלקותו בעולם, ועל-ידי כל מצוה ומצוה שעושין, ממשיכין רוחניות אלקותו לתוך בחינת צמצום, כדי לגלות אלקותו בעולם. ועל-כן על-ידי המצוות שהם בחינת צמצומים לאלקותו יתברך, בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-ידי-זה זוכין לצחצחות הנ"ל כנ"ל.

ועקר בחינה זו, בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, נעשה על-ידי הולדה, על-ידי שזוכין לבנים פשרים, כי הבנים שמולידין, זהו עקר בחינת

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט תריט

המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, דהינו שתופא
דנפשא וגופא. ועל-כן אחר ההסתלקות, אי אפשר לו
לעלות לאתחזא קמי מלכא, כי אם על-ידי שזכה
להשאיר בנים אחריו בזה העולם, כי אי אפשר לו
לעלות ולהתענג באורות הצחצחות הנ"ל, כי אם
על-ידי לבושין להלביש נשמתו כידוע. והלבושין
נעשין על-ידי המצות ומעשים טובים שסגל בחייו,
שהם בחינת צמצומים כנ"ל בחינת לבושין. ועל-כן
צריך להשאיר אחריו בנים, כי הבנים הם עקר בחינה
הנ"ל, בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים
כנ"ל. ועל-ידי שמשאיר בנים אחריו, על-ידי-זה יש לו
לבושין להלביש נשמתו כמובא.

כי עקר הלבושין נעשין על-ידי בחינת המשכת רוחניות
אלקות לתוך צמצומים, שזהו בחינת לבושין, שזה
נעשה על-ידי הבנים כשרים שמולדין, שהם שתופא
דנפשא וגופא, בחינת חבור רוחניות אלקות עם
הצמצום והגוף כנ"ל, ועל-כן זוכין להתלבש בלבושין,
בחינת צמצומים כנ"ל, ועל-ידי-זה זוכין לבחינת
צחצחות, בחינת "והשביע בצחצחות נפשך", כי זה
זוכין דיקא על-ידי בחינת המשכת רוחניות אלקות
לתוך צמצומים, שהם בחינת הבנים וכו"ל.

תרכ לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט

ועל-כן הבנים, שהם בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים פנ"ל, שעל ידם זוכין לנחלה ופרנסה, ועל-ידי-זה זוכין לצחצחות פנ"ל, על-כן הם זוכין בהנחלה, פי הנחלה דהינו הפרנסה שיף להם, פי הם בעצמן הם בחינת המשכת רוחניות וכו', שעל-ידי-זה זוכין לנחלה פנ"ל, ועל-כן להם שיף הנחלה, ועל-ידי זה שהם מקבלין נחלת המת, על-ידי-זה זוכה לעלות ולהתלבש ולזכות לבחינת הצחצחות הפנ"ל, פי על-ידי הנחלה דהינו פרנסה ועשירות על-ידי-זה זוכין לבחינת צחצחות פנ"ל, ועל-כן בניו מעלין נפשו לבחינת הצחצחות על-ידי נחלתו דיקא, בחינת להקים שם המת על נחלתו דיקא, וכנ"ל פי השם הוא הנפש:

ג) וכשאיין זוכה לבנים חס ושלום, אזי הנחלה מחזרת על האכסניא שלה, דהינו לבני משפחתו, והאב קודם לכל יוצאי ירכו, פי הוא נמשך משם. והכלל, פי עקר הנחלה נמשכת למקום שנמשך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שמשם שרש הנחלה והפרנסה פנ"ל, ועל-כן עקר הנחלה לבניו ולבני בניו וכו', פי זהו העקר, שיהיה נמשך רוחניות אלקות לתוך צמצומים בכל פעם יותר ויותר מדור לדור, כדי שיתגלה אלקותו ותברך בעולם בכל פעם יותר, ולשם נמשך הנחלה, דהינו הפרנסה פנ"ל, ועל-כן עקר

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט תרכא

הירשה לבנים פנ"ל. אבל כשלא זכה לבנים חס ושלום להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, להמשיך להם הנחלה, אזי בהכרח לחזור אל השרש, אשר משם נמשך הוא בעצמו, כי הוא בעצמו נמשך מאביו גם כן בבחינה הנ"ל, בבחינת המשכת רוחניות וכו' פנ"ל, ומשם שרש הנחלה שלו פנ"ל, ועקר שיהיה נמשך להלן יותר מדור לדור פנ"ל.

אך כשלא זכה לזה, אזי בהכרח לחזור אל השרש לאביו, אשר הוא נמשך משם בבחינה הנ"ל, בבחינת המשכת רוחניות וכו', ומשם שרש נחלתו, ועכשו חוזרת הנחלה להשרש, אשר משם נמשך נפשו לתוך גופו, אשר משם שרש הנחלה פנ"ל, ועכשו חוזר הכל לשרשו. ואם אין אביו קיים, נמשך לבניו של אביו, או לבני בניו, שהם בבחינת ההמשכה, בבחינת המשכת רוחניות וכו'. ולהם נמשך הנחלה, כי הנחלה שיכא דיקא לבחינת המשכת רוחניות אלקות וכו'. דהינו לאביו שהוא השרש שממנו נמשך פנ"ל, או לבניו ויוצאי חלציו שנמשכו ממנו בבחינה הנ"ל:

ד) ועל-כן הגר שאין לו בנים, אזי נכסיו הפקר לכל ישראל, וכל הקודם בהם זכה. פי עקר נפש הגר נמשך מכלל ישראל, פי ישראל כלם נקראו צדיקים, כמו שכתוב (ישעיהו ס, כא) "ועמך כלם צדיקים",

תרכב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ב' חשן משפט

והם בוראים נפשות הגרים, כי הם ממשיכים רוחניות אלקות לתוך צמצומים, בחינת שתופא דנפשא וגופא, שזהו בחינת הולדה, בחינת נפשות הגרים שנבראים על-ידי-זה פידוע, ועל-ידי-זה זוכין לפרנסה כנ"ל.

וזהו בחינת "ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן", כי הא בהא תליא, כי על-ידי הנפש אשר עשו, דהינו נפשות הגרים בחינת המשכת רוחניות וכו' כנ"ל. על-ידי-זה זוכין לפרנסה ועשירות, ועל-כן ירשת הגר שיכא לכלל ישראל, כי מהם נמשך נפשות הגרים, אשר משם נמשך הנחלה והפרנסה כנ"ל.

ועל-כן הנחלה מחזרת על אכסניא שלה, דהינו לכלל ישראל, וכל הקודם זכה, כי מהם נמשך נפש הגר, אשר משם נמשך הנחלה כנ"ל, ועל-ידי שהישראל מקבל וזוכה בנחלת הגר, על-ידי זה יוכל לתקן נפשו של הגר. כי הנחלה נמשכת מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שהם בחינת לבושים, ועל-כן על-ידי הנחלה הנמשכת, משם יוכל להלביש על-ידי-זה נפש המת, שיוכל לעלות ולהתענג באורות הצחצחות, בחינת "והשביע בצחצחות נפשך", שזהו בחינת ירשה, בחינת להקים שם המת על נחלתו כנ"ל. וזהו גם כן בחינת ירשת הגר, כי הוא נתתקן

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט תרכג
על-ידי כלל ישראל, שמשם שרש נפשו כנ"ל, ועל-כן
הנחלה שלו שיף להם כנ"ל:

הלכה ג

(א) ענין הפקר ונכסי הגר שהם גם כן הפקר לאחר
מותו, וכל הקודם בהם זכה.

כי כל הקנינים של כל הדברים שבעולם הם על-ידי
הדעת, כי על-ידי הדעת נעשין כל הקנינים
שבעולם, כי עקר הקנין הוא כשנעשה בידיעה שלמה,
ובשביל זה תקנו חכמינו, זכרונם לברכה, כל הקנינים
של כל דבר ודבר, כגון מטלטלין במשיכה או
בהגבהה, וקרקעות בחזקה וכיוצא בזה. כי רבותינו,
זכרונם לברכה שיערו, שעל-ידי קנין זה נמשך הדעת
לתוך המכירה או המתנה, דהינו כשאומר לו: 'לך משך
וקני', והקונה משך החפץ, אז בודאי סמכא דעתם של
המוכר והקונה שיתקיים המקח ולא יחזרו בהם עוד
לעולם, וכן בכל הקנינים. כי עקר הקנין על-ידי הדעת,
שמשם נמשכין כל הדברים שבעולם, כמו שכתוב
(תהלים קד, כד) "כלם בחכמה עשית", וכמו שאמרו
רבותינו, זכרונם לברכה (נדרים מא) 'דעת קנית מה חסרת,
דעת חסרת מה קנית', וכמו שכתוב (משלי ד, ה) "קנה
חכמה קנה בינה", והדעת הוא התורה, שנקראת

תרכד לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט

ראשית דעת (שם א, ז), נמצא שעקר קיום כל המשא ומתן שבעולם, הוא על-ידי התורה, שהוא הדעת שמחיה את הכל, שעל ידו כל הקנינים על-פי דין תורה, כגון משיכה או הגבחה וכו', כי על-ידי הדעת שהוא התורה מתקיימים כל הקנינים שבעולם כנ"ל. ועל-כן אי אפשר להקנות שום דבר לחברו במכירה או במתנה, כי אם על-ידי איזה קנין, כפי הדין תורה, כי בלא הקנין השיך לאותו דבר, עדין לא נמשך הדעת, שהוא התורה לתוך אותה המכירה וכיוצא, ועל-כן עדין לא נתקיים המקח וכנ"ל. אבל ענין הפקר הוא בחינת קדם קבלת התורה, כי עקר קיום כל העולם, הוא רק על-ידי התורה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת פח) על ה' דה'ששי, שכל העולם היה תלוי עד ששה בסיון, שקבלו ישראל את התורה, וכמו שכתוב (תהלים עה, ד) "נמוגים ארץ וכל ישביה אנכי תפנתי עמודיה סלה", ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (עין רש"י שם) על קבלת התורה, שעל ידה נתבסס העולם, אבל קדם קבלת התורה היה כל העולם בבחינת תהו ובהו, בבחינת הפקר, ואפלו קיום העולם קדם מתן תורה היה רק בשביל העתיד, שיקבלו ישראל את התורה. אבל בלא התורה נחשב כל העולם הפקר כמדבר, והכל יכולין לשלט בו חס ושלום.

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט תרכה

כי באמת, הן בכלליות העולם, קדם קבלת התורה, והן בכל אדם בפרטיות, כל זמן שאינו נוהג כשורה חס ושלום, ואינו מקיים את התורה חס ושלום, אז העולם והאדם הם בבחינת הפקר, כי אין הפקר גדול מזה, כשאין חושבין על אחריתו ותכליתו, ומה יהיה ממנו בעלמא דאתי לאחר פטירתו, כי אי אפשר להמלט מן המיתה בשום אופן, כי אפלו כשיבוא משיח במהרה בימינו גם אז יהיה מכרח כל אדם למות כמו שאמר רבינו ז"ל בפרוש שאפלו משיח בעצמו ימות, לא כמו שחושבין העולם ששיבוא משיח תתבטל המיתה כי לא כן הוא כפ"ל (חיי מוהר"ן ועה), ואם כן מאחר שאי אפשר להמלט מזה, ואז יהיה עולם ארוך לעולמי עד ולנצח ונצחים, היש מפקר גדול מזה, כשהולך אחר תאוות לבו, ומפקיר עצמו מחיים ונצחיים, וכמו שאמר רבנו, זכרונו לברכה, ונדפס בשיחות הר"נ (סימן נא) שאמר רבנו, זכרונו לברכה, שהפקרות אין צריכין לעבודת השם יתברך, כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקרות. ואמר, אף-על-פי שאצלי, אין זה הפקרות כלל, כי אדרבה להפך הוא מפקר, הינו מי שאינו מפקיר עצמו בשביל השם יתברך, זהו מפקר באמת. אך אף-על-פי-כן אפלו מה שנקרא אצל העולם הפקרות וכו', גם זה אין צריכין, כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקרות עין שם:

תרכו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט

נמצא שבאמת זה שאינו הולך בדרכי השם, זהו מפקר באמת, כי אין הפקרות גדול מזה, שמפקיר החיים נצחיים, וטוב אמת ונצחי, בשביל שעה קלה, בשביל תענוגי עולם הזה, שהוא כצל עובר, וכל תענוגיו מערבים במרירות בכעס ויגון ומכאובות, ואין שום אדם שרודף אחר עולם הזה שיהיה לו נחת ותענוג בעולם הזה, כי כל ימיו כעס ומכאובות, כי העולם הזה מלא פגעים וצרות ויסורים ודאגות ומרירות גדול, בכל עת ובכל שעה, וכמוכא בשל"ה (מסכת יומא פרק דרף חיים ותוכחת מוסר) אין רגע בלא פגע אין שבוע אין שמטה וכו' וכו' עין שם. וכמבאר אצלנו במקום אחר, שבאמת אין נמצא גם אחד שיהיה לו עולם הזה כלל. ובודאי אין טוב באדם, כי אם לרדף תמיד אחר התכלית האמתית, תכלית הנצחי, שהוא לעבד את השם תמיד, לסור מרע ולעשות טוב, שזהו טוב אמת לנצח נצחים. נמצא מי שאינו מקבל על עצמו על תורה ומצוות, הוא בחינת מפקר, ובאמת הוא הפקר, כי נסתלק ממנו שמירתו יתברך, והכל יכולין לשלט בו, וכמו שמצינו בכלליות ישראל, כשחטאו בימי בית ראשון, שנבאו להם הנביאים שיהיה כמו הפקר וישלטו בהם העכו"ם, כמו שכתוב בירמיה ל"ד "הנני קורא לכם דרור נאום ה', אל החרב וכו'. ופרש רש"י שם: הנני קורא לכם דרור מאתי, שאיני אדון

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט תרכז

לכם, ותהיו הפקר אל החרב וכו', וכיוצא בזה בכמה פסוקים, וזהו בחינת חרבן הבית המקדש, כי מחמת עונותיהם הפקיר השם יתברך את הבית המקדש, עד ששלוטו בו ידי זרים:

פי קדם קבלת התורה, וכן כשעוזבין את התורה חס ושלום, ואין מקימין אותה חס ושלום, אזי העולם חס ושלום, בבחינת הפקר, כי עקר קיום העולם הוא על-ידי התורה. וישראל זכו בכל העולם ומלאו על-ידי קבלת התורה, ובשביל זה קבלו ישראל את התורה במדבר, כי מדבר הוא מקום הפקר, להורות שישראל זכו בכל העולם מן ההפקר על-ידי התורה, כי קדם קבלת התורה הכל נחשב כמדבר שהוא הפקר, ועל-כן הפקר נעשה על-ידי דבור בעלמא, בלי שום קנין, כי כשנותן מתנה או כשמוכר לחברו דבר, כל זמן שלא קנה חברו אין המכירה והמתנה פלוס, ויכול לחזור בו, אבל בהפקר, תקף כשמפקיר חל ההפקר, ואינו יכול לחזור בו, אף-על-פי ששום אדם לא החזיק בו עדין, כי אם כשהוא בעצמו חוזר ומחזיק בו כמו אדם אחר שזוכה מן ההפקר, אבל ההפקר חל מיד בלי שום קנין. כי כל הקנינים הם בבחינת הדעת, שהוא בחינת התורה כנ"ל, אבל הפקר נמשך מבחינת קדם קבלת התורה, שהוא בחינת הפקר, וקדם קבלת התורה עדין אין שום

תרכח לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט

דעת כלל, כי עקר הדעת הוא התורה, ועל-כן אין שיף בהפקר שום קנין כלל, שהוא בחינת דעת, כי ההפקר בבחינת קדם המשכת הדעת, שהוא קדם קבלת התורה. כי האדם בכל זמן יש לו בחירה לקיים את התורה, שזהו בחינת קבלת התורה, או חס ושלום להפוך, שזהו בחינת הפקר וכנ"ל:

ב) וזהו בחינת נכסי הגר שהן הפקר. כי הגר, ישראל זוכין בו מן ההפקר, כי קדם שמתגיר ומקבל עליו התורה והמצות הוא בבחינת הפקר וכנ"ל, ואי אפשר להגר שיתגיר כי אם על-ידי ישראל. כי קדם שקבלו ישראל את התורה היה הכל הפקר, והיה רשות לכל אדם לקבל את התורה, ועל-ידי-זה היה זוכה בכל העולם ומלאו מן ההפקר. אבל תכף כשזכו ישראל וקבלו את התורה, אזי זכו הם בתורה ובכל העולם ומלאו התלויים בתורה, ואזי הכל שָׁלְנוּ.

וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא קמא לח.) ראה ויתר גויים, שבשעת קבלת התורה התיר להם ממונם של העכו"ם, כי הכל שָׁלְנוּ על-ידי קבלת התורה כנ"ל. ועכשו שזכינו לקבל את התורה, כל מי שרוצה להתגיר ולקבל עליו את התורה אי אפשר להתגיר כי אם על-ידי ישראל, דהינו על-ידי בית דין מִיִּשְׂרָאֵל, כמבאר בשלחן ערוך (סימן רסח סעיף ג). ואם ירצה הגר

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט תרכט

לקיים את כל התורה והמצוות בעצמו בלי שיתגיר על-ידי ישראל, אינו נחשב לגר, ולא נכנס עדין לקדשת ישראל, ורחוק מהשם יתברך כמו קדם.

פי עכשו שפבר קבלנו את התורה, אי אפשר לשום גר שיתגיר ולכנס בקדשת קבלת התורה, פי אם על-ידי ישראל, פי פבר זכינו בהתורה, והיא שלנו, ומי שרוצה להתגיר הוא צריך לבוא אצלנו דוקא פנ"ל. וכמו ששמעתי מרבונו, זכרוננו לברכה (ח"י מוהר"ן רצט) לענין התקרבות ישראל להשם יתברך, שקדם שיש צדיק אמת בעולם, אזי כל מי שרוצה להתקרב להשם יתברך יכול להתקרב. אבל אחר שפבר נמצא צדיק אמת מנהיג ישראל אמת, אזי אי אפשר לשום אדם להתקרב להשם יתברך, פי אם על ידו דיקא. נמצא שישראל זוכין בגרים מן ההפקר, ועל-פן נכסיו הם הפקר לישראל לאחר מותו. פי ישראל זכו בו ובנכסיו מן ההפקר. על-ידי שקבל את על תורה על ידם, פי הכל תלוי בהתורה וכנ"ל:

ג) וזה בחינת חרבן בית-המקדש, וכל הגליות שישראל גולין מגולה אל גולה, פי מאחר שעברו את התורה נעשו בבחינת הפקר חס ושלום, עד ששלטו בהם העכו"ם, והגלו אותם למקומות הרחוקים מן הקדשה, שהוא בחינת מדבר, שהוא מקום הפקר. אבל

תרל לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ג' חשן משפט

בְּאֵמֶת אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵין דוֹר יְתוּם, וּבְכָל דוֹר וְדוֹר, אֶפְלוּ אַחַר הַחֲרָבָן נִמְצְאִים צְדִיקִים וְכַשְׂרִים שְׂמֻקִּימִין אֶת הַתּוֹרָה, וְאֲזִי הֵם חוֹזְרִים וְזוֹכִים בְּהַתּוֹרָה וּבְכָל הָעוֹלָם הַתְּלוּיִים בָּהּ מִן הַהֶפְקֵר, וְהֵם מְהַפְּכִים מִדְּבַר לְיִשׁוּב. כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ בְּתַחֲלָה אֶת הַתּוֹרָה בְּמִדְּבַר דִּיקָא, לְהוֹרוֹת שְׂזוֹכִים הַכֹּל מִן הַהֶפְקֵר, כִּי כָּל הָעוֹלָם קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת הַפְּקֵר כְּפִי מִדְּבַר וְכַנֵּ"ל. כְּמוֹ כֵּן עֲכָשׁוּ בְּכָל דוֹר וְדוֹר הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּם, שֶׁהֵם מְאִירִין לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וּמְקַרְבִּין אֶת יִשְׂרָאֵל לַהֵשֶׁם יְתַבְּרֵךְ עַל-יְדֵי עֲצוֹתֵיהֶם, שְׂמַגְלִין לָנוּ בְּחִדוּשֵׁי תוֹרָתָם, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְהַפְּכִין מִדְּבַר לְיִשׁוּב, וּמַעֲלִין וּמַגְבִּיִּהִין אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַחֲרָבִים שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל לְשָׁם, כִּי זוֹכִין בְּכָל אֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת מִן הַהֶפְקֵר, וּמַגְבִּיִּהִין הַכֹּל לַהֵשֶׁם יְתַבְּרֵךְ, בְּבַחֲיַנַּת (זְכָרְיָה ט, ז) "וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לְאֵלֵינוּ". כִּי זֶה עֵקֶר סוּד הַגְּלוּת כְּמוּבָא, עַד שֶׁנִּזְכָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ, וְאֲזִי יַחֲזֹר כָּל הָעוֹלָם וּמְלֵאוֹ לְיַדֵּינוּ וּרְשׁוֹתֵנוּ, כִּי הַכֹּל שֶׁלָּנוּ עַל-יְדֵי קִיוֵם הַתּוֹרָה, שְׂזוֹכֵינוּ לְקַיֵּם בְּכָל הַגְּלוּת וְכַנֵּ"ל:

ד) וְזֶה בְּבַחֲיַנַּת שְׂמֻטָּה וְיוֹבֵל, וְכָל הַגְּלוּת נִגְזָר בְּשִׁבִיל בְּטוֹל שְׂמֻטוֹת וְיוֹבֵלוֹת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב לו, כא) "עַד רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת שִׁבְתוֹתֶיהָ" וְכוּ' וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. כִּי בְּשִׂמְטָה וְיוֹבֵל אֵז הַכֹּל הֶפְקֵר,

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרלא

שזהו עקר מצות שמטה ויובל, שיהיה אז כל התבואה הפקר. ועל-כן על-ידי שפגמו בזה נגזר הגלות כנ"ל, כי הגלות הוא בחינת הפקר כנ"ל. כי שמטה ויובל הם בחינת שבת, שהוא בחינת תשובה, כמובא במקום אחר, ועל-כן אז הכל הפקר, כדי לתקן כל החטאים מה שעבר כל אחד על התורה, שעל-ידי-זה היא בבחינת הפקר כנ"ל. ועל-ידי מצות ההפקר של שמטה ויובל, שהם בחינת תשובה, מתקנין פגם ההפקר שגרמו על-ידי עונותיהם וכנ"ל.

פי זה ידוע, שבכל דבר יש טוב ורע, ועל-כן עקר הגלות, שהוא בחינת הפקר, נגזר על-ידי פגם שמטה ויובל, שהם בחינת הפקר דקדושה כנ"ל, שזהו בחינת תשובה. שמי שרוצה לשוב בתשובה, עקר תקונו על-ידי הצדיק שהפקיר את עצמו בשביל השם יתברך בהפקרות גדול, וזה תקונו על מה שהפקיר את עצמו תחלה בשביל תאותיו. וזה בחינת שמטה ויובל כנ"ל. ועוד היו בזה דברים ונשפח:

הלכה ד

כל הקודם בנכסי הגר זכה, וענין הפקר שכל הקודם בו זכה, אבל צריך לזכות בו דיקא באיזה זכיה כפי הקנין שהדבר נקנה בו, כגון משיכה והגבהה

תרלב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

במטלטלין, וחזקה בקרקע, אבל בלא זה אינו זוכה בו, כמבאר בשלחן ערוך בסימן רעג סעיף יא וזה לשונו: דבר המפקר שבא אחד ושומרו, והיה מביט בו שלא יטלנו אדם, לא זכה עד שיגביהנו, אם הוא מטלטל או יחזיק בקרקע כדרך שקונים הלקוחות, עד כאן לשונו:

(א) על-פי התורה 'תקעו אמונה' בלקוטי תנינא סימן ה' עין שם היטב, כי היא תורה ארבה מאד ארבה מארץ מדה ורחבה מני ים. והנה מבאר שם: שלהעלות אמונה הנפולה צריכין לחתור המים שמהם גדלה האמונה. והמים הם בחינת עצות, בחינת "מים עמקים עצה בלב איש" (משלי כ, ה) וכו', הינו שצריכין לצעק מעמק הלב, בבחינת (תהלים קל, א) "ממעמקים קראתיך" וכו', ועל-ידי-זה נתגלין העצות, בחינת "מים עמקים עצה" וכו', ועל-ידי זה נתגלה האמונה וכו'. וזה בחינת בריתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא (שפת עוז), בחינת "גולה עמקות מני חשך" (איוב יב, כב) וכו', אף צריכין לזה איש תבונות, וזה על-ידי שמצחצח נשמתו, על-ידי בחינת (ישעיה נח, יא) "והשביע בצחצחות נפשך", על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שהוא בחינת שם שד"י, בחינת המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו וכו' (ברכות סג).

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרלג

אלקות לתוך צמצומים, נמשך פרנסה, פי תקף כשיש
בריאה, יש פרנסה, עין שם כל זה היטב.

ועל-ידי הפרנסה מצחצח נשמתו, בחינת "והשביע
בצחצחות נפשך", ועל-ידי-זה הוא איש
תבונות, בחינת (איוב לב, ח) "ונשמת שדי תבינם",
ועל-ידי-זה יכול לדלות ולשאב העצות עמקות
שמהם גדלה האמונה, ועל-ידי שמעלין האמונה
הנפולה, על-ידי-זה נעשין גרים וכו'.

ואלו הגרים מזיקין לישראל, כי מכניסין גאווה
בישראל, שמזה נעשין המנהיגים של שקר,
ומזה נמשך נאוף בעולם וכו'. אך התקון על-ידי
המגני ארץ, שהם מעלין פגם הברית, שהוא בחינת
"החתים בשרו" (ויקרא טו, ג), לבחינת (שמות כח, לו)
"פתוחי חותם קדש לה", בחינת תפלין התנוצצות
המחין וכו' וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) נמצא שעלית האמונה הנפולה הוא על-ידי פרנסה
דקדשה של ישראל, שנמשכת מבחינת
המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, כי על-ידי
הפרנסה והאכילה דקדשה מצחצח נשמתו, שעל-ידי-
זה יכול לשאב ולגלות העצות עמקות שמהם גדלה
האמונה כנ"ל. וזה עקר תקון המשא ומתן, וכל

תרלד לקויטי הלקכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

המלאכות והעסקים שעושין בשביל פרנסה, שצריכין לכוון בעסקיו, כדי שירויח ויהיה לו פרנסה, כדי שיוכל לצחצח נשמתו על-ידי אכילתו, כדי שיוכל להעלות האמונה הנפולה פנ"ל.

פי עקר עבודת האדם בזה העולם, הוא לברר ולהעלות האמונה מנפילתה, פי עקר הוא האמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מפות כד.): "בא חבוק ויהעמידן על אחת" וכו', וכמו שמבאר בתחלת התורה הנ"ל, שעקר הוא האמונה וכו' עין שם. ועל-כן עקר תקון המשא ומתן והעסקים הוא על-ידי צדקה לתלמידי חכמים אמתים, פי בודאי לאו כל אדם זוכה לזה שיוכל לצחצח נשמתו על-ידי פרנסתו ואכילתו, עד שיוכל להעלות האמונה פנ"ל. על-כן כל תקונו על-ידי הצדקה שנותן לתלמידי חכמים אמתים, שיש להם זה הכח הנ"ל, עד שמבררין האמונה פנ"ל. ועל-ידי-זה נתתקן הוא גם כן, פי על-ידי עלית ותקון האמונה נתתקן הכל וכנ"ל (וכן מובן בהשיחה הנדפסת בספורי מעשיות השיף להתורה הנ"ל, המתחלת מעלת הנותן צדקה לצדיק האמת, שעקר תקון הנ"ל, בחינת והשביע בצחצחות נפשך וכו', הוא על-ידי שנותן צדקה לצדיקי אמת עין שם).

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרלה

וזה בחינת 'נשאת ונתת באמונה', שהיא השאלה הראשונה ששואלין את האדם כשמכניסין אותו לדין (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, שבת לא.) הינו ששואלין אותו אם נשא ונתן בכל עסקי פרנסתו בשביל האמונה, הינו אם היה פונתו בכל עסקי משא ומתן שלו בשביל שיצחצח נשמתו על-ידי פרנסתו, שעל-ידי-זה מעלין האמונה כנ"ל, או אם על כל פנים נתן צדקה לתלמידי חכמים אמתיים כאלה, שיש להם זה הכח, שנחשב גם כן כאלו הוא בעצמו עוסק בזה כנ"ל, וזהו 'נשאת ונתת באמונה', ששואלין אותו אם נשאת ונתת בשביל האמונה:

וזה בחינת ירשה ששיף לבנים, כי זה כלל גדול, וכבר מבאר מזה למעלה, שעקר עבודת האדם בזה העולם, הוא לברר ולהעלות האמונה כנ"ל, וכל עסקו במשא ומתן וצרכי פרנסתו, הכל בשביל זה להעלות ולתקן האמונה על-ידי פרנסתו כנ"ל. וזה בחינת "כל עמל האדם לפיהו" (קהלת ו, ז), שכל יגיעת ועמל האדם בצרכי פרנסתו, הוא בשביל תקון האמונה, שתלויה בפה של אדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפיי". ועל-כן כשאדם נפטר מזה העולם יורשין בניו את ממונו ופרנסתו, כדי שהם יעסקו להשלים תקון וברור האמונה, על-ידי המון והפרנסה

תרלו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

שֶׁמִקְבָּלִין מִירֵשֶׁת אָבִיהֶם, כִּי תִקְוֶן וּבְרוּר הָאֱמוּנָה הוּא
מִדּוֹר לְדוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים ק, ה): "וְעַד דּוֹר וָדוֹר
אֱמוּנָתוֹ", וְכֵתִיב (עין שם פט, ב): "לְדוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתְךָ"
וְכוּ'. גַּם הַבָּנִים שֶׁמוֹלִיד הֵם מִבְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂתוּפָא דְנִפְשָׁא
וְגוּפָא.

וְעַל-כֵּן הוּא מְצוּה רֵאשׁוּנָה בְּתוֹרָה לְהוֹלִיד בָּנִים, כִּי
עַקֵּר תִּקְוֶן הָאֱמוּנָה עַל-יְדֵי-זֶה כַּנ"ל. כִּי עַל-יְדֵי
שְׁזוּכִין לְבָנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת
לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ פְּרִנְסָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
מִצְחָצַח נִשְׁמָתוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִין הָאֱמוּנָה כַּנ"ל.
נִמְצָא שֶׁעַקֵּר מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּנָיו, שֶׁהֵם
בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים. עַל-כֵּן
כְּשֶׁנִּפְטַר הָאָדָם שֶׁיֵּךְ מְמוֹנוֹ לְבְּנָיו, כִּי מֵהֶם נִמְשָׁךְ כָּל
הַמָּמוֹן כַּנ"ל, וְהֵם צָרִיכִין לְקַבֵּל הַמָּמוֹן יְרֵשָׁה בְּקִדְשָׁה,
וַיַּעֲסֻקוּ בּוֹ בְּאֱמוּנָה, עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְבָרֵךְ וּלְתַקֵּן עַל-יְדֵי-זֶה
אֶת הָאֱמוּנָה כַּנ"ל, כִּי תִקְוֶן הָאֱמוּנָה הוּא מִדּוֹר לְדוֹר,
בְּחִינַת "וְעַד דּוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתוֹ" כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הַזְהִיר בְּפֶרֶשֶׁת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא אֱמוּנַת
הַיְחוד "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיֶךָ" (דברים ו, ז), וְכֵן
בְּפֶרֶשֶׁת שְׁנֵיָה "וְלִמְדַתֶּם אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם", כִּי עַקֵּר
תִּקְוֶן הָאֱמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי הַבָּנִים וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן גַּר

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרלו

שמת ואין לו יורשים כל הקודם בנכסיו זכה. פי מבאר שם בהתורה הנ"ל, שעל-ידי עליית האמונה הנפולה, שעולה על-ידי הפרנסה שנמשך על-ידי המשכת רוחניות אלקות וכו' פנ"ל, על-ידי-זה נעשין גרים פנ"ל, נמצא שעקר התהוות הגרים, הוא על-ידי פרנסת ישראל הפשרים. ועל-כן כשמת בלא יורשים מגיע כל ממונו ופרנסתו לכל ישראל, וכל הקודם זכה, פי כל נפשות הגרים ותקונם הוא על-ידי פרנסת ישראל פנ"ל, ועל-כן על-ידי שישראל מקבלין ממונו ופרנסתו על-ידי-זה מתקנים ומבררים האמונה פנ"ל, שעל-ידי-זה נתתקן נפש הגר שנמשך משם וכנ"ל:

ענין זה של ירשת הגר שכל הקודם בו זכה על-פי התורה, תקעו אמונה פנ"ל, כבר מבאר מזה לעיל בסגנון אחר קצת, ולא נשנה פי אם בשביל דברים הרבה שנתחדשו תהלה לאל יתברך:

א וזה בחינת הפקר שכל הקודם בו זכה, פי עקר הממון והפרנסה נמשך על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים פנ"ל, ודבר המפקר הוא בחינה שהוא בלי צמצום, פי כל דבר שהוא ברשותו של אדם, הוא מושל עליו, ועל-כן כל אדם הוא בחינת מלך ומושל על כל הדברים שהם ברשותו, ועל-כן נקרא המלכות על שם עצירות, כמו שכתוב

תרלח לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

(משלי כב, ז): "עשיר בְּרָשִׁים יִמְשַׁל" וכו', וכן הרבה. והמלך והמושל הוא בחינת צמצום, כי הוא שומר ומצמצם כל הדברים שהם תחת ממשלתו, שלא יצאו חוץ לגבול, ועל-כן נקרא המלך והמושל עוצר, כמו שכתוב: "זֶה יַעֲזֹר בְּעַמִּי" (שמואל א), וכמו שפרש רש"י על פסוק "וְאָפֶס עֲצוֹר וְעִזּוּב" (דברים לב, לו), כי המלך עוצר בעמו וכו', עין שם.

נמצא שכל הדברים שהם ברשות האדם, הם בבחינת צמצום, כי יש עליהם בעל הבית, שהוא עוצר ומושל שהוא בחינת צמצום כנ"ל, אבל דבר המפקר הוא בחינת בלי צמצום, ועל-כן כל הקודם זכה בו, ואי אפשר לזכות בו, כי אם על-ידי עשייה דיקא משיכה וכיוצא כנ"ל, כי צריכין לעשות בו איזה עשייה ועבדא דיקא, כפי הקנין שהוא בחינת צמצום, כדי שיחזור ויתקן בחינת הצמצומים הנ"ל, כדי שימשיך בחינת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שעל-ידי-זה עקר המשכת שפע הפרנסה כנ"ל.

כי עקר כל עשיות והעבודות שצריכין לעשות בשביל פרנסה, כלם הם בבחינת צמצומים, כי כל המלאכות והמשא ומתן כלולים בל"ט מלאכות, שהם בחינת ל"ט מלאכות המשכן (כמובא בדבריו, זכרוננו לברכה, פמה פעמים), וכל מלאכת המשכן היו בשביל

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרלט

להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שזה כל מעשי המשכן, כדי להמשיך שכינת אלקותו למטה, כמו שכתוב (שמות כט, מה): "ושכנתי בתוך בני ישראל":

ועל-כן מי שאינו עוסק בתורה כראוי, הוא מקרח שיעשה איזה עסק בשביל פרנסה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי ראה): יכול, אפלו יושב בטל? תלמוד לומר: "ויברכה ה' וכו'", בכל אשר תעשה", כי צריך לעשות איזה עסק משא ומתן או מלאכה, שהם בחינת צמצומים, כדי שימשיך רוחניות אלקות לתוך הצמצומים, שעל-ידי-זה עקר המשכת הפרנסה פנ"ל, כי כל המלאכות והעסקים הם בחינת מלאכת המשכן, שהם בחינת מלאכת מעשה בראשית (כמו שמבאר בהתורה ואת הערבים צויתי וכו' בסומן ד' בלקוטי תנינא). וכל מלאכת מעשי בראשית היו בחינת צמצומים, שעל-ידי-זה המשיך רוחניות אלקותו לתוך הצמצומים, שבשביל זה היה כל הבריאה:

אבל מי שעוסק בתורה, ועובד את השם יתברך, אין צריך לעשות שום עבדא ועסק בשביל פרנסה, כי מלאכתו נעשית על-ידי אחרים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לה:), כי עקר בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים, הוא על-ידי התורה, ועקר על-ידי צדיקי אמת שזוכין לחדש חדושין

תרמ לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

דאורייתא אמתיים, וכל החדושי תורה הם בחינת התגלות אלקותו יתברך, כמו שאיתא בזהר הקדוש (עין תקוני זהר תקוני ו), ומובא בדברי זכרוננו לברכה (עין לקוטי מוהב"ן, חלק ב, סימן נו) על פסוק: "ויקחו לי תרומה", שפשוטין לקח ולהמשיך אותו יתברך לוקחין אותו, כביכול, על-ידי התורה שנקראת תרומה. וכשממשיכין התורה למטה, ממשיכין אותה בכמה לבושין וצמצומים, כדי שתוכל להתמשך למטה בזה העולם העשׂיה.

וזה עקר בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שעל-ידי-זה נבראים עולמות וברואים חדשים ונפלאים, כמו שכתוב: "ולאמר לציון עמי אתה", אל תקרי עמי (בפתח) אלא עמי (בחיריק) וכו', כמו שאיתא בזהר בראשית (חלק א ה), שהם עושין שמים חדשים וארץ חדשה וכו', ועל-ידי-זה נמשכין כל ההשפעות וכל העשירות ופרנסת ישראל. וגם מי שאינו זוכה לזה לחדש בעצמו, אף-על-פי-כן גם על-ידי שעוסק בדברי חדושי תורתם הקדושה, הוא גם כן ממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-ידי שלומד בפיו ומכניס לתוך דבורים התגלות תורתם הנפלאה, שהיא כלה התגלות אלקות. ועל-כן כל אחד כפי מה שמקבל עליו על תורה, כן מעביר ופורק

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרמא

מעצמו על דרך ארץ, כי זוכה להמשיך רוחניות אלקות לתוך הצמצומים על-ידי עסק התורה, שעל-ידי-זה עקר המשכת רוחניות וכו' פנ"ל. אבל כשאינו עוסק בתורה הוא מכרח לעשות איזה עסק בשביל פרנסה. ואם זוכה לעשותו בקדשה ונושא ונותן באמונה, ומרבה בצדקה לתלמידי חכמים אמתיים, אזי כל עסקיו בבחינת מלאכת המשכן שהוא בחינת צמצומים, בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים, שעל-ידי-זה עקר המשכת הפרנסה פנ"ל, שעל-ידי-זה גדלה האמונה וכו' פנ"ל.

וזה בחינת פרנסת כל ישראל שנקראים כלם צדיקים על שם הצדקה שנותנין. (כי מי שאינו נותן צדקה ואין פרנסתו נמשכת בבחינה הנ"ל, אזי פרנסתו נמשכת ממקום אחר לגמרי, רחמנא לצלן, שעליו נאמר [קהלת ה, יב]: "עשר שמור לבעליו" וכו', רחמנא לצלן).

וזה בחינת "בטח בה" ועשה טוב" וכו' (תהלים לו, ג), שעקר הפרנסה נמשכת רק מהשם יתברך לבד, ועל-כן צריכין רק לבטח בהשם, בחינת "בטח בה" ועשה טוב" וכו', אך מה שצריכין לעשות איזה עסק בשביל פרנסה, הוא רק בשביל להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים פנ"ל, שעל-ידי הפרנסה הנמשכת משם גדלה האמונה פנ"ל. וזהו "ועשה טוב",

תרמב לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

שעקר העשיה כדי להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ"ל, כי רוחניות אלקות הוא בחינת טוב, כי שם כלו טוב, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב ה' לכל". וכתוב (תהלים לד, ט) "טעמו וראו כי טוב ה'". וצריכין להכניס הטוב שהוא בחינת רוחניות אלקות בתוך עשיה וצמצום, כדי שיהיה נמשך שכינתו למטה בארץ הזאת שבשביל זה נברא העולם, כי מיום שברא את העולם נתאנה שיהיה שכינתו בתחתונים (תנחומא נשא טז). וזהו: "ועשה טוב", שצריכין להמשיך הטוב בחינת רוחניות אלקות בתוך עשיה ועבדא כנ"ל. וזהו: "שכן ארץ", כדי להמשיך שכינתו בארץ הזאת, ועל-ידי-זה נמשך פרנסה ואכילה, שעל-ידי-זה גדלה האמונה כנ"ל. וזהו: "ורעה אמונה", 'ורעה', הינו השביעה והפרנסה הנמשך מבחינת המשכת רוחניות וכנ"ל, שעל-ידי-זה גדלה האמונה. וזהו: "ורעה אמונה" וכנ"ל:

ועל-כן אי אפשר לזכות בדבר ההפקר, כי אם על-ידי איזה עשיה ועבדא דיקא כנ"ל, כי העשיה והעבדא הוא בחינת צמצום, שעל-ידי-זה ממשיכין בחינת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שעל-ידי-זה זוכין בהעשירות, והפרנסה הנמשך משם כנ"ל, שעל-

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרמג

ידי-זה זוכה בהדבר המפקר שהוא כסף או שנה כסף,
הינו בחינת פרנסה ועשירות וכנ"ל:

וזהו בחינת כל הקנינים שצריכין לעשות בכל הדברים
שקונין, כי אין המקח נגמר בדברים אלא בקנין,
שהוא על-ידי איזה עשיה ועבדא דיקא, כי עקר תכלית
הצמצום הוא העשיה, ועל-כן אי אפשר שיצא הדבר
מרשות לרשות, כי אם כשעושה בו קנין, שהוא בחינת
צמצום חדש, שעושה בו זה האדם הקונה ועל-ידי-זה
זוכה בהחפץ, כי עקר הזכיה בכל החפצים והעשירות
והפרנסה הוא על-ידי בחינת הצמצומים, שעל-ידי-זה
ממשיכין רוחניות אלקות לתוך הצמצומים וכנ"ל.
ועקר תכלית הצמצום הוא העשיה, ועל-כן אין המקח
נגמר בדברים, וכן אין יכולין לזכות בנכסי הגר או
במציאה ובדבר המפקר, כי אם על-ידי איזה עשיה
ועבדא דיקא כפי הקנין, כי עקר תכלית הצמצום הוא
העשיה, שעל-ידי-זה דיקא עושה ומתקן בחינת
צמצום, וממשיך בחינת רוחניות אלקות לתוך
הצמצום, שעל-ידי-זה זוכה בהחפץ, שהוא בחינת
פרנסה ועשירות כנ"ל:

ד) והנה על-פי התורה הנ"ל, יתבאר כל ענין סדר
התפלה וקימת חצות וציצית ותפלין, ומקדם
יפנה ויטל ידיו וכו', שעל-ידי-זה מתקנים בעבדא,

תרמד לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט
ואחר כך במלולא על-ידי כל סדר התפלה, כמבאר
בפונות:

כי כל תקוני התפלה הכל בשביל לתקן ולהעלות את
האמונה בכל התקונים המבארים בתורה הנ"ל, כי
תפלה בחינת אמונה, (כמוכא בדברינו כמה פעמים),
שהוא העקר כנ"ל, כי להעלות האמונה הנפולה,
צריכין לחתור ולגלות המים שמהם גדלה האמונה,
שהם בחינת עצות שנמשכין על-ידי שצועקין להשם
יתברך ממעמקים מעמקא דלבא וכו' כנ"ל. וזה זוכין
על-ידי שמצחצחין נשמתו על-ידי האכילה והפרנסה
שמקבלין על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך
הצמצומים כנ"ל.

וזהו בחינת קימת חצות, כי אז מתחיל תקון האמונה,
שהיא בחינת מלכות שנקטנת בעת חשכת לילה
וצריכין להעלותה ולהגדילה, ועקר תקונה מתחיל
בחצות, כי קימת חצות זה בחינת המשכת רוחניות
אלקות לתוך צמצומים, שעל-ידי-זה התחלת תקון
האמונה כנ"ל. כי קימת חצות הוא התעוררות השנה,
ואז חוזרת הנשמה שהיא רוחניות אלקות לתוך הגוף,
שהיא תכלית הצמצום אשר בעת השנה היו רחוקים זה
מזה, כי שנה אחד מששים במיתה (ברכות נו:), שהיא
בחינת הסתלקות רוחניות אלקות, שהיא הנשמה

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרמה

מהגוף שהוא הצמצום, ועל-ידי התעוררות השנה
בחסות חוזר נשמתו לגופו, בבחינת 'המחזיר נשמות
לפגרים מתים', וזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות
לתוך הצמצום, כי אין חוזרת נשמתו לגופו, כמו
שהלכה ממנו קדם השנה, רק היא מתחדשת בשעת
השנה, בבחינת "חדשים לבקרים" (איכה ג, כג), דהינו
שנתוסף עליה אור רוחניות אלקותו יתברך, וכשחוזרת
לגופו, זהו בחינת המשכת רוחניות אלקותו, שהיא
הנשמה שנתחדשה לתוך הצמצום שהוא הגוף כנ"ל.

וזהו בחינת רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד,
שעל-ידי-זה היה קם בחסות, כמו שאמרו
רבתינו, זכרונם לברכה (ברכות ג:), צפון הוא בחינת
צמצום כי צפון הוא שמאל, שהוא בחינת גבורות
בחינת צמצום, ורוח צפון זה בחינת המשכת וחיבור
רוחניות אלקות עם הצמצומים, כי הרוח הוא רוחני
שנמשך מרוחניות אלקות, שמשם כל הרוחות
והנשמות, כי הרוח והנשמה הוא רוח אורי, כי שרש
הרוח והאור הוא ממקום גבה מאד, מבחינת רוחניות
אלקות, שמשם כל הנפשות והרוחות והנשמות, כמו
שכתוב (בראשית ז, כב) "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו",
ועל-כן רוח צפון, זה בחינת המשכת רוחניות אלקות,
שהוא בחינת רוח לתוך הצמצום שהוא בחינת צפון,

תרמו לקיימי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

ועל-כן "מצפון זהב יאתה" (איוב לז, כב), כי משם עקר העשירות והפרנסה, מבחינת רוח צפונית שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים כנ"ל. ועל-כן צפון חסר, כי השם יתברך ברא את העולם בשלש רוחות, וצפון חסר, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא בתרא כה:), כי כלל בריאת עולם הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים בשביל לגלות האמונה הקדושה, שבשביל זה נברא הכל, כי שרש וחיית כל הבריאה כלה, היא מרוחניות אלקותו יתברך שמו, כמו שכתוב "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם" (תהלים לג, ו), שצמצם והגביל כביכול רוחניות אלקותו בכמה וכמה צמצומים שונים ונפלאים, עד שנמשכו לתוך כל הברואים שהם תכלית הצמצום.

וכל זה היה בשביל לגלות את האמונה, שהיא בחינת מלכות שבשביל זה נברא הכל כנ"ל, כמו שכתוב (תהלים לג, ד) "וכל מעשהו באמונה". אבל אמונה מלכות אי אפשר לה להתגלות בשלמות, כי אם אחר הבריאה על-ידי מעשה התחתונים, כי אין מלך בלא עם, כי אמונה אין שיף כי אם בדבר שאין רואין וצריכין להאמין בו, דהינו אחר שנתרחקה הבריאה מהמאציל, שאז אי אפשר לראות ולהבין את המאציל יתברך רק

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרמז
צריכין להאמין בו באמונה שלמה. אבל קדם הבריאה,
שהיה המאציל לבדו יתברך אין שיה אמונה, כי הוא
יתברך יודע מעצמו בידיעה ברורה, וכל זמן שיודעין
בידיעה ברורה, אין זה אמונה. על-כן בתחלת הבריאה
לא היה להבריאה שלמות מחמת שעדין לא נתגלה
מדת האמונה, שאינה מתגלית כי אם אחר שיש בני
אדם בעולם כנ"ל.

וכל הבריאה אי אפשר להתהוות רק על-ידי אמונה,
כמו שכתוב "וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בְּאֱמוּנָה", אבל אז עדין
לא היה שום אדם שימשיכו האמונה. רק שהשם יתברך
צפה שיהיו ישראל בעולם שיהיה להם אמונה, ועל-
ידי-זה ברא את כל העולם, אבל לא היה להבריאה
שלמות, עד שבאו ישראל שהם ממשיכין רוחניות
אלקות לתוך הצמצומים ומעלים ומתקנים את האמונה
בכל עת.

ועל-כן נברא צפון חסר, להורות שאין שלמות
להבריאה עדין, ועקר השלמות על-ידי בני
ישראל הצדיקים, שהם עוסקים בתקון האמונה, שהם
ממשיכין רוחניות אלקות לתוך הצמצומים, שמשם
מנשב רוח צפונית כנ"ל, שהוא עקר תקון הבריאה.
נמצא שנברא צפון חסר, להורות שעקר שלמות
הבריאה הוא על-ידי הצדיקים, שהם ממשיכין רוחניות

תרמח לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

אלקות לתוף הצמצומים, שהוא בחינת רוח צפון, שעל-ידי-זה עקר תקון ושלמות כל הבריאה, כי על-ידי-זה נתתקנת האמונה, שעל ידה היה כל מעשה בראשית פנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, שצפון חסר, שאם ירצה אחד לכפור בו יתברך ולהודות בעבודה זרה, יאמרו לו שיברא רוח צפון וכו'. הינו פנ"ל, שעקר מה שצפון חסר, הוא להכניע הכפירות ולהמשיך אמונה, כי צפון נשאר חסר, בשביל להורות שהבריאה חסרה, עד שיבואו הצדיקים, שהם ממשיכין רוחניות אלקות לתוף הצמצומים, שעל-ידי-זה ממשיכין בחינת רוח צפונית ומתקנים ומשלימים את חסרון הבריאה בכל פעם. וזהו בחינת מה שהיה רוח צפונית מנשב בפנור של דוד, ועל-ידי-זה היה מנגן מאליו, כי משם כל השירות והנגונים. כי כל השיר והנגון הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוף הצמצומים, כי עקר הנגון הוא על-ידי שמבררין ומצמצמין את הרוח טובה כמבאר במקום אחר (בסימן נד), כי עקר קול הנגון הוא האויר והרוח, שמשם כל הקולות פידוע למחקרים. ועקר הנגון על-ידי צמצום הרוח והאויר על-ידי האדם או הפלי המוציא הקול, ועל-כן על-ידי רוח צפונית, שהוא בחינת המשכת

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרמט

רוחניות אלקות לתוך הצמצום, שהוא בחינת צפון שמאל תכלית הצמצום, על-ידי-זה ה'יה מנגן כנור של דוד, פי משם כל הנגונים כנ"ל.

ועל-ידי-זה ה'יה דוד קם בחצות, שחזרה נשמתו לגופו, שהוא גם כן בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצום כנ"ל. וזהו "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר" (תהלים נו, ט), שנאמר על קימת חצות, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ד.), וזהו "אעירה שחר", שעקר התקון בשביל לעורר ולהקיץ ולהעלות האמונה הנפולה, שהוא בחינת אילת השחר, כי אמונה היא בחינת שחרות, מחמת שעקר האמונה הוא רק במה שאין יודעין, ודבר הנסתר ונעלם הוא בחינת שחרות וחשך, בחינת "ישת חשך סתרו" (תהלים יח, יב), ושם עקר האמונה שצריכין להתחזק באמונה, עד שתאיר לו האמונה פאלו רואה בעיניו, כמו שכתב רבנו, זכרוננו לברכה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רלד), שזהו בחינת עלית השחר, בחינת "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום" (משלי ד, יח), כי הם מתחזקים באמונה שלמה מתוך חשכת לילה, עד שעולה ומאירה להם כשמש בצהרים. נמצא שקימת חצות הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ועל-ידי-זה נמשך

תרנ לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

שפע, ועל-ידי-זה נעשה איש תבונות, ויכולין לדלות
המים עמקים על-ידי שצועקין מעמקא דלבא כנ"ל.

וזה בחינת כל סדר חצות, שהוא קולות וצעקות
שצועקין מעמק הלב בשביל להעלות האמונה
מנפילתה. כי עקר הצעקה בחצות הוא על חרבן
בית-המקדש וגלות ישראל, שהוא בחינת פגם האמונה,
כי לא גלו ישראל אלא על-ידי שפסקו מהם אנשי
אמנה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סוטה מח.),
וזהו בחינת (תהלים מב, ב) "כאיל תערג על אפקי מים",
שאומרים בחצות, זה בחינת צעקות מעמק הלב בשביל
לדלות המים עמקים עצה וכו', שעל-ידי-זה גדלה
האמונה, וזהו "כאיל תערג על אפקי מים", 'אפקי מים'
דיקא, לגלות העצות שמהם גדלה האמונה, שהם
בחינת מים עמקים, בחינת אפיקי מים, (כי העצות הם
בחינת נצח הוד שנקראים 'אפיקי מים', כמו שמבאר
במקום אחר, ומהם גדלה האמונה שהוא בחינת
מלכות, כי עקר בנין המלכות הוא על-ידי נצח הוד
כידוע וקבן):

ה) ועל-ידי הצעקה מעמק הלב בחצות, על-ידי-זה
חותרין ומגלין העצות עמקות שמהם
גדלה האמונה. ועל-כן צריכין להתגבר ולעסק בתורה
אחר תקון חצות, כי התורה היא כלה עצות, כמו

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרנא

שכתוב (משלי ח, יד) "לי יעצה ותושפיה", כי על-ידי התורה שעוסקין אחר חצות לילה, על-ידי-זה דולין ושואבין העצות עמקות, ועל-ידי-זה מגדלין האמונה, עד שנגדלת באור הבקר, בכחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך", כי אז באור הבקר, אזי הוא עקר עליית האמונה מנפילתה.

ועל-ידי עליית האמונה נעשין גרים, והגרים יכולין להזיק על-ידי הגאון שמכניסין, שהוא בחינת נאוף, שמשם אחיזת המנהיגים של שקר וכו', וצריכין כח המגני ארץ וכו', וזה בחינת ציצית שלובשין בבקר באור היום, שאז הוא עליית האמונה. כי ציצית בחינת אמונה מלכות, כי ציצית תקון הבגדים, שהם בחינת מלכות, בחינת מלך הכבוד, כי רבי יוחנן קרי למאנה מכבודתא (שבת קיג). ועל-ידי עליית האמונה נעשין גרים, וזהו גם כן בחינת ציצית כנפי מצוה ששם אחיזת הגרים, שהם באים תחת כנפי השכינה (כמו שמבאר בהתורה להמשיך שלום בסימן (יד).

וזהו בחינת "והחזיקו עשרה אנשים וכו', בכנף איש יהודי" (זכריה ח, כג), 'בכנף' דיקא, שהוא בחינת ציצית ששם יתאחזו להתגיר. גם הציצית מתקנים פגם הגרים שהוא גאות ונאוף כי על-ידי הציצית מכניעין

תרנב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

הגאון ד'סטרא אחרא, ומעלין את הגאון לשרשה להשם יתברך, בחינת "ה' מלך גאות לבש", שהוא בחינת 'והו נפצי גלימיהו' הנאמר שם בהתורה הנ"ל (באות טו), ע"ן שם. בחינת "לאחז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה" (איוב לח, יג), שעל-ידי כנפות הציצית שהם תקון הלבושים, שמשם שרש הגאות דקדשה, הינו גאותו של השם יתברך כנ"ל, על-ידי-זה מכניעין הרשעים והסטרא אחרא, שהם בחינת גאון ד'סטרא אחרא, שמשם ממשלת של המנהיגים של שקר, שכל ממשלתם על-ידי עזות וגאות כמו שמבאר שם.

פי המנהיגים של שקר, הם בחינת מתלבשים בטלית שאינו שלהם, כמו שכתוב בנביאי השקר "ולא ילבשו אדרת שער למען כחש" (זכריה יג, ד), ועל-ידי ציצית, טלית של מצוה, שהוא בחינת לבושו של השם יתברך, בחינת "ה' מלך גאות לבש", על-ידי-זה מכניעין אותם כנ"ל. גם ציצית מכניע פגם הנאוף שמכניסין על-ידי הגאות כמו שכתוב (במדבר טו, לט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים" וכו' כמו שכתב אדונינו, מורנו ורבונו, זכורנו לברכה (בסימן ז):

ו) ואחר כך מניחין תפלין, שעל-ידי-זה מעלין מבחינת "החתים בשרו", לבחינת "פתוחי חותם

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרנג

קדש לה", כמו שמבאר שם, הינו, כי על-ידי הציצית
הכניעו תאות נאוף, שהוא פגם הגאות, ועל-ידי
התפלין מתקנים עוד יותר שמתקנים פגם של נאוף
ומהפכין אותו מהפך אל הפך, שמעלין מבחינת
"החתים בשרו", לבחינת "פתוחי חותם", שהוא בחינת
תפלין, כמו שמבאר שם.

וזה בחינת השמחה של תפלין, שעל-ידי-זה מחזקין
את המלאך, כדי להנצל מטמאת מקרה לילה וכו',
כמו שמבאר שם עין שם.

וזה בחינת השערות של התפלין, שהם בחינת (בניאל ז,
ט) "שער ראשה כעמר נקא", שהוא בחינת תקון
השנה, בחינת חלום על-ידי מלאך עין שם.

וזה בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש, כי מבאר
שם, שלפעמים בא פגם המקרה חס ושלום מפגם
המשפט על-ידי דינים שאינם הגונים, ולזה צריכין
בחינת קשר המרכבה, בחינת "מרכבו ארגמן" וכו' עין
שם. וזה בחינת שני התפלין, שהם תפלין של יד
ותפלין של ראש, תפלין של יד, זה בחינת תקון החותם
הנ"ל, שמעלין מ"החתים בשרו" לבחינת "פתוחי
חותם קדש לה", שזהו בחינת תפלין של יד, בחינת
"ביד כל אדם יחתם" (איוב לו, ז). תפלין של ראש, זה

תרנד לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

בחינת קשר המרכבה, כי של ראש הוא בחינת מרכבה, בחינת רכב שמים, (כמו שכתב אדוננו, מורנו ורבנו, זכרנו לברכה, בהתורה מרכבת פרעה בסימן לח), כי המרכבה פלולה מארבע חיות, שהם בחינת המלאכים הנ"ל, שסימנם 'ארגמן', שהם בחינת ארבע מחנות השכינה, שכל זה הוא בחינת השל ראש, שהם בארבע פתים כנגד ארבעת מלאכי המרכבה, שמתקשרים על-ידי הנחת השל ראש, שעל-ידי-זה נתתקן תקון המשפט, שאז נתתקן המח בשלמות, ונצולין מפגם הברית ממקרה לילה בכל הבחינות, ואז הוא גמר תקון האמונה בשלמות פמוכן בהתורה הנ"ל:

וזה בחינת 'יפנה ויטל ידיו', שצריכין מקדם לדחות מותרות המאכלים, כדי שיוכל להשביע בצחצחות נפשו על-ידי המאכלים שאכל מקדם, כדי שיוכל לדלות המים הנ"ל, כמבאר שם, שעל-ידי אכילת הצדיק הוא מצחצח נפשו וכו', אבל האכילה צריכה ברור. כי יש בהאכילה אחיזת הפסלת, ועל-ידי שנפנה ונדחה הפסלת לחוץ, ואין נשאר כי אם דקות וזכות האכילה, שהוא שביעת הנפש, שמשם אכילת ושביעת הצדיק, כי הצדיק אינו נזון כלל מפסלת האכילה, רק מזכות וצחות ורוחניות האכילה, שעל-ידי-זה משביע בצחצחות נפשו. רק מאחר שמחטא

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרנה

אדם הראשון נתערב הכל בפדוע, בהכרח שיהיה בהאכילה אחיזת הפסלת. והצדיק באכילתו מברר הטוב מן הפסלת והמותרות, ואינו נזון כי אם מהטוב והרוחניות, ועקר הברור נשלים על-ידי שנפנה ודוחה הפסלת והמותרות לחוץ, ואז נשאר רק הטוב והדקות והרוחניות שבמאכל. שעל-ידי-זה מצחצח נשמתו, שעל-ידי-זה זוכין לדלות המים שמשם גדלה האמונה, שזה צריכין בבקר, בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך" פנ"ל.

זוה בחינת 'יפנה ויטל ידיו', כי אחר כף צריך לטל ידיו במים שנמשכין ממים הנ"ל, מבחינת "מים עמקים יצאה בלב איש", שהם בחינת מעין ומקוה מים, שהם מטהרין מכל הטמאות, כי כל הטמאות הם מבחינת כפירות, כי עבודה זרה שהם הכפירות כלולים מכל הטמאות, כי עבודה זרה מטמאה כמת וכנדה (שבת פב.). כי עקר הקדשה והטהרה הוא השם יתברך, שהוא קדוש וטהור, כמו שכתוב (ויקרא יא, מד): "כי קדוש אני", וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יומא פה:), הקדוש-ברוך-הוא מטהר את ישראל וכו'. וכשיש לו כפירות חס ושלום הוא רחוק מהשם יתברך, ואזי שורין בו כל הטמאות רחמנא לצלן, ומשם השתלשלות כל הדברים המטמאין כי כל דברים המטמאין הוא מחמת שרחוקים מהשם יתברך וקדשתו.

תּרנו לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַפֶּקֶר וְנִכְסֵי הַגֵּר ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט

וְעַל-כֵּן עָקַר הַטְּהָרָה מְכַל הַטְּמְאוֹת הוּא עַל-יְדֵי מַיִם
שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת "מַיִם עֲמֻקִּים עֲצָה" וְכוּ'
הַנַּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה, בְּבְחִינַת (יְשׁוּעָה יב, ג)
"וַיִּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה", שֶׁהֵם מַעְיָן
וּמְקוּוֹה הַמְטַהְרִין מְכַל הַטְּמְאוֹת, בְּחִינַת (יְרֵמְיָה יז, יג)
"מְקוּוֹה יִשְׂרָאֵל ה' מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה", כִּי עָקַר הַיְשׁוּעוֹת
הֵם יְעוּזוֹת (שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶצַח הוֹד שֶׁנִּקְרָאִים יְשׁוּעוֹת
כַּיְדוּעַ), כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים וְתִקְנָנוּ בְּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהָרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ, וְכִמוֹ שְׂכַתוּב (מִשְׁלֵי יא, יד)
"וְתִשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ". וְלִהְפֹךְ רַחֲמָנָא לְצִלָּן כְּתִיב:
"הָאֵם אֵין עֲזָרְתִי בִי וְתִשְׂיָה נְדָחָה מִמֶּנִּי" (אִיּוֹב ו, יג).
וְעַל-כֵּן בְּבִקְרַע עַל-יְדֵי מִצּוֹת נְטִילַת יָדַיִם בְּמַיִם, מְכַל
שֶׁכֵּן כְּשֶׁטּוֹבְלִין בְּמְקוּוֹה וּמַעְיָן, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִין
הַמַּיִם מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה הַנַּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַיִם עֲמֻקִּים
עֲצָה וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה גְדֻלָּה הָאֱמוּנָה שֶׁמְטַהֶרֶת מְכַל
הַטְּמְאוֹת וְכַנַּ"ל. וְאַחַר כֵּן מְנִיחִין צִיצִית וְתַפְלִין שֶׁל יָד
וְשֶׁל רֹאשׁ, שֶׁעַל-יְדֵי כָל זֶה מְתַקְנִין כָּל הַתְּקוּנִים הַנַּ"ל
כַּנַּ"ל: וְכָל זֶה עוֹשִׂין בְּעִבְדָּא, וְאַחַר כֵּן צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת
כָּל הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה בְּמַלּוּלָא כְּמוֹבָא בְּזִהָר וּבְכּוֹנּוֹת,
שֶׁצָּרִיכִין לְתַקֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּעִבְדָּא וּבְמַלּוּלָא:

ח) וְזֶה בְּחִינַת כָּל סֵדֶר הַתְּפִלָּה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִין
כָּל הַתְּקוּנִים הַנַּ"ל בְּמַלּוּלָא, כִּי בְּתַחֲלָה אוֹמְרִים

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרנז

ברכת השחר תכף בהקיצו משנתו, ועל-ידי-זה ממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים במלולא. כי אנו מברכין אותו יתברך על שהחזיר נשמתנו לתוך גופנו, כמו שאומרים: 'המחזיר נשמות לפגרים מתיים', שזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות שהיא הנשמה לתוך צמצומים, שהם בחינת הגופים, ואחר כך מברכין בפרטיות על כל פרטי החיות והפעלות והתנועות הנמשכין מהנפש, מרוחניות אלקות לתוך הגוף. כי כל תנועות הגוף הוא מהנפש, כי הנפש מראה פעלותיה בגוף, ואנו מברכין להשם יתברך על כל פעלה ותנועה של הגוף, שהיא על-ידי הנפש, ובזה אנו ממשיכין במלולא רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שהם פעלות הגוף, כגון 'כד פתח עיניו מברך פוקח עורים', ובזה ממשיכין במלולא רוחניות אלקות, שמשם שרש הכח של הנפש שפועלת בגוף שיוכל לפקח עיניו. וכן 'כד יתיב מברך מתיר אסורים וכד זקיף זוקף כפופים וכו', שבכל זה ממשיכין רוחניות אלקות, שמשם כל כחות הנפש שנמשכין לתוך הגוף, שהוא בחינת צמצום. נמצא שבברכות אלו ממשיכין בפרטיות רוחניות אלקות, שהם שרשי כחות הנפש לתוך פרטי הצמצומים, שעל-ידי-זה יש לו כח לפקח עיניו ולישב ולזקף וכו'. וזה בחינת 'מלביש ערמים', כי הצמצומים הקדושים הם בחינת לבושים, כי בהם מצמצמין

תרנח לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

ומלבישין את רוחניותו אלקותו יתברך, ומשם שרש כל המלבושים:

וזה בחינת רוקע הארץ על הפנים. ארץ הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים לז, ג) "שכן ארץ ורעה אמונה" (כמבאר בדבריו, זכרונו לברכה), מים הם בחינת הפנים עמקים שמהם גדלה האמונה, כמו שכתבאר שם פנ"ל. וזהו רוקע הארץ על הפנים, כי עקר קיום האמונה שהיא בחינת ארץ היא על הפנים, שהם בחינת העצות, שהם בחינת מים עמקים עצה פנ"ל. וזהו בחינת המכין מצעדי גבר, כי הרגלין הם בחינת עצות, כמו שכתוב (שמות יא, ח) "וכל העם אשר ברגלך" — ההולכים אחר עצתך. פי עקר הלוח האדם בדרך השם הוא על-ידי העצות טובות, ועל-כן אנו מבקשים (תהלים עג, כד) "בעצתך תנחני". פי על-ידי המשכת רוחניותו אלקותו לתוך צמצומים זוכין לחתור הפנים, שהם העצות, שהם בחינת רגלין, שמשם עקר פח הליכות האדם ומצעדיו בגשמיות ורוחניות.

וזה בחינת 'שעשה לי כל צרכי' שמברכין על המנעלים, שהם שמירה לרגלין, כי הרגלין שהם בחינת העצות צריכין שמירה גדולה שלא יגף באבן רגלו, שלא יהיה נכשל חס ושלום בעצות רעות של בני העולם, הרודפין אחר הממון ותאות עולם הזה, שהם

לקויטי הַלְכוֹת הַפְּקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט תִּרְנַט

אַבְן נֶגֶף לְכָל הָרוֹצִים לְכַנֵּס בְּדַרְכֵי עֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי רַב עֲצוֹתֵיהֶם מִקְלָקְלוֹת.

וְעַל-כֵּן הִתְחִיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם סֵפֶר תְּהִלִּים
"אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים",
כִּי בְּיַדֵּי אֲשֶׁרִי לוֹ, אֲשֶׁרִי חָלְקוּ מִי שֶׁנִּמְלָט מֵעֲצַת
רְשָׁעִים בְּשִׁלְמוֹת, כִּי כַּמָּה אֲנָשִׁים נִלְכְּדוּ בָהֶם "כַּצְּפָרִים
הָאֲחוּזוֹת" (קִהְלֵת ט, יב) רַחֲמָנָא לְצַלָּן. כִּי כִּמוֹ שֶׁעַל-יַדֵּי
עֲצוֹת דִּקְדוּשָׁה, בְּחִינַת "מִים עֲמֻקִּים עֲצָה" וְכוּ', נִתְגַּדְּלָה
הָאֱמוּנָה כַּנֵּ"ל, כִּמוֹ כֵּן, לְהִפְּךָ עַל-יַדֵּי עֲצוֹת רָעוֹת חֵס
וְשִׁלוֹם, נִחְלָשָׁה הָאֱמוּנָה דִּקְדוּשָׁה חֵס וְשִׁלוֹם, וְנִמְשָׁכִין
אֱמוּנוֹת כְּזָבוֹת וּכְפִירוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְהַמְנַעְלִים הֵם
בְּחִינַת שְׁמִירָה לְרַגְלִין, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם
לְבִרְכָה (שַׁבָּת קכ"ט): 'לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם כָּל מָה שֵׁיֵשׁ לוֹ
וַיִּקַּח מִנְעֻלִים לְרַגְלָיו', וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם 'שֶׁעָשָׂה
לִי כָּל צָרָכִי', כִּי הֵם בְּחִינַת שְׁמִירָה לְרַגְלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הָעֲצוֹת שֶׁעַל יָדָם עָקַר קִיּוּם הָאֱמוּנָה כַּנֵּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת 'אֲזוּר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה', זֶה בְּחִינַת הָאֱמוּנָה
שֶׁנִּתְגַּדְּלָה עַל-יַדֵּי הָעֲצוֹת, כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה י"א, ה)
"וְהָיָה צָדֵק אֲזוּר מִתְּנָיו וְהָאֱמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו", בְּחִינַת
(תְּהִלִּים צג, א) "לְבֵשׁ ה' עֵז הַתְּאֲזָר" הַנִּזְכָּר בַּתּוֹרָה הַנֵּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בַּתְּפָאֲרָה' שֶׁמְבָרְכִין עַל
עֲטִיפַת הָרֵאשׁ, זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, קס) "רֵאשׁ

תרם לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

דברך אמת", שהוא בחינת תפארת, בחינת יעקב פי'דוע, שמשם עקר קיום האמונה, בחינת צדק כד אתחברת באמת אתקריאת אמונה (זהר, חלק ג' קצח:), כי עקר העצות שעל ידם גדלה האמונה נמשכין מאמת, כמו שכתוב "הן אמת חפצת בטחות" וכו' (כמו שמבאר במקום אחר).

וזה בחינת הנותן ליעף כח' שמברכין על שנתחדשה נשמתו ומחו בתוך האמונה, בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך", הינו כנ"ל, כי עקר כל הברכות הם על-ידי גדול האמונה בבקר שנתגדלה על-ידי כל התקונים הנ"ל.

וזה בחינת המעביר שנה מעיני' וכו', ומסימין הגומל חסדים טובים' וכו'. כי בעת חשכת לילה שהוא בחינת העדר העצה, בחינת (איוב לח, ב) "מי זה מחשיך עצה" (כמו שמבאר שם), אז צריכין לישן ולסלק דעתו לגמרי שלא יתגברו האמונות פזביות חס ושלום הנמשכין מקלקול העצות, שהם בחינת החשך של לילה כנ"ל. אבל צריכין למעט בשנה רק לישן מה שמכרח בשביל קיום האדם, כדי שיתחדש נשמתו בתוך האמונה העליונה, שהוא שרש האמונה. ואז בהקיצו כשחוזרת נפשו לתוך גופו חוזרין וממשיכין כל תקוני האמונה ומגדילין אותה על-ידי העצות שנתגלין כנ"ל.

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרסא

וזהו שְׁמִסִּימין בְּבִרְכַּת הַמַּעֲבִיר שָׁנָה אֶגְוִיל חֲסָדִים
טוֹבִים', חֲסָדִים טוֹבִים זֶה בְּחִינַת חֲסָדֵי דָּוִד
הַנְּאֻמִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶצַח הוֹד שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת (כְּמוֹ
שֶׁמֵבֵאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר). כִּי עַל-יְדֵי הַעֲבֵרַת הַשָּׁנָה שְׁחֻזְרָת
נִשְׁמָתוֹ לְתוֹךְ גּוֹפּוֹ, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַ הַקְּדוּשָׁה
אֶלְקוּת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין עֲצוֹת
טוֹבוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'חֲסָדִים טוֹבִים', בְּחִינַת "חֲסָדֵי
דָּוִד" (יִשְׁעִיָּה נה, ג) כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת 'כֹּד שָׁמַע קוֹל
תְּרַנְגוּלָא מְבַרְךְ הַנוֹתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה' וְכוּ', "מִי שֶׁת
בְּטוֹחוֹת חֲכָמָה אוֹ מִי נִתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה" (עֵין לְקַמֵּן מֵבֵאֵר
הֵיטֵב):

ט) וְזֶהוּ בְּחִינַת הַעֲקָדָה, כִּי לְדָלוֹת הַמַּיִם הַנ"ל שֶׁהֵם
הַעֲצוֹת, שֶׁמֵהֵם גִּדְלָה הָאֱמוּנָה צְרִיכִין לְצַעֵק
מֵעֶמֶק הַלֵּב, בְּחִינַת "מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיד" וְכוּ', בְּחִינַת
(תְּהִלִּים קל, א) "צַעֵק לְבָם אֶל ה'", וְהַצַּעֲקָה מֵעֶמֶק הַלֵּב
זֶה בְּחִינַת מְסִירַת נַפְשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כה,
א) "אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא" וּפְרַשׁ רַש"י 'לְבִי אֲכַוֵּן'. וְזֶה
בְּחִינַת הַעֲקָדָה שֶׁיִּצְחָק מָסַר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם וּפְשֵׁט
צָנְאוֹ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צַעֲקַת הַלֵּב
מִמַּעַמְקִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְסִירַת נַפְשׁ כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן
מִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא שׁוֹפָר
שֶׁל אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, יג): "וְהִנֵּה

תרסב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

איל אחר נאָחז בַּסִּבָּךְ בְּקִרְוֵינוּ, כִּי קוֹל שׁוֹפֵר שֶׁל רֹאשׁ
הַשָּׁנָה הוּא בְּחִינַת "מַמְעַמְקִים קָרְאֲתִיךָ יי", שְׁזָהוּ
בְּחִינַת כָּל בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה כִּידוּעַ. כִּי אִזּוּ בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה צְרִיכִין לְתַקֵּן הָאֲמוּנָה, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ,
עַל-כֵּן צְרִיכִין אָנוּ לְתַקַּע בְּשׁוֹפֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל
הַיּוֹצֵא מִן הַלֵּב, שֶׁהוּא קוֹל בְּלֹא דְבוּר, וְזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי
זְכוּת עֲקֵדַת יִצְחָק שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, שֶׁמִּשָּׁם
בְּחִינַת הַשׁוֹפֵר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כַּנִּלְ. וְעַל-כֵּן נִקְרָא
מְסִירַת נַפְשׁוֹ בְּשֵׁם עֲקֵדָה, כִּי הָעֲקֵדָה הִיא בְּרִגְלִין,
לְהוֹרוֹת שְׁעַל-יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת צַעֲקַת
הַלֵּב מַמְעַמְקִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקְּנוּ הַרְגְּלִין, שֶׁהֵם
בְּחִינַת עֲצוֹת שֶׁמֵּהֶם גִּדְּלָה הָאֲמוּנָה כַּנִּלְ. וְעַל-כֵּן אַחַר
הָעֲקֵדָה אוֹמְרִים פְּרַשְׁתָּ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא אֲמוּנַת
הַיַּחֲוּד, כִּי עַל-יְדֵי כָּל הַנִּלְ זוֹכִין לְאֲמוּנָה כַּנִּלְ:

י) וּכְשֶׁמַּעֲלִין הָאֲמוּנָה עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין גְּרִים וְכוּ'
כַּנִּלְ, וְזֶה בְּחִינַת פְּרַשְׁתָּ הַקְּרִבְנוֹת
וְקִטְרַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִין הַנִּיצוּצוֹת מִהַקְּלָפוֹת, שְׁזֶה
בְּחִינַת גְּרִים, שֶׁהֵם נִפְשׁוֹת וְנִיצוּצוֹת שְׁעוֹלִין מִהַקְּלָפוֹת
וְהַסְטָרָא אַחֲרָא אֶל הַקְּדוּשָׁה:

יא) וּכְשֶׁנַּעֲשִׂין גְּרִים יְכוּלִים לְהִזִּיק לְיִשְׂרָאֵל חַס וְשְׁלוֹם,
כִּי מַכְנִיסִין גְּאֻוָּה וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נוֹטְלִין חֶרֶב הַגְּאֻוָּה הַמְּנַהֲיָגִי שְׁקָר, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ תַּאֲוַת

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרסג

נאוף חס ושלום. וצריכין להכניע אותם על-ידי המגני ארץ וכו', כמו שמבאר שם, עין שם.

וזהו בחינת פסוקי דזמרה שמזכירין בהם גדלת השם ומלכותו וממשלתו הגדולה, להורות כי הגאות והמלוכה להשם יתברך לבוד, ובזה מכניעין הגאות דסטרא אחרא שמכניסין הגרים. וזהו בחינת שירת הים שאומרים בסוף פסוקי דזמרה, שמתחלת 'אשירה לה' כי גאה גאה, שזהו בחינת הכנעת הגאות דסטרא אחרא, כי מזכירין שהגאות והמשלה הוא רק להשם יתברך, וכל המתגאים נכנעים ונופלים לפניו, כמו שתרגם "כי גאה גאה" — 'ארי אתגאי על גותניא' וכו'. וזהו שמסים: "ה' ימלך לעולם ועד". כי גאות דסטרא אחרא הוא בחינת מלכות דסטרא אחרא, בחינת 'אנא אמלך', ועל-פן מזכירין גדלת מלכותו, שהמלוכה שלו יתברך בחינת השם ימלך לעולם ועד, ובזה מכניעין ומפילין מלכות דסטרא אחרא, שהוא בחינת גאות.

וזהו שאומרים אחר כך "כי לה' המלוכה וכו' והיתה לה' המלוכה והיה ה' למלך" וכו', הכל לגלות מלכותו יתברך אשר אליו לבוד המלוכה, בחינת "כי לה' המלוכה", ואין לשום אדם ונברא להתגאות ולמלך, ובזה מכניעין ומבטלין הגאות שמכניסין

תרסד לקויטי הלקות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

הגרים, גם שירת הים הוא בחינת תקון הברית, פי קריעת ים-סוף היתה בזכות יוסף ששמר הברית, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין תנחומא וישב ט), ובזה מכניעין פגם תאות נאוף שמכניסין הגרים על-ידי הגאות כנ"ל:

יב) ואחר-כך אומרים ברפת יוצר אור', ומזכירין שם סדר קדשה וגדלת המלאכים שעומדים באימה וביראה ומקדשין שמו יתברך. זה בחינת תקון התפליין, שמעלין מבחינת "החתים בשרו" לבחינת "פתוחי חותם קדש לה'", שזהו בחינת 'קדוש קדוש קדוש ה' צבאות' וכו'. ועל-כן מזכירין שם גדלת המלאכים, שעל-ידי-זה ממשיכין בחינת חזיק המלאך, כדי לזכות לחלום על-ידי מלאך שהוא תקון הברית, כמבאר בהתורה הנ"ל, שפגם הברית נמשך על-ידי שנפגם ונופל החמימות והאש של המלאכים הקדושים וכו', ועל-כן על-ידי שמזכירין עצם האימה והיראה של המלאכים הקדושים, שהוא חמימות אש דקדשה, פי היראה בחינת אש, על-ידי-זה מעלין החמימות והאש לשרשו, ונכנע ונופל האש והחמימות הסטרא אחרא, שמשם תאות נאוף כנ"ל. אבל עדין צריכין לתקן המשפט וכו', כמו שמבאר שם שלזה צריכין קשר המרכבה וכו', כמו שמבאר שם.

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרסה
וזהו בחינת 'והאופנים וחיית הקדש ברעש גדול
מתנשאים' וכו', ואומרים 'ברוך כבוד ה'
ממקומו', 'והאופנים וחיית הקדש' הם בחינת קשר
המרכבה, כי האופנים וחיית הקדש הם הם המרכבה,
שזהו בחינת תקון המשפט, ועל-כן הם אומרים 'ברוך
כבוד ה' ממקומו', ממקומו זה בחינת תקון המשפט,
כי הקדוש ברוך הוא מקומו של עולם, ועל-ידי-זה
יכול לדון את כל העולם בבחינת 'אל תדין את חברך
עד שתגיע למקומו', (כמבאר במקום אחר [לקוטי מוהר"ן,
חלק ב', סימן א]), שזהו בחינת תקון המשפט, כי עקר פגם
המשפט נמשך מחמת שאין יודעין בחינת 'צדיק וטוב
לו צדיק ורע לו' וכו' (ברכות ז.), שזה נראה פעויות
המשפט, ומשם נמשך ונשתלשל בחינת פגם המשפט
וכו', כמובן שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב.

אבל על-ידי שאומרים 'ברוך כבוד ה' ממקומו'
ומזכירין כי הוא יתברך מקומו של עולם ואין
העולם מקומו, ועל-ידי-זה יכול לדון כל אחד ואחד
לפי מקומו, כפי מה שהוא יתברך לבד יודע את
מקומו, על-ידי-זה בודאי נתבטלין כל הקשיות האלו
של צדיק וטוב לו וכו', כי הוא יתברך דן ושופט את
כל אחד ואחד לפי מקומו, כפי מה שהוא לבד יודע
מקום כל אחד ואחד. כי השם יתברך יודע שזה האדם

תרסו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

אינו יכול להגיע לתכליתו הנצחי, כי אם על-ידי שיהיה לו עשירות גדול וכל טוב בזה העולם, ולהפך האחר אינו יכול לבוא לתכליתו הנצחי, כי אם על-ידי שיהיה לו עניות ודחקות גדול בזה העולם, והכל כפי מקומו של כל אחד, שאין שום אדם יודע המקום של כל אחד, כי אם הוא לבדו יתברך, שהוא מקומו של עולם.

נמצא, שעל-ידי שאומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, דהינו שהוא יתברך מקומו של עולם, ויכול לדון את כל אחד לפי מקומו, בזה ממשיכין בחינת תקון המשפט, שזהו בחינת תקון המרפכה כנ"ל. ועל-כן 'האופנים וחיות הקדש', שהם הם המרפכה, הם אומרים 'ברוך וכו' ממקומו', שהוא בחינת תקון המשפט, שהוא בחינת קשר המרפכה, כמו שמבאר שם. וכשנתתקן המשפט, שהוא בחינת קשר המרפכה נצולין מאהבת הנפולין וזוכין לאהבה דקדשה. וזהו בחינת ברפת אהבת עולם, שאומרים אחר כך בחינת אהבה דקדשה שתלויה בקשר המרפכה בחינת (שיר השירים ג, י) "מרפבו ארגמן תוכו רצוף אהבה" וכו', כמו שמבאר שם, עין שם:

(י) ואז אומרים קריאת שמע שהוא אמונה, כי עתה האמונה בשלמות על-ידי שזכינו לכל התקונים הנ"ל עד תקון המשפט, שהוא גמר התקון כמו שמבאר

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרסז

שם. כי באור הבקר אף-על-פי שאז אומרים קריאת שמע דקרבנות, מחמת שאז התחילה אמונה להתגדל על-ידי בחינה הנ"ל, אף-על-פי-כן מאחר שעדין לא נתתקנו שאר התקונים עדין, גם האמונה לא נתתקנה בתכלית השלמות, כי כל זמן שיש עדין אחיזת פגם הגרים שבאים מעלית האמונה הנפולה, שהוא פגם הגאות והנאוף וכו' כנ"ל, אזי גם האמונה אינה בשלמות, כי הא בהא תליא, אבל עתה שפכר נתתקנו כל הבחינות הנ"ל, אזי האמונה בתכלית השלמות, ועל-כן עתה אומרים עקר קריאת שמע שהוא שמע ישראל וכו', שהוא אמונת היחוד, כי עתה האמונה בשלמות כנ"ל:

וזהו בחינת ד' גדולה דאחד, זה בחינת תקון המשפט שהוא עקר גמר התקון, כי ד' דאחד הוא בחינת מלכות משיח, כמובא, שהוא בחינת תקון המשפט, כי משיח יזכה לתקון המשפט בשלמות, כמו שכתוב (תהלים עב, ד): "ישפט עניי עם" וכו'. וכתוב (ישעיה יא, ד): "ושפט בצדק דלים" וכו'. וזה בחינת ד' כנגד ארבעת מלאכי המרפבה, שהם אוריאל רפאל גבריאל מיכאל, שסימנם ארגמן בחינת מרפבו ארגמן. וזה בחינת שתים עשרה תבות שיש ב'שמע' ו'ברוך שם', כנגד שנים עשר שבטי בני יעקב, (כמו שמבאר במקום אחר —

תרסח לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

בסימן לו), שהם בחינת מטת שלמה, שהם בחינת ד' דגלים, ד' מחנות השכינה, שהם בחינת ד' מלאכי המרכבה הנ"ל, בחינת "מרכבו ארגמן", שזהו בחינת "אפריון עשה לו המלך שלמה וכו' מרכבו ארגמן" וכו', שנאמר על המשכן ובית המקדש שהיו הארבעה דגלים מסביב אותו, כמו שפרש רש"י שם: ששים גברים סביב לה הם ששים רבוא נשמות ישראל, עין שם. כי הארבעה דגלים שנים עשר שבטים הם בחינת המרכבה כנ"ל, וכנגד זה הם שתיים עשרה תבות שבפסוקים 'שמע' ו'ברוך שם' כנגד שנים עשר שבטים, שהם בחינת המרכבה שהוא בחינת תקון המשפט, שעל ידי זה עקר שלמות האמונה וכנ"ל. וזהו בחינת 'ואהבת את ה'', בחינת אהבה דקדושה ששורה במרכבה דקדושה כנ"ל.

וזהו בחינת 'והיה אם שמוע', שהוא בחינת גבורות, בחינת יראה כידוע, להמשיך על עצמנו יראה קדושה שהוא בחינת אש וחימויות והתלהבות דקדושה, להנצל מחימויות ואש דסטרא אחרא שמשם תאות נאוף, כי מתחלה קדם קריאת שמע הזכרנו יראת המלאכים, וכן באהבת עולם הזכרנו אהבתו יתברך אותנו, כמו שאומרים 'אהבת עולם אהבתנו' וכו', ומסימין 'הבוחר בעמו ישראל באהבה'. ועכשו אנו

לקויטי הלקכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרסט

ממשיכין האהבה והיראה עלינו, ואנו מקבלין עלינו האהבה לאהב אותו יתברך בפרשת "ואהבת" וכו', וכן מקבלין היראה עלינו בפרשת "והיה אם שמוע", להכניע ולבטל אהבות הנפולות ולבטל החמימות והאש דסטרא אחרא, שהוא בחינת פגם היראה, שהיא בחינת אש כנ"ל.

וזהו בחינת פרשת ציצית שהוא בחינת הכנעת ובטול תאות גאוף, כמו שכתוב (במדבר טו, טז): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" וכו' וכנ"ל. וזהו בחינת יציאת מצרים שמזכירין בפרשת ציצית ובכרת אמת ויציב, כי יציאת מצרים זה בחינת תקון הברית, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, עיין שם מה שמבאר שם על ענין ניסן ראש השנה למלכים וכו' עיין שם:

(יד) ועל-ידי תקון האמונה בכל הבחינות הנ"ל, אז יכולין להתפלל, וזהו בחינת תפלת שמונה עשרה שאומרים אחר קריאת שמע, כי קדם תקון האמונה אין מועיל תפלה, ולא זכות אבות, כמו שמבאר שם בתחלת התורה הנ"ל, אבל עכשו על-ידי תקון האמונה מועיל תפלה, ועל-כן מתפללין אז תפלת שמונה עשרה, ומתחילין בכרפת אבות, כי זכות אבות ותפלה אין מועיל כי אם על-ידי אמונה וכנ"ל:

תרע לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

טו) וּנְחָזֵר עַל הָרְאוּנוֹת, לְבָאֵר מַה שֶּׁהִשְׁמַטְנוּ בְּסֵדֶר הַתְּפִלָּה. וְזֶה בְּחִינַת 'בְּרַכַּת הַנוֹתֵן לְשָׂכוּי בִּינָה' וְכוּ', שֶׁמְבָרְכִין תְּכַף כַּד שָׁמַע קוֹל תְּרַנְגוּלָא בְּחֻצוֹת הַלְיָלָה. כִּי קוֹל הַתְּרַנְגוּל הוּא בְּחִינַת צְמֻצוּמִים, כִּי נִמְשָׁךְ מֵהוּא שְׁלֵהוּבָא דְאִשָּׁא דְבִטִישׁ בְּגַדְפוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְצְמֻצוּמִים, הֵינוּ עַל-יְדֵי שְׁנִמְשָׁךְ רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ לְתוֹךְ תְּכָלִית הַצְּמֻצוּם, כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם מִשְׁנָתָם, כְּדֵי שִׁיעֲסֻקוּ בְּתַקוּן אֲמוּנָה, שֶׁהִיא הָעֵקֶר, וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין אֶז 'הַנוֹתֵן לְשָׂכוּי בִּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה'. כִּי עֵקֶר אוֹר הַיּוֹם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הָעֻצוֹת טוֹבוֹת, שֶׁנִּתְגַּלִּין עַל-יְדֵי הַמְשַׁכַּת רוּחַנִיּוֹת וְכוּ' כַּנ"ל, בְּבְחִינַת "גּוֹלָה עֲמֻקּוֹת מִנִּי חֲשָׁךְ", כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר שָׁם עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה 'כְּבִרְיָתוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהֵדֵר נְהוּרָא', שֶׁחֲשָׁךְ הוּא בְּחִינַת הָעֵדֶר הָעֻצָה, וְאוֹר הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת עֲמֻקּוֹת הָעֻצָה מִתּוֹךְ הַחֲשָׁךְ, עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן תְּכַף בְּהִקְיָצוֹ בְּחֻצוֹת כַּד שָׁמַע קוֹל תְּרַנְגוּלָא נִתְתַּקֵּן לְכַרְךָ אֶז הַנוֹתֵן לְשָׂכוּי בִּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, כִּי בְּיָדָי צְרִיכִין לָזֶה הַבְּחִינָה גְּדוּלָה לְהַבְחִין בֵּין אוֹר יוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֻצוֹת טוֹבוֹת וּבֵין לַיְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְלָקוּל הָעֻצוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשֻׁכַת לַיְלָה כַּנ"ל.

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרעא

פי כמה בני אדם טועים בזה ונכשלים בעצות שאינן טובות שמטעין אותן בני העולם. כי העצות דקדושה הם עמקות מאד מאד, בחינת מים עמקים עצה וכו'. כי אף-על-פי שעקר העצות דקדושה הם תמימות ופשיטות גמור, כמבאר בדברינו כמה פעמים, אף-על-פי-כן יש בהם עמקות גדול מאד, כי נמשכין מבחינת מים עמקים כנ"ל, וצריכין לבקש הרבה הרבה מהשם יתברך, שיזכה שיאיר לו בתוך חשכת אפלתו עמקות אמתית העצות דקדושה באפן שיתחזק בדרכי עבודתו יתברך תמיד. וזהו בחינת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה שמברכין בחצות לילה, כי אז צריכין עקר ההבחנה, מאחר שעדין הוא לילה ממש, ואף-על-פי-כן כבר התחיל לצמח אור היום, שהוא בחינת אור העצות הקדושות. כי השם יתברך מרחם עלינו ומאיר עלינו גם בתוך החשך, בחינת הארת העצות עמקות להציל נפשנו מני שחת, אבל צריכין לזה הבחנה גדולה שלא יטעה מן האמת על-ידי המסיתים ומדיחים בעצות ושקרים וכזבים בדברים בדויים שאינם על-פי תורתנו הקדושה כלל. ומי שחפץ באמת לאמתו ומתעורר לקום לעבודת השם יתברך, זוכה לשמע קול הפרוז של התורה, שהוא בחינת קול התרנגול בחצות, שנשתלשל ונמשך משם, ועל-ידי-זה זוכה להבחין בין האור ובין החשך, בין יום ללילה, דהינו בין עצות

תערב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

טובות אל ההפך שהיא תלויה בנקדה בעלמא ובחוט השערה, ועל-כן נסמך במקרא יחד 'מי שת בטחות חכמה או מי נתן לשכוי בינה'. בטחות חכמה, שהם הפליות זה בחינת עצות, פי פליות יועצות (ברכות סא.). וזהו שנסמך 'מי נתן לשכוי בינה', שהוא להבחין בין עצות טובות להפך וכנ"ל, ושכוי פרש רש"י: 'זה הלב, דבר אחר: זה התנגול'. ושני הפרושים אחד, פי על-ידי קול התנגול שמעורר בחצות, שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-ידי-זה נתגלין עצות עמקות מתוך החשך, שעל-ידי-זה מבחין הלב בין יום ובין לילה בין אור וחשך, דהינו בין עצות טובות להפך וכנ"ל. נמצא ש"מי שת בטחות חכמה", שהם פליות יועצות, "ומי נתן לשכוי בינה" הם בחינה אחת, על-כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

זו) וזה בחינת ברפת אמת ויציב שאומרים אחר קריאת שמע מיד אחר פרשת ציצית, פי 'שמע' והיה אם שמוע' ויאמר' הם בחינת תקון האמונה, שעל-ידי-זה מעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה, שהוא בחינת תפלין, שהם נזכרין בשתי פרשיות אלו. וכן ציצית הוא בחינת הכנעת הגאווה, הכנעת תאות נאוף וכו', כמבאר כל זה לעיל. וכל זה הוא בחינת יציאת מצרים, שהוא בחינת תקון הברית,

לקויטי הלכות הפקר ונגסי הגר ד' חשן משפט תרעג

כמבאר שם בהתורה הנ"ל (באות י'), שבניסן ראוי שיתבטל זה הפגם לגמרי, עין שם, ועל-כן נזכר יציאת מצרים בקריאת שמע, דהינו בפרשת ציצית, ובשביל זה בעצמו תקנו פרשת ציצית בקריאת שמע, כדי להזכיר יציאת מצרים בקריאת שמע, כמו שאמרו רבותינו, זכרונום לברכה (ברכות יב:). כי כל בחינת קריאת שמע, היא בחינת יציאת מצרים, שהוא התגלות האמונה שנתגלה אז, ואז נתגירו גרים רבים, ואז זכו לתקון הברית וכנ"ל, שהוא בחינת חלום על-ידי מלאך כמו שמבאר שם. וכשזוכין לתקון הברית שהוא בחינת תפלין תקון המחין, אזי נעשין בחינת אמרות טהורות להחיות ולהשיב הנשמות הנפולות, בבחינת שבועה משיבי טעם וכו', עין שם.

וזה בחינת אמת ויציב וכו', שהוא בחינת אמרות טהורות מזקקות שבעתים להחיות ולהשיב בהם הנשמות הנפולות. כי כל ברכת אמת ויציב וכו', היא כלה רק דבורי אמונה, בחינת אמרות טהורות המשיבין ומחייין את הנפש מאד מאד, כי כופלין ושונין ומשלשין ומרבעין וכו' וכו' את חביבות נעימות ערבות ידידות מתיקות האמונה הקדושה בו יתברך ובתורתו הקדושה, בדבורים נפלאים ומתוקים מאד מאד, כמו שאומרים: אמת ויציב ונכון וקיים וישר ונאמן ואהוב

תעדר לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

וְחָבִיב וְכוּ' וְכוּ', שְׁחוֹזְרִין בְּכַמָּה וְכַמָּה לְשׁוֹנוֹת יְקָרָת
חֲבִיבֵת נְפִלְאוֹת עֲרֵבוֹת אֲמוּנַתְנוּ הַקְדוּשָׁה, שְׁכָל זֶה הוּא
בְּחִינַת אֲמָרִים יְקָרִים, בְּחִינַת אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת לְהַחֲיוֹת
וּלְהָשִׁיב בָּהֶם כָּל הַנְּפִשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת.

כִּי אַחַר שֶׁהֶעֱלִינוּ הָאֲמוּנָה בְּכָל תְּקוּנֶיהָ, עַל-יְדֵי כָּל
הַתְּקוּנִים שֶׁתְּקַנְנוּ, עַל-יְדֵי כָּל סֵדֵר הַתְּפִלָּה עַד הַנְּהַ
בְּעֵבֶדָא וּבְמַלּוּלָא, עֲתָה יּוֹצְאִים אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת לְהַחֲיוֹת
וּלְהָשִׁיב הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת, בְּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ה)
"סִמְכוּנִי בְּאֲשִׁישׁוֹת רַפְדוּנִי בַּתְּפוּחִים כִּי חוֹלַת אֶהְבֶּה
אֲנִי", כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם, כְּמוֹ הַחוּלָה שֶׁהִיא מְטַל עַל
עָרֵשׁ דְּוִי, אַחַר כֵּן כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַפֵּא, צָרִיכִין לְהַחֲיוֹתוֹ
וּלְהַבְרוֹתוֹ בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי מְטַעְמִים הַמְּשִׁיבִין אֶת
הַנְּפֶשׁ, כְּמוֹ כֵן מִחֲמַת שֶׁעֲתָה הֶעֱלִינוּ הָאֲמוּנָה הַנְּפוּלָה
שֶׁהִיא רְפוּאָה לְכָל הַחֲלָאִים וּלְכָל הַמַּכּוֹת וּלְכָל
הַמְּכַאוּבִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, עֲתָה צָרִיכִין אֲמָרוֹת
טְהוֹרוֹת לְהַחֲיוֹת וּלְהָשִׁיב אֶת הַנְּפִשׁוֹת מִחֲלִישוֹתָם,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַדְּבוּרִים הַקְדוּשִׁים וְהַיְקָרִים שֶׁל בְּרַפְת
אֲמַת וַיִּצִיב, שְׁכָלֵם הֵם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה הַמְּחִיִּין
וּמְשִׁיבִין אֶת הַנְּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד, לְמִי שֶׁמְשִׁים לְבוֹ
עֲלֵיהֶם, בְּחִינַת וּדְבַרְיוֹ חַיִּים וְקִיָּמִים נְאֻמָּנִים וְנִחְמָדִים
לְעַד וְכוּ' :

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרעה

(ז) וזהו בחינת שמונה פעמים 'אמת' שאומרים בברכה זאת, כי כל אלו האמרות טהורות שנמשכין על-ידי המגני ארץ על-ידי עצות האמונה ותקון הברית וכו' כנ"ל. כל זה נמשך על-ידי בחינת העצות העמקות שמשכיכין, שמשם עקר גדול האמונה כנ"ל, שאלו העצות הם בחינת "מים עמקים עצה בלב איש, ואיש תבונות ידלגה" כנ"ל. ועל-כן אומרים בברכה זאת שמונה פעמים אמת, כי עקר העצות הם אמת, כי משם נמשכין העצות האמתיות שהם בחינת (ירמיה ב, כא) "כלה זרע אמת", בחינת הן אמת חפצת בטחות כנ"ל (כמבאר מזה בהתורה ואלו המשפטים אמונה בסימן ז).

(כי העצות הם בחינת נצח והוד שנמשכין מתפארת, שהוא בחינת אמת, שעקר גדול המלכות שהיא אמונה על ידם, כי כל גדולה על-ידי נצח הוד יסוד, כידוע בכתבים).

ומאלו העצות העמקות בחינת מים עמקים אשר על ידם עלתה האמונה ונתתקנו כל התקונים הנ"ל, מהם נמשכין האמרות טהורות הנ"ל שהם דבורי אמת להחיות בהם כל הנפשות, כי עקר החיות הוא על-ידי אמת שהוא סמא דחיי, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צז): אתרא דהוה שמה קושטא לא מיתו

תרעו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

תמן. ועל-כן כופלין ושונין האמת עד שמונה פעמים, כי העצות שהם בחינת "כלה זרע אמת" נמשכין מעמקות נפלא ונורא מאד מאד, בחינת "מים עמקים" הנ"ל, עמק עמק מי ימצאנו, כי אם מי שהוא איש תבונות באמת, בחינת "ואיש תבונות ידלנה", דהינו שזוכה לצחצח נפשו וכו', כמו שמבאר שם.

כי עקר שרש העצה נמשך מבינה שהיא למעלה משבעת ימי הבנין, הינו על-ידי איש תבונות הנ"ל, שיש לו התבוננות אמתי להמשיך עצות אמתיות ממעמקים, כדי לתקן כל העולם להמשיך אמונה שלמה בעולם, (וזה בחינת בינה עד הוד אתפשט ועין תקוני זהר דף ב: ששם מקום העצות כידוע וכנ"ל והבן).

ועקר שלמות העצות הוא כשזוכין להעלות ולגדל האמונה על ידם, בבחינת עצות מרחוק אמונה אמן, שצריכין להמשיך העצות ממרחק גדול בבחינת (משלי לא) "ממרחק תביא לחמה" עד שיזכה להעלות ולגלות את האמונה הקדושה היינו שצריכין להמשיך העצות מבחינת "מים עמקים עצה ואיש תבונות" וכו' כנ"ל, הינו מבחינת בינה עלאה שהיא למעלה משבעת ימי הבנין, ועל-כן הם שמונה פעמים אמת, כי מבינה עד אמונה, שהיא בחינת מלכות, הם שמונה בחינות כידוע. כי האמונה שנתגדלה על-ידי העצות, שמשם

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרעז

יוצאין אלו האמרות טהורות, כל זה נמשך ממעמקים מבחינת בינה, שהיא למעלה מהבנין, שמשם עד בחינת אמונה מלכות הם שמונה, בחינות שמונה ספירות, וכנגד זה הם שמונה פעמים אמת דיקא בברכת אמת ויציב.

פי עקר שלמות ותקון העצות הוא פשהם אמת בכל הבחינות מתחלה ועד סוף, בבחינת "ואמת ה' לעולם", בבחינת "כלה זרע אמת", שיהיו העצות נמשכין מבחינת אמת מתחלה ועד סוף בכל הבחינות, ועל-כן הם שמונה פעמים אמת, להורות שבכל מדה ובחינה שנמשכין ועוברים שם העצות, צריך שיהיה באמת לאמתו, וזה עקר שלמות העצות שעל ידם עולה האמונה.

פי כל השקרים וכל הרמאות וכל מיני ההטעות והבלבולים והמניעות ומעכבים שמשעין ומעכבין ומבלבלין ומרמין את האדם מעבודתו יתברך, בכלם יש בהם אמת, כי אם לאו לא היה בהם כח להטעות ולרמות את האדם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (רש"י במדבר יג, כז): כל שקר שאין בו אמת מתחלתו אינו מתקיים בסופו. ולפעמים יש בהם אמת הרבה, אבל אף-על-פי-כן בחוט השערה שנוטים מהאמת באיזה בחינה, נצמחים מהם עצות רעות מאד

תרעה לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

המאבדין את האדם חס ושלום משני עולמות רחמנא לצלן, בבחינת "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות" (משלי יד, יב), שהתחלת הדרך הוא באמת דרך ישר, אבל בסוף ואחרית נוטה מהאמת ומהפך העצה, ועל-כן "אחריתה דרכי מות". ועל-כן עקר שלמות העצה היא רק כשהיא כלה אמת, בבחינת "כלה זרע אמת", הינו שתהיה אמת מתחלה ועד סוף בכל הבחינות, וכל זה ברור ומוכן לכל משכיל החפץ באמת:

ונתפס לדגמא איזה דברים ומתן יובן השאר, למשל שיש בני הנעורים שאביהם שוכרים להם איזה רבנות או שבעצמם משתדלים בזה (וכבר מבאר גנות השוכרים את הרבנות בספרי הקדמונים ועין במהרש"א וכו') וכששואלין אותם על זה, הם משיבים שפונתם לטובה, כדי שיהיה לו פרנסה בכבוד ולא יתבטל מלמודו, אבל אף-על-פי-כן העצה הזאת לרדף אחר הרבנות אינה עצה טובה כלל, כי הפסדו מרבה משכרו, מאחר שהכל יודעין שבאמת פונתו להתיהר ולקנטר, והוא רודף אחר הכבוד, ולבסוף מתבטל מלמודו גם כן, כאשר ראינו בעינינו כמה וכמה. וגם כל למודו כל ימיו הוא שלא לשמה המגשם, שהוא להתיהר ולקנטר, שעל זה נאמר נח לו שנהפכה שלייתו על פניו, כמו

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרעט

שפרשו בתוספות שם (ברכות יז.). ואם נרצה לטען עמיהם, ימצאו כמה טענות ואמתלאות ותרוצים של אמת לפי דבריהם. אבל אף-על-פי-כן אינו אמת, כי לא בעצה כזאת מצילין את האדם משאול תחתיות. וכן יש כמה דרכים כאלה שיש בהם הרבה אמת, אף-על-פי-כן אין זה עצה טובה.

וכן בענין המחלקת שנתעורר בין בני אדם, וכל אחד רודף את חברו ומבלה ימיו ומבטל את עצמו מפרנסתו לרדף את חברו, וכשנשאל אותו על זה ישיב ויציל את עצמו, וכי בחנם אני שונאו ורודפו, הלא כף וכף עשה לי, ומתחלה בעלילה בא עלי, וקפח פרנסתי, ועשה לי עולות גדולות כאלה. ויכול להיות שכל דבריו אמת, אבל אף-על-פי-כן העצה שלו כנגד זה היא עצה רעה ונבערה מאד, דהינו מה שנתיעץ לחלק עמו ולרדפו, כי על-פי רב מאבד פרנסתו על-ידי המחלקת יותר ויותר בגשמיות ורוחניות, ומבלה ימיו ושנותיו להבל ולריק, וחברו קפח לו פרנסה אחת או גזלו מנה או שתים, והוא במחלקתו מאבד מאה פרנסות, ומאבד כל הונו ורכושו, כאשר ראינו בעינינו, שפמה וכמה אבדו הונם ורכושם, וגם נאבדו משני עולמות על-ידי המחלקת שהתחילה מדבר קטן על עסק מנה או מאתים או פחות, או בשביל נצחון הקנטור וכבוד וכיוצא:

תרפ לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

וכן בענין הפרנסה שיש שמתרחקים מביתם כמה וכמה זמנים בשביל פרנסה, והם מתנצלים מה יעשו, פי טפלי תלויים בהם והם צריכים פרנסה. אבל אף-על-פי-כן אין זה יצאה טובה להיות נע ונד כל כך, ומאבד עולמו הנצחי, ועל-פי רב מאומה לא ישאו בעמלם, וכן כאלה רבות שיש לכל אחד טענות שיש בהם הרבה אמת, על כל דרכיו שאינם טובות, אבל אף-על-פי-כן יצאתם רעות, כי לא זה הדרך, ולא זה היצאה להציל את עצמו, ועל זה נאמר: "אין חכמה ואין תבונה ואין יצאה לנגד ה'" (משלי כא, ל). כי כשהוא נגד ה' אין זה יצאה כלל, ועקר היצאה לפרנסה הוא רק בטחון להתחזק בבטחון, שהשם יתברך יכול לפרנסו בביתו, כמו שכתוב (תהלים עה, ז): "כי לא ממוצא וממערב" וכו' :

וכן לענין המחלקת עקר היצאה שלום, לרדף אחר השלום ולעבור על מדותיו, פאשר הזהירונו רבותינו, זכרונם לברכה (יומא כג). וכן בכל הדברים עקר היצאה השלמה הוא כשהיא אמתית מתחלה ועד סוף כנ"ל :

וזה בחינת חמשה עשר ווי"ן שבאמת ויציב, פי כל דבורים קדושים אלו, שהם בחינת אמרות טהורות נמשכין מהעצות הנ"ל, והעצות הם בחינת ווי"ן, בחינת "ווי העמודים" (שמות לח, י), בחינת "עצת

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרפא

ה' לעולם תעמד" (תהלים לג, יא). כי עקר עמידת האדם וקיומו הוא על-ידי עצות טובות פידוע לכל משכיל. ועל-כן הם חמשה עשר ווין כנגד "שבעה משיבי טעם" (משלי כו, טז), שנמשכין על-ידי העצות שנמשכין ממעמקים, שהם שמונה בחינות, שהם בחינת שמונה פעמים אמת שבברכה זאת כנ"ל, והכל ביחד הוא חמשה עשר, וכנגד זה הם חמשה עשר ווין אלו וכנ"ל:

וזה בחינת 'ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמע וללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים' וכו'. ומונה כאן שמונה בחינות 'להבין ולהשכיל' וכו', עד 'ולקיים', שהם שמונה בחינות, כי צריכין להמשיך העצות מבינה, ששם שרש העצה דרך שמונה בחינות, עד שנזכה לקיים את כל דברי התורה באמת, שהם עקר העצות האמתיות, כי הם תרי"ג עטין דאורייתא (זהו, חלק ב' פב.), כמו שכתוב (משלי ח, יד): "לי עצה ותושיה":

וזה בחינת שמיני עצרת, שאז תקון המשפט, שהוא גמר תקון האמונה שנתתקנה על-ידי העצות, (כמבאר שם באות יד). ועל-כן גמר התקון בשמיני עצרת דיקא, כי עקר המשכת העצה הוא דרך שמונה בחינות, שהם בחינת שמונה פעמים אמת שבאמת ויציב כנ"ל. וזהו בחינת שמונת ימי חנכה, שהם כנגד שמונה פעמים אמת שבאמת ויציב, כמבאר בכונות (דרושי קריאת

תרפב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

שמע פרק ח), כי חנכה נצח ויהוד, בחינת עצות כידוע, ועל-כן הם שמונה ימים להאיר בהם שמונה פעמים אמת הנ"ל, כי עקר שלמות העצה הוא כשהיא אמת מתחלה ועד סוף, בבחינת שמונה פעמים אמת כנ"ל:

וזה בחינת מילה בשמיני, כי מצות מילה הוא לחתוך ולהעביר הערלה דחפיא על ברית, שהוא בחינת ענין דמכסין על עינין, בחינת עשו וישמעאל שהם כלל כל הקלפות והכפירות, ופגם הברית וקלקול העצות. כי במקום הברית קדש, דהינו במקום הרגלין, שם עקר התגלות העצה כנ"ל, ושם חופה הערלה, שהוא בחינת עצות רעות עצת רשעים, שהם עשו וישמעאל שעל-ידי עצתם הרעות באים כל הקלקולים כנ"ל. ועל-כן צריכין למול ולחתוך הערלה בשמיני דיקא, כי תקון העצות הוא בבחינה שמינית כנ"ל. וזה בחינת "למנצח על השמינית" (תהלים ו, א). ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (מנחות מג:) על מילה שנתנה בשמיני ושם מתפלל על תקון האמונה, כמו שכתוב שם: "הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אַמְנִים" וכו'. כי תקון האמונה על-ידי העצות, שהיא בחינת שמינית, בחינת מילה שנתנה בשמיני כנ"ל:

יט) והנה מבאר לעיל שקדשה דיוצר, היא בחינת מה שמעלין מבחינת "החתים בשרו" לבחינת "פתוחי

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרפג

חותם קדש לה'", שהוא בחינת תפלין (וכן מבאר
בכתבים שברכת קריאת שמע הם כנגד תפלין של יד),
ועל-כן קבעו קדשה בברכת יוצר אור, כי יוצר אור אנו
מברכין על אור יום, שהוא נמשך מבחינת העצות
העמקות, שהוא יתברך מאיר לנו בכל יום, כדי לגדל
ולהעלות את האמונה הקדושה, בבחינת "גולה עצמות
מני חשך" פנ"ל. ועל-כן קבעו בברכה זאת סדר קדשה,
כי כשמעלין את האמונה על-ידי המשכת העצות
ממעמקים, צריכין אז להעלות מבחינת "החתים בשרו"
לבחינת "פתוחי חותם קדש לה'", שהוא בחינת תפלין
פנ"ל, שזהו בחינת סדר קדשה שאומרים ביוצר פנ"ל,
שמזכירין קדשת המלאכים שעומדים באימה וביראה
ומעריצין ומקדישין וכו'. כדי להכניע ולבטל האש
והחמימות דסטרא אחרא, ולהכליל בקדשת המלאכים
הקדושים, שנמשך מבחינת "פתוחי חותם קדש לה'",
כמו שמבאר שם, שזהו בחינת חלום על-ידי מלאך,
כמו שמבאר שם.

ועל-כן צריכין להזכיר מדת לילה ביום, ואומרים יוצר
אור ובורא חשך, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
לברכה (ברכות יא:), כי באור יום, שאז הוא בחינת תפלין
שמעלין לבחינת "פתוחי חותם קדש לה'", אז צריכין
להמשיך התקון גם לחשכת לילה, דהינו שיתקנו

תרפד לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט
המחין בשלמות הקדשה, עד שנוזפה גם בלילה לבחינת
חלום על-ידי מלאך פנ"ל:

נמצא שביום בעת תקון המחין, צריכין לתקן מדת
לילה לקדש את המחין שלא יבוא לידי טמאה
בלילה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (נדרים כ.)
'שלא תהרהר ביום ותבוא לידי טמאה בלילה', כי
צריכין לקדש את המחין לבטל ולבער כל ההרהורים,
עד שיזכה להעלות מבחינת "החתים בשרו" לבחינת
"פתוחי חותם קדש לה'", שהוא בחינת תפלין
התנוצצות המחין עד שיזכה לחלום על-ידי מלאך.
על-כן צריכין לכלל מדת לילה ביום, כי תקון הלילה
תלויה ביום, וכמבאר בכתבים, שפכי שהאדם מקדש
את עצמו ביום כן עולה נשמתו בלילה וכו'.

וכן צריכין לכלל מדת יום בלילה, ואומרים גולל אור
מפני חשך וחשך מפני אור וכו', כי השם יתברך
'מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', ועקר
חדוש מעשה בראשית הוא מה שעולה ומתבררת
האמונה הקדושה בכל יום, שעל-ידי-זה נעשה ומתקנים
כל מעשי בראשית, כמו שכתוב (תהלים לג, ד) "וכל
מעשהו באמונה". כי עלית האמונה הקדושה וגדולה
הוא בכל יום ויום, ובכל שבוע ושבוע, ובכל חודש
וחודש, ובכל שנה ושנה, ובכל שמיטה ויובל, ובכל דור

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרפה

ודור, וגם ביום אחד יש כמה שנויים, הינו שבכל יום נעשים ברורים חדשים כפי היום, עד שנשלם איזה ברור בכל שבועת ימי השבוע, ואף-על-פי שבכל יום היה ברור חדש כפי חלוקי הימים, על כל זה בכלליות כל ימי השבוע נחשבין לברור אחד. ואחר כך בשבוע השניה נעשה ברור חדש, וגם אז יש שנויים גדולים בין כל יום ויום, אך כלליות השבוע נחשב ברור חדש של השבוע כנגד השבוע הקודם, וכן בחדשים ושנים וכו'.

וכן יש שנויים רבים בין כל אדם ואדם, וכל אחד מברר כפי בחינת נשמתו, וכפי עבודתו ומעשיו הטובים. וכן יש ברורים חדשים בכל דור ודור, כי כל העולם לא נברא ואינו מתקיים כי אם על האמונה, כמו שאמרו (מכות כד.): 'בא חבקוק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה' (חבקוק ב, ד). וכל מה שהשם יתברך מסבב בעולמו הכל בשביל לברר ולגדל את האמונה הקדושה, כדי שנוזקה להפיר אותו יתברך, שבשביל זה באנו לעולם. ועקר עליית האמונה הוא על-ידי העצות עצמות הנ"ל, על-כן צריכין בכל יום ויום עצות עצמות חדשות, כדי לזכות ולהעלות האמונה על ידם. ועל-כן צריכין להתחיל בכל יום מחדש, ולהתחזק בכל פעם מחדש, כי אי אפשר לברר הברור בפעם אחת, כמבאר

תרפו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

בכתבים, על-כן צריכין בכל יום ובכל פעם ברור חדש,
ועל-כן צריכין עצות עמקות בכל יום מחדש.

וזהו בחינת חשכת לילה, שאז הוא בחינת שנה שהיא גם כן טובה גדולה, כי היא ניחא למחין, כי בכל יום יוצאין עצות עמקות חדשות, שהם בחינת אור יום, שעל ידם מתגדלת האמונה, שזהו בחינת חדוש מעשי בראשית שבכל יום ויום כנ"ל. ואחר כך נפסקין ונסתלקין העצות, שזהו בחינת הסתלקות המחין בעת חשכת לילה כמובא. ואז צריכין שנה לבטל את עצמו לגמרי, כי השנה היא בחינת בטול באור האין סוף, בחינת הסתלקות הנשמה מהגוף, שהיא בחינת הסתלקות והתרחקות רוחניות אלקות, שהיא הנשמה מהצמצום שהוא הגוף, רק שבשעת שנה אינה מסתלקת הנשמה חס ושלום לגמרי כמו בשעת מיתה, רק נשארת קשורה קצת פידוע. וכל זה לטובה, כדי שתעלה נשמתו למעלה, ותתחדש בבחינת עבור, כדי שתחזור מחדש לתוך גופו בתוספת אור, כדי שייחזר וימשיך מחדש בחינת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שהוא התחלת המשכת העצות שעל ידם עולה האמונה וכנ"ל, והכל כדי לחזור להמשיך עצות עמקות חדשות, כדי לחזור ולברר ולהעלות האמונה הקדושה כפי הברור שבאותו יום.

לקויטי הלכות הפקר ונגסי הגר ד' חשן משפט תרפז

ועל-כן צריכין לכלל מדת יום בלילה, כי התגלות העצות שהם אור יום, שעל ידם מתגדלת האמונה, הוא על-ידי חשכת לילה, בבחינת "גולה עמקות מני חשך", שדיקא על-ידי החשך מתגלין עצות עמקות, כי מי שחפץ בעבודתו יתברך באמת, וחותר בכל פעם למצא עצות להתקרב אליו יתברך, אזי חשכת העצה הוא לו טובה, כי דיקא על-ידי שנוחשך דעתו ואינו יכול למצא עצה לנפשו, ואינו יודע מה לעשות להציל את עצמו ממה שצריך להנצל, ולהתקרב אליו יתברך. על-ידי-זה דיקא הוא חותר ומתגעגע יותר, ומרבה בהפצרות ובקשות יותר להשם יתברך, שיאיר לו עצות עמקות מתוך החשך הזה, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים יג, א): "עד אנה אשית עצות בנפשי" וכו'. ועל-ידי-זה השם יתברך מרחם עליו בכל פעם ומאיר עליו עצות עמקות חדשות בכל פעם, שעל-ידי-זה דיקא מתבררת האמונה מחדש בכל פעם כנ"ל, שזה כל עבודת האדם:

א) וזה בחינת קל ברוך גדול דעה וכו', שהם עשרים ושתים אתון שהטפה כלולה מהם פידוע (עין זהר, חלק ב' רה:), שצריכין להעלותה מבחינת "החתים בשרו" לבחינת "פתוחי חותם קדש לה", שהוא בחינת תפלין כנ"ל. וזה שמזכירין 'גדול דעה', להעלות הגאון

תרפח לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט
והגדלה אליו יתברך, לבטל הגדלה והגאווה דסטרא
אחרא, שהוא בחינת פגם הבְּרִית כַּנ"ל:

(כא) והנה מבאר לעיל, שקריאת שמע, שהיא אמונה,
עקר שלמותה היא כשזוכין לתקון המשפט, שהוא
גמר התקון כַּנ"ל, שזהו בחינת ד' גדולה דאחד', שהיא
בחינת מלכות משיח כַּנ"ל. וזהו בחינת 'ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד' שאומרים בלחש, כי קריאת שמע
שאומרים בהיכל אהבה אחר ברכת אהבת עולם, דהינו
אחר שזכינו לאהבה הקדושה, שזוכין על-ידי קשר
המרכבה, שהוא בחינת 'והאופנים וחיות הקדש' וכו',
שהם הם המרכבה וכַּנ"ל, כל זה נתתקן על-ידי תקון
התפלין בשלמות, דהינו על-ידי שנוהרין מלהעלות אל
המח טפת עשו וישמעאל שהם קלקול המחין פגם
התפלין, כמבאר שם, עין שם היטב.

וזהו בחינת 'אין מקבלין גרים לימות המשיח' (במות
כד:), כי אז נזכה לתקון המשפט על-ידי משיח
כַּנ"ל, שעקר התקון על-ידי הרחקת הגרים, כדי שלא
יעלו בחינת טפות עשו וישמעאל שלא יקלקלו המחין,
בחינת התפלין וכו' וכַּנ"ל.

וזהו בחינת 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד', שאנו
מיחדים שמו יתברך עלינו, שאנו אומרים שהוא

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרפט

יתברך, הוא ה' אלקינו, ואנו לבוד מיחדין ומקשרים בו יתברך, וזר לא יקרב אלינו, בחינת "את ה' האמרת זה" האמירך" וכו' (דברים כו, יז), בחינת "כי חלק ה' עמו" וכו' (דברים לב, ט). וכל זה כדי שיתפרדו כל פועלי און, כדי לרחק ולגרש מאתנו בחינת טפת עשו וישמעאל, שלא יקלקלו התפלין והמחין חס ושלום, שלא יקלקלו את בחינת המשפט, כדי שנוזקה לתקון האמונה בשלמות וכנ"ל. נמצא שבפסוק שמע אנו מרחקין מאתנו הגרים שאין לקבלם, שהם בחינת טפת עשו וישמעאל וכנ"ל. ואז נשלם תקון המשפט, שהוא גמר תקון האמונה בשלמות כנ"ל.

אבל אז כשהאמונה בשלמות, אז דיקא הוא גמר תקון הגרים והניצוצות, שצריכין לקבלם ולהעלותם, שבהם עסקנו בכל התפלה לבררם ולהעלותם וכנ"ל, ולא נשלם התקון עד עתה שזכינו לתקון המשפט. ועתה שכבר נשלם תקון המשפט, עתה דיקא נשלם תקון הגרים שצריכין להעלותם:

וזהו בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שמרמז על הגרים שצריכים לקרבם, שזהו בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שאומרים שמלכותו ברוך ומברך לעולם ועד בכל מקום שהוא, בחינת "ומלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט), דהינו

תרצ לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

שֶׁאֵפְלוּ בַּמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים מִבְּרַךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי גַם שָׁם יֵשׁ נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, בְּחִינַת
גְּרִים שְׂאֵנוּ מַעֲלִים אוֹתָם כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לִזְמַר
'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' בְּלִחַשׁ, כְּדֵי שְׁלֹא
יִקְטָרְגוּ הַמְּקַטְרְגִים שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ הַחִיצוֹנִים, כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ חֵס
וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמְעָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגְּרִים
שְׂאֵסוּר לְהַעֲלוֹתָן וְכַנ"ל.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (פְּסָחִים נו.): מִשָּׁל
לְבַת מֶלֶךְ שֶׁהִרְיָחָה צִיָּקִי קְדָרָה תֹאמַר יֵשׁ לָהּ גְּנָאִי,
לֹא תֹאמַר יֵשׁ לָהּ צֶעַר וְכוּ'. צִיָּקִי קְדָרָה זֶה בְּחִינַת
הַקְּדָשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת, בְּחִינַת נְפֻשׁוֹת הַגְּרִים שְׂצָרִיכִין
לְקַרְבָּם, הֵינּוּ תַכְף שְׂאוּמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', שְׂאֵז
נִשְׁלַם תְּקוּנַת הָאֱמוּנָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּקוּנַת הַמְּשַׁפֵּט,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת מְשִׁיחַ כַּנ"ל, אֵז הָאֱמוּנָה מַלְכוּת
מִתְאַוִּית לְהַעֲלוֹת נְפֻשׁוֹת הַגְּרִים שְׂעַסְקָנוּ בְּתַחֲלָה
לְבָרְרָם וְלִגְמַר תְּקוּנָם, כִּי עֲתָה גָמַר תְּקוּנָם מֵאַחַר
שְׂעַכְשׂוֹ נִגְמַר תְּקוּנַת הָאֱמוּנָה כַּנ"ל, אֲבָל הִיא מִתְיַרְאֵת
לְהַעֲלוֹתָם שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ חֵס וְשְׁלוֹם, גַּם בְּחִינַת טַפַּת
עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמְעָאֵל שֶׁהֵם קְלִקוּל הַמְּשַׁפֵּט, שְׂעַקְר עֶסְקָנוּ
עֲתָה לְרַחֲקָם וְלִגְרָשָׁם וְכַנ"ל.

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרצא

וזהו תאמר יש לה גנאי, כי מתיראת מאחיזת החיצונים, שהם בחינת טפת עשו וישמעאל כנ"ל, לא תאמר יש לה צער, כי אף-על-פי-כן בהכרח לגמור עתה תקון נפשות הגרים שצריכין להעלותן שעסקנו בכל התפלה לברך כנ"ל, על-כן התחילו עבדיה להביא לה בחשאי, שאומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בלחש, לגלות אלקותו בכל מקום, כדי לקרב נפשות הרחוקים, שהם בחינת נפשות הגרים, אבל אומרים זאת בלחש, כדי שלא יתאחזו החיצונים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, הינו שלא יתאחזו בחינת טפת עשו וישמעאל שהם בחינת קלקול המשפט בחינת פגם האמונה, שכל אריכת הגלות בעונותינו הרבים על ידם, פי גלות הארץ של עכשו הוא גלות עשו וישמעאל, שנמשך מפגם המשפט הנ"ל, שאי אפשר לצאת מגלות זה כי אם על-ידי משיח שיבוא במהרה בימינו, שיזכה לתקון המשפט כנ"ל:

כב) וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (פסחים נו.), שיעקב אבינו קדם הסתלקותו רצה לגלות את הקץ ונסתלקה הימנו שכינה, אמר, שמא יש חס ושלום במטתי פסול, כמו שיצא ישמעאל מזקני, ועשו מאבי, השיבו לו בניו: 'שמע ישראל ה' אלקינו ה'

תרצב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

אחד, כשם שאין בלבך אלא אחד וכו'. פתח יעקב ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. כי יעקב זכה למטה שלמה, שהם שנים עשר שבטי יה, שהם בחינת קשר המרכבה תקון המשפט וכו"ל

וזהו בחינת "משפט וצדקה ביעקב אתה עשית" (תהלים צט, ד), כי יעקב בחינת תקון המשפט, על-כן רצה לגלות את הקץ, כי עקר קץ הגאולה תלויה בתקון המשפט כנ"ל, ונסתלקה הימנו שכינה, כי אף-על-פי שהוא זכה לשמירת הברית בשלמות לאהבה דקדושה, לבחינת תקון המשפט, אף-על-פי-כן עדין לא הגיע הזמן לגלות הקץ, כי עדין צריכים ברורים רבים מאד, עד שיהיה נמשך בחינת תקון המשפט, דהינו תקון הברית בכל העולם, ועל-כן עדין הקץ סתום, בחינת קץ הפלאות. כי עקר התקון על-ידי בחינת פלאות, שהם בחינת העצות עמקות הנ"ל, שהם פלאי פלאות, בחינת (ישעיה כה, א) "אודה שמך כי עשית פלא", כמו שמבאר שם, ומחמת, שאז לא נשלם תקון העולם עדין, על-כן נסתלקה הימנו שכינה כשרצה לגלות הקץ, וסבר שמא יש חס ושלום פסול במטתי, כמו שיצא ישמעאל מזקני וכו'. הינו שמא חס ושלום העליתי, בחינת טפת עשו וישמעאל אל המח, שזהו בחינת פגם המשפט, מיד פתחו ואמרו 'שמע ישראל' וכו', כשם שאין בלבך אלא אחד וכו'.

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרצג

'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד', זה בחינת תקון המשפט כנ"ל, הינו שאמרו לו שחס ושלום אין פסול במטתו ולא פגם במשפט, פי' ה' אלקינו ה' אחד, ואנחנו עמו והוא אלקינו ואין זר עמנו וכנ"ל. מיד פתח יעקב ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', פי' עכשו שראה שזכה לתקון המשפט והאמונה בשלמות' עכשו צריכין לגלות מלכותו, גם במקומות הרחוקים, שזהו בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' כנ"ל, כדי לקרב נפשות הגרים שצריכין לקרב וכנ"ל.

וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, נימרה, לא אמרה משה, לא נימרה, אמרה יעקב, פי' משה לא אמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שפרמז על התקרבות הגרים שצריכין לקרב, מחמת שמתירא שלא יתאחזו גם בחינת טפת עשו וישמעאל, שהם בחינת פגם המשפט, שהם בחינת הגרים שאסור לקרבם, וכל זה מחמת שמשה כבר נכשל בענין הגרים, פי' קרב את הערב רב, וכונתו ה'יה לטובה, כדי שיתדבקו גרים בשכינה, אבל הם גרמו כל צרות ישראל, מחמת שנתקרו יותר מדאי, בחינת (שמות יב, לח) "וגם ערב רב עליה אתם", דהינו שהיה רב יותר מדאי, עד שנתאחזו גם בחינת טפת עשו וישמעאל,

תרצד לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

שהם קלקול המשפט וגרמו מה שגרמו. על-כן לא אמר משה 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שמרמו על הגרים וכנ"ל, על-כן התקינו לומר בלחש, כדי לקרב מי שצריכין לקרב ולרחק, בחינת טפת עשו וישמעאל וכנ"ל:

וזה בחינת חשאי וסוד, בחינת כל הסודות שמגלין הצדיקים והגדולים בסוד ובלחש, ועקר הסוד כדי שלא ישמע מי שאינו ראוי להם. וכל הסודות שמגלין כל פונתם לטובה בשביל תקון העולם, כדי שיתקרבו כל הרחוקים לעבודתו יתברך על-ידי-זה, אבל מדברים בלחש ובסוד דיקא, וזה מחמת בחינת הנ"ל, כדי שלא יתקרבו, כי אם מי שראוי להתקרב, ולא אותן שאינן ראויין להתקרב, שהם בחינת טפת עשו וישמעאל שצריכין לגרשם.

וזה בחינת גר שבא להתגיר אומרים לו מה ראית שבאת להתגיר, אין אתה יודע שישראל בזמן הזה דוויים סחופים וכו', אם אמר יודע אני ואיני כדאי מקבלין אותו וכו' (יבמות מז.). הינו כנ"ל, שמעלימין בפניו מעלת ישראל ואומרים לו דבורים לרחקו, וכל זה הוא בחינת סוד שאין מגלין לו מיד גדל עצם גדלת ישראל שיזכו לעתיד, רק, אדרבא, אומרים לו בהפך. נמצא שמעלימין ממנו האמת בסוד. וכל זה כדי שאם

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרצה

ירצה לפרש יפרש, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, ובזה יהיה נבחן ונבדק אם הוא מאותן הגרים שראויים לקרבן, שאז בודאי יתגלה לו הסוד. וידע ויבחין מיד גדלת ישראל, ויבין פנימיות פונתם של העוסקים עמו, שפונתם לקרב, רק שצריכין להפך הדבר קצת, כדי להעלים הדבר בסוד ובלחש.

אבל אם הוא מבחינת טפת עשו וישמעאל, בודאי יתרחק, כי הוא לא יזכה להבין פנימיות דעתם, שהוא בחינת סוד, ויתרחק, ובודאי צריכין לרחקו כנ"ל, ובשביל זה דברו בתחלה בהעלם ובסוד כנ"ל, וזהו בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שאומרים בחשאי בבחינת סוד וכן"ל:

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

וזהו "סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם עיני תמיד אל ה'" וכו' (תהלים כה, טו). שנסמכו זה לזה, הינו שדוד המלך עליו השלום אומר בעד כלל ישראל, בעד כל הנופלים והרחוקים אשר הם תפוסים בהבלי עולם הזה, כמו ברשת, ואמר שיש "סוד ה' ליראיו" וכו', אשר על ידו יש לי תקוה גם כן תמיד לצאת מרשת. וזהו שנסמך "עיני תמיד אל ה'" — "כי הוא יוציא מרשת רגלי", כי עקר התקרבות הרחוקים הוא על-ידי

תרצו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט
בחינת סוד וכנ"ל, ומי שמאמין בסוד ה' אשר ליראיו
יש לו תקנה תמיד, בחינת "סוד ה' ליראיו עיני תמיד
אל ה', כי הוא יוציא מרשת רגלי" וכנ"ל:

(נג) וזה בחינת רמ"ח תבין דקריאת שמע, כדי להמשיך
האמונה הקדושה בכל הרמ"ח איברים, כמו
שמבאר בהתורה, ויהי ידיו אמונה (בסימן צא) שצריכין
להמשיך האמונה בכל האיברים, עין שם:

(נד) וזה "מגננו ראה אלקים", בחינת תקון על-ידי
המגני ארץ, "והבט פני משיחך" בחינת תקון
המשפט שיהיה על-ידי משיח וכנ"ל:

(נה) ועל-כן בפרשת שמע נזכר מצות תפלין בלשון
יחיד, כמו שכתוב (דברים ו, ח): "וקשרתם
לאות על ידך" וכו'. אבל בפרשת והיה נזכרו בלשון
רבים, כמו שכתוב (שם יא, יח): "וקשרתם אותם לאות
על ידכם" וכו'. כי כבר מבאר למעלה שפרשת
שמע ואהבת, זה בחינת תקון המשפט ששם אהבה
דקדשה, ועל-כן שם נזכרו התפלין בלשון יחיד,
להורות כי שם אין זר אתנו, כי שם הוא בבחינת 'אין
מקבלים גרים לימות המשיח' לרחק טפת עשו
וישמעאל, שעל-ידי-זה עקר תקון המשפט כנ"ל. אבל
פרשת "והיה אם שמוע", הוא בבחינת יראה, שהוא

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרצז

בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַמְּלָאכִים, שְׁזֹאת הַבְּחִינָה הוּא מֵה שְׁמַעְלִין לְבְּחִינַת "פְּתוּחֵי חוֹתָם", שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַגְּרִים כַּנ"ל, עַל-כֵּן נִזְכְּרוּ שָׁם בְּלִשׁוֹן רַבִּים, כִּי שָׁם הוּא בְּבְחִינַת הַתְּקָרְבוֹת הַרְחוּקִים שֶׁהֵם הַגְּרִים שְׁצָרִיכִין לְקָרְבָם, עַל-כֵּן נִזְכְּרוּ שָׁם בְּלִשׁוֹן רַבִּים, מִחֲמַת שְׁמַעְלִין גַּם אַחֲרֵים עִמָּנוּ, שֶׁהֵם הַנִּיצוּצוֹת וְנִפְשׁוֹת הַגְּרִים שְׁצָרִיכִין לְקָרְבָם וְכַנ"ל:

כִּי דִיָּקָא, אַחַר שְׁזוֹכִין לְתְּקוּן הַמְּשֻׁפָּט, שֶׁהוּא עַל-יְדֵי שְׁמַרְחִיקִין טַפַּת יַעֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל כַּנ"ל, אָז דִּיָּקָא יְכוּלִין לְעַסֵּק בְּשִׁלְמוֹת לְקָרֵב הַגְּרִים הָרְאוּיִין לְהַתְּקָרֵב, כִּי אֵין מִתְּיָרְאִין עוֹד מִקְּלָקוּל הַבָּא עַל-יְדֵי הַגְּרִים, שְׁאֵין רְאוּיִין לְהַתְּקָרֵב מֵאַחַר שְׁכַבֵּר זְכוּ לְתְּקוּן הַמְּשֻׁפָּט כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד', דִּיָּקָא אַחַר 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל', וְכֵן 'וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ', אַחַר 'שְׁמַע', כִּי אַחַר הַמְּשַׁכֵּת בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפָּט, אָז דִּיָּקָא חוֹזְרִין וְעוֹסְקִין בְּשִׁלְמוֹת, בְּבְחִינַת הַתְּקָרְבוֹת הַגְּרִים הָרְאוּיִין לְהַתְּקָרֵב וְכַנ"ל. וְהֵבֵן הַיֵּטֵב.

וְעֵינֵי הַיֵּטֵב בְּכָל הַתּוֹרָה תְּקַעוּ הַנ"ל, בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט הַדֶּק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, וְאֵז תּוּכַל לְהִבִּין קִצַּת דְּבָרֵינוּ. וְעֵינֵי לְקַמֵּן בְּסוּף (אוֹת לֹד) מֵה שְׁמוּבָא מֵהַפְּרִי עֵץ חַיִּים שְׁאֵל תְּתַמָּה שְׁהַזְכְּרָנוּ הַסְּפִירוֹת וְכוּ' כַּמָּה פְּעָמִים וְכוּ', וּמִשָּׁם תּוּכַל לְהִבִּין לְכָאן שְׁבַשְׁבִּיל זֶה צָרִיכִין כַּמָּה

תרחצ לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

פעמים להפוך הסדר וכו', ויש בזה הרבה לדבר. וגם שיף לזה מה ששמעתי מפיו הקדוש (שיחות הר"ן סימן קצח) שאין מי שיוכל להבין בתורתו, כי אם מי שיודע לומר כל תורה פנים ואחור והבין:

(כו) והנה עקר תקון גמר האמונה היא תפלת שמונה עשרה, כי עקר התפלה על-ידי אמונה, כמו שמבאר שם וכנ"ל, ועל-כן מרמז בברכה ראשונה של התפלה כל תקוני האמונה הנ"ל, ובתחלה מזכירין זכות אבות, כמו שאומרים: 'אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם' וכו'. כי פשנת תקנה האמונה, אז מועיל תפלה וזכות אבות, על-כן מזכירין עמה זכות אבות, ואחר כך מתחילין לסדר ולהזכיר כל תקוני האמונה הנ"ל מתחלה ועד סוף, וזהו 'האל הגדול הגבור והנורא', זהו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שהם בחינת המדות, וזהו 'האל' שהוא אלקות, 'הגדול הגבור והנורא' הם בחינת השלשה קוין, חסד גבורה תפארת, שהם חסד דין רחמים, שהם כלל כל המדות, הינו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים שהם המדות. 'אל עליון' זה בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהספירות, שבהם מצחצחין נפשו, בבחינת "והשביע בצחצחות נפשך" הנ"ל, שזוכין לזה על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. וזהו

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תרצט

בחינת 'אל עליון', שהיא בחינת צחצחות, שהם עליונים מהספירות, ועל-ידי-זה זוכין לחתור ולהמשיך העצות עמקות הנ"ל. וזהו 'גומל חסדים טובים', הם בחינת (ישעיה נה, ג) "חסדי דוד הנאמנים" (כמובא בפונות (דרושי העמידה דרוש ג)), שהם בחינת נצח-הוד בחינת עצות. וזהו 'טובים', ואיתא בפונות (שם) שפרושו שהם מחי המלכות, כי המחין נקראים טובים, הינו כנ"ל, כי חסדי דוד, שהם העצות, הם מחין וקיום של המלכות שהיא האמונה הקדושה, כי עקר גדול האמונה על ידם כנ"ל.

'וקונה הכל', זהו בחינת גרים שנעשין על-ידי עלית האמונה, שזהו בחינת "וקונה הכל", שהוא יתברך קונה הכל, "ומלכותו בכל משלה", ואפלו אמות העולם נכנעים אליו ומודים בו יתברך. וכשמקרבין הגרים יכולין להזיק לישראל חס ושלום וכו', וצריכין כח המגני ארץ וכו'. וזהו בחינת 'וזוכר חסדי אבות', שהם בחינת המגני ארץ, שהם זרועות עולם, כי הזרועות מגנים על האדם כמו כנפי העוף שמגנים על העוף, כי הזרועות במקום הכנפים בעוף, שהם בחינת מגנים, ועל-כן 'וזוכר חסדי אבות', שהם זרועות עולם כידוע, הם בחינת המגני ארץ שמעלין לבחינת פתוחי חותם וכו'. אבל עדין צריכין תקון המשפט, שיהיה על-ידי משיח כנ"ל.

תש לקוטי הַלְכוֹת הַפְּקָר וּנְכֵסֵי הַגֵּר ד' חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט

וְזֶהוּ 'וּמְבִיא גּוֹאֵל וְכוּ', שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַגּוֹאֵל
צָדֵק שֶׁעַל יָדוֹ יִהְיֶה תִקּוּן הַמִּשְׁפָּט, וְאִז נִשְׁלַם
גְּדוּל הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת פְּנִ"ל. וְזֶהוּ 'וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן שָׂמוּ בְּאֵהָבָה', כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה,
כְּשׁוֹכֵינ לְהוֹדִיעַ אוֹתָהּ לְבָנָיו וְלְבְנֵי בָנָיו, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים
ד, ט) 'וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וְלְבְנֵי בָנֶיךָ', בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק, ה)
'וְעַד דּוֹר וָדוֹר אֲמוּנָתוֹ', כְּדִי לְהַגְדִּיל שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ עַד
עוֹלָם, כִּי עֵקֶר הַגְּדֻלַּת הַשֵּׁם דְּקִדְשָׁהּ הוּא עַל-יְדֵי הַבָּנִים,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה, ו): "וְלֹא יִמָּחֶה שְׂמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל".
כִּי הַבָּנִים שֶׁמִּשְׁאִירִין מְגִדִּילִין שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל דּוֹר
וָדוֹר, וְעַל-יְדֵי זֶה מְקַיְמִין שֵׁם אָבִיהֶם וְאִמָּם. וְעַל-כֵּן
הַבָּנִים אוֹמְרִים קְדִישׁ עַל אָבִיהֶם וְאִמָּם, שֶׁעֵקֶר הַקְּדִישׁ
הוּא הַגְּדֻלַּת שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים 'יִתְגַּדֵּל
וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא וְכוּ', וְכָל זֶה זוֹכֵינ עַל-יְדֵי תִקּוּן
הַמִּשְׁפָּט, שֶׁהוּא עֵקֶר שְׁלֵמוֹת תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שְׂמִינֵי עֲצָרַת, שְׁאִז הַנּוֹקְבָא עוֹצְרַת הַטָּפָה וְאֵינָהּ
נִשְׁחַתֶּת חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִזֶּה נִמְשָׁכִין הוֹלְדוֹת דְּקִדְשָׁהּ,
שְׁמוּלֵי־דִין בָּנִים בְּקִדְשָׁהּ, שְׁמוֹדִיעֵינ לָהֶם הָאֱמוּנָה מִדּוֹר
לְדוֹר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּדֵּל וְנִתְקַדֵּשׁ שְׂמוֹ בְּכָל דּוֹר.

וְזֶהוּ 'וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְּנֵיהֶם לְמַעַן שָׂמוּ', שֶׁמְבִיא
הַגּוֹאֵל צָדֵק שֶׁהוּא מְשִׁיחַ שֶׁהוּא תִקּוּן הַמִּשְׁפָּט
לְבְנֵי בְּנֵיהֶם. כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן בְּשִׁבִיל הַבָּנִים, דְּהֵינּוּ לְזְכוֹת

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשא

לתקון הברית להנצל מהשחתת זרע, רק להשאיר בנים
ובני בנים בקדשה, שעל-ידי-זה עקר הגדלות שמו
כנ"ל, וזהו 'למען שמו' וכנ"ל. וזהו 'באהבה', בחינת
אהבה דקדשה, ששורה במרכבה דקדשה, שזוכין
על-ידי תקון המשפט, שהוא על-ידי הגואל צדק כנ"ל:

וכל זה זוכין על-ידי העצות שהמשכנו ממעמקים,
על-ידי שצועקים להשם יתברך מעמק הלב,
בבחינת ממעמקים קראתיה, בחינת (איכה ב, יח) "צעק
לבם אל אדני", כמו שמבאר שם. וזהו 'מלך עוזר
ומושיע ומגן', זהו בחינת צעקת הלב ממעמקים, שעל
זה מרמזין אלו התבות מלך עוזר וכו', שהוא צעקה
סתם, שצועקין אליו יתברך, ואין מפרשין לפניו יתברך
שום הצטרכות ובקשה בפרטיות, רק צועקין סתם
מעמק הלב, 'מלך עוזר ומושיע ומגן', כמו מי שהוא
בצרה גדולה עד שאינו יכול לפרש בקשתו כלל, רק
צועק מעמק הלב אליו מלך עוזר וכו', שצועק סתם,
וקורא אותו יתברך לעזרה וישועה, ואינו מפרש
בקשתו כלל מעצם דחקו, שזהו בחינת צעקת הלב
ממעמקים, שעל-ידי-זה חותרין העצות הנ"ל, שעל-
ידי-זה גדלה האמונה, שעל-ידי-זה עקר התפלה כנ"ל.

והנה כלליות ברכה זאת נקראת ברפת אבות, פי עתה
אנו ממשיכין עלינו זכות אבות, שזוכין שיועיל

תשב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

על-ידי תקון האמונה כנ"ל, וכבר מבאר לעיל שהאבות הם בחינת המגני ארץ כנ"ל, ועל-כן מסימין 'מגן אברהם', ואומרים שתי פעמים 'מגן', 'מלך עוזר ומושיע ומגן', ואחר כך 'ברוך אתה ה' מגן אברהם', כנגד המגני ארץ שהם תקון הגרים שנעשין על-ידי עלית האמונה כנ"ל. ועקר המגנים הוא בחינת אברהם, שהוא ראש האבות, והוא התחיל להמשיך האמונה בעולם, כי היה ראש למאמינים, ועל-כן היה ראש לגרים, כי הגרים נעשין על-ידי אמונה כנ"ל, וכשעושין גרים יכולין להזיק חס ושלום, וצריכין כח המגני ארץ שמעלין ומתקנים הגאווה וכו' כנ"ל.

וזה שאמר השם יתברך לאברהם (בראשית טו, א) "אל תירא אברם אנכי מגן לך", 'מגן' דיקא, שהאיר עליו והמשיך בו כח המגני ארץ, כי הוא היה צריך לזה ביותר, מחמת שהיה ראש למאמינים וראש לגרים וכו'. וזהו (תהלים מז, י): "נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם כי יאלקים מגני ארץ" וכו'. כי הכל אחד, כי "נדיבי עמים נאספו" הם הגרים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (תגינה ג). וזהו: "עם אלקי אברהם", כי כלם הם עמו, כי אברהם הוא הראשון שהתחיל לעסק בהם כנ"ל.

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשג
וזהו שנסמך לזה "כי לאלקים מגני ארץ", כי לזה
צריכים בחינת כח המגני ארץ פנ"ל, וכנזכר זה
המקרא "כי לאלקים מגני ארץ" שם בהתורה הנ"ל, כי
הוא ראשי תבות מלא"ך, עין שם. ועל-כן מסימין
ברכת אבות 'פרוף אתה ה' מגן אברהם', וכנ"ל:

(כז) ועל-כן אברהם וכל האבות עסקו בחפירות בארות,
כי כל עבודתם היתה להעלות האמונה
מנפילתה, לגלות אלקותו בעולם, על-כן עסקו
בחפירות בארות מים, כדי לחתור ולחפור המים עמקים
הנ"ל, שמהם גדלה האמונה פנ"ל:

(כח) ואלו המגני ארץ עוסקים לברר ולהעלות מבחינת
החתים בשרו לבחינת "פתוחי חותם קדש
לה" פנ"ל, שזהו בחינת תפלין פנ"ל, וצריכין לתקן
בחינת הצמצום של המחין, שזהו שם שדי שבתפלין,
שלא ישוטט המח במה שאין לו רשות, כי אפלו
בקדשה אסור לו לצאת במחשבתו חוץ לגבול וכו',
מכל שכן וכל שכן שלא בקדשה חס ושלום חס ושלום,
וזהו בחינת שדי שיש די וגבול באלקותו לכל בריה,
עין שם היטב (באות ז).

וזהו בחינת ברכת 'אתה גבור לעולם אדני', שהוא
בחינת גבורות, בחינת "שמאלו תחת לראשי"

תשד לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

וכו', כמו שאיתא בפונות (דרושי העמידה דרוש ה), הינו בחינת צמצום המחין שנמשך מבחינת גבורות, מבחינת שמאל, שזהו בחינת "שמאלו תחת לראשי", ראש הוא הגדלת המח והחכמה שבראש, וצריכין להמשיך ולהניח בחינת השמאל תחת הראש והדעת, הינו בחינת הצמצום, כדי שיצמצם את מחו שלא לשויטט חוץ לגבול שיש לו וכנ"ל.

וזהו בחינת מחיה מתים שמזכירין שם כמה פעמים, כי מחיה מתים זה בחינת ברוכים שמברכים הניצוצות מעמקי הקלפות, שהם סטרא דמותא ומעלין אותן ומחייין אותם, כמו שאיתא בפונות, הינו שמעלין ומבררין מבחינת "החתים בשרו", מבחינת פגם הברית לבחינת "פתוחי חותם קדש לה", שזהו עקר הברור, כי פגם הברית עקר סטרא דמותא, בחינת (משלי ה, ה) "רגליה ירדות מות" וכשמתגברין על יצרו, ומשברין את ההרהורים רעים, ומעלין מבחינת "החתים בשרו" לבחינת חותם דקדושה, בזה מעלין הניצוצות שנפלו על-ידי פגם הברית, ממנות לחיים.

כי המחין דקדושה הם עקר החיים, בחינת "החכמה תחיה" (קהלת ז, יב) ועקר הברור הוא על-ידי הצמצום שצריכים לזהר מאד, ולהתגבר בכל כחו לצמצם את מחו שלא להניח את מחשבתו לשויטט ולהרהר חס

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשה

ושלום, ואפלו כשפא עליו איזה הרהור רע בעל כרחו, צריך להתגבר לתפס את מחשבתו ולצמצמה שלא תוסיף להרהר ולתשב בזה כלל, רק להמשיך המחשבה לדברים שבקדשה, ועל-ידי-זה עקר העליה והברור. ובזה ממשיך על עצמו כח המגני ארץ שמעלין מ"החתים בשרו" ל"פתוחי חותם" וכו', דהינו שהמחשבות וההרהורים רעים, שממנו היה נעשה חס ושלום "החתים בשרו", דהינו מקרות חס ושלום, הוא מעלה אותם מ"החתים בשרו", לבחינת "פתוחי חותם קדש לה'", דהינו שפופה את מחשבתו ומהפכה ממנות לחיים, וחושב דיקא מחשבות קדושות בתורה ועבודה ויראת שמים, פי המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה, כמבאר בדברינו כמה פעמים (עין

לקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן נ):

ועל-כן מזכירין תחית המתים בברכת 'אתה גבור', שהוא בחינת תקון צמצום המחין, פי עקר הברור על-ידי הצמצום של המחין וכנ"ל. וכן צריכין לצמצם המחין אפלו בקדשה, שלא ישוטט המח במה שאין לו רשות, בחינת (תגינה יג.) "במפלא ממה אל תדרש" וכו', כמו שמבאר שם, פי כשמשוטט חס ושלום במה שאין לו רשות אפלו בקדשה, זהו בחינת רבוי האור שגורם שבירת כלים חס ושלום, שמשם כל

תשו לקוטי הלכות הפקר ונקסי הגר ד' חשן משפט

הניצוצות הנפולין, שמשם נמשכין כל ההרהורים וכל המחשבות רעות פנודע. על-כן בברכת 'אתה גבור' מתקנים צמצום המחין בכל הבחינות, שלא תצא המחשבה חוץ לגבול הקדשה למקומות החיצונים, לחשב חס ושלום, מחשבות חוץ חס ושלום, וגם שלא תצא ותשוטט המחשבה במקומות הקדושים למעלה ממדרגתה, שלא תהרס הגבול חס ושלום וכנ"ל, ועל-ידי-זה עקר הברור שהוא בחינת תחית המתים כנ"ל.

וזה בחינת כלם במחשבה אתברירו (זהו, חלק ב' ונד). שעקר הברור הוא על-ידי המחשבה, על-ידי שפופה את מחשבתו שלא תחשב חוץ לגבול וכנ"ל. ועל-כן מזכירין ה' פעמים תחית המתים בברכה זאת כנזכר בפגנות (דרושי העמידה דרוש ה), כי על-ידי הברור הנ"ל, שהוא בחינת תחית המתים, על-ידי זה מתקנים את המח והדעת שבראש, ואז נתתקנים החמשה חושים שכלם נמשכים מהמח שבראש, כמו שמבאר שם לענין ראש השנה (באות יד), ולענין הישיבה (באות טו), וכנגד זה מזכירין חמש פעמים תחית המתים כנגד החמשה חושים שבראש, שנתתקנים על-ידי הברור והעליה שמעלין מהחיתים וכו' לחותם דקדשה שהוא תקון המח, שזהו בחינת תחית המתים כנ"ל:

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשז

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי' שְׁפָרוּשׁוֹ כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק "וְאַתָּה מְרוֹם לְעוֹלָם אֲדֹנָי", שְׁפָרַשׁ שָׁם: לְעוֹלָם יָדָךְ עַל הַעֲלִיּוֹנָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְכֵן הַכּוֹנֵה כָּאֵן שְׁאוּמְרִים 'אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם' כו', דִּהְיֵנוּ שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גְבוּר לְעוֹלָם וְעַד תָּמִיד. כִּי לְעוֹלָם יָדוֹ עַל הַעֲלִיּוֹנָה, וּבְיָדָיו יִתְגַּבֵּר וַיִּגְמַר כְּרָצוֹנוֹ, הֵינּוּ שְׁאֵפְלוּ אִם כָּבֵר נִתְעָה הָאָדָם וְהִרְגְּלָה מִחֲשַׁבְתּוֹ לְשׁוֹטֵט וְלִחֲשֵׁב בַּחוּץ חֵס וְשְׁלוֹם, מִחֲשַׁבּוֹת זָרוֹת וְרַעֲיוֹנִים וְהִרְהוּרִים רָעִים חֵס וְשְׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גְבוּר לְעוֹלָם, וְאִם יִתְּלָה עֵינָיו לְמְרוֹם יוֹכֵל לְהִתְגַּבֵּר לְעוֹלָם עַל הַמִּחְשַׁבּוֹת וְהִרְהוּרִים וְלִהְמָשִׁיךְ מִחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַמִּחְשָׁבָה בְּיָדוֹ תָּמִיד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גְבוּר לְעוֹלָם לְעַמֵּד בְּעֶזְרוֹ אִם יִרְצֶה לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם. וְזֶהוּ 'מְחִיָּה מֵתִים אַתָּה וְרַב לְהוֹשִׁיעַ', מְחִיָּה מֵתִים הוּא בְּחִינַת הַבְּרוּר, שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הַמִּחְשָׁבָה כַּנ"ל.

וְזֶהוּ 'וְרַב לְהוֹשִׁיעַ', שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַב לְהוֹשִׁיעַ וַיִּשׁוּעַתּוֹ רַבָּה מְאֹד מְאֹד, וַיְכּוֹל לְהוֹשִׁיעַ תָּמִיד, וְעַקֵּר הַיְשׁוּעָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֲצוֹת טוֹבוֹת, כִּי הַעֲצוֹת נִקְרָאִים יְשׁוּעוֹת כַּנ"ל. הֵינּוּ שְׁמִזְכִּירִין כָּאֵן הַתְּחִלַּת הַתְּקוּן, שְׁהֵם הַעֲצוֹת הַעֲמֻקּוֹת הַנ"ל, שְׁמָהֶם הַתְּחִיל הַתְּקוּן כַּנ"ל, כְּדִי לְהִמְשִׁיךְ הַעֲצוֹת הַעֲמֻקּוֹת עֲלֵינוּ גַם

תשח לקויטי הַלכות הפקר וּנְכָסֵי הַגֵּר ד' חָשׂן מִשְׁפָּט
עָתָה, כְּדֵי שְׁנוּכַל לְתַן עֲצָה בְּנַפְשָׁנוּ לְעַמֵּד כְּנֹגֵד
הַמַּחְשְׁבוֹת רְעוֹת הַמַּתְגַּבְּרִים כְּשֵׁטֶף מִיָּם רַבִּים חֵס
וְשָׁלוֹם.

כִּי בְּכָל תְּקוּן וְתְקוּן צָרִיכִין עֲצוֹת, הֵינּוּ עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת
הַנִּמְשָׁכִין מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה מֵעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת הַנַּ"ל, כְּדֵי
לְזַכּוֹת לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמַּעֲכָבִים אֶת הַתְּקוּן:

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַזְכָּרַת טַל וְגֶשֶׁם בְּבִרְכָה זֹאת, כִּי מִיָּמֵי
הַטַּל וְהַגֶּשֶׁם נִמְשָׁכִין בְּשָׂרָשָׁם, מִבְּחִינַת "מִיָּם
עֲמֻקִּים עֲצָה" הַנַּ"ל, שֶׁהֵם הַמַּיִם שְׁמֵהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה,
וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל וְנִמְשָׁף מִיָּמֵי הַטַּל וְהַגֶּשֶׁם בְּגִשְׁמִיּוֹת.
וְעַל-כֵּן אֵין הַגֶּשֶׁמִּים יוֹרְדִים אֲלָא בְּזִכּוֹת אֱמוּנָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (עֵין תַּעֲנִית ח.),
וּכְשֶׁפּוֹגֵמִין בְּאֱמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, נֶאֱמָר
(דְּבָרִים י"א, י"ז): "וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר". כִּי
כְּשֵׁי שֶׁאֱמוּנָה שְׁנִמְשַׁכֶּת מֵעֲמֻקָּא דְּבִירָא מִבְּחִינַת מַיִם
עֲמֻקִּים הַנַּ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין גַּם הַגֶּשֶׁמִּים
בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְלִהְפֹךְ לְהִפָּךְ חֵס וְשָׁלוֹם וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲלוּק שְׂבִין טַל וְגֶשֶׁם, כִּי טַל אֵינוֹ נֶעְצָר
לְעוֹלָם, אֲבָל גֶּשֶׁמִּים נֶעְצָרִין חֵס וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי
פָּגַם הָאֱמוּנָה, וְצָרִיכִין לָזֶה תְּפִלוֹת וְתְקוּן הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (עֵין תַּעֲנִית ג.), כִּי הַטַּל

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשט

יורד בכל בקר, כמו שכתוב (שמות טז, יג) "ובבקר היתה שכבת הטל" וכו'. כי בענין האמונה, שהיא בחינת מלכות יש שני בחינות, כי יש בחינת עצם הנקדה של מלכות אמונה, שזאת הנקדה קימת לעד ואינה נפסקת לעולם, בבחינת "ומלכותו ואמונתו לעד קימת", בחינת "והארץ לעולם עמדת" (קהלת א, ד).

וזהו בחינת השפעת האמונה הקדושה שנשפעת עלינו מלמעלה תמיד, שמשם שרש האמונה שנקבע בלב כל אחד ואחד. אבל יש בחינה שניה, דהינו מה שצריכין להוסיף תוספת הארה וחיית ומחין על נקדת האמונה ולהגדילה בכמה הגדלות ולבנותה ולעשותה, בחינת פרצוף, וזה תלוי בתקון מעשינו, כמובן כל זה בכונות האר"י ז"ל על-פי דרכו הקדושה, שיש בחינת נקדת המלכות שהיא נקדה אחת מעשר ספירות, ויש בחינת הגדלת המלכות, מה שצריכין להגדיל הנקדה ולהוסיף עליה, בחינת תשע ראשונות, כדי לעשותה בחינת פרצוף, שזה תלוי בתקון מעשינו בחינת "באלקים נעשה חיל" וכו' (תהלים ס, יד), כידוע כל זה, וכן לענין התקונים הנאמרים בהתורה הנ"ל.

וזהו בחינת טל וגשם, כי הטל אינו נעצר ויורד בכל יום בבקר, כי השם יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, והכל בשביל לגלות אמונתו

תשי לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

בעולם, לידע שיש רב ושליט מנהיג ומושל יתברך שמו לעד, שזהו העקר כנ"ל. ועל-כן בכל יום ויום נמשך חיות להאמונה הקדושה ממים עמקים הנ"ל, שמשם עקר גדולה, כדי שיהיה קיום לעצם נקדת האמונה הנ"ל, כדי שלא יחרב העולם חס ושלום שמתקיים על-ידי אמונה כנ"ל. ומבחינה זאת נמשך הטל בכל יום בבקר, כי עקר התגלות האמונה היא בבקר כנ"ל. אבל עדין אנו צריכין על-ידי תקון מעשינו לתקן נקדת האמונה להגדילה ולבנותה וכו' כנ"ל.

ועל-כן אנו צריכין בכל יום לעורר על-ידי מעשינו המים עמקים הנ"ל וכו', כדי להגדיל את נקדת האמונה, כדי שתאיר האמונה באור גדול ובהתגלות נפלא בכל העולם, ומשם נמשך בחינת גשמים, הינו על-ידי שאנו חותרין וחופרין עד שמוצאין את המים עמקים הנ"ל, כדי להגדיל ולבנות את האמונה כנ"ל, שזהו בחינת חפירות הבארות שחפרו האבות כנ"ל, ומאלו המים עמקים שאנו חותרין ומוצאין על-ידי התעוררות שלנו, משם נמשכין הגשמים שבאין על-ידי אתערותא דלתתא דיקא. ועל-כן הגשמים נעצרין לפעמים חס ושלום, כשאין האמונה בשלמות, דהינו כשאין עוסקים לחתור המים הנ"ל, שמהם גדלה אמונה, שמשם שרש הגשמים

לקוויי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשיא

וכנ"ל, אז הגשמים נעצרין חס ושלום. ואז צריכין תפלה שהוא בחינת אמונה שנמשך ממים עמקים הנ"ל שאנו חותרין, ועל-ידי-זה חוזרים ויורדים הגשמים וכן"ל.

וזה בחינת מכלכל חיים בחסד, זה בחינת תקון המאכלים שממשיכין כדי לברר ולתקן פגם הברית שנמשך על-ידי פגם המאכלים חס ושלום, כמו שמבאר שם (באות יוד), וזהו בחינת 'מכלכל חיים בחסד' בחסד דיקא, הפך המאכלים שיש בהם אחיזת השדים חס ושלום, שהם באים מתקפא דינא רחמנא לצלן. וזהו בחינת 'סומך נופלים', זה בחינת האמרות טהורות הנ"ל, שנמשכין על-ידי הברור הנ"ל, שעל ידן מחיין כל הנשמות הנפולות, כמו שמבאר שם וכן"ל. וזהו בחינת 'ורופא חולים', כי על-ידי תקון האמונה נמשך רפואה כנ"ל.

וזהו בחינת 'ומתיר אסורים', זהו בחינת הגאולה, בחינת גאולת מצרים שיצאנו מבית האסורים מעבדות לחרות שאז נתבררו ונתתקנו כל ניצוצי קרי של אדם הראשון, שזה היה עקר הגאולה, פמוכא שם בהתורה הנ"ל על ענין ניסן (באות יו"ד), עין שם. כי מחמת שברכה זאת מדברת מעקר הברור שמבררין ומעלין מ"החתים בשרו" לבחינת חותם דקדושה, שזהו

תשיב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

בחינת תחיית המתים, על-פן מזכירין בה כל הבחינות הנ"ל, שנעשין על-ידי הברור הנ"ל, שהוא תקון האמונה, שנעשה על-ידי המשכת העצות ממעמקים כנ"ל:

ט) ואז אומרים קדשה וברכת אתה קדוש, כי על-ידי הברור הנ"ל נשלם הקדשה על-ידי שמעלין מבחינת "החתים בשרו" לבחינת "פתוחי חותם קדש לה" כנ"ל, וזהו בחינת וקדושים בכל יום יהללוך סלה בכל יום' דיקא, כי בכל יום צריכין לתקן ולברר כל התקונים הנ"ל, שעל-ידי-זה נתוספת קדשתו וכו' למעלה, על-ידי שעולה הקדשה ממקומות הנמוכים, שזה עקר התעלות הקדשה וכנ"ל:

ל) ועל-פן מתחילין אחר שלש ראשונות ברכת 'אתה חונן', כי שלש ראשונות הם בחינת ברכת אבות, פי הם כנגד האבות אברהם יצחק ויעקב כידוע, שהם בחינת המגני ארץ, שהם התחלת האמונה, שהם מעלין מהחתים בשרו לבחינת פתוחי חותם שהוא תקון הדעת כנ"ל. ועל-פן מתפללין תכף אחר כך על הדעת, שהיא ברכת 'אתה חונן לאדם דעת', פי שלש ראשונות הם רק הזכרת שבחו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לד.) ובסדור שבחו אנו מזכירים כל התקונים הנ"ל. אבל עכשו מתחיל עקר התפלה,

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשיג

שְׁהִיא בְּקִשְׁת צְרָכָיו, דְּהֵינּוּ שְׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁין וּמִתְפַּלְלִין
שְׁיִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הוּא יִתְבָּרַךְ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל, שְׁנַעֲשִׂין
עַל-יְדֵי הַמַּגְנֵי אֶרֶץ, שְׁהֵם עוֹסְקִים לְהַשְׁלִים הַדַּעַת
שְׁהוּא עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה. וְזֶה שְׁמִבְּקָשִׁין מִיָּד עַל הַדַּעַת,
שְׁהוּא בְּרַכַּת 'אַתָּה חוֹנֵן', וְאַחַר כֵּן מִבְּקָשִׁין 'הַשִּׁיבֵנו'
'וְסִלַּח לָנוּ', זֶהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה
וְיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל (בְּאוֹת י"ד)
שְׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִתְּתֶקֶן הַדַּעַת עַל-יְדֵי תְּקוּן הָאֱמוּנָה,
שְׁזֶהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, עֵינֵי שֵׁם. וּבְעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה
מִתְּקַנִּים הַחוּתָם וּמַעֲלִין לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוּתָם קֹדֶשׁ, כִּי
זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" וְכוּ',
וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא גָּמַר תְּקוּן הַחוּתָם וְכוּ'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת אֵלוֹי הַשָּׁלֵשׁ בְּרַכּוֹת 'אַתָּה חוֹנֵן' זֶה בְּחִינַת
תְּקוּן הַדַּעַת, בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה. 'הַשִּׁיבֵנו' בְּחִינַת
תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת עֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת "אִם תּוֹצִיא
יָקָר מְזוּלָל" (יְרֵמְיָה טו, יט), דְּהֵינּוּ לְזִכּוֹת לְבָרֵךְ בְּכָל פֶּעַם
מִהַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוּתָם וְכוּ' כַּנִּ"ל. 'סִלַּח
לָנוּ' זֶה בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁאֲזוּ הוּא סְלִיחוֹת עֲוֹנוֹת,
שְׁאֲזוּ גָּמַר תְּקוּן הַחוּתָם כַּנִּ"ל.

וְאַחַר כֵּן אוֹמְרִים בְּרַכַּת גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מִמְּשִׁיכִין בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה, בְּחִינַת קְדוּשַׁת נִיסָן,
שְׁאֲזוּ הִיא גְּאֻלַּת מִצְרַיִם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא חֲזוּק הַמְּלֶאכֶה,

תשיר לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַפֶּקֶר וְנִכְסֵי הַגֵּר ד' חֶשֶׁן מִשְׁפָּט

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא תִקּוּן הַמַּאֲכָלִים שְׁלֹא יִקְלְקְלוּ
הַמַּאֲכָלִים אֶת הַדַּעַת, עַל-יְדֵי מִקְרוֹת חֵס וְשְׁלוֹם,
שְׁבָאִים מִשָּׁם, שְׁמָהֶם כָּל הָעֲנוּוִיִּים וְהַצָּרוֹת וְהַגְּלוּיֹת
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן כַּיְדוּעַ, וְעַל זֶה אָנוּ מִתְפַּלְלִין שְׁיֵרָא בְּעַנְיָנוּ
וְיָרִיב רִיבָנוּ מֵאֵת כָּל מִזִּיקֵי עֲלֵמָא הָעוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּכָל
יוֹם וַיִּמְהַר לְגַאֲלָנוּ מֵהֶם גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה. וְכָל הַגְּאֻלוֹת הֵם
בְּחִינַת קְדֻשַׁת נִיסָן, כִּי בְּנִיסָן נִגְאָלוּ, וּבְנִיסָן עֲתִידִין
לְגַאֵל (ראש השנה יא.), הֵינּוּ שְׁיִמְשִׁיף עָלֵינוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת
נִיסָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲזוּק הַמְּלֶאךָ, כְּדֵי לְהַנְצִיל מִמִּקְרוֹת
חֵס וְשְׁלוֹם, הַבָּאִים עַל-יְדֵי הַמַּאֲכָלִים, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם,
עֵינֵי שָׁם.

וְאַחַר כֵּן מִתְפַּלְלִין עַל רְפוּאָה וּבִרְכַּת הַשָּׁנִים, כִּי עֵקֶר
הַרְפוּאָה עַל-יְדֵי תִקּוּן הָאֱמוּנָה, כְּמִבְּאָר בְּתַחֲלוֹת
הַתּוֹרָה הַזֹּאת, שְׁכַשְׁנוּפְלִין מֵאֱמוּנָה חֵס וְשְׁלוֹם, בָּאִים
מִכּוֹת מְפֻלְאוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם רְפוּאוֹת
וְכוּ'. אָבֵל כְּשֶׁמְעִלִין וּמִתְקַנְיִן הָאֱמוּנָה זוֹכִין לְרְפוּאָה,
אָבֵל עֵקֶר הַרְפוּאָה נִמְשָׁכֶת כְּשֶׁזוֹכִין לְתִקּוּן הַמַּאֲכָלִים
הַנִּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת נִיסָן, בְּחִינַת גְּאֻלַּת מִצְרַיִם שְׂאֵז
נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טו, כו): "כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שְׁמַתִּי וְכוּ', לֹא
אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה'":

לא) כִּי כַּאֲשֶׁר נִדְקָדֵק בְּדִבְרֵי הַתּוֹרָה הַנּוֹרְאָה וְהַעֲמָקָה
וְהַרְחָבָה הַנִּ"ל, נִמְצָא בְּכָל פְּנֵה וּבְכָל קֶצֶה

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשטו

דברים נפלאים, כי בתחלה חושב כמה בחינות שנתקלקלים על-ידי נפילת האמונה, דהינו שבאים חס ושלוש מכות מפלאות שאין מועיל להם לא רפואות ולא זכות אבות ולא תפלה ולא קולות והגניחות וכו'. ואחר כך מבאר איך לתקן את האמונה בכל הבחינות המבארים שם כנ"ל. וכבר בארנו שאין האמונה נתתקנת בשלמות עד שזוכין לכל התקונים הנאמרים שם, עד תקון המשפט כנ"ל, ואז דיקא נגמר תקון האמונה בתכלית השלמות כנ"ל.

ועתה נוכל לומר, שהתקונים האלו הם כנגד בחינת הקלקולים הנ"ל, וכנגד כל פגם וקלקול מקלקולים הנ"ל יש כאן תקון כנגדו, כי על-ידי שזועקים מעמק הלב, שעל-ידי זה חותרין המים הנ"ל, ומוצאין עצות עמקות הנ"ל, שמהם גדלה האמונה כנ"ל, על-ידי-זה נתתקנין הקולות והגניחות וכו' שייכולין להועיל עתה, כי הקולות והגניחות הם בחינת קול בלא דבור, ועל-כן נתתקנין על-ידי עמקי הקולות ממעמקים מעמקי הלב שהם שרשי הקול. ועל-ידי המגני ארץ שהם מתקנים את הגרים ומעלים לבחינת "פתוחי חותם קדש" וכו', על-ידי-זה נתתקן שיועיל זכות אבות, כי האבות הם בחינת המגני ארץ כנ"ל. ועל-ידי תקון המאכלים שנתתקנים על-ידי שמחה שהוא חזוק המלאך, על-ידי-זה נמשך רפואה.

תשטז לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

פי עקר כל הרפואות הם על-ידי אכילה ושתיה שנותנין מאכלים ומשקאות לרפואה, וכשזוכין מקבלין הרפואה על-ידי כל מה שאוכלין ושותין, בבחינת (שמות כג, כה) "ויברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך". ועל-ידי תקון המשפט, שהוא קשר המרכבה, על-ידי-זה נתתקן בחינת התפלה, כי התפלה היא בחינת קשר המרכבה כידוע, שעל-ידי התפלה נעשה עקר היחוד, שהוא בחינת מטה שלמה של יעקב, שהוא בחינת ארבעה דגלים של שנים עשר שבטים שהם בחינת המרכבה כנ"ל. וכמו שכתב רבנו, זכרוננו לברכה (בלקוטי תנינא בסימן פד), שעקר התחברות והדבקות להשם יתברך הוא על-ידי התפלה, שעל ידה עקר היחוד כידוע.

ועל-כן עקר התפלה על-ידי משפט, כמו שמבאר בהתורה אמו אל הכהנים (בסימן ב). פי עקר שלמות התפלה תלויה בתקון המשפט, שהוא קשר המרכבה, שעל-ידי-זה עקר היחוד והחבור של כנסת ישראל עם השם יתברך, בחינת "מרכבו ארמון תוכו רצוף אהבה" וכו' כידוע. נמצא שהרפואה נמשכת על-ידי תקון המאכלים שנתתקנים על-ידי שמחה כנ"ל (כי כל הרפואות באים על-ידי שמחה, כמו שמבאר במקום אחר בלקוטי תנינא בסימן כד), שזהו בחינת

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשיז
ניסן, בחינת הגאולה, שזהו בחינת ברכת גואל ישראל,
על-כן נסמך אחר כך ברכת רפאנו וכנ"ל.

ואחר כך מיד ברכת השנים, שמתפללין שיהיו השנים
כסדרן, ויברך את כל מיני תבואתה לטובה שהם
המאכלים, הינו שמתפללין על תקון המאכלים שיהיו
נמשכין בבחינת ברכה, ולא יהיה בהם שום אחיזת
השדים, שהם בחינת קללה חס ושלום, שעל ידם
קלוקול המאכלים שגורמין מה שגורמין חס ושלום
כנ"ל. ועל-כן מזכירין כמה פעמים בבקשה זאת לשון
ברכה, כמו שאומרים: 'ברך עלינו ותן טל ומטר
לברכה וכו', ומסימין מברך השנים, הכל כדי להוציא
את האדמה ופרותיה מהקללה של אדם הראשון, שהוא
על-ידי פגם הברית חס ושלום, על-ידי ניצוצי קרי של
אדם הראשון כידוע. ואנו מבקשין שהשם יתברך יבטל
הקללות ויהפכם לברכה, דהינו שיתקן המאכלים ולא
יהיה בהם שום אחיזת הסטרא אחרא כלל:

גם ברך עלינו מרמז על בחינת סדר הזרעים הנזכר
בתחלת התורה הנ"ל, שעל-ידי-זה עקר הרפואה,
דהינו שיברך את כל מיני תבואת האדמה לטובה,
ובכלל זה הוא תקון הסדר של הזרעים, כי בלא זה
בודאי אין התבואה טובה, מאחר שאין נגדלים
ונתלשים בסדרם הראוי חס ושלום. נמצא שאנו

תשיח לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

מתפללים גם על סדר תקון של הזרעים, שעל-ידי זה עקר הרפואה, ועל-כן נסמך ברוך עלינו לרפאנו וכנ"ל.

ואחר כך אומרים 'תקע בשופר' שמתפללין על קבוץ נדחים, דהינו לתקן ולקבץ כל ניצוצי הנשמות שנתפזרו על-ידי פגם הברית על-ידי השחתת זרע חס ושלום, כמבאר בהתפלה שמוסיפין שם להתפלל על זה כידוע, כי כל הברכות עד עתה היו בענין זה, בענין תקון החותם דקדושה, שהוא תקון הברית, תקון המקרות וכנ"ל, דהינו שנוזקה לתקן הדעת ולעשות תשובה שלמה וכו', עד שנוזקה להנצל מעתה ממקרה לילה מפגם הברית בכל הבחינות וכנ"ל. ועל-כן עתה מתפללין על קבוץ נדחים הנ"ל, דהינו שכל הנשמות שפכו נדחו על-ידי הפגם הברית שפכו נכשלו בהם חס ושלום, שהשם יתברך יקבצם בקדושה שנית, שזהו בחינת כל ענין ברכה זאת שהוא מקבץ נדחי עמו ישראל כידוע.

ואחר כך מתפללין 'השיבה שופטינו', שהוא בחינת תקון המשפט, כי עקר שלמות התקון הוא על-ידי תקון המשפט כנ"ל, ועל-כן אומרים 'השיבה שופטינו' אחר 'מקבץ נדחי' וכו', כי עקר תקון המשפט הוא דיקא על-ידי שנוזרים שלא להעלות בחינת טפת עשו וישמעאל אל המח, שזהו ההפך מבחינת 'מקבץ

לקויטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשיט

נדחי' וכו', כי בחינת טפת עשו וישמעאל צריכים לדחותם דיקא, שזהו עקר בחינת תקון המשפט כנ"ל. על-פן אומרים ברכה זאת שהיא תקון המשפט אחר 'מקבץ נדחי' וכו' וכנ"ל, כי בחינת טפת עשו וכו' צריכים לדחותם דיקא, ולא לקבצם בתוך קבוץ הנדחים, כי זהו עקר תקון המשפט כנ"ל, ועל-ידי תקון המשפט אז דיקא נשלם תקון האמונה כנ"ל, על-פן אומרים תקף אחר כך ברכת המינים להכניע ולעקר המינים והכופרים, כי פשזה קם זה נופל, פי עתה נשלם תקון האמונה על-ידי תקון המשפט, ואז נופלים כל הכופרים והמינים:

(ב) וכשנופלים הכופרים והרשעים אז מתרוממים קרני הצדיקים, כמו שכתוב (תהלים עה, יא):

"וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק", כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, לענין זה בגמרא (מגלה). הינו שעל-ידי שנופלים הכופרים והמינים, אז מתפללין 'על הצדיקים ועל החסידים וכו', ועל פלטת בית סופריהם' וכו', דהינו שיתקנו הישיבות הקדושות של הצדיקים האמתיים, שהם בחינת תקון האמונה בכל התקונים הנ"ל, (כמו שמבאר שם באות טו המתחיל: 'וזה בחינת רבי עם תלמידים', עין שם).

תשכ לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

כי לעתיד יהיו ישיבות שלמות קדושות, שילמדו בהם
הלמוד של אמונה הקדושה, בבחינת (הושע יב) "עד
אושיבך באהלים כימי מועד". וכמו שפרש רש"י שם:
'כימי מועד הראשון שהיה יעקב איש תם יושב
אהלים'. וכל הישיבה של יעקב אבינו שלמד בישיבה
עם בניו ותלמידיו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם
לברכה, הכל היה בהלמוד של האמונה הקדושה. כי
המצות עדין לא נתנו, ועקר למודם היה בענין האמונה
הקדושה, לבטל העבודה זרה והכפירות, ולהמשיך
ולטע ולקבע בלב כל אחד ואחד האמונה הקדושה
בשלמות, וכמו שמבאר בשיחותיו הקדושות (עין ח"י
מוהר"ן סימן שצה), שזה היה כל עסקי האבות בלמודם עם
הגרים, עין שם. ועל-כן מסכת עבודה זרה דאברהם
אבינו היה ארבע מאות חמשים ושש פרקי, כמו
שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עין עבודה זרה יד:), כי
היה להם למוד גדול ונפלא בזה לעקר ולבטל העבודה
זרה והכפירות ולהמשיך אמונה שלמה בעולם.

ועל זה אנו מתפללין: 'על הצדיקים ועל החסידים
וכו', ועל פליטת בית סופריהם, שהם בתי
הישיבות של הצדיקים שלומדים עם התלמידים למוד
האמונה הקדושה, שהם נקראים סופרים, כי הם
סופרים ומספרים בפה ובכתב גדלתו של יוצר בראשית

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשכא

ומלכותו ואמונתו לבניהם ותלמידיהם. ועל-כן כוללין גרי צדק עמם, כמו שאומרים: 'ועל גרי הצדק' וכו'. כי על-ידי התגלות האמונה נטהוין גרים וכו' כנ"ל. ואחר כך מתפללין 'ולירושלים וכסא דוד' וכו', שהוא בחינת כסאות למשפט.

וזהו בחינת 'את צמח דוד' שהוא משיח, שהוא בעל תקון המשפט, כי עקר תקון המשפט על ידו כנ"ל, כי אז ישלם תקון המשפט בתכלית השלמות על-ידי משיח בן דוד. כי אף-על-פי שהתפללנו על תקון המשפט, לא נמשך רק איזה הארה משם, כדי שיהיה לנו כח לעמד כנגד המינים והכופרים, אבל עתה אנו מתפללין על בנין ירושלים וצמיחת קרן משיח, שאז יתתקנו כסאות למשפט בשלמות, ואז ישלם התקון בתכלית השלמות (בענין זה יש לבאר עוד אם ירצה ה'). ואז מתפללין 'שמע קולנו' ומסימין שומע תפלה, כי עקר קבלת התפלה שישמע ויקבל הוא יתברך את תפלתנו, הוא על-ידי תקון המשפט שיהיה על-ידי משיח שהוא גמר תקון האמונה כנ"ל, על-כן משיח כלול מכל התפלות, כמו שמבאר במקום אחר, מחמת שהוא בחינת תקון המשפט וכנ"ל:

וג' ואחר כך אומרים 'רצה' ו'מודים', שמתפללין על עבודת הקרבנות שיעלו לרצון, כי כל

תשכב לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט

בחינות הנ"ל הם בחינת קרִבנות וקטרת, שהם בחינת ברוּרים מעמקי הקלפות על-ידי כל התקונים הנ"ל, ועל-כן מתפללין עתה על עבודת הקרִבנות שיהיו לרצון כל הקרִבנות וקטרת, שהם כלולים מכל התקונים הנ"ל.

וזהו בחינת 'מודים אִנחנו לך' וכו', 'ועל נסיה שִבְכָל יום עִמנו ועל נפְלאוֹתֶיךָ' וכו', זה בחינת (ישעיה כה, א) "אודה שִמְךָ כִי עֲשִיתָ פְּלֵא עֲצוֹת מִרְחֹק" וכו', שֶעֱתָה אָנוּ צְרִיכִין לְהוֹדוֹת לוֹ יְתָבָרֵךְ תָּמִיד עַל גְּדֻלַּת הַנְּסִים וְהַנְּפְלְאוֹת שֶעָשָׂה עִמָּנוּ לְחִיּוּתֵינוּ כִּיּוֹם הַזֶּה, לְטַעַם וְלִקְבֹּעַ בְּלִבֵּנוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חִיּוּנוֹ וְאֶרֶץ יְמֵינוּ, וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית, וְזֶה כָּל שֶׁעָשׂוּ עוֹלָם הַבָּא לְהוֹדוֹת לוֹ יְתָבָרֵךְ תָּמִיד, וְלִבְרָכוֹ וְלְהַלְלוֹ וְלִשְׂבַּח וְכוּ' עַל זֶה, עַל כָּל הַנְּסִים וְהַנְּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ מִמְּצָרִים וְעַד הַנֶּה, לְמַעַן נִשְׂאֵר קִיָּמִים וְחַזְקִים בְּאֱמוּנָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא עֵקֶר חִיּוּתֵנוּ וְקִיּוּמֵנוּ לְעַד וְלָנֶצַח, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'כָּל הַקְּרִבְנוֹת בְּטָלִים חוּץ מִקְרִבֵּן תוֹדָה' (ויקרא רבה ט, ז), כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבְרָכָה, בְּהַתוֹרָה יְמֵי חֲנֻכָּה (בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ב), עֵינֵי שָׁם. הֵינּוּ שְׁלֻעָתִיד יַעֲסֻקוּ רַק בְּזֶה לְהוֹדוֹת לוֹ עַל כָּל הַחֹסֵד הַנְּפְלָא שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהַכְנִיס בָּנוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְאָנוּ צְרִיכִין גַּם עַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַמְשִׁיךְ

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשכג

עלינו בחינה זאת, בחינת שעשוע עולם הבא, דהינו להודות לו יתברך בכל יום על כל החסד הנפלא הזה שסבב בנפלאותיו להכניס בנו האמונה הקדושה פנ"ל.

ואחר כך אומרים 'שים שלום', כי שלום כולל כל התקונים שבעולם, כי קדם כל תקון שיש איזה חסרון ופגם בודאי אין שלום, וכשמתקנים זהו בחינת שלום, שנשלם הדבר בשלמות, ועל-כן לא מצא הקדוש-ברוך-הוא 'כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום' (עקצין ג, יב), כי עקר כל התקונים הנ"ל הם על-ידי העצות עמקות הנ"ל. ועקר תקון העצות הוא על-ידי בחינת שלום, בבחינת (זכריה ו, יג) "ועצת שלום תהיה" וכו', כי מקדם תקון העצה היתה העצה חלוקה לשתיים, שהיה חלוק לבו ולא היה יודע לתת עצה בנפשו. ועקר התקון על-ידי שזוכה לעצה שלמה, בחינת שלום, בחינת "עצת שלום" פנ"ל, ועל-ידי-זה זוכין לאמונה שלמה, שהיא בחינת שלום שאין לבו חלוק על ה', כמו שמבאר בהתורה 'ויסב' (בסימן סב), שעקר האמונה על-ידי שלום, עין שם. ועל-ידי-זה זוכין לתקון הברית בכל הבחינות הנ"ל, שהוא בחינת שלום, בחינת ברית שלום, כמו שכתוב (במדבר כה, ב): "הנני נתן לו את בריתי שלום".

תשכד לקויטי הלקכות הפקר ונקסי הגר ד' חשן משפט

וזה בחינת תקון המשפט, שהוא עקר תקון הברית, בחינת (זכריה ח, טז) "אמת ומשפט שלום שפטו" וכו', וזה בחינת הרפואות שנמשכין לכל המכות המפלאות, בחינת "בורא גיב שפתים שלום שלום וכו', אמר ה' ורפאתיו" (ישעיה נז, יט). וזה בחינת למוד הישיבות הקדושות של רבי עם תלמידים, שהם מרבים שלום בעולם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות סד): 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם', אמן ואמן:

לד) ועין "בפרי עץ חיים" בשער הזמירות פרק ו בכונות 'ויברך דוד', ובכונות 'אז ישיר'. שכתב שם, וזה לשונו: כבר פרשנו למעלה וכו', שאל התמה שהזכרנו הספירות והדברים כפולים ומכפלים, כי יש כמה פרצופים בכל עולם ועולם, לכן תמצא כי אנחנו חוזרים להזכיר וכו', עין שם. והעתקתי זאת לענינו, שגם כן אל יפלא בעיניך שהזכרנו בסדר התפלה הנ"ל כל התקונים הנ"ל כמה פעמים, כי בכל עולם ובכל דרגא צריכין לתקן כל התקונים הנ"ל, וכן בכל יום ויום ובכל חדש ושנה ובכל דור ודור וכו' כנ"ל. כי כל אחד צריך עצות עמקות בכל יום בגשמיות ורוחניות ולגדל האמונה על ידי זה, ולברר ברורים שהוא בחינת גרים וכו' ולהעלות מ"החיתים" ל"פתוחי חותם קדש"

לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט תשכה

וכו', דהינו להתגבר להציל את עצמו מהרהורים רעים ולהפך כל מחשבותיו למחשבות קדושות ולתקן המאכלים על-ידי שמחה, ולהמשיך בחינת תקון המשפט על-ידי קשר המרפכה וכנ"ל. וכשזוכין לכל אלו הבחינות הוא רק לפי המדרגה שלו וכפי אותו היום. ואחר כך פשעולה למדרגה אחרת צריך להתחיל מחדש אלו התקונים, כי אז צריך עצות חדשות לפי אותו הדרגה, וכן בכל יום ויום, כי אי אפשר לברר הכל בפעם אחת, רק מעט מעט בכל יום ויום ובכל חודש ושנה וכו' ועוד יש בזה כמה דברים.

שיך לעיל לענין תקון המשפט שהוא על-ידי קשר המרפכה, שהם בחינת שנים עשר שבטי בני יעקב וכו'.

לה) וזה בחינת חשן המשפט שהיו בו שתיים עשרה אבנים על שמות בני ישראל, הינו כנ"ל. כי שנים עשר שבטי בני ישראל שפנגדם היו השתיים עשרה אבנים הם בחינת קשר המרפכה, כי הם ארבעה דגלים שהם בחינת ארבעה טורי אבן, כי בכל דגל ודגל היה מציר הגונין שבאבנים של אותו הדגל, כמו שפרש רש"י שם בפרשת הדגלים. ואלו הארבעה דגלים ארבעה טורי אבן הם בחינת קשר המרפכה שכלולה מארבעת המלאכים שסימנם ארזמן כנ"ל, ועל-כן אלו

תשכו לקוטי הלכות הפקר ונכסי הגר ד' חשן משפט
הארבעה טורי אבן שבהם חקוקים שמות שנים עשר
השבטים היו בחשן המשפט, כי כל זה הוא בחינת
קשר המרכבה שהוא תקון המשפט כנ"ל:
הלכה ה בהלכות פריקה וטעינה הלכה ד אות ג:

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות
ישראל אריה בן מרים
הקב"ה יעזור שיצליח ברו"ג,
ויהיה קדוש וטהור, יר"ש וירא חטא,
יעלה במעלות התורה, היראה והחסידות,
יזכה לאריכות ימים ושנים טובות בבריאות השלימה,
וירוו ממנו הוריו רוב נחת ואושר תמיד, אכ"ר!